

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

1. Opis potrzeby realizacji Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego.....	3
2. Określenie delimitacji przestrzennej terytoriów wymagających wsparcia w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych	12
2.1 Ogólna charakterystyka obszarów	12
2.1.1. Barczewo	12
2.1.2 Biskupiec	23
2.1.3 Bisztynek	33
2.1.4. Dobre Miasto	40
2.1.5 Gołdap	52
2.1.6 Górowo Iławeckie	71
2.1.7 Lidzbark Warmiński	84
2.1.8 Lubawa	98
2.1.9 Nidzica	107
2.1.10 Nowe Miasto Lubawskie	123
2.1.11 Olsztynek	137
2.1.12 Pasym.....	146
2.1.13 Reszel.....	151
2.1.14 Ryn	158
2.2 Diagnoza społeczna oraz identyfikacja potrzeb w miastach Cittaslow objętych programem.....	168
2.3 Wyznaczenie delimitacji przestrzennej obszarów rewitalizowanych.....	174
2.3.1 Barczewo	174
2.3.2 Biskupiec	177
2.3.3 Bisztynek	180
2.3.4 Dobre Miasto	183
2.3.5 Gołdap	186
2.3.6 Górowo Iławeckie	190
2.3.7 Lidzbark Warmiński	196
2.3.8 Lubawa	200
2.3.9 Nidzica	203
2.3.10 Nowe Miasto Lubawskie	206
2.3.11 Olsztynek	210
2.3.12 Pasym	213
2.3.13 Reszel	216
2.3.14 Ryn	219
3. Analiza SWOT.....	222
4. Cele operacyjne i działania Programu rewitalizacji sieci miast CITTASLOW województwa warmińsko - mazurskiego.....	225
5. Oczekiwane oddziaływania.....	228
6. Powiązanie „Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego” z dokumentami strategicznymi z zakresu rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego miast sieci i regionu	229
7. Wykaz projektów rewitalizacyjnych.....	236
7.1. Opis Zintegrowanych Przedsięwzięć	236
8. System wdrażania z podsystemem komunikacji społecznej.....	415
9. System monitorowania Programu.....	418
10. Wskaźniki.....	419

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wykaz skrótów:

SKRÓT	WYJAŚNIENIE SKRÓTU
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
RPO WiM 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020
ZPI	Zintegrowane Przedsięwzięcie Inwestycyjne
PI	Priorytet Inwestycyjny

1.Opis potrzeby realizacji Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego

Integralną i naturalną częścią rozwoju miast jest ciągły proces przemian miejskich, łączący postęp przedsięwzięć infrastrukturalnych z ograniczaniem niekorzystnych zjawisk społecznych oraz podejmowaniem działań w zakresie zabezpieczania dóbr kultury oraz poprawy stanu środowiska tak aby docelowo podnosić jakość życia mieszkańców.

Rewitalizacja obejmuje kompleksowe działania podejmowane na terenie miasta, przede wszystkim w starych dzielnicach, zaniedbanych pod względem przestrzennym, gospodarczym, estetycznym, infrastrukturalnym, komunikacyjnym i funkcjonalnym, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rewitalizacja stanowi istotny instrument rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Poprawa jakości życia rozumiana jest jako zapewnienie bezpieczeństwa, godziwych warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej, warunków edukacji, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz kulturowego, przywrócenia ładu w przestrzeni miejskiej, wzrostu aktywności gospodarczej oraz odbudowy więzi społecznych. Proces rewitalizacji musi mieć skoordynowany charakter i być przeprowadzony zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, skutecznie integrując aspekty społeczne, przestrzenne, ekonomiczne, kulturalne, budowlano-inwestycyjne i ekologiczne w ramach określonego celu.

Pojęcie „rewitalizacja” pochodzi z języka łacińskiego, w którym termin „vitalis” oznacza „żywy”, a przedrostek „re” oznacza: „ponownie”, „znow”, co razem oznacza „ponowne ożywienie”, „przywrócenie do życia”. Przez „ożywienie/przywrócenie do życia” obszaru, dzielnicy należy rozumieć zwiększenie efektywności w użytkowaniu publicznym i przywrócenie funkcji społecznych zaniedbanym obszarom, tak aby zmiany stały się impulsem to przemian społecznych.

Zgodnie z założeniami ustawy o rewitalizacji z dnia 25 marca 2015 r. pojęciem „rewitalizacja” określa się obecnie różne działania, zarówno kompleksowe, zintegrowane i faktycznie mające na celu wyprowadzanie części miast ze stanu kryzysu, ale również inwestycje czysto budowlane, techniczne, polegające np. na

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

odremontowaniu elewacji czy ociepleniu budynku. Konieczne jest zapewnienie jednolitego rozumienia tego pojęcia we wszystkich regulacjach, które odnoszą się do działań rewitalizacyjnych. Art. 2 tychże założeń Ustawy mówi, że rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy tego procesu, na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Rola samorządu lokalnego ma w tym procesie szczególne znaczenie. W dokumentach źródłowych mianem rewitalizacji określa się proces przemian inicjowany przez samorząd lokalny na zdegradowanych obszarach miast.

Rewitalizacja ma na celu także podniesienie standardu życia najuboższych mieszkańców poprzez poprawę warunków zamieszkania i infrastruktury, tzw. „prewencję” socjalną, uprzedzającą degradację osób i grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem, „naprawę”, tj. włączenie osób i grup bezrobotnych w rynek pracy, a także zwiększenie oferty mieszkaniowej dla ludzi o różnym stopniu zamożności, w tym dla osób niepełnosprawnych i w starszym wieku. Aspekt społeczny rewitalizacji jest szczególnie podkreślany w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020* jak i innych dokumentach unijnych związanych z perspektywą finansową 2014-2020.

Proces rewitalizacji przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu świadomości lokalnej i regionalnej mieszkańców, co jest szczególnie ważne w kontekście integracji europejskiej. Dlatego zaangażowanie społeczności lokalnej, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz innych interesariuszy dialogu społecznego w tworzenie i realizację programu rewitalizacji ma szansę pozytywnie wpłynąć na wzrost aktywności obywatelskiej, angażowanie mieszkańców w życie społeczne miast, a także we współpracę z administracją publiczną i biznesem. *Ponadlokalny Program Rewitalizacji* został stworzony by ukierunkować opisane wyżej przemiany. Ich świadome i planowe wprowadzanie w zdegradowaną tkankę miejską zaowocuje bardziej efektywnym wykorzystaniem istniejących możliwości związanych z ich finansowaniem poszczególnych działań. Połączenie inwestycji i projektów w zintegrowane przedsięwzięcia poprawi sytuację na tym obszarze. Poszczególne działania i ich kolejność zostały wybrane tak, aby ukierunkować korzystne i samoczynne zmiany w rejonie objętym planem. Kompleksowość działań na wybranym obszarze ma doprowadzić do trwałych zmian jakościowych i

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

funkcjonalności obszaru, co winno przyczynić się do rozwoju miasta i gminy, a także regionu.

Rewitalizacja rozumiana jest jako kompleksowy i skoordynowany proces przemian zachodzących na obszarach zdegradowanych miasta jest istotnym elementem jego polityki, której wyrazem jest programowanie operacyjne wyrażone zapisami Programów Rewitalizacji.

Program Rewitalizacji to wieloletni program operacyjny, podrzędny w stosunku do strategii rozwoju miasta, przyjęty i skoordynowany przez jednostkę samorządu terytorialnego, mający na celu rewitalizację określonego obszaru zdegradowanego lub obszarów zdegradowanych, realizowany zgodnie z określony harmonogramem czasowym i finansowany z określonych źródeł. Program Rewitalizacji przedstawia rozwiązania konkretnych problemów zidentyfikowanych na zdegradowanych obszarach miast, wpływające bezpośrednio lub pośrednio na poprawę istniejącego stanu. Planowane przedsięwzięcia finansowane będą z różnych źródeł (EFRR, EFS, środki własne). Zakres przedsięwzięć stanowi odpowiedź na konkretne, zidentyfikowane w Programie Rewitalizacji problemy obszarów zdegradowanych i jest jednocześnie możliwy do sfinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Przedsięwzięcia będą wdrażane w ramach Zintegrowanych Przedsięwzięć Inwestycyjnych. Przedsięwzięcie Zintegrowane to co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji. Wybór projektów, ich założenia, cele i sposób realizacji został opracowany w trakcie spotkań grup roboczych ds. rewitalizacji powołanych w każdym z miast programu ponadlokalnego.

Ponadlokalny program rewitalizacji miast sieci CITTASLOW jest dokumentem strategicznym z elementami operacyjnymi, mającym swoje podstawy w diagnozie istniejących problemów w przestrzeni fizycznej, gospodarczej i społecznej. Niniejsze opracowanie jest dokumentem bazowym dla dokumentów konkursowych wymaganych przez *Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*. Celem *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* jest równoległa, skoordynowana i ukierunkowana rewitalizacja miast wchodzących w skład sieci na terenie Warmii i Mazur tak, aby zachowując swój unikalnych charakter i walory mogły jednocześnie oferować mieszkańcom podobną jakość życia. Wspólne i równoległe działanie we wszystkich 14 miastach będzie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

znacznie bardziej widoczne i identyfikowane niż pojedyncze procesy. Takie działanie pozwoli na budowanie wspólnego wizerunku miast. W ten sposób sieć cittaslow może budować spójną markę małych ośrodków miejskich o zrównoważonym rozwoju i szczególnych walorach naturalnych i historycznych. Tworząc koherentną całość sieć ma szansę stać się elementem wpisującym się w budowę marki regionu z *nieskażonym środowiskiem, które daje wszystkim możliwości zdrowego życia i czerpania korzyści z mechanizmów zrównoważonego rozwoju* (za Strategią Rozwoju Marki Województwa na lata 2014+, str. 47). Wspólne i konsekwentne działania rewitalizacyjne wszystkich ośrodków pozwolą skutecznie podnieść jakość życia mieszkańców tak, aby oni sami stali się świadectwem, że nasz region daje możliwości życia w zdrowiu i bezpieczeństwie. Realizacja *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* sprawi, że region będzie postrzegany przez społeczność lokalną i osoby przyjezdne jako miejsce gdzie żyje się w harmonii z otaczającym środowiskiem; miejsce przyjazne, gdzie warto mieszkać, zakładać rodziny, inwestować i po prostu żyć. Takie działanie doskonale wpisuje się także w *Strategię rozwoju społeczno – gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2025*, gdzie wizja regionu została określona jako miejsce gdzie warto żyć niezależnie od wieku, wykształcenia i stanu posiadania (tamże str. 6). Zintegrowane Przedsięwzięcia Inwestycyjne zaproponowane przez miasta sieci cittaslow w przedmiotowym programie ożywią gospodarczo obszary zdegradowane, co pozwoli w większej skali budować konkurencyjną gospodarkę regionu. Ponadto w kontekście społecznym umożliwią aktywizację zawodową i uaktywnią potencjał mieszkańców, a tym samym stworzą warunki do kreowania społeczeństwa otwartego. Realizując równoległe działania miasta będą współpracowały, co z kolei przyczyni się do budowania w regionie nowoczesnych sieci. Potrzeba realizacji *Ponadlokalnego programu rewitalizacji miast sieci CITTASLOW* wynika więc wprost w dokumentów kluczowych regionu. Ponadto realizacja przedsięwzięcia wpisuje się bezpośrednio w *Koncepcję Zagospodarowania Przestrzennego Kraju 2030* i określone w niej zasady oraz cele (między innymi *Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenia rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie wewnętrznego potencjału wszystkich terytoriów a także przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego*). Przedsięwzięcie wpisuje się także w priorytety *Krajowej Polityki Miejskiej* zawartej w *Krajowej Strategii Rozwoju*

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Regionalnego 2010-2020 (między innymi: Zapewnienie przestrzeni publicznych wysokiej jakości oraz Rewitalizacja miast rozumiana jako skoordynowany, kompleksowy, wieloletni proces prowadzony na problemowym obszarze miasta, będącym elementem polityki rozwoju, mający na celu przeciwdziałanie degradacji przestrzeni zurbanizowanej i zjawiskom kryzysowym oraz pobudzanie rozwoju i zmian jakościowych, poprzez wzrost aktywności społecznej i gospodarczej, poprawę środowiska zamieszkania oraz ochronę dziedzictwa narodowego, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju).

Organizacją wdrażającą *Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow* jest Stowarzyszenie „Polskie Miasta Cittaslow”. Do Stowarzyszenia przynależą następujące miasta:

- Barczewo
- Biskupiec
- Bisztynek
- Dobre Miasto
- Gołdap
- Górowo Iławeckie
- Lidzbark Warmiński
- Lubawa
- Nidzica
- Nowe Miasto Lubawskie
- Olsztynek
- Pasym
- Reszel
- Ryn

Celem Stowarzyszenia jest:

- 1) rozpowszechnianie wiedzy i inicjatyw dotyczących miast Cittaslow,
- 2) popularyzowanie przedsięwzięć realizujących cele Stowarzyszenia,
- 3) wspieranie idei samorządu terytorialnego i obrona wspólnych interesów podmiotów będących członkami Stowarzyszenia,
- 4) uczestniczenie, w miarę własnych możliwości, w inicjatywach, które będą ustalone i skoordynowane przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Cittaslow,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- 5) budowanie wizerunku miast Cittaslow jako atrakcyjnych gospodarczo i turystycznie,
- 6) integrowanie środowiska podmiotów działających w na terenie miast sieci Cittaslow,
- 7) rozwój oferty turystycznej miast Cittaslow,
- 8) tworzenie płaszczyzny współpracy samorządów działających w sieci Cittaslow,
- 9) prowadzenie działalności wspierającej rozwój miast Cittaslow w szczególności poprzez:
 - a) wspieranie członków w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania,
 - b) wspieranie inicjatyw w zakresie realizacji przedsięwzięć służących rozwiązywaniu problemów społecznych.

Stowarzyszenie realizuje cele w szczególności poprzez:

- 1) promocję miast jako atrakcyjnych gospodarczo i turystycznie, w tym opracowywanie i realizację projektów promocyjnych
- 2) prowadzenie działalności promocyjnej i szkoleniowej dotyczącej problematyki Stowarzyszenia i jej członków,
- 3) organizację wydarzeń integrujących społeczności lokalne, wydarzeń gospodarczych i turystycznych,
- 4) koordynację działań w zakresie popularyzacji i rozwoju idei Cittaslow, w tym upublicznianie informacji o tych działaniach w prasie, radiu i telewizji,
- 5) kreowanie pozytywnego wizerunku miast członkowskich Stowarzyszenia,
- 6) pomoc miastom pretendującym do Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow w procesie weryfikacji kryteriów przystąpienia.
- 7) udział w pracach Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow.

Stowarzyszenie współpracuje z Polską Krajową Siecią Miast Cittaslow.

Polska Krajowa Sieć Miast CITTASLOW (zwana dalej Siecią Krajową) jest krajową strukturą organizacyjną Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast CITTASLOW. Siedzibą Polskiej Krajowej Sieci Miast CITTASLOW jest Olsztyn, Emilii Plater 1, Biuro Jakości i Znaków Regionalnych Urzędu Marszałkowskiego w

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Olsztynie. Działalność Sieci Krajowej reguluje „Regulamin Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow”.

Celem działalności Sieci Krajowej jest promocja i rozprzestrzenianie kultury dobrego życia poprzez badania, testy i wdrażanie rozwiązań organizacji miasta. Nie jest ona prowadzona w celach zarobkowych.

Do Sieci Krajowej mogą przystępować wszystkie miasta, posiadające mniej niż 50 tysięcy mieszkańców z odstępstwami dla uzasadnionych decyzji organów Stowarzyszenia. Członkostwo jest przyznawane miastom zaproponowanych przez Krajowych Koordynatorów, których aplikacje zostaną zaakceptowane przez Międzynarodowy Komitet Koordynujący.

Całością działalności Sieci Krajowej kieruje Krajowy Komitet Koordynujący, zgodnie z uchwałami Krajowego Zebrania Członków. Komitet reprezentuje Sieć Krajową na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność przed Walnym Zebraniem Członków.

Krajowy Komitet Koordynujący:

- wybiera Krajowego Koordynatora, który może udzielać pomocy w sprawach technicznych na żądanie przedstawicieli miast, kieruje pracami Komitetu,
- organizuje działania Sieci Krajowej w postaci projektów oraz weryfikuje ich rezultaty przynajmniej raz do roku, jednocześnie raportując do Międzynarodowego Komitetu Koordynującego,
- tworzy roczny kalendarz imprez krajowych, także organizowanych przez miasta członkowskie podczas, których możliwe jest eksponowanie logo Cittaslow oraz przesyła kopię do Międzynarodowego Komitetu Koordynującego,
- decyduje o implementacji decyzji Zgromadzenia,
- koordynuje i wspiera działania członków Sieci Krajowej,
- tworzy prowizorium budżetowe oraz ostateczny budżet na kolejny rok budżetowy do 31 stycznia oraz przesyła kopię do Międzynarodowego Komitetu Koordynującego;
- zarządza Krajowym Wspólnym Funduszem Sieci oraz przygotowuje sprawozdanie z realizacji wydatków.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- weryfikuje wnioski o członkostwo dla nowych miast kandydujących, które następnie przesyła do Międzynarodowego Komitetu Koordynującego;
- powiadamia Międzynarodowy Komitet Koordynujący o żądaniu natychmiastowego wykluczenia członka w przypadku zachowania sprzecznego z założeniami Stowarzyszenia, które może poważnie szkodzić jego wizerunkowi.

Najwyższą władzą Sieci Krajowej jest Krajowe Zebranie Członków, zwoływane przynajmniej raz w roku i składające się z przedstawicieli wszystkich miast członkowskich Sieci Krajowej. Obraduje ono nad wspólnymi strategiami, działaniami promocyjnymi oraz działaniami dla poprawy jakości życia w miastach. Krajowe Zebranie Członków:

- wybiera Krajowy Komitet Koordynujący oraz Krajowy Komitet Naukowy,
- decyduje o celach realizowanych w trakcie roku oraz sposobach ich realizacji, kryteriach oceniania oraz strukturach potrzebnych do ich pomiaru,
- wskazuje inicjatywy głównych zainteresowań oraz konieczny budżet,
- ustanawia wysokość wpłat na Krajowy Wspólny Fundusz Gotówkowy,
- zatwierdza prowizorium budżetowe oraz ostateczny budżet zgodnie,
- zatwierdza roczne sprawozdanie z Krajowego Wspólnego Funduszu,
- wybiera Krajowego Koordynatora,
- uchwała i zmienia regulamin Sieci Krajowej.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow - Międzynarodowa Sieć Miast Dobrego Życia jest organizacją non profit i jej celem jest promowanie i rozpowszechnianie kultury dobrego życia poprzez badania, eksperymentowanie, stosowanie rozwiązań dotyczących organizacji miasta.

Ruch Cittaslow narodził się w 1999 r. z pomysłu Paolo Saturnini, burmistrza Greve di Chianti we Włoszech i burmistrzów innych niewielkich miasteczek i przyjęty został przez Prezydenta Slow Food w celu rozszerzenia filozofii Slow Food na społeczności lokalne, przybliżenia ich do koncepcji dobrego życia oraz przeniesienia tej koncepcji w praktyce do życia codziennego.

W miastach sieci Cittaslow:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- realizowana jest polityka środowiskowa dążąca do utrzymania i rozwoju charakterystycznych cech obszaru i zabudowy miejskiej,
- realizowana jest polityka mająca na względzie ustanowienie funkcjonalnej infrastruktury i podejmowane są działania nad poprawą jakości życia ich społeczności,
- promuje się technologie skierowane na poprawę wartości środowiska naturalnego i zabudowy miejskiej,
- stymuluje się produkcję i wykorzystanie produktów żywnościowych otrzymanych drogą naturalnych technik nieszkodliwych dla środowiska, z wyłączeniem produktów modyfikowanych genetycznie.
- chroni się lokalne produkcje mające korzenie w kulturze i tradycjach, które przyczyniają się do utrzymania specyficznego charakteru terytorium, zachowując miejsce i style, promując okazje i miejsca uprzywilejowane z uwagi na bezpośredni kontakt między konsumentami a producentami towarów wysokiej jakości,
- promuje się gościnność jako moment pierwszego kontaktu ze społecznością i jej specyfiką, usuwając przeszkody natury fizycznej i kulturowej, które mogą przeszkodzić w pełnym i powszechnym wykorzystaniu zasobów miasta,
- wśród mieszkańców wspierana jest świadomość życia w jednym z miast Slow City, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska młodzieży i szkoły, poprzez systematyczne informowanie o korzyściach członkostwa w sieci miast.

Miasta sieci na Warmii i Mazurach działając razem tworzą ponadlokalny program, dzięki któremu ich działania będą znacznie efektywniejsze, bardziej widoczne. W ten sposób mogą stać się symbolem zrównoważonego rozwoju w regionie i stać się rozpoznawalną marką w tym zakresie. Zintegrowane planowanie programowe posiada obok swojego właściwego zakresu zadań związanych z planowaniem interwencji na danym obszarze znaczącą funkcję spinającą, której celem jest włączenie innych podmiotów i zasobów finansowych.

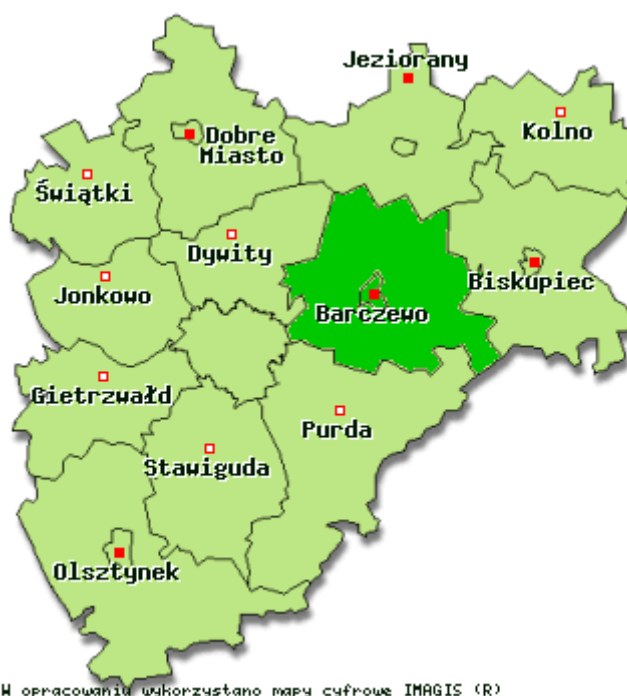
2.Określenie delimitacji przestrzennej terytoriów wymagających wsparcia w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych

2.1 Ogólna charakterystyka obszarów

2.1.1.Barczewo

Barczewo leży w województwie warmińsko - mazurskim, w powiecie olsztyńskim i wchodzi w skład Gminy Barczewo. Miasto Barczewo położone jest w widłach rzeki Pisy i rzeki Kiermas, które przepływają przez centrum miasta.

Położenie Barczewa na tle powiatu olsztyńskiego

Źródło: zasoby internetowe www.zpp.pl

Miasto wybudowano na planie prostokąta z centralnym rynkiem. W części północno – wschodniej zlokalizowany został kościół farny p.w. św. Anny, a w części południowo – wschodniej kościół franciszkański św. Andrzeja Apostoła. Na północ od kościoła farnego zlokalizowany był zamek biskupi, w którym rezydował burgrabia zarządzający jednym z komornictw Warmii. Barczewo jest pierwszym miastem na trasie wiodącej z Olsztyna w kierunku Wielkich Jezior

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Mazurskich. Okolice Barczewa to piękne lasy, czyste jeziora i rzeki oraz malownicze warmińskie kapliczki, a przede wszystkim pamiątki wielokulturowości, których widocznym efektem jest Synagoga, Kościół ewangelicki, Kościół św. Anny i Szczepana, Kościół św. Andrzeja Apostoła i inne. Barczewo nazywane jest często "Małą Wenecją Północy", ponieważ można doliczyć się tu czternastu mostów nad przepływającymi przez miasto rzekami.

Strefa przestrzenna

Kompozycja i krajobraz Barczewa są zdeterminowane w dużym stopniu przez ukształtowanie terenu. Układ form ukształtowania i pokrycia terenu miał i ma nadal znaczący wpływ na rozwój przestrzenny miasta oraz na kształtowanie się jego wartości kompozycyjno - krajobrazowych. Najważniejszymi wartościami krajobrazowymi miasta wynikającymi z ukształtowania terenu są:

- Dolina rzeki Pisy przecinająca miasto w kierunku wschód – zachód;
- Rzeka Kiermas przecinająca miasto w kierunku południe – północny zachód;
- Położone w granicach miasta wody stojące - staw więzienny;
- Przebiegająca przez miasto droga krajowa nr 16.

Miasto nie posiada (poza Starym Miastem) większych założeń o charakterze regularnym. Jedynym założeniem opartym o regularną siatkę ulic jest Stare Miasto – obecnie centrum miasta. Zabudowa pozostałych jednostek powstawała natomiast w oparciu o siatkę ulic ukształtowaną zgodnie z formą terenu. Wszelkie osie kompozycyjne są stosunkowo krótkie i nie mają większego znaczenia w kompozycji miasta, wynikają raczej z jego bogatego krajobrazowego charakteru, związanego z ukształtowaniem terenu niż ze świadomego i celowego kształtowania założenia urbanistycznego.

Najważniejszym elementem w architektonicznym krajobrazie Barczewa jest zachowane w pierwotnym kształcie Stare Miasto. Układ przestrzenny Starego Miasta ma charakter wzdłużny, o jednokierunkowym ruchu ulicznym, obejmującym prostokątny rynek, na którym zgodnie ze średniowiecznymi zasadami mieścił się ratusz, waga i kramy. W jego centralnej części znajduje się neogotycki ratusz, wokół którego umiejscowione są dobrze zachowane kamieniczki mieszczańskie. Wzdłuż

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

ulic w układzie szachownicy wybudowano domy mieszkalne, a na ich zapleczu pomieszczenia gospodarcze.

We wschodniej części miasta zostały usytuowane główne dominanty układu przestrzennego: kościół farny św. Anny i św. Szczepana oraz Zakład Karny z kościołem p.w. Dobrego Łotra.

W północnej części miasta, przy drodze krajowej nr 16 usytuowana jest neogotycka wieża ciśnień z 1907 roku, która jest kolejną istotną dominantą dla Barczewa.

Elementami charakterystycznymi dla miasta są fragmenty średniowiecznych murów obronnych z XIV i XV w. oraz baszty najlepiej widoczne od strony więzienia. Pozostałe fragmenty znajdują się wzdłuż ulic Grunwaldzkiej i Traugutta oraz przy kościele św. Andrzeja. Przy ulicy Mostowej znajduje się fragment bramy miejskiej z końca XIV wieku.

Na terenie miasta wyodrębnia się następujące jednostki funkcjonalno-przestrzenne wynikające z miejscowego planu zagospodarowania miasta:

- Jednostka „A” o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej – od północy graniczy z ulicą Warmińską, Armii Krajowej i Polną, od zachodu z drogą krajową nr 16, od wschodu i południa - z terenami rolnymi gminy Barczewo (granica miasta);
- Jednostka „B” o dominującej funkcji mieszkalnej – od północy i zachodu graniczy z drogą krajową nr 16, od południa - z ulicą Warmińską, Armii Krajowej i Polną, od wschodu - z terenami rolnymi gminy Barczewo;
- Jednostka „C” o dominującej funkcji przemysłowo-składowej – od południa graniczy z drogą krajową nr 16, od zachodu, północy i południa - z terenami rolnymi gminy Barczewo (granica miasta).

Strefa ochrony konserwatorskiej

Zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Barczewo zostały wyznaczone następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

1. Stare Miasto łącznie z zabudową ulicy Tadeusza Kościuszki i ulicą Obrońców Warszawy oraz terenami zieleni dawnego cmentarza ewangelickiego w granicach:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Od północy z rzeką Pisą, od zachodu z terenami zieleni nieurządzonej łącznie z zabudową ulicy Traugutta do miejsca połączenia z rzeką Kiermas, od południa granicę stanowi rzeka Kiermas do skrzyżowania z ulicą Targową i Kościuszki po zewnętrznej granicy działek, od wschodu wzdłuż rzeki Pisy, „Jeziorka Miejskiego” oraz zewnętrznej granicy byłego cmentarza ewangelickiego i ulicy Niepodległości do linii rzek;
 - Strefa ochrony konserwatorskiej „Stare Miasto” pokrywa się ze strefą ochrony archeologicznej.
2. Zespół zabudowy mieszkalnej bliźniaczej przy ulicy Kościuszki i Granicznej wraz z działkami (nr ewidencyjny od 325/3 do 325/15 oraz od 325/17 do 325/19).
 3. Zespół zabudowy mieszkalnej bliźniaczej przy ulicy Kościuszki wraz z działkami (nr ewidencyjny 359/3 - 359/4).
 4. Zespoły zabudowy mieszkalnej przy ulicy Wojska Polskiego wraz z działkami (nr ewidencyjny 69/5; 73/8, 73/60, 73/64; 91/1, 91/2; 96/1, 96/2, 97/4, 98/1, 98/2, 99/3 do 99/5).
 5. Szkoła podstawowa przy ulicy Wojska Polskiego.
 6. Zespół szpitala zakaźnego wraz z działką przy ulicy Niepodległości.
 7. Zespół zakładu poprawczego wraz z działką przy ulicy Wojska Polskiego.
 8. Zespół dworca kolejowego.
 9. Cmentarz katolicki przy ulicy Armii Krajowej.

Uwarunkowania kulturowe

W Mieście i Gminie Barczewo poza wieloma zabytkami tworzącymi kulturową tożsamość Barczewa funkcjonują muzea oraz Centrum Kultury i Promocji Gminy w Barczewie.

Centrum Kultury i Promocji Gminy - powstało na bazie Miejskiego Ośrodka Kultury Sportu i Turystyki w Barczewie. W ofercie swojej działalności ma różnego rodzaju: zajęcia, warsztaty, koła zainteresowań jak również jest organizatorem wielu imprez organizowanych w Gminie. Przez swoją działalność wspiera życie kulturalne Gminy.

Salon Muzyczny im. Feliksa Nowowiejskiego - Salon Muzyczny im. Feliksa Nowowiejskiego – kompozytora, dyrygenta, pedagoga, organisty i organizatora życia muzycznego, twórcy Hymnu Warmińskiego, opery Legenda Bałtyku, melodii do słów

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

M. Konopnickiej Rota i wielu innych – mieści się w budynku, na miejscu, którego znajdował się dom rodzinny kompozytora. Wcześniej istniało tu Muzeum biograficzne. Zgromadzono tu pamiątki po Nowowiejskim: fotografie, plansze, nuty, rękopisy utworów i utwory drukiem, dyplomy, rzeczy osobiste – m.in. frak, a także pianino i maskę pośmiertną kompozytora. Znajduje się tu także fortepian, na którym miał grywać Nowowiejski, biurko i szafa, będąca niegdyś własnością kompozytora. Można tu podziwiać zabytkowe piece, pozyskane z Woryt, Reszla i Olsztyna oraz dwie drewniane figury – św. Agaty i św. Rozalii – wykonane w XIX w., pochodzące z Bramy Południowej, zwanej Olsztyńską. Odbywają się tu koncerty, wystawy i zajęcia gry na instrumentach.

Galeria Sztuki „Synagoga” - Galeria sztuki prowadzona jest przez członków Stowarzyszenia „Pojezierze”. Organizowane są tam m.in. wystawy mające na celu promowanie lokalnej nieprofesjonalnej twórczości artystów ludowych i ginących rzemiosł.

Pracownia Artystyczna – Galeria „Cztery Strony Świata” - W galerii znajdują się unikatowe malowane ręcznie meble oraz ręcznie wykonane i zdobione przedmioty sztuki zdobniczej i użytkowej. Właścicielka współpracuje z twórcami rękodzieła, ceramikami, rzeźbiarzami, malarzami, hafciarkami, mieszkającymi poza gminą Barczewo, którzy swoje wyroby zamieszczają w jej Galerii.

Dom Artysty w Lamkowie - Dom Artysty w Lamkowie powstał w 2003 r. Obecnie czynna jest wystawa malarstwa, rzeźby, oraz przedmiotów używanych niegdyś w warmińskim gospodarstwie domowym. Z dzieł sztuki prezentowane jest tam m.in. malarstwo olejne, rysunki ołówkiem, rzeźby, haft obrazowy, gobeliny, wyklejanki, obrazy wykonane techniką kolażu. Na uwagę zasługują także piękne meble wykonywane na zamówienie przez p. Cieślikiewicza, zajmującego się także snycerką.

Zabytki

Barczewo położone jest na planie prostokąta z regularną siatką ulic o charakterystycznej zabudowie małomiasteczkowej. W centrum, na niewielkim rynku stoi neogotycki ratusz z XIX w., odbudowany po pożarze w 1980 r. Zachowały się fragmenty średniowiecznych murów obronnych z XIV i XV w., i baszty najlepiej widoczne od strony więzienia. Pozostałe fragmenty znajdują się wzdłuż ulic

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Grunwaldzkiej i Traugutta oraz przy kościele św. Andrzeja. Nieznaczne fragmenty bramy miejskiej (gotyckiej) z końca XIV w. zachowały przy ul. Mostowej. Na terenie miasta 231 obiektów zostało wpisanych do rejestru zabytków.

Najważniejsze zabytki Barczewa:

1. Kościół św. Andrzeja Apostoła wraz z konwentem wybudowany w roku 1325, a następnie rozbudowany w latach 1380-1390 w stylu gotyckim. Stanowił kiedyś południowe skrzydło czworobocznej budowli klasztornej z wewnętrznym dziedzińcem. Kościół na przełomie XVI i XVII w., był przebudowany. Posiada bogaty wystrój wnętrza z XVII i XVIII w., w tym osiem barokowych ołtarzy i rokokową ambonę. W posadzce kościoła widnieje płyta nagrobna biskupa warmińskiego Piotra Tylickiego z 1655 r. Ponadto w chórze zachowały się doskonałej roboty renesansowe rzeźbione stalle zakonne o cechach manieryzmu niderlandzkiego z pocz. XVII w. W latach 1959-1960 odremontowany. W 1982 r., po 172 latach nie obecności do klasztoru w Barczewie powrócili w ojcowie bernardyni. Przystąpiono do remontu i zabezpieczania świątyni przed dalszym niszczeniem. W 1987 r., wybudowano dom klasztorny, a od lipca 1989 r., kościół poklasztorny franciszkanów stał się kościołem parafialnym. Kościół ten jest budowlą w stylu gotycko – renesansowym, stanowiącym zabytek klasy „0”.
2. Kaplica Św. Antoniego dobudowana w roku 1594 do kościoła p. w. św. Andrzeja Apostoła na zlecenie kardynała Andrzeja Batorego, biskupa warmińskiego (od 1589 r.) i bratanka króla polskiego Stefana Batorego. Jako biskup warmiński, Andrzej Batory w roku 1595 sprowadził Bernardynów do opustoszałego w wyniku reformacji klasztoru i przyczynił się do powrotu jego świetności - tak kultowej, jak i architektonicznej. Postawienie tej kaplicy zapoczątkowało na Warmii kult św. Antoniego. Co roku 13 czerwca na św. Andrzeja i 15 lipca na św. Bonawenturę przybywały tu tradycyjne "łosiere", czyli piesze pielgrzymki mieszkańców całej niemal Warmii. W Kaplicy umieszczono jeden z najpiękniejszych dzieł renesansu na Warmii – nagrobek Andrzeja Batorego i jego brata Baltazara wykonany przez Wilhelma i Abrahama van der Block w 1598 r. Grób ten nie stał się jednak miejscem wiecznego spoczynku kardynała - w 1599 został, bowiem księciem

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Siedmiogrodu, a po wyjeździe z Warmii w tym samym roku zamordowany w Pasztorbükk i pochowany w Białogardzie Siedmiogrodzkim.

3. Dawna Synagoga przy ul. Kościuszki (zbudowana w 1847 r.). Jest to jedyna zachowana w powiecie olsztyńskim bożnica żydowska. Dwukondygnacyjna, zorientowana na wschód, w pobliżu płynącej rzeki. W środku znajdowała się sala modlitwy z płaskim sufitem i podłogą z płytek ceramicznych, oraz chór wsparty na dwóch słupach z drewnianą balustradą. Budynek ocalał jedynie, dlatego, że w 1937 roku gmina żydowska sprzedała obiekt prywatnemu właścicielowi. W latach 1941-45 przetrzymywano w niej więźniów, mimo tego ocalała większość liturgicznego sprzętu. Po wojnie synagoga niszczała przez wiele lat. W 1975 roku przekazano ją Muzeum Warmii i Mazur. Kolejnym użytkownikiem zabytkowego obiektu było Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Pojezierze". W latach 1980-1996 mieściło się tu Centrum Tkactwa Warmii i Mazur. W ostatnich latach chylący się ku upadkowi budynek został wreszcie odrestaurowany. Obecnie mieści się tu ważne centrum sztuki - "Galeria Synagoga".
4. Kościół św. Anny i św. Szczepana leżący w pn. części miasta jest późnogotyckim kościołem parafialnym, którą budowę ukończono w 1386 r. Dziś stanowi zabytek architektury sakralnej grupy I. Wielokrotnie ulegał uszkodzeniu przez pożary i był przebudowywany. Pierwszy raz w 1414 r., i w okresie wojny trzynastoletniej (1454-1466). Po pożarze w 1544 r., kościół uzyskał nowe sklepienie siatkowe i sieciowo-gwiazdziste. W 1798 r., po kolejnym pożarze w trakcie odbudowy wieża otrzymała kwadratowy kształt, gdzie zwieńczona została blaszanym hełmem i chorągiewką z datą-1800. W 1894 r., dokonując restauracji świątyni dobudowano od strony wschodniej prezbiterium. W średniowieczu przy kościele znajdował się cmentarz. Dziedziniec otoczony jest murem z trzema dużymi bramami i pięcioma furtami, kutymi z żelaza. Wnętrze kościoła stanowi trójnawowa hala o pięknych sklepieniach sieciowych, kryształowych i gwiazdzistych. Szczyt kościoła zwieńczony jest klasycystyczną sygnaturką z chorągiewką i datą 1798. Sklepienie kościoła sieciowe i gwiazdziste, a w nawach bocznych kryształowe. Wystrój wnętrza barokowy i neogotycki. Gotycki krucyfiks z ok. 1500 r. Ogrodzenie cmentarza przykościelnego z dwoma bramkami, murowane, neogotyckie z XIX w. Kościół

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

posiada wystrój wnętrza w większości barokowy i neogotycki. Organy z 1700 r., stalle, chór, ołtarz główny i boczne ołtarze oraz freski ściennie na ścianie północnej i południowej prezbiterium. Cennym zabytkiem kościoła jest gotycki krucyfiks z ok. 1500 r., Przy kościele znajduje się wybudowana w 1821 r., plebania.

5. Kościół ewangelicki znajduje się przy ulicy Grunwaldzkiej, w zakolu Kanału Młyńskiego stoi neogotycki kościół ewangelicko – augsburski pochodzący z drugiej połowy XIX wieku, otoczony konarami drzew. Jest on najmłodszą budowlą sakralną na terenie miasta. Początki powstania to rok 1772, kiedy zaborca pruski przejął administrację w Wartemborku, a do miasta zaczęli przybywać nowi mieszkańcy z głębi Niemiec. Ponieważ większość z nich była wyznania ewangelicko – augsburskiego, myślano o potrzebie posiadania własnego kościoła. Pod jego budowę, Król Fryderyk Wilhem III, ustawą z dnia 20 maja 1847 r., podarował gminie ewangelickiej mały ogród należący do klasztoru franciszkańskiego. 22 maja 1870 roku położono kamień węgielny pod budowę nowej świątyni.
6. Kościół więzienny zwany wcześniej kaplicą. Wybudowany w stylu neogotyckim (budowę ukończono w 1873 roku). Do 1945 r., wykorzystywany był zarówno przez więźniów jak i przez straż więzienną. Stanowi typową budowę dla budownictwa sakralnego, jednokondygnacyjny z wieżą nad wejściem głównym.
7. Wieża ciśnień - neogotycka z 1907 r. murowana z cegły, ośmioboczna, otynkowana. Składa się z trzech części: dolnej, szerszej zakończonej fryzem daszkiem: środkowej z ostrołukami wnękami (płytkami), w których większe i mniejsze okienka oraz " głowicy " z czterema otworami. Dach namiotowy kryty blachą.

Infrastruktura drogowa

W związku ze złym stanem nawierzchni dróg (licznymi koleinami, wyrwami w asfalcie) sytuację komunikacyjną na terenie Barczewa można określić, jako niezadowolającą. Bieżące remonty nawierzchni drogowych mają jedynie charakter interwencyjny i nie wpływają bezpośrednio na wzrost komfortu i bezpieczeństwa podczas poruszania się po Barczewie.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Niezadowolający jest również stan chodników znajdujących się na terenie miasta. Słabe, niewystarczające oświetlenie miasta jest dodatkowym czynnikiem pogarszającym sytuację komunikacyjną w Barczewie.

W granicach administracyjnych miasta przebiega siedem ciągów komunikacyjnych o różnym natężeniu ruchu:

- Droga krajowa nr 16 relacji Olsztyn – Augustów;
- Droga wojewódzka nr 595 relacji Barczewo – Jeziorany;
- Droga powiatowa nr 1430N relacji Barczewo – Dywity;
- Droga powiatowa nr 1471N relacji Barczewo – Prejłowo;
- Droga powiatowa nr 1446N relacji Maruny – Szynowo;
- Droga powiatowa nr 1467N relacji Barczewo – Silice;
- Droga powiatowa nr 1471N relacji Barczewo – Rejczuchy.

Barczewo jest bardzo dobrze skomunikowane z Olsztynem zarówno środkami transportu drogowego jak i kolejowego. Z miasta Barczewo do stolicy województwa można dostać się autobusem miejskim MPK Olsztyn, autobusem PKS, skorzystać z usług prywatnych przewoźników, lub pociągiem. Podróż z Barczewa do Olsztyna autobusem miejskim MPK trwa zwykle około 30 minut, prywatni przewoźnicy pokonują tę trasę szybciej, co stanowi duże ułatwienie w podróżowaniu mieszkańcom Barczewa uczącym się bądź pracującym w Olsztynie.

Gospodarka

W Barczewie największymi pracodawcami są: Zakład Karny w Barczewie, TEWES-BIS, gminny Klub Sportowy Pisa Barczewo, BUKS Barczewo, Uczniowski Klub Sportowy GALA.

	Jednostka miary	2012
PRACUJĄCY WEDŁUG INNEGO PODZIAŁU NIŻ PKD		
Pracujący wg płci		
ogółem	osoba	1464
mężczyźni	osoba	850
kobiety	osoba	614

Ludność

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Według stanu na 31.12.2012 r. miasto Barczewo zamieszkiwało 7.320 osób.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	7687
2006	7344
2012	7320

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 1.598 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 3.784 osoby (51,69) stanowiły kobiety a 3.536 (48,31%) mężczyźni.

	Jednostka miary	1996	2006	2012
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci				
ogółem				
ogółem	osoba	7687	7344	7320
mężczyźni	osoba	3723	3583	3536
kobiety	osoba	3964	3761	3784
w wieku przedprodukcyjnym				
ogółem	osoba	2003	1465	1379
mężczyźni	osoba	1019	752	696
kobiety	osoba	984	713	683
w wieku produkcyjnym				
ogółem	osoba	4750	4912	4694
mężczyźni	osoba	2440	2526	2468
kobiety	osoba	2310	2386	2226
w wieku poprodukcyjnym				
ogółem	osoba	934	967	1247
mężczyźni	osoba	264	305	372
kobiety	osoba	670	662	875
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
w wieku przedprodukcyjnym	%	-	19,9	18,8
w wieku produkcyjnym	%	-	66,9	64,1
w wieku poprodukcyjnym	%	-	13,2	17,0

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 19,9 % do 18,8 %, zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym z 66,9 % do 64,1 %, natomiast

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

udział starszych ludzi wzrósł z 13,2 % do 17 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Na podstawie danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bisztyнку w roku 2012r. z zasiłków pomocy społecznej skorzystało 63 osoby. Wśród mieszkańców miasta 70 osób pozostaje w ubóstwie, 80 osób jest zagrożonych ubóstwem.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

Wśród 1.898 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są bezrobocie (46 osób), ubóstwo (31 osób), życie w rodzinie niepełnej (24 osoby) oraz długotrwała lub ciężka choroba (17 osób).

Najbardziej zagrożonymi negatywnymi skutkami społecznymi miasta jest obszar graniczący z Zakładem Karnym.

Stowarzyszenia i inne organizacje:

Na terenie miasta działają następujące stowarzyszenia, związki i organizacje pozarządowe:

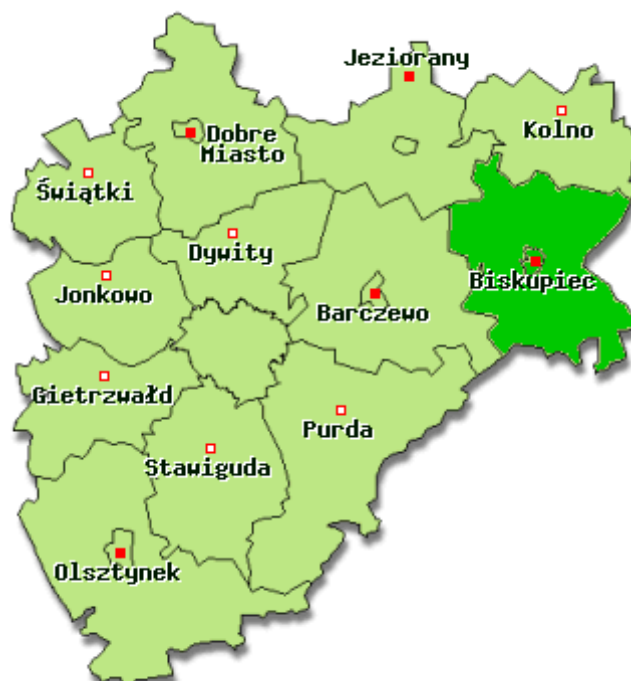
1. Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich w Barczewie
2. Gminny Klub Sportowy PISA Barczewo,
3. BUKS Barczewo

4. Uczniowski Klub Sportowy GALA.

2.1.2 Biskupiec

Miasto Biskupiec leży na terenie Polski północno-wschodniej, w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego, na pograniczu pojezierzy olsztyńskiego i mrągowskiego.

Położenie Biskupca na tle powiatu olsztyńskiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Krzyżują się tu dwie drogi tranzytowe - Nr-16, łącząca Białoruś z portami Gdańska i Gdyni, oraz nr 57 (najkrótsze połączenie Warszawy z przejściem granicznym w Bezledach na trasie do Kaliningradu). Przez Biskupiec przebiega linia kolejowa Olsztyn-Czerwonka-Mrągowo- Mikołajki-Ełk.

Dużym atutem Biskupca jest lokalizacja w niewielkiej odległości od atrakcyjnych turystycznie miejsc, m.in.: Gierłży - 57 km, Giżycka - 60 km, Mikołajek - 49 km, Mrągowo - 26 km, Olsztyna - 39 km, Reszla - 26 km, Szczytna - 38 km, Świętej Lipki - 36 km.

Zagospodarowanie przestrzenne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Miasto Biskupiec jest składową sieci osadniczej o charakterze rozdrobnionym lecz stosunkowo równomiernie rozmieszczonym. Położone jest w centrum obszaru otoczonego miastami zaliczonymi do grupy miast o najlepszych potencjalnych warunkach rozwoju pomiędzy Olsztynem i Mrągowem, Szczytnem i Bartoszczycami, same nie będąc do niej zaliczone.

Podstawą identyfikacji problemów zagospodarowania przestrzennego gminy Biskupiec była analiza stanu istniejącego przeprowadzona na etapie diagnozy stanu gminy. Celem zagospodarowania przestrzennego gminy Biskupiec jest wszechstronny, trwały rozwój, przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych oraz optymalnym wykorzystaniu podstawowego zasobu, jakim jest przestrzeń. Cel ten sprowadza się do stworzenia na terenie gminy warunków do wielokierunkowej działalności gospodarczej o odpowiednio zróżnicowanym stopniu intensywności i charakterze funkcjonalnym, rozwoju różnorodnych form turystyki oraz utrzymania i rozwoju tradycyjnej dla regionu funkcji rolniczej. Podstawą realizacji polityki przestrzennej jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biskupiec uchwalonego Uchwałą Nr XLI/277/2002 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 26.04.2002 r. (zmiana: Uchwała Nr XLII/309/06 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 25 lipca 2006 r.). W ramach ustaleń studium sporządzony został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Biskupiec przyjęty Uchwałą Nr XXX/211/05 Rady Miejskiej w Biskupcu z dnia 15 czerwca 2005 r. Ponadto, 16 maja 2007 r. Uchwałą Nr VIII/50/07 Rady Miejskiej w Biskupcu przyjęty został miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego historycznego układu urbanistycznego miasta Biskupiec.

Miasto i Gmina Biskupiec przyjmuje rozwój zrównoważony jako podstawę inicjowania i kontroli działań planistycznych, określających przeznaczenie terenów na określone cele i ustalających zasady ich zagospodarowania. Zasoby naturalne przyrody i dziedzictwa kulturowego stanowią podstawę rozwoju ekonomicznego miasta i gminy Biskupiec.

Zabytki architektury i budownictwa

Na terenie miasta Biskupiec znajdują się następujące obiekty historyczne:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- średniowieczny gotycki układ przestrzenny starego miasta, lokacja z XIV w, prawa chełmińskie- 1395 r.,
- siedziba Urzędu Miasta Biskupiec - Aleja Niepodległości 2, murowany 1908r.,
- wieża ciśnień - murowana w 1912-1913r.,
- zespół kamieniczek - przy ulicy Floriańskiej, murowana XIX w.- z figurą św. Jana Nepomucena nad „Starą” księgarnią,
- elementy ozdobne (głowy) nad Apteką „Starą” – ulica Plac Wolności,
- zespół kamieniczek - przy ulicy Mazurskie Przedmieście murowana, XIX-XX w.,
- dawny ratusz - ulica Pionierów 6 - murowany, 1895r. (zabytkowy herb miasta).
- willa - przy ulicy Mickiewicza 12, murowana secesyjna 1906r,
- kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela- gotycki, murowany, z końca XVI w., wieża - XVII w. (1668), prezbiterium- początek XVIII w.(1728-1734),
- kościół ewangelicko-augsburski, pseudoromański, murowany, początek XIX w. (1842-1846), dzwonnica (campanilla) (1868-1872). Obecnie kościół katolicki pw. Błogosławionej Karoliny Kózkówny.

Parki

Zieleń wysoką na terenie miasta Biskupiec tworzą dosyć zwarte zadrzewienia na terenie parków, skwerów i zieleńców, pasy zadrzewień przyulicznych oraz zieleń na cmentarzu przy ulicy Cmentarnej. Największe skupienia zieleni wysokiej lokalizują się wzdłuż rzeki Dymer oraz nad jeziorami Kraksy. Są to jednak obszary niewielkie – największy park o pow. 2,38 ha zlokalizowany jest przy stadionie przy ulicy Wiosennej. Układ i sposób zagospodarowania wszystkich obiektów nie ma uporządkowanego charakteru (obiekty małe, izolowane, rozrzucone na terenie całego miasta), a towarzysząca infrastruktura jest uboga (brak wystarczającego oświetlenia, ławek, pojemników na śmieci, placów zabaw, ścieżek rowerowych, ścieżek zdrowia, obiektów małej architektury). Najczęściej odwiedzanym parkiem jest park przy ulicy Wiosennej położony nad brzegiem rzeki Dymer. Praktycznie jedynym jego wyposażeniem jest plac zabaw oraz kilka ławek.

Dosyć okazale prezentuje się skwer w centrum miasta przy Placu Wolności z gazonem oraz kompozycją pielęgnowanych drzew i krzewów iglastych. System

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zieleni wysokiej miasta wzbogacają ogródki działkowe zlokalizowane głównie przy ulicach: Aleja Wojska Polskiego, Kościuszki, Mickiewicza oraz w pobliżu jezior Krakusy. Jednak ich stopień zagospodarowania jest w wysokim stopniu niewystarczający i powoduje znaczne obniżenie estetyki miasta. Ich funkcja rekreacyjna odsunięta jest na dalszy plan.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Cały obszar miasta Biskupiec położony jest w granicach Systemu Obszarów Chronionych(SOCh) województwa warmińsko-mazurskiego. W obrębie tego systemu teren miasta zaliczono do obszarów o umiarkowanej ochronie, do których należą m.in. tereny całkowitych zlewni jezior i wód podziemnych bez izolacji. Jednocześnie południowa część miasta Biskupiec położona pomiędzy Aleją Wojska Polskiego, a ulicą Mickiewicza objęta jest ochroną w formie obszarów chronionego krajobrazu. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego obszary chronionego krajobrazu nie tworzą wydzielonych przestrzennie i funkcjonalnie obszarów lecz stanowią bardzo złożony układ nawiązujący do obszarów chronionych w regionie.

Podstawę prawną dotyczącą systemu obszarów chronionych, wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu oraz określenia zasad gospodarowania na tych terenach stanowi Rozporządzenie Nr 53 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 16 czerwca 1998 roku (Dz. Urz. Woj. Olszt. Nr 13, poz. 186).

Cały obszar miasta położony jest również w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 208 Biskupiec. W bliskim sąsiedztwie miasta na południowy - wschód od niego występuje kompleks obszarów chronionych, który tworzą: zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kobułckie Wzgórza” oraz użytki ekologiczne - „Parleskie Wzgórza”.

Rozpoznanie walorów przyrodniczych miasta Biskupiec jest bardzo słabe – dla jego terenu nie opracowano inwentaryzacji przyrodniczej.

Przez teren miasta przepływa rzeka Dymier uchodząca do jeziora Krakusy zlokalizowanego w jego południowej części. Rzeka rozdziela miasto na znacznie lepiej zagospodarowaną część południowo-wschodnią i słabiej zainwestowaną część północno-zachodnią. W przeszłości Dymier został uregulowany i na całym odcinku w granicach miasta ma postać dosyć głęboko wciętego w podłoże rowu. Możliwości wykorzystania wód jezior Krakusy warunkowane są przede wszystkim naturalnymi

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

parametrami morfometrycznymi i hydrograficznymi zbiornika – jest to jezioro płytkie o stosunkowo niewielkiej powierzchni lustra wody, zaliczane do jezior najbardziej podatnych na degradację. Obecnie, dostępność jeziora jest znacznie ograniczana na skutek bujnego rozwoju roślinności przybrzeżnej, a przez to wypływanie zbiornika i zmniejszanie powierzchni jego lustra wody.

Brak zagospodarowania brzegów jezior oraz doliny rzeki powodują, że pomimo potencjalnych warunków w chwili obecnej nie przedstawiają wartości rekreacyjnej i wypoczynkowej dla mieszkańców miasta. W niewielkim stopniu do celów rekreacyjnych wykorzystywane są jeziora Kraksy. Znajduje się tutaj Stanica Wodna Związku Harcerstwa Polskiego oraz niewielka plaża usytuowana na jego wschodnim brzegu. Pozostałe brzegi jeziora są niedostępne. W ostatnim czasie podjęte zostały działania zmierzające do podniesienia atrakcyjności terenów sąsiadujących z jeziorem: wytyczono ścieżki o nawierzchni szutrowej, które wykorzystywane są zarówno przez spacerowiczów, jak rowerzystów, wzdłuż ścieżek ustawiono latarnie, wyznaczono miejsce na ognisko oraz ustawiono toaletę. Brak jest natomiast koszy na śmieci, wystarczającej ilości ławek oraz parkingu – samochody podejżdżają bezpośrednio nad brzeg jeziora. Wody jeziora wykorzystywane są również przez wędkarzy. Rzeka Dymier oraz jeziora Kraksy w skali lokalnej pełnią funkcję ważnych elementów struktury ekologicznej gminy (ciągi i węzły ekologiczne) komunikujących obszar miasta z otwartym krajobrazem strefy podmiejskiej. Przecinające je ciągi komunikacyjne stanowią jednak poważne bariery ekologiczne. Położone w dolinie rzeki tereny zielone, jako obszary o podwyższonej aktywności biologicznej zostały uznane za istotne w strukturze ekologicznej gminy ciągi ekologiczne, natomiast jeziora Kraksy wraz z pasem terenu bezpośrednio go otaczającym – za węzeł ekologiczny. Obszary te są najważniejszymi na terenie miasta miejscami występowania głównie synantropijnych gatunków zwierząt. Możliwość pełniejszego wykorzystania ich funkcji ekologicznych uzależniona jest m.in. od uzupełnienia systemu obszarów zielonych, na który składać się powinny enklawy zorganizowanej zieleni wysokiej połączone pasmami lub pierścieniami zadrzewień przydrożnych.

Drogi

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Biskupiec posiada bardzo korzystne położenie geograficzne względem głównych szlaków komunikacyjnych w województwie:

- Droga krajowa nr 16 prowadząca w kierunku przejścia granicznego z Litwą
- Droga krajowa nr 57 prowadząca w kierunku przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej
- Droga wojewódzka nr 590 w kierunku północno-wschodnim Biskupiec -Reszel – Korsze – Barciany
- Droga wojewódzka nr 596 w kierunku północno-wschodnim Biskupiec – Bęsia - Mnichowo
- Droga Powiatowa nr 1456N w kierunku Rukławki – Biskupiec-Rzeck

Biskupiec jest włączony w sieć kolei regionalnych i tym samym jest zintegrowany z ciągiem transportowym łączącym Polskę Północno Wschodnią z pozostałą częścią kraju m.in. węzłami kolejowymi w Olsztynie, Iławie, Korszach i Toruniu. Główny węzeł kolejowy na terenie gminy znajduje się w Czerwonce.

• Turystyka

Turystyka na terenie gminy była dotychczas słabo zorganizowana, bazując głównie na ogłoszeniach w zagranicznych biurach podróży (głównie niemieckich), zależna od koniunktury poza granicami kraju i rozwijająca się w oparciu o inicjatywy podejmowane przez poszczególnych jej mieszkańców.

Aby poprawić promocję turystyczną oraz szerszą dostępność informacji o mieście i gminie Biskupiec w ramach środków finansowych z kontraktu wojewódzkiego utworzono Punkt Informacji Turystycznej. Biuro funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Urzędu a celem działalności nie jest uzyskiwanie zysku. Osoby i podmioty gospodarcze prowadzące działalność związaną z turystyką, promowane są bezpłatnie.

Turystyka na terenie gminy powinna w mniejszym stopniu być nastawiona na masowy ruch turystyczny, za to w większym – na zindywidualizowane formy oraz różnorodność i wysoką jakość ofert. W tym celu należy dążyć m. in. do znacznego rozszerzenia wachlarza usług, od rodzinnego wypoczynku letniego, po całoroczną turystykę specjalistyczną obejmującą np. „zielone szkoły”, turystykę przyrodniczą ukierunkowaną na obserwacje przyrody, ofertę dla turystów rowerowych i inne.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wykorzystując bazę biskupieckiego szpitala turystyka mogłaby być wspierana ofertą usług medycznych, organizacją całorocznych pobytów rehabilitacyjnych, rekonwalescencyjnych (np. po chorobach serca), zabiegów leczniczych oraz z pogranicza medycyny i kosmetyki, itp.

Sfera społeczno - ekonomiczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012r. miasto Biskupiec zamieszkiwało 10 669 mieszkańców – ilość mieszkańców zamieszkujących miasto systematycznie maleje.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	11376
2006	10343
2012	10669

Liczba mieszkańców miasta systematycznie maleje. Głównym tego powodem była malejąca liczba urodzeń. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały, jednak nadal obserwuje się dodatni przyrost naturalny. Pozytywnym zjawiskiem, mogącym wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby mieszkańców jest dodatnie saldo migracji w 2012r. tzn. liczba osób napływających do miasta była wyższa od liczby emigrujących .

Ilustracją powyższych stwierdzeń są zestawione poniżej dane statystyczne:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	113	80	33	-67
2006	103	93	10	-10

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2012	85	80	5	6
------	----	----	---	---

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 2134osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 5655 osób (53,00) stanowiły kobiety a 5014 (47,00) mężczyźni - na 100 mężczyzn przypadało 113 kobiet.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży z 29,07 % do 16,60%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 60,60 % do 66,40 %, natomiast udział starszych ludzi z 10,33 % do 17 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	3307	1773	29,07	16,60
produkcyjny	6894	7080	60,60	66,40
poprodukcyjny	1175	1816	10,33	17,00
Ogółem	11376	10669	100,0	100,0

Podmioty gospodarcze w 2012r.

	Jednostka miary	2012
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON		
Podmioty wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	1030
sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	49
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	16

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

sektor publiczny - spółki handlowe	jed.gosp.	3
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	981
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	714
sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	42
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	3
sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	5
sektor prywatny - fundacje	jed.gosp.	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	32
Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności		
ogółem	jed.gosp.	1030
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	16
przemysł i budownictwo	jed.gosp.	203
pozostała działalność	jed.gosp.	811
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ - WSKAŹNIKI		
Podmioty - wskaźniki		
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	965
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	71
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	73
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	10,1
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed.gosp.	32
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	107

Pracodawcy w mieście:

Przedsiębiorcy powyżej 40 osób

- Zakłady Mięsne Warmia
- Fabryka Mebli Biskupiec MMI Sleeping Sp. z o.o. Biskupiec
- Zakład Doświadczalny BISKUPIEC Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowo - Handlowe P.P.U.H. " POMAROL" S.A.

Pozostali pracodawcy

- Urząd Miejski w Biskupcu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Szpital Powiatowy w Biskupcu
- Zarząd Szkół i Przedszkoli

Na terenie miasta funkcjonują m.in:

Stowarzyszenia

1. Biskupieckie Stowarzyszenie Partnerstwa Miast w Biskupcu ul. Matejki 5 11-300 Biskupiec
2. Biskupieckie Stowarzyszenie Prywatnych Przedsiębiorców ul. Chrobrego 4 11-300 Biskupiec
3. Stowarzyszenie "Pro Cultura" ul. Żółkiewskiego 15/33 11-300 Biskupiec
4. Stowarzyszenie Biskupieckie Forum Biznesu ul. Warszawska 15/2 11-300 Biskupiec
5. Stowarzyszenie Kobiet "Barwy Warmii" ul. Parkowa 10 11-300 Biskupiec
6. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Biskupcu ul. Gdańska 1 11-300 Biskupiec
7. Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania i Rozwoju Oświaty "ŻAK" ul. Armii Krajowej 211-300 Biskupiec
8. Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie "Barka" al. Niepodległości 4 11-300 Biskupiec
9. Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej "Świętego Łazarza" ul. Kościuszki 411-300 Biskupiec
10. Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły "Dwójeczka" ul. Mickiewicza 8 11-300 Biskupiec
11. Biskupieckie Towarzystwo Żeglarskie ul. Żelazna 1 11-300 Biskupiec
12. Towarzystwo "Przyjaciele Szkoły" ul. Chrobrego 15 11-300 Biskupiec
13. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Biskupieckiej ul. Armii Krajowej 11 11-300 Biskupiec
14. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach ul. Chrobrego 10 11-300 Biskupiec
15. Stowarzyszenie „Nasz Dadaj” al. Niepodległości 4A lok. 42 11-300 Biskupiec
16. Biskupieckie Towarzystwo Żeglarskie ul. Przemysłowa 1 11-300 Biskupiec
17. Stowarzyszenie „Nasza Przyszłość” ul. Armii Krajowej 7/1 11-300 Biskupiec

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

18. Stowarzyszenie Osób Pozytywnie Aktywnych ul. Chrobrego 13 11-300 Biskupiec
19. Polskie Stowarzyszenie Klasy Cadet ul. Mikołaja Kopernika 10 lok. 6 11-300 Biskupiec
20. Towarzystwo Wszystko dla Zdrowia w Biskupcu ul. Armii Krajowej 8 11-300 Biskupiec
21. Biskupieckie Sowiarszenie Bezrobotnych ul. Pionierów 6 11-300 Biskupiec
22. Biskupieckie Towarzystwo Tenisowe ul. Chrobrego 13 11-300 Biskupiec
23. Klub Motocyklowy „Dark order” ul. Mickiewicza 22a 11-300 Biskupiec
24. Biskupiecki Młodzieżowy Klub Sportowy „Korki” al. Niepodległości 2 11-300 Biskupiec
25. Klub Kolarski „Warmia” Biskupiec al. Niepodległości 4a 11-300 Biskupiec
26. Uczniowski Klub Sportowy „Dymer” ul. Chrobrego 15 11-300 Biskupiec
27. Uczniowski Klub Sportowy „Amator” ul. Ludowa 5 1-300 Biskupiec
28. Uczniowski Klub Sportowy „Sparta” I. Ludowa 5 1-300 Biskupiec
29. Uczniowski Klub Sportowy „Uczniak” ul. Mickiewicza 8 11- 00 Biskupiec
30. Klub Seniora Wrzos” ul. Kościuszki 4 11-300 Biskupiec
31. Biskupiecki Klub Sportowy „Tęcza” ul. Wiosenna 1a 11-300 Biskupiec

Organizacje

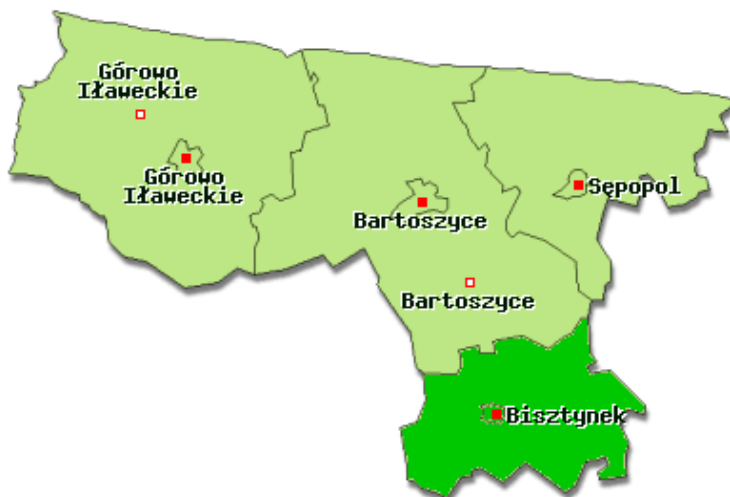
1. Zakład Aktywności Zawodowej Aleja Róż 3 11-300 Biskupiec
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Biskupcu ul. Sądowa 6 11-300 Biskupiec
3. Biskupiecka Federacja Sportu al. Niepodległości 2 11-300 Biskupiec
4. "Społem" Powszechna Spółdzielnia Spożywców ul Kościuszki 3 11-300 Biskupiec
5. Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" w Biskupcu ul. Chrobrego 27 lok. 29 11-300 Biskupiec
6. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Ozdoba” Szpitalna 16a lok. 1 11-300 Biskupiec
7. Spółdzielnia Rzemieślnicza „Warmia” ul. Chopina 12 11-300 Biskupiec

2.1.3 Bisztynek

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Bisztynek położony jest w [województwie warmińsko-mazurskim](#), w [powiecie bartoszyckim](#). Jest siedzibą [gminy miejsko-wiejskiej Bisztynek](#).

Położenie miasta Bisztynek na tle powiatu bartoszyckiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Miasto Bisztynek posiada ukształtowaną strukturę funkcjonalno – przestrzenną. Większość usług związanych z obsługą ludności skoncentrowana jest w centralnej części miasta na obszarze Starego Miasta. Zabudowa w tej części to małe domy mieszkalne z usługami w parterach, lub samodzielne obiekty usługowe.

Teren ten objęty jest strefą „A” ochrony konserwatorskiej i strefą „W” ochrony archeologicznej.

Wokół Starego Miasta rozlokowana jest luźna zabudowa mieszkalna, z usługami publicznymi na wydzielonych działkach (szkoła, stadion) składająca się ze starej i nowej zabudowy jednorodzinnej. Stara część zabudowy objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej „B”.

W kierunku południowo - wschodnim od starego miasta powstało współczesne osiedle zabudowy wielorodzinnej. Jest to typowe „blokowisko” z małą ilością zieleni i stanowiące dysonans w krajobrazie miasta.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W kierunku wschodnim od zabudowy wielorodzinnej znajduje się dzielnica przemysłowo – składowa, której zabudowa obecnie w niewielkim stopniu jest wykorzystywana na działalność gospodarczą.

Pomniki przyrody

Na terenie miasta Bisztynek ochroną pomnikową objęty jest głaz „Diabelski Kamień”, największy głaz narzutowy na Pojezierzu Mazurskim. Obwód jego wynosi 28 m, a wysokość 3,16 m. Jest to szary granit. Został uznany pomnikiem przyrody w 1952 roku i wpisany do rejestru pod nr 132.

Zabytki

Kościół farny pw. św. Macieja Apostoła i Przenajdroższej Krwi Pana Jezusa. Pierwotnie kościół farny w Bisztyнку miał być pw. św. Marty, ale [biskup](#) Sorbom zmienił tytuł przy konsekracji kościoła na św. Macieja Apostoła. W czasie mszy konsekracyjnej podczas podniesienia Hostii miały upaść na ołtarz krople krwi. Od tamtych czasów świątynia jest traktowana jako [sanktuarium](#) Krwi Chrystusa. Budowę gotyckiej świątyni uzupełniono wieżą wybudowaną w [XVI](#) w. Świątynia została rozbudowana w pierwszej połowie [XVII](#) w. Kościół po dobudowie nawy północnej konsekrował ponownie dnia 4 sierpnia [1748](#) biskup [Adam Stanisław Grabowski](#). Po pożarze kościoła w [1770](#) r. i późniejszej odbudowie – w formie trójnawowej hali świątynię konsekrował 5 sierpnia [1781](#) biskup [Karol Hohenzollern](#) w obecności biskupa [Ignacego Krasickiego](#). Obecnie świątynia jest trójnawową halą o ośmiu przęsłach w stylu późnego [baroku](#). Ołtarz główny jest w stylu rokokowym, a wykonany został przez Chrystiana Bernarda Schmidta z [Reszła](#). Dziełem tego samego artysty są ołtarze boczne kończące nawę południową i północną oraz ołtarze boczne przy czwartej parze filarów. W kościele znajduje się gotycka rzeźba Madonny z Dzieciątkiem z II poł. [XIV](#) w. W ścianie północnej kościoła znajduje się kamienna tablica z herbem biskupa [Szembeka](#) z datą [1739](#). Z obrazów w kościele na uwagę zasługuje portret Ignacego Krasickiego oraz dziewięć obrazów Apostołów. Ozdobą obejścia kościelnego są rzeźby postaci (naturalnej wielkości) dwunastu Apostołów ustawione na otaczającym kościół murze.

Brama Lidzbarska

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Brama Lidzbarska jest jedyną zachowaną bramą z niegdyś istniejących trzech bram miejskich w Bisztyнку. Wybudowana została w latach [1481-1547](#). Brama ta ok. [1780](#) została obniżona i przebudowana w stylu barokowym. późnobarokowe szczyty są najprawdopodobniej projektu Ernesta Mazura.

Inne zabytki

- kościół cmentarny pw. św. Michała z lat [1618-1632](#), z dobudowaną wieżą i zakrystią w [1892](#) r.

- plebania pseudogotycka z końca [XIX](#) w.

- kościół poewangelicki z II poł. [XIX](#) w. w odbudowie po zniszczeniach w [1945](#).

kamieniczki z [XIX](#) i [XX](#) w.

- spichrz z XVIII wieku.

Turystyka

Gmina Bisztynek charakteryzuje się niewielką ilością terenów o walorach przyrodniczo krajobrazowych korzystnych do rozwoju funkcji rekreacyjnej. Zabytkowy układ urbanistyczny miasta oraz jego ciekawa historia sprzyjają rozwojowi turystyki krajoznawczej.

Korzystne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki w gminie występują w rejonie miasta Bisztyńka oraz na południe od miasta na wzniesieniach, które sięgają ok. 50,00m n.p.t.

Przemysł

Istniejący w gminie przemysł to głównie niewielkie zakłady produkcyjne, które powstały na bazie lokalnych surowców. Są to głównie zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego, drzewnego i materiałów budowlanych oraz inne o swobodnej lokalizacji.

Na terenie miasta zarejestrowane są następujące podmioty gospodarcze: Gminna spółdzielnia „Samopomoc Chłopska w Bisztyńku, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Wm Jawena sp. zo.o., Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej sp. zo.o., „DAN-MAR” sp. zo.o., „Stan – Rol” sp. zo.o., „Pakart” sp. zo.o., Grupa Producentów „Rolplon” sp. zo.o., „Wasdrog” sp. zo.o., Grupa producentów nasion

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

oleistych „Olplon” sp. zo.o., „Hiponika” sp.z o.o., „Gro” Małgorzata & Jerzy Wójcik spółka jawna, Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Henryk Waśniewski.

Gospodarka wodno – ściekowa

Miasto Bisztynek jest w 96 % skanalizowane, a ścieki sanitarno - bytowe są oczyszczane mechaniczno-biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków.

Sfera społeczno - ekonomiczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012r. miasto Bisztynek zamieszkiwało 2524 mieszkańców – ilość mieszkańców zamieszkujących miasto maleje.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	2755
2006	2576
2012	2492

Główną przyczyną tego niekorzystnego zjawiska demograficznego jest malejąca liczba urodzeń. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały aż do ujemnego przyrostu, który obecnie notujemy. Drugim czynnikiem, który wpłynął na spadek liczby ludności miasta było ujemne saldo migracji tzn. liczba osób napływających do miasta była niższa od liczby emigrujących .

Ilustracją powyższych stwierdzeń są zestawione poniżej dane statystyczne:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	40	24	16	-11
2006	28	22	6	-26
2012	16	24	-8	-24

Opisane wyżej procesy demograficzne, to jest zmniejszający się przyrost naturalny aż do ujemnego w ostatnich latach oraz ujemne saldo migracji, w długim

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

okresie spowodowały spadek liczby mieszkańców miasta oraz stanowiły przyczynę powstania niekorzystnej struktury demograficznej.

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 169 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 1345 osób (53,29) stanowiły kobiety a 1179 (46,71%) mężczyźni - na 100 mężczyzn przypadało 114 kobiet.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 30 % do 17 %, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 59,2 % do 68,1 %, natomiast udział starszych ludzi z 10,8 % do 14,9 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	827	342	30	17,0
produkcyjny	1631	1778	59,2	68,1
poprodukcyjny	297	372	10,8	14,9
Ogółem	2755	2492	100,0	100,0

Na podstawie danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bisztyнку w roku 2012r. z zasiłków pomocy społecznej skorzystało 720 osób -201 rodzin. Wśród mieszkańców miasta 201 osób (71 rodzin) pozostaje w ubóstwie, 600 osób (160 rodzin) jest zagrożonych ubóstwem.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród rodzin korzystających z pomocy MOPS:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wśród 201 rodzin korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy ośrodka są bezrobocie (138 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (78 rodzin), ubóstwo (71 rodzin).

Nadmienia się, że w niektórych środowiskach występuje więcej niż jedna dysfunkcja, zatem mogą się one powtarzać w dwóch, nawet w trzech grupach. W zawiązku z tym, suma środowisk w rozbiciu na grupy, daje dużo większą liczbę niż 201.

Najbardziej zagrożonymi negatywnymi skutkami społecznymi są ulice: Struga, Kajki, Buczka, Findera, Kościelna. Znajduje się tam gęsta zabudowa, w większości mieszkań komunalnych, zamieszkała przez rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, młode osoby bezrobotne, osoby starsze dużo dzieci.

W mieszkaniach komunalnych zamieszkałych przez rodziny długotrwale korzystające z pomocy społecznej do częstych zjawisk należą alkoholizm, przemoc, awantury, dziedziczenie biedy, nieporadność opiekuńczo wychowawcza i bezrobocie.

Młodzież pozbawiona jest wiary w możliwości rozwoju, pozbawiona dalszych perspektyw, często spędza czas przesiadując na skwerach do późnej nocy. Dzieci wobec braku miejsc przeznaczonych na bezpieczną zabawę spędzają wolny czas na ulicach, bawiąc się pomiędzy zaparkowanymi samochodami.

Na ww. terenie często dochodzi do niszczenia ławek, koszy, wrywania zieleni co wywołane jest brakiem poczucia wspólnoty i identyfikacji z miejscem zamieszkania.

Według danych Urzędu Gminy w 2012r. w Bisztyнку mieszkało 1870 osób w wieku produkcyjnym, w tym 531 pracujących i 293 bezrobotnych.

Na terenie miasta działają następujące stowarzyszenia, związki i organizacje pozarządowe:

1. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „IMPULS”
2. Ludowy Klub Sportowy „REDUTA”
3. Centrum Kultury i Aktywności Społecznej „Bisztynek-Kulturowo”
4. Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „BASZTA”
5. Stowarzyszenie Strażackie OSP.

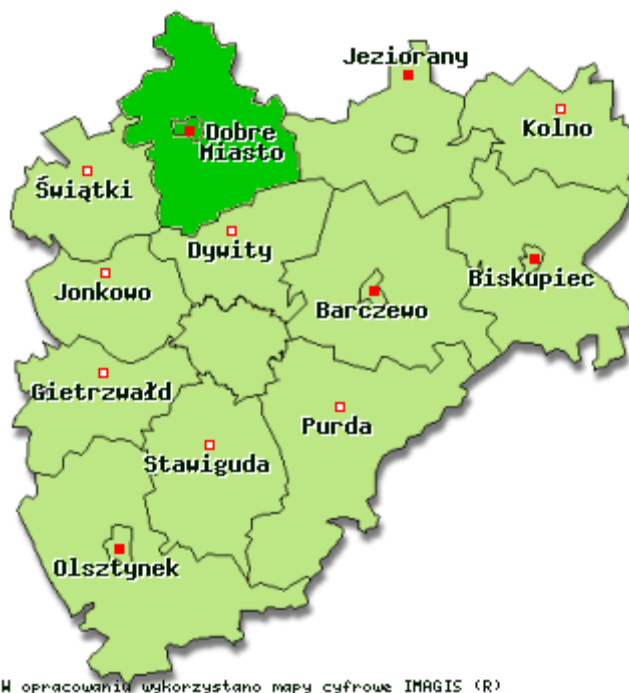
2.1.4. Dobre Miasto

Położenie

Gmina miejsko – wiejska Dobre Miasto leży nad rzeką Łyną, w północnej części Pojezierza Olsztyńskiego, w centrum historycznej Warmii, administracyjnie przynależy do powiatu olsztyńskiego. W układzie przestrzennym położona jest w środkowej części województwa warmińsko – mazurskiego, w odległości ok. 26 km na północ od stolicy regionu Olsztyna.

W mieście krzyżuje się kilka dróg o znaczeniu regionalnym i jedna droga o znaczeniu międzynarodowym. Drogi regionalne to: Dobre Miasto – Ornetą, Dobre Miasto – Jeziorany, Dobre Miasto – Ostróda, Dobre Miasto – Miłakowo, oraz droga krajowa Nr 51, prowadząca do przejścia Granicznego w Bezledach. Miasto ma także połączenie kolejowe z Olsztynem i Ornetą.

Położenie Dobrego Miasta na tle powiatu olsztyńskiego

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Powierzchnia i struktura gruntów

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Powierzchnia Gminy zajmuje 258,7 km² (25.869 ha), w tym w granicach administracyjnych miasta powierzchnia ta wynosi 4,86 km² (486 ha), a tereny wiejskie zajmują 253,83 km² (25.282 ha). Na terenie Gminy utworzono 23 sołectwa: Barcikowo, Bzowiec, Cerkiewnik, Głotowo, Jesionowo, Kabikiejmy, Kabikiejmy Dolne, Knopin, Knopin Osada, Kosyń, Kunik, Łęgno, Mawry, Międzylesie, Nowa Wieś Mała, Orzechowo, Piotraszewo, Podleśna, Prasłity, Smolajny, Stary Dwór, Swobodna, Urbanowo.

Struktura gruntów w Gminie (wg stanu na dzień 31.12.2013 r. – dane z ewidencji gruntów, prowadzonej dla Gminy Dobre Miasto przez Starostwo Powiatowe

w Olsztynie) przedstawia się następująco:

a) użytki rolne	– 13.067 ha (w tym miasto - 169 ha),
b) grunty leśne oraz zadrzewienie	– 10.277 ha (w tym miasto – 39 ha),
c) grunty zabudowane i zurbanizowane	– 891 ha (w tym miasto - 245 ha),
d) grunty pod wodami	– 425 ha (w tym miasto – 14 ha),
e) nieużytki	– 1.209 ha (w tym miasto – 19 ha).

Własność gruntów i budynków – stan mienia komunalnego Gminy Dobre Miasto wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

W skład zasobu nieruchomości stanowiących własność Gminy Dobre Miasto wchodzi 614 ha gruntów. Spośród wszystkich gruntów największą powierzchnię zajmują drogi i ulice, bo aż 329 ha, tj, około 53% ogólnego zasobu. Drugą grupą gruntów o największym areale stanowią tereny sklasyfikowane jako użytki rolne, które stanowią około 30% ogólnej powierzchni gruntów. Powierzchnia pozostałych gruntów sklasyfikowanych jako tereny mieszkaniowe, przemysłowe i inne, z wyłączeniem nieużytków, wynosi 77 ha, co stanowi 12% ogólnej powierzchni gruntów stanowiących własność Gminy. Powierzchnia nieużytków wynosi 24 ha, co stanowi 4% wszystkich gruntów.

Zgodnie z ustalonymi zasadami gospodarowania zasobem nieruchomości, nieruchomości są przedmiotem obrotu. W szczególności nieruchomości są przedmiotem sprzedaży, oddania w użytkowanie wieczyste, dzierżawy lub najmu, użyczenia i użytkowania, oddania w trwałą zarząd. W użytkowaniu wieczystym osób

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

fizycznych i prawnych znajduje się 44 ha gruntów, tj. 7% gruntów wchodzących w skład mienia komunalnego.

Przedmiotem wydzierżawienia lub najmu – z ogólnego zasobu – jest 73 ha, tj. blisko 12% ogólnej powierzchni. Umowy dzierżawy gruntów są zawierane głównie na cele upraw rolnych i ogródków przydomowych. Nieruchomości stanowiące własność Gminy są również użyczane lub przekazywane w użytkowanie – w tej formie zagospodarowania znajduje się 30 ha gruntów. W trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych Gminy – szkół i przedszkoli znajduje się 7 ha gruntów.

W bezpośrednim zarządzie Gminy pozostaje 460 ha gruntów (75% wszystkich gruntów) . Są to głównie drogi, ulice, place, zieleńce, urządzone i nieurządzone tereny przestrzeni publicznej, nieużytki oraz grunty leśne i zadrzewione, a także tereny sklasyfikowane jako użytki rolne.

Budynki wchodzące w skład zasobu mienia komunalnego podlegają również różnej formie zagospodarowania. Budynki i lokale mieszkalne oraz budynki i lokale użytkowe , a także przynależne do nich budynki gospodarcze są administrowane przez jednostkę organizacyjną – Zespół Obsługi Ekonomiczno- Administracyjnej. Budynki, w których funkcjonują Szkoły Podstawowe, Gimnazjum i Przedszkola - znajdują się w trwałym zarządzie Dyrektorów tych jednostek. Inne budynki, jak np. budynki w których działają Ochotnicze Straże Pożarne, obiekt „Baszty Bocianiej”, budynki świetlic wiejskich – zostały przekazane w użytkowanie na rzecz Stowarzyszeń na cele związane z ich działalnością statutową. Jednostkom organizacyjnym gminy zostały użyczone: obiekt krytej pływalni, obiekty sportowe na Stadionie Miejskim, kino, biblioteka, budynek „Stodoły Kultury”, hala sportowa, boisko sportowe „Orlik”, przystanie kajakowe.

Część obiektów znajduje się w bezpośrednim zarządzie Gminy, w tym budynki, w których mieści się siedziba Urzędu Miejskiego.

Zabudowa

Dobre Miasto usytuowane jest w centralnej części Gminy. Najstarsza część miasta zlokalizowana jest na terenie rynny pojeziernej, między wałami morenowymi, wznoszącymi się po zachodniej i wschodniej stronie tej części miasta. Na terenie miasta utworzonych zostało pięć osiedli: osiedle „ Za Miedzą I „ i „Za Miedzą II ” z zabudową mieszkalną jednorodziną i wielorodzinną – z prężnie działającą

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Spółdzielnią Mieszkaniowo-Lokatorską „Pewność”; osiedle „Śródmieście” z zabudową mieszkalną jednorodziną i wielorodzinną oraz osiedla „Przysiółek Dolny” i „Przysiółek Górny” z zabudową prawie wyłącznie jednorodziną.

Działające na terenie miasta największe zakłady przemysłowe zlokalizowane są głównie przy trasach wylotowych: ul. Olsztyńska, Jeziorańska i Fabryczna, przy czym znaczna część zakładów zlokalizowana jest na terenach włączonych do obszaru Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

W centrum miasta natomiast zlokalizowana jest liczna sieć sklepów, punktów gastronomicznych, a także Targowisko Miejskie.

Dobre Miasto pełni rolę lokalnego centrum gospodarczego i ośrodka administracyjnego Gminy, a także, dzięki szerokiej gamie instytucji i urzędzeń obsługi – ponadlokalnego ośrodka obsługi ludności. Rozwinięta oferta szkolnictwa gimnazjalnego, średniego ogólnego i technicznego, bogatsza w stosunku do sąsiednich gmin, nadaje miastu rolę ponadlokalnego centrum edukacyjnego. Oferta w zakresie rozwoju kultury, sportu, rekreacji i turystyki jest również bardzo bogata. Należy tutaj wymienić obiekt krytej pływalni, stadion miejski, boisko sportowe „Orlik”, bibliotekę, kino, „Basztę Bocianią”, odrestaurowane zabytkowe kamieniczki o funkcji muzealnej, place zabaw dla dzieci. Możliwość korzystania z miejsca przeznaczonego do kąpielii, zlokalizowanego nad jeziorem Limajno, należącym do jednych z najczystszych jezior w regionie oraz możliwość korzystania ze szlaków rowerowych przebiegających przez przepiękne Lasy Wichrowskie jest tym, co również oferuje Gmina Dobre Miasto.

Struktura demograficzna i społeczna

Liczba mieszkańców w Gminie:

Rok	Liczba mieszkańców
1996	16 633
2006	15 897
2012	16 183

Według stanu na dzień 31.12.2012r. liczba mieszkańców w Gminie wynosiła 16.290 osób, w tym w mieście – 10.641 osób, a na terenach wiejskich – 5.649 osób.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Z spośród wszystkich mieszkańców liczba kobiet wynosiła 8.351, tj. 51,26%, a liczba mężczyzn – 7.939, tj. 48,74%. Średnia wieku mieszkańców gminy wynosi 38,6 lat. Gęstość zaludnienia jest na średnim poziomie i wynosi ok. 63 osoby na km², przy czym na terenach wiejskich gęstość zaludnienia wynosi ok. 22 osoby na km², a na terenie miasta ok. 2.190 osób na km².

W ostatnich latach, po spadku liczby mieszkańców, obserwuje się ponowny, choć niewielki jego wzrost. Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest malejąca liczba urodzeń przy wzrastającej liczbie zgonów. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały. Drugim czynnikiem jest ujemne saldo migracji tzn. liczba osób napływających do miasta była niższa od liczby emigrujących, co przedstawiają poniższej dane statystyczne.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	192	145	47	-14
2006	196	144	52	-
2012	160	154	6	-

Nie ulega wątpliwości, że zmniejszający się przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji, systematycznie powodowały spadek liczby mieszkańców miasta oraz stanowiły przyczynę powstania niekorzystnej struktury demograficznej.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	4 893	3 138	29,42	19,26
produkcyjny	9 656	10 623	58,05	65,21
poprodukcyjny	2 084	2 529	12,53	15,53
Ogółem	16 633	16 290	100	100

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 29,42 % do 19,26%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 58,05% do 65,21 %, natomiast udział

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

starszych ludzi z 12,53 % do 15,53 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców Gminy.

Dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kulturowe Dobrego Miasta należy do jednych z największych bogactw. Wieloletnie tradycje warmińskie przekazywane z pokolenia na pokolenie, a obecnie również kultywowane przez prężnie działające stowarzyszeniach ukazują, jak ważną wartość stanowi ono dla mieszkańców Gminy.

Na terenie Dobrego Miasta zlokalizowanych jest wiele obiektów wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących świadectwo minionej epoki, o wartości historycznej, artystycznej lub naukowej.

- a) Obiekty wpisane do rejestru zabytków (dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie z 2010 roku)*

Miejscowość	Ulica	Numer	Obiekt	Nr Rejestru
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	31/33	BUDYNEK MIESZKALNY	A-4342
DOBRE MIASTO	GÓRNA	009 A	STAJNIA - OB. SKLEP I WARSZTAT	A-4121
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO	028	STAJNIA /OB. MAGAZYN/	A-4075
DOBRE MIASTO	FABRYCZNA	004 A	DOM	A-3939
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	003	DOM	A-3919
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	003	DOM	A-3880
DOBRE MIASTO	GDAŃSKA		WIEŻA CIŚNIEŃ	A-3879
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA		KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-3520
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO		KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-3521
DOBRE MIASTO	KOŚCIUSZKI		GAZOWNIA	A-2839
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	026 A	SPICHLERZ	A-2292
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	026 A	BRAMA PRZY SPICHLERZU	A-2291
DOBRE MIASTO	OLSZTYŃSKA	010	SPICHLERZ	A-2293
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	005	SPICHLERZ	A-2294
DOBRE MIASTO	GÓRNA	001	DOM	A-2214
DOBRE MIASTO	GÓRNA	020	DOM	A-2208
DOBRE MIASTO	GÓRNA	018	DOM	A-2213
DOBRE MIASTO	GROBŁOWA	008	BUDYNEK ADMINISTRACYJNY GAZOWNI	A-2191
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	025	DOM	A-2197
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	021	DOM	A-2196
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	023	DOM	A-2205
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	027	DOM	A-2206
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	016	DOM	A-2187
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	019	DOM	A-2216
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	037	DOM	A-2207
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	053	DOM	A-2200
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	037	SPICHLERZ	A-2193
DOBRE MIASTO	SOWIŃSKIEGO	017	DOM	A-2212

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO	007	DOM	A-2211
DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO	015	DOM	A-2204
DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO	011	DOM	A-2209
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	014	DOM	A-2202
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	001	DOM	A-2189
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	004	DOM	A-2188
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	023	DOM	A-2190
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	045	DOM	A-2198
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	014	DOM	A-2203
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	027	DOM	A-2215
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	025	DOM	A-2201
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	047	DOM	A-2199
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	018	DOM	A-2195
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	010	DOM	A-2192
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	008	DOM	A-2194
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	026	DOM	A-2210
DOBRE MIASTO	FABRYCZNA	005	DOM	A-2138
DOBRE MIASTO	FABRYCZNA	003	DOM	A-2137
DOBRE MIASTO	GROBLOWA	006	RZEŻNIA	A-2141
DOBRE MIASTO	GRUNWALDZKA	046	WILLA	A-2179
DOBRE MIASTO	KRÓTKA	002	DOM	A-2152
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	014	DOM	A-2185
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	049	DOM	A-2184
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	002	WILLA	A-2151
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	017	DOM	A-2150
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	019	DOM	A-2149
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	004	DOM	A-2176
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	006	DOM	A-2177
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	035	DOM	A-2148
DOBRE MIASTO	ŁUŻYCKA	024	DOM	A-2186
DOBRE MIASTO	MALCZEWSKIEGO	011	DOM	A-2139
DOBRE MIASTO	MALCZEWSKIEGO	013	DOM	A-2147
DOBRE MIASTO	OLSZTYŃSKA	008	WILLA	A-2146
DOBRE MIASTO	OLSZTYŃSKA		BRAMA CMENTARNA	A-2175
DOBRE MIASTO	OLSZTYŃSKA	010	DOM	A-2145
DOBRE MIASTO	OLSZTYŃSKA	002	DOM PARAFIALNY	A-2156
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO	024A	DOM	A-2157
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO	013	DOM	A-2140
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO	024	DOM	A-2131
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO	022	SPICHLERZ	A-2142
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	012	WILLA	A-2155
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	028 A	DOM, DAWNA STAJNIA	A-2178
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	028	DOM	A-2174
DOBRE MIASTO	WOJSKA POLSKIEGO	012	WILLA	A-2084
DOBRE MIASTO			KAPLICA ŚW JERZEGO Z OTOCZENIEM 50 100 M.	A-1153
DOBRE MIASTO	GÓRNA	001 A	KOŚCIÓŁ EWANGELICKI	A-1154
DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO		BASZTA "BOCIANIA" Z OTOCZENIEM 50 - 100 M.	A-1150
DOBRE MIASTO			UKŁAD URBANISTYCZNY ORAZ OBSZAR 50 M. NA ZEWN. OD MURÓW	A-416
DOBRE MIASTO			MURY OBRONNE	A-419
DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO	006	KAMIENICZKA W GRANICAH DZIAŁKI	A-418
DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO	004	KAMIENICZKA	A-417
DOBRE MIASTO	SOWINSKIEGO	008	KAMIENICZKA	A-416

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

DOBRE MIASTO	SOWIŃSKIEGO	010	KAMIENICZKA	A-420
DOBRE MIASTO	WARSZAWSKA	006	DOM	A-418
DOBRE MIASTO	MALCZEWSKIEGO	028	DOM - KAMIENICA	A-416
DOBRE MIASTO	MALCZEWSKIEGO	026	DOM - KAMIENICA	A-416
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO	011	KAMIENICZKA	A-416
DOBRE MIASTO	PRZEMYSŁOWA	020	DOM - KAMIENICA	A-416
DOBRE MIASTO	SOWIŃSKIEGO	005	DOM - KAMIENICA	A-416
DOBRE MIASTO	SOWIŃSKIEGO	012	DOM - KAMIENICA	A-416
DOBRE MIASTO	OLSZTYŃSKA	001	KOŚCIÓŁ ŚW MIKOŁAJA	A-51
DOBRE MIASTO	ORŁA BIAŁEGO		KOŚCIÓŁ NAJŚWIĘTSZEGO ZBAWICIELA I WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH (KOLEGIATA I ZABUDOWANIA KOLEGIACKIE)	A-50

*niektóre z wymienionych obiektów już nie istnieją w terenie, a niektóre posiadają zmienione adresy, jednakże WUOZ w Olsztynie do chwili obecnej nie naniósł zmian do ww. wykazu zabytków

b) Granice stref ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych układów przestrzennych:

- **Strefa B** – ochrony konserwatorskiej – obejmująca historyczny układ urbanistyczny starego miasta oraz przyległych do niego dawnych przedmieść. Obszar zakwalifikowano do powyższej strefy, gdyż w wielkim stopniu nasycony jest obiektami o znaczeniu i wartościach historycznych. Dodatkowo strefa została podzielona na dwie podstrefy, usystematyzowane chronologicznie wg powstawania:
 - **Strefa B1** – teren najstarszej, średniowiecznej części miasta, w obrębie murów miejskich oraz tereny pomiędzy rzeką, a linią murów miejskich, wraz z zabudową, przyległą do zewnętrznej strony murów po wschodniej stronie starówki,
 - **Strefa B2** – historyczne przedmieścia – Głotowskiego (ul. Łużycka i część ulicy Warszawskiej), Orneckiego (ul. Wojska Polskiego), Jeziorańskiego (ul. Grunwaldzka, ul. Olsztyńska) – przypuszczalnie częściowo zabudowanych w średniowieczu, jednak w większości z zabudową z XIX wieku.
- **Strefa E** – ochrona zabytkowego zespołu miejskiego – obejmująca głównie obszary dróg dojazdowych od strony Ornety oraz Olsztyna, w tym obszary znajdujące się pomiędzy przedmieściem południowym, a osiedlem zabudowy jednorodzinnej w obszarze ulicy Długiej.
- **Strefa K** – ochrona krajobrazu, obejmująca przede wszystkim bagienną dolinę rzeki Łyny oraz kompleks leśny po wschodniej stronie miasta. Do strefy K zaliczono park przy ul. Zwycięstwa oraz cmentarz położony na terenie przedmieścia Jeziorańskiego.

Zagrożenia środowiska naturalnego

Głównymi czynnikami wpływającymi na pogorszenie stanu środowiska naturalnego w gminie Dobre Miasto to zanieczyszczenia:

- wód powierzchniowych,
- wód podziemnych,
- zanieczyszczenia atmosfery,
- hałas.

Wody powierzchniowe

Monitoring wód powierzchniowych płynących jest systemem mającym na celu pozyskiwanie, gromadzenie i przetwarzanie danych o jakości zasobów wód powierzchniowych oraz o przyczynach ich zanieczyszczeń.

Monitoring wód Łyny wskazuje na II i III klasę czystości wody pod względem sanitarnym, opisanym w powyższym rozdziale, jednak poniżej Dobrego Miasta jakość wód rzeki została zdyskwalifikowana ze względu na wysokie stężenie fosforu. Główne przyczyny zanieczyszczeń to:

- ścieki komunalne zawierające związki organiczne i biogenne wprowadzone do rzek,
- zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych – z obszarów rolnych oraz ze źródeł liniowych – komunikacyjnych (drogowych i kolejowych).

Wody podziemne

Główną przyczyną powstawania zanieczyszczeń wód podziemnych jest długoletnie oddziaływanie licznych ognisk zanieczyszczeń oraz skażenie różnych elementów środowiska, przy czym na obszarze Dobrego Miasta występowanie takich ognisk oraz skażeń jest znikome. Jakość wód podziemnych występujących na obszarze miasta jest dobra, zaliczona do II klasy czystości.

Zanieczyszczenia atmosfery

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Na zanieczyszczenia atmosferyczne na terenie miasta wpływa emisja pyłów i gazów z zakładów przemysłowych, kotłowni miejskich, osiedlowych, indywidualnych palenisk domowych oraz emisja komunikacyjna.

Stężenie zanieczyszczeń z ruchu tranzytowego, który odbywa się przez centrum Dobrego Miasta szczególnie niekorzystnie wpływa na zachowanie historycznej, zabytkowej zabudowy. Problem ten może być w przyszłości wyeliminowany poprzez wybudowanie obwodnicy dla Dobrego Miasta.

Hałas

Do czynników mających wpływ na klimat akustyczny miasta należy głównie hałas komunikacyjny, a także częściowo hałas przemysłowy.

Uciążliwym źródłem hałasu, zwłaszcza na obszarze historycznego miasta, jest hałas komunikacyjny, spowodowany głównie ruchem tranzytowym samochodów ciężarowych, a także ruchem coraz większej liczby samochodów osobowych.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

Wśród 1011 osób korzystających w 2012r z zasiłków MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka było bezrobocie (288 osób), ubóstwo (273 osoby), długotrwała lub ciężka choroba (155 osób).

Nadmienia się, że w niektórych środowiskach występuje więcej niż jedna dysfunkcja, zatem mogą się one powtarzać w dwóch, nawet w trzech grupach

Najbardziej zagrożonymi negatywnymi skutkami społecznymi są ulice: Jeziorańska, Olsztyńska, Grunwaldzka, Łużycka i Wojska Polskiego.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Według danych Urzędu Miasta na dzień 31.12.2012r. 6880 mieszkańców Dobrego Miasta stanowiły osoby w wieku produkcyjnym z czego 1120 osób było bezrobotnych. Bezrobocie w podziale na grupy wiekowe przedstawiało się następująco:

- 18-24 lata: 190 osób,
- 25-34 lata: 333 osób,
- 35-49 lata: 355 osób,
- 50+ lat: 242 osoby.

Stowarzyszenia

Na terenie miasta działają następujące Stowarzyszenia:

- * Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Oświaty w Dobrym Mieście;
- * Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie koło nr 10 „Warfama” w Dobrym Mieście
 - * Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rozwoju Gimnazjum Publicznego w Dobrym Mieście
 - * Lokalna Grupa Działania „Warmiński Zakątek”
 - * Dobromiejskie Stowarzyszenie Rzemieślników i Kupców
 - * ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska Hufiec Dobre Miasto Związku Harcerstwa Polskiego
 - * Polski Związek Łowiecki Koło Łowieckie „Kaczor”
 - * Koło Związków Sybiraków
 - * Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło w Dobrym Mieście
 - * OSP Dobre Miasto
 - * Stowarzyszenie „Kresowiaczy”
 - * Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” Koło „Wileńszczyzna: w Dobrym Mieście”
 - * Stowarzyszenie „Świąteczna Kapela”
 - * Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Dobrym Mieście
 - * Stowarzyszenie „Warmińska Grupa Łucznicza”
 - * Miejski Klub Sportowy Dobre Miasto
 - * Dobromiejski Klub Strzelecki
 - * Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Oddziału Koło w Dobrym Mieście
 - * Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze” oddział Dobre Miasto
 - * Dobromiejski Klub Karate KYOKUSHIN

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- * Dobromiejski Klub Sportowy
- * Stowarzyszenie „Osiedle przy lesie”
- * Stowarzyszenie „Druga Strona Ognia”
- * Uczniowski Klub Sportowy „Kormoran”
- * Klub Wolontariusza „Pomost”, Sekcja-szkolna służba medyczna działająca w Gimnazjum Publicznym im. Jana Pawła II
- * Stowarzyszenie „Dobre Przedszkole” w Dobrym Mieście
- * Dobromiejskie Stowarzyszenie Ludzi aktywnych „Pasja”
- * Warmińskie Stowarzyszenie Kobiet
- * Dobromiejskie Towarzystwo Pływackie
- * Stowarzyszenie Turystyki, Rekreacji i Sportów Alternatywnych „Warmińskie Włóczykije” w Dobrym Mieście
- * Akcja Katolicka Archidiecezji Warmińskiej
- * Stowarzyszenie „Radość Dziecka” w Dobrym Mieście
- * Automobilklub Warmiński

Najwięksi pracodawcy w mieście

- DFM Sp. z o.o.
- Zakłady Cukiernicze „JUTRZENKA – Dobre Miasto” Sp. z o. o.
- „Ursus” S.A.
- „De Laval” Sp. z o.o.
- „Cefetra Polska” Sp. z o.o. Oddział w Dobrym Mieście
- „AGROCHEM” Sp. z o.o
- SUPERIOR-STREFA Żuraw Józef i Wspólnicy Sp. jawna
- Suszarnia Warzyw Jaworski Sp. jawna
- „AKCENT” Sp. jawna
- „STAGROL-WARMIA” Sp. jawna
- „Agrokompleks - Giers” Sp. jawna
- „NOW – MET”
- „RANCZO W DOLINIE”
- „Inter – Trans”
- Przedsiębiorstwo Budowlane „Leszczyński”
- Zakład Ogólnobudowlany „Trokowski”
- „PBT” Sp. z o.o.

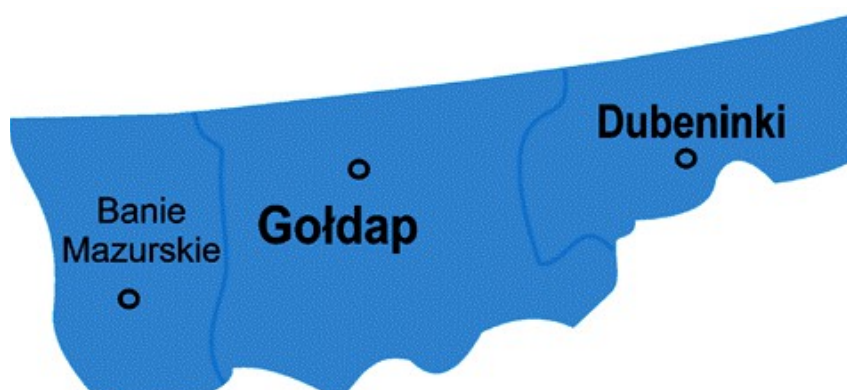
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- PSS "SPOŁEM"
- Naber Polska
- „Energon” Sp. z o.o.

2.1.5 Gołdap

Gołdap (dawniej niem. Goldap, lit. Geldapė) to miasto w obrębie północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie gołdapskim będące siedzibą władz gminy miejsko-wiejskiej Gołdap. Gołdap otrzymała prawa miejskie w 1570 r. W latach 1975 - 1998 miasto administracyjnie należało do województwa suwalskiego, a w latach 1999 - 2001 do powiatu olecko-gołdapskiego. Obszar gminy Gołdap zajmuje powierzchnię 362 km² (w tym miasto Gołdap 17 km², wieś 345 km²). Stanowi to 46,8% powierzchni powiatu gołdapskiego.

Położenie miasta Gołdap na tle powiatu gołdapskiego

Gmina Gołdap położona jest na skraju Garbu Szeskiego, nad rzeką Gołdap – dopływem Węgorapy, na zachodnim skraju Pojezierza Zachodnio-Suwalskiego, 60 km na płn. zach. od Suwałk, w odległości 3 km od granicy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Gołdap jest stolicą tzw. Mazur Garbatych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Miasto Gołdap zajmuje powierzchnię 1720 ha i zamieszkuje je 13 465 mieszkańców (stan na koniec 2014 r.). Wskaźnik gęstości zaludnienia w ostatnich dziesięciu latach przyjmował wartości od 782 osób na km² (w 2014 r.) do 797 os/km² (w 2004 r.)

Uwarunkowania przyrodnicze i ochrony środowiska

Na rozwój miasta Gołdap (m.in. rozwój turystyki) ogromny wpływ ma jego położenie w obszarze o wielkich walorach środowiska przyrodniczego. Na terenie gminy Gołdap znajduje się część Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej, którego powierzchnia wynosi 14 620 ha. Jest to rozległy kompleks leśny o znacznym stopniu naturalności. Występują tu liczne relikty roślin polodowcowych, charakteryzuje się dużą zmiennością środowisk roślinnych. Swoim charakterem przypomina tajgę. Na terenie gminy Gołdap znajdują się utworzone w jego obrębie rezerваты.

W gminie Gołdap występują też zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Są to: Gołdapska Struga o powierzchni 183 ha oraz Tatarska Góra o powierzchni 575 ha.

Na obszarze gminy zostały utworzone następujące obszary chronionego krajobrazu:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich - powierzchnia 12 495,1 ha (w tym na terenie powiatu gołdapskiego ok. 9 790 ha), położony na terenie powiatów: gołdapskiego i oleckiego, w gminach: Gołdap i Kowale Oleckie;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo - powierzchnia 3 764,5 ha;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy - powierzchnia 30 534 ha (w tym na terenie powiatu gołdapskiego ok. 18 680 ha), położony na terenie powiatu gołdapskiego i węgorzewskiego, w gminach: Budry, Węgorzewo, miasto Węgorzewo, Banie Mazurskie, Gołdap i miasto Gołdap;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej - powierzchnia 7 740 ha, położony na terenie powiatu gołdapskiego, w gminach Gołdap i Dubeninki;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Błędzianki - powierzchnia 5 994,5 ha, położony na terenie powiatu gołdapskiego, w gminach Gołdap i Dubeninki.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Gołdap do roku 2025 określa wizję rozwojową miasta w sposób następujący:

„Uzdrowisko Gołdap” – wielokulturowa zorganizowana wspólnota, z dynamiczną gospodarką opartą na turystyce i dobrze płatnych miejscach pracy, z rozwiniętą bazą dla rozwoju kapitału ludzkiego.

Za główny cel rozwoju do roku 2025 władze gminy Gołdap stawiają sobie poprawę jakości życia mieszkańców Gołdapi poprzez rozwój uzdrowskiej funkcji gminy.

W przypadku Gołdapi, jedyne uzdrowisko na terenie Warmii i Mazur, potencjał może tu rozwijać głównie branża turystyczna, około-zdrowska oraz przetwórstwa lokalnych zasobów leczniczych (np. butelkowanie wód mineralnych i leczniczych czy też branża kosmetyczna w oparciu o zasoby tutejszych solanek i borowin).

Gołdap została uzdrowskiem w październiku 2000 r. Na terenie Uzdrowska Gołdap położone jest złożo borowinowe Niedrzwica II, z którego wydzielono obszar pod nazwą Niedrzwica III. Z tych złóż eksploatowana jest borowina. Właściwości lecznicze opisywanej borowiny w złożu Niedrzwica II, w tym jego części Niedrzwica III, jej przydatność w leczeniu uzdrowskim, odzwierciedla świadectwo stwierdzające właściwości lecznicze borowiny, wydane przez Państwowy Zakład Higieny - Instytut Naukowo-Badawczy z Poznania. Koncesję na eksploatację borowiny ze złoża Niedrzwicy III posiadają właściciele szpitala i sanatorium WITAL w Gołdapi.

W 2012 roku oddano do eksploatacji dwa odwierty: wody leczniczej GZ – 1 i wody mineralnej GZ – 2. Odwierty te znajdują się w strefie A ochrony uzdrowskiej. Świadectwa potwierdzające walory wody leczniczej stwierdzają, że są to wody:

1. GZ-1 – 0,6% chlorkowo – sodowa, fluorkowa do kuracji pitnej. Woda ta może być wykorzystana do kuracji pitnych wg wskazań lekarskich. Pobudza czynność wydzielniczą w różnych odcinkach przewodu pokarmowego, tj. żołądka, wątrobie i trzustce, wpływając tym samym na proces przemiany materii. Picie tych wód w odpowiednim czasie kuracji i dawce dobowej, umożliwia uzupełnienie niedoborów mineralnych, zwłaszcza chlorków, sodu, potasu, wapnia i magnezu a także fluoru.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2. GZ-2 – 0,12% zakwalifikowana jako naturalna woda mineralna ze znaczną zawartością chlorków, fluorków i sodu. Skład chemiczny tej wody wskazuje na jej przydatność zwłaszcza do uzupełnienia niedoboru w całodziennej diecie elektrolitów oraz fluoru i jodu.

Klimat w Uzdrowisku Gołdap spełnia warunki stawiane miejscowościom uzdrowskiowym. Istnieją tu dobre warunki solarne, termiczne, opadowe i małe zanieczyszczenie powietrza. Potwierdza to Instytut Geografii i Zagospodarowania Przestrzennego Polskiej Akademii Nauk w swoim opracowaniu: pt „Właściwości lecznicze klimatu Uzdrowiska Gołdap” z czerwca 2008 r. oraz w opracowaniu „Właściwości lecznicze klimatu Uzdrowiska Gołdap” (aneks) z marca 2013 r., a także świadectwie potwierdzającym właściwości lecznicze klimatu z dnia 05.03 2013 r.

W 2012 roku zakończono budowę nowoczesnej pijalni wód leczniczych i mineralnych, utworzono Park Zdrojowy, wybudowano molo na jeziorze Gołdap, oraz promenadę wzdłuż strefy A ochrony uzdrowskiej. W 2014 roku oddano do użytku czwarte w Polsce Mazurskie Tężnie Solankowe.

Gołdap jest uzdrowskiem klimatyczno-borowinowym, w którym prowadzone jest leczenie uzdrowskie w następujących kierunkach leczniczych:

1. Choroby reumatologiczne.
2. Choroby ortopedyczno-urazowe.
3. Choroby dolnych dróg oddechowych.
4. Choroby kobiece.
5. Choroby kardiologiczne i nadciśnienie.
6. Choroby układu nerwowego.
7. Choroby układu trawienia.

Działalność w zakresie lecznictwa uzdrowskiego w Gołdapi prowadzą:

- ✓ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowskiej Sanatorium Uzdrowskie WITAL, adres: 19-500 Gołdap, ul. Wczasowa 7
- ✓ Zakład Opieki Zdrowskiej Szpital Uzdrowski WITAL
adres: 19-500 Gołdap, ul. Wczasowa 7

Zakłady te pierwszych pacjentów przyjęły w dniu 19.04.2001 r., skierowanych przez Warmińsko-Mazurską Kasę Chorych.

Gołdap posiada ponadto dobre warunki do rozwoju oferty dla turystyki zimowej, do czego predysponują ją ukształtowanie terenu oraz warunki klimatyczne.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Jest określana mianem „Zakopanego północy”, jest jedynym takim miejscem w regionie i największym ośrodkiem narciarstwa zjazdowego w Polsce Północno-Wschodniej.

W Gołdapi dostępna jest również oferta dla osób uprawiających turystykę aktywną poza sezonem zimowym. Miasto stanowi bazę wypadową do pobliskiej Puszczy Rominckiej. Na terenie PKPR (Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej) wytyczone zostały szlaki piesze (z czego dwa rozpoczynają się w Gołdapi), rowerowe oraz ścieżki edukacyjne pozwalające na korzystanie z uroków przyrody i krajobrazu.

Aktywny wypoczynek zapewnia też jezioro Gołdap, przez które biegnie granica z Rosją. Wymaga ono większego zagospodarowania oraz oczyszczenia. Znajduje się nad nim plaża miejska z niezbędną infrastrukturą oraz wypożyczalnia sprzętu wodnego. Potencjał turystyczny do wykorzystania w przyszłości posiada również zbiornik przeciwpowodziowy małej retencji o powierzchni niemal 24 ha zlokalizowany na terenie miasta, a także małe jeziora w pozostałych częściach gminy. Dopełnieniem oferty związanej z wodą jest rzeka Gołdapa, po której odbywają się spływy kajakowe na trasie liczącej 38 km z Gołdapi do Bań Mazurskich. Ze względu na dużą liczbę naturalnych przeszkód oraz na górski charakter z licznymi przełomami, rzeka nadaje się raczej do wykorzystania przez osoby posiadające doświadczenie w spływach kajakowych. Docelowo warto byłoby udrożnić cały odcinek rzeki Gołdapy i połączyć ją z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi.

Uwarunkowania kulturowe

Gołdap jest prężnym ośrodkiem kulturalnym, a głównym organizatorem życia kulturalnego jest Dom Kultury, prowadzący między innymi sieć wiejskich świetlic. W latach 2007-2011 ośrodek organizował corocznie kilkadziesiąt wydarzeń kulturalnych (32-60), takich jak: wystawy, występy zespołów artystycznych amatorskich i zawodowych, wydarzenia kulturalne, turystyczne, sportowo-rekreacyjne.

Do najważniejszych wydarzeń, które na trwałe wpisały się do kalendarza i które cieszą się największym zainteresowaniem, należą:

a) wydarzenia o randze ponadlokalnej, w tym najważniejszy Regionalny Festiwal Pogranicza „Kartaczewo” – promujący regionalne tradycje kulinarne, obejmujący

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

m.in. konkurs w przygotowywaniu i jedzeniu kartaczy, który organizowany jest od 15 lat i przyciąga zarówno mieszkańców gminy i powiatu, jak i turystów z całej Polski;

b) wydarzenia mające znaczenie dla integracji mieszkańców gminy i powiatu:

- „Kierunek Gołdap” – spotkanie kulturalne przeznaczone dla miłośników muzyki, poezji, filmu, sztuk plastycznych oraz krajoznawstwa, organizowane zimą przez Dom Kultury i Bibliotekę Publiczną w Gołdapi, w 2014 r. odbyła się już VI edycja tego wydarzenia, podczas którego organizowane są różne tematyczne wystawy, spotkania, koncerty, spektakle;
- „Świąteczno-Noworoczny Koncert Charytatywny” – organizowany od 15 lat, z którego dochód przeznaczany jest na stypendia Gołdapskiego Funduszu Stypendialnego dla wybitnych oraz niezamożnych uczniów i studentów powiatu gołdapskiego. Poza wymiarem materialnym koncert ze względu na swoją formułę pozwala na zbliżenie władz oraz lokalnej elity do mieszkańców – przedstawiciele samorządu, księża, nauczyciele, policjanci, urzędnicy, dziennikarze, zespoły taneczne i muzyczne wcielają się w role wokalistów, aktorów, kabareciarzy dla realizacji wspólnego celu.
- „Dni Gołdapi” – kilkudniowe wydarzenie, w programie którego znajdują się koncerty, wystawy, zabawy dla dzieci, często towarzyszą mu również wydarzenia sportowe.

W organizację wydarzeń kulturalnych, jako partnerzy Domu Kultury, włączają się również inne jednostki publiczne i prywatne – m.in. Ośrodek Sportu i Rekreacji (Dni Gołdapi), Biblioteka Publiczna („Kierunek Gołdap”), Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. M. Ratasiewicza (Dni Gołdapi) czy Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap (Regionalny Festiwal Pogranicza „Kartaczewo”).

W Domu Kultury działają następujące sekcje: plastyczna, tańca towarzyskiego, współczesnego, capoeira, wokalna, muzyczna, fotograficzna.

Osobną kartą gołdapskiego życia kulturalnego jest prężne i znaczące dla regionu, środowisko literackie. Stąd pochodzi Marzanna Kielar, laureatka Nagrody Fundacji im. Kościelskich. Tu tworzą literaci, którzy wydali książki zauważone przez krytykę ogólnopolską. Są to: Piotr Jankowski, Jan Jastrzębski i Mirosław Słapik. W Gołdapi funkcjonuje Szkoła Muzyczna I Stopnia, która również prowadzi prężną działalność kulturalną. W kulturalny krajobraz miasta wtopiła się tujejsza orkiestra dęta.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Gmina Gołdap w zakresie kontaktów z sąsiadami współpracuje z Gusiewem (miasto partnerskie) położonym w Obwodzie Kaliningradzkim. W ramach tej współpracy odbywa się Międzynarodowy Bieg Gusiew-Gołdap (jedyne biegi transgraniczne Polska – Rosja, w którym co roku uczestniczy coraz większa liczba Rosjan), Dni Gołdapi w Gusiewie i w Gołdapi Dni Gusiewa. Są to powszechnie podejmowane inicjatywy w przypadku obszarów pogranicza, poprzez które przebiega dość szczelna granica. Granica w Gołdapi to granica będąca na etapie koegzystencji. Etap ten charakteryzuje się wymianą informacji pomiędzy współpracującymi stronami – służy poznawaniu systemu prawno-organizacyjnego sąsiadów, w tym administracyjnego, upowszechnianiu znajomości języka sąsiadów wśród mieszkańców oraz przełamywaniu stereotypów.

Od lat Gmina Gołdap aktywnie współpracuje trójstronnie ze swoimi innymi dwoma miastami bliźniaczymi: Stade (Niemcy) i Givat Shmuel (Izrael). Co roku organizowane są spotkania w kolejnych miastach bliźniaczych, w których uczestniczy najzdolniejsza młodzież z liceów w cyklach dwuletnich.

Obraz potencjału współpracy uzupełnia działalność gminy Gołdap w Stowarzyszeniu Powiatów, Miast i Gmin EGO, w skład którego wchodzi jednostki samorządu terytorialnego powiatów: ełckiego, gołdapskiego i oleckiego oraz członkostwo w międzynarodowej sieci miast Cittaslow.

Na terenie miasta Gołdap znajdują się obiekty zabytkowe, takie jak:

- 1) konkatedra NMP Matki Kościoła z 1560 r., odbudowana po zniszczeniach wojennych w latach 80.,
- 2) kościół św. Leona i Bonifacego z 1894 r.,
- 3) wieża ciśnień z przełomu XIX i XX wieku,
- 4) kamienice z XIX w.

Zachowały się też liczne pamiątki z przeszłości, np. ceramiki znad jeziora, które można oglądać w Muzeum Ziemi Gołdapskiej im. Mieczysława Ratasiewicza.

Na terenie miasta działalność duszpasterską prowadzą kościoły rzymskokatolickie (Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła, Parafia pw. św. Leona i Bonifacego, Parafia pw. św. Józefa) oraz kościoły protestanckie (Kościół Ewangelicko - Augsburski, Kościół Boży w Chrystusie, Kościół Zielonoświątkowy).

Największe podmioty gospodarcze w mieście

1. Iryd sp. z o.o.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2. A&G Gołdapska Fabryka Kopert.
3. NC Koperty sp. z o.o.
4. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Nord Ost” sp. z o.o.
5. Budomex Fabryka Okien.
6. PPHU Wuteh sp. z o.o.
7. Sanatorium Uzdrawiskowe „Wital”.

Stowarzyszenia i fundacje mające siedzibę na terenie miasta Gołdap

- a) Gołdapska Rada Sportu
- b) Warmińsko-mazurski Okręgowy Związek Narciarski w Gołdapi
- c) Gołdapskie Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych
- d) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich „Rodzina”
- e) Stowarzyszenie Partnerstwo Sztuk
- f) Gołdapskie Stowarzyszenie Pszczelarzy
- g) Terenowy Oddział Stowarzyszenia Ochotniczych Hufców Pracy
- h) Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Gołdapi
- i) Gołdapskie Towarzystwo Szachowe
- j) Gołdapskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej
- k) Gołdapski Szkolny Związek Sportowy
- l) Stowarzyszenie Krzewienia Etyki Chrześcijańskiej „Skała”
- m) Gołdapski Związek Tenisa Ziemnego
- n) Miejski Klub Sportowy „Rominta”
- o) Stowarzyszenie Gołdapski Fundusz Lokalny
- p) Stowarzyszenie Alternatywa dla Duszy
- q) Stowarzyszenie „Dobra Myśl”
- r) Gołdapskie Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi
- s) Gołdapski Uniwersytet Trzeciego Wieku
- t) Stowarzyszenie „SZKOŁA POD LASEM”
- u) Gołdapskie Stowarzyszenie Historyczne ARCHEO
- v) Stowarzyszenie „Tęczowy Parasol” przy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Gołdapi
- w) Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieżowych
- x) Stowarzyszenie Biegowe Łowcy Przygód Gołdap
- y) Stowarzyszenie „Emerytowanych Policjantów” w Gołdapi

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- z) Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap
- aa) Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej w Gołdapi
- ab) Fundacja „Pro sanatio”

Infrastruktura techniczna i społeczna

Przez teren miasta i gminy Gołdap przebiegają następujące drogi krajowe i wojewódzkie o znaczeniu tranzytowym:

- droga krajowa nr 65 Białystok – Elk – Olecko - Gołdap (granica państwa) – Gusiew,
- droga wojewódzka nr 650 Węgorzewo – Gołdap,
- droga wojewódzka nr 651 Gołdap – Szypliszki,

Obecny stan techniczny dróg powiatowych i gminnych na terenie gminy Gołdap jest zły. W związku z ciągłym wzrostem natężenia ruchu nawierzchnie dróg ulegają niszczeniu. Celem zapewnienia przejezdności konieczne jest przeprowadzanie bieżących napraw, które nie przyczyniają się w istotny sposób do poprawy stanu technicznego a jedynie pozwalają doraźnie zapobiegać dalszej degradacji dróg. Liczne wyboje i nierówności oraz ubytki w nawierzchni dróg powodują poważne utrudnienia w ruchu oraz stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Zły również jest stan techniczny istniejących chodników a w większości ich brak, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa pieszych. Przebudowa wielu dróg może poprawić dostępność do dróg wojewódzkich i krajowej przyczyniając się do ożywienia terenów poprzez rozwój inwestycji, co spowoduje rozwój działalności gospodarczej. Tereny o odpowiedniej infrastrukturze drogowej staną się również atrakcyjniejsze dla przyszłych inwestorów w sferze rozwoju budownictwa mieszkalno-usługowego.

Struktura demograficzna i społeczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. miasto Gołdap zamieszkiwało 13791 mieszkańców.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	13 819
2006	13 542
2014	13465

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W ostatnich latach, po spadkach liczby mieszkańców obserwuje się pewną stagnację.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	163	90	73	-71
2006	137	108	29	-146
2012	152	120	32	-31

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 802 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 7001 osób (50,76) stanowiły kobiety a 6970 (49,24%) mężczyźni - na 100 mężczyzn przypadało 100,14 kobiet.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 31,80 % do 19,80%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 56,80% do 64,50 %, natomiast udział starszych ludzi z 10,50 % do 14,80 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	4434	2135	31,8	15,77
produkcyjny	7921	9399	56,8	69,42
poprodukcyjny	1464	2005	10,5	14,81
Ogółem	13819	13539	100,0	100,0

Podmioty gospodarcze stan na 31.12.2012

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	Jednostka miary	2012
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON		
Podmioty wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	1410
Sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	76
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	36
Sektor publiczny - spółki handlowe	jed.gosp.	3
Sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	1334
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	1007
Sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	66
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	7
Sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	3
Sektor prywatny - fundacje	jed.gosp.	5
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	43
ogółem	jed.gosp.	1410
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	31
przemysł i budownictwo	jed.gosp.	318
pozostała działalność	jed.gosp.	1061
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ - WSKAŹNIKI		
Podmioty - wskaźniki		
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	1022
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	82
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	70
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	11,2
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed.gosp.	35
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	125

Przed zmianami systemowymi 1989 roku na terenie gminy Gołdap był jeden z czterech największych w Polsce pegeerów – Romincki Kombinat Rolny. Po jego likwidacji większość tutejszych zakładów pracy upadła na zasadzie domina, tworząc jednocześnie największe w Polsce bezrobocie i środowisko ludzi bezradnych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

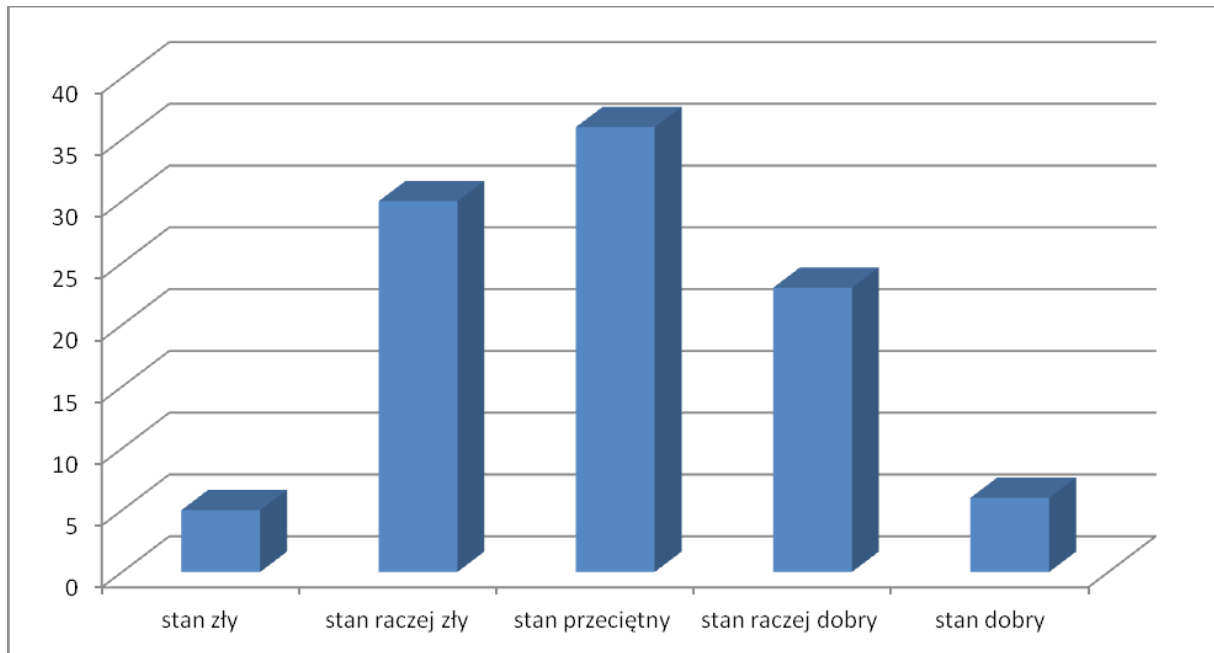
Bezrobocie, ubóstwo oraz problem "niezagospodarowanej" młodzieży stanowią dziś najtrudniejsze „dziedzictwo“ czasów komunistycznych. Gołdap to ośrodek peryferyjny skąd „wszędzie jest daleko“ a przez to możliwości rozwoju i dostęp do różnego rodzaju usług społecznych jest znacznie ograniczony dlatego jakość życia mieszkańców jest dużo niższa niż w innych miastach tej wielkości. Jak wynika z analiz danych statystycznych oraz diagnozy społecznej przeprowadzonej na potrzeby dokumentu: „System profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Gołdap. Program wspierania rodziny”, największymi problemami społecznymi Gołdapi są: wysoki wskaźnik bezrobocia, duży odsetek osób korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej, mnogość wszczętych procedur Niebieska Karta, spowodowanych różnego rodzaju uzależnieniami, problemy wychowawcze dzieci i młodzieży szkolnej a także starzejące się społeczeństwo i obniżający się poziom zdrowia mieszkańców. Wiele z osób dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym stopniowo pogrąża się w uzależnieniach, depresjach i ogólnym marazmie. Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych problemy układu i narządów ruchu generują najdłuższe zwolnienia lekarskie np. choroby kręgosłupa. Wszystkie dane Ministerstwa Zdrowia wskazują na postępujące problemy psychiczne np.: depresje, nerwice, które znacząco obniżają aktywność zawodową. Takie odzwierciedlenie ogólnopolskich tendencji w Gołdapi zauważają lekarze, nauczyciele wychowania fizycznego, pracownicy pomocy społecznej oraz pedagodzy szkolni i pracownicy PCPR. Sposobem na przełamanie tego impasu może być wielopłaszczyznowa aktywizacja mieszkańców i zapobieganie dalszemu wykluczeniu grup społecznych.

Ponadto na potrzeby wymienionego wyżej dokumentu zrealizowano w Gołdapi badania ankietowe wśród mieszkańców miasta i gminy, których wyniki potwierdzają opisaną sytuację.

Przykładowe zestawienia wyników ankiet.

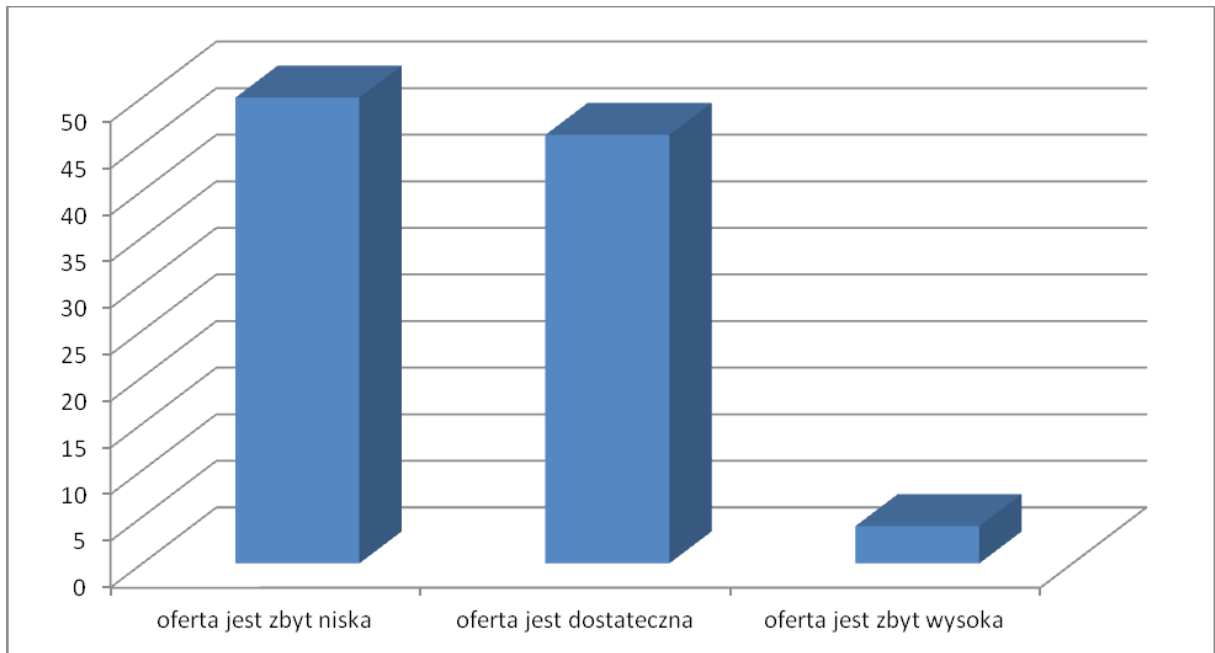
Jak oceniają Państwo stan techniczny bazy gminy i jej instytucji (np. Dom Kultury, szkoły, place zabaw)?

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

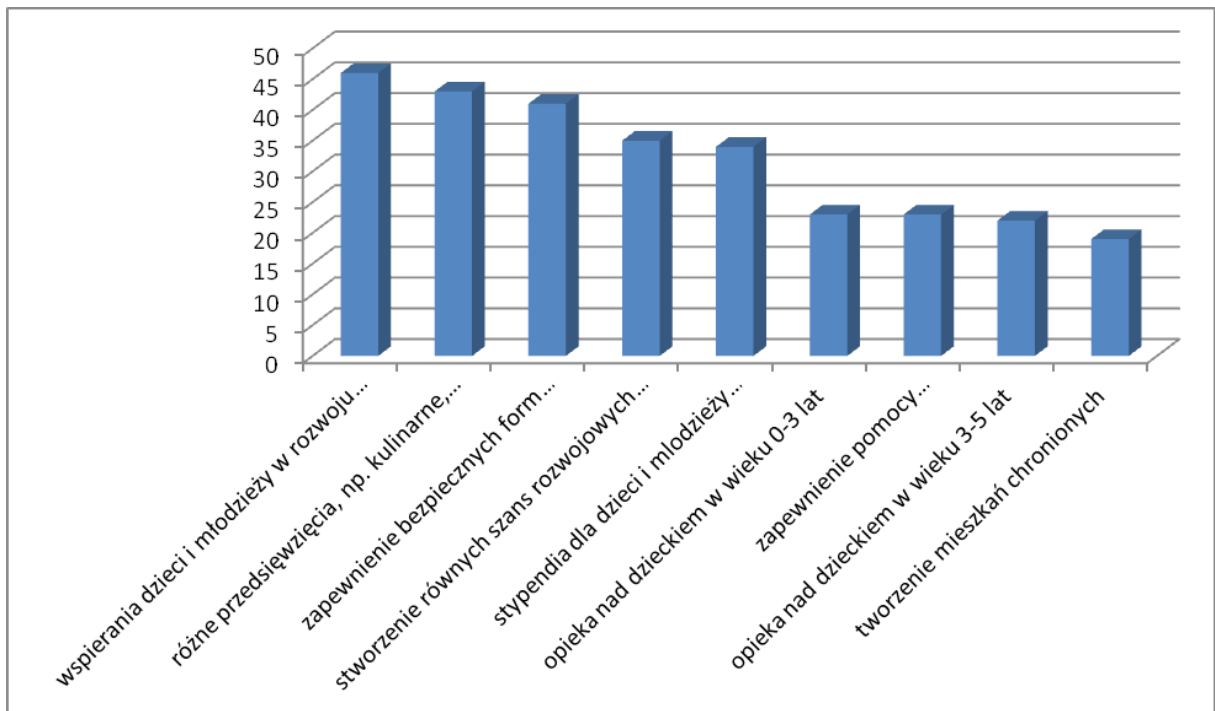

Czy instytucje takie jak powiat i gmina oferują w mieście dostateczną ofertę spędzania wolnego czasu?

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

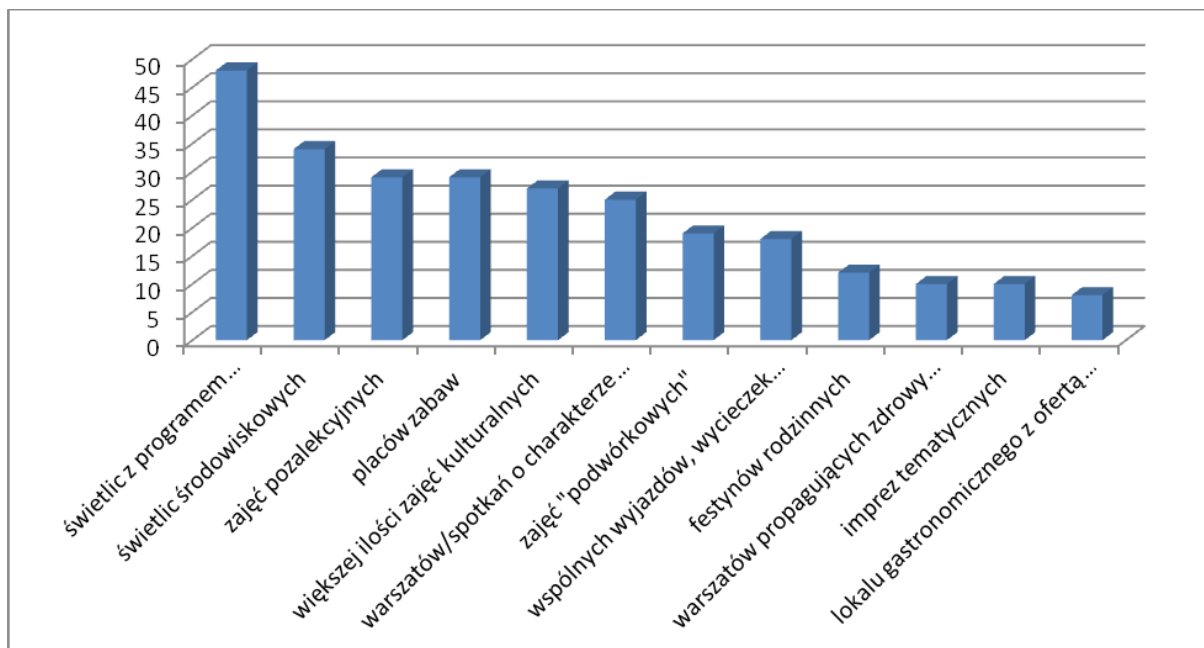

Jakie powinny być najważniejsze zadania gminy skierowane do dzieci, młodzieży i rodzin?

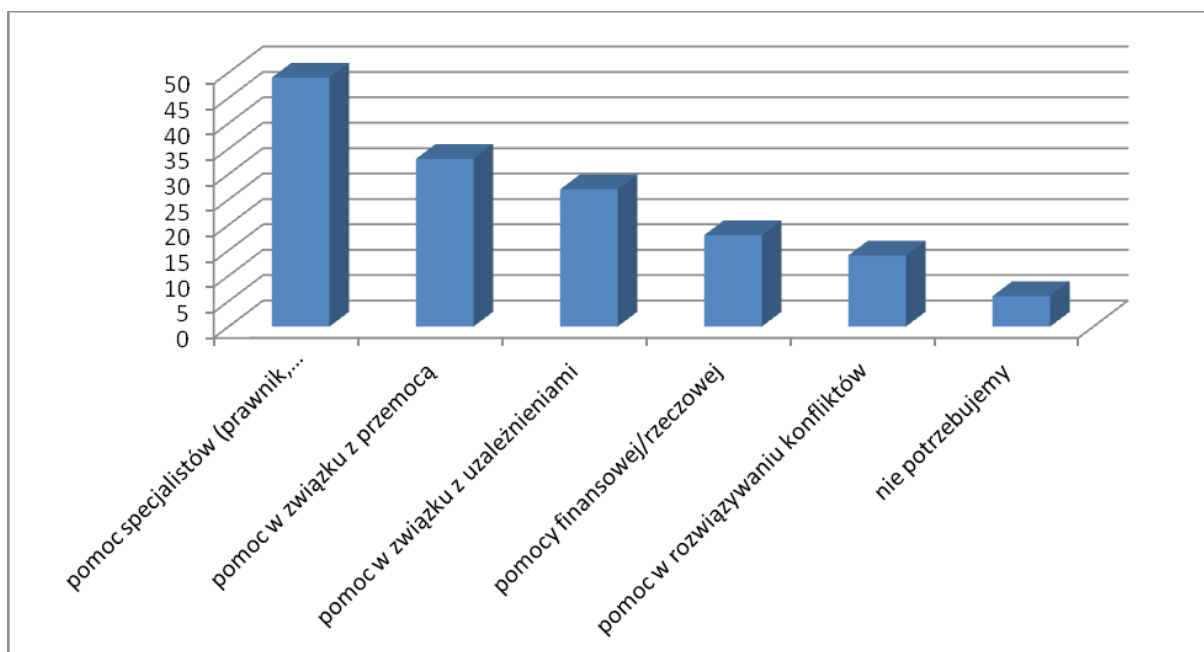

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Jakiego rodzaju działań skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin brakuje na terenie gminy?

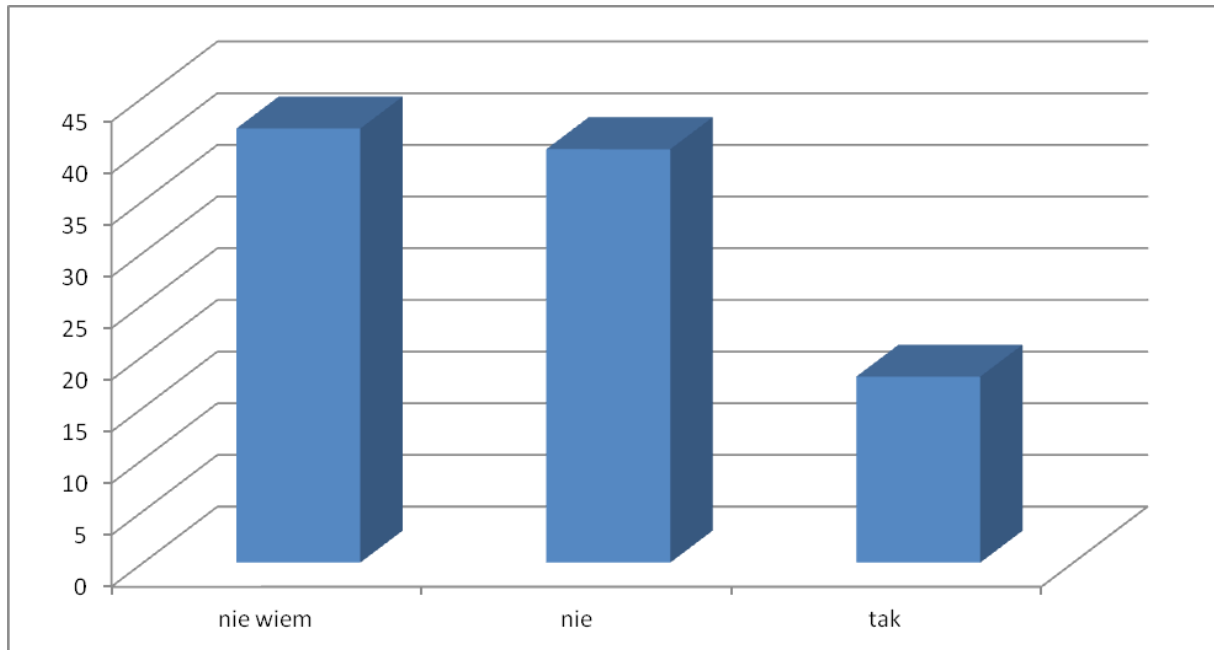

W jakich sprawach oczekujecie Państwo pomocy na gruncie rodziny od instytucji zewnętrznych?

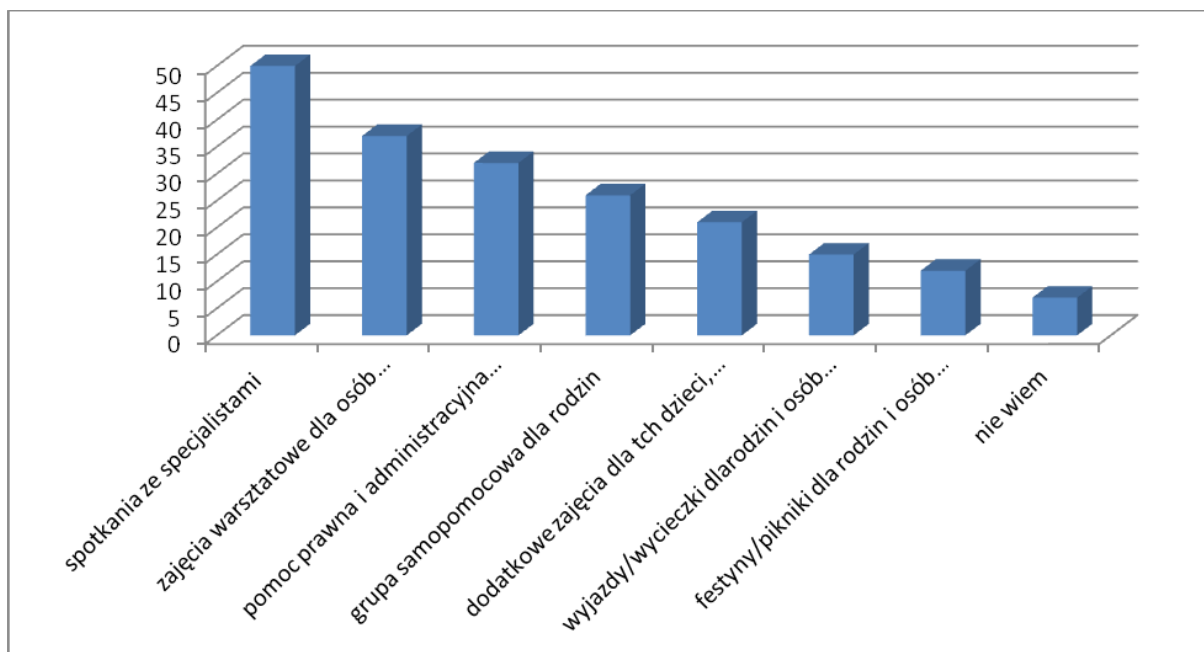
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Czy oferta działań przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności jest wystarczająca?

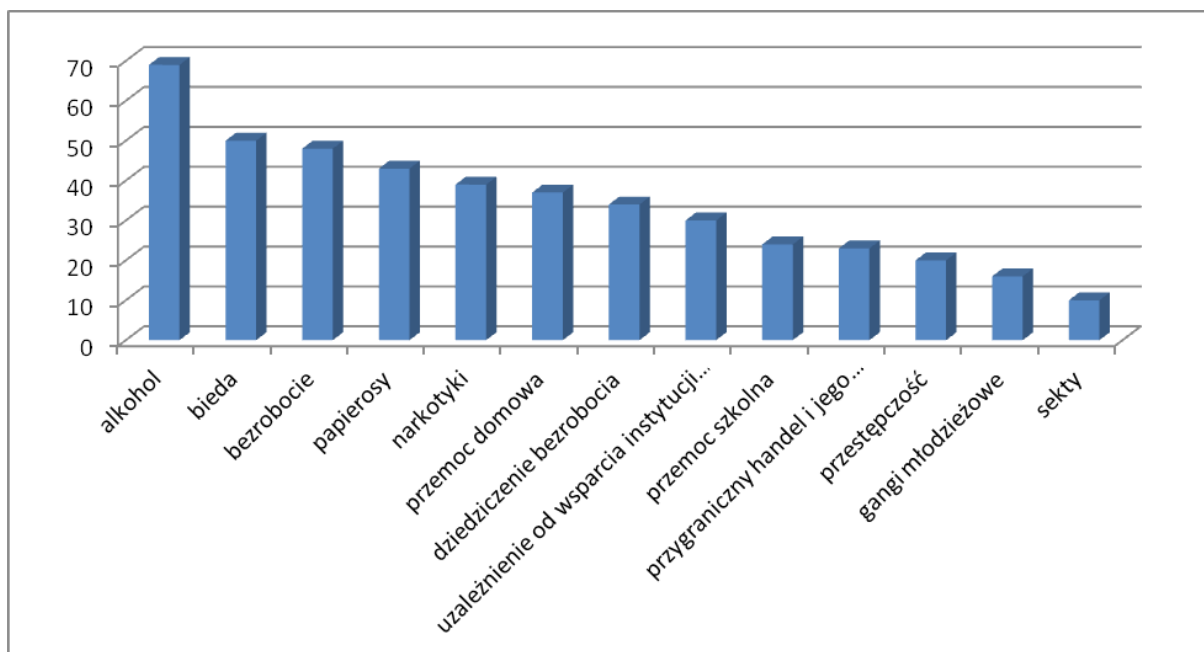

Jakie według Państwa działania powinny być skierowane do rodzin, w których występuje problem niepełnosprawności?

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

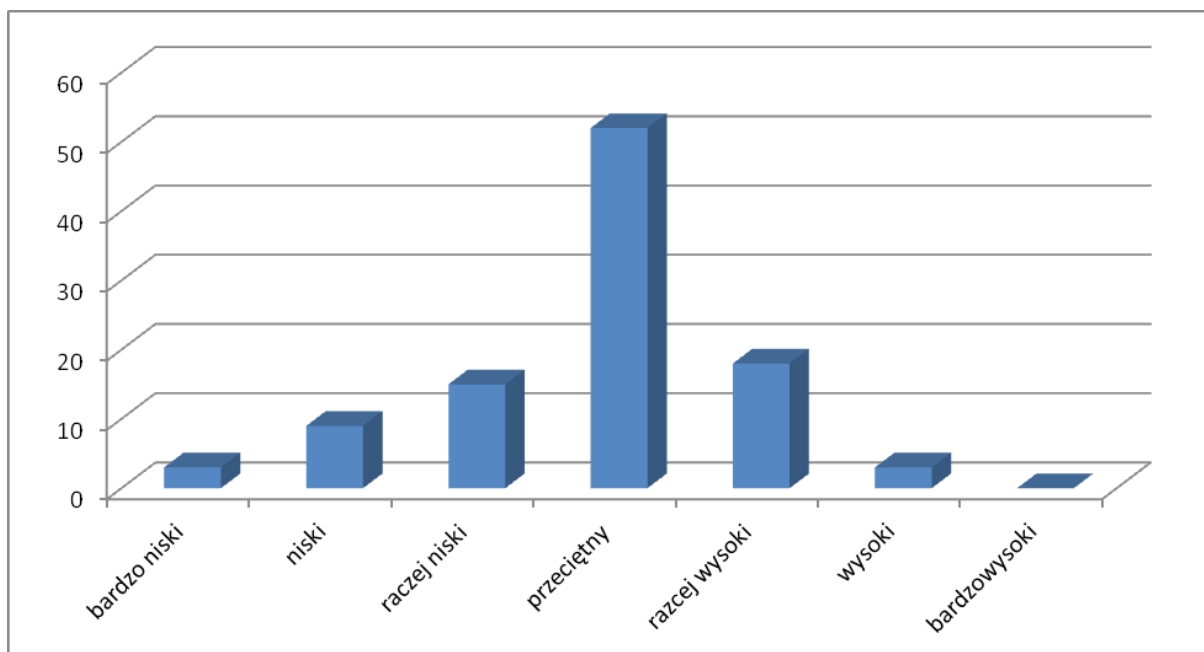

Jakie czynniki zagrażają prawidłowej sytuacji dziecka i rodziny w gminie Gołdap?

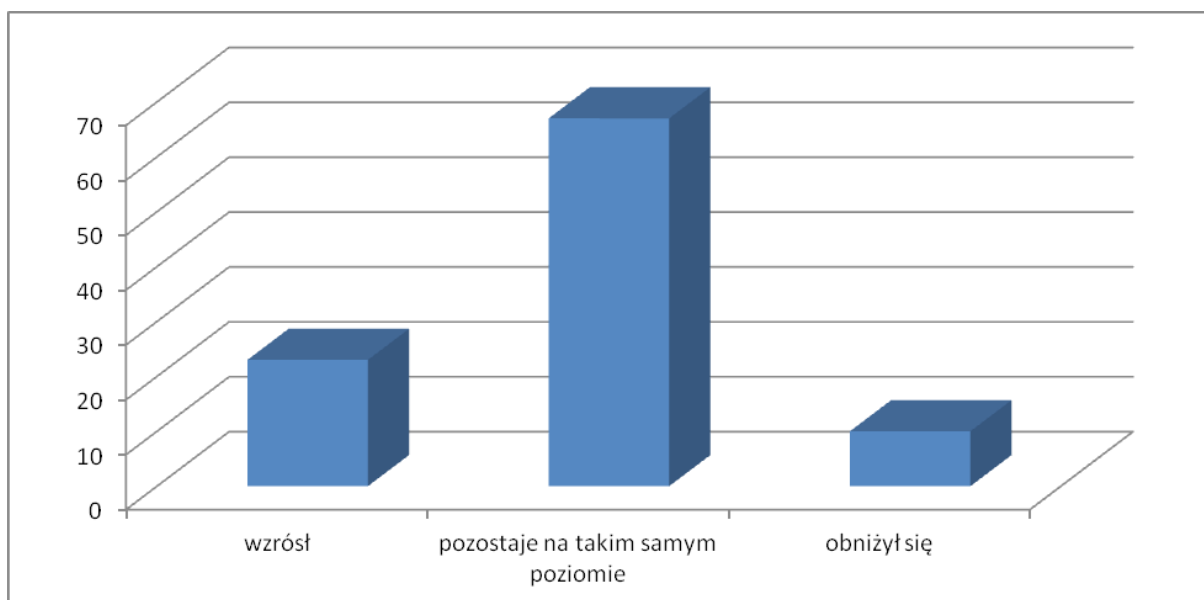

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Jak oceniają Państwo poziom bezpieczeństwa w gminie Gołdap?

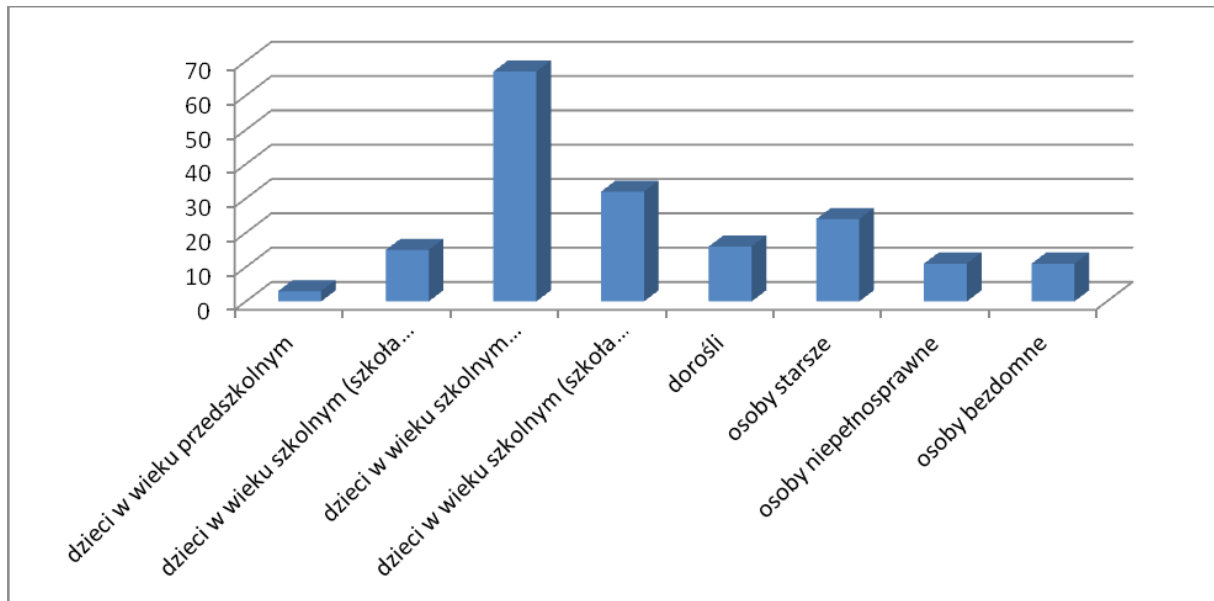

Jak kształtował się poziom zagrożeń w ciągu ostatniego roku?

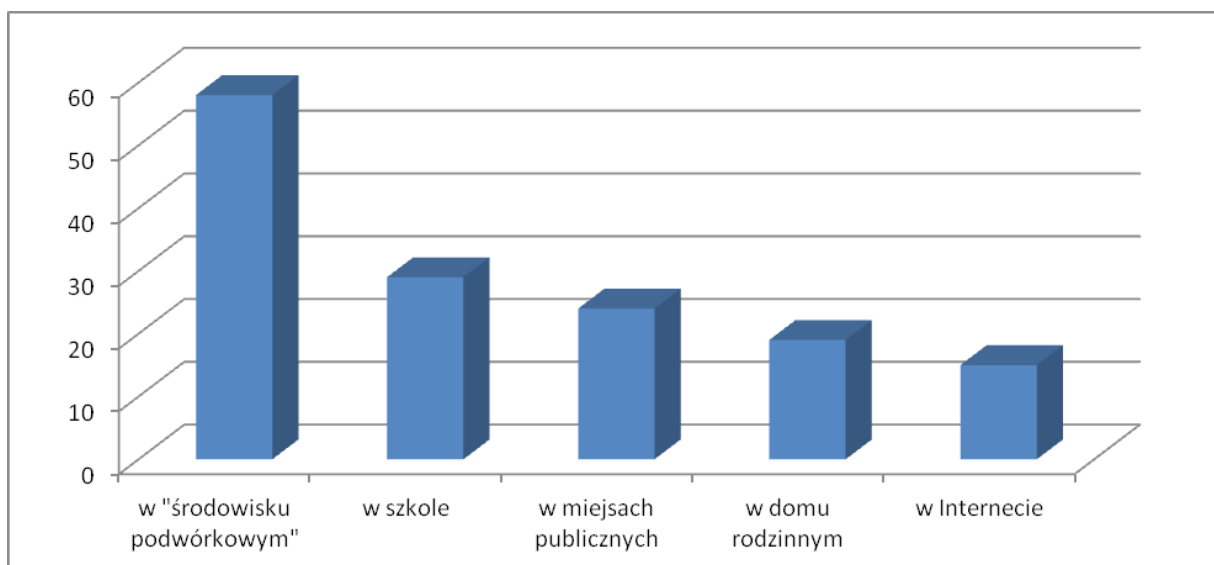

Kto jest najbardziej narażony na niebezpieczeństwo w gminie Gołdap?

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Gdzie występują największe zagrożenia w gminie Gołdap?

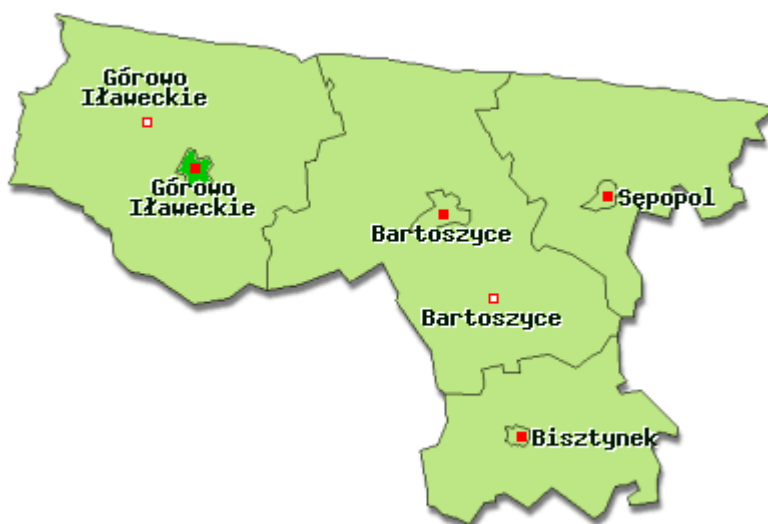
Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi:

Wśród osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka było ubóstwo (244 osoby), bezrobocie (252 osoby), niepełnosprawność (96 osób) oraz długotrwała lub ciężka choroba (70 osób).

2.1.6 Górowo Iławeckie

Miasto Górowo Iławeckie zajmuje powierzchnię 332 ha i liczy 4 350 tys. mieszkańców. Położone jest w powiecie bartoszyckim, który jest jednym z 19 powiatów ziemskich w województwie warmińsko-mazurskim. Obszar gminy, którą stanowi teren miasta Górowo Iławeckie, otacza gmina wiejska o tej samej nazwie, która z kolei graniczy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Odległość od najbliższego przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim w Bezledach wynosi 20 km.

Położenie miasta Górowo Iławeckie na tle powiatu bartoszyckiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Powierzchnia gminy wynosi 332 ha i obejmuje granice administracyjne miasta Górowo Iławeckie. Gminę miejską Górowo Iławeckie zamieszkuje - wg ewidencji stałego zameldowania na dzień 31 grudnia 2012 roku – 4 350 osoby.

Miasto jest miejscem współistnienia kilku narodowości, spośród których najliczniejszą stanowią Polacy oraz Ukraińcy i Niemcy. Mniejszości, ukraińska i niemiecka zorganizowane są poprzez organizacje narodowościowe: Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Natangen” i Związek Ukraińców w Polsce.

Środowisko przyrodnicze

Gmina miejska Górowo Iławeckie leży w obrębie Pobrzeża Wschodniobałtyckiego, w skład, którego wchodzi makroregion Niziny Staropruskiej. Cała powierzchnia gminy znajduje się w mezoregionie zwanym Wzniesieniami Górowskim, który jest tworem moreny czołowej.

Obszar gminy znajduje się w zlewisku Zalewu Wiślanego. Cechą charakterystyczną dla miejscowego klimatu, jest częsta zmienność stanów pogody, oraz nierównomierność czasu trwania okresu wegetacyjnego, w różnych latach dochodząca do kilku tygodni. Zasadniczą przyczyną tych anomalii jest ścieranie się wpływów klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego. Okres wegetacji roślin wynosi 170-190 dni, średnia roczna temperatura powietrza to 6,5 stopnia C, przy ilości opadów przekraczającej 600 mm rocznie i średniej wilgotności powietrza ok. 82%. Ilość dni z opadami w ciągu roku wynosi 160-170 dni, przy czym ok. 65% opadów przypada na miesiące od kwietnia do września. Na obszarze gminy panującymi wiatrami są wiatry zachodnie, przy zwiększającym się wiosną i jesienią udziale wiatrów wschodnich. Miasto jest położone na wzgórzach, przepływa przez nie malownicza rzeka Młynówka. Na terenie miasta znajduje się również staw zwany Garncarskim

Zagospodarowanie przestrzenne

Na terenie miasta wyodrębnia się następujące jednostki funkcjonalno-przestrzenne:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

1. Stare Miasto – centrum administracyjno-handlowe miasta,.
2. Otoczenie Starego Miasta – zabudowa XIX i XX-to wieczna w przewadze mieszkaniowa uzupełniona funkcją usług i administracji. Dzieli się na mniejsze jednostki:
 - ul. Sikorskiego – rejon lokalizacji m.in. usług, oświaty, służby zdrowia, administracji, drobnego handlu;
 - rejon ulic Kościuszki, Szkolnej, Lipowej i Kaliningradzkiej – miejsce lokalizacji usług, administracji, handlu i gastronomii, bankowych, jednostek oświatowych. Ulica Kościuszki funkcjonuje jako ciąg komunikacyjny łączący śródmieście z dworcem PKS;
 - rejon ulic 1-go Maja, Kościuszki, Wyszyńskiego i Wojska Polskiego – teren zabudowy XX-to wiecznej, w tym także intensywnej zabudowy mieszkaniowej (osiedle Kościuszki);
 - teren zawarty między ulicami Olsztyńską i Kaliningradzką miejsce lokalizacji rzemiosła uciążliwego i zakładów technicznej infrastruktury publicznej;
 - teren na wschód od Stawu garncarskiego (Miejskiego) – teren zainwestowany głównie zabudową mieszkaniową (w tym rozwijającym się osiedlem „Nowa”).
3. Osiedle Bema oraz Osiedle Chopina-Moniuszki – teren zabudowy mieszkaniowej wielo- i jednorodzinnej zgrupowanej w sąsiedztwie Lasu Miejskiego i Kąpieliska Miejskiego dzięki czemu jego drugą funkcją jest funkcja rekreacyjna.
4. Rejon ulicy Przemysłowej – teren przeznaczony pod lokalizację funkcji przemysłowych i rzemiosła uciążliwego jako dopełnienie istniejącej tam funkcji przemysłowo-składowej.
5. Osiedle Słowackiego - Mickiewicza – rozwijająca się peryferyjna kolonia mieszkaniowa domów jednorodzinnych i małych domów kilkurodzinnych. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Górowo Iławeckie na lata 2007 - 2013
6. Teren położony przy obwodnicy miejskiej – przy skrzyżowaniu ulic Kaliningradzkiej i Olsztyńskiej – rejon lokalizacji dużych zakładów przemysłowych i oczyszczalni ścieków.
7. Teren położony na zachód od linii kolejowej – teren przeznaczony na zabudowę mieszkaniową jako rezerwa budowlana miasta.

Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

W granicach administracyjnych miasta Górowo Iławeckie (gminy miejskiej) znajduje się 24 ha gruntów leśnych, z czego 7 ha znajduje się po zarządzie gminy pozostała część w zarządzie Lasów Państwowych. Dodatkowo tereny rekreacyjno-wypoczynkowe będące w zarządzie miasta obejmują powierzchnię 8 ha, w tym stadion i park miejski. Ponadto w granicach administracyjnych gminy znajduje się 47 zieleńców o łącznej powierzchni 17.5 ha, które pozostają w zarządzie samorządu gminnego. Na terenach osiedli mieszkaniowych znajduje się 12 ha terenów zieleni osiedlowej.

Na terenie miasta funkcjonuje jeden zakład pobierający wodę na skalę przemysłową. Odprowadza on jednak ścieki do wód powierzchniowych lub do ziemi. Pobiera on zarówno wodę z wód powierzchniowych jak i podziemnych. Łączna ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych do wód powierzchniowych lub do ziemi wnosi 80 dam³ rocznie, z czego 66 dam³ wymaga oczyszczania.

Miasto jest właścicielem jednej oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów. Rocznie oczyszcza ona 150 dam³ ścieków pochodzących od ok. 4000 osób.

Na terenie miasta występuje kilka głównych punktowych źródeł zanieczyszczeń atmosfery, największym z nich jest zakład meblowy. Dodatkowo funkcjonuje kilka kotłowni osiedlowych, część z nich jest w złym stanie technicznym. Ochrona środowiska naturalnego w mieście opiera się głównie o:

- utrzymanie ciągłości terenów zielonych wzdłuż rzeki Młynówki jako korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym, wraz z przylegającym do miasta od strony północnej kompleksem lasu; tereny te stanowią obszar krajobrazu chronionego (...);
- przeniesienie obiektów o funkcjach uciążliwych dla środowiska przyrodniczego (...) z rejonów sąsiadujących z miejskim ujęciem wody i innymi ważnymi terenami zieleni, w rejon dzielnicy przemysłowo-składowej;
- odprowadzanie wód opadowych do wód płynących z pominięciem stawu w centrum miasta, likwidację lokalnych i zakładowych oczyszczalni (z wyjątkiem mlecza) i odprowadzanie ścieków do oczyszczalni komunalnej.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Użytkowanie gruntów

Gmina miejska Górowo Iławeckie obejmuje powierzchnię 332 ha, z tego użytki rolne zajmują 147 ha (44,3%). Powierzchnia użytków rolnych jest niemal po równo dzielona między grunty orne a pastwiska. W pozostałych gminach miejskich powiatu bartoszyckiego struktura jest zachwiana na korzyść gruntów ornych.

Ludność

Liczba mieszkańców gminy Górowo Iławeckie na koniec 31.12.2012 r.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	4 882
2006	4 517
2012	4 350

Gmina Górowo Iławeckie według stanu na dzień 31.12.2012r. liczy 4350 mieszkańców. Na terenie gminy zamieszkuje 2183 kobiet, co daje 50,18 % ogółu ludności i 2167 mężczyzn, co daje 49,82 % w stosunku do ogółu ludności. Na jednego mężczyznę przypada 100,74 kobiet

W ostatnich latach systematycznie obserwuje się spadek liczby ludności. Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest malejąca liczba urodzeń przy utrzymującej się tendencji zbliżonej liczby zgonów. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały. Drugim czynnikiem jest ujemne saldo migracji. Poniżej tabela przedstawiająca dane statystyczne.

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	47	49	-2	-1
2006	49	47	2	-
2012	32	34	-2	-

Niewątpliwie zmniejszający się przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji, wpłynęły na spadek liczby mieszkańców miasta oraz stanowią główną przyczynę powstania niekorzystnej struktury demograficznej.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	1 450	722	29,70	16,60
produkcyjny	2 908	2 851	59,57	65,54
poprodukcyjny	524	777	10,73	17,86
Ogółem	4 882	4 350	100	100

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 29,70 % do 16,60%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 59,57% do 65,54 %, natomiast udział starszych ludzi z 10,73 % do 17,86 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Na podstawie danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górowie Iławeckim w roku 2012r. z zasiłków pomocy społecznej skorzystało 858 osób. Wśród mieszkańców miasta 120 osób pozostaje w ubóstwie, 210 osób jest zagrożonych ubóstwem.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

Wśród osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są bezrobocie (161 osób), ubóstwo (110 osób), niepełnosprawność (75 osób).

Nadmienia się, że w niektórych środowiskach występuje więcej niż jedna dysfunkcja, zatem mogą się one powtarzać w dwóch, nawet w trzech grupach

1. Bezrobocie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Górowo Iławeckie znajduje się w grupie miast byłego województwa olsztyńskiego dotkniętych najwyższym bezrobociem. W porównaniu do stopy bezrobocia panującej w miastach województwa wśród ludności w wieku produkcyjnym, należy stwierdzić, że od roku 1997 znacząco przekracza średnią. Jednocześnie największym bezrobociem dotknięta jest ludność w wieku najwyższej aktywności zawodowej. W ogólnej liczbie bezrobotnych 55% stanowią kobiety, zaznacza się tu dominacja grupy wiekowej pomiędzy 25 a 44 rokiem życia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Bartoszycach udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym jest jednym z największych wskaźników wśród gmin miejskich powiatu bartoszyckiego.

Szczególnie niepokojący jest fakt, iż miasto Górowo Iławeckie ma niemal najwyższy, udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie bartoszyckim i najwyższy, wskaźnik bezrobotnych bez prawa do zasiłku ok. 80,00 %. Dane te są wysoce niepokojące i wyraźnie, w sposób niekorzystny wpływają na sytuację społeczną miasta. Ponadto zjawisko długotrwałego bezrobocia dotyka coraz częściej kobiety i ludzi młodych, czyli osoby o największym potencjale możliwości życiowych i zawodowych.

2. Ubóstwo

Kolejny problem społeczny to ubóstwo, które ponadto zawsze występuje wspólnie z innym problemem, z którym dana rodzina oraz jednostka sobie nie radzi. Rodziny żyjące na pograniczu ubóstwa nie są w stanie zabezpieczyć swoich najbardziej elementarnych potrzeb, co powoduje, że rodzina nie spełnia swoich najważniejszych funkcji, a przede wszystkim nie umożliwia startu życiowego młodszemu pokoleniu.

3. Niepełnosprawność

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Z obserwacji pracowników MOPS można stwierdzić, że sytuacja tej grupy jest trudna oraz często związana z ich sytuacją finansową, dodatkowo potęguje odczucie niepełnosprawności często występujące bariery architektoniczne w budynkach mieszkalnych czy użyteczności publicznej, które utrudniają im życie. Wśród tej grupy obserwujemy także zjawiska związane z wykluczeniem społecznym wynikającym z braku miejsc pozwalających na ich aktywność fizyczną lub ułatwiających nawiązywanie więzi społecznych w sprzyjającej temu przestrzeni miejskiej. Wśród osób niepełnosprawnych, szczególnie zagrożone społecznym wykluczeniem są osoby powyżej 15 roku życia¹.

Zasadnicze problemy wykluczenia osób niepełnosprawnych wiążą się w szczególności z ograniczeniami w dostępie do edukacji, kultury i aktywności ruchowej.

Brak dostosowania szkół i budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych. w szczególności Gimnazjum nr 1 oraz Ośrodka Kultury, ale również Placu Ratuszowego czy innych terenów, gdzie organizowane są wydarzenia masowe, wyraża się w niższym uczestnictwie osób niepełnosprawnych w zajęciach i wydarzeniach kulturalnych organizowanych w mieście, co prowadzi do ich dalszej marginalizacji społecznej. Podobnie sprawa ma się w przypadku terenów rekreacyjnych. Zarówno dostęp do nich jak i sposób organizacji przestrzeni nie sprzyja korzystaniu z nich przez osoby niepełnosprawne.

Kultura i sztuka, zarówno z punktu widzenia odbiorcy jak i twórcy umożliwia bowiem rozładowanie napięć i niepokojów, podobnie jak różne formy aktywności fizycznej i społecznej pozwalają na rozładowanie stresów i budowanie własnego poczucia wartości oraz pozytywnych relacji społecznych.²

¹ M. Parchomiuk, „Niepełnosprawni - społecznie wykluczeni?”, Niepełnosprawność i Rehabilitacja, 2006, nr 4.

² J. Kirenko, „Twórczość osób niepełnosprawnych” [w:] „Niepełnosprawność. Wybrane aspekty sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin, pod red. W. Janocha, Kielce 2006, s. 93-95.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Warto podkreślić także, że wyjątkowo dotkliwie wykluczenie społeczne dotyka niepełnosprawne kobiety, które dotykają z jednej strony typowe problemy dyskryminacyjne kobiet, a z drugiej te związane z ich niepełnosprawnością. Zaniżona samoocena związane z kumulacją chociażby funkcjonującymi stereotypami o niesamodzielności osób niepełnosprawnych i niezaradności kobiet powodują konieczność szczególnego wsparcia tej grupy społecznej³.

4. Seniorzy

³ L. Marszałek, „Niepełnosprawność, kobiecość, rodzina”, Warszawa 2006, s. 10.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W przypadku osób starszych zamieszkujących obszar rewitalizowany możemy dostrzec problemy dotyczące wykluczenia z podstawowych aktywności seniorów: społecznej i rodzinnej⁴. Ściśle łączy się z tym także wykluczenie seniorów, wynikające z braku dostępu oraz kompetencji związanych z nowymi technologiami. Istotną barierą związaną zarówno z aktywnością społeczną i rodzinną jest brak miejsc publicznych umożliwiających aktywne i spędzanie czasu wspólnie z resztą społeczności oraz najbliższymi. Istniejąca infrastruktura nie uwzględnia szczególnych potrzeb osób starszych. Istotnym ograniczeniem są bariery architektoniczno-komunikacyjne (brak windy, wysokie krawężniki, brak ławek, niedostępność toalet publicznych, brak urządzeń i przestrzeni rekreacyjnej dostosowanej do możliwości osób starszych oraz umożliwiającej korzystanie z niej w interakcji międzypokoleniowej, szczególnie z najmłodszymi członkami rodziny. W konsekwencji, takie oddzielenie aktywności kulturalnej i rekreacyjnej reszty społeczności włącznie z młodszymi członkami rodzin powoduje brak integracji między- i wewnątrzpokoleniowej.

5. Młodzież i dzieci wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym

W przypadku dzieci i młodzieży obserwowane są liczne negatywne zjawiska związane zarówno z faktem, iż pochodzą one z rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak i z tego, że zamieszkują obszar społecznie zmarginalizowany. Brak dostępu do kultury, nowoczesnych form edukacji, możliwości korzystania z nowoczesnej infrastruktury pobudzającej poznawczo, powodują, że dzieci i młodzież zamieszkująca obszar rewitalizowany w Górowie Iławeckim ma znacznie niższe wyniki w nauczaniu niż ich rówieśnicy z dużych ośrodków miejskich, co przekłada się na ograniczenie w dostępie do kierunków studiów i zawodów gwarantujących lepszy standard życia.

Stąd zasadne jest rekompensowanie deficytów przez upowszechnienie dostępu do urządzeń i przestrzeni stymulującej sensorycznie, sprzyjającej budowaniu poczucie własnej wartości, wyrównującej dostęp do nowoczesnych form zdobywania wiedzy o świecie. Niebagatelną rolę odegrać może także dostęp do nowoczesnych form odbioru i tworzenia dóbr kultury. Zasadniczą rolę pełniło będzie także rozbudzenie wśród dzieci i młodzieży pasji i ciekawości poznawczej poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii w przekazywaniu wiedzy o świecie, oraz

⁴ P. Kubicki, Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób starszych, <http://www.eapn.org.pl/wp-content/uploads/2013/07/Ubostwo-i-wykluczenie-oso%C5%82b-starszych.pdf>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

udostępnienie jej odpowiedniego poziomu bodźców sensorycznych i ruchowych w ramach rekreacji na świeżym powietrzu.

Podsumowanie

Z zarysowanej diagnozy wynika konieczność objęcia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym, kompleksowym wsparciem uwzględniającą konieczność reintegracji ich ze społecznością lokalną poprzez z jednej strony organizację przestrzeni miejskich sprzyjających nawiązywanie więzi społecznych i uprawianiu wspólnych aktywności zarówno kulturalnych, jak i rekreacyjnych.

Konieczne jest promowanie dobrej jakości życia wśród wykluczonych wszystkich grup poprzez dostęp do szerokiej oferty usług socjalnych oraz usług użyteczności publicznej.

Służyć temu będzie:

- tworzenia pola do odbudowania kapitału społecznego poprzez nowoczesny i dobrze funkcjonujący ośrodek kultury pełniący rolę centrum inicjatyw lokalnych z funkcją muzealną i biblioteczną. Stanowił on będzie bazę dla aktywizacji społecznej wszystkich wspomnianych wcześniej grup zagrożonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu objętego rewitalizacją.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

– wyrównanie szans rozwojowych dzieci najmłodszych poprzez umożliwienie harmonijnego rozwoju psychoruchowego w sprzyjającej aktywności sensorycznej przestrzeni publicznej, a w przypadku młodzieży, zapewniając jej możliwość rozwijania zainteresowań i wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację miejsc umożliwiających jednoczesną reintegrację z rówieśnikami z rodzin nie dotkniętych wykluczeniem, oraz oddziałujących pozytywnie na możliwości percepcyjno-motoryczne. Współgrać to będzie także z potrzebami osób starszych, w przypadku których „aktywność, szczególnie kulturowo-oświatowa, jak i ta związana z wykonywaniem różnych, nierutynowych czynności, przyczynia się do zachowania dłużej „młodości” mózgu. [...] Im więcej różnego rodzaju bodźców oddziałuje na człowieka, tym jego mózg jest bardziej stymulowany i sprawniejszy, a także zwiększają się możliwości adaptacyjne danej osoby do nowych sytuacji, czy działających bodźców”⁵.

- dostosowywanie przestrzeni publicznej poprzez tworzenie miejsc spotkań, wymiany doświadczeń i spędzania wolnego czasu w gronie rodziny i innych członków społeczności lokalnej. Przestrzenie takie muszą uwzględniać potrzeby wszystkich wymienionych wyżej grup, aby skutecznie reintegrować je i włączać w przestrzeń społeczną Górowa Iławeckiego.

Stowarzyszenia:

Lp.	Nazwa	adres
1.	Środkowo-Europejskie Centrum Szkolenia Młodzieży	ul. Szkolna 6 11-220 Górowo Iławeckie
2.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy	ul. Kościuszki 26 11-220 Górowo Iławeckie
3.	Towarzystwo Kulturalno-Historyczne „WORIA”	ul. Kościuszki 26 11-220 Górowo Iławeckie
4.	Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału Miasta i Gminy Górowo Iławeckie	ul. Sikorskiego 22 11-220 Górowo Iławeckie
5.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejsko-Gminne	ul. Kard. Wyszyńskiego 2 11-220 Górowo Iławeckie
6.	Związek Kombatantów RP	ul. Armii Czerwonej 7

⁵ P. Dąbrowska, Samotność osób starszych i sposoby jej przeciwdziałania, Kwartalnik Naukowy 2011, nr 6

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejsko-Gminne	11-220 Górowo Iławeckie
7.	Warmińsko-Mazurska Izba Przemysłowo-Handlowa Oddział Górowo Iławeckie	ul. Chopina 11 11-220 Górowo Iławeckie
9.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Górowo Iławeckie	ul. Kościuszki 17/7 11-220 Górowo Iławeckie
10.	Niemieckie Stowarzyszenie „Natangia” w Górowie Iławeckim	ul. Gen. Sikorskiego 34 11-220 Górowo Iławeckie
11.	Związek Ukraińców w Polsce Koło w Górowie Iławeckim	ul. Obrońców Pokoju 2/1a 11-220 Górowo Iławeckie
12.	Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych i profilaktyki zdrowia „Jesteśmy Razem”	ul. Kard. Wyszyńskiego 13 11-220 Górowo Iławeckie
13.	Górowski Klub Sportowy „CRESOVIA”	ul. Gen. Sikorskiego 11 11-220 Górowo Iławeckie
14.	Uczniowski Klub Sportowy „BOCIEK” działający przy Gimnazjum	ul. Gen. Sikorskiego 22 11-220 Górowo Iławeckie
15.	Stowarzyszenie Historyczno-Kolekcjonerskie Ziemi Górowskiej „DREYSE”	ul. Gen. Sikorskiego 19/03 11-220 Górowo Iławeckie
16.	Ochotnicza Straż Pożarna w Górowie Iławeckim	ul. Olsztyńska 1 11-220 Górowo Iławeckie
17.	Koło Wędkarskie Górowo Iławeckie Polski Związek Wędkarski	ul. Olsztyńska 1 11-220 Górowo Iławeckie
18.	Rodzinny Ogród Działkowy im. Czynu Partyjnego w Górowie Iławeckim	ul. Ciasna 4/1 11-220 Górowo Iławeckie
19.	Miejsko Gminne Stowarzyszenie „BAŁGA”	Plac Ratuszowy 10/1 11-220 Górowo Iławeckie

Najwięksi pracodawcy w mieście

- a) Nova Mazur Design. Sp. z o. o.
- b) Warmińsko -Mazurski Oddział Straży Granicznej w Kętrzynie (Placówka SG w Górowie Iławeckim)

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- c) Parmet Sp z o.o.
- d) Zakład Produkcyjno - Handlowy Sofa s.c. Apoloniusz Szkudlarek i Ewa Szkudlarek

2.1.7 Lidzbark Warmiński

Lidzbark Warmiński położony jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie lidzbarskim. Miasto leży na pograniczu Niziny Sępopolskiej i Pojezierza Olsztyńskiego, w dolinach rzek Łyny i Symsarny. Lidzbark Warmiński usytuowany jest przy drodze krajowej nr 51 (Olsztynek – Bezledy). Ponadto przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 513 (Pasłek – Wozławki). Znaczącym atutem miasta jest usytuowanie przy drodze krajowej nr 51, które umożliwia bezpośrednie połączenia z drogowym przejściem granicznym w Bezledach.

Położenie miasta Lidzbark Warmiński na tle powiatu lidzbarskiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Strefa przestrzeni miejskiej i strefa środowiskowa

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W skład miasta wchodzi tereny o różnych formach użytkowania. Ponad połowę przestrzeni obszaru Lidzbarka Warmińskiego stanowią tereny biologicznie czynne. W strukturze przestrzennej miasta tereny zainwestowania zajmują blisko 30% powierzchni miasta. Największy udział procentowy wśród terenów zainwestowania miejskiego mają tereny mieszkalnictwa. W zabudowie miasta zdecydowanie dominuje zabudowa wielorodzinna, w której znajduje się aż 84% mieszkańców, a tylko 16% stanowi zabudowa jednorodzinna. Natomiast tereny usług wraz z komunikacją, stanowią około 20 % ogólnej powierzchni miasta. Udział terenów przemysłu, budownictwa, składów, komunikacji i transportu oraz infrastruktury stanowi blisko 9% powierzchni miasta. Natomiast ponad 1% to tereny zieleni urządzonej w obszarach zainwestowanych.

Struktura terenów niezainwestowanych, które razem wzięte zajmują ponad 60% powierzchni miasta obejmuje w przeważającej części użytki rolne (ok. 52%) przeszło 6,8% tereny leśne i zadrzewione, powierzchnia wód zajmuje niecałe 1,8% ogólnej powierzchni miasta.

Z analizy wzajemnych relacji przestrzennych pomiędzy terenami zainwestowanymi a terenami niezainwestowanymi wynika, że tereny zainwestowane zajmują zwarty obszar od północy i północnego - zachodu otoczony kompleksem terenów użytkowanych rolniczo a od południa ograniczony lasami.

Analiza istniejącej struktury funkcjonalno – przestrzennej miasta pozwala na wskazanie funkcji dominujących w poszczególnych częściach miasta:

- centralna część miasta (od północy ograniczona nieczynną linią kolejową, od południa granicą lasu, od zachodu ulicami: Piłsudskiego, Kresową, Kopernika i od wschodu ulicami Wyszyńskiego, Spółdzielców): koncentracja usług podstawowych i ponadpodstawowych (nagromadzenie jednostek i instytucji usługowych oraz administracji) uzupełnionych o mieszkalnictwo (w przewadze wielorodzinne) oraz tereny zieleni urządzonej,
- obszar w centralnej części miasta powyżej nieczynnej linii kolejowej: koncentracja przemysłu, usług i infrastruktury technicznej uzupełniona o rolnictwo (ogrodnictwo) oraz południowo – zachodniej w rejonie ulicy Olsztyńskiej,
- obszary o jednorodnej funkcji - mieszkalnictwo wielorodzinne uzupełnione o usługi podstawowe w rejonach ulic:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- 1) Astronomów,
- 2) Ornecka,
- 3) Kromera,
- 4) Legionów,
- 5) Warmińska,
- 6) Grabowskiego

- obszary o jednorodnej funkcji - mieszkalnictwo jednorodzinne uzupełnione o usługi podstawowe w rejonach ulic:

- Osiedle Bartoszycka,
- Osiedle Żytia,
- Osiedle 30 Lecia PRL,
- Polna,
- Bema,
- Wielska
- Warszawska

- obszar o dominującej funkcji innej (tereny wojskowe) wzdłuż ulicy Orneckiej uzupełniony o mieszkalnictwo jedno i wielorodzinne z usługami podstawowymi oraz ogrodnictwo.

Na południe i na wschód od Lidzbarka Warmińskiego w krajobrazie dominują wzgórza moren czołowych i pagórków kemowych. Natomiast obszar w północnej części miasta jest typowy dla Niziny Sępopolskiej - płaski, miejscami falisty leżący na wysoczyźnie morenowej. Te dwie zasadnicze jednostki morfologiczne rozdzielone są pasem terenu o szerokości 0,5 – 1 km, przez który przebiega dolina rzeki Łyny.

Lidzbark Warmiński w swoich granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 1435 ha. Użytki rolne stanowią 52 % powierzchni. Przeważają gleby urodzajne, należące do kompleksów pszennych. Lasy zajmują zaledwie 6,8 % powierzchni w mieście. Są to w większości małe, zwarte kompleksy porastające szczytowe partie wzgórz, a także dolinę Symsarny.

Przez miasto przepływają dwie rzeki – Łyna i Symsarna. Na terenie położonym na południe od miasta płyną one w głęboko wciętych dolinach, urozmaicając tym samym krajobraz poprzez tworzenie malowniczych odcinków przełomowych przez pas moren czołowych. Powierzchnia wód w mieście wynosi

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

1,8%. Tereny dolin rzek, w obrębie miasta, położone są w obszarach chronionego krajobrazu: Na terenie miasta występują dwa obszary chronione:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny

ustanowione Rozporządzeniem Nr 161 i 162 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny oraz w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny (Dziennik Urzędowy Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 31 grudnia 2008r. Nr 201, poz. 3152 i 3153).

Obszary te obejmują brzegi koryt rzek Łyny i Symsarny

Na terenie miasta zlokalizowany jest jeden pomnik przyrody:

Głazy przy ulicy Pięknej, pomnik przyrody nr 1157.

Sfera społeczno - ekonomiczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012r. miasto Lidzbark Warmiński zamieszkiwało 16732 mieszkańców.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	17897
2006	17096
2012	16732

Obserwuje się spadek ludności zamieszkującej miasto. Główną przyczyną tego niekorzystnego zjawiska demograficznego jest malejąca liczba urodzeń przy wzrastającej liczbie zgonów. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały aż do ujemnego przyrostu, który obecnie notujemy. Drugim czynnikiem, który wpłynął na spadek liczby ludności miasta było ujemne saldo migracji tzn. liczba osób napływających do miasta była niższa od liczby emigrujących .

Ilustracją powyższych stwierdzeń są zestawione poniżej dane statystyczne:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost	Saldo migracji
-----	-----------	-------	----------	----------------

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

			naturalny	
1996	177	148	29	77
2006	142	187	-45	-105
2012	130	183	-53	-79

Opisane wyżej procesy demograficzne, to jest zmniejszający się przyrost naturalny aż do ujemnego w ostatnich latach oraz ujemne saldo migracji, w długim okresie spowodowały spadek liczby mieszkańców miasta oraz stanowiły przyczynę powstania niekorzystnej struktury demograficznej.

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 1153 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet - na koniec 2012 roku 8615 osób (52,09%) stanowiły kobiety a 8024 (47,91%) mężczyźni - na 100 mężczyzn przypadło 107 kobiet.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży z 28,12 % do 17,34 %, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 59,02 % do 64,53 % oraz udział starszych ludzi z 12,86 % do 18,13 %. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	5032	2869	28,12	17,34
produkcyjny	10563	10672	59,02	64,53
poprodukcyjny	2302	2998	12,86	18,13
Ogółem	17897	16539	100,0	100,0

Zestawione wielkości dowodzą, że struktura wieku mieszkańców miasta jest niekorzystna.

Na podstawie danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim w roku 2012r. z zasiłków pomocy społecznej skorzystało 1241 osób. Wśród mieszkańców miasta 1084 osób pozostaje w ubóstwie.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród rodzin korzystających z MOPS:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wśród 1713 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (510 osób), bezrobocie (447 osób), niepełnosprawność (276 osób).

Nadmienia się, że w niektórych środowiskach występuje więcej niż jedna dysfunkcja, zatem mogą się one powtarzać w dwóch a nawet w trzech grupach.

Najbardziej zagrożonymi negatywnymi skutkami społecznymi są ulice: Wyszyńskiego, Kopernika, Kasprowicza, Mickiewicza, Milewicza, Prosta, Wysokiej Bramy, Hoża, Plac Wolności, Powstańców Warszawy, Wiślana, Konstytucji 3 Maja, Bema, Kalinowskiego.

Według danych Urzędu Miasta na dzień 31.12.2012r. 11037 mieszkańców Lidzbarka Warmińskiego stanowiły osoby w wieku produkcyjnym z czego 1150 osób było bezrobotnych. Bezrobocie w podziale na grupy wiekowe przedstawia się następująco:

- 18-24 lata: 187 osób,
- 25-34 lata: 319 osób,
- 35-44 lata: 230 osób,
- 45-54 lata: 267 osób,
- 55-64 lata: 147 osób.

Najwięksi pracodawcy w mieście

- Polmlek Sp. z o.o. Zakład Mleczarski w Lidzbarku Warmińskim – Topolowa 1 – produkcja wyrobów mlecznych;
- Warmińska Spółka z o. o., ul. Wysokiej Bramy 31 – produkcja odzieży szpitalnej;
- Wenglorz, ul. Polna 3 – produkcja maszyn i urządzeń do produkcji pasz i koncentratów paszowych oraz przemysłu młynarskiego;
- Szkło Spółka z o. o., ul. Olsztyńska 2 – obróbka szkła;
- Fabryka Opakowań Foliowych „Rossoplast” D. i R. Rossochaccy Sp. J., ul. Dantyszka 1 – produkcja folii koekstrudowanych LDPE, LLDPE i MDPE;
- Centrum Konferencyjno – Wypoczynkowe :ZAMEK” – Hotel Krasicki ul. Zamkowa 1 - usługi hotelarskie;
- P. P.- U. MIECZKOWSKI – produkcja mebli;

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Tahami Fish ul. Bartoszycka 7 - przetwórstwo rybne;
- BUDOKOP ul. Olsztyńska 15 - sektor budowlany – kruszywa, roboty ziemne;
- Przedsiębiorstwo Transportowo – Sprzętowe Budownictwa „Pyzak” ul. Dąbrowskiego 11 - sektor budowlany;
- Firma Budowlana A. Mackiewicz J. Sokołowski Sp. J. ul. Olsztyńska 2 – sektor budowlany;
- Drewland Przedsiębiorstwo Budowlane, ul. Olsztyńska 1A – produkcja i budowa obiektów budowlanych z drewna;
- HML Nosewicz ul. Wiejska 71 – konstrukcje stalowe;
- PPHU Deptuła, u. Wiejska 87A – wyroby żeliwne;
- Veolia Sp. z o. o. Ciepłownia Lidzbark Warmiński, ul. Astronomów 47 – produkcja energii cieplnej na potrzeby ciepłej wody użytkowej i centralnego ogrzewania;
- PKS ul. Wiejska 93 – transport;
- Urząd Miejski, ul. Świętochowskiego 14;
- Urząd Gminy, ul. Krasickiego 1;
- Starostwo Powiatowe, ul. Wyszyńskiego 37;
- Urząd Pracy, ul. Dębowa 8;
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Lidzbarku Warmińskim, ul. Wyszyńskiego 37;
- Jednostki Wojskowe Nr 2039 i 3414.

Sfera infrastrukturalna

Komunikacja

Komunikacja drogowa – sieć dróg publicznych

Lidzbark Warmiński położony jest w północnej części województwa warmińsko – mazurskiego. Miasto jest węzłem komunikacyjnym, w którym przecinają się drogi: krajowa nr 51, wojewódzkie nr 513 i 511, powiatowe i gminne.

Drogi krajowe przebiegające przez miasto:

- droga nr 51 Olsztynek – Olsztyn – Lidzbark Warmiński – Bartoszyce – Bezledy – przejście graniczne (Rosja). Na odcinku Olsztyn – gr. państwa założono dla niej klasę techniczną GP (główna ruchu przyspieszonego). Droga przenosi ruch w kierunku międzynarodowego przejścia granicznego w Bezledach. Jest ważnym powiązaniem miasta Lidzbarka Warmińskiego z Olsztynem. W stanie istniejącym

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

przebiega ulicami: Olsztyńską, Kopernika, Mławską, Zamkową, Orła Białego, Bartoszycką. Z uwagi na duży ruch tranzytowy w stronę przejścia granicznego niezbędna jest realizacja obwodnicy miasta Lidzbarka Warmińskiego w ciągu powyższej drogi, poza strefą zabudowaną.

Drogi wojewódzkie przebiegające przez miasto:

- **droga nr 513 Pasłek – Ornetą – Lidzbark Warmiński – Wozławki. Droga klasy G, na odcinku Pasłek – Ornetą** przenosi ruch o charakterze gospodarczym, a na odcinku Ornetą – Wozławki ruch turystyczny. Jest to ważna droga w układzie komunikacyjnym województwa, ponieważ wiąże ze sobą drogi krajowe nr S7, nr 51 i nr 57, a poprzez drogę nr 527 umożliwia powiązanie z drogą nr 22. Wiąże ze sobą 3 powiaty: elbląski, lidzbarski, bartoszycki oraz miasta: Pasłek, Ornetę i Bisztynek.

W stanie istniejącym przebiega ulicami: Ornecką, Olsztyńską, Warmińską i Wrzosową.

- **droga nr 511 granica państwa (Rosja) – Górowo Iławeckie – Lidzbark Warmiński.** Droga klasy Z, przenosi ruch lokalny turystyczny z terenów przygranicznych, wiąże ze sobą dwa ośrodki miejskie: Górowo Iławeckie i Lidzbark Warmiński. W stanie istniejącym na terenie miasta przebiega ulicą Olsztyńską.

Drogi powiatowe i gminne.

Ważnymi ulicami w mieście są następujące ulice leżące w ciągu dróg powiatowych: Warmińska, Polna, Żytnia oraz ulice powiatowe: Wyszyńskiego, Piłsudskiego, Dąbrowskiego, Konstytucji 3-go Maja, Kościuszki, Krzywa, Lipowa, Świętochowskiego, Wiejska i Poniatowskiego.

Wymienione ulice powiatowe stanowią podstawowy układ komunikacyjny miasta. Przejmują ruch miejski i ruch zewnętrzny z drogi krajowej i dróg wojewódzkich oraz z okolicznych miejscowości.

Pozostałe ulice powiatowe i ulice gminne stanowią układ uzupełniający miasta.

W północnej części miasta, przy ul. Kolejowej, zlokalizowany jest dworzec autobusowy. Przewozami osób zajmują się przedsiębiorstwo PKS i przewoźnicy prywatni.

Na terenie miasta Lidzbark Warmiński nie odbywa się obecnie komunikacja kolejowa.

Infrastruktura techniczna:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Zaopatrzenie w wodę

Miasto Lidzbark Warmiński zaopatrywane jest w wodę z 2 miejskich ujęć wody oraz stacje uzdatniania wody (w skrócie SUW) zlokalizowanych przy ul. Dąbrowskiego i ul. Kalinowskiego a także siecią wodociągową w systemie pierścieniowym i rozdzielczym. W każdym z SUW ujmowana jest woda podziemna, która zawiera podwyższone wartości soli żelaza i manganu w stosunku do dopuszczalnych norm. Wynika stąd konieczność jej uzdatniania z zastosowaniem metod odżelaziania i odmanganiania. W tym celu użytkuje się dwie stacje uzdatniania wody: SUW „Północ” i „Zachód”. Na terenie miasta obecnie nie występują problemy eksploatacyjne związane z poborem i uzdatnianiem wody podziemnej. W celu zagwarantowania dobrej jakości wody pitnej a także zwiększenia rezerw wody pitnej, obecnie w przypadku SUW na ul. Kalinowskiego trwają prace modernizacyjne, których zakończenie przewiduje się na połowę 2015r.

Długość sieci wodociągowej magistralnej i rozdzielczej wynosi 51,4 km, w tym magistrale 15,7 km, sieć rozdzielcza 35,7 km oraz przyłącza – 17 km. 40% sieci ma powyżej 20 lat, 55% ma od 5 do 20 lat a 5% do 5 lat. Procent ludności miasta Lidzbark Warmiński korzystającej z sieci wodociągowej wynosi 99% a długość sieci na 1000 mieszkańców wynosi 2,2 km (dane z 2006r.).

Na terenie miasta Lidzbark Warmiński działają dwie oczyszczalnie ścieków:

- 1) miejska oczyszczalnia ścieków
- 2) zakładowa oczyszczalnia ścieków w Zakładzie Mleczarskim „POLMLEK” Sp. z o.o.

Ścieki bytowo-gospodarcze wytworzone na terenie miasta odprowadzane są siecią kanalizacji sanitarnej oraz dowożone wozami asenizacyjnymi z terenu Lidzbarka Warmińskiego do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów zlokalizowanej przy ul. Kanałowej administrowanej przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Lidzbarku Warmińskim. Oczyszczalnia została zmodernizowana w 2013 r., a jej główne parametry wynoszą obecnie:

- przepływ średni dobowy 4000 m³,
- przepływ maksymalny 5500 m³,
- RLM według projektu modernizacji 28000 RLM

Oczyszczalnia zakładowa „POLMLEK” Sp. z o.o. Warszawa Zakład Mleczarski w Lidzbarku Warmińskim, oczyszcza ścieki przemysłowe pochodzące z w/w zakładu.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obecnie na terenie miasta dobiega końca realizacja projektu pn. "Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej Gminy Miejskiej Lidzbark Warmiński", który jest współfinansowany z funduszy unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013.

Projekt polega na kompleksowej modernizacji i rozbudowie systemu gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Lidzbark Warmiński, określonej granicami administracyjnymi Miasta Lidzbark Warmiński, zlokalizowanej w powiecie lidzbarskim, woj. Warmińsko-Mazurskie. Inwestycja obejmuje: modernizację i rozbudowę miejskiej oczyszczalni ścieków, rozbudowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej i sieci wodociągowej, modernizację kanalizacji deszczowej, budowę podczyszczalni wód opadowych na wylotach do rzeki Łyny wykonanie i modernizację niezbędnych obiektów towarzyszących, w tym: przepompowni ścieków, rozbudowę głównego ujęcia i modernizację stacji uzdatniania wody przy ul. Kalinowskiego. W wyniku realizacji projektu wykonane zostały (łącznie): zmodernizowana oczyszczalnia ścieków (szt.1), o zwiększonej przepustowości do $Q_{d\acute{s}r} = 4000 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}} = 5500 \text{ m}^3/\text{d}$, nowe kanały sanitarne w systemie grawitacyjno-tłocznym - ok. 12 km, w tym :

- nowe kanały deszczowe - ok. 9,0 km,

- nowe przewody wodociągu miejskiego - ok. 2.1 km,

- zmodernizowane/przebudowane: kanały sanitarne - ok. 2.8 km,

- przewody sieci wodociągowej - ok. 0.3 km,

- sieciowe przepompownie ścieków - 9 szt,

- rozbudowane ujęcie wody (budowa dodatkowej studni) i modernizacja stacji uzdatniania wody przy ul. Kalinowskiego zmienionym procesie technologicznym pompowania i uzdatniania wody tłoczonyj do miejskiego wodociągu. Wdrożenie inwestycji umożliwi poprawę efektywności pracy systemu przy pełnym jego dostosowaniu do zapotrzebowania i uzupełnieniu uzbrojenia sieci na terenach zwartej zabudowy miejskiej. Zakres geograficzny projektu ograniczony jest administracyjnymi granicami miasta Lidzbark Warmiński, które jednocześnie stanowią w całości aglomerację Lidzbark Warmiński. Planowany termin zakończenia projektu to połowa 2015 roku.

Dziedzictwo kulturowe

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Od 1350r. do końca XVIII w. Lidzbark Warmiński (znany do 1945 roku pod nazwą Heilsberg) był stolicą i największym miastem Warmii. Będąc siedzibą senatorów Prus Królewskich stanowił centrum polityczne, kulturalne i religijne, wpływając w znaczny sposób na gospodarczy rozwój regionu.

W mieście znajdują się następujące obiekty zabytkowe:

- **Zamek biskupów warmińskich**, który za dużą wartość artystyczną i historyczną w skali światowej dawniej zaliczany był do zabytków klasy "0" (według nieaktualnej od 1973 r. klasyfikacji zabytków), został wzniesiony w latach 1350-1401 na stosunkowo wąskim półwyspie przy ujściu rzek Symsarny i Łyny. Jego budowę rozpoczął Jan I z Miśni. Z zamkiem związanych jest wiele osobistości, m.in. Jan Dantyszek, Marcin Kromer, Adam Grabowski, Ignacy Krasicki, Mikołaj Kopernik. Dawniej był siedzibą biskupów warmińskich. Obecnie w zamku znajduje się oddział Muzeum Warmii i Mazur, gdzie do zwiedzania udostępnione są: kaplica, wielki i mały refektarz, kapitułarz, sala audiencyjna, komnaty biskupie. Corocznie obiekt ten zwiedza 30-40 tys. ludzi. Zamek wraz z przedzamczem stanowią kompleks zamkowy. Na przedzamczu znajduje się pałac biskupa Stanisława Grabowskiego z XVIII wieku, oraz baszta i zabudowania stanowiące zaplecze gospodarcze zamku. W 2011 roku otwarto w przedzamczu czterogwiazdkowy „Hotel Krasicki” z 250 miejscami noclegowymi, 7 salami konferencyjnymi, obserwatorium astronomicznym, spa oraz biblioteką.
- **Dawny kościół ewangelicki** (obecnie cerkiew prawosławna p.w. Apostołów Piotra i Pawła) - najwybitniejszy przykład architektury protestanckiej na Warmii, wybudowany w latach 1818-1823. Projekt budowli wykonano w Wyższej Deputacji Budowlanej (Oberbaudeputation) w Berlinie. Uważa się, że był on inspirowany twórczością Karola Fryderyka Schinkla. W latach 2010-2012 cerkiew była remontowana.
- **Wysoka Brama** (właściwie: przedbramie) - Do dzisiaj w Lidzbarku z trzech bram zachowała się jedna. Jest to przedbramie zwane Wysoką Bramą, przy której znajdował się niegdyś barbakan (usunięty w r. 1868). Jest to najbardziej monumentalny zabytek tego typu na Warmii i Mazurach; przypomina Bramę Holsztyńską w Lubecie. Ta gotycka budowla powstała w latach 1466-1478. **W sezonie letnim w bramie mieści się Punkt Informacji Turystycznej.**

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- **Mury obronne i układ urbanistyczny** – Zaraz po połowie XIV w. zaczęto otaczać miasto murami z basztami i bramami. Od północy powstały masywne mury z licznymi basztami i sucha fosą. O ich trwałości może świadczyć fakt, że zachowały się do dzisiaj. Budowę fortyfikacji zakończono w 1357 r. Układ urbanistyczny podlega ochronie prawnej na obszarze 50-200 m od murów miejskich.
- **Oranżeria Krasickiego** – tzw. oranżeria, barokowo-klasycystyczny pawilon ogrodowy wzniesiony w latach 1711-1724 dla biskupa Teodora Potockiego, rozbudowany ok. 1770 roku dla biskupa Ignacego Krasickiego. W 2013 roku rozpoczęły się prace związane z renowacją obiektu oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynku.
- **Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego** – decyzję budowy kaplicy podjął bp Załuski w 1709 roku jako wotum dziękczynne za odwrócenie epidemii dżumy. Nie wiadomo na jakim etapie za życia Załuskiego tę kaplicę ukończono. Pewnym natomiast jest, że za rządów bpa Ignacego Krasickiego wystawiono obecny kościół według projektu budowniczego Ernesta Mazura.
- **Kościół pw. św. Ap. Piotra i Pawła** - budowę świątyni murowanej zrealizowano w połowie XIV w. w formie trójnawowej, pięcioprzęsłowej hali w miejscu spalonej w 1311 świątyni drewnianej pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła. Kościół posiada sklepienia gwiaździste z końca XIV wieku w nawie głównej i nawach bocznych oraz z XV w. w kaplicach przywieżowych. Wieża kościelna, początkowo niska z nadbudową drewnianą, wybudowana została w ostatnich latach XIV w. i była podwyższana w dwóch kolejnych wiekach. Po pożarze kościoła w 1698 (spłonął dach i wieża) i później wykonanym remoncie na dachu kościoła pojawiła się barokowa sygnaturka, a wieżę kościelną ozdobił hełm zakończony chorągiewką z herbem biskupa Teodora Potockiego. Kościół został rozbudowany w latach 1892-1896, kiedy to od strony wschodniej dobudowano trójnawowe bazylikowe prezbiterium, nową zakrytą i kruchty boczne.

Zachowała się część starej, średniowiecznej zabudowy. Układ urbanistyczny starego miasta jest zachowany. Zniszczone kamienice podczas II Wojny Światowej zostały zastąpione zabudową z wielkiej płyty.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Lidzbark nazywany bywa Miastem Mężów Znakomitych z racji lokalizacji siedziby biskupów warmińskich i ich działalności. Przebywali tu między innymi Mikołaj Kopernik, Księżę Poetów Polskich Ignacy Krasicki, poeta polsko-łaciński i dyplomata Jan Dantyszek, historyk Marcin Kromer, sztandarowa postać kontrereformacji Stanisław Hozjusz, mecenas sztuki i fundator wielu kościołów Adam Stanisław Grabowski, który po raz pierwszy wydał drukiem znaną w lidzbarskiej rezydencji Kronikę Galla Anonima. Na dworze biskupim, dzięki ich mecenatowi działali różni artyści, kapele dworskie a nawet teatr dworski. W 1807 roku pod miastem rozegrała się jedna z największych na obszarze Polski przedrozbiorowej bitew napoleońskich, upamiętniona napisem na Łuku Triumfalnym w Paryżu.

Stowarzyszenia:

Na terenie miasta zarejestrowanych jest 35 stowarzyszeń, związków i organizacji pozarządowych:

L.p	Nazwa organizacji	Adres	Zakres działania
1	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej	ul. Słowackiego 4, 11-100 Lidzbark Warmiński	Promocja ziemi lidzbarskiej, działania na rzecz rozwoju gospodarczego i społeczno-kulturalnego Lidzbarka i okolic
2	Stowarzyszenie Aktywnych Kobiet Warmińskich "SAKWA"	ul. Orła Białego 7, 11-100 Lidzbark Warmiński	Doskonalenie świadomości członków, udzielanie pomocy kobietom, ochrona kobiet oczekujących pomocy
3	Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Szkoły Rolniczej	ul. Wierzbickiego 3A, 11-100 Lidzbark Warmiński	Promocja działalności szkoły, wspieranie szkoły w jej działalności, integracja w rejonie
4	Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej "WARMIA"	ul. Polna 36, 11-100 Lidzbark Warmiński tel. 7674351	Utrzymanie jedności kulturowej, integracja środowiska mniejszości niemieckiej województwa
5	Lidzbarskie Stowarzyszenie Bezrobotnych "WARMIA"	ul. Dębowa 8, 11-100 Lidzbark Warmiński	Reprezentowanie interesów ludzi bezrobotnych, współpraca z urzędem pracy i innymi instytucjami w celu aktywnego zwalczania bezrobocia
6	Stowarzyszenie Ochocka Straż Pożarna w Lidzbarcu Warmińskim	ul. Olsztyńska 8, 11-100 Lidzbark Warmiński	Zapobieganie pożarom, przygotowanie ludności do udziału w ochronie przeciwpożarowej, udział w akcjach ratowniczych.
7	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "PROMYK"	ul. Mazurska 2. 11-100 Lidzbark Warmiński	Zwiększenie aktywności życiowej i fizycznej swych członków, integracja wspólnot rodzinnych osób niepełnosprawnych z osobami sprawnymi
8	Komenda Hufca ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska	11-100 Lidzbark Warmiński.	Umacnianie wśród harcerzy takich wartości jak: sprawiedliwość, demokracja i patriotyzm.
9	Stowarzyszenie Ochrony Środowiska Pomników Przyrody "Zielona Warmia"	ul. Spółdzielców 8/1, 11-100 Lidzbark Warmiński	Ochrona Zielona Zasobów Warmii, wyeksponowanie pomników przyrody, edukacje ekologiczne, popularyzacje rękodzieła obyczajów i tradycji regionalnej
10	Polski Związek Niewidomych	Koło L-W, ul. Krasickiego 1, 11-100 Lidzbark Warmiński	Integracja środowiska niewidomych i niepełnowidzących i pomoc socjalna i prawna członkom Związku.
11	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy	ul. Góreckiego 7, 11-100 Lidzbark Warmiński	Pomoc osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn nie zdolne są do rozwiązywania swych życiowych problemów. Pomoc starszym, niepełnosprawnym, chorym i pomoc dla pozbawionych środków do życia i ubogich.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

12	Związek Inwalidów Wojennych RP	Bartoszycka 2/1, 11-100 Lidzbark Warmiński	Zabezpieczenie materialne członków, rehabilitacja zdrowotna i reprezentacja interesów wobec władz państwowych i samorządowych oraz instytucji i organizacji społecznych.
13	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	Koło Miejsko-Gminne Ul. Góreckiego 7 11-100 L-W	Opieka socjalna i zdrowotna nad kombatantami i pozostałych po nich wdów i wdowców. Reprezentacja interesów wobec władz państwowych i samorządowych oraz instytucji i społecznych.
14	Liga Obrony Kraju	Zarząd Rejonowy, ul. Warmińska 6/1, 11-100 Lidzbark Warmiński	Umocnienie obronności RP, kształtowanie, umacnianie zwłaszcza wśród młodzieży postawy obywatelskiej wobec spraw obronności kraju. Krzewienie kultury fizycznej i rozwoju dyscyplin sportu.
15	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	ul. Ratuszowa 4, 11-100 Lidzbark Warmiński	Integracja osób starszych -emerytów i rencistów, udzielanie pomocy członkom Związku.
16	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	ul. Powstańców W-wy 17/4, 11-100 Lidzbark Warmiński	Opieka i pomoc chorym na cukrzycę. Integracja środowiska w celu organizacji samopomocy.
17	Ukraińskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	ul. Poniatowskiego 15/2c, 11-100 Lidzbark Warmiński	Krzewienie kultury Ukraińskiej. Integracja ze środowiskiem.
18	Światowy Związek Żołnierzy AK	Koło Lidzbark Warmiński, ul. Krasickiego 1, 11-100 Lidzbark Warmiński	Opieka socjalna i zdrowotna nad kombatantami i pozostałych po nich wdów i wdowców. Reprezentacja interesów wobec władz państwowych i samorządowych oraz instytucji i organizacji społecznych
19	Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Polskich Dzieci Wojny Oddział w Lidzbarku Warm.	ul. Krasickiego 1, 11-100 Lidzbark Warmiński	Integracja środowiska małoletnich dzieci wojny, którzy nie mieli w 1945r. ukończonych 18 lat, organizowanie pomocy socjalnej.
20	Towarzystwo Kultury Teatralnej	Miejski Dom Kultury, Słowackiego 4, Lidzbark Warmiński	Krzewienie kultury teatralnej.
21	Stowarzyszenie Przyjaciół Muzyki Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia z siedzibą w Lidzbarku Warm.	ul. Orła Białego 10, 11-100 Lidzbark Warmiński	Wszeczhronny rozwój szkoły, upowszechnianie wiedzy o szkole i jej osiągnięciach
22	Stowarzyszenie Prowadzenia i Organizacji Zajęć Pozalekcyjnych "Po lekcjach" z/s w Lidzbarku Warm.	ul. ks. J. Poniatowskiego 3, 11-100 Lidzbark Warmiński	Wspieranie rozwoju wszechstronnych zainteresowań dzieci i młodzieży, organizacja zajęć pozalekcyjnych
23	Stowarzyszenie zwykle. Stowarzyszenie Miłośników Historii Prus Wschodnich Wilcze Stado w Lidzbarku Warmińskim	ul. XXX -lecia 39 Lidzbark Warmiński	Popularyzacja historii Prus wschodnich. Organizowanie, ekspozycji wystaw historyczno-edukacyjnych
24	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Lidzbarskiej "Przyszłość" w Lidzbarku Warmińskim	ul. Olsztyńska 10 Lidzbark Warmiński	Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturowego i gospodarczego miasta Lidzbark Warm. <
25	Stowarzyszenie zwykle. Stowarzyszenie "Klub Pojazdów zabytkowych PRO-MOTOR"	Lidzbark Warmiński	Dbanie o zachowanie dóbr kultury motoryzacyjnej, propagowanie idei kolekcjonerskich
26	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Berek”	ul. Piękna 9/1, Lidzbark Warmiński	Pomoc społeczna rodzicom z dziećmi w trudnej sytuacji materialnej. Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych, upośledzonych umysłowo, bezrobotnych. Działalność w zakresie nauki, edukacji i wychowania. Działalność proekologiczna.
27	Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy WP	Koło Nr.3 ul. Ornecka 1 11-100 Lidzbark Warmiński	-

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

28	Warmińsko -Mazurskie Stowarzyszenie Historyczno – kolekcjonerskie	Lidzbark Warmiński, ul. Słowackiego 16A	popularyzacja historii i dziejów Warmii i Mazur, zrzeszenie osób zainteresowanych historia militarną, rekonstrukcja wyposażenia militarnego i tradycji wojskowych, opieka nad cmentarzami i pomnikami
29	Stowarzyszenie kobiet "Miej Marzenia"	Lidzbark Warmiński, ul. Gdańska 21	Aktywizacja i integrowanie społeczności lokalnej w szczególności kobiet, młodzieży i dzieci, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, popularyzacja różnych dziedzin sztuki.
30	Stowarzyszenie "Rozwinąć Skrzydła"	Lidzbark Warmiński, ul. Polna 36	Organizacja zajęć pozalekcyjnych, wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, promocja zdrowia i zdrowego stylu życia.
31	Stowarzyszenie "Nowa Lidzbarska Inicjatywa"	Lidzbark Warmiński, ul. Poniatowskiego 11/8	Podejmowanie inicjatyw, społecznym , kulturalnym i oświatowym na rzecz rozwoju miasta, pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, działania na rzecz niepełnosprawnych.
32	Stowarzyszenie Przyjaciół Tańca "Flesz"	Lidzbark Warmiński ul. Astronomów 15/47	Propagowanie tańca, organizacja szkoleń-kursów, warsztatów i imprez. Mauka Tańca dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Tworzenie warunków do uprawiania tańca sportowego.
33	Związek Sybiraków Koło	Lidzbark Warmiński, ul. Cicha 8	
34	Stowarzyszenie w Muzeum - Zamek Lidzbarski "Biały Kruk Gotyku"	Lidzbark Warmiński, Plac Zamkowy 1	Organizacja imprez kulturalnych w tym upowszechniających kulturę i wiedzę historyczną. Konserwacje i renowacje obiektów sztuki. Działalność edukacyjna w zakresie kultury i historii dziedzictwa.
35	Stowarzyszenie „Dom Warmiński”	Lidzbark Warmiński, ul. Wyszyńskiego 37	Promocja regionu historycznej Warmii. Lokalna Organizacja Turystyczna zrzeszająca jednostki samorządu terytorialnego, popularyzująca dziedzictwo kulturowe i turystykę na Warmii.
36	Stowarzyszenie Przewoźników Krajowego Transportu Drogowego Osób	Lidzbark Warmiński, ul. 30-lecia PRL 14	Wspieranie transportu i działalności przewoźników w transporcie drogowym osób.

2.1.8 Lubawa

Miasto Lubawa leży w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego na Garbie Lubawskim, stanowiącym część Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego, w południowo-wschodniej części powiatu iławskiego. Miasto położone jest na wysokości ok. 130 m n.p.m. Przez obszar miejski przepływają trzy rzeki: Elszka, Sandela i Jesionka.

Położenie Lubawy na tle powiatu iławskiego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Miasto koncentruje się wokół prostokątnego Rynku i przyległych ulic, otoczonych średniowiecznym murem obronnym. Do Lubawy prowadzi 7 dróg: z Nowego Miasta Lubawskiego i Iławy, Ostródy, Grunwaldu, Olsztynka, Lidzbarka, Zajączkowa Lubawskiego oraz Targowiska Dolnego i Targowiska Górnego. Drogi te tworzą korzystne połączenie z regionalną i krajową siecią komunikacyjną. Głównym elementem sieci drogowej jest droga krajowa nr 15 Olsztyn-Toruń, która biegnie poza podstawową strukturą miasta jako obwodnica.

Miasto Lubawa zajmuje powierzchnię 1.684 ha. Znaczną część stanowią użytki rolne, które zajmują łącznie 1.362 ha. Na ogół użytków rolnych składa się 1.192 ha gruntów ornych, 22 ha sadów, 72 ha łąk oraz 76 ha pastwisk trwałych. 10 ha powierzchni miasta zajmują lasy i grunty leśne, 312 ha - pozostałe grunty i nieużytki.

Zagospodarowanie przestrzenne

Gospodarowanie przestrzenią w Lubawie opiera się na uchwalonym w 1998 r. Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Miasto Lubawa charakteryzuje się układem koncentrycznym. Zabudowa mieszkaniowa

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zlokalizowana jest w okolicach centrum miasta z przewagą terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Wzdłuż ulic Prusa, Grunwaldzkiej, Dworcowej, Rzepnikowskiego i Kupnera położone są tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (kierunek północny zachód i południowy zachód oraz wschód od centrum miasta). Pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne przeznaczona jest również północno-wschodnia i wschodnia część miasta (przy ulicach Kopernika i Sadowej). Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej znajdują się przeważnie przy ulicy Warszawskiej i Gdańskiej oraz Rzepnikowskiego (okolice centrum Lubawy).

Bezpośrednio do centrum miasta przylegają obiekty działalności usługowej, m.in. wzdłuż ulic Gdańskiej, Warszawskiej i Grunwaldzkiej, co związane jest z codzienną aktywnością mieszkańców. Śródmieście skupia także tereny obiektów sakralnych (3 kościoły), a także zabytkowe domy i kamienice. Dwa cmentarze, parafialny i komunalny, znajdują się na północy miasta.

Tereny przemysłowe zlokalizowane są w południowej oraz północnej i północno-wschodniej części miasta, wzdłuż ulic Dworcowej i Borek oraz częściowo w części północno - zachodniej (wzdłuż ulicy Kopernika). Północna część miasta jest bezpośrednio powiązana z drogą krajową nr 15 – Olsztyn -Toruń. Część południowa przylega do linii kolejowej Lubawa - Zajęczkowo łączącej się z magistralą relacji Warszawa - Gdańsk.

Kolejnym elementem zagospodarowania przestrzennego miasta są tereny zielone, z których najbardziej okazały jest park „Łazienki Lubawskie”. Obrzeża miasta, a w szczególności wschodnia część, to tereny o funkcji rolnej.

Zabytki architektury i budownictwa

Lubawa – dawne miasto biskupie, posiada wiele zabytków, które stanowią o niewątpliwej atrakcji tego miejsca. Najstarszą budowlą jest kościół p.w. św. Anny, wzniesiony ok. 1330 roku, kilkakrotnie odbudowywany po pożarach trapiących miasto w XVI wieku. Przy kościele funkcjonowała parafialna izba ekspozycji relikwii historycznych związanych z Lubawą, w której znajdowały się epitafia, obrazy oraz złotnicze wyroby sakralne. Niedaleko znajduje się kościół p.w. św. Jana Chrzciciela, wchodzący w skład zespołu poklasztorne franciszkanów, zbudowany na początku XVII wieku oraz pochodzący z lat siedemdziesiątych XVIII wieku barokowy kościół

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

p.w. św. Barbary. Do cennych zabytków dzisiejszej Lubawy należy bardzo czytelnie zachowany układ urbanistyczny miasta. Średniowieczna sieć ulic zachowała się prawie bez zmian. Związane są z nią resztki dawnych fortyfikacji miejskich. Mury obronne o grubości 2,5 m zachowały się w zarysie fragmentarycznym w wielu częściach starego miasta. Warto również zwrócić uwagę na ruiny wzniesionego na początku XIV wieku zamku biskupów chełmińskich.

Uwarunkowania przyrodnicze i ochrony środowiska

Zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, w tym wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, gleb i rzeźby terenu, są związane głównie z gospodarczą działalnością człowieka. Do form degradacji środowiska zalicza się także odpady komunalne i przemysłowe, zagrożenie hałasem oraz inne, np. awarie ekologiczne, chemiczne itp. Wody obszaru Lubawy należą do dorzecza Wisły. Odprowadza je Drwęca, do której wpływa rzeka Sandeła z Jesionką i Elszką.

Rozwój działalności przemysłowej może także powodować zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych. Ponadto, niewłaściwa gospodarka w zakładach przemysłowych związana jest z nadmierną produkcją odpadów, ścieków, zbyt dużym zużyciem energii i materiałów na jednostkę produktu. Stan powietrza obszaru miasta Lubawa według parametrów określających stan zanieczyszczeń w atmosferze wskazuje, iż w Lubawie wartości dopuszczalne przez normy nie są przekroczone.

Przez teren Lubawy przebiega obszar chronionego krajobrazu rzeki Elszki. Obowiązuje na nim priorytet ochrony środowiska we wszelkiej działalności gospodarczej. W ramach ochrony środowiska naturalnego w Lubawie utworzono korytarze ekologiczne związane z rzekami i ich dopływami. Obejmują one przybrzeżne łąki, pastwiska i zarośla oraz zieleń parkową.

Źródłem największych zanieczyszczeń motoryzacyjnych są pojazdy poruszające się drogą Olsztyn-Toruń. Atmosfera nad Lubawą również jest zanieczyszczona w stopniu dużym w strefie zurbanizowanej i w stopniu umiarkowanym poza tą strefą. Zanieczyszczenie atmosferyczne wzrasta w okresie zimowym, kiedy następuje emisja zanieczyszczeń z lokalnych emitorów.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Innymi źródłami zanieczyszczeń i degradacji środowiska są zaśmiecenia wzdłuż Sandeli, wyrobiska poeksploatacyjne w lasach i w zachodniej części miasta, a także źródła promieniowania elektromagnetycznego.

Własność gruntów i budynków.

Mienie komunalne miasta stanowi powierzchnię 137,9 ha w granicach administracyjnych i 6,86 ha na terenie sąsiednich gmin (bocznica kolejowa). Mienie komunalne obejmuje:

- działki budowlane – 11,7 ha
- działki przemysłowe i usługowe -1,0 ha
- cmentarz komunalny – 2,70 ha
- drogi i ulice – 25,0 ha
- tereny kolejowe – 11,6 ha
- rowy – 2,0ha
- tereny rolne, zielone, do zalesień, nieużytki – 90,76 ha

W skład mienia wchodzi następujące obiekty:

1. budynek Urzędu Miasta,
2. Przedszkole Miejskie,
3. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika,
4. Gimnazjum,
5. Miejski Ośrodek Kultury (OSP),
6. Ośrodek Sportu i Rekreacji (hala sportowa, stadion piłkarsko-lekkoatletyczny, boisko treningowe, korty tenisowe i boisko do siatkówki plażowej, hala przy ul. Św. Barbary),
7. Środowiskowy Dom Samopomocy
8. ruiny zamku,
9. budynki mieszkalne
10. budynki niemieszkalne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Infrastruktura techniczna.

Infrastruktura techniczna spaja w jedną całość wszystkie elementy w układzie urbanistycznym miasta. Jej znaczenie w procesie wielofunkcyjnego rozwoju społeczno - gospodarczego wynika z faktu, iż stanowi ona podstawę wszelkiej działalności gospodarczej, warunkując jej zakres, strukturę i przestrzenne rozmieszczenie. W tym kontekście poziom rozwoju infrastruktury decydować może o atrakcyjności miasta, a więc stanowić o szansach lub barierach jego dalszego rozwoju.

Na terenie Miasta Lubawa występuje następujące kategorii dróg:

Lp	Nazwa	Długość ulicy w m	
DROGI KRAJOWE			
1	Olsztyńska	Nr 15	1 530
2	Toruńska	Nr 15	1 980
SUMA		3 510	
DROGI WOJEWÓDZKIE			
1	Kupnera	Nr 537	2 789
2	19-go Stycznia	Nr 541	1 000
3	Wyzwolenia	Nr 541	800
4	Dworcowa	Nr 541	980
5	Składowa	Nr 541	950
6	Sadowa	Nr 541	1 045
SUMA		7 564	
DROGI POWIATOWE			
1	Kopernika	1 120	
2	Poznańska	305	
3	Przemysłowa	1 478	
4	Dworcowa	1 800	
5	Rzepnikowskiego	770	
6	Towarowa	453	
7	Warszawska	543	
SUMA		6 469	
DROGI GMINNE			
1	Pozostałe ulice	29 273	

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Lubawa jest zaopatrywana w wodę przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. Sieć zaopatrzenia mieszkańców Lubawy jest oceniana jako dobra.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Sfera społeczno - ekonomiczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. miasto Lubawa zamieszkiwało 10.059 mieszkańców – ilość mieszkańców zamieszkujących miasto systematycznie rośnie.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	9211
2006	9415
2012	10059

Gęstość zaludnienia w 2012 r. wynosiła 597,33 osoby na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 5168 osób (51,38) stanowiły kobiety, a 4891 (48,62%) mężczyźni.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 30,1% do 21,6%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 58,9% do 63,6%, natomiast udział starszych ludzi z 11,0% do 14,8%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	2774	2176	30,1	21,6
produkcyjny	5425	6403	58,9	63,6
poprodukcyjny	1012	1480	11,0	14,8
Ogółem	9211	10059	100,0	100,0

Strefa Gospodarcza

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Największym atutem regionu Warmii i Mazur są walory turystyczne, jednak w samej Lubawie i najbliższej okolicy w dalszym ciągu jest niewystarczająca ilość atrakcji turystycznych. W związku z tym trudno miastu realizować plan tworzenia nowych miejsc pracy tylko poprzez promocję turystyki. Niniejsze założenie znalazło swoje miejsce w strategii rozwoju miasta i planie zagospodarowania przestrzennego.

Ogromną szansą w rozwoju Lubawy było znalezienie inwestora strategicznego. W 1993 r. doszło do pomyślnego zakończenia negocjacji inwestorskich miasta oraz koncernu IKEA. Inwestycja ta przeważała o dalszych losach gospodarki w mieście.

Największymi zakładami pracy są:

- IKEA INDUSTRY POLAND SP. Z O. O. o. w Lubawie,
- SZYNAKA MEBLE Sp. z o.o.,
- "LIBRO" MAREK LIBERACKI,
- INTEK SP. Z O.O.,
- Spółdzielnia Mleczarska MLEKOVITA o. w Lubawie,
- LUBAWSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE ZDZISŁAW WIERZBOWSKI,
- FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA "SZKŁOMAL" PIOTR TRUSZCZYŃSKI,
- LUBAWA S.A.,
- PRZETWÓRNIA OWOCÓW I WARZYW ROBERT KOWALKOWSKI.

Bardzo ważnym elementem wpływającym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz ich ciągły rozwój ma tzw. otoczenie biznesu (organizacje gospodarcze, banki, instytucje finansowe, zrzeszenia przedsiębiorców) oraz dobra współpraca z władzami samorządowymi.

Struktura zatrudnienia wg stanu na 31.12.2012 r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób
Pracujący ogółem	4754
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6
Przemysł i budownictwo	3800
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i	328

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

komunikacja	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa nieruchomości oraz pozostałe usługi	620

Stowarzyszenie, związki, organizacje pozarządowe działające na terenie miasta:

- OSP Lubawa,
- Ośrodek Społeczno-Edukacyjny KOŁO RATUNKOWE,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Lubawie,
- Stowarzyszenie Centrum Inicjatyw Lokalnych,
- Stowarzyszenie na Rzecz Ośrodka Aktywności,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji i Rozwoju Ziemi Lubawskiej,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych,
- Stowarzyszenie Twórców Kultury Ziemi Lubawskiej,
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło Miejsko-Gminne w Lubawie.

Kluby sportowe:

- ✓ Automobilklub Lubawski - Kleina Team w Lubawie
- ✓ Centrum Sportów Walki "CHAMPION" Lubawa,
- ✓ Lekkoatletyczny Klub Sportowy "LUBAWA" w Lubawie,
- ✓ Lubawskie Towarzystwo Tenisowe "Laver" w Lubawie,
- ✓ Ludowy Klub Kolarski "ZIEMIA LUBAWSKA" w Lubawie,
- ✓ Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "COPERNICUS" w Lubawie,
- ✓ Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "KOPERNIK" w Lubawie,
- ✓ Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "LUBAWIAK" w Lubawie,
- ✓ Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy "SOKÓŁ" w Lubawie,
- ✓ Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy Szynaka Motor Lubawa,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy "DEBIUT LUBAWA" w Lubawie,
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy - Lubawski Klub Taneczny w Lubawie,
- ✓ Lubawska Akademia Piłkarska w Lubawie.

Na terenie miasta Lubawa występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta jest ubóstwo,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawie objęte były pomocą z tytułu: niepełnosprawności, długotrwałej choroby, bezrobocia, braku dochodów lub niskich dochodów. Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy gminy miejskiej Lubawa zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem. W 2012 r. w mieście 9,62% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta wśród osób korzystających z MOPS:

W 2012 r. wśród 962 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (611 osób), bezrobocie (571 osób) oraz niepełnosprawność (130 osób).

2.1.9 Nidzica

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Miasto Nidzica zamieszkuje 14.395 mieszkańców. Powierzchnia miasta to 686 ha o zróżnicowanym programie funkcjonalnym. Okolice miasta to mało spotykany w skali europejskiej pagórkowaty krajobraz, pokryty licznymi jeziorami oraz lasami.

Położenie Nidzicy na tle powiatu nidzickiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: zasoby internetowe www.zpp.pl

Uwarunkowania przyrodnicze i ochrony środowiska

Ważną atrakcją miasta są jego walory turystyczne. Okolice miasta charakteryzują się pagórkowatym krajobrazem z licznymi jeziorami i lasami. Przyroda jest tu czysta i nieskażona postępującą cywilizacją.

Pagórkowaty krajobraz, rzeki i duże kompleksy leśne zachęcają do odpoczynku i długich spacerów. Występujące tu rozległe, polodowcowe, rynnowe jeziora o malowniczo rozwiniętej linii brzegowej, czystej wodzie i piaszczystym dnie, zaliczane są do jednych z najpiękniejszych na Pojezierzu Mazurskim.

W pobliżu miasta znajduje się rezerwat krajobrazowo-geomorfologiczny ze źródłami rzeki Łyny. Ponadto w bliskiej odległości Nidzicy znajduje się jeden z największych na Warmii i Mazurach kamieni narzutowych – „Kamień Tatarski”. To głaz narzutowy pozostawiony przez ustępujący lodowiec. Jest to przeobrażony,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

różowy granitognejs, który uległ sprasowaniu. Jego obecne wymiary to: obwód 19 m, długość 6,5 m, szerokość 4m, wysokość 1,8 m.

Na terenie Gminy Nidzica znajdują się rozległe jeziora o malowniczo rozwiniętej linii brzegowej oraz kompleksy leśne, które ze względu na swoją przyrodniczą wartość - zostały objęte ochroną rezerwatową. Można tu spotkać unikalne siedliska takich gatunków jak: orzeł bielik, wilk szary i żółw błotny.

Przez teren miasta przepływa rzeka Nida, od której pochodzi historyczna nazwa miasta. Długość Nidy - największej rzeki gminy wynosi 249,1 km, a powierzchnia jej dorzecza 5.322,1 km². Obszar miasta Nidzicy położony jest w zlewni rzeki Nidy. Odwadnianie prowadzi się poprzez cieki i rowy melioracyjne do rzeki Nidy, która stanowi największy ciek przepływający. Jej obszar źródłkowy położony jest na terenie gminy Kozłowo. W granicach miasta rzeka płynie z kierunku północnego ku południowemu. Na tym odcinku koryto rzeki jest dość wąskie, ok. 4 m i wcina się w powierzchnię terenu na głębokość 2 – 3 m. Na odcinku zainwestowania miejskiego rzeka jest uregulowana, a wody jej płyną wolno, szerokim i prostym kanałem. W okresie wiosennych roztopów, przy wysokich stanach, rzeka wylewa, zalewając najniższe fragmenty tarasu zalewowego.

Miasto Nidzica należy do obszaru zwanego „Zielone Płuca Polski”. Tereny zielone na obszarze miasta stanowią 16,4% ogólnej powierzchni. Zieleń miejska nie jest jednak w najlepszym stanie. System zieleni Nidzicy tworzą:

- tereny zieleni dostępnej komponowanej objęte stałym utrzymaniem, o całkowitej powierzchni 110.834 m² (parki, zieleńce, aleje, zieleń cmentarna);
- tereny zieleni dostępnej komponowanej nieobjęte stałym utrzymaniem o całkowitej powierzchni 64.475 m² (placze zielone, zadrzewienia, zieleńce i aleje);
- tereny zieleni niekomponowanej i niepielęgnowanej (zadrzewienia, skupiska krzewów, łąki, las miejski, założenia parkowo-leśne przy trasie E-7 oraz tereny zieleni położone w peryferyjnych częściach miasta);
- cmentarze – powierzchnia 83.500 m² (cmentarne obiekty zabytkowe porośnięte starodrzewiem).

Nidzica otoczona jest rezerwatami:

- Jezioro Orłowo Małe - faunistyczny rezerwat przyrody, który znajduje się w gminie Nidzica, powiecie nidzickim (województwo warmińsko-mazurskie).

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Jest położony ok. 0,8 km na północ od wsi Orłowo i 10 km na północ od Nidzicy. Rezerwat został utworzony w 1958 r. i przez wiele lat był jedynym w kraju rezerwatem ustanowionym z myślą o ochronie żółwia błotnego (*Emys orbicularis*), gatunku zanikającego w naszym kraju. Obejmuje on jezioro Orłowo Małe stanowiące odnogę jeziora Orłowo Duże i jest zanikającym zbiornikiem wodnym o głębokości około 2 m z mulistym dnem. Rezerwat otacza las iglasty porastający pagórkowaty teren.

- Rezerwat przyrody Koniuszanka I (kod obszaru w ramach sieci NATURA 2000 NR0288) - rezerwat geologiczny przyrody nieożywionej, w którym występuje zjawisko sufozji na sandrze, obserwowane na strumieniu Koniuszanka polegające na wpływie Strugi Napiwodzkiej w rejonie tzw "Rakarni" w kanały podziemne i jej wypływie na powierzchnię ze źródeł wysiękowych w pobliżu miejscowości Moczysko. Jest to jedyny rezerwat geologiczny na Warmii i Mazurach. Został utworzony w 1978 r. Szlak cieku podziemnego znaczą osuwiska, tzw. leje sufozyczne;
- Rezerwat florystyczny Koniuszanka II (kod obszaru w ramach sieci NATURA 2000 NR0655) - Utworzony w 1979 roku. Rezerwat, jako jeden z nielicznych w Polsce, ma na celu zachowanie niezwykle malowniczego przełomu Koniuszanki na Wale Ozowym oraz grupy pomnikowych dębów i liczy 64,55 ha powierzchni.
- „ŹRÓDŁA RZEKI ŁYNY” IM. PROF. R. KOBENDZY –rezerwat krajobrazowo – geomorfologiczny, znajduje się w niewielkiej odległości od Nidzicy. Łyna zawdzięcza swój bieg działaniu ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Rezerwat jest rozległą doliną zajmującą 120,54 ha z licznymi bocznymi wąwozami i dolinkami o stromych zboczach. Najwyżej usytuowany punkt w rezerwacie znajduje się na wysokości 190,7 m n.p.m., dno wąwozu w najwyższym punkcie źródeł rzeki Łyny leży na wysokości około 150 m n.p.m. Powierzchnia rezerwatu porośnięta lasem liściastym typu grądu w wieku 120-140 lat.

Zabytki i uwarunkowania kulturowe

Na terenie miasta występują następujące strefy konserwatorskie:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Strefa „A” ochrony konserwatorskiej obejmuje wartościowy obszar o zachowanej strukturze przestrzennej do bezwzględnego zachowania. Obowiązuje ochrona historycznej struktury przestrzennej i substancji architektonicznej - bezwzględny priorytet dla wymagań konserwatorskich. W strefie zakazuje się wyburzania, nadbudowy, przebudowy obiektów historycznych (zmian formy dachów i rodzaju pokrycia dachowego, zmian w obrębie elewacji nie wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich). Obowiązuje pełna ochrona zachowanej zabytkowej struktury urbanistyczno- architektonicznej (ochrona historycznego układu ulic i placów; historycznych podziałów parcelacyjnych, historycznego sposobu zabudowy działek). Obowiązuje pełna ochrona obiektów historycznych. Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, artykulacja i wykończenie elewacji (w tym stolarki otworowej jako jednego z elementów wykończenia), a w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków również historyczne wykończenie wnętrz. W przypadku nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do istniejących obiektów historycznych pod względem gabarytów, wysokości, formy architektonicznej, kształtu dachu (w tym: kierunku kalenicy, spadku połaci dachowych), materiałów budowlanych (dachówka ceramiczna, cegła, kamień, tynki o tradycyjnej fakturze, drewno). W odniesieniu do zespołu staromiejskiego i poszczególnych obiektów znajdujących się w strefie A obowiązują przepisy ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami. Wszelkie inwestycje budowlane oraz działania mogące wpłynąć na wygląd zespołu staromiejskiego, jak i poszczególnych obiektów (w tym montaż wszelkiego rodzaju urządzeń technicznych, tablic i reklam) podejmowane na terenie strefy wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej obejmuje obszar podlegający rygorowi w zakresie utrzymania zasadniczych elementów rozplanowania istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. W strefie zakazuje się wyburzania, nadbudowy, zmian kształtu dachów, zmian rodzaju pokrycia dachowego oraz przebudowy obiektów historycznych (w tym zmian w obrębie elewacji) z wyłączeniem prac adaptacyjnych dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich. W strefie obowiązuje ochrona układu ulic i placów oraz historycznej zabudowy stanowiącej otoczenie obiektów i zespołów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów, które znajdują się w gminnej ewidencji zabytków. W strefie obowiązuje pełna ochrona budynków historycznych. Ochronie podlega kształt

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

i rodzaj pokrycia dachów, artykulacja i wykończenie elewacji (w tym stolarki otworowej jako jednego z elementów wykończenia). W przypadku nowej zabudowy obowiązuje zasada dostosowania do historycznej linii zabudowy oraz do sąsiadujących obiektów historycznych pod względem gabarytów, wysokości, kształtu oraz pokrycia dachów. W przypadku nowej zabudowy obowiązuje zasada ochrony ekspozycji historycznej zabudowy i poszczególnych budynków historycznych. Wszelkie inwestycje budowlane, które mogłyby prowadzić do zmiany wyglądu obiektów historycznych lub naruszać ich ekspozycję wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych. Każde wskazanie lokalizacyjne w tej strefie wymaga przeprowadzenia studiów krajobrazowych. W ustaleniach realizacyjnych - wymóg uzgodnień planów realizacyjnych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa „W” ochrony archeologicznej obejmuje obszar stanowisk archeologicznych i planowanych badań archeologicznych. W obrębie strefy „W” przedmiotem ochrony pozostają znajdujące się lub mogące znajdować się w jej obrębie nieruchome zabytki archeologiczne. Wszelkie prace ziemne oraz podejmowane w piwnicach budynków znajdujących się w obrębie strefy należy prowadzić pod nadzorem archeologicznym lub poprzedzić badaniami archeologicznymi. Prace te wymagają uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Przemiany kulturowe w Nidzicy wykształciły w mieście specyficzny i unikalny krajobraz kulturowy. Pozostałością minionych epok jest układ rynku z brukowaną nawierzchnią oraz ratusz miejski. Obecnie rynek miejski pełni funkcję parkingu miejskiego (w przeszłości odbywały się w tym miejscu jarmarki, festyny i inne imprezy masowe).

Wśród najważniejszych obiektów historycznych można wymienić:

- **Zamek Krzyżacki** – Krzyżacy wykorzystując naturalne walory obronne bagnistej doliny Nidy, wybudowali na wzgórzu drewniany zamek strażniczy. Pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1359 r. Rozbudowę fortyfikacji, w wyniku której powstał jeden z największych, jednoskrzydłowych zamków o charakterze rezydencjonalno– obronnym, zakończono około 1407 r. Stał się

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

on siedzibą zakonnego wójta i odgrywał istotną rolę jako twierdza pograniczna oraz jako punkt pośredni w wymianie handlowej z Mazowszem. Na początku XVI w. zamek został przebudowany, a przedzamcze otrzymało w 1517 r. mury obwodowe i basteję na planie koła przystosowaną do broni palnej. Po sekularyzacji zakonu stał się siedzibą Starostów Książęcych. W XIX wieku zamek został poważnie zdewastowany przez stacjonujące tu wojska. Strażnice od całkowitej dewastacji uratował radca sadowy Nidzicy, Ferdynand Tymoteusz Gregorovius. Dzięki niemu, w latach 1828 – 1830 przeprowadzono prace zabezpieczające. Wykorzystany został na siedzibę Sądu Powiatowego, na mieszkania prywatne, a także na więzienie. W 1945 r. część pomieszczeń zamkowych uległo spaleni. W 1960 -1968 r. zamek przywrócono do dawnej świetności, zachowując dawny wystrój. Aktualnie Zamek pełni funkcję centrum kulturalno-rozrywkowego. Mieści się w nim: Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna, Galeria Hieronima Skurpskiego, Zbiory Muzealne Ziemi Nidzickiej, pracownia rzeźby, Biuro Informacji Turystycznej, restauracja, hotel, Nidzicki Ośrodek Kultury, Bractwo Rycerskie Komturii Nidzickiej.

- **Klasztor** - gotycka budowla o charakterze obronnym. Usytuowany w południowo-wschodnim narożniku miasta. Pierwotnie wschodnia jego część spełniała rolę baszty narożnej. W wiekach późniejszych wykorzystywany jako obiekt sakralny i obiekt klasztorny. Przed spalaniem w 1914 roku użytkowany był jako spichlerz. Uległ zniszczeniu w 1945 roku. Po odbudowie w latach 1976 - 1988 adaptowany został na filię Archiwum Państwowego w Olsztynie.
- **Kościół św. Wojciecha** – Zbudowany został w XIV w. i został włączony do miejskiego systemu obronnego, w zachodniej części miasta. Fragment murów obronnych został zachowany do dnia dzisiejszego i widoczny jest przy wejściu na plebanię parafii katolickiej od strony kościoła. Uroczyste poświęcenie przeprowadzono w 1404 r. W 1664 r. w wyniku pożaru kościół spłonął. Został odbudowany. Kolejny raz przebudowano go w XVIII wieku. W 1804 r. ponownie spłonął. W 1807 r. Francuzi urządzili w nim piekarnię polową. Do czasu odbudowy, przez 12 lat nabożeństwa odbywały się w ratuszowej sali. Na skutek działań wojennych w 1914r. kościół ponownie spłonął. Odbudowano go w latach 1920 – 1924, nadając mu pseudorenesansowy styl, który zachował się do tej pory.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- **Kościół Ewangelicko – Augsburski p.w Św. Krzyża** – Zbudowany został w latach 1858 – 1860 w stylu neogotyckim, wieżę dobudowano w 1890 r. Mury wykonano z kamienia ciosanego z gładzów narzutowych i wiązanych cegłą. Drewniany strop jest kasetonowy. Wewnętrzny wystrój stanowi zbiór cennych zabytków sztuki sakralnej z terenu południowych Mazur.
- **Ratusz** - usytuowany w centrum miasta, na placu rynkowym. Zbudowany w XIX wieku w stylu klasycystycznym. Ratusz, podobnie jak wiele budynków, był wiele razy niszczony i odbudowywany. Po pożarze kościoła w 1804 roku przez 12 lat odbywały się w nim nabożeństwa. Ze względu na bardzo zły stan techniczny w 1828 r. został rozebrany. W tym miejscu powstał nowy ratusz w formie starego budynku. Później jeszcze dwukrotnie został zniszczony i odbudowany. Obecnie znajduje się w nim siedziba Urzędu Miejskiego w Nidzicy, a także Uniwersytetu III Wieku „Młodzi Duchem” oraz Nidzickiego Klubu Biznesu.

Na terenie miasta Nidzica znajdują się następujące obiekty Kultury i Sztuki:

Archiwum Państwowe w Olsztynie oddział w Nidzicy;

- Biblioteka Parafialna im. Ks. Władysława Sudzińskiego;
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nidzicy;
- Nidzicki Ośrodek Kultury (prowadzi - amatorskie zespoły dla dzieci i młodzieży: taneczne, muzyczne, teatralne, plastyczne; kluby dla dorosłych: seniora oraz chór kameralny; obsługę imprez kulturalnych; autorską galerię Hieronima Skurpskiego);
- Galeria "Pod Belką" (to jeden z działów pracy Nidzickiego Ośrodka Kultury, promujący sztukę współczesną. Główni artyści, którzy wystawiali swoje prace w galerii to m. in.: Starowieyski, Wieczorek, Woroniec, Wyzner, Olszewski, Szaybo, Snarska, Sułek itp.)
- Kino „Wenus”;

Wśród Stowarzyszeń kulturalnych i regionalnych należy wskazać:

- Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca ZHP Nidzica
- Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Nidzicy
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych Koło Powiatowe w Nidzicy

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Nidzicy
- Związek Inwalidów Wojennych RP Zarząd Oddziału Nidzica Polski Związek Niewidomych Okręg Warmińsko - Mazurski Zarząd Koła w Nidzicy
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Koła w Nidzicy
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых w Nidzicy
- Zarząd Powiatowy w Nidzicy
- Centrum Pielęgniarstwa Stacja Opieki CARITAS
- Towarzystwo Miłośników Wołynia i Polesia
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Towarzystwo Ziemi Nidzickiej
- Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Dzieci i Młodzieży "ŚWIATŁO" (OPP)
- Nidzicki Fundusz Lokalny (OPP)
- Stowarzyszenie Rudzińskich Herbu Prus III z Ziemi Ciechanowskiej w Nidzicy
- Stowarzyszenie Historyczno - Kulturalne Bractwo Rycerskie Komturii Nidzickiej
- Stowarzyszenie dla Ekorozwoju Ziemi Nidzickiej
- Centrum Doradcze Programów Pomocowych w Nidzicy
- Lokalna Organizacja Turystyczna Powiatu Nidzickiego
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szpitala w Nidzicy (OPP)
- Nidzickie Stowarzyszenie "PRZYMIERZE"
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich NIDA w Nidzicy
- Nidzickie Stowarzyszenie Przyjaźni Polsko - Francuskiej w Nidzicy
- Nidzicki Uniwersytet III Wieku "Młodzi Duchem" z/s w Nidzicy
- Stowarzyszenie Absolwentów i Uczniów Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Wyspiańskiego z/s w Nidzicy
- Federacja Funduszy Lokalnych w Polsce z/s w Nidzicy
- Lokalna Grupa Działania "Brama Mazurskiej Krainy"
- Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA w Nidzicy
- Fundacja „Od Serca Dla Serca”
- Stowarzyszenie Opieki nad Zwierzętami "4- Łapy" w Nidzicy
- Stowarzyszenie "Chorcylia, stop chorobom cywilizacyjnym"
- Miejski Klub Sportowy Start Nidzica

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Stowarzyszenie EKO – NIDZICA
- Speleoklub Warmińsko - Mazurski SPELEON
- Ośrodek Prywatnych Domków Letniskowych "Jodelka" w Nataci Małej
- Stowarzyszenie "Kochaj Nidzicę"
- Nidzicki Klub Taekwon-Do
- Klub Sportowy TAN
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe
- Miejsko - Gminny Szkolny Związek Sportowy
- Stowarzyszenie Cyklistów "VENTYL"
- Towarzystwo Sportowe NIDA
- Nidzickie Stowarzyszenie Sportowe
- Stowarzyszenie "KS EGIDA"
- Nidzicka Akademia AIKIDO
- Uczniowski Klub Sportowy "Dwójka" przy Zespole Szkół Nr 2
- Uczniowski Klub Sportowy "Trójka" przy Zespole Szkół Nr 3
- Uczniowski Klub Sportowy "Jedynka" przy Zespole Szkół Nr 1
- Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Nidzicy

Własność gruntów i budynków:

Struktura użytkowania gruntów w mieście Nidzica:

Wyszczególnienie		Powierzchnia w ha	Udział %
Użytki rolne	Grunty orne	198	28,86
	Sady	1	0,15
	Łąki	56	8,16
	Pastwiska	17	2,48
Lasy i grunty leśne		14	2,04
Pozostałe grunty i nieużytki		400	58,31
Razem		686	100

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Dane wskazują, iż ponad połowa wszystkich gruntów w mieście zaliczana jest do kategorii pozostałe grunty i nieużytki, i stanowi 58,31% wszystkich gruntów (400 ha). Użytki rolne zajmują powierzchnię 272 ha i 28,86% powierzchni miasta. Wśród gruntów rolnych najwięcej, bo 28,86% całości obszaru stanowią grunty orne (198 ha), następne w kolejności są łąki, które zajmują 8,16% powierzchni miasta.

Gospodarka mieszkaniowa w Nidzicy:

	Jednostka miary	2012
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)		
mieszkania socjalne		
mieszkania	mieszk.	18
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	636
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji		
ogółem		
mieszkania	mieszk.	4744
izby	izba	18384
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	319274
w miastach		
mieszkania	mieszk.	4744
izby	izba	18384
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	319274
Budynki mieszkalne w gminie		
ogółem	bud.	1446
Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki		
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m2	67,3
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	22,2
mieszkania na 1000 mieszkańców	mieszk.	329,6
DODATKI MIESZKANIOWE		
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych		
ogółem		
liczba	szt.	3369
kwota	zł	566119
w zasobie gminnym		
liczba	szt.	2215
kwota	zł	404545
w zasobie spółdzielczym		
liczba	szt.	890
kwota	zł	122482
w zasobie wspólnot mieszkaniowych		

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

liczba	szt.	201
kwota	zł	30699
w zasobie prywatnym		
liczba	szt.	6
kwota	zł	646
w zasobie innym		
liczba	szt.	57
kwota	zł	7747

Sieć drogowa

Sieć drogowa stanowi bardzo ważny element rozwoju miasta. W układzie drogowym na terenie miasta wyróżniamy:

- Drogi krajowe;
- Drogi wojewódzkie;
- Drogi powiatowe;
- Drogi miejskie.

Drogi krajowe:

Droga krajowa (ekspresowa) nr 7 relacji Gdańsk - Warszawa - Chyżne o długości 15,6 km – przebiega przez teren gminy. W granicach miasta przebiega odcinek o długości około 3 km (dobry stan techniczny). W układzie dróg europejskich jest to droga międzynarodowa E 77. Droga nr 7 jest silnie obciążona, szczególnie w okolicy Nidzicy.

Drogi wojewódzkie:

Wszystkie trzy drogi wojewódzkie przebiegające przez gminę krzyżują się w mieście Nidzica:

- Droga wojewódzka nr 538 Nowe Miasto Lubawskie – Rozdroże

Jest to ważne powiązanie w województwie, wiąże ze sobą drogi krajowe nr 16, nr 15 i nr 7 oraz Nowe Miasto Lubawskie z Nidzicą. W Planie Zagospodarowania przestrzennego województwa droga ta ma założoną klasę G – główną. Droga ta przewidziana jest do przebudowy do parametrów klasy G w latach 2020-2030.█

- Droga wojewódzka nr 545 Działdowo-Nidzica- Jedwabno

Jest to powiązanie, które z drogą nr 544 Brodnica-Nidzica pełni ważną funkcję w układzie komunikacyjnym województwa, wiąże ośrodki miejskie Działdowo

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

i Nidzicę, wiąże drogę S7 z drogą krajową 58, przejmuje ruch gospodarczy i turystyczny w rejonie Szczytna i Mrągowa. Zgodnie z Planem Zagospodarowania przestrzennego województwa droga ta ma założoną klasę G – Główną. W najbliższym okresie programowania na lata 2014 -2020 planuje się przebudowę odcinka do tej klasy, jak również proponuje się uwzględnienie budowy obwodnicy w ciągu drogi 545 wiążącej drogę nr 7, nr 538 w kierunkach Szczytna i Działdowa.

- Droga wojewódzka nr 604 Nidzica – Wielbark

Jest to powiązanie Nidzicy z Wielbarkiem. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa droga ta ma założoną klasę Z – zbiorczą. Planuje się przebudowę odc. 4,3 km tej drogi od skrzyżowania ul. Słowackiego, Mickiewicza w Nidzicy do Robaczewa, w ramach tego zadania przewidziano m.in. wzmocnienia nawierzchni do 100 kN/oś, uzyskanie szerokości jezdni 6,0 m, przebudowę łuku poziomego w okolicy Robaczewa oraz przepustu, budowę ciągu pieszego i rowerowego. Proponuje się ponadto przebudowę dalszego odcinka wraz z budową obwodnicy Nidzicy od strony wschodniej w kierunku Wielbarka wiążącej drogę nr S7 z drogą 604 w rejonie Robaczewa.

Drogi powiatowe:

Na terenie gminy znajduje się 147,3 km dróg powiatowych o różnym stanie technicznym.

Drogi gminne:

Na obszarze miasta Nidzica połowa ulic gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną, w niewielkiej tylko części nawierzchnię brukowcową i tłuczniową. Pozostałe ulice posiadają nawierzchnię gruntową i gruntową wzmocnioną.

Strefa społeczno- gospodarcza

Gospodarka

	Jednostka miary	2012
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON		
Podmioty wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	1391
sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	81

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	40
sektor publiczny - spółki handlowe	jed.gosp.	3
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	1310
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	1011
sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	69
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	12
sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	7
sektor prywatny - fundacje	jed.gosp.	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	40
Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności		
ogółem	jed.gosp.	1391
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	jed.gosp.	34
przemysł i budownictwo	jed.gosp.	332
pozostała działalność	jed.gosp.	1025
Podmioty wg klas wielkości		
ogółem	jed.gosp.	1391
0 - 9	jed.gosp.	1297
10 - 49	jed.gosp.	64
50 - 249	jed.gosp.	29
250 - 999	jed.gosp.	1
NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ		
Podmioty nowo zarejestrowane wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	133
sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	1
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	132
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	109
sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	3
sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	3
WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ		
Podmioty wyrejestrowane wg sektorów własnościowych		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	104
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	104
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	97
sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	2

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ - WSKAŹNIKI		
Podmioty - wskaźniki		
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	966
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	92
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	72
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	10,7
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed.gosp.	29
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	140
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	146,7
Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym		
ogółem	jed.gosp.	1466,8
0 - 9	jed.gosp.	1367,7
10 - 49	jed.gosp.	67,5
50 - 249	jed.gosp.	30,6
250 i więcej	jed.gosp.	1,1

Najwięksi pracodawcy w mieście

- ISOROC Polska S.A
- KAMET Sp. z o.o.
- WIEJAK Sp. z o.o
- STALMOT & WOLMET S.A
- GHG Spółka z o.o
- KONSMETAL
- KATKO Poland Sp. z o.o
- PPH Jarosław Cierniewski
- MP Meble Tapicerowane Sp. j.

Ludność

Według stanu na 31.12.2012 r. miasto Nidzica zamieszkiwało 14.395 osób.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Rok	Liczba mieszkańców
1996	15.269
2006	14.697
2012	14.395

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 2.098 osób na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 7.476 osób (51,93%) stanowiły kobiety a 6.919 (48,07%) mężczyźni.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 21,6% do 17,6%, zwiększył się udział ludności w wieku produkcyjnym z 65,4% do 65,9%, natomiast udział starszych ludzi wzrósł z 12,9% do 16,5%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Na terenie Nidzicy występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz na skutek zdarzeń losowych.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem.

W 2012 r. w mieście 8% mieszkańców korzystało z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

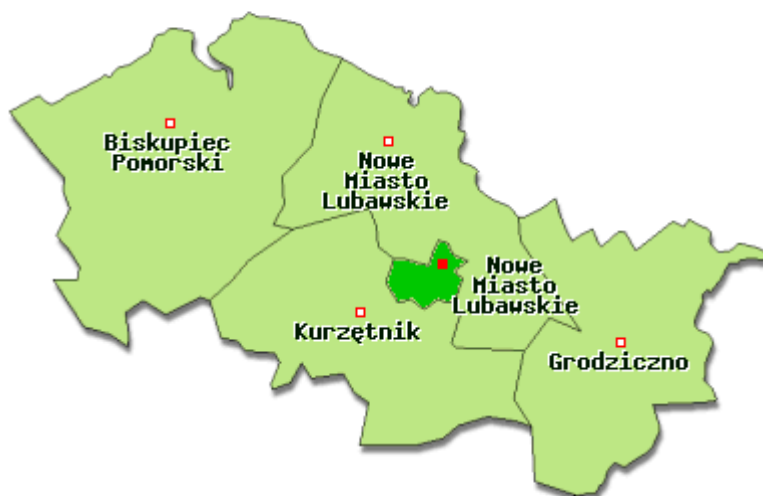
W 2012 r. wśród 1139 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są bezrobocie (234 osoby), niepełnosprawność (189 osób) oraz długotrwała lub ciężka choroba (135 osób).

2.1.10 Nowe Miasto Lubawskie

Miasto i gmina w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim, o powierzchni 11,37 km². Nowe Miasto Lubawskie położone jest między Garbem Lubawskim a Pojezierzem Ławskim, nad rzeką Drwęcą.

Położenie miasta Nowe Miasto Lubawskie na tle Powiatu Nowomiejskiego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Nowe Miasto Lubawskie leży na pograniczu Pojezierza Chełmińskiego, Garbu Lubawskiego i Pojezierza Dobrzyńskiego. Z punktu widzenia geologicznego zbiegają się tu granice trzech regionów geologicznych prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, a mianowicie: Niecki brzeźnej, Obniżenia perybałtyckiego i Wyniesienia mazursko-suwalskiego. Z tego względu obszar, który zajmuje miasto cechuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Występują tu m. in. wysoczyzny morenowe z polami sandrowymi osiągające wysokości bezwzględne dochodzące do 164 m n.p.m. Samo miasto położone jest w U - kształtnej dolinie Drwęcy, która jest niezwykle istotnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu krajowym. Na wschód i na zachód od Nowego Miasta Lubawskiego rozciągają się pagórkowate obszary, pośród których można napotkać szereg jezior, często połączonych ze sobą przez wijące się rzeczki.

Zagospodarowanie przestrzenne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Nowego Miasta Lubawskie w znacznym stopniu została ukształtowana historycznie. Jako miasto założone przez Zakon Krzyżacki (akt nadania praw miejskich wydano w 1353 roku) charakteryzuje się ono regularnym układem przestrzennym. Podobnie jak inne miasta zakładane na ziemiach krzyżackich, również to zostało umiejscowione w strategicznym punkcie – w zakolu rzeki, co miało przyczynić się do wzmocnienia jego bezpieczeństwa. Ponad to przez Miasto przebiegały ważne szlaki komunikacyjne, co w znacznym stopniu przyczyniło się do jego rozbudowy i rozkwitu. Świadczy o tym dość szybkie wzniesienie fortyfikacji miejskich oraz kościoła pod wezwaniem św. Tomasza Apostoła.

W centralnej części miasta wyznaczono kwadratowy rynek o wymiarach 88 m x 97 m, z którego narożników odchodziły dwie prostopadłe ulice tworzące dalej układ w kształcie siatki. Taki średniowieczny układ zachował się praktycznie do dziś. Podobnie jak dwie z trzech bram wjazdowych do miasta. Wjazd od strony północno-zachodniej prowadził przez bramę Lubawsko-Łąkorską, od strony południowo-wschodniej z Brodnicy przez bramę Brodnicko-Kurzętnicką. Trzecia brama znajdowała się po stronie północnej i była to tzw. brama Bratiańska. W centralnym miejscu Rynku usytuowany jest budynek, który w pierwotny założeniu był kościołem ewangelickim. Obecnie znajduje się tam kino, restauracja. Większość zabudowań do końca XVII wieku była drewniana, co świadczy o rzemieślniczo-handlowym charakterze miasta. Zabudowa w granicach murów miasta utrzymała się aż do drugiej połowy XIX wieku. Większość budynków znajdujących się terenie Starego Miasta pochodzi z drugiej połowy XX wieku. Jest to równocześnie najgęściej zabudowany teren w mieście. Granica pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej ograniczona jest: ulicą Mickiewicza, Kościuszki, Sienkiewicza, Działyńskich, prawym brzegiem rzeki Drwęcy, ulicą Ogrodową i biegnie do ulicy Mickiewicza. W tych granicach znajduje się około 25 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Dwa budynki zostały zaproponowane do wpisu do rejestru zabytków. Większość budynków, o ile nie zachowała swego oryginalnego charakteru, została dostosowana do zabudowy historycznej. Nie przedstawiają one jednak żadnej wartości kulturowej. Na opisywanym obszarze znajduje się kilka obiektów, które nie konwenują z układem przestrzennym Starego Miasta. Zwarta zabudowa, którą charakteryzuje się obszar Starego Miasta przyczynia się do wzrostu zagrożenia pożarowego. Wynika to z tego, że zabudowa tworzy monolit budynków połączonych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

ze sobą ciągami strychowymi oraz z faktu, że większość klatek schodowych stanowiących drogę ewakuacji wykonana jest z palnych i rozprzestrzeniających ogień materiałów. Na opisywanym terenie umiejscowiony jest park miejski, który znajduje się przy ulicy Sienkiewicza i Działyńskich.

Początkowo miasto zajmowało powierzchnię 352,8 ha. Z biegiem czasu obszar ten znacznie się powiększył i obecnie wynosi 1.137 ha. Większa część miasta zlokalizowana jest na prawobrzeżu Drwęcy. W II połowie XIX wieku zabudowa wyszła poza dolinę rzeki i lokalizowała się na zboczach wzgórz otaczających dolinę. Na przełomie XIX i XX wieku obszar zwiększył się o prawie 40 ha. Intensywna rozbudowa sprawiła, że władze miasta zmuszone były włączyć w granice administracyjne Przedmieście Kurzętnickie (obecna ulica Jagiellońska i Wojska Polskiego). Po I wojnie światowej rozbudowa postępowała wzdłuż wszystkich głównych tras komunikacyjnych. Po 1945 r. powstało osiedle Marianowo, a z czasem w obszarze miasta założyły się tereny wyłączone ze wsi Pacóltowa, Nawry, Bratiana i Kurzętnika. Gmina Kurzętnik straciła na rzecz miasta prawie 85 ha i na tym terenie powstały ulice: Modrzewiowa, Jodłowa, Jesionowa i Świerkowa.

Ważnym elementem krajobrazu miasta są parki i tereny zielone. Według GUS ogólna powierzchnia parków i terenów zielonych wynosi 21,2 ha. Obszar ten zwiększył się w stosunku do poprzedniego roku o 0,3 ha. Tereny zielone stanowią obecnie 0,53% ogólnej powierzchni miasta.

Uwarunkowania przyrodnicze i ochrony środowiska

Wody powierzchniowe są ważnym elementem różnorodności krajobrazowej gminy Nowe Miasto Lubawskie, ponieważ decydują o funkcjonowaniu i bogactwie ekosystemów oraz mają duże znaczenie społeczne i gospodarcze.

Sieć hydrologiczną gminy miejskiej tworzą rzeki, strumienie, oczka i zbiorniki wodne. Pod względem hydrograficznym gmina znajduje się w dorzeczu Drwęcy, jedynie niewielki północno-zachodni jej fragment znajduje się w dorzeczu Osy (Struga Laka). Zróżnicowaniu rzeźby terenu towarzyszy urozmaicona sieć hydrograficzna.

Pokrywą glebową gminy tworzą przede wszystkim kompleksy gleb blielicowych, rdzawych i brunatnych, które zostały wytworzone na bazie piasków, piasków słabo gliniastych i gliniastych. Na zdecydowanie mniejszych powierzchniach

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

przede wszystkim w obniżeniach terenu, w sąsiedztwie małych cieków, czy też w dolinach rzek Wkry i Omulew, występują gleby hydrogeniczne (gleby torfowe, torfowo – murszowe, torfowo – mułowe i murszaste).

Gmina w świetle fizyczno-geograficznego podziału Polski znajduje się w obrębie makroregionu Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego. Jej obszar znalazł się w zasięgu ostatniego zlodowacenia skandynawskiego, stąd rzeźba terenu posiada cechy charakterystyczne dla krajobrazu młodoglacjalnego. Procesy glacialne związane z kolejnymi fazami postępu i regresji lądolodu spowodowały, że obszar ten został mocno urzeźbiony i charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem hipsometrycznym. Występuje tu wyjątkowo duże nagromadzenie polodowcowych form rzeźby terenu takich jak m.in. moreny denne, pagórki wzgórza morenowe, rynny subglacialne, płyty sandru, zagłębienia wytopiskowe. Bardzo urozmaicona rzeźba terenu jest efektem erozyjnej i akumulacyjnej działalności lądolodu, wód z topniejącego lądolodu oraz procesów zachodzących w okresie po ustąpieniu lądolodu i obecnie. Podstawowymi formami rzeźby terenu na tym obszarze są płaska i falista wysoczyzna morenowa, równiny sandrowe oraz dolina Drwęcy. Największe powierzchnie zajmuje falista wysoczyzna morenowa o nierównej powierzchni. Zbudowana jest przeważnie z gliny morenowej i gliny piaszczystej, a miejscami z piasków zwałowych.

Uwarunkowania kulturowe

Nowe Miasto Lubawskie ma niezwykle bogatą i interesującą historię. Niejednokrotnie zmieniało ono swoją przynależność państwową i administracyjną. Burzliwe dzieje miasta najlepiej oddaje jego architektura i układ przestrzenny, który zachował się do dnia dzisiejszego niemal w niezmienione postaci. Początek historii miasta sięga XIV wieku, kiedy to osada otrzymała przywilej lokacyjny z rąk Wielkiego Mistrza Zakonu Krzyżackiego. Założycielem miasta był ówczesny komtur ziemi chełmińskiej – Otto von Luterberg. Początkowo miasto nosiło nazwę Novum Forum, ale wkrótce w kronikach pojawiła się niemiecka wersja Nuwenmarkt lub Neugenmarkt. Polskobrzmiąca nazwa Nowe Myastko pojawiła się dopiero w 1469 roku. Od samego początku miasto przeżywało intensywny rozwój. Przyczyniło się do tego wybudowanie już na początku XIV stulecia kościoła farnego, który usytuowany jest w północno-wschodniej części rynku. Kościół odgrywał bardzo ważną rolę w

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

życiu miasta nie tylko ze względu na swoją funkcję sakralną, ale przede wszystkim był to ważny ośrodek handlowy. Rozwój handlu z kolei przyczynił się intensywnej zabudowy miasta. Historycy sądzą, że miasto posiadało również zamek, który był siedziba komtura. Według ich przypuszczeń miałby być zlokalizowany nad Drwęcą poza murami miasta od strony południowej. Burzliwe dzieje regionu obfitujące w liczne wojny sprawiły, iż zamek został zniszczony, a z czasem w ogóle przestał istnieć. Z tego okresu pochodzą zachowane do dziś zabytki:

- kościół p.w. św. Tomasza Apostoła,
- fragmenty murów obronnych,
- Brama Brodnicko-Kurzętnicka,
- Brama Lubawsko-Łąkowska,
- baszta okrągła w północno-wschodniej części murów obronnych,
- baszta kwadratowa w południowo-zachodnim narożniku murów obronnych.

Komunikacja

Niezwykle istotnym elementem położenia geograficzno-ekonomicznego miasta jest położenie komunikacyjne - drogowe. Sieć komunikacyjna jest jednym z głównych czynników rozwoju miasta. Dla rozwoju i charakteru gospodarczo-społecznego miasta niezwykle istotne znaczenie ma odpowiednia sieć drogowa umożliwiająca dogodne połączenie w krótkim czasie ze wszystkimi częściami miasta. Przez Nowe Miast Lubawskie przebiega jedna droga krajowa nr 15 Toruń – Olsztyn, która stanowi połączenie Nowego Miasta z województwem kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Ważną rolę transportową pełnią również dwie drogi wojewódzkie: droga nr 538 Radzyń Chełmiński- Rozdroże prowadząca ruch w kierunku Grudziądza i Nidzicy oraz droga nr 541 Lubawa-Lidzbark Welski prowadząca ruch w kierunku Działdowa i Mławy. Poza tym połączenia drogowe z powiatem utrzymywane są przez drogi powiatowe i lokalne np. do Kurzętnika, Grodziczna, Biskupca, Mszanowa- miejscowości stanowiących siedziby gmin, a także do ościennych powiatów: Brodnicy, Ławy, Grudziądza czy Działdowa. Zlikwidowano połączenia kolejowe: Nowe Miasto Lubawskie- Zajęczkowo oraz Ława-Tama Brodzka, dlatego też osoby chcące skorzystać z pasażerskiego transportu kolejowego muszą dojechać do stacji w Jamielniku /ok. 15 km/, w Biskupcu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Pomorskim /ok. 20 km/, w Iławie /ok. 20 km/ . Na najbliższej stacji w Rakowicach /ok. 7 km/ pociągi nie zatrzymują się.

Własność gruntów i budynków

Ogólna powierzchnia gminy miejskiej wynosi 1.137 ha, z czego własność miasta stanowi 200 ha gruntów, które są zagospodarowane jako:

- użytki rolne (78 ha)
- użytki leśne (18 ha)
- grunty zabudowane i zurbanizowane (83 ha)
- nieużytki i tereny różne (21 ha).

W skład zabudowanych i zurbanizowanych gruntów wchodzi tereny: mieszkaniowe (7 ha) przemysłowe (10 ha), wypoczynkowe i rekreacyjne (14 ha) oraz komunikacyjne (48 ha), zurbanizowane tereny niezabudowane (4 ha).

Gospodarka

Ważniejsze przedsiębiorstwa produkcyjne zlokalizowane na terenie miasta Nowe Miasto Lubawskie zajmują się przetwórstwem drewna, a są to:

- Fabryka Mebli Szynaka sp. z o.o.,
- MM „Szynaka-Interline” sp. z o.o.,
- „Szynaka-Classic” sp. z o.o.,
- Finishparkiet Fabryka Parkietu - Zygmunt Dąbrowski,
- Przedsiębiorstwo Drzewne „Jawor” - Antoni Gawiński,
- OiKO Fabryka Mebli - Marian Gierszyński,
- Gal-Drew s.c. Zakład Przemysłu Drzewnego - Ewa Krezymon, Janusz Krezymon,
- Zakład Produkcyjno-Usługowo Stolarski - Roman Sonnenfeld.

Na uwagę zasługują również, jako ważniejsze jednostki gospodarcze, następujące firmy: Firma Produkcyjno Handlowo Usługowa „Paspol” - Stanisław Pawlicki, Haber Yachts sp. z o.o. - Janusz Konkol, „Wistpol” Sp. jawna - Stefan Nowiński, Leon Mroczkowski, Zakład Produkcyjny Elit sp.j. - Krzysztof Błaszowski,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

„IWMAR” - Marek Kwiatkowski, DAWO Opakowania Dariusz Wolski. Wymienione firmy zatrudniają największą liczbę osób w branży produkcyjno-przemysłowej.

W branży handlowo-usługowej najwięcej osób zatrudniają: „Społem” Powszechna Spółdzielnia Spożywców, Spółdzielnia Pracy Handlowo Produkcyjna „Samopomoc Chłopska”, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, markety spożywcze (Biedronka, Tesco, Netto, Polo Market), „Dann-Trans” Danuta Karczewska (transport międzynarodowy i spedycja), Firma Handlowo-Usługowa „SEDAN” Krzysztof Teska (transport, stacja kontroli pojazdów), „Inter-Trans” Małgorzata Osmańska (transport międzynarodowy), Dan-Mal sp.j. Maliccy, „Szlifmar” sp. z o.o., „Jasam” sp. z o.o., F.H.U. „Enigma” - Arkadiusz Trzeciński (artykuły papiernicze i biurowe), Firma Usługowo-Handlowa „Morenc” (materiały hydrauliczne), Wytwórnia Wędlin Wiesław Dreszler, „Piekarz” sp. jawna, Firma Handlowo Usługowa - Dudulski (materiały budowlane), Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.

Poza tym zarówno w jednej jak i w drugiej branży dominują małe, rodzinne firmy.

Na terenie miasta funkcjonują następujące stowarzyszenia, organizacje pozarządowe:

Lp	Nazwa podmiotu	Zakres działalności
1.	Stowarzyszenie Ludności Pochodzenia Niemieckiego	Pomoc w nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów i więzi narodowościowych, kulturowych i językowych pomiędzy ludnością pochodzenia niemieckiego. Poszerzenie wiedzy o historii i kulturze narodu niemieckiego. Popularyzowanie, rozwijanie i nauczanie języka niemieckiego.
2.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Lubawskiej	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie, wspólnoty lokalnej, pobudzanie i pogłębianie zainteresowań przeszłością Ziemi Lubawskiej, ratowanie dorobku materialnego i duchowego minionych epok i teraźniejszości
3.	Stowarzyszenie „Wspólne dobro”	<u>Działalność zawieszona</u>
4.	Stowarzyszenie Komitet Rozbudowy Szpitala w NML	Działania w zakresie ochrony i promocji zdrowia, przeciwdziałania bezrobociu, wspomaganie rozwoju gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości, wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych
5.	Stowarzyszenie Rady Przyjaciół przy Gimnazjum	Działania na rzecz wspierania działalności szkoły. Organizacja imprez i wydarzeń integrujących

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

6. w NML Nowomiejskie Stowarzyszenie "Salveo" w NML	społeczność lokalną. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych, Przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca, charytatywna. Działania w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans
7. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski w NML	Działania na rzecz pomocy dzieciom specjalnej troski oraz ich rodzinom w zakresie działań wychowawczo-opiekuńczych. Organizowanie spotkań środowiska osób niepełnosprawnych. Prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz rehabilitacji. Organizacja imprez turystycznych i rekreacji.
8. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci- Zarząd Oddziału Miejskiego w NML	Działania na rzecz przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, ochrony i promocji zdrowia, ochrony praw osób niepełnosprawnych. Wspieranie rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechnianie i ochrona praw dziecka Działania na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
9. Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Ziemia Nowomiejska”	-Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej Propagowanie idei samorządności lokalnej i integracji europejskiej, budowanie postaw społeczeństwa obywatelskiego, promowanie przedsięwzięć na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturalnego powiatu nowomiejskiego, zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców ziemi nowomiejskiej
10. Stowarzyszenie „Wyjdź Naprzeciw” Z/S w NML	Działania na rzecz wspierania Zespołu Szkół im. C.K. Norwida w NML
11. Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych z/s w Nowym Mieście Lubawskim	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Prowadzenie działań w obszarze pomocy społecznej, wspieranie dziecka i rodziny.
12. Stowarzyszenie Pro Publico Bono. Dla Dobra Wspólnego	Działalność w obszarze promocji i profilaktyki zdrowotnej, pomocy osobom niepełnosprawnym, upowszechniania wiedzy prawniczej.
13. Oddział Nowomiejski Ogólnopolskiego Związku Bezrobotnych	Działania na rzecz osób bezrobotnych.
14. Stowarzyszenie Przedsiębiorców Powiatu Nowomiejskiego z/s w NML	Udział w tworzeniu założeń i warunków życia gospodarczego w gminach i powiecie nowomiejskim. Kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki w działalności gospodarczej. Promowanie działalności gospodarczej członków stowarzyszenia. Pomoc w absorbowaniu środków akcesyjnych z Unii Europejskiej i innych. Prowadzenie działalności szkoleniowej.
15. Stowarzyszenie „Przyjaciół	Działania na rzecz rozwijania i tworzenia warunków

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

.	Szkoły” z/s w NML	rozwoju intelektualnego, naukowego, kulturalnego dzieci i społeczności lokalnej
16	Nowomiejskie Towarzystwo Kultury	Działania na rzecz nauki, kultury, dóbr kultury ekologii i dziedzictwa narodowego. Organizacja wydarzeń kulturalnych.
17	Towarzystwo Śpiewacze „Harmonia”	Działania w obszarze kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego <u>Stowarzyszenie w trakcie likwidacji</u>
18	Stowarzyszenie „Animal” w NML	Dokarmianie bezdomnych kotów <u>Stowarzyszenie w trakcie likwidacji</u>
19	Stowarzyszenie „Amazonki” w NML	Niesienie wszechstronnej pomocy kobietom przed i po mastektomii, uczestniczenie w akcjach na rzecz wczesnego wykrywania nowotworów piersi, działania na rzecz niepełnosprawnych.
20	Stowarzyszenie Taneczne „Bagatelka” z/s w NML	<u>Działalność zawieszona</u>
21	Stowarzyszenie „KIS- Kreatywność Inicjatywa Sukces”	Działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Wspieranie i upowszechnianie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Działania w obszarze edukacji, oświaty i wychowania, kultury, sztuki i twórczości artystycznej, pomocy społecznej.
22	Stowarzyszenie Res Facta Musica	Działania w obszarze kultury i sztuki. Organizacja edukacji muzycznej dzieci i młodzieży.
23	Polski Związek Działkowców Rodzinny Ogród Działkowy „Witaminy”	Działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego poprzez podnoszenie standardów ekologicznych otoczenia, ochrony składników przyrody, kształtowania zdrowego otoczenia człowieka, poprawy warunków bytowych społeczności miejskiej, Imprezy integracyjne dla działkowców i ich rodzin,
24	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Nowym Mieście Lubawskim	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych przebywających na rencie oraz osób emerytowanych. Organizacja wydarzeń o charakterze rekreacyjnym i zdrowotnym
25	Spółdzielnia Nowy Horyzont	Działania na rzecz odbudowania umiejętności uczestnictwa osób bezrobotnych w życiu społeczności lokalnej, podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy. Prowadzenie działalności oświatowo- kulturalnej
26	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym i niepełnosprawnych. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez działalność edukacyjną, zdrowotną, kulturalną, twórczą oraz turystyczno- krajoznawczą. Stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej poprzez włączenie osoby do systemu kształcenia ustawicznego.
27	"NAZARET" Świetlica dla dzieci im. Błogosławionego	Działania na rzecz zapewnienia dzieciom prawidłowej opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	Księżda Stefana Wincentego Frelichowskiego	rozwijania i pogłębiania zainteresowań i uzdolnień dzieci
28	Katolickie Stowarzyszenie Civitas Christiana	Uczestniczenie w procesie budowania ładu moralnego i społecznego w naszej ojczyźnie, współkształtowanie rzeczywistości polskiej i przygotowywanie katolików świeckich do służby Kościołowi i Narodowi
29	Stowarzyszenie "Bractwo Łąkowskie"-	działalność publiczna na rzecz lokalnej społeczności poprzez krzewienie wartości chrześcijańskich. Realizowanie zadań w zakresie propagowania dziedzictwa kulturowego ziemi nowomiejskiej, ochrony lokalnych zabytków. Działania w zakresie edukacji, profilaktyki zdrowotnej, chroniące przed wykluczeniem społecznym dzieci, szerzenie kultu Matki Boskiej Łąkowskiej, organizowanie spotkań o charakterze religijno- historycznym, opieka nad nowomiejskim ruchem pielgrzymowym.
30	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Nowe Miasto Lubawskie	Działania na rzecz stworzenia warunków do wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego, emocjonalnego i fizycznego rozwoju dzieci i młodzieży
31	PCK Oddział Rejonowy	Działania na rzecz upowszechniania rozwoju krwiodawstwa i krwiolecznictwa, promocja i profilaktyka zdrowotna, prowadzenie działalności humanitarnej
32	Polski Związek Wędkarski Koło Miejskie w NML	Stowarzyszenie miłośników wędkarstwa. Działania na rzecz gospodarki rybacko-wędkarskiej, ochrony wód i środowiska naturalnego, pracy z młodzieżą, sportu i rekreacji.
33	Związek Pszczelarzy Koło Regionalne w NML	Działania na rzecz rozwoju pszczelarstwa, reprezentowanie i obrona interesów pszczelarzy Ochrona naturalnego środowiska przyrodniczego i wzbogacanie bazy pożytkowej dla pszczół.
34	Uczniowski Klub Sportowy Klub Taneczny AS	Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży szkolnej, w szczególności rozwijanie nauki tańca towarzyskiego, organizacja pokazów i zawodów.
35	KS Finishparkiet Drwęca	Działania na rzecz rozwijania kultury fizycznej, sportu i turystyki, prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej
36	UKS ISKRA	Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, angażowanie uczniów do różnych form aktywności ruchowej, gier, zabaw, organizowanie uczniom wszystkich klas różnych form współzawodnictwa sportowego
37	UKS Sokół	Planowanie i organizowanie pozalekcyjnego życia sportowego, angażowanie uczniów do różnorodnych form aktywności ruchowej.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

38	Nowomiejski Klub Sportowy	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, ochrona i promocja zdrowia, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie patologiom społecznym
39	MUKS Olimpia	Organizowanie działalności sportowej ze szczególnym uwzględnieniem funkcji zdrowotnych, angażowanie uczniów do różnych form aktywności ruchowej, gier, zabaw, organizowanie uczniom wszystkich klas różnych form współzawodnictwa sportowego- kształtując tym samym pozytywne cechy charakteru i osobowości dzieci. Organizacja zawodów sportowych
40	Akademia Piłkarska Mała Drwęca	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, działalność na rzecz ogółu społeczności
41	Automobilklub Nowomiejski	Organizowanie i popularyzowanie sportu i turystyki motorowej, rozwijanie wśród społeczeństwa kultury motorowej, działanie na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego
42	Polski Związek Niewidomych, Okręg Warmińsko - Mazurski	Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące, w celu ich integracji, rehabilitacji, wyrównania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudnienia i szeroko pojętej aktywizacji

Struktura zatrudnienia wg stanu na 31.12.2012 r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób
Pracujący ogółem	2586
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0
Przemysł i budownictwo	1043
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	625
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa nieruchomości oraz pozostałe usługi	918

Ludność

Rok	Liczba mieszkańców
1996	10694
2006	11085
2012	11224

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 987,16 osoby na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 5876 osób (52,35) stanowiły kobiety a 5348 (47,65%) mężczyźni.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 29,1% do 20%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 57,5% do 62,7%, natomiast udział starszych ludzi z 13,4% do 17,3%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	3113	2248	29,1	20,0
produkcyjny	6152	7041	57,5	62,7
poprodukcyjny	1429	1935	13,4	17,3
Ogółem	10694	11224	100,0	100,0

Znaczna część mieszkańców miasta nie potrafi odnaleźć się w realiach dzisiejszej rzeczywistości, co przekłada na wysoki wskaźnik bezrobocia, niski poziom zamożności oraz brak motywacji do podejmowania działań mających na celu poprawę jakości życia. Jest grupa osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, którym brakuje zapobiegliwości, aspiracji edukacyjnych, którzy posiadają skłonności przestępcze i patologiczne. Osoby wykluczone mają ograniczony dostęp do pewnych sfer życia społecznego oraz samorealizacji. W grupie największego ryzyka znajdują się dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych, bezrobotni, bezdomni, osoby starsze, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawni i chorzy.

Z uwagi na złożoność problemów, które dotyczą poszczególne osoby i całe grupy defaworyzowane, coraz ważniejsza staje się kompleksowa pomoc, polegająca na udzieleniu wsparcia wielowymiarowego, które nie koncentruje się wyłącznie na przywróceniu osoby wykluczonej społecznie do życia zawodowego, ale przede wszystkim na ponownym włączeniu jej do życia społecznego. Wsparcie łączące zarówno reintegrację społeczną, jak i uzyskanie zatrudnienia, jest dużo bardziej efektywne i trwałe. Aktywną integrację należy postrzegać jako nasze aktywne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

podejście proponujące wiele rozmaitych i nieszablonowych działań, obejmujących całokształt potencjału człowieka, a nie wyłącznie kwestię zatrudnienia.

Na terenie Nowego Miasta Lubawskiego występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Misecie Lubawskim objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz na skutek zdarzeń losowych.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem.

W 2012 r. w mieście 16,91% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

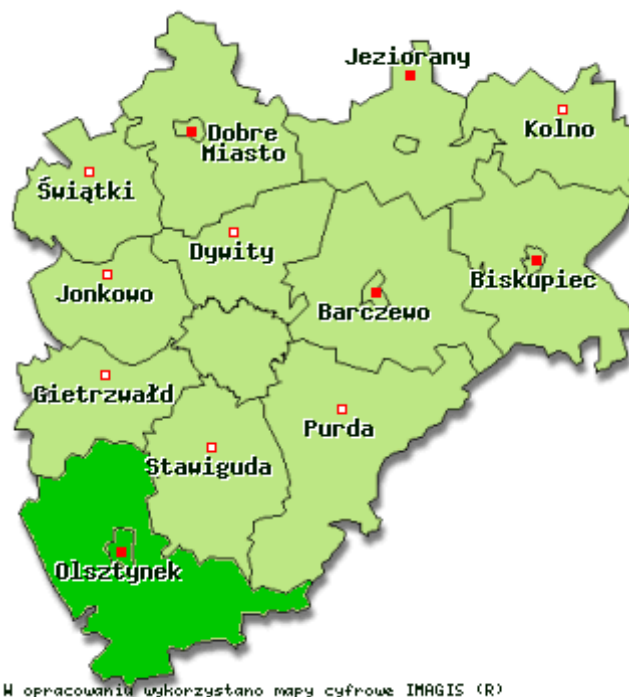
W 2012 r. wśród 1.898 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (569 osób), bezrobocie (500 osoby) oraz niepełnosprawność (353 osób).

2.1.11 Olsztynek

Miasto w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie olsztyńskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Olsztynek. Olsztynek położony jest w północnej Polsce, 28 km na południe od Olsztyna i ma powierzchnię 769 ha.

Położenie miasta Olsztynek na tle powiatu olsztyńskiego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Miasto i Gmina Olsztynek leży na obszarze Pojezierza Olsztyńskiego wchodzącego w skład krainy geograficznej zwanej Pojezierzem Mazurskim. Graniczy z ośmioma gminami tj. Gminą Stawiguda, Purda, Jedwabno (powiat szczycieński), Nidzica, Kozłowo, Grunwald, Ostróda i Gietrzwałd. Miasto położone jest na rozgałęzieniu dróg krajowych, które łączą Olsztynek z sąsiednimi miastami tj. Olsztynem (największe miasto w regionie) - 28 km, Ostródą – 28 km i Nidzicą – 28 km. Jest jednym z pięciu miast w powiecie olsztyńskim, w skład którego wchodzi również Barczewo Biskupiec, Dobre Miasto i Jeziorany. Miasto Olsztynek liczące 7.725 mieszkańców, stanowi centrum administracyjno-gospodarcze dla 65 miejscowości położonych na terenie Gminy, gdzie zamieszkuje ponad 6 tysięcy mieszkańców. Należy do grupy miast o ilości do 10 tys. mieszkańców.

Uwarunkowania przyrodnicze i ochrona środowiska

Granice Gminy w większości mają charakter naturalny, stanowią je rzeki i jeziora. Na wschodzie obszar Gminy ogranicza rzeka Łyna, tylko okolice wsi Dąb są wysunięte daleko w kierunku wschodnim i wykraczają poza linię. Północną granicę stanowią brzegi jeziora Łańskiego i Plusznego, koryta rzeki Pasłęki i jezioro Sarąg, a

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

południową - brzegi jezior Tymawskiego i Mielno. Granica zachodnia przebiega wzdłuż kanału łączącego jezioro Mielno z jeziorem Szumówko, brzegu jeziora Wielki Omin, koryta Drwęcy i brzegu jeziora Gugowo.

Teren Gminy cechuje się urozmaiconą rzeźbą terenu i dużą różnorodnością form morfologicznych (w tym występowaniem dużej ilości jezior ok. 40) oraz znaczną lesistością (55,4%). Znaczna część lasów, nad jeziorami i rzekami, objęta jest statusem terenów ochronnych. W rejonie miejscowości Ameryka występują lasy sosnowe o walorach klimatyczno – uzdrowiskowych, w których usytuowany jest szpital dla dzieci.

Gmina położona jest na obszarze funkcjonalnym Zielone Płuca Polski, część Gminy położona jest w obszarze „Natura 2000”. Obszar ten cechuje nagromadzenie terenów o wysokich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, które stanowią o jego atrakcyjności turystycznej. Teren całej Gminy jest objęty ekologicznym systemem obszarów chronionych, na który składają się zlewnie chronione (obejmujące teren zachodniej, południowej i wschodniej części Gminy), strefy źródłiskowe rzek - obszar środkowej części Gminy obejmujący źródła rzek: Pasłęki, Drwęcy i górny bieg Łyny, zbiorniki wód podziemnych bez izolacji oraz podstawowe powierzchnie infiltracji wód atmosferycznych do wód podziemnych (w północnej części Gminy oraz w części południowo-wschodniej), korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym (doliny rzek: Łyny, Drwęcy i Pasłęki) i lokalnym (dolina rzeki Marózki), kompleksy leśne o charakterze puszczańskim (w północnej i południowej części Gminy).

Miasto Olsztynek położone jest przy skrzyżowaniu dróg krajowych Nr 7 Warszawa – Gdańsk, Nr 51 Olsztynek – Olsztyn – Bezledy (obwód kaliningradzki), Nr 58 Olsztynek – Szczytno oraz drogi wojewódzkiej od drogi Nr 51 - Nr 531 Olsztynek – Podlejski z odgałęzieniami w tej miejscowości do Ostródy, Olsztyna i Łukty.

Uwarunkowania kulturowe

Olsztynek jest miastem, które w 2009 roku obchodziło jubileusz 650-lecia. Wartości kulturowe miasta kształtowały zarówno zmieniająca się struktura narodowościowa mieszkańców miasta jak i historyczne wydarzenia, dlatego winny być chronione i stanowić czynnik rozwoju ekonomicznego. Nadanie obszarowi

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

charakteru, zgodnie z ustaleniami planu wpłynie między innymi na atrakcyjność zamieszkiwania, zwiększy zainteresowanie dla zwiedzających, uaktywni rynek pracy. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowanie znaczna ilość obiektów zabytkowych położonych na obszarze miasta i gminy, zabytkowe układy ruralistyczne, oraz inne cenne świadectwa dawnych kultur powinny być zachowane i przystosowane do nowych czasów. Będzie to możliwe po podjęciu przez samorząd działań w kierunku ich ochrony i zabezpieczenia dla przyszłych pokoleń oraz zwiększenia atrakcyjności Gminy dla potrzeb turystyki. Zasady ochrony dóbr kultury znajdujące się w obszarze stref ochrony konserwatorskiej wynikają z planu zagospodarowania tj. każda działalność budowlana w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej wymaga konsultacji w fazie projektu koncepcyjnego oraz każdorazowo uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, w strefie ochrony konserwatorskiej wszelkie prace ziemne należy prowadzić pod nadzorem archeologicznym lub poprzedzać ratowniczymi badaniami archeologicznymi, działalność konserwatorska w strefie ochrony konserwatorskiej powinna zmierzać do ochrony historycznego układu przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olsztynek – obszar miasta i tereny wiejskie określono kierunki oraz zasady ochrony i z bogacania środowiska kulturowego, tj.:

- Kierunki ochrony środowiska kulturowego Znaczna ilość obiektów zabytkowych położonych w samym mieście Olsztynek oraz w innych miejscowościach, zabytkowy układ urbanistyczny i układy ruralistyczne oraz inne cenne świadectwa dawnych kultur powinny być zachowane i przystosowane do nowych czasów. Kierunkiem wszelkich działań w zakresie obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Olsztynek powinna być ich ochrona i zabezpieczenie dla przyszłych pokoleń. Działania realizujące ochronę to:
 - zamieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednich zaleceń dotyczących zasad ochrony zabytków,
 - niezbędna ścisła współpraca władz, właścicieli oraz użytkowników obiektów zabytkowych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
 - wykonanie opracowań w zakresie studiów historyczno-krajobrazowych i historyczno-urbanistycznych dla wsi i założeń,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- zahamowanie oraz niedopuszczenie do procesów zniszczeń obiektów zabytkowych polegających na rozbiórce budynków, robotach ziemnych, wysypywaniu śmieci i tworzeniu składowisk na zabytkowych terenach zielonych, wycince starodrzewia,
- popularyzacja rodzimych tradycji, zabytków i kultury,
- adaptacja obiektów zabytkowych z zachowaniem walorów i wartości historycznych z równoczesnym realizowaniem celów edukacyjnych, poznawczych, turystycznych i naukowych,
- korzystanie z funduszy i programów unijnych.

Własność gruntów i budynków

Na podstawie danych z lat 2005-2007 struktura władania gruntów na terenie miasta przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Rok		
	2005	2006	2007
Struktura władania gruntów	Powierzchnia w ha		
Grunty Skarbu Państwa	193	186	205
Mienie komunalne	241	246	247
Grunty osób fizycznych	224	225	220
Grunty powiatu	30	29	27
Grunty województwa	39	39	39
Grunty Spółek prawa handlowego	20	22	29
Pozostałe	22	22	29
Razem	769	769	769

Gospodarowaniem gminnych zasobów mieszkaniowych zajmuje się:

- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej - świadczy usługi w zakresie administrowania budynkami oraz lokalami mieszkalnymi i użytkowymi stanowiącymi mienie gminne w 100%.
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Olsztyнку jest spółką jednoosobową Gminy Olsztynek, do jej zadań należy przede między innymi budowa mieszkań czynszowych. Spółka ta administruje 32 mieszkaniami czynszowymi i świadczy usługi w zakresie obsługi Wspólnot Mieszkaniowych, których na terenie miasta jest 78.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Na rzecz mieszkańców usługi w zakresie ciepłownictwa, wodociągów i kanalizacji, wywozu nieczystości stałych i płynnych, oczyszczania miasta oraz administruje oczyszczalniami ścieków w Olsztynku i Waplewie, cmentarzami komunalnymi w Olsztynku (2 obiekty) i w Waplewie świadczy Zakład Gospodarki Komunalnej w Olsztynku.

Układ komunikacyjny

Układ Komunikacyjny Miasta i Gminy Olsztynek pełni funkcję o charakterze wewnątrz regionalnych i ponadregionalnych powiązań komunikacyjnych. Wewnątrz regionalny układ komunikacyjny uzupełnia układ ponadregionalny przyczyniający się do rozwoju gospodarczego Regionu.

Układ ponadregionalny tworzą następujące drogi krajowe:

- droga ekspresowa międzynarodowa nr 7 (E77) Gdańsk – Olsztynek – Warszawa – Kraków – Budapeszt.
- droga międzyregionalna nr 51 granica państwa (Bezledy) – Olsztyn – Olsztynek. Jest to droga bardzo ważna dla województwa.
- droga krajowa regionalna nr 58 w (w kierunku Szczytna).

Układ regionalny tworzą drogi zapewniające powiązania gminy z województwem.

Układ ten tworzą następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 537 Lubawa - Pawłowo (klasy Z)
- drogi powiatowe: nr 26 701 Olsztynek – Podlejski, nr 26 704 Olsztynek – Elgnówko – Szyldak, nr 26 787 Olsztynek – Nadrowo, nr 26 788 Olsztynek – Pawłowo – Kunki, nr 26 710 Olsztynek – Drwęck.

Strefa gospodarcza

Rolnictwo, leśnictwo i turystyka to historycznie wykształcone funkcje gospodarcze Gminy. Przesądziły o tym warunki naturalne. Użytki rolne stanowią 22,90% obszaru Gminy, lasy 55,6%, a jeziora 4%. Ważnym czynnikiem skłaniającym do rozwoju przemysłu rolno-spożywczego duże zasoby czystej

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wody oraz dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i rozbudowywana sieć kanalizacyjna, obniżająca koszty budowy zakładów przetwórczych.

Brak uciążliwego przemysłu oraz bardzo czyste środowisko predysponuje gminę do rozwinięcia produkcji tzw. „zdrowej żywności” i poszerzania usług turystycznych.

Największe zakłady produkcyjne na terenie Miasta Olsztynek to: „TYMBARK” S.A., Spółka Provimi Holding, Nadleśnictwo Olsztynek i Jagiełek, Wytwórnia Octu i Musztardy w Olsztyнку, TRANSPED-LAS w Olsztyнку a na terenie Gminy Zakład Rybacki w Swaderkach, Gospodarstwo Rolne w Waplewie. Spośród jednostek budżetowych największym pracodawcą są szkoły, Dom Pomocy Społecznej, Zakład Gospodarki Komunalnej, Przychodnia Zdrowia, Urząd Miejski i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Mieszkańcy Miasta pracują również w różnych zakładach poza Olsztyńkiem, np. w Szpitalu Rehabilitacyjnym dla Dzieci w Ameryce, Spółce KOZDRYK w Waplewie, ośrodkach wypoczynkowych w Mierkach, Marózie, Perkozie oraz w różnych instytucjach państwowych i prywatnych w Olsztyńce i w gminach sąsiednich.

Struktura zatrudnienia wg stanu na 31.12.2012 r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób
Pracujący ogółem	3288
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	406
Przemysł i budownictwo	1242
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	448
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa nieruchomości oraz pozostałe usługi	1192

Podmioty gospodarki narodowej:

Jednostka	Rodzaje podmiotów gospodarki	Lata	Jednostk	War
-----------	------------------------------	------	----------	-----

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

terytorialna	narodowej		a miary	tość
Olsztynek - miasto	podmioty gospodarki narodowej ogółem	2012	jed.gosp.	763
Olsztynek - miasto	sektor publiczny - ogółem	2012	jed.gosp.	55
Olsztynek - miasto	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	2012	jed.gosp.	21
Olsztynek - miasto	sektor prywatny - ogółem	2012	jed.gosp.	708
Olsztynek - miasto	sektor prywatny - spółki handlowe	2012	jed.gosp.	29
Olsztynek - miasto	sektor prywatny - spółdzielnie	2012	jed.gosp.	7
Olsztynek - miasto	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	2012	jed.gosp.	23

Ludność

Rok	Liczba mieszkańców
1996	7645
2006	7558
2012	7725

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 1.004,55 osoby na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 3995 osób (51,72) stanowiły kobiety a 3730 (48,28%) mężczyźni.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 29,9% do 18,5%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 58,5% do 66,4%, natomiast udział starszych ludzi z 11,6% do 15,1%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	2286	1428	29,9	18,5
produkcyjny	4475	5130	58,5	66,4

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

poprodukcyjny	884	1167	11,6	15,1
Ogółem	7645	7725	100,0	100,0

Na terenie Olsztynka występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynku objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz na skutek zdarzeń losowych.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem.

W 2012 r. w mieście 13,29% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W 2012 r. wśród 1.027 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (391 osób), bezrobocie (283 osoby) oraz niepełnosprawność (103 osoby).

2.1.12 Pasym

Gmina Pasym leży w południowej części województwa warmińsko - mazurskiego w powiecie szczycieńskim. Od północy graniczy z gminą Dźwierzuty, od wschodu z gminą Szczytno, od południa z gminą Jedwabno i od zachodu z gminą Purda.

Położenie miasta Pasym na tle powiatu szczycieńskiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Gmina Pasym jest najmniejsza gminą w Powiecie Szczycieńskim i zajmuje obszar 149,4 km². użytki rolne: 46%, użytki leśne: 31%, wody: 11%. Gmina stanowi 7,73% powierzchni powiatu.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W granicach gminy działa czternaście sołectw: Rutki, Tylkowo, Dybowo, Narajty, Krzywonoga, Michałki, Elganowo, Grzegrzółki, Rusek Wielki, Siedliska, Grom, Leleszki, Jurgi, Dźwiersztyny.

Gmina Pasyw leży w środkowej części Pojezierza Mazurskiego w dwóch jednostkach morfologicznych Pojezierza Mrągowskiego i Równiny Mazurskiej.

Centrum życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego, a także siedzibą samorządu gminnego jest Pasyw.

Ludność

Liczba mieszkańców miasta Pasyw na koniec 2012 r.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	brak danych
2006	brak danych
2012	2.601

Pasyw według stanu na dzień 31.12.2012 r. liczy 2.601 mieszkańców.

Gęstość zaludnienia na jest na średnim poziomie i wynosi ok. 171 os./ km².

Drogi i koleje.

Miasto Pasyw położone jest przy drodze krajowej K-53 Olsztyn – Szczytno. Ruch przelotowy, jaki przenosi ta droga, nie ma wpływu na układ wewnętrzny miasta. Drogi powiatowe wymagają modernizacji, remontów i korekt niektórych węzłów. Drogi gminne nieutwardzone wymagają modernizacji z uwzględnieniem obsługi rejonów istniejącego i przewidywanego budownictwa rekreacyjnego.

Sieć dróg gminnych wynosi ogółem 58 km, w tym:

- nawierzchni utwardzonej - 7,6 km
- nawierzchni nieutwardzonej - 50,4km

Nieutwardzone drogi gminne wymagają modernizacji z uwzględnieniem obsługi rejonów istniejącego i przewidywanego budownictwa rekreacyjnego.

Kultura i kultura fizyczna

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obecnie główną rolę kulturotwórczą w gminie Pasym pełnią dwie instytucje: Miejski Ośrodek Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna. W życiu kulturalnym gminy aktywnie uczestniczą również szkoły podstawowe i gimnazjum, które biorą udział w przygotowaniu imprez wewnętrzzkolnych jak również przygotowują programy prezentowane dla ogółu mieszkańców z okazji świąt i rocznic.

Miejski Ośrodek Kultury w Pasymiu - baza lokalowa jest w pełni wykorzystana. W godzinach przedpołudniowych swoje siedziby mają tam różne instytucje działające na rzecz mieszkańców miasta i gminy Pasym (np. Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych). Odbývają się tu spotkania, narady i sesje organizowane przez władze miasta. Godziny popołudniowe to praca w stałych formach proponowanych przez MOKiS. Budynek wymaga kapitalnego remontu, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej. W okresie grzewczym budynek jest niedograny, a zużycie opału jest bardzo duże. Przy remoncie można byłoby dostosować pomieszczenia do potrzeb prowadzonej działalności. Brakuje podstawowego sprzętu jak regały, szafy niezbędne do gromadzenia i przechowywania zbiorów.

Brak sali widowiskowej uniemożliwia zaproszenie artystów, przygotowanie koncertów, wystawianie spektakli teatralnych, między innymi z tego też powodu MOK nie ma większych dochodów. Brakiem odczuwalnym na co dzień jest niedoinwestowanie i brak sprzętu muzycznego.

Zabytki

Wykaz zabytków Miasta Pasym, zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie, obejmuje:

- układ urbanistyczny Miasta Pasym, znajdujący się w obrębie murów obronnych,
- mury obronne,
- gotycki kościół ewangelicki z II połowy XIV wieku (najstarszy obiekt w Mieście i najstarszy tego typu na Mazurach),
- ratusz,
- park,
- kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- wieżę ciśnień wraz z budynkiem łaźni,
- zespół dawnego młyna wodnego,
- spichlerz,
- karczmę (obecnie dom mieszkalny),
- 28 domów.

Stowarzyszenie, związki, organizacje pozarządowe działające na terenie miasta:

- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Pasymskiej „Kalwa”,
- Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Otwarte Drzwi”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Pomocy Ofiarom Wypadków Komunikacyjnych „Pierwsze 5 Minut”,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Ludowy Klub Sportowy „Błękitni Pasym”,
- Parafia Ewangelicko-Augsburska,
- Parafia Rzymsko-Katolicka w Pasymiu,
- Koło Łowieckie „Świt”,
- Uczniowski Klub Sportowy GimPasym,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Kalwa”

Liczba osób bezrobotnych na terenie miasta wg stanu na 31.12.2012 r. wynosi 205 osób, a stopa bezrobocia – 24,43%.

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w REGON

Jednostka terytorialna	Przedsiębiorstwa państwowe ogółem	Spółdzielnie ogółem	Spółki handlowe ogółem	Spółki cywilne ogółem	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
	2012	2012	2012	2012	2012
Pasym - miasto	0	2	7	8	177

Najwięksi pracodawcy w mieście

1. Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu wraz z jednostkami podległymi
2. Folipak

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

3. Gminna Spółdzielnia „GS”

Na terenie miasta występują następujące problemy społeczne:

- Wykluczenie osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych. Osoby takie nie mają w Pasymiu żadnego miejsca gdzie mogłyby się spotkać i spędzić aktywnie czas.
- Mała aktywność społeczna mieszkańców. Brak jest warunków do tworzenia nowych inicjatyw społecznych. Dotychczasowe stowarzyszenia działające na terenie miasta również mają problemy z przyciągnięciem nowych osób m. in. z uwagi na warunki w jakich działają.
- Degradacja kapitału ludzkiego. W Pasymiu duża grupa mieszkańców korzysta z pomocy opieki społecznej. Taki sposób życia jest bardzo często dziedziczny. Dziecko wychowane w rodzinie, która żyje tylko z uzyskanej od państwa pomocy i nie podejmuje żadnych starań żeby to zmienić, na ogół powiela taki sposób życia.

Na terenie Pasymia występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pasymiu objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem.

W 2012 r. w mieście 43,41% mieszkańców korzysta z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MGOPS:

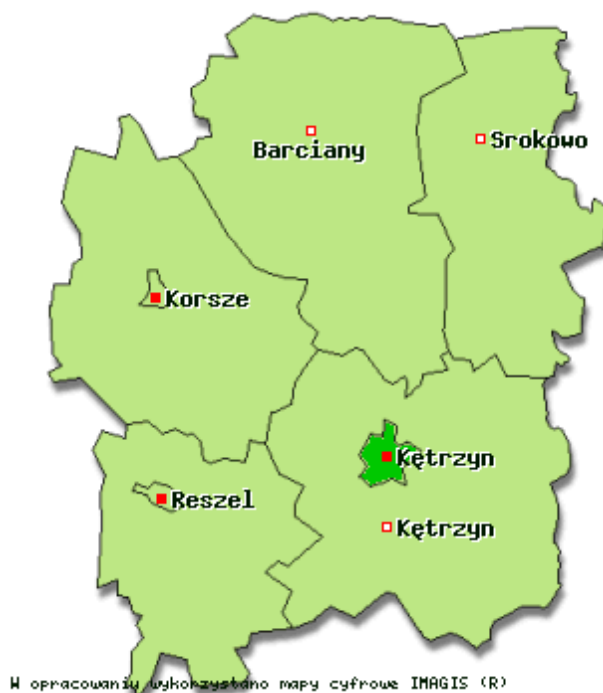
W 2012 r. wśród 1.129 osób korzystających w mieście z usług MGOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (330 osób), bezrobocie (205 osób) oraz niepełnosprawność (115 osób).

2.1.13 Reszel

Gmina miejsko-wiejska Reszel położona jest w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Wchodzi w skład powiatu kętrzyńskiego. Graniczy z gminami: Korsze, Kętrzyn, Mrągowo, Sorkwity, Kolno i Bisztynek. Powierzchnia miasta wynosi 381 ha.

Położenie miasta Reszel na tle powiatu kętrzyńskiego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Gmina charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem pod względem liczby mieszkańców. Największym ośrodkiem, który skupia około 61% liczby mieszkańców całej gminy jest miasto Reszel. Pozostałe miejscowości zamieszkiwane są przez niewielki odsetek ludności.

Miasto Reszel ma bogatą przeszłość historyczną. Na zespół staromiejski w Reszlu (obszar wewnątrz częściowo zachowanych murów średniowiecznych) składają się zabytki z wielu epok. Do najważniejszych relikwów przeszłości zaliczyć należy:

- 7) Zamek biskupi - położony na stromym brzegu rzeki Sajny. Zamek został zbudowany w latach 1350 -1375, w stylu gotyckim na planie kwadratu. Posiadał 2 skrzydła mieszkalne oraz potężną cylindryczną wieżę. Został umocniony w XV i XVI wieku (dobudowano mury obronne). Do dziś zachował się w prawie niezmienionej formie. Obecnie znajduje się w nim Filia Muzeum Warmii i Mazur i hotel na 40 miejsc.
- Kościół farny pod wezwaniem Piotra i Pawła - wzniesiony w drugiej połowie XIV wieku. Odbudowywany w latach 1475 i 1503. Dachy i górna kondygnacja

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wieży zostały odbudowane w roku 1837 po pożarze, który je zniszczył w 1806 roku. Wieża kościelna jest obecnie udostępniona jako wieża widokowa.

- Gotyckie mosty na rzece Sajnie - pochodzą z XIV wieku. Są czynne do dziś.
- Gotycka plebania nr I przy ulicy Słowackiego
- Gotycka baszta przy ul. Kraszewskiego
- Barokowy klasztor Sióstr Misjonarek
- Barokowy kościół filialny Św. Jana Chrzciciela
- Barokowa plebania nr 9 i 11 przy ulicy Słowackiego
- Ratusz - odbudowany w stylu klasycystycznym w latach 1815 - 1816 na starych fundamentach (po pożarze w 1806 roku). Jest usytuowany w środku rynku.

Miasto Reszel w swojej starej części zachowało średniowieczny układ ulic (prostopadłe uliczki, usytuowane wokół kwadratowego rynku), jak również pozostałości dawnych murów obronnych.

Środowisko przyrodnicze

Obszar gminy położony jest na obszarze Pojezierza Mrągowskiego. Mezoregion ten wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Mazurskiego. Wraz z Pojezierzami Południowobałtyckimi jest on częścią około bałtyckiej strefy pojeziernej. Jest to teren o charakterze falistym, lokalnie pagórkowatym i nachylony jest w kierunku północno - zachodnim.

Użytki rolne zajmują około 92,9% powierzchni gminy. Przeważają wśród nich grunty orne (65,5% powierzchni gminy). Znaczny jest udział łąk, który stanowi 14,5% powierzchni gminy. Lesistość gminy jest niska - wynosi około 15,5%. Lasy skupiają się głównie wzdłuż rynny Mrągowskiej.

Obszar gminy znajduje się niemal całkowicie w dorzeczu rzeki Guber, dopływie Łyny.

Infrastruktura drogowa

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Przez Reszel przebiegają drogi zapewniające połączenia z sąsiednimi większymi miejscowościami regionu:

- droga 590 Barciany - Reszel - Biskupiec
- droga 597 Lutry – Reszel
- droga 594 Kętrzyn – Reszel - Bisztynek

Strefa gospodarcza

Wśród podmiotów Gospodarki Narodowej dominuje sektor prywatny – 363 podmioty, co stanowi 92,37% ogółu, sektor publiczny stanowi 7,63%.

Jednostka terytorialna	Rodzaje podmiotów gospodarki narodowej	Lata	Jednostka miary	Wartość
Reszel miasto	- podmioty gospodarki narodowej ogółem	2012	jed.gosp.	393
Reszel miasto	- sektor publiczny - ogółem	2012	jed.gosp.	30
Reszel miasto	- sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	2012	jed.gosp.	19
Reszel miasto	- sektor prywatny - ogółem	2012	jed.gosp.	363
Reszel miasto	- sektor prywatny - spółki handlowe	2012	jed.gosp.	4
Reszel miasto	- sektor prywatny - spółdzielnie	2012	jed.gosp.	4
Reszel miasto	- sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	2012	jed.gosp.	16

Struktura zatrudnienia wg stanu na 31.12.2012 r.:

Wyszczególnienie	Liczba osób
Pracujący ogółem	926

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11
Przemysł i budownictwo	444
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja	92
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa nieruchomości oraz pozostałe usługi	379

Ludność

Rok	Liczba mieszkańców
1996	5722
2006	5095
2012	4896

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 1.281,68 osoby na km².

Struktura ludności według płci charakteryzowała się przewagą kobiet. Na koniec 2012 roku 2555 osób (52,19) stanowiły kobiety a 2341 (47,81%) mężczyźni.

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży (0 – 17 lat) z 31,1% do 15,2%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 56,5% do 65,1%, natomiast udział starszych ludzi z 12,4% do 19,7%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	1778	745	31,1	15,2
produkcyjny	3230	3211	56,5	65,6
poprodukcyjny	714	940	12,4	19,2
Ogółem	5722	4896	100,0	100,0

Najwięksi pracodawcy w mieście

- Rema S.A.,
- Mebelplast S.A.
- Zespół Opieki Zdrowotnej
- Urząd Gminy w Reszlu
- instytucje oświatowe Gminy Reszel SP3 i Gimnazjum Nr 1
- instytucje kultury

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Zespół Szkół im. M Rataja

Stowarzyszenie, związki, organizacje pozarządowe działające na terenie miasta:

- Stowarzyszenie Kulturalne „ZAMEK”
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Stowarzyszenie „ABSOLWENT”
- Stowarzyszenie „POMOCNA DŁOŃ”
- Motoklub Reszel
- Reszelski Klub Sportowy „Orlęta – Rema”
- LUKS „Orlik” Reszel
- Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie „Żyj Twórczo”
- Stowarzyszenie kulturalne „Reszelanie”
- Reszelskie Stowarzyszenie Kulturalne „Ożywić Przestrzeń”
- Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe „RE-AKCJA” w Reszlu
- Stowarzyszenie Przyjaciół Klasztoru w Reszlu
- Związek Ukraińców w Polsce, Koło w Reszlu
- Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Reszlu
- Związek Sybiraków Region Warmińsko-Mazurski, Zarząd Kętrzyn

Gmina Reszel znalazła się w niekorzystnym położeniu społeczno-ekonomicznym. Bardzo wysokie bezrobocie, zastój gospodarczy, stagnacja na rynku pracy, wzrastająca liczba osób i rodzin żyjących na pograniczu ubóstwa wyznacza szczególną pozycję w ogólnym systemie wsparcia społecznego mieszkańców gminy. Dodatkowo niepokojącym jest fakt, że zjawisko długotrwałego bezrobocia dotyka coraz częściej ludzi młodych, kończących szkoły, czyli osób o największym potencjale możliwości życiowych i zawodowych. Sytuację komplikuje fakt, że aktywizacja tej grupy jest trudna, ponieważ wraz z wydłużającym się okresem przebywania bez pracy, spada jej mobilność i postępuje zagrożenie biedą i marginalizacją społeczną. Podstawowym problemem rynku pracy w gminie jest niski poziom wykształcenia samych bezrobotnych (głównie osób w wieku produkcyjnym) i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Niska skuteczność programów rynku pracy na rzecz długotrwanie bezrobotnych pogłębia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zjawisko dziedziczenia bezrobocia, degradację świadczeniobiorców oraz pogłębiający się obszar ubóstwa.

Jednym z głównych zagrożeń, z którymi spotykają się mieszkańcy gminy są problemy związane z nadużywaniem substancji psychotropowych, zarówno legalnych jak i nielegalnych, takich jak alkohol, niktyna itp. Mimo dużego zaangażowania i wiedzy na temat uzależnień wielu osób, instytucji oraz organizacji pozarządowych, nie można skutecznie realizować działań zapobiegawczych. W wyniku nadużywania alkoholu wzrasta przestępczość oraz agresja potęgująca zjawiska przemocy w rodzinach.

Na terenie Reszla występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Reszlu objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz na skutek zdarzeń losowych.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W 2012r. w mieście 17,18% mieszkańców korzysta z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

W 2012 r. wśród 851 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są ubóstwo (565 osób), bezrobocie (416 osób) oraz niepełnosprawność (106 osób).

2.1.14 Ryn

Miasto położone jest w środkowo-wschodniej części województwa Warmińsko-Mazurskiego, od zachodu sąsiaduje z gminą Mrągowo i Kętrzyn, od wschodu z gminą Giżycko i Miłki, od południa z gminą Mikołajki. Gmina należy do powiatu giżyckiego. Obszar miasta obejmuje powierzchnię 414 ha.

Położenie miasta Ryn na tle powiatu giżyckiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Miasto Ryn położone jest centralnie w stosunku do dwóch najzasobniejszych kompleksów chroniących środowisko naturalne - Jezior Śniardwy i Mamry. Miasto położone jest na przesmyku między dwoma rozdzielonymi systemami wodnymi. Na południu jeziora Ryńskie i Tałty mają połączenie poprzez jezioro Śniardwy i rzekę Pisę z dorzeczem Wisły oraz przez kanały (przekopane w XIX w) posiadają, połączenie z systemem jeziora Mamry i rzeką Węgorapą, dopływem Pregoty. Na Północy jeziora Ołów i Orło przez półtorakilometrowy przesmyk w rejonie Głębowa mają połączenie z jeziorem i rzeką Guber, która jest częścią systemu wodnego rzeki Łyny. Przekopane w XIX w kanały rekonstruują dawne połączenia, które zanikły w wyniku zarastania jezior i obniżania się ich poziomu. Samo miasto położone jest pomiędzy jeziorami Ryńskim i Ołów, na trasie Mrągowo-Giżycko.

Przez gminę Ryn przebiega: droga krajowa nr 59 (Giżycko - Ryn - Mrągowo – Stare Kielbonki - Rozogi), klasy technicznej G (droga ta stanowi podstawowe połączenie komunikacyjne gminy z sąsiednimi gminami oraz najbliższymi miastami m.in. z miastem Giżycko i z miastem Mrągowo), droga wojewódzka nr 642 Kętrzyn – Ryn - Mikołajki.

Infrastruktura

Stan techniczny sieci wodno-kanalizacyjnych należy uznać za zadowalający. Prowadzone są sukcesywne remonty i konserwacje sieci wodociągowo-kanalizacyjnych wraz z wymianą odcinków wyeksploatowanych. Miasto Ryn posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w północno-zachodniej części miasta. Przepustowość oczyszczalni wynosi obecnie 1300 m³/dobę. Została ona oddana do eksploatacji w 1986 r., a w 2007 r. gruntownie zmodernizowana.

W latach 2009-2012 w Gminie Ryn wybudowano 134 km kanalizacji oraz 84 km wodociągów.

Miasto Ryn posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w północno-zachodniej części miasta. Przepustowość oczyszczalni wynosi obecnie 1300 m³/dobę. Została ona oddana do eksploatacji w 1986 r., a w 2007 r. gruntownie zmodernizowana. Ścieki po oczyszczeniu są odprowadzane do jeziora Ryńskiego. Obecny dopływ ścieków wynosi średnio 450 m³ na dobę

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Nieczystości stałe z obszaru miasta i gminy usuwane są w sposób zorganizowany.

Gmina Ryn jest członkiem Mazurskiego Związku Międzygminnego – Gospodarka Odpadami. Na potrzeby związku powstał Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych z siedzibą w Spytkowie.

Dostępność do energii elektrycznej na terenie gminy można określić jako dobrą, aczkolwiek infrastruktura energetyczna wymaga rozbudowy i dalszej modernizacji.

Z GPZ wyprowadzone są linie 15kV, w obrębie miasta Ryn napowietrzne i kablowe, a na terenie gminy napowietrzne zasilające stacje transformatorowe zlokalizowane w pobliżu odbiorców energii elektrycznej. Istniejąca sieć SN w około 20% nie nadaje się do przesyłu większych mocy niż przesyłane obecnie. Dlatego też, ale również ze względu na stan techniczny, będzie musiała zostać zmodernizowana, przy zwiększonych potrzebach energetycznych odbiorców.

Punktami zasilenia w energię elektryczną odbiorców w obrębie Gminy Ryn są Główny Punkt Zasilający 110/15 kV Mikołajki, zasilany linią napowietrzną 110 kV Mrągowo – Mikołajki oraz Główny Punkt Zasilający 110/15 kV Giżycko, zasilany linią napowietrzną 110 kV Wydminy – Giżycko – Kętrzyn. Z GPZ 110/15 kV wyprowadzone są linie 15 kV, w obrębie miasta Ryn napowietrzne i kablowe, a na terenie gminy napowietrzne. Linie te zasilają stacje transformatorowe zlokalizowane w pobliżu odbiorców energii elektrycznej.

Źródła ciepła na terenie miasta Ryn opierają się o kotłownie zasilane gazem, olejem opałowym oraz węglem. Miasto Ryn zasilane jest w gaz ziemny z regionalnego systemu gazowniczego. Podstawowe zasilanie stanowi gazociąg wysokiego ciśnienia biegnący z Mrągowa. Odbiorcami gazu jest około 95% gospodarstw domowych miasta Ryn.

Większe źródła ciepła na terenie miasta Ryn opierają się o kotłownie zasilane gazem i olejem opałowym, które ogrzewają:

- Osiedle, ul. Świerczewskiego - 2 kotły po 295 kW, budynek „rotacyjny” - 2 kotły: 105 i 130 kW -gazowe,
- Szkoła podstawowa, ul. H. Sawickiej - 2 kotły po 345 kW -gazowe,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Osiedle, ul. Kopernika 9 - 2 kotły po 170 i 140 kW -komunalne , 2 piece spółdzielcze - olejowe, gazowe
- Osiedle Mazurskie - 4 kotły po 105 i 70 kW i 11 kotłów Spółdzielni Mieszkaniowej – olejowe, gazowe

Zagospodarowanie przestrzenne

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta została ukształtowana historycznie i uwarunkowana w znacznym stopniu bezpośrednim położeniem miasta na brzegu jezior Ryńskiego i Ołów, a także przebiegu szlaków handlowych i roli miasta w ówczesnym systemami obronnym regionu. W pierwszej połowie XIV w. rozpoczęto w budowę zamku. Ówczesny układ miasta, choć rozbudowywany, został w znacznej mierze zachowany.

Czołowym obiektem tej grupy jest zamek w Rynie z XIV w. wielokrotnie przebudowywany, przy czym największa przebudowa miała miejsce w XVI w. z przeznaczeniem na więzienie dla kobiet. Najliczniejszą grupę stanowią budynki mieszkalne: miejskie i wiejskie. Ponadto są budynki publiczne, gospodarcze i obiekty techniczne. Licznie zachowała się małomiasteczkowa zabudowa Rynu z 2 połowy XIX w i z przełomu wieków XIX/XX oraz okresu międzywojennego. Mimo dużego zaniedbania wyglądu, budynki większości mają dobrze zachowaną substancję zabytkową. Znaczna ich ilość znajduje się w rejestrze zabytków.

Obszar centrum wraz z bezpośrednio do niego przylegającymi jeziorami stanowi najbardziej atrakcyjny teren miasta. Jednocześnie zagospodarowanie terenów położonych nad jeziorami Ryńskim i Ołów, będącymi terenami rekreacji o charakterze wypoczynkowym, jednocześnie są miejscem , które mieszkańcy i turyści wykorzystują bardzo intensywnie. W 2012 roku nad jez. Ołów powstała ścieżka rekreacyjno – wypoczynkowa o długości ponad 4 km licznie odwiedzana przez mieszkańców i osoby przybywające do Rynu.

W Rynie znajdują się również liczne zabytki i obiekty o wartości historycznej. Według dostępnych informacji na terenie miasta występują następujące zabytki:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obiekty nieruchome wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie:

- część miasta, XIV-XVIII, nr rej.: 501 z 20.02.1961 oraz 47 z 1.06.1979
- cmentarz ewangelicki „stary”, ob. komunalny, ul. Partyzantów, XVIII/XIX, nr rej.: 518 z 27.07.1986
- kaplica, nr rej.: j.w.
- wieża ciśnień, 1940, nr rej.: j.w. → osobny wpis, nr rej.: A-1775 z 30.01.2001
- zamek, 2 poł. XIV, 1853, nr rej.: 515 z 12.07.1961 oraz 4 z 9.02.1979
- dom, ul. Konrada Wallenroda 5, 1870, nr rej.: A-1356z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 3, 1870, nr rej.: 263 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 6, 1900, nr rej.: A-1359z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 8, 1860, nr rej.: 264 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 10, 1870, nr rej.: 267 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 12, 1870, nr rej.: 266 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 14, 2 poł. XIX, nr rej.: 269 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 15, 1902, nr rej.: A-1350z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 20, 1919, nr rej.: A-1366 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 2, 1919, nr rej.: 271 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 3, 1857, nr rej.: 274 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 7, 1840, nr rej.: 273 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 8, 1850, nr rej.: 276 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 11, 1916, nr rej.: 275 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 13, 2 poł. XIX, nr rej.: A-1373 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 14, 1870, nr rej.: A-1372 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 15, 1900, nr rej.: 280 z 18.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 17, k. XIX, nr rej.: 717 z 15.11.1967
- dom, ul. Kościuszki 18, 1900, nr rej.: A-1371 z 17.02.1982
- dom, ul. Nowickiego 3, 2 poł. XIX, nr rej.: 260 z 16.02.1982
- dom, ul. Nowickiego 4, 1850, nr rej.: A-1354 z 16.02.1982
- dom, ob. kaplica ewangelicka, ul. Partyzantów 1, XIX-XX, nr rej.: 270 z 17.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 6, nr rej.: 255 z 16.02.1982

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- dom, ul. Świerczewskiego 8, nr rej.: 254 z 16.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 11, nr rej.: 716 z 15.11.1967 oraz 253 z 16.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 12, nr rej.: 718 z 16.11.1967 oraz 296 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 13, nr rej.: 297 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 16, nr rej.: 719 z 16.11.1967
- dom, ul. Świerczewskiego 17, 1884, nr rej.: 295 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 19, k. XIX, nr rej.: 720 z 16.11.1967
- dom, ul. Świerczewskiego 20, nr rej.: 293 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 21, nr rej.: 721 z 16.11.1967 oraz 294 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 22, nr rej.: 291 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 24, nr rej.: 722 z 16.11.1967 oraz 292 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 26, k. XIX, nr rej.: 723 z 16.11.1967
- dom, ul. Świerczewskiego 27, nr rej.: 289 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 29, nr rej.: 290 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 30, nr rej.: 287 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 31, nr rej.: 288 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 32, nr rej.: 285 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 33, 1870, nr rej.: 286 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 35, nr rej.: 283 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 39, nr rej.: 284 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 43, nr rej.: 281 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 45, nr rej.: 282 z 18.02.1982
- dom, ul. Traugutta 7, nr rej.: 261 z 16.02.1982
- dom, pl. Wolności 4, nr rej.: 258 z 16.02.1982
- dom, pl. Wolności 13, nr rej.: 257 z 16.02.1982
- młyn wodny, ob. elektryczny, ul. Sawickiej 3, 2 poł. XIX, nr rej.: 256 z 16.02.1982
- wieża ciśnień, ul. Partyzantów 6a, 1940, nr rej.: A-1775 z 30.01.2001

Wobec licznych zniszczeń wojennych jakie dotknęły podobne miasteczka dobry stan zachowania ryńskich zabytków w powiązaniu z dogodnym położeniem na szlaku kołowym i wodnym, czyni miasto wyjątkowo atrakcyjnym, gdzie wykorzystanie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

niewątpliwych walorów zabytkowych powinno owocować turystycznym rozwojem miasta

Komunikacja

Gmina posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny. W granicach administracyjnych gminy Ryn układ komunikacji drogowej tworzą drogi:

- Krajowa.
- Wojewódzkie
- Powiatowe.
- Gminne.

Droga krajowa

Przez gminę Ryn przebiega droga krajowa nr 59 (Giżycko - Ryn - Mrągowo – Stare Kielbonki - Rozogi), klasy technicznej G. Droga ta stanowi podstawowe połączenie komunikacyjne gminy z sąsiednimi gminami oraz najbliższymi miastami m.in. z miastem Giżycko i z miastem Mrągowo.

Drogi wojewódzkie

W gminie znajdują się 3 drogi wojewódzkie nr 592, 642, 643 .

Drogi powiatowe

Przez obszar miasta i gminy Ryn przebiega 10 dróg powiatowych, administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Giżycku.

Drogi publiczne gminne

Przez obszar miasta i gminy Ryn przebiega 25 dróg publicznych gminnych stanowiących uzupełnienie dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

Sfera społeczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012r. miasto Ryn zamieszkiwało 2948 mieszkańców.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Rok	Liczba mieszkańców
1996	3213
2006	3006
2012	2948

Główną przyczyną tego niekorzystnego zjawiska demograficznego jest malejąca liczba urodzeń. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały aż do ujemnego przyrostu, który obecnie notujemy. . Pozytywnym zjawiskiem, mogącym wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby mieszkańców jest dodatnie saldo migracji w 2012r. tzn. liczba osób napływających do miasta była wyższa od liczby emigrujących.

Ilustracją powyższych stwierdzeń są zestawione poniżej dane statystyczne:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	37	20	17	-11
2006	29	36	-7	-14
2012	26	27	-1	6

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 712osób na km².

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży z 25,12% do 17,30%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 61,97% do 67,00%, natomiast udział starszych ludzi z 12,91% do 15,70%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	807	511	25,12	17,30
produkcyjny	1991	1975	61,97	67,00

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

poprodukcyjny	415	462	12,91	15,70
Ogółem	3213	2948	100,0	100,0

Strefa gospodarcza

Lokalna gospodarka bazuje w znacznej mierze na uwarunkowaniach przestrzennych scharakteryzowanych w poprzednim rozdziale. Do roku 1990 w gminie Ryn dominującą dziedziną gospodarki było rolnictwo indywidualne oraz zorganizowane w formie PGRów. Na terenie Miasta również notowało się silne związki ze sferą rolnictwa. Przyzwoitą pozycję miał również sektor spółdzielczości inwalidzkiej. Przekształcenia gospodarcze w minionych 15- leciu doprowadziły do szeregu zmian w geografii gospodarczej gminy, lecz także samego Miasta. Podobnie jak w każdym małym mieście tego regionu pojawiło się duże bezrobocie, które trwa do dziś.

Obecnie w gminie Ryn wyróżnić można trzy dziedziny działalności gospodarczej:

- usługi,
- przemysł
- turystyka.

W Mieście Ryn przemysł reprezentuje wytwarzającą okna i drzwi z PCV i aluminium Firma JOCZ, Spółdzielnia Inwalidów "POKÓJ", Gminna Spółdzielnia SCH, stolarnie.

Sektor turystyczny z roku na rok ulega rozwojowi, z pewnością tendencje do rozwoju bazy noclegowej i rekreacyjnej będą dominujące i wytyczą przyszłe źródła wzrostu dochodów gminy i jej mieszkańców. W gminie funkcjonuje ponadto kilka zakładów rzemieślniczych i usługowych.

Do przedstawicieli sektora turystycznego zaliczyć należy w Mieście Ryn m. in.

- Mazurskie Centrum Kongresowo-Wypoczynkowe "Zamek - Ryn"
- Miedzyszkolna baza sportów wodnych Ryn "ZOFIÓWKA"

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Ośrodek Żeglarsko - Wypoczynkowy "Wichrowe Wzgórza" w Rynie
- Ośrodek Wypoczynkowy – Żeglarski „Ryn”
- pensjonaty: Karczma u Wallenroda, Passat, Baszta, Hetman, Serce Mazur, zajazd Pod kasztanami.

Ogółem na terenie miasta zarejestrowano w 2010 r. 271 podmiotów gospodarczych, natomiast w 2013 roku 191 podmiotów.

Analizując strukturę podmiotów gospodarczych w mieście, w pierwszej kolejności wspomnieć należy o najliczniejszej grupie podmiotów w sekcji G klasyfikacji PKD związanej z handlem i naprawami pojazdów i sprzętu użytku domowego i osobistego (55 podmiotów), sektor usług budowlanych - 52 podmioty) oraz sektor hotelowy, wynajem domków i pokoi (47 podmiotów).

Najważniejszymi problemami społecznymi miasta Ryn są długotrwałe bezrobocie, unikanie pracy, ubóstwo, obszary dużego zróżnicowania wśród mieszkańców, uzależnienia (alkohol, używki, hazard, media), przemoc, przestępczość, wandalizm (graficy), żebranie w miejscach publicznych, emigracja osób w wieku produkcyjnym.

Problemy społeczne dotyczą w znacznej mierze następujących grup społecznych (wykluczonych społecznie): młodzież, osoby bezrobotne, seniorzy.

Na terenie Rynu występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

Osoby będące klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, alkoholizmu, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem

W 2012 r. w mieście 11,33% mieszkańców korzystało z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MOPS:

W 2012 r. wśród 334 osób korzystających w mieście z usług MOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są bezrobocie (129 osób), niepełnosprawność (50 osób) oraz ubóstwo (47 osób).

2.2 *Diagnoza społeczna oraz identyfikacja potrzeb w miastach Cittaslow objętych programem*

Na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego następuje utrata funkcji społeczno-gospodarczych małych i średnich miast w wyniku silnej konkurencji zewnętrznej oraz pogarszającej się sytuacji w gminach otaczających te miasta. Są to

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

również konsekwencje procesów historycznych – w województwie wciąż widoczne są negatywne skutki zapoczątkowanej w Polsce transformacji w 1989 r.

Sieć miast w województwie jest dobrze rozwinięta, lecz średnia wielkość miasta jest znacznie niższa niż średnia krajowa (17,4 tys. wobec prawie 23,9 tys. w Polsce – bez Warszawy). Nieco wyższa od krajowej jest mediana liczby ludności w miastach Warmii i Mazur (również bez Warszawy: 9,1 tys. wobec 8,3 tys.). Oznacza to, że potencjał ludnościowy średniej wielkości ośrodków miejskich Warmii i Mazur może ciągle być podstawą do budowania konkurencyjności.

Wielkość miast na tle średniej dla województwa

Jednocześnie miasta (nawet najmniejsze) stanowią lokalne ośrodki dostępu do różnorodnych usług publicznych dla obszarów wiejskich, dotkniętych wciąż problemami związanymi z bezrobociem i emigracją. W obszarze 15 miast i 15 gmin miejsko-wiejskich żyje łącznie 62,% mieszkańców województwa. W analizowanej grupie znajduje się prawie 55% zarejestrowanych w regionie bezrobotnych w regionie. Zjawisko pozostawania bez pracy w dłuższym okresie czasu skutkuje ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W zaniedbanych częściach miast (zniszczona zabudowa, dekapitalizacja infrastruktury technicznej, w tym transportowej) i na terenach blokowisk (pozbawionych funkcjonalnych przestrzeni publicznych, skupiających aktywność społeczną) skoncentrowały się negatywne zjawiska społeczne, takie jak: niska aktywność gospodarcza i zawodowa, bezrobocie, natężenie zjawisk patologicznych, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Taka sytuacja utrudnia wykorzystanie potencjału ludnościowego zamieszkującego te obszary. Stąd konieczna jest kontynuacja kompleksowych i zintegrowanych działań rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, obejmująca najbardziej potrzebujące społeczności lokalne. Wsparcie lokalnej polityki miejskiej w działaniach jest szczególnie istotne w regionie zaliczanym do najbiedniejszych w UE. W przeciwnym razie będzie postępowała degradacja znaczenia warmińsko-mazurskich miast w sieci krajowych ośrodków.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Głównym problemem, z którym borykają się mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego jest bezrobocie. W 2012 roku co piąty (21,2%) aktywny zawodowo mieszkaniec pozostawał bez zatrudnienia (w kraju 13,4%).

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych – stan na koniec 2012 r.

Jednymi z najczęstszych przyczyn bezrobocia są:

- brak kwalifikacji zawodowych (w 2012 r. 28,5% bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych,
- niski poziom wykształcenia (w 2012 r. 32,9% ogółu bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe; 28,2% - zasadnicze zawodowe; 10,7% - średnie ogólnokształcące).

Trudna sytuacja na rynku pracy skutkuje niską zamożnością mieszkańców. Znaczna część ludności znajduje się w trudnej sytuacji materialnej - poziom wynagrodzeń stale odbiega od średniej krajowej - w 2012 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto stanowiło 84,1% średniej ogólnopolskiej. Podobnie dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwie domowym jest niższy niż średnio w Polsce i w 2012 roku stanowił 86,8% średniej ogólnopolskiej – 14 lokata w kraju.

W konsekwencji region cechuje także najwyższa w kraju liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Dominującym powodem korzystania z niej jest bezrobocie, w następnej kolejności: ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz długotrwała lub ciężka choroba i alkoholizm. Bezrobocie często ma charakter strukturalny, natomiast pozostałe powody w wielu przypadkach mają źródło w środowisku rodzinnym. W regionie występuje również wysoki udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku – w 2012 r. wyniósł 39,5% i był 4. najwyższym wynikiem w kraju.

O relatywnie najgorszej sytuacji materialnej ludności województwa na tle kraju świadczy także poziom zagrożenia ubóstwem wśród mieszkańców ogółem. Wskaźnik zagrożenia ubóstwem poniżej granic minimum egzystencji wyniósł w 2012

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

r. 13,5%, co było najwyższą wartością w kraju, tak jak i wartości wskaźnika zagrożenia ubóstwem poniżej relatywnej granicy ubóstwa - 24,7% oraz wskaźnika zagrożenia ubóstwem poniżej ustawowej granicy ubóstwa – 13,8%.

Osoby korzystający z MOPS (w %) – stan na koniec 2012 r.

Niski status ekonomiczny, trudna sytuacja zawodowa oraz wysoki poziom zagrożenia ubóstwem i niski poziom wykształcenia wśród osób bezrobotnych niosą ryzyko wykluczenia społecznego. Jedną z grup najbardziej na nie narażonych ze względu na relatywnie niski status ekonomiczny (zagrożenie ubóstwem) oraz niską aktywność społeczną są osoby powyżej 50 r.ż. Z danych GUS wynika, iż ubóstwem warunków życia dotkniętych jest w kraju 14% tej grupy wiekowej. Charakteryzuje ją niski poziom wykształcenia oraz często zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, brak umiejętności poruszania się po rynku pracy (brak wiadomości na temat sposobów i metod poszukiwania pracy). Niepokojącą tendencją jest wzrost liczby osób 50+ w ogólnej liczbie bezrobotnych – zwiększył się on z 17,4% w 2006 r. do 21,7% w 2012 r.

Dla rozwoju każdego społeczeństwa kluczowe znaczenie ma prawidłowe funkcjonowanie rodziny, ponieważ trudna sytuacja życiowa członków rodziny przekłada się na wszystkich domowników, w tym dzieci, dla których zagrożenie wykluczeniem społecznym oznacza mniejsze możliwości oraz zmarnowany potencjał. Tymczasem, jak wskazują dane GUS, w kraju najbardziej zagrożone ubóstwem są rodziny wielodzietne. W 2012 roku odsetek gospodarstw domowych zagrożonych ubóstwem skrajnym (minimum egzystencji) wśród rodzin z co najmniej 4 dzieci na utrzymaniu wyniósł 26,6%. Natomiast odsetek gospodarstw domowych z 2 dzieci na utrzymaniu zagrożonych ubóstwem skrajnym wynosił zaledwie 4,2%. W warmińsko-mazurskim w 2012 roku z pomocy społecznej skorzystało 76.800 rodzin. W 2012 roku funkcjonowały tu 2.423 rodziny zastępcze, które sprawowały opiekę nad 3.722 dziećmi.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Według danych GUS rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi są dwukrotnie bardziej zagrożone skrajnym ubóstwem niż gospodarstwa domowe bez osób niepełnosprawnych – granica ubóstwa skrajnego dla gospodarstw domowych z przynajmniej jednym dzieckiem do lat 16 posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności w 2012 roku wynosił 12,4%, natomiast analogiczny wskaźnik dla gospodarstw domowych bez osób niepełnosprawnych tylko 6,0%.

Kolejną grupą szczególnie zagrożoną wykluczeniem społecznym jest młodzież. Wśród mieszkańców województwa utrzymuje się relatywnie wysoki odsetek osób niepełnosprawnych, który według NSP w 2011 wynosił 13,6% przy średniej ogólnopolskiej wynoszącej 12,2%. Osoby niepełnosprawne, z uwagi na swój stan zdrowia i wynikające z tego konsekwencje w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, stanowią szczególną kategorię osób na rynku pracy. W wielu sytuacjach mają one utrudniony dostęp do zatrudnienia oraz stosownego do potrzeb wsparcia w pozyskaniu pracy. Przy tak wysokim odsetku osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji władze regionalne stanęły przed wyzwaniem ułatwienia dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym. Należy podkreślić, że w warmińsko-mazurskim obserwuje się najniższy udział gospodarstw domowych, które opłacały usługi medyczne „z własnej kieszeni” - w 2013 r. było to 26,9% gospodarstw domowych, w kraju 48,4%.

Równie istotną sprawą jest rozwiązanie problemów, wynikających z wysokiego w regionie odsetka liczby osób niepełnosprawnych (13,6% w 2011 r.). Grupę potrzebujących pomocy powiększa proces starzenia się społeczeństwa. Według prognoz GUS, udział osób w wieku poprodukcyjnym będzie wzrastał i w 2035 roku wyniesie 26,3% ogółu populacji regionu wobec 15,7% w 2012 r. Tymczasem już teraz występuje deficyt usług opiekuńczych nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi („Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020”). Osoby te ze względu na stan zdrowia, rodzaj i stopień niepełnosprawności, bądź brak możliwości samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym, przy braku dostępu do usług rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych i wspomagających (np. asystenta osobistego) świadczonych w miejscu zamieszkania, są niezdolne do samoopieki oraz wymagają kontroli lekarskiej, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji, zapewnienia opieki pielęgniarskiej.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Istotnym czynnikiem, pogłębiającym wykluczenie społeczne oraz ograniczającym aktywność społeczną osób zagrożonych wykluczeniem, jest brak wiedzy na temat przysługujących im praw, w tym także praw obywatelskich.

Jednym ze szczególnych sposobów odpowiedzi na problemy gospodarcze, społeczne i środowiskowe jest ekonomia społeczna, która daje szeroki wachlarz możliwości aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Pomimo, iż jej podmioty działają od ponad 200 lat, to w obliczu kryzysu gospodarczego, rosnącego bezrobocia i coraz mniej skutecznej ścieżki pomocy państwa dla potrzebujących, odkrywane są na nowo. Podmioty takie jak stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne czy spółki non profit stają się alternatywnymi miejscami pracy, a tym samym przyczyniają się do zmniejszenia skali bezrobocia. Wciąż jednak należy działać na rzecz sprzyjającego klimatu dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej. W Polsce, pomimo szeroko zakrojonych finansowanych m.in. z EFS, nie osiągnięto jeszcze zadowalających efektów – przeciętnie w krajach UE zatrudnienie w sektorze ekonomii społecznej w 2010 r. kształtowało się na poziomie ok. 6,5% wszystkich pracujących, podczas gdy w Polsce było to ok. 3,7%.

W latach 2007-2013 dzięki środkom z EFS utworzono w województwie 16 podmiotów ekonomii społecznej; funkcjonuje sieć Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej oraz 6 inkubatorów przedsiębiorczości społecznej. Instytucje te zapewniają szeroki katalog bezpłatnych usług. Rozwój przedsiębiorczości społecznej wpływa pozytywnie na rozwój kapitału ludzkiego, który stawiany jest często jako jeden z najważniejszych czynników decydujących o rozwoju gospodarczym. Kształcenie postaw proprzedsiębiorczych oraz wspieranie powstających lub już istniejących podmiotów ekonomii społecznej pozwoli na skuteczniejszą walkę z marginalizacją osób bezrobotnych czy też dysfunkcyjnych. Niemniej jednak wszelkie działania związane z rozwojem ekonomii społecznej wiążą się z koniecznością wzmocnienia infrastruktury podmiotów działających w jej obszarze.

Wszystkie zjawiska, zarówno negatywne, jak i pozytywne, występujące na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, przekładają się bezpośrednio na społeczność zamieszkującą miasta należące do sieci Cittaslow.

2.3 Wyznaczenie delimitacji przestrzennej obszarów rewitalizowanych

Gminy biorące udział w programie przeprowadziły analizę sytuacji w mieście w aspekcie uwarunkowań społecznych, kulturowych i gospodarczych, określiły główne problemy miast uwzględniając potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Powołano w każdym mieście grupy robocze składające się z przedstawicieli szkolnictwa, policji, służb ratunkowych, organizacji pozarządowych, miejskich ośrodków społecznych, środowisk kulturalnych i religijnych oraz urzędników odpowiadających za problemy zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury oraz środowiska. W trakcie ich spotkań przeprowadzono analizę, która pozwoliła na identyfikację obszarów problemowych. Obszary problemowe zostały następnie skonfrontowane z mapą miast dając w ten sposób wstępną delimitację obszarów wymagających rewitalizacji.

Jako dwa najbardziej odczuwalne w miastach cittaslow wskaźniki degradacji wybrano odsetek bezrobocia kwalifikowalnego oraz odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Miast oraz z Głównego Urzędu Statystycznego przeprowadzone zostały wyliczenia określonych wskaźników zgodnie z wytycznymi. Dane liczbowe potwierdziły w znacznej mierze wstępną delimitację. Określony w ten sposób obszar rewitalizowany będzie zgodny z wyznaczonymi założeniami Wytycznych Instytucji Zarządzającej do opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji - RPO Warmia i Mazury na lata 2014 – 2020, ponieważ jego sytuacja w odniesieniu do analizowanych kryteriów jest gorsza od średniej dla obszaru całego miasta.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji są spójne ze Strategią Rozwoju Społeczno –Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 oraz lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi poszczególnych miast.

2.3.1 Barczewo

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej
-----------------	---

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.
Dane liczbowe	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej - 926
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 375
	Liczba mieszkańców miasta - 6933
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 1430
Źródło danych	Urząd Miejski w Barczewie
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców miasta
Obliczenia	
Obszar całego miasta	$\frac{926}{6933} \times 100$ 13,35
Obszar analizowany	$\frac{375}{1430} \times 100$ 26,22

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze miasta - 642
	Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym - 188
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie miasta – 4670
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na obszarze

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	analizowanym - 890	
Źródło danych	Urząd Miejski w Barczewie	
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	642 x 100	13,75
	4670	
Obszar analizowany	188 x 100	21,12
	890	

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje następujące ulice: Cicha, Grunwaldzka, Klasztorna, Mikołaja Kopernika Tadeusza Kościuszki, Krótka, Łąkowa, Mazurska, Adama Mickiewicza, Mostowa, Narbutta, Niepodległości, Feliksa Nowowiejskiego, Obrońców Warszawy, Ogrodowa, Plac Stefana Batorego, Plac Ratuszowy, Południowa, Pomorska, Władysława Stanisława Reymonta, Smętka, Romualda Traugutta.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 1430 osoby i stanowi 20,63 % mieszkańców miasta Barczewo i 8,25% mieszkańców gminy Barczewo.

Powierzchnia obszaru wyznaczonego do rewitalizacji wynosi 18,6427 ha, (powierzchnia miasta 457,5763 ha, powierzchnia gminy Barczewo 31 445,0567 ha) co stanowi 0,06% powierzchni gminy.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 28,97% bezrobotnych w całym mieście.

Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji obserwuje się niską aktywność zawodową, bezrobocie, niską aktywność gospodarczą, alkoholizm, problemy opiekuńczo wychowawcze, ubóstwo, przemoc w rodzinie.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2.3.2 Biskupiec

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej - 873	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 701	
	Liczba mieszkańców miasta – 10 626	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 5 609	
Źródło danych	Urząd Miejski Biskupiec	
Sposób obliczeń	$\frac{\text{Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej}}{\text{Ogólna liczba mieszkańców miasta}}$	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{873}{10626} \times 100$	8,22
Obszar analizowany	$\frac{701}{5609} \times 100$	12,50

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta

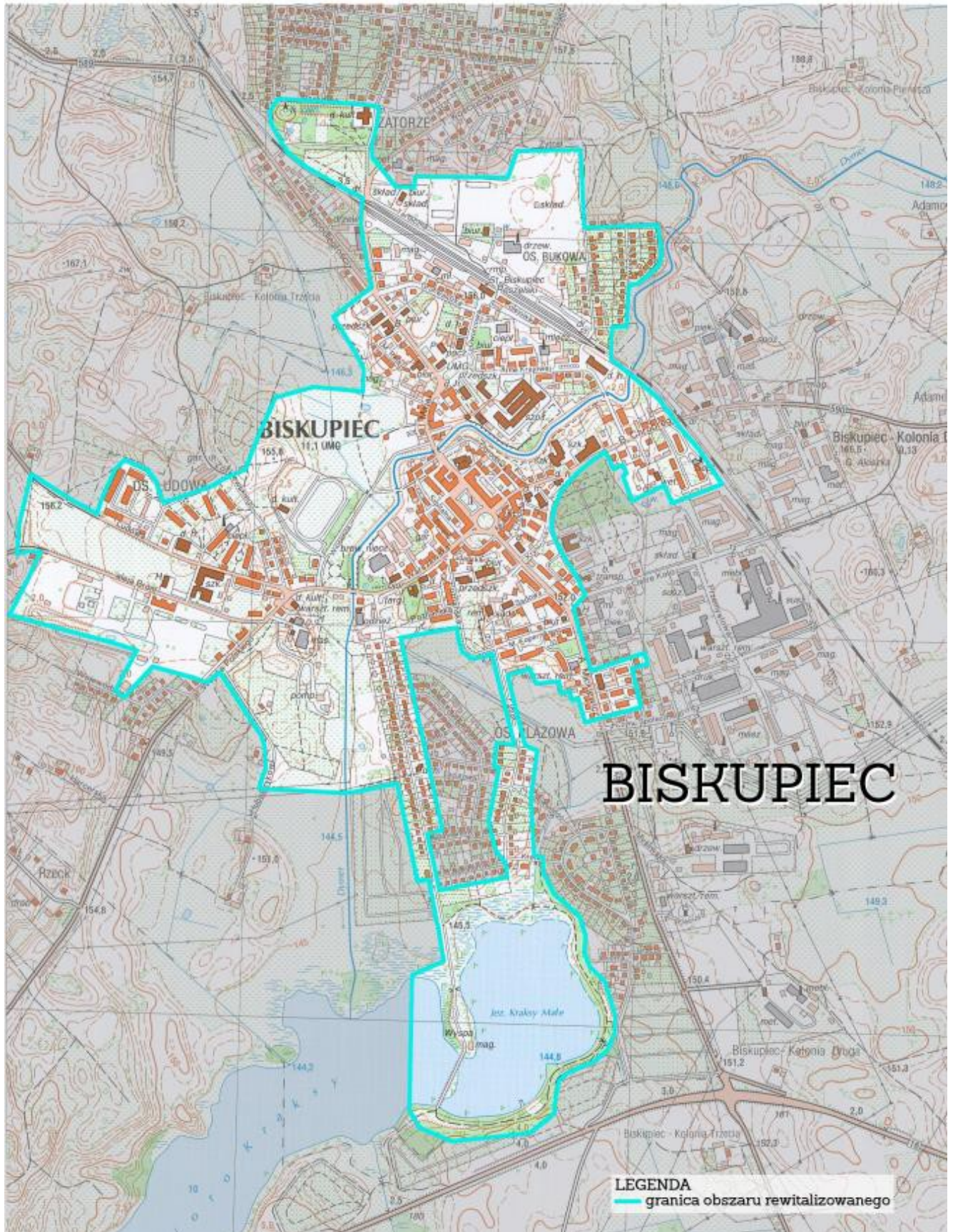
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze miasta - 703	
	Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym - 381	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie miasta - 7080	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na obszarze analizowanym- 3705	
Źródło danych	Urząd Miejski Biskupiec	
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{703}{7080} \times 100$	9,93
Obszar analizowany	$\frac{381}{3705} \times 100$	10,28

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

OBSZAR REWITALIZOWANY

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje ulice: Bolesława Chrobrego (dotyczy budynków nr 1-3, 3a, 4a, 5, 5a, 6, 7-18, 18a, 18b, 19, 21, 23, 25), Armii Krajowej, Dworcową, Tadeusza Kościuszki, Aleję Niepodległości (dotyczy budynków nr 1-3, 3a, 4, 4a, 5, 5a, 7-13, 15, 17, 19, 21, 23, 23a, 25, 27, 29, 31), 1-go Maja, Ogrodową, Pl. Wolności, Grunwaldzką, Zygmunta Krasińskiego, Floriańską, Pionierów, Topieli, Wojciecha Bogusławskiego, Wawelską, Przeskok, Warmińską, Szpitalną, Syreny, Warszawską, Poznańską, Gdańską, Stefana Żeromskiego, Mazurskie Przedmieście, Fryderyka Chopina, Wiosenną, Stanisława Żółkiewskiego, Ludową (3, 3A, 7), Aleję Broni (dotyczy budynków nr 1A, 1B, 1C, 1F, 1I, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14), Aleję Wojska Polskiego (dotyczy budynków 1a, 1b, 2, 4, 4a, 6, 8), Piwną, Strażacką, Stanisława Moniuszki, Kryniczną, Cmentarną, Sądową, Mikołaja Kopernika, Adama Mickiewicza (dotyczy budynków nr 3-13, 17-19, 21, 23, 25, 27, 29, 39, 41), Juliusza Słowackiego, Gen. Józefa Bema, Gen. Stanisława Maczka, Lipową, Plażową, Krótką, Polną, Hubalczyków 1, 2, Matejki 2, Bohaterów 19, 18, Repatriantów 17.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 5609 osoby i stanowi 52,78 % mieszkańców miasta Biskupiec i 29,23% mieszkańców gminy Biskupiec.

Powierzchnia obszaru 1,4084 km² (powierzchnia miasta 5 km², powierzchnia gminy Biskupiec 290 km²) co stanowi 0,49% powierzchni gminy.

2.3.3 Bisztynek

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z zasiłków pomocy społecznej - 525	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 501	
	Liczba mieszkańców miasta – 2492	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 2006	
Źródło danych	Urząd Miejski Biskupiec	
Sposób obliczeń	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{525}{2492} \times 100$	21,07
Obszar analizowany	$\frac{501}{2006} \times 100$	24,98

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze miasta - 293
	Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym - 273
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie miasta - 1778
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na obszarze analizowanym- 1633
Źródło danych	Urząd Miejski Bisztynek
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych Liczba osób w wieku produkcyjnym

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	<u>293</u> x 100 1778	16,48
Obszar analizowany	<u>273</u> x 100 1633	16,72

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje następujące ulice: ul. 9 Maja, ul. Adama Asnyka, ul. Andrzeja Struga, ul. Boczna, ul. Bolesława Prusa, ul. Ceglana, pl. Chopina, ul. Elizy Orzeszkowej, ul. Fryzjerska, ul. Górnośląska, ul. Grodzka, ul.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Grunwaldzka, ul. Gustawa Morcinka, ul. Henryka Sienkiewicza, ul. Jana Kochanowskiego, ul. Jana Wiktora, ul. Karola Miarki, ul. Kolejowa, ul. Kościelna, ul. Krótka, ul. Kwiatowa, ul. Mariana Buczka, ul. Marii Konopnickiej, ul. Mazurska, ul. Michała Kajki, ul. Nowe Osiedle, ul. Obwodowa, ul. Owcza, ul. Pawła Findera, ul. Polna ul. Reymonta, ul. Słoneczna, ul. Sportowa, ul. Stanisława Moniuszki, ul. Stefana Żeromskiego, ul. Szkolna, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Wojska Polskiego, pl. Wolności.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 2006 osoby i stanowi 30% mieszkańców gminy Bisztynek.

Powierzchnia obszaru wynosi 1,3 km², co stanowi 0,64% powierzchni gminy Bisztynek (203 km²).

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 95,42% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 89,08% bezrobotnych w całym mieście.

2.3.4 Dobre Miasto

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej - 1011	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 444	
	Liczba mieszkańców miasta - 10641	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 4000	
Źródło danych	Urząd Miejski w Dobrym Mieście	
Sposób obliczeń	Liczba korzystających z pomocy społecznej Ogólna liczba mieszkańców	
Obliczenia		
Obszar całego miasta	$\frac{1011}{10641} \times 100$	9,50
Obszar analizowany	$\frac{444}{4000} \times 100$	11,10

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 43,92% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze miasta - 1120	
	Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym - 254	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie miasta – 7215	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na obszarze analizowanym- 1576	
Źródło danych	Urząd Miejski w Dobrym Mieście	
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		
Wartość wskaźnika		
Obszar całego miasta	$\frac{1120}{7215} \times 100$	15,52
Obszar analizowany	$\frac{254}{1576} \times 100$	16,12

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 22,68% bezrobotnych w całym mieście.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje następujące ulice:

ul. Olsztyńska, ul. Górna, ul. Jeziorańska, ul. Warszawska, ul. Wojska Polskiego, ul. Malczewskiego, ul. Sowińskiego, ul. Jana Pawła II, ul. Tadeusza Nalepy, ul. Grunwaldzka, ul. Orła Białego, ul. Saperów, ul. Łużycka (numery: 1-10, 12, 14, 17, 19, 21, 24, 26, 26a, 27, 28, 28a, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 39, 49, 51, 53, 55, 55a, 57), ul. Fabryczna (numery: 1a, 1b, 1c, 2, 3, 4, 4a, 5, 7, 7a – 7g), ul. Zwycięstwa (numery: 1, 1a, 2, 2a, 3, 3a, 4, 5, 6, 7, 7a, 8, 9)

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 4000 osób i stanowi 37,52% mieszkańców miasta Dobro Miasto i 24,72% mieszkańców gminy Dobro Miasto.

Powierzchnia obszaru wynosi 1,5 km², co stanowi 30% powierzchni miasta oraz 0,51% powierzchni gminy Dobro Miasto.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji obserwuje się zjawiska związane z problemami społecznymi, tj.: wykluczenie społeczne, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm, przemoc w rodzinie.

2.3.5 Gołdap

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z zasiłków pomocy społecznej - 959	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z I obszaru analizowanego - 106	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z II obszaru analizowanego - 19	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z III obszaru analizowanego - 87	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z III obszaru analizowanego - 157	
	Liczba mieszkańców miasta – 13539	
	Liczba mieszkańców na I obszarze analizowanym- 1226	
	Liczba mieszkańców na II obszarze analizowanym- 130	
	Liczba mieszkańców na III obszarze analizowanym - 887	
	Liczba mieszkańców na IV obszarze analizowanym - 1708	
Źródło danych	Gmina Gołdap	
Sposób obliczeń	Liczba korzystających z pomocy społecznej	
	Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar całego miasta	<u>959</u> x 100 13539	7,08
I Obszar analizowany	<u>106</u> x 100 1226	8,65
II Obszar analizowany	<u>19</u> x 100 130	14,62
III Obszar analizowany	<u>87</u> x 100 887	9,81
IV Obszar analizowany	<u>157</u> x 100 1708	9,19

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z I, II, III, IV obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze miasta – 975
	Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych w I obszarze analizowanym – 90
	Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych w II obszarze analizowanym - 12
	Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych w III obszarze analizowanym – 75
	Liczba osób bezrobotnych zamieszkałych w IV obszarze analizowanym – 152
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie miasta – 9399
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na zamieszkałych w I obszarze analizowanym - 790
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na zamieszkałych w II obszarze analizowanym - 93
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na zamieszkałych w III obszarze analizowanym -649
	Liczba osób w wieku produkcyjnym na zamieszkałych w IV obszarze analizowanym -1198

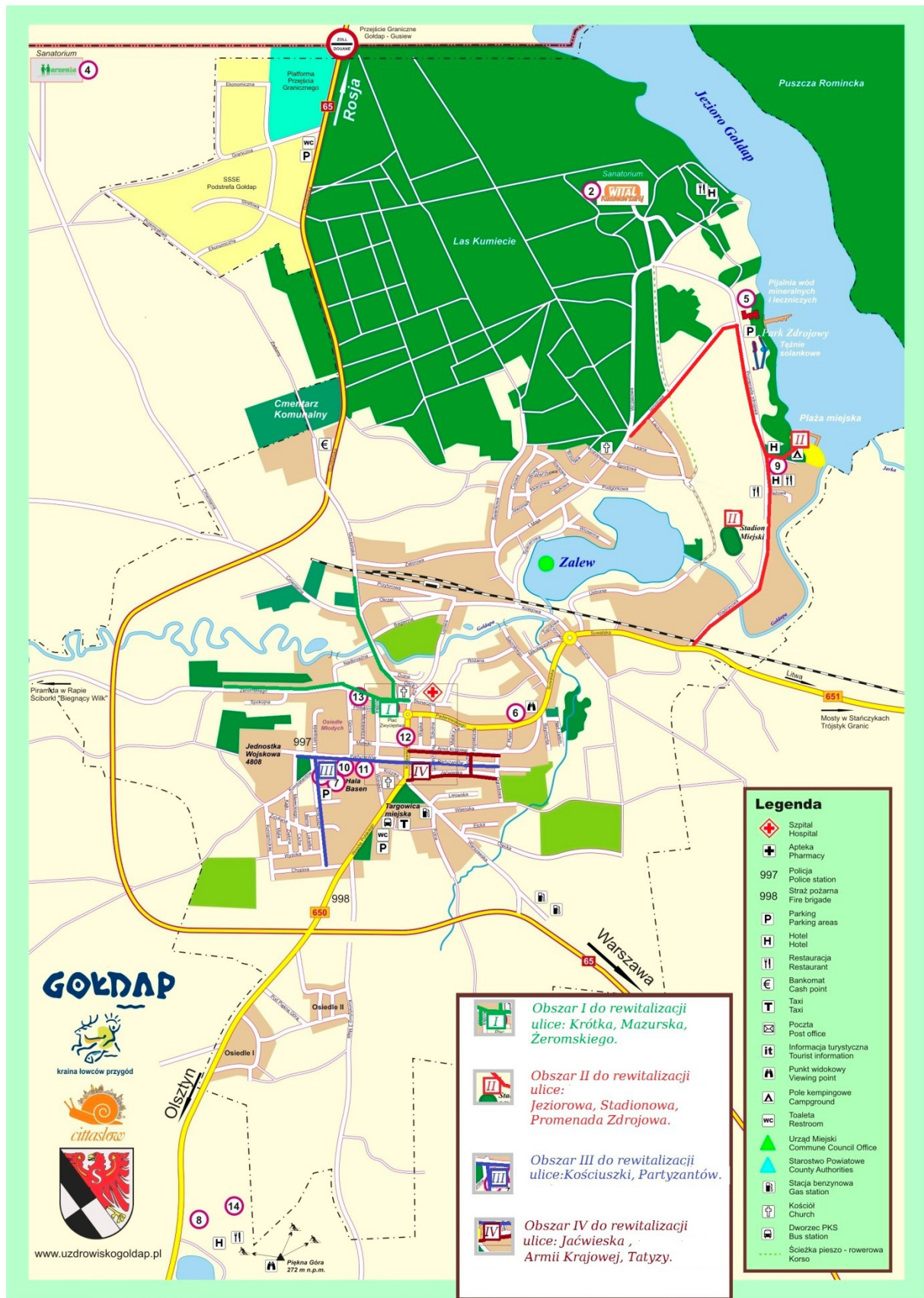
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Źródło danych	Gmina Gołdap	
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{975}{9399} \times 100$	10,37
I Obszar analizowany	$\frac{90}{790} \times 100$	11,39
II Obszar analizowany	$\frac{12}{93} \times 100$	12,90
III Obszar analizowany	$\frac{75}{649} \times 100$	11,56
IV Obszar analizowany	$\frac{152}{1198} \times 100$	12,69

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego na I, II, III, IV obszarze analizowanym jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszary wyznaczone do rewitalizacji obejmują następujące ulice:

1. I obszar wyznaczony do rewitalizacji: Krótka, Mazurska, Żeromskiego.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2. II obszar wyznaczony do rewitalizacji: Promenada Zdrojowa, Jeziorowa, Stadionowa.
3. III obszar wyznaczony do rewitalizacji: Kościuszki, Partyzantów.
4. IV obszar wyznaczony do rewitalizacji: Jaćwieska, Armii Krajowej, Tatyzy.

Łączna liczba zamieszkałych na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji wynosi 3951 osoby i stanowi 29,18% mieszkańców miasta Gołdap i 19,33% mieszkańców Gminy Gołdap.

Powierzchnia obszarów wynosi 0,80 km² i stanowi 4,71% powierzchni miasta Gołdap i 0,22% powierzchni gminy Gołdap.

2.3.6 Górowo Iławeckie

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej –

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	846
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 372
	Liczba mieszkańców miasta - 4350
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 1228
Źródło danych	Urząd Miasta Górowo Iławeckie
Sposób obliczeń	Liczba korzystających z pomocy społecznej Ogólna liczba mieszkańców
Obliczenia	Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{846}{4350} \times 100$ 19,45
Obszar analizowany	$\frac{372}{1228} \times 100$ 30,29

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych na obszarze miasta - 477 Liczba osób bezrobotnych na obszarze analizowanym - 195 Liczba osób w wieku produkcyjnym na terenie miasta – 2851 Liczba osób w wieku produkcyjnym na obszarze analizowanym- 805
Źródło danych	Urząd Miejski Górowo Iławeckie
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych Liczba osób w wieku produkcyjnym
Obliczenia	Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{477}{2851} \times 100$ 16,73
Obszar analizowany	$\frac{195}{805} \times 100$ 24,22

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

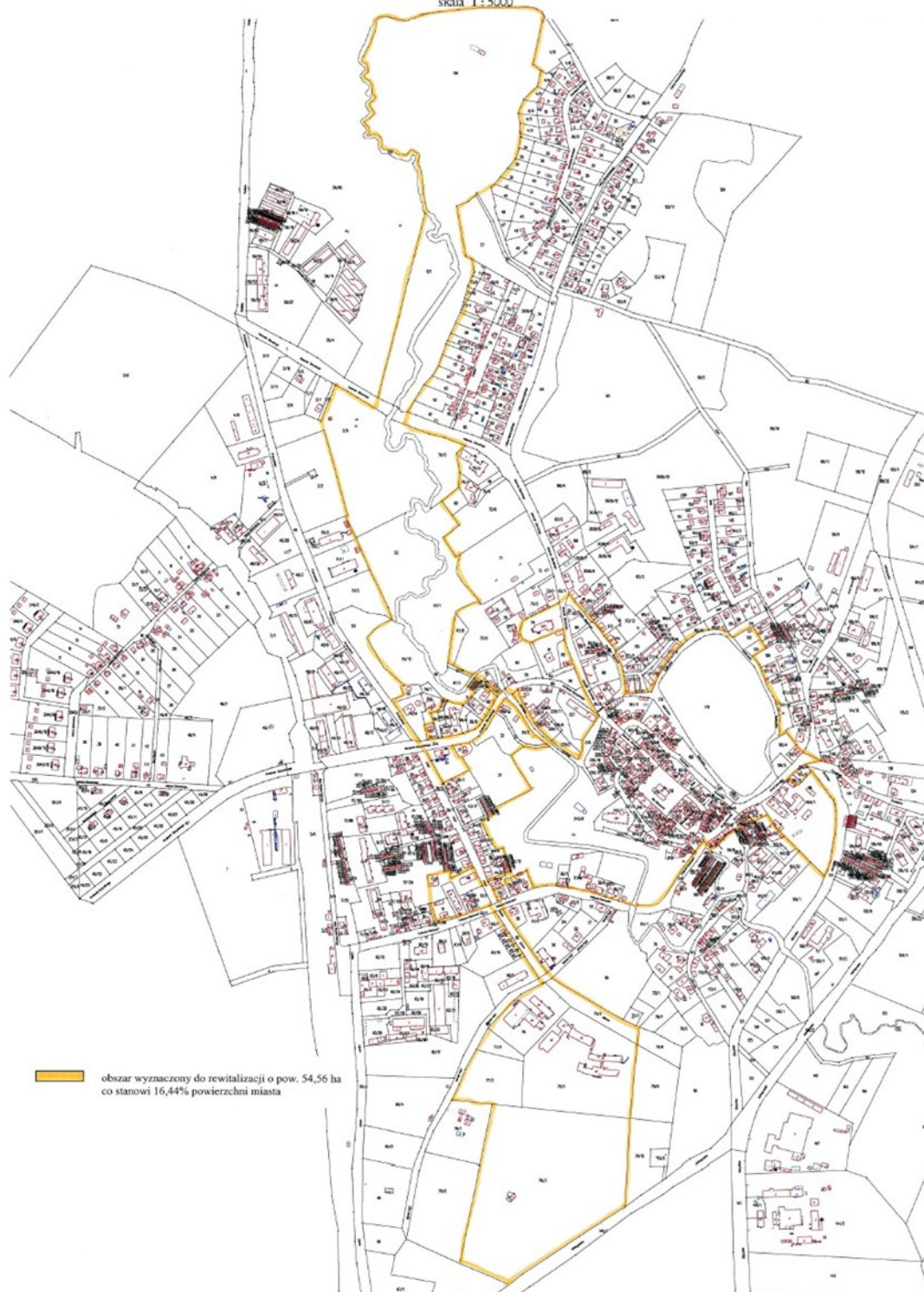
Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w obszarze w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

W związku z powyższym analizowany obszar spełnia kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Miasto Górowo Haweckie

Wyrys z mapy ewidencyjnej w części obejmującej teren wyznaczony do rewitalizacji miasta Górowo Haweckie.
skala 1:5000

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje obszar zaznaczony na powyższej mapie i obejmuje następujące ulice: Plac Ratuszowy, Jutrzenki,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Krasickiego, Armii Czerwonej (w części), Warmińska, Okrężna, Jutrzenki, Tamka, Nowotki, Krótka, Zielna, ks. Mirosława Ripeckiego, Obrońców Pokoju, Ogrodowa, Ciasna, Nadbrzeżna, Gen. Sikorskiego (w części), Inwalidów Wojennych, Przemysłowa (w części), 1 Maja (w części), Kościuszki (w części), Kard. Wyszyńskiego (w części), Szkolna, Kajki (w części), Kaliningradzka (w części).

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 1228 osób i stanowi 28,23 % mieszkańców miasta i gminy Górowo Ławeckie.

Powierzchnia obszaru wynosi 54,56 ha co stanowi 16,4% powierzchni Miasta Górowo Ławeckie.

Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji obserwuje się niską aktywność zawodową, bezrobocie, niską aktywność gospodarczą, alkoholizm, problemy opiekuńczo wychowawcze, ubóstwo, przemoc w rodzinie.

- **Bezrobocie** – wg danych MOPS w Górowie Ławeckim problem bezrobocia dotyka 442 osób, w tym 210 kobiet i 232 mężczyzn. Najpoważniejsze zagrożenie ekonomiczno- społeczne gdyż zagraża porządkowi społecznemu. Uderza bezpośrednio w osoby nim dotknięte, pozbawia ich możliwości zarobkowania, uniemożliwia zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych. Młodzieży utrudnia start życiowy, tym samym przyczynia się do zwiększenia zjawisk w postaci agresji, pojawiają się tendencje do wzrostu przestępczości.
- **Niska aktywność gospodarcza** – zagrożenie wynika z niekorzystnych relacji możliwości wzrostu gospodarczego i rozwoju ogólnego terenów rewitalizowanych. Mniejsze możliwości tempa wzrostu gospodarczego w dłuższym okresie, przy nienowoczesnej infrastrukturze ma negatywne konsekwencje społeczne: degradacja struktury zawodowej, zdecydowana podatność na radykalizm gospodarczy.
- **Niska aktywność zawodowa** – bezrobotni posiadają bardzo niskie kwalifikacje zawodowe bądź ich całkowity brak lub zdezaktualizowane kwalifikacje .Wielu bezrobotnych wykazuje niechęć do zmiany zawodu , podwyższania kwalifikacji. Problem dotyczy 60% mężczyzn i 40 % kobiet korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu braku możliwości zatrudnienia.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- **Niskie stawki płacowe w zakładach** – wg informacji osób pracujących za pracę otrzymują najniższe stawki płacowe
- **Dziedziczenie biedy /bezrobocia/** - całe rodziny korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, dzieci po uzyskaniu pełnoletniości nie potrafią szukać pracy, nie wykazują takich potrzeb, ponieważ dziadek, ojciec, inni członkowie rodziny byli bezrobotni i oni w taki sposób powielają zastany stereotyp.
- **Zjawiska patologiczne** – w coraz większym zakresie ujawnia się alkoholizm, wandalizm.

W celu ochrony najsłabszych grup społecznych przed skutkami negatywnych zjawisk w pomocy społecznej jest kompleksowe stosowanie profilaktyki jako procesu wspomagania jednostek w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu ograniczenie i likwidowanie czynników, które zaburzają rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia oraz inicjowanie i wzbogacanie czynników sprzyjających zdrowemu stylowi życia.

Celem przeciwdziałania skutkom zagrożeń MOPS realizuje od 2008 roku projekt systemowy POKL pn. „Powrót do pracy„. W projekcie uczestniczą osoby zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Do końca 2012 roku z pomocy finansowej i pracy socjalnej skorzystało 156 osób, w tym 34 mężczyzn i 122 kobiety. Do podstawowych celów projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, budżetu państwa i budżetu miasta należą:

- wzrost umiejętności psychospołecznych i poczucia własnej wartości,
- wzrost poziomu wiedzy na temat lokalnego rynku pracy, możliwości emigracji za pracą,
- wzrost umiejętności poruszania się po otwartym rynku pracy,
- nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych,
- zwiększenie i nabycie doświadczenia zawodowego w wyniku organizowanych staży zawodowych u konkretnych pracodawców.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2.3.7 Lidzbark Warmiński

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców korzystających z zasiłków pomocy społecznej - 1713	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z I obszaru analizowanego - 662	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z II obszaru analizowanego - 222	
	Liczba mieszkańców miasta - 16732	
	Liczba mieszkańców na I obszarze analizowanym- 3945	
	Liczba mieszkańców na II obszarze analizowanym- 916	
Źródło danych	Urząd Miejski w Lidzbarku Warmińskim	
Sposób obliczeń	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{1713}{16732} \times 100$	10,24
I Obszar analizowany	$\frac{662}{3945} \times 100$	16,78
II Obszar analizowany	$\frac{222}{916} \times 100$	24,24

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców z I i II obszaru analizowanego jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście– 1150	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na I obszarze analizowanym – 512	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na II obszarze analizowanym - 113	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 11037	
	Liczba mieszkańców I obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 2612	
	Liczba mieszkańców II obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 573	
Źródło danych	Urząd Miejski w Lidzbarku Warmińskim	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia	Wartość wskaźnika	
Obszar całego miasta	$\frac{1150}{11037} \times 100$	10,42
I Obszar analizowany	$\frac{512}{2621} \times 100$	19,53
II Obszar analizowany	$\frac{113}{573} \times 100$	19,72

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w I i II obszarze w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

W związku z powyższym analizowany I i II obszary spełniają kryterium wysokiego poziomu ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Obszar I wyznaczony do rewitalizacji:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Liczba mieszkańców I obszaru rewitalizacyjnego, w skład którego wchodzi następujące ulice: Kopernika, Zamkowa, Zielona, Orła Białego, Wyszyńskiego, Reja, Kasprowicza, Mickiewicza, Milewicza, Krzywa, Kajki, Przechodnia, Prosta, Dębowa, Wysokiej Bramy, Hoża, Plac Wolności, Ratuszowa, Powstańców Warszawy, Wiślana, Konstytucji 3-go Maja, Plac Młyński, Krucza, Plac Sybiraków, Piłsudskiego, Świętochowskiego, Kolejowa, Legionów, Szwoleżerów wynosi 3945 osób i stanowi 24,13% mieszkańców miasta Lidzbark Warmiński (16352). Powierzchnia obszaru wyznaczonego do rewitalizacji wynosi 47,5 ha co stanowi 3,39% powierzchni miasta i gminy miejskiej (14km²).

Obszar II wyznaczony do rewitalizacji:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Liczba mieszkańców II obszaru rewitalizacyjnego, w skład którego wchodzi następujące ulice: Bema, Kalinowskiego, Wiejska wynosi 916 osób i stanowi 5,47% mieszkańców miasta i gminy Lidzbark Warmiński. Powierzchnia obszaru wyznaczonego do rewitalizacji wynosi 65 ha i stanowi 4,53% powierzchni miasta i gminy miejskiej.

Łącznie oba obszary zamieszkuje 24,82% ludności gminy miejskiej Lidzbark Warmiński, powierzchnia obszarów stanowi 7,67% powierzchni gminy miejskiej Lidzbark Warmiński.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 45,83% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 43,39% bezrobotnych w całym mieście.

Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji obserwuje się:

- niską aktywność zawodową,
- wysokie bezrobocie,
- ubóstwo,
- zagrożenie występowania alkoholizmu,
- zagrożenie występowania czynów przestępczych: ilość wykroczeń – 59, w tym zakłócanie porządku - 23, kradzież – 32, wandalizm – 4,
- zagrożenie wykluczeniem społecznym,
- niska świadomość ekologiczna,
- niskie poczucie estetyki,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- niewielkie zainteresowanie kulturą, sztuką oraz sportem.

2.3.8 Lubawa

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej	
Dane liczbowe	Liczba korzystających z pomocy społecznej – 962	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 106	
	Liczba mieszkańców miasta - 10059	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 957	
Źródło danych	Urząd Miasta w Lubawie	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia	Wartość wskaźnika	
Obszar całego miasta	$\frac{962}{10059} \times 100$	9,56
Obszar analizowany	$\frac{106}{957} \times 100$	11,08

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców
-----------------	---

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta		
Definicja	Liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w stosunku do osób aktywnych zawodowo		
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście– 457		
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym– 53		
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 6403		
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym-597		
Źródło danych	Urząd Miejski w Lubawie		
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym		
Obliczenia		Wartość wskaźnika	
Obszar całego miasta	$\frac{457}{6403} \times 100$	7,14	
Obszar analizowany	$\frac{53}{597} \times 100$	8,88	

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w obszarze w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar I wyznaczony do rewitalizacji:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje następujące ulice: Browarowa, Ratuszowa, Kilińskiego, Bankowa, Podgórna, Pomorska, Zamkowa, Plac 700-lecia, Pielgrzyma, Lipowa, tereny przy ul. Kupnera i przy ul. Rzepnikowskiego.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 957 osoby i stanowi 9,57% mieszkańców miasta Lubawa oraz Gminy Miejskiej Lubawa.

Powierzchnia obszaru 8,53 ha, powierzchnia miasta i gminy Lubawa 1.684ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 11,02% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 11,60% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 8,88%.

Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji obserwuje się następujące dysfunkcje społeczne: bezrobocie, alkoholizm, narkomania, długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, trudności po opuszczeniu zakładu karnego, rodzina niepełna, wielodzietność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2.3.9 Nidzica

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów dla poszczególnych obszarów wyznaczonych do rewitalizacji.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców		
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta		
Dane liczbowe	Liczba korzystających z pomocy społecznej - 1139		
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 224		
	Liczba mieszkańców miasta - 14395		
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym - 2678		
Źródło danych	Urząd Gminy w Nidzicy		
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców		
Obliczenia		Wartość wskaźnika	
Obszar całego miasta	$\frac{1139}{14395} \times 100$	7,91	
Obszar analizowany	$\frac{224}{2678} \times 100$	8,36	

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców		
Warunki spełnienia	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla		

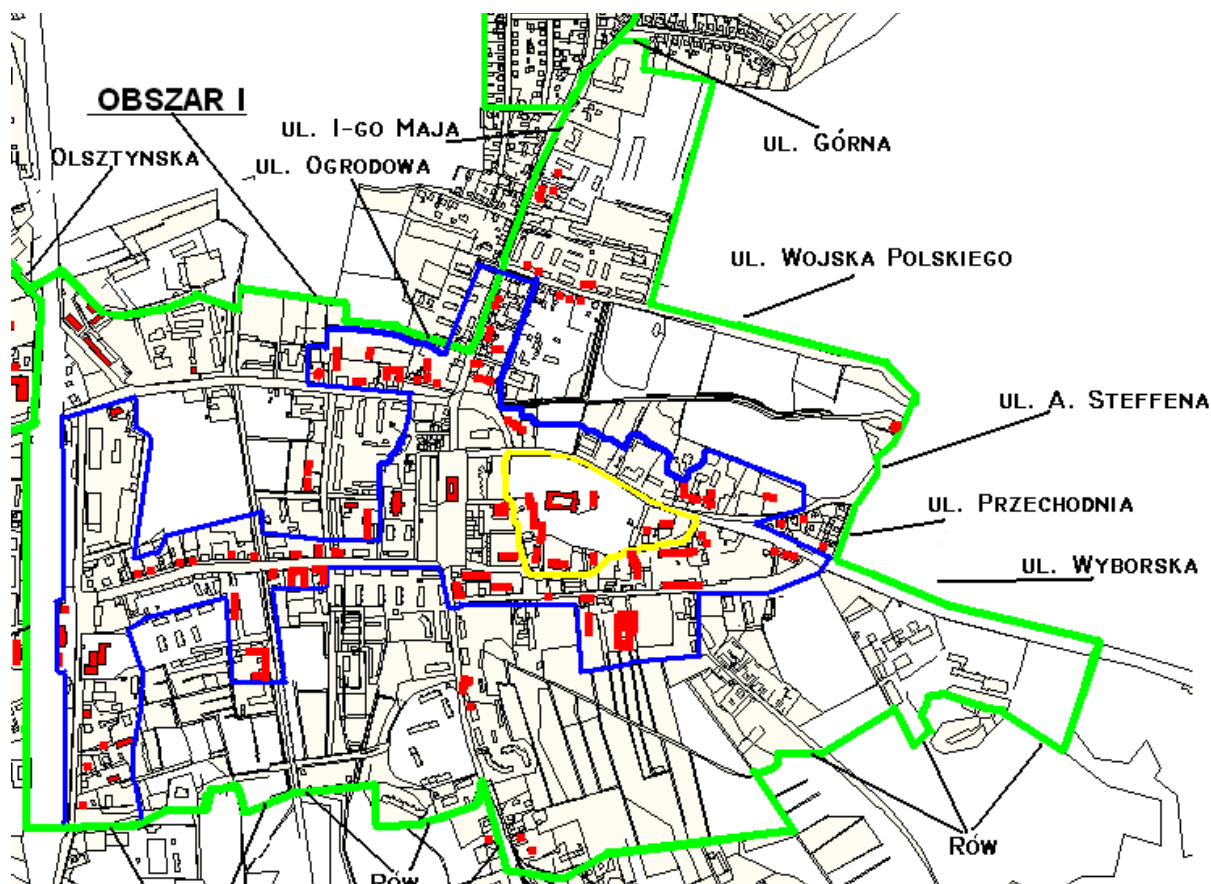
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

kryterium	obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście– 893	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym – 158	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 9437	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 1604	
Źródło danych	Urząd w Nidzicy	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{893}{9437} \times 100$	9,46
Obszar analizowany	$\frac{158}{1604} \times 100$	9,85

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w obszarze w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wyznaczony do rewitalizacji obejmuje następujące ulice: XXX Lecia, Aleja Wojska Polskiego, Steffena, Przechodnia, Słowackiego, Mickiewicza, Ratuszowa, Murarska, Jagiełły, Plac Wolności, Zamkowa, Kościuszki.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 2678 osoby i stanowi 18,6% mieszkańców miasta Nidzica oraz 12,39% Gminy miejsko-wiejskiej Nidzica.

Powierzchnia obszaru 0,0125 km², powierzchnia miasta 6,86 km², powierzchnia gminy Nidzica 379 km².

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 66,37% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 17,69% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 9,85%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji to przede wszystkim duże bezrobocie związane ze zbyt małą ilością zakładów produkcyjnych, niski wskaźnik zamożności społeczeństwa, mała ilość

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

obiektów rekreacyjno – turystycznych, zbyt mało perspektyw dla młodzieży, przestępczość, a także występowanie zjawisk patologicznych.

2.3.10 Nowe Miasto Lubawskie

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Definicja	Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej – osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, z póź. zm.) są uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej.	
Dane liczbowe	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej - 1898	
	Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 495	
	Liczba mieszkańców miasta - 11224	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 1871	
Źródło danych	Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{1898}{11224} \times 100$	16,91
Obszar analizowany	$\frac{495}{1871} \times 100$	26,46

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście– 853	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym– 172	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 6968	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym- 1149	
Źródło danych	Urząd Miejski w Nowym Mieście Lubawskim	
Sposób obliczeń	<u>Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego</u> Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{853}{6968} \times 100$	12,24
Obszar analizowany	$\frac{172}{1149} \times 100$	14,97

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w obszarze w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Nowego Miasta Lubawskiego obejmuje wyznaczoną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego – strefę A podlegającą pełnej ochronie historycznej, teren Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza, tereny nabrzeżne rzeki Drwęcy zlokalizowane w sąsiedztwie strefy A (w rejonie ul. Wodnej), oraz w granicach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, tereny pokolejowe od ul. Kopernika do ul. Iławskiej.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 1.871 osoby i stanowi 16,43% mieszkańców oraz Gminy miejskiej Nowe Miasto Lubawskie.

Powierzchnia obszaru 34 ha, powierzchnia i gminy Nowe Miasto Lubawskie 1.161 ha.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 26,08% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 20,16% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 14,97%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji to przede wszystkim:

- większa niż na pozostałym miastie obszarze ilość osób pozostających długotrwale bezrobotnych,
- większa niż na pozostałym obszarze miasta ilość osób wykluczonych pod względem zawodowym, edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym,
- niższy niż na pozostałym obszarze miasta poziom zamożności mieszkańców (większa ilość osób korzystających z opieki społecznej),
- brak atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym,
- znaczna ilość pustych lokali użytkowych, lub wykorzystywanych na niedochodową działalność gospodarczą,
- zły stan techniczny zabytków średniowiecznych wymagający natychmiastowych prac budowlanych i konserwatorskich,
- zły stan techniczny i wizualny kamienic stanowiących głównie własność prywatną,
- zły stan nawierzchni części ulic,
- brak odpowiedniej bazy do organizowania imprez, słaby stan techniczny i funkcjonalny obiektów kultury, a tym samym uboga oferta kulturalna,
- znaczne braki w infrastrukturze na rzecz rekreacji i wypoczynku,
- zły stan techniczny i wizualny istniejącej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
- brak korzystania przez mieszkańców z parku o bogatej przeszłości historycznej, z lokalizowanego blisko centrum miasta (Park Miejski przy ul. Narutowicza),
- konieczność przebudowy drzewostan Parku Miejskiego z uwagi na osiągnięty stopień rozwoju,
- niskie poczucie bezpieczeństwa dla użytkowników Parku Miejskiego,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- obecność niewykorzystywanych terenów pokolejowych,
- brak świadomości mieszkańców obszaru rewitalizowanego dot. walorów przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Drwęcy, oraz wartości historycznej centrum miasta.

2.3.11 Olsztynek

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców miasta korzystających z pomocy społecznej - 1027	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 278	
	Liczba mieszkańców miasta - 7725	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 1340	
Źródło danych	Urząd Miejski w Olsztynku	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u>	
Obliczenia	Ogólna liczba mieszkańców miasta	
		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{1027}{7725} \times 100$	13,29
Obszar analizowany	$\frac{278}{1340} \times 100$	20,75

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców
-----------------	---

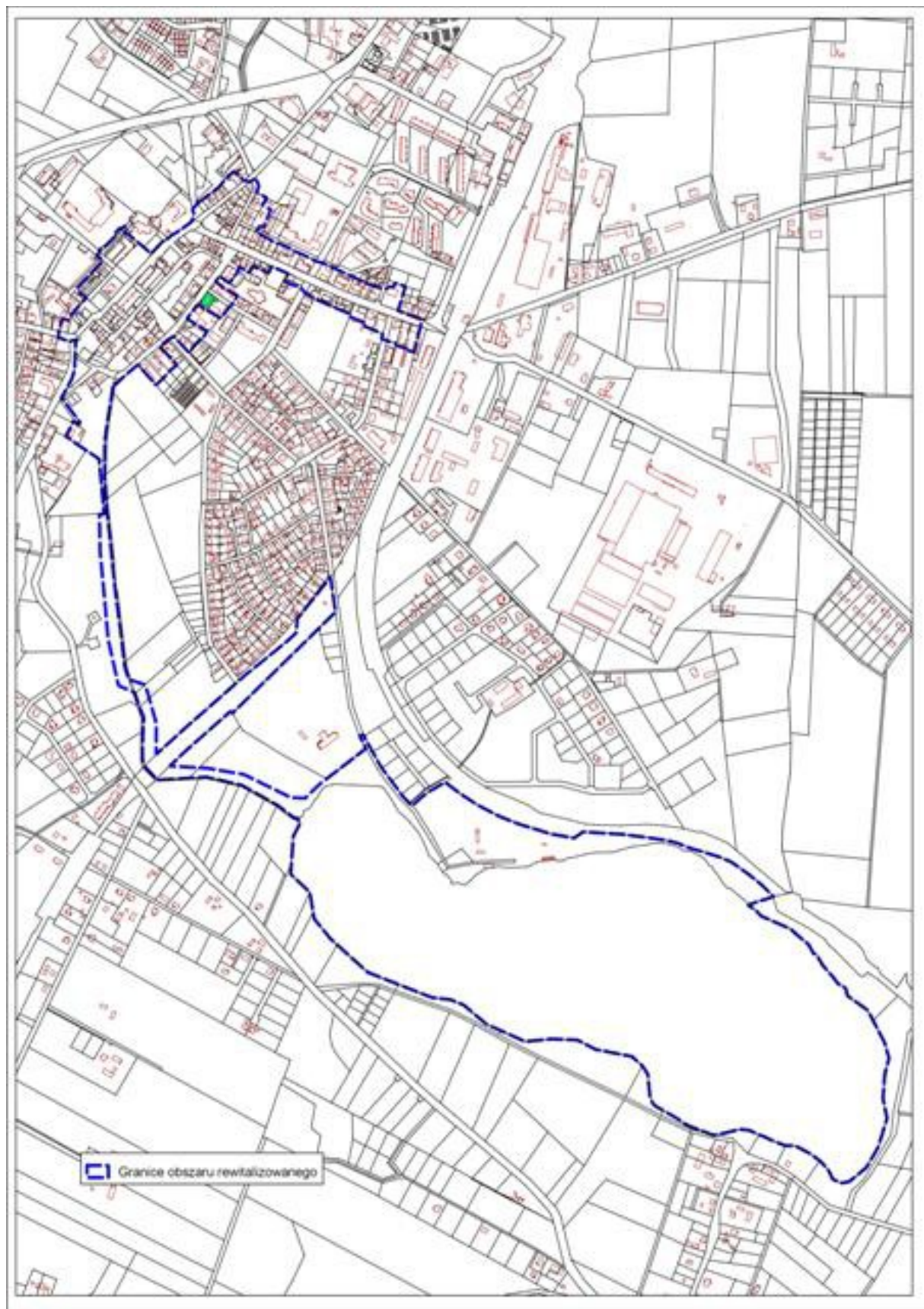
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście– 463	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym– 91	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 5130	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 866	
Źródło danych	Urząd Miejski w Olsztynku	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{463}{5130} \times 100$	9,03
Obszar analizowany	$\frac{91}{866} \times 100$	10,51

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Olsztynka obejmuje następujące ulice: Jagiełły (część), Staromiejska, Strażacka, Grunwaldzka (część), Chopina, Warszawska, Rynek, Mały Rynek, Ratuszowa, Ratusz, Ostródzka (część), Wąska, Zamkowa, Składowa, Krzywa, Krótka, Mrongowiusza (część), Wodociągowa, Górna (część), Świerczewskiego (część), Sienkiewicza (część).

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 1.340 osoby i stanowi 17,67% mieszkańców miasta Olsztynek oraz 9,6% mieszkańców Gminy miejsko-wiejskiej Olsztynek.

Powierzchnia obszaru 72 ha, powierzchnia miasta Olsztynek 769 ha, powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Olsztynek 37.200 ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 27,07% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 19,65% bezrobotnych w całym mieście.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji to przede wszystkim: bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, uzależnienie od narkotyków, przestępczość, przemoc w rodzinach, depresje, niepełne (rozbite) rodziny.

2.3.12 Pasym

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Dane liczbowe	Liczba korzystających z pomocy społecznej - 1129
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 355
	Liczba mieszkańców miasta - 2601
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 808
Źródło danych	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u>	
	Ogólna liczba mieszkańców miasta	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{1129}{2601} \times 100$	43,41
Obszar analizowany	$\frac{355}{808} \times 100$	43,94

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście– 205	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym– 146	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 1749	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 530	
Źródło danych	Urząd Miasta i Gminy w Pasymiu	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u>	
	Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{205}{1749} \times 100$	11,72
Obszar analizowany	$\frac{146}{530} \times 100$	27,55

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Pasma obejmuje następujące ulice: Dworcowa, Jedności Słowiańskiej, Jeziorna, Ks. Barczewskiego, Mikołaja Reja,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Ogrodowa, Pocztowa, Rynek, Spichrzowa, Strażacka, Tadeusza Kościuszki, Tartaczna, Tylina.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 808 osoby i stanowi 31,06% mieszkańców miasta Pasym oraz 14,94% Gminy miejsko-wiejskiej Pasym.

Powierzchnia obszaru 1,4 ha, powierzchnia miasta 769 ha oraz powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Pasym 37.200 ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 30,74% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 71,22% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 27,55%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji: niska aktywność gospodarcza, niska aktywność zawodowa, bezrobocie, zjawiska patologiczne, przestępczość, alkoholizm, wandalizm.

2.3.13 Reszel

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców miasta korzystających z pomocy społecznej - 851
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 404
	Liczba mieszkańców miasta - 4896
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 901
Źródło danych	Urząd Gminy w Reszlu
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u>
	Ogólna liczba mieszkańców miasta
Obliczenia	Wartość wskaźnika

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

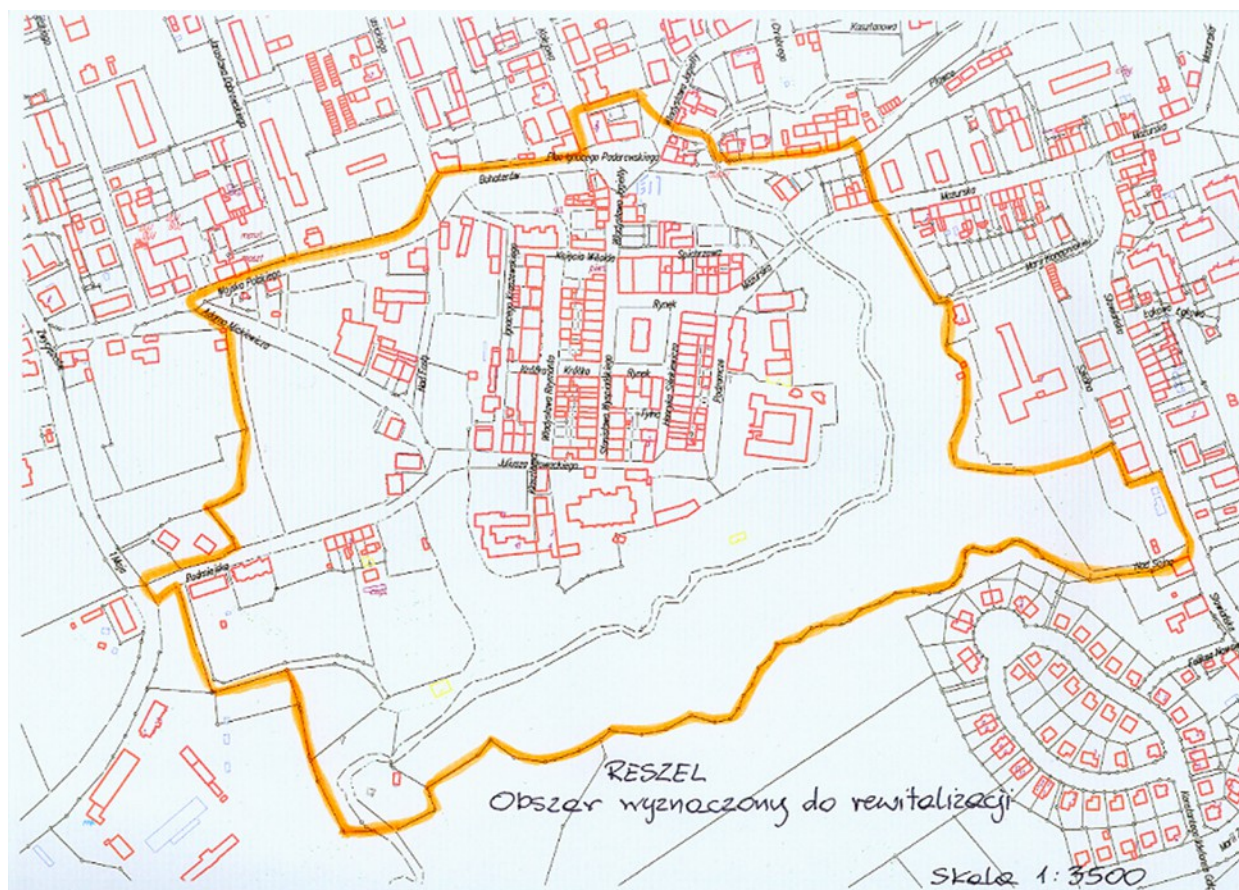
Obszar całego miasta	$\frac{851}{4896} \times 100$	17,38
Obszar analizowany	$\frac{404}{901} \times 100$	44,84

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście – 628	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym – 110	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 3211	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 545	
Źródło danych	Urząd Gminy w Reszlu	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia	Wartość wskaźnika	
Obszar całego miasta	$\frac{628}{3211} \times 100$	19,56
Obszar analizowany	$\frac{110}{545} \times 100$	20,18

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Reszla obejmuje następujące ulice: Kraszewskiego, Księcia Witolda, Mickiewicza, Podmiejska, Podzamcze, Plac Ignacego Paderewskiego, Sienkiewicz, Spichrzowa, Słowackiego, Rynek, Wyspiańskiego, Krótka, Tylna, Reymonta, Jagielly (w części), Mazurska (w części), Kolejowa (w części), Nad Fosą.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 901 osób i stanowi 11,14% Gminy miejsko-wiejskiej Reszel.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Powierzchnia obszaru 30 ha, powierzchnia miasta 381 ha oraz powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Reszel 17.870 ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 47,47% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 17,52% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 20,18%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji: Obecnie obszar ten zamieszkuje 110 bezrobotnych. Bezrobocie jest długoterminowe. Wynika to ze słabego wykształcenia i niskich kwalifikacji tych osób. Osoby te nie posiadają motywacji do poszukiwania pracy. Najchętniej podejmują zatrudnienie w ramach prac społecznie – użytecznych (tzw. 40 godz.) i prac interwencyjnych oraz robót publicznych. W omawianym obszarze pozostają tzw. pustostany na prowadzenie działalności gospodarczej (zamykane są sklepy i placówki handlowe). W rodzinach zamieszkujących ten teren występują patologie społeczne szczególnie alkoholizm, trudności do przystosowania się do normalnego życia osób powracających z zakładów karnych. Brak aktywności społeczno-zawodowej prowadzi do ubóstwa (565 osób) i bezdomności. Zasoby mieszkaniowe zamieszkiwane przez te osoby są najczęściej w znacznym stopniu zdewastowane i wymagają wielu nakładów finansowych. Dodatkowym elementem występującym w tym miejscu jest to, że budynki są objęte ochroną Konserwatora Zabytków i wymagają dodatkowych nakładów przy wykonywanych pracach remontowych.

2.3.14 Ryn

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców miasta korzystających z pomocy

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	społecznej - 334	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 106	
	Liczba mieszkańców miasta - 2948	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 673	
Źródło danych	Urząd Miasta i Gminy w Rynie	
Sposób obliczeń	Liczba korzystających z pomocy społecznej Ogólna liczba mieszkańców	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{334}{2948} \times 100$	11,33
Obszar analizowany	$\frac{106}{673} \times 100$	15,75

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

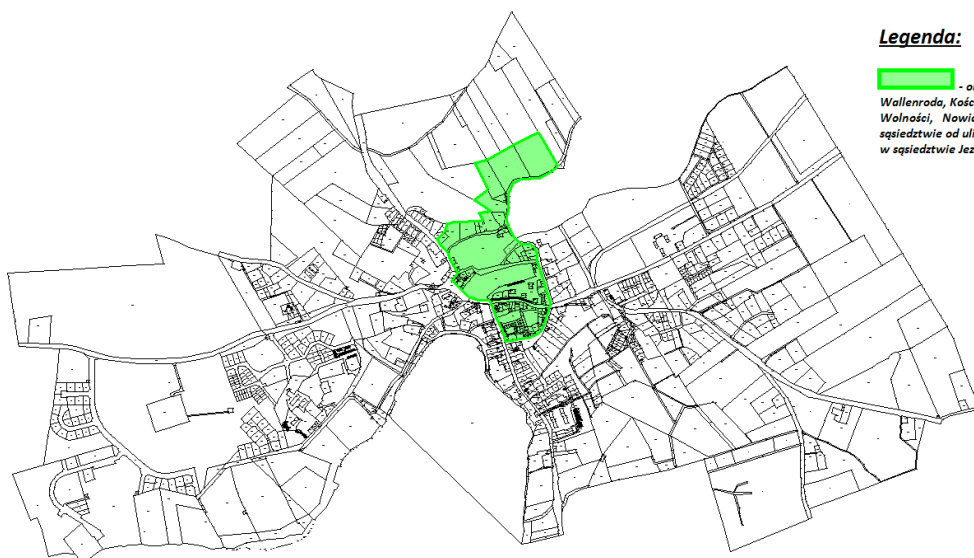
Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście – 106	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym – 35	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 1975	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 472	
Źródło danych	Urząd Miasta i Gminy w Rynie	
Sposób obliczeń	Liczba osób bezrobotnych Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{106}{1975} \times 100$	5,37
Obszar analizowany	$\frac{35}{472} \times 100$	7,42

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

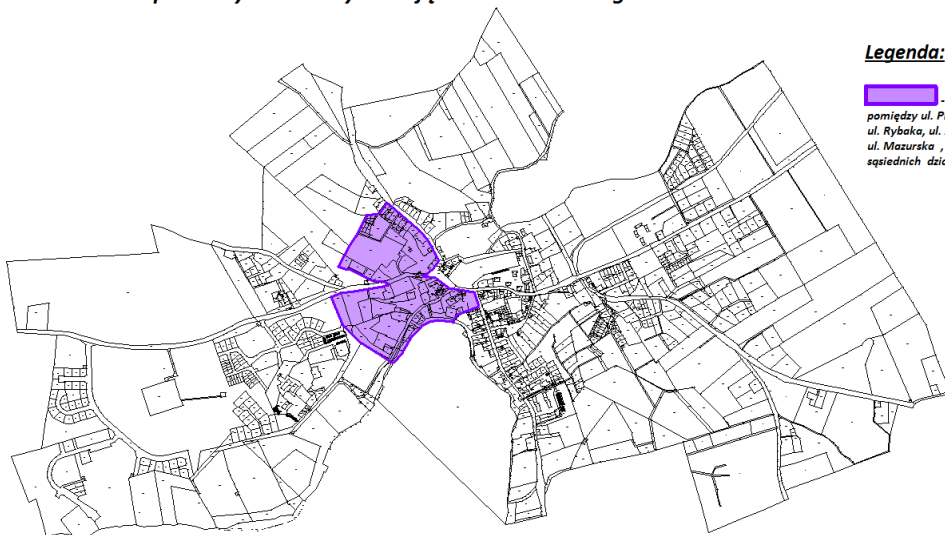
Aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez rewitalizację obiektów oraz zagospodarowanie przestrzeni wybranych miejsc miasta z likwidacją barier dostępności

Legenda:

■ - obszar zawarty pomiędzy ulicami: Wallenroda, Kościuszki, Świerczewskiego, Plac Wolności, Nowickiego, działki usytuowane w sąsiedztwie od ulicy Lipowej oraz działki położone w sąsiedztwie Jeziora Olów.

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w celu przywrócenia i nadania nowych funkcji społecznych – z aktywizacją mieszkańców tego terenu

Legenda:

■ - obszar rewitalizacji zawarty pomiędzy ul. Plac Wolności, ul. Świerczewskiego, ul. Rybaka, ul. XX-lecia, ul. Wesoła, ul. Sawickiej, ul. Mazurska, ul. Partyzantów, teren cmentarza i sąsiednich działek oraz ul. Nowickiego.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Rynu obejmuje następujące ulice: Mikołaja Kopernika, Mazurska, Hanki Sawickiej, Tadeusza Kościuszki, Plac Wolności, Partyzantów, Świerczewskiego, XX-lecia, Rybaka, Konrada Wallenroda, Traugutta, Cicha, Lipowa.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 673 osoby i stanowi 22,83% mieszkańców miasta Ryn oraz 11,41% Gminy miejsko-wiejskiej Ryn.

Powierzchnia obszaru 31,79 ha, powierzchnia miasta 409 ha oraz powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Ryn 21.120 ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 31,74% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 33,02% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 7,4%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji: bezrobocie, niska aktywność zawodowa, niska aktywność gospodarcza, alkoholizm, wandalizm, niepełnosprawność, problemy osób starszych, problemy opiekuńczo-wychowawcze, problemy rodzin z dysfunkcjami, problemy związane z brakiem miejsc umożliwiających aktywny wypoczynek mieszkańców, migracja mieszkańców, niska jakość życia mieszkańców, brak więzi mieszkańców z miastem, brak możliwości do pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie rozwoju kulturalnego mieszkańców.

3. Analiza SWOT

W oparciu o zebrane dane przeprowadzono ocenę mocnych i słabych stron planowanych przedsięwzięć oraz diagnozę potencjalnych szans oraz zagrożeń, jakie będzie niosła realizacja *Ponadlokalnego programu rewitalizacji miast sieci CITTASLOW*.

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej, może być także wykorzystywana w działalności doradczej. Analiza SWOT pozwala określić strategiczne czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie i działalność rozwojową danej jednostki. Istotnym zadaniem staje się wydzielenie spośród nich czynników krytycznych, dzięki którym można będzie rozwijać silne strony projektu, niwelować (bądź ogranicza

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

) strony słabe, maksymalnie wykorzystywać istniejące możliwości i pojawiające się szanse oraz unikać przewidywanych zagrożeń i niebezpieczeństw.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dogodne położenie geograficzne na terenach o dużej atrakcyjności turystycznej. • Cechy środowiska przyrodniczego korzystne dla prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju. • Istnienie w miastach wielu zabytków i atrakcji turystycznych. • Potencjał rozwojowy obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wystarczające zasoby siły roboczej,. • Istniejący potencjał produkcyjny do zagospodarowania. • Dobrze rozwinięta sieć handlu i usług. • Tradycje turystyczne i rekreacyjne. • Bliskość większych ośrodków miejskich Olsztyn, Elbląg, Ełk. • Rozwój usług doradztwa biznesowego. • Poprawa infrastruktury zwiększającej atrakcyjność lokalizowania działalności biznesowej. • Sprzyjający klimat społeczny i administracyjny dla inwestorów. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. • Istnienie systemu wspierania tworzenia miejsc pracy. • Dobra wiedza na temat środowisk wymagających pomocy i zagrożonych wykluczeniem społecznym. • Pełnienie przez szkoły i instytucje kultury funkcji kulturotwórczych. • Przełamywanie barier architektonicznych. • Rozwój infrastruktury odpowiadającej potrzebom społecznym i socjalnym. • Powstawanie społecznych grup wsparcia i rozwój wolontariatu. • Cykliczna organizacja imprez promujących wizerunki miast. • Stosunkowo dobra jakość życia w ocenie 	<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niedostatecznie wykorzystany potencjał przyrodniczy. • Zły stan infrastruktury komunalnej i sieci komunikacyjnej. • Niewykorzystanie alternatywnych źródeł energii. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak rodzimego kapitału. • Niskie i nierównomierne tempo inwestycji w sektorze prywatnym. • Niski poziom kwalifikacji bezrobotnych. • Niewystarczające uzbrojenie terenów pod inwestycje gospodarcze. • Niewystarczająca promocja miast - sieci. • Sezonowość ruchu turystycznego oraz mała ilość produktów turystycznych poza sezonem. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie utrzymujące się w miastach i towarzyszące temu niedostosowane przygotowanie zawodowe bezrobotnych. • Słabość systemu pośrednictwa pracy. • Silna identyfikacja osób długotrwale bezrobotnych z "rolą" bezrobotnego. • Wzrost patologii społecznych. • Wzrost ubóstwa. • Rozbieżność między potrzebami środowiska, a możliwościami służb społecznych. • Zbyt małe środki dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie realizowanych zadań. • Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy. • Wysoki poziom izolacji osób w wieku

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

mieszkańców.	<p>poprodukcyjnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek miejsc aktywności sportowej dla dzieci i młodzieży. • Niechęć prywatnych właścicieli posesji do inwestowania własnych środków w ramach współpracy rewitalizacyjnej. • Brak możliwości rozwoju osób z wyższym wykształceniem i wysokimi aspiracjami zawodowymi.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój gospodarczy miast zgodny z wymogami ochrony środowiska. • Dostępne środki unijne na rewitalizację i zapobieganie wykluczeniu społecznemu • Dostępne środki unijne na ochronę środowiska i wspieranie gospodarki niskoemisyjnej. • Szeroka promocja walorów przyrodniczych i krajoznawczych regionu. • Potencjał infrastruktury sprzyjający rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi, który przy wykorzystaniu środków będzie mógł stanowić bazę dla osób o różnej zasobności portfela. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Starania regionu o napływ kapitału inwestycyjnego; • Budowa i modernizacja infrastruktury okołoturystycznej w całym regionie. • Rozwój sektora turystycznego i promocja gospodarcza regionu. • Doświadczenie w korzystaniu ze środków unijnych oraz większa dostępność środków unijnych na rozwój w stosunku do pozostałych części Polski. • Rozwój i popularyzacja idei społecznej odpowiedzialności biznesu wśród przedsiębiorców Warmii i Mazur <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowany system edukacyjny przystosowany do potrzeb rynku pracy istniejącego systemu kształcenia ustawicznego. • Systemowe działania wspierające aktywizację bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. • Dostęp do środków unijnych na inwestycje użyteczności publicznej i projekty 	<p><u>Środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie przestrzenne:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zły stan gospodarowania na terenach szczególnie wrażliwych. • Degradacja środowiska. • Brak zintegrowanego zarządzania środowiskiem. • Brak środków na rozwój infrastruktury drogowej. • Dekapitalizacja dróg i mostów oraz brak środków unijnych na ich renowację. • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna; niezadawalająca baza hotelowo – gastronomiczna. • Nieuregulowana sytuacja własności terenów przemysłowych. <p><u>Sfera gospodarcza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych inwestowaniem w działalność na terenie miast objętych programem. • Niski wskaźnik przedsiębiorczości wśród mieszkańców miast objętych programem. • Zahamowanie korzystnych tendencji dla rozwoju gospodarki przez globalny kryzys ekonomiczny. <p><u>Sfera społeczna:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpływ wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży z miast do większych ośrodków. • Brak dostatecznych środków na realizację zadań społecznych. • Utrwalanie postaw bezradności pokoleniowej. • Brak tolerancji i dyskryminacja środowisk wymagających opieki. • Utrudniony dostęp do kształcenia młodzieży ze zmarginalizowanych środowisk.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

stypendialne. • Rozwój sektora NGO w Polsce.	• Dyskryminacja kobiet na rynku pracy. • Niewystarczający poziom środków i rozwiązań przeciwdziałającym wykluczeniu problemom pedagogicznym i dziedziczeniu patologicznych zachowań.
---	---

4. Cele operacyjne i działania Programu rewitalizacji sieci miast CITTASLOW województwa warmińsko - mazurskiego

Na podstawie przeprowadzonych analiz w sferze przestrzenno-gospodarczo-społecznej zdefiniowano na potrzeby niniejszego programu cele ogólne oraz cele szczegółowe procesów rewitalizacyjnych. Nadrzędnym celem jest opisanych działań rewitalizacyjnych jest: **wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, lepsza jakość życia społeczności zamieszkującej obszary problemowe**. Ponadto określono cele szczegółowe:

Stworzenie warunków dla przeprowadzenia procesu rewitalizacji;

- wdrożenie kompleksowej koncepcji służącej ukierunkowanemu rozwojowi całego przedmiotowego obszaru;
- stworzenie efektywnego systemu zarządzania w celu realizacji procesu rewitalizacji.

Ochrona dziedzictwa kulturowego:

- zabezpieczenie i ochrona zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego.

Poprawa jakości środowiska naturalnego:

- poprawa efektywności energetycznej budynków;
- poprawa świadomości ekologicznej i proekologicznych postaw mieszkańców;
- promowanie ekologicznych środków komunikacji.

Wzmocnienie lokalnej gospodarki:

- stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju funkcji handlowo-usługowych;
- poprawa warunków dla rozwoju turystyki, lokalnego handlu detalicznego i gastronomii poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej;

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- stworzenie warunków do funkcjonowania podmiotów wspierających rozwój spółdzielni socjalnych, aktywizację zawodową i podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Rewitalizacja i modernizacja przestrzeni publicznej:

- przewyższenie występującego na obszarze „stanu kryzysowego” poprzez ograniczenie oraz niwelowanie negatywnych zjawisk społecznych,
- przywrócenie lub nadanie nowej funkcji oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju obszaru w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania wewnętrzne,
- poprawa jakości i warunków życia mieszkańców,
- zwiększenie spójności społecznej poprzez eliminowanie ubóstwa, ograniczanie nierówności społecznych, zwiększenie zatrudnienia i integracji społecznej,
- podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców, szczególnie ludności należącej do grup marginalizowanych, a przez to zwiększanie kreatywności mieszkańców, ich zdolności do innowacji,
- rozwój zdolności adaptacyjnych w kontaktach społecznych i gospodarczych, poprzez odpowiedni system opiekuńczy i edukacyjny oraz mobilizację i aktywizację ludności obszarów zdegradowanych,
- wzmocnienie gospodarki lokalnej i regionalnej oraz tworzenie dzięki temu nowych miejsc pracy,
- modernizacja infrastruktury socjalnej i technicznej,
- zachowanie i rewitalizacja budynków oraz obiektów o walorach historycznych, kulturowych, architektonicznych i urbanistycznych,
- poprawa bezpieczeństwa i zmniejszenie przestępczości,
- poprawa dostępności przestrzeni i obiektów dla osób niepełnosprawnych,
- poprawa jakości przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów,
- kształtowanie pozytywnego wizerunku miasta,
- kompleksowa rewitalizacja i modernizacja przestrzeni publicznych w celu poprawy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych, gospodarczych i społecznych;
- rewitalizacja i modernizacja ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych;
- rewitalizacja i modernizacja obiektów użyteczności publicznej.

Renowacja i modernizacja substancji budowlanej oraz wzmocnienie funkcji mieszkaniowej:

- zachowanie, rewaloryzacja i modernizacja substancji budowlanej, w szczególności budynków o wartościach i znaczeniu historycznym, architektonicznym, artystycznym lub przestrzenno-funkcjonalnym;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego i zgodnego współistnienia funkcji użytkowych obszaru jako miejsca zamieszkania i pracy;
- poprawa jakości obiektów mieszkalnych oraz otoczenia mieszkaniowego.

Poprawa warunków dla rozwoju edukacji, nauki i kultury:

- rewitalizacja obiektów związanych z edukacją, nauką i kulturą;
- dostosowanie ich wyposażenia do nowoczesnych standardów;
- wspieranie współpracy między podmiotami edukacyjnymi a podmiotami gospodarczymi poprzez transfer wiedzy i doświadczeń;
- dostosowanie obiektów do standardów umożliwiających realizację zadań służących zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji, zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- wspieranie i animowanie inicjatyw służących wzmocnieniu kompetencji społecznych i zawodowych, dzięki którym mieszkańcy miast objętych programem będą mogli stać się bardziej konkurencyjni na rynku pracy.

Poprawa infrastruktury socjalnej:

- wzmocnienie i poprawa oferty wypoczynkowej dzięki modernizacji obiektów i terenów sportowo-rekreacyjnych;
- poprawa warunków wypoczynku i spędzania wolnego czasu poprzez wspieranie inicjatyw dla dzieci, młodzieży i seniorów;
- modernizacja i rozbudowa placówek socjalnych i obiektów użyteczności publicznej;

Tworzenie i wspieranie sieci społecznych:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- przeciwdziałanie przejawom patologii społecznych i wykluczeniu społecznemu;
- wspieranie inicjatyw mających na celu wzmocnienie sieci społecznych, aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- tworzenie warunków sprzyjających wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców (tworzenie programów, wspieranie inicjatyw itp.).

5. Oczekiwane oddziaływania

W toku procesu rewitalizacji oczekuje się oddziaływań, które wywołają średnio- i długoterminowe pozytywne efekty:

- ✓ Dzięki realizacji zintegrowanych działań rewitalizacji należy oczekiwać wzrostu efektywności zaangażowanych środków finansowych i uzyskania większej trwałości wdrożonych działań;
- ✓ Przy wykorzystaniu istniejących możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i ich dalszej efektywnej optymalizacji, zintegrowane działania przyczynią się do niwelacji zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji.
- ✓ W efekcie nastąpi wyraźna poprawa wizerunku obszaru rewitalizacji, skutkująca pozytywnymi zmianami na obszarach sąsiednich.
- ✓ Dzięki rewitalizacji i modernizacji przestrzeni publicznej wzrosną jej walory i zwiększy się jej atrakcyjność dla turystów i mieszkańców. Ponadto poprawie ulegną warunki dla lokalizacji funkcji handlowych, usługowych i kulturalnych. W konsekwencji można liczyć się z trwałym wzmocnieniem lokalnej gospodarki.
- ✓ Rewitalizacja przestrzeni publicznych będzie stanowić pozytywny sygnał dla prywatnych właścicieli usytuowanych w pobliżu nieruchomości i impuls dla kolejnych inwestycji. Profesjonalna realizacja projektów wywoła u lokalnej społeczności pozytywne nastawienie do kwestii rewitalizacji i stworzy sprzyjającą atmosferę dla jej dalszego wdrażania.
- ✓ Dzięki stworzeniu nowoczesnego systemu ruchu pieszego i rowerowego, stworzone zostaną dogodne warunki dla intensywnego promowania ekologicznych środków komunikacji i wzrośnie atrakcyjność przestrzeni publicznych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- ✓ Zostaną stworzone dogodne warunki dla działalności i rozwoju lokalnej gospodarki.
- ✓ Zostaną osiągnięte trwałe efekty związane z prowadzoną na szeroką skalę integracją społeczną „grup problemowych“ oraz likwidacją dyskryminacji i wykluczeń społecznych.
- ✓ Proekologiczne podejście do rewitalizacji będzie bezpośrednio oddziaływać pozytywnie na warunki życia lokalnej społeczności i na atrakcyjność obszaru dla turystów i inwestorów.
- ✓ Konieczność koordynacji prac różnych uczestników procesu pozwoli na animowanie dialogu publicznego i kreowanie postaw obywatelskich.
- ✓ Równoległe działania pozwolą na większą widoczność miast sieci na mapie regionu i Polski, co z kolei pozytywnie wpisze się w działania promocyjne.
- ✓ Podniesienie jakości życia mieszkańców będzie spełnieniem tzw. obietnicy marketingowej zawartej w promowanej marce regionu „zdrowe życie, czysty zysk”.
- ✓ Ożywienie gospodarcze na terenach rewitalizowanych będzie składową w realizacji priorytetu strategicznego regionu *Konkurencyjna Gospodarka*.
- ✓ Współpraca podmiotów zaangażowanych w rewitalizację oraz społeczne skutki działań rewitalizacyjnych będą składową w realizacji priorytetu strategicznego regionu *Otwarte Społeczeństwo*.
- ✓ Współpraca miast przyniesie pozytywny efekt dając tym samym impuls do dalszego rozwoju sieci i popularyzacji idei zrównoważonego rozwoju co będzie składową w realizacji priorytetu strategicznego regionu *Nowoczesne Sieci*.

6. Powiązanie „Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego” z dokumentami strategicznymi z zakresu rozwoju przestrzennego, społecznego i gospodarczego miast sieci i regionu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W niniejszym rozdziale przedstawiono najważniejsze dokumenty o charakterze strategicznym zarówno na poziomie regionalnym jak i lokalnym, które są zgodne z zapisami „Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego”.

Planowane działania zawarte w niniejszym dokumencie wpisują się w główny cel najważniejszego dokumentu strategicznego na poziomie województwa - **Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025** „*Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii Mazur z regionami Europy*”. Cel główny będzie realizowany poprzez cele strategiczne:

1. Wzrost konkurencyjności gospodarki,
2. Wzrost aktywności społecznej,
3. Wzrost liczb i powiązań sieciowych,
4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju.

Powyższe cele wraz z przedsięwzięciami przewidzianymi w omawianym dokumencie są spójne i wzajemnie się uzupełniają, a to pozwoli zrealizować główny cel Strategii, czyli wdrożenie zmian w sferach: przestrzennej, społecznej i ekonomicznej. Realizacja działań na obszarach rewitalizowanych będzie wymagać zaangażowania wszystkich sektorów, zarówno publicznego jak i gospodarczego oraz społecznego. Kompleksowość działań wpłynie na dynamizację rozwoju społeczno-gospodarczego obszarów rewitalizowanych w ramach sieci miast Cittaslow w województwie warmińsko-mazurskim.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny przede wszystkim z planowanymi działaniami w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2014-2020** - Osi 8 Obszary wymagające rewitalizacji. Zaplanowane przedsięwzięcia będą realizowane w ramach priorytetu 9b „*Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich*”. Rezultatem interwencji będzie zwiększenie liczby nowych/przebudowanych/przekształconych obiektów infrastrukturalnych zlokalizowanych na obszarach zrewitalizowanych.

Ponadto *Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow* jest spójny z następującymi priorytetami inwestycyjnymi w ramach poszczególnych osi priorytetowych:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- 3a „*Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości*” – Oś 1 Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur,

- 4c „*Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym*” – Oś 4 Efektywność energetyczna,

- 4e „*Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu*” - Oś 4 Efektywność energetyczna,

- 6c „*Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego*” – Oś 6 Kultura i dziedzictwo,

- 7b „*Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi*” – Oś 7 Infrastruktura transportowa,

- 8i „*Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników*” – Oś 10 Regionalny rynek pracy,

- 9i „*Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie*” – Oś 11 Włączenie społeczne.

Powyższe priorytety inwestycyjne przedstawiają problemy oraz konieczność ich rozwiązywania poprzez realizację działań w ramach „Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego”. Rezultatem zrealizowanych przedsięwzięć będzie podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców obszarów zrewitalizowanych oraz zauważalna będzie poprawa warunków społeczno-gospodarczych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z poszczególnymi lokalnymi dokumentami strategicznymi:

1. Barczewo

Zaplanowane działania w ramach omawianego dokumentu wpisują się w wizję **Strategii rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025** „*Gmina Barczewo atrakcyjnym miejscem zamieszkania oferującym wysoką jakość życia, wykorzystująca i wspierająca rozwój subregionu olsztyńskiego*” oraz w cel główny „*Zrównoważony Rozwój Społeczno-Gospodarczy Gminy Barczewo w oparciu o położenie geograficzne i uwarunkowania przyrodniczo-historyczne*”:

- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- Wysoka dostępność komunikacyjna i integracja wewnętrzna gminy,
- Aktywne działania na rzecz rozwoju turystyki.

2. Biskupiec

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z założeniami Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Biskupiec w tym z misją „Podniesienie poziomu życia mieszkańców i zapewnienie trwałej konkurencyjności gminy Biskupiec, poprzez wykorzystanie położenia w centrum województwa warmińsko-mazurskiego oraz walorów przyrodniczych i kulturowych”. Zaplanowane do realizacji projekty i opisane szczegółowo w niniejszym dokumencie w rozdziale 5. Wykaz projektów rewitalizacyjnych wpisują się w cele strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego miasta:

- Stymulowanie rozwoju gospodarczego zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego,
- Tworzenie technicznych warunków rozwoju społeczno-gospodarczego i poprawy stanu środowiska,
- Kształtowanie polityki społecznej zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców,
- Poprawa i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego.

3. Bisztynek

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest spójny ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy i Miasta Bisztynek, w tym z celem

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

nadrzędnym „Zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy i Miasta Bisztynek”. Zaplanowane przedsięwzięcia wpisują się w cele główne:

- Wysoka jakość życia mieszkańców,
- Poprawa walorów środowiska.

4. Dobre Miasto

Główny cel **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2009-2018** „Zapewnienie godnych warunków życia mieszkańcom Gminy Dobre Miasto poprzez spójny system rozwiązywania problemów społecznych i umożliwienie pełnego ich uczestnictwa w życiu społecznym” jest zgodny z zapisami przyjętymi w „Programie rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego”. Zaplanowane działania w ramach powyższego dokumentu realizują poniższe cele strategiczne strategii:

- Prawidłowo funkcjonująca rodzina,
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej,
- Ograniczenie alienacji ludzi starszych i niepełnosprawnych,
- Sprawny system współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi.

5. Gołdap

Głównym celem **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Gołdap do roku 2025** jest „Poprawa jakości życia mieszkańców Gołdapi poprzez rozwój uzdrowiskowej funkcji gminy”. Realizacja przedsięwzięć w ramach poniższego dokumentu wpisuje się w cele strategii:

- Wzrost poziomu inwestycji w całoroczną ofertę turystyczną i jej spopularyzowanie,
- Przygotowanie systemu usług publicznych zapewniającego wysoką jakość kapitału ludzkiego i przestrzenną mobilność mieszkańców.

6. Górowo Iławeckie

Zaplanowane działania w ramach „Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego” są zgodne z celami zapisanymi w **Strategii Rozwoju Gminy Górowo Iławeckie na lata 2014-2021**:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Poprawa warunków życia poprzez rozwój infrastruktury społecznej i podniesienie jakości kapitału ludzkiego,
- Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o dostępne walory przyrodnicze.

7. Lidzbark Warmiński

Główny cel **Strategii rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński na lata 2015-2025** „*Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Lidzbark Warmiński w oparciu o położenie geograficzne i naturalne uwarunkowania przyrodnicze*” jest spójny z zaplanowanymi przedsięwzięciami w ramach „Programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow województwa warmińsko – mazurskiego”. Realizowane projekty wpisują się w cele strategii:

- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna,
- Rozwój i wykorzystanie potencjału turystycznego,
- Rozwój przedsiębiorczości,
- Wykształcone, aktywne, zaangażowanie społeczeństwo i integracja wewnętrzna Gminy.

8. Lubawa

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z założeniami **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Lubawy do 2025 roku** „*Zapewnienie mieszkańcom Lubawy satysfakcjonującego poziomu życia poprzez osiągnięcie przez miasto spójności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej*” oraz z celami strategicznymi:

- wzrost konkurencyjności gospodarki,
- wzrost aktywności społecznej,
- wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych,
- nowoczesna infrastruktura rozwoju.

9. Nidzica

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z misją „*Gmina Nidzica obszarem o atrakcyjnych walorach przyrodniczych i kulturowych, sprzyjającym ożywieniu społecznemu, rozwojowi przedsiębiorczości i edukacji, gdzie*

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

mieszkańcy i turyści mogą aktywnie i spokojnie spędzać wolny czas” zawartej w **Strategii rozwoju Gminy Nidzica na lata 2014-2022**. Realizowane zadania w ramach niniejszego dokumentu wpisują się w cele strategii:

- Rozwój infrastruktury technicznej służącej poprawie jakości życia mieszkańców gminy
- Stworzenie optymalnych warunków do rozwoju turystyki i kultury w gminie oraz zabezpieczenie trwałości dziedzictwa kulturowego,
- Poprawa jakości infrastruktury kulturalno-oświatowej oraz przedsięwzięcie działań sprzyjających rozwojowi kultury wśród mieszkańców,
- Wzrost aktywności społecznej.

10. Nowe Miasto Lubawskie

Ze względu na brak obowiązującej strategii rozwoju nie jest możliwe sprawdzenie spójności między dokumentami.

11. Olsztynek

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z założeniami **Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Olsztynek** wraz z misją *„Zrównoważony i akceptowany rozwój społeczno-gospodarczy w oparciu o dostępny kapitał ludzki, przyrodniczy, kulturowy i inwestycyjny gminy”* oraz z celami strategicznymi:

- Podniesienie jakości i standardu życia mieszkańców Miasta i Gminy Olsztynek,
- Nowoczesna i kompleksowa infrastruktura,
- Uzyskanie i zachowanie ładu przestrzennego Miasta i Gminy Olsztynek.

12. Pasym

Cel główny Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Pasym *„Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej i gospodarczej gminy Pasym, przy wykorzystaniu i ochronie walorów przyrodniczych, historycznych i kulturaowych”* jest spójny z zaplanowanymi przedsięwzięciami w ramach *Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow*. Realizowane projekty wpisują się w cele strategii:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- Aktywizacja gospodarcza poprzez rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej i turystyki,
- Rozwój infrastruktury technicznej,
- Promocja gospodarcza gminy,
- Poprawa życia mieszkańców gminy,
- Ochrona dóbr dziedzictwa kulturowego.

13. Reszel

*Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest zgodny z misją „Wzmocnienie wspólnoty samorządowej gminy Reszel poprzez rozwój funkcji turystycznej, rolniczej, sektora MSP oraz inwestycje w kapitał ludzki” oraz celami zawartymi w **Strategii Rozwoju Gminy Reszel do 2020 roku**:*

- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego,
- Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa,
- Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy,
- Poprawa warunków zamieszkania w mieście i na obszarach wiejskich.

14. Ryn

*„Wzrost jakości życia mieszkańców zapewniony poprzez rozwój lokalny w sferze przestrzeno-gospodarczej w powiązaniu ze sferą społeczną integrującą mieszkańców celem budowy społeczeństwa opartego na więzi, współodpowiedzialności i zadowolenia mieszkańców” – misja **Strategii rozwoju Miasta i Gminy Ryn na lata 2010-2020** wpisuje się w *Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow*. Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć jest zgodna z celami strategii:*

- Działania techniczne w zakresie turystyki i rekreacji,
- Tworzenie i promocja oferty turystycznej,
- Poprawa sfery społecznej: zdrowie i działalność społeczna.

7. Wykaz projektów rewitalizacyjnych

7.1. Opis Zintegrowanych Przedsięwzięć

1.	Lokalizacja
----	-------------

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Barczewo	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych Starego Miasta w Barczewie	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>1. Utworzenie Centrum Aktywizacji na potrzeby działań integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej, składającego się z zaadoptowanych na ten cel budynków dawnych młynów oraz infrastruktury rekreacyjnej. W ramach Centrum Aktywizacji planuje się realizację następujących przedsięwzięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja społeczno-zawodowa (PI 9i): realizacja warsztatów i zajęć mających na celu aktywizację zawodową, edukacyjną i społeczną – m.in. warsztaty motywacyjne, pobudzające kreatywność, inspirujące do podejmowania zatrudnienia, dalszej edukacji oraz działań społecznie pożądaných, psychologiczne mające na celu zwiększenie pewności siebie, wzrost samooceny, czy poczucia własnej wartości, skuteczności w prezentowaniu własnej wiedzy i doświadczenia, trening kompetencji i umiejętności społecznych. Realizowane będą także kursy zawodowe w zakresie zawodów deficytowych na obszarze gminy, w tym szczególnie wpisujące się w idee Cittaslow. W ramach projektu realizowane będą również działania mające na celu rozwój pasji i zainteresowań, w tym także warsztaty i zajęcia na świeżym powietrzu, w oparciu o stworzoną infrastrukturę. - adaptacja budynków dawnych młynów (PI 6c): działania inwestycyjne polegające na zaprojektowaniu, rewaloryzacji, adaptacji oraz wyposażeniu budynków młynów w Barczewie na potrzeby Centrum Aktywizacji. Zakres przedsięwzięcia obejmuje renowację zabytkowych budynków dawnych młynów przy ul. Obrońców Warszawy oraz ich adaptację na Centrum Aktywizacji (powierzchnia użytkowa budynków to ok. 1100 m²). Budynki dawnych młynów, wpisane do rejestru zabytków, podlegające stałej opiece konserwatorskiej, stanowią dziś nierozzerwalną część tkanki miejskiej Barczewa i są jedną z wizytówek miasta, ponieważ leżą przy głównej drodze wjazdowej od strony Olsztyna na Stare Miasto w Barczewie. Ich renowacja będzie stanowić czynne i konieczne w tym miejscu zachowanie dziedzictwa kulturowego. W budynkach planuje się otworzyć Centrum Aktywizacji, w którym oprócz sali/sal wykładowych do prowadzenia warsztatów dla osób 	

zagrożonych wykluczeniem społecznym, planuje się również utworzyć infrastrukturę rekreacyjną dla mieszkańców (ścianka wspinaczkowa, mała sala fitness do prowadzenia zajęć ruchowych). Centrum Aktywizacji oprócz swoich walorów aktywizacyjnych, edukacyjno-wychowawczych, ma również w swoich założeniach stanowić miejsce spotkań i integracji, także dla dzieci i młodzieży w celu przeciwdziałania powielaniu negatywnych wzorców, ograniczeniu zjawisku powielania biedy. Planuje się także utworzenie pomieszczeń przeznaczonych dla organizacji pozarządowych działających m.in. w obszarze włączenia społecznego i/lub pomieszczeń przeznaczonych na działalność gospodarczą związaną m.in. z odtworzeniem dziedzictwa gospodarczego miasta, udostępnianych w trybie konkurencyjnym.

- **infrastruktura rekreacyjna wewnątrz budynku (PI 9b)**: utworzenie w Centrum Aktywizacji infrastruktury rekreacyjnej (ścianka wspinaczkowa, mała sala fitness) z przeznaczeniem do realizacji działań aktywizacyjno-integracyjnych.

- **ścieżka pieszo-rowerowa (infrastruktura rekreacyjna na potrzeby działań aktywizacyjno-integracyjnych prowadzonych na zewnątrz) (PI 6c)**: budowa wraz

z wyposażeniem ścieżki rekreacyjnej, uzupełniającej ofertę aktywizacji osób wykluczonych. W ramach tego zadania planuje się wykonać nową ścieżkę pieszo-rowerową

wraz

z infrastrukturą towarzyszącą (mała architektura – ławki, śmietniki, oświetlenie), która będzie biegła częściowo nad rzeką Pisą, w malowniczych, ale dziś zdegradowanych częściach miasta, a częściowo przez istniejące ciągi pieszo-jezdne zabytkowych ulic Barczewa. Projekt ten ożywi tkankę miejską oraz zaktywizuje mieszkańców do czynnego spędzania czasu podczas spacerów czy wycieczek rowerowych. Planuje się, że trasa będzie łączyła najważniejsze miejsca w obszarze rewitalizowanym. Jej początek i koniec zlokalizowany będzie przy placu rekreacyjnym planowanym do realizacji w ramach przedmiotowego Zintegrowanego Przedsięwzięcia Terytorialnego. Niniejszy projekt wykorzystuje naturalne zasoby Barczewa, jakimi są malownicze tereny nadrzeczne.

- **plac rekreacyjny (infrastruktura rekreacyjna na potrzeby działań aktywizacyjno-integracyjnych prowadzonych na zewnątrz) (PI 9b)**: w ramach tego elementu przedsięwzięcia zintegrowanego planuje się opracowanie dokumentacji projektowej oraz budowę placu zabaw, siłowni zewnętrznej dla osób

starszych, pumtruck'u oraz skateparku dla młodzieży wraz z podstawową infrastrukturą (ścieżki, nowe nasadzenia roślinne, budowa infrastruktury technicznej niezbędnej do obsługi projektu) na terenie rewitalizowanym Starego Miasta w Barczewie. Powstała inwestycja będzie pierwszą tego typu w Barczewie i stanowi ważny element uzupełniający ofertę Centrum Aktywizacji w zakresie zajęć z osobami wykluczonymi i/lub zagrożonymi ubóstwem. Brak placu zabaw, miejsca aktywnych spotkań mieszkańców czy infrastruktury rekreacyjnej to od dłuższego czasu główne problemy wynikające z rozmów z mieszkańcami obszaru rewitalizowanego. Potrzeba realizacji tego przedsięwzięcia wynika bezpośrednio z potrzeb mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zostały zdefiniowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie. Działania związane z rozwojem pasji i zainteresowań, w tym także warsztaty i zajęcia na świeżym powietrzu w oparciu o stworzoną infrastrukturę, są kluczowe w budowaniu postaw społecznie pożądanых, zwłaszcza u dzieci i młodzieży, i mają także na celu przeciwdziałanie powielaniu negatywnych wzorców oraz ograniczeniu zjawiska powielania biedy.

2. Utworzenie spółdzielni socjalnej w celu aktywizacji zawodowej osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Zaplanowano utworzenie i wsparcie funkcjonowania podmiotu ekonomii społecznej (PI 9v), a także, jako projekt zintegrowany, działania inwestycyjne polegające na zaprojektowaniu, adaptacji oraz wyposażeniu pomieszczeń po dawnej Informacji Turystycznej (budynek przy ul. Mickiewicza 12) na działalność przedmiotowego podmiotu (PI 9b). Planuje się, że spółdzielnia socjalna będzie ukierunkowana na zawody, które w Barczewie są priorytetowe oraz na takie, które wspierać będą innowacyjność i możliwości wejścia na rynek osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Priorytetowo będzie traktowana działalność związana z odtworzeniem dziedzictwa gospodarczego miasta, zwłaszcza wpisująca się w idee Cittaslow, np. w zakresie tradycyjnego rzemiosła. W Barczewie nie funkcjonuje żadna spółdzielnia socjalna. Zagrożeńi wykluczeniem społecznym mieszkańcy obszaru rewitalizowanego nie mają dostępu do usług i oferty jaką prezentuje i oferuje podmiot tego typu. Integrując działania infrastrukturalne z działaniami warsztatowymi i szkoleniowymi oraz działalnością i funkcjonowaniem spółdzielni socjalnej zostanie stworzony model aktywnego zaangażowania społeczeństwa w bieżące życie Barczewa, wnosząc jednocześnie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wkład w rozwój lokalnej gospodarki. Potrzeba realizacji ww. przedsięwzięcia wynika bezpośrednio z potrzeb mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zostały zdefiniowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie.	
4.	Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
<p>1. Utworzenie Centrum Aktywizacji – realizacja warsztatów i zajęć mających na celu aktywizację zawodową, edukacyjną i społeczną – koszt szacunkowy to ok. 3 000 000 zł (PI 9i); działania inwestycyjne polegające na zaprojektowaniu, rewaloryzacji, adaptacji oraz wyposażeniu budynków dawnych młynów w Barczewie na potrzeby Centrum Aktywizacji – koszt ok. 3 500 000 zł (PI 6c); utworzenie infrastruktury rekreacyjnej na potrzeby działań aktywizacyjno-integracyjnych prowadzonych wewnątrz budynku – koszt ok. 500 000,00 (PI 9b); budowa ścieżki pieszo-rowerowej wraz z infrastrukturą (mała architektura – ławki, śmietniki, oświetlenie) na potrzeby realizacji działań aktywizująco-integracyjnych prowadzonych na zewnątrz – koszt ok. 3 850 000 zł (PI 6c); budowa placu rekreacyjnego (budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej dla osób starszych, pumtruck'u oraz skateparku dla młodzieży, wraz z podstawową infrastrukturą (ścieżki, nowe nasadzenia roślinne, budowa infrastruktury technicznej niezbędnej do obsługi projektu) na potrzeby realizacji działań aktywizująco-integracyjnych prowadzonych na zewnątrz – koszt ok. 3 000 000 zł (PI 9b).</p> <p>2. Utworzenie spółdzielni socjalnej – utworzenie spółdzielni socjalnej wraz ze wsparciem jej funkcjonowania – koszt ok. 1 000 000 zł (PI 9v); działania inwestycyjne polegające na zaprojektowaniu, adaptacji oraz wyposażeniu pomieszczeń po dawnej Informacji Turystycznej na pomieszczenia Spółdzielni socjalnej, - koszt ok 500 000 zł (PI 9b).</p>	
5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - poprawa dostępu do zatrudnienia osobom z terenu rewitalizowanego zagrożonym wykluczeniem społecznym - poprawa jakości i estetyki obszaru rewitalizowanego w Barczewie, - budowa tożsamości regionalnej w Barczewie - ochrona dziedzictwa kulturowego Warmii, - ochrona zasobów naturalnych Barczewa.
6.	Zakładane efekty przedsięwzięcia
	<ul style="list-style-type: none"> - ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizowanego w Barczewie, - wzrost aktywności mieszkańców z obszaru rewitalizowanego, - wzrost zatrudnienia na obszarze rewitalizowanym, - udostępnienie ok 2,5 km aktywnych ścieżek pieszo-rowerowych w przestrzeni Starego Miasta w Barczewie, - udostępnienie mieszkańcom powierzchni ok. 0,5 ha obszaru rewitalizowanego na cele rekreacyjne.
7.	Beneficjent/Beneficjenci
	Gmina Barczewo/MOPS Barczewo/OWES
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	Gmina
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	Prace przygotowawcze polegają na aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Barczewo oraz na planowaniu wprowadzenia inwestycji do budżetu Gminy Barczewo.
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	2015-2020
11.	Budżet przedsięwzięcia
	Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 15 350 000 zł
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
	<ul style="list-style-type: none"> - środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
	Niniejsze zintegrowane przedsięwzięcie inwestycyjne jest komplementarne z wykonanym w 2011 roku projektem „Rewitalizacja wschodniej części Starego Miasta w

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Barczewie”, realizowanego z RPO WiM na lata 2007-2013. Jest kontynuacją poprzedniej rewitalizacji.

Przedsięwzięcie jest również komplementarne z projektem „Centrum integracji młodzieży”, który był realizowany przez Gminę Barczewo/MOPS w Barczewie ze środków EFS

w ramach działań Rewitalizacji społecznej.

14.	Projekt na liście rezerwowej
-----	-------------------------------------

Rewitalizacja społeczna przestrzeni publicznej Starego Miasta w Barczewie w bezpośrednim sąsiedztwie Centrum Aktywizacji i spółdzielni socjalnej oraz pomiędzy tymi obiektami – działania inwestycyjne polegające na zaprojektowaniu oraz kontynuacji rewitalizacji Starego Miasta w Barczewie, polegające na odtworzeniu historycznej nawierzchni ciągów pieszych i jezdnych oraz remoncie/rewitalizacji zdegradowanej infrastruktury technicznej: budowa mini placu zabaw i siłowni zewnętrznej w parku przy Ratuszu oraz dostosowanie ciągów pieszo-jezdnych do wymogów Cittaslow, poprzez wydzielenie tras i szlaków rowerowych na terenie Starego Miasta w Barczewie. Stworzenie warunków do aktywizacji zwłaszcza dzieci i młodzieży w celu przeciwdziałania powielaniu negatywnych wzorców, ograniczeniu zjawisku powielania biedy – koszt to 9 000 000 zł (PI 9b).

1.	Lokalizacja
	Bisztynek
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Poprawa warunków centrum Bisztynka w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturalnym i gospodarczym.
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
	<p>Miasto Bisztynek to niewielka miejscowość licząca niecałe 2500 mieszkańców. Skupiona na niewielkim obszarze społeczność, która mieszka i żyje w miejscowości z poczuciem swojej historycznej tożsamości. W obszarze rewitalizowanym zidentyfikowano następujące problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej, - bezrobocie,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- osoby niepełnosprawne,
- wysokie nakłady na pomoc społeczną,
- brak polityki urbanistycznej miasta, brak terenów pod inwestycje,
- bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych,
- brak punktu usługi w siedzibach samorządu takich jak „obsługa w jednym okienku” i doradztwa gospodarczego.

Planowane do realizacji działanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 przez Gminę Bisztynek wynikające z inicjatywy społeczności lokalnej Programu sieci miast CITASLOW będzie realizowane w sposób zintegrowany, uwzględniając aspekty infrastrukturalne, gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Projekt łączy działania związane rewitalizacją fizyczną z działaniami związanymi z aktywizacją społeczno-zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Przedsięwzięcie zakładające rozwiązanie powyższych problemów będzie realizowane w oparciu o projekty tematyczne.

Zaistniałą sytuację zdegradowanego społecznie, ekonomicznie i środowiskowo obszaru upatrujemy w braku aktywności społecznej środowiska Bisztyńska. Rozbudzone zaangażowanie i aktywizacja społeczności lokalnych do działania na rzecz własnego rozwoju następować będzie poprzez realizację z ich udziałem przedmiotowego projektu. Utworzenie nowej instytucji, której obecnie nie było w Bisztyнку zaangażuje wszystkich aktorów lokalnej sceny: władze samorządowe i różne służby publiczne, a z drugiej strony – biznes i organizacje obywatelskie, a wreszcie - samych mieszkańców. Konieczność adaptacji istniejącego budynku opuszczonego kościoła ewangelickiego wynika z braku innego obiektu na terenie miasta możliwego do wykorzystania na ten cel , jak również stanowić będzie działanie rewitalizacyjne dotyczące usuwania deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej. Pomysł realizacji projektu zrodził się z inicjatywy lokalnego stowarzyszenia, oraz popierany jest przez społeczeństwo Bisztyńska.

W celu rozwoju kapitału społecznego zakłada się aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działanie rewitalizacyjne będzie realizowane w sposób zintegrowany, uwzględniając aspekty infrastrukturalne, społeczne i środowiskowe. Zagospodarowanie opuszczonego kościoła poewangelickiego w kierunku umiejscowienia Centrum Aktywizacji dla osób

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez aktywne włączenie tych osób w organizacje wystaw historycznych i imprez kulturalnych. Zasadniczym celem stworzenia nowej instytucji jest ożywienie społeczne, zwiększenie potencjału kulturowego, podany powyżej przykład działalności Centrum jest jedynie proponowanym przykładem działania. Całokształt pracy Centrum Aktywizacji zostanie wypracowany przez uczestników projektu. Stała ekspozycja ukazująca życie mieszkańców Bisztyńka w obliczu kataklizmu II wojny światowej i powojennych zmian polityczno-ustrojowych. Pozyskanie materiałów archiwalnych, pamiątek rodzinnych i zdjęć będzie wykonane przy szerokim udziale lokalnego społeczeństwa i byłych mieszkańców żyjących w Niemczech. Tak organizowane przedsięwzięcie stanie się elementem inspirującym i integrującym społecznie i kulturowo. |

Realizacja projektu w partnerstwie z Parafią Rzymsko-Katolicką w Bisztyńku a Gminą Bisztynek, oraz z udziałem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym a włączonych w realizację projektu, potwierdza zasadność przyjętego kierunku działania. Zakres działań o charakterze „miękkim” i planowanych do zastosowań instrumentów będzie prowadziło do rozwiązania problemów społecznych ściśle powiązanych z procesem rewitalizacji fizycznej.

Kościół poewangelicki zlokalizowany na dz. nr 290/2 w Obr. 1 Bisztynek o pow. 1759m², zakres planowanych działań obejmuje: Opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej zakres niezbędny do przystosowania obiektu do nowej funkcji, uzyskanych wytycznych konserwatorskich z uwzględnieniem energooszczędnych technologii wykorzystując możliwości OZE. Przewidywalny zakres obejmuje: prace restauratorskie wnętrza w zakresie wymiany okien zachowaniem historycznej formy, polichromie ścian i sufitu, odtworzenie posadzki wraz z instalacją ogrzewania podłogowego i izolacją cieplną obiektu, wygospodarowanie pomieszczeń sanitarnych i technicznych w celu zapewnienia realizacji funkcji. Elementy zewnętrzne z instalacją OZE. Realizacja projektu inwestycyjnego w oparciu o wyłonionego Wykonawcę.

4.	Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
-----------	---

1. Utworzenie Centrum Aktywizacji - działalność przedmiotowa (PI 9i) – 1 720

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

<p>000,00 zł. W ramach niniejszego priorytetu przewiduje się aktywizację osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym zgodnie ze zindywidualizowaną ścieżką rozwoju w czasie trwałości projektu.</p>	
<p>2. Utworzenie Centrum Aktywizacji - adaptacja zabudowy wraz z wyposażeniem (PI 9b) – 3 080 000,00 zł. Przedsięwzięcie ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości. W celu osiągnięcia efektu przedsięwzięcia zakłada się zaadoptowanie budynku dawnego kościoła ewangelickiego. Zakres projektu obejmuje: opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do przystosowania obiektu do nowej funkcji i wytycznych konserwatorskich, z uwzględnieniem systemu grzewczego w oparciu o OZE wraz z zagospodarowaniem przestrzeni przyległej do obiektu. Prace restauratorskie i ogólnie budowlane prowadzone na podstawie uzyskanych pozwoleń i dokumentacji projektowej.</p>	
5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
<p>Zwiększenie aktywności społeczności lokalnej Bisztyńka zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez przystosowanie adaptowanego kościoła do prowadzenia w nowoczesny sposób działalności kulturalnej w kierunku wzrostu jakości i różnorodności kulturalnej, ustanawiając „Centrum Aktywizacji” w celu budowania świadomości regionalnej i kulturowej wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Bisztyńka.</p>	
6.	Zakładane efekty przedsięwzięcia
<p>W oparciu o przystosowany kościół poewangelicki do nowej funkcji społecznej i stworzenie nowych miejsc pracy w oparciu o przystosowany obiekt kościoła poewangelickiego do nowej funkcji społecznej oraz utworzenie w oparciu o uzyskaną bazę tego obiektu Centrum Aktywizacji zostaną rozwiązane problemy występujące na obszarze rewitalizowanym w zakresie: ogólnorozwojowym mieszkańców rewitalizowanego obszaru, poprzez aktywizację eliminując występującą obecną bezradność społeczną. Dodatkowym atutem jest stworzenie nowych miejsc pracy związanych z utrzymaniem i administrowaniem obiektu jak również związanych funkcjonowaniem Centrum Aktywizacji.</p>	
7.	Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Bisztynek	
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Bisztynek	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
-	
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2020	
11.	Budżet przedsięwzięcia
Całkowita wartość Zintegrowanego Przedsięwzięcia 4 800 000,00	
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
Środki własne EFS EFRR	
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
-	
1.	Lokalizacja
Bisztynek	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Utworzenie centrum integracji społecznej	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Uzasadnienie potrzeby – konieczność realizacji projektu wynika z braku pomieszczeń, w których świadczone by były równocześnie usługi zwiększające koniunkturę, pomieszczenia biurowe, w których mieszkańcy mogliby załatwić istotne dla nich sprawy jak i uzyskać niezbędne porady w zakresie spraw społecznych, gospodarczych jak i socjalnych. Obecny zasób pomieszczeń budynku MOPS nie zaspakaja potrzeb funkcjonalnych stanowiąc deficyt funkcji przestrzeni i substancji budowlanej. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia umożliwi dzięki uzyskanym dodatkowo pomieszczeniom, rozwój ekonomii społecznej poprzez utworzenie, świetlicy środowiskowej. Przywrócenie odpowiedniej architektury obiektu odpowiadającym walorom zabudowy sąsiednim obiektom stanowić będzie usunięcie deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej. Zakres planowanych działań obejmuje: Opracowanie dokumentacji projektowej w odpowiednich branżach w zakresie niezbędnym do planowanej modernizacji. Realizacja projektu inwestycyjnego w oparciu o wyłonionego Wykonawcę.</p>	
4.	Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację	
1.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej - działalność przedmiotowa. (PI 9i) -1 500 000,00 zł. Projekt obejmuje utworzenie centrum integracji społecznej w przystosowanym obiekcie, oraz wsparcie w funkcjonowaniu i świadczeniu usług przez okres 5 lat trwałości projektu. Działanie zmierzające do podniesienia aktywności społecznej i zawodowej wśród osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej - modernizacja zabudowy z uwzględnieniem regionalnej tożsamości – (PI 9b) 1 936 000,00 zł. Działanie inwestycyjne skierowane na poprawę jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących działanie mające na celu usunięcie deficytów funkcji przestrzeni i substancji budowlanej. W skład tego projektu wchodzi: Opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej zakres modernizacji niezbędnej do przystosowania obiektu do potrzeb realizacji projektu. Realizacja zamierzenia inwestycyjnego w zakresie objętym dokumentacją projektową.
5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia Podniesienie jakości skuteczności usług socjalnych, wzrost dostępności i jakości usług publicznych.
6.	Zakładane efekty przedsięwzięcia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bisztyнку podmiotem świadczącym usługi społeczne na wysokim poziomie sprzyjającym zmianom zachowań społecznych. W rezultacie realizacji projektu osoby wykluczone oraz zagrożone wykluczeniem społecznym zdobędą nowe kwalifikacje i umiejętności, pozwalające im na akceptację postępujących zmian i przystosowanie do nich. Zwiększenie bazy lokalowej zmodernizowanych i przebudowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze.
7.	Beneficjent/Beneficjenci Gmina Bisztynek Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca Gmina Bisztynek
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych -
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

2016-2020	
11.	Budżet przedsięwzięcia
Całkowita wartość Zintegrowanego Przedsięwzięcia 3 436 000,00	
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
Środki własne EFS EFRR	
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
-	

Zinerowane Przedsięwzięcie Inwestycyjne – Lista rezerwowa

1.	Lokalizacja
Bisztynek	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Poprawa mobilności mieszkańców poprzez nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Powstanie szlaku rowerowo dydaktycznego na obszarze rewitalizowanym od długości 4200 m przebiegającym w układzie ulic: Kąpielowej, Słonecznej, Obwodowej, Struga, Kajki, Wiktora, Moniuszki, Konopnickiej, Grunwaldzkiej, Szkolnej, Polnej, Pl. Wolności, Słonecznej, Nowego Osiedla, Orzeszkowej i Sportowej, wraz infrastrukturą rekreacyjną. Planuje się wykonanie na trasie przebiegu siłowni zewnętrznej (ul. Kąpielowa), placu zabaw (ul. Słoneczna) <u>parkingów</u> (ul. Kajki, Kolejowa, Sportowa). umożliwienie pozostawienie samochodu w bezpiecznym miejscu i skorzystanie z szlaku rowerowego - <u>odtworzeniu historycznej nawierzchni ciągów pieszych i część szlaku rowerowego</u> przebiegać będzie w strefie pełnej ochrony konserwatorskiej centrum starego miasta, założono, że zostanie postawiony wymóg konserwatorski zachowania historycznej nawierzchni oraz remoncie/rewitalizacji zdegradowanej infrastruktury technicznej.</p> <p>Zakłada się realizację projektu inwestycyjnego w oparciu o prowadzone warsztaty aktywizacji zawodowej wykorzystując nabyte podczas aktywizacji zawodowej kompetencje w ramach realizacji projektu – Przewiduje się w trakcie realizacji projektu, część robót niespecjalistycznych zostanie wykonana przez</p>	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

osoby biorące udział w projekcie wykorzystując nabyte podczas aktywizacji zawodowej kompetencje. Wartość tego zakresu ujęte wartości projektu.

Dla najmłodszych mieszkańców Bisztyńka planuje się wybudowanie placu zabaw przy największym osiedlu ul. Słonecznej. Żyje tu 443 mieszkańców w 5 blokach mieszkalnych wybudowanych z wielkiej płyty. Są to tereny zaniedbane, ubogie w roślinność i miejsca rekreacji. Społeczeństwo nie należy do najbogatszych, są to bloki popegeerowskie, mieszkańcy nie mają terenów, do rozwoju, nie mają również środków na wykup grunt wokół budynków w celu powiększenia przestrzeni rekreacyjnej. Jedynym sposobem jest zagospodarowanie wolnych przestrzeni jest interwencja gminy i stworzenie równych szans młodym mieszkańcom tej części miasta na właściwy rozwój i spędzanie wolnego czasu. Planuje się zbudowanie nowoczesnego placu zabaw dla dzieci, miejsc odpoczynku dorosłych (ławeczki, kosze na śmieci, oświetlenie) pilnujących swoje pociechy oraz zagospodarowanie wokół placu zielenią miejską.

Powiązany przedsięwzięciem do budowy placu zabaw jest wybudowanie ścieżki pieszo rowerowej łączącej plac zabaw z najczęściej uczęszczaną ulicą Kąpielową łączącą osiedle mieszkaniowe Słoneczna z centrum miasta, w którym powstać ma siłownia zewnętrzna dla osób dbających o kondycję fizyczną. Na obszarze rewitalizowanym jest wiele osób aktywnie spędzających czas poprzez uprawianie spacerów na powietrzu. Trasa rowerowo spacerowa mogłaby być jednocześnie ścieżką tematyczną z tablicami informacyjnymi i ławeczkami dla odpoczywających. Wybudowany szlak ułatwi również mieszkańcom swobodne dojście do rewitalizowanego centrum miasta i Centrum Aktywizacji, a dzieciom na bezpieczne dojście lub dojechanie rowerem do obiektów szkolnych.

4.	Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
-----------	---

1.Przestrzeń publiczna w Bisztyńku - integracja społeczna miasta Cittaslow – (PI 9b) – 600 000,00 zł. Projekt zakłada rozwój przestrzeni publicznych poprzez przedsięwzięcia ukierunkowane na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości” – w zakresie wykonania placów zabaw,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

siłowni zewnętrznych

2. Mobilność i dostępność komunikacyjna (PI 4e) – 2 700 000,00 zł. Projekt zakłada wybudowanie ścieżki pieszo rowerowej łączącej plac zabaw z najczęściej uczęszczaną ulicą Kąpielową łączącą osiedle mieszkaniowe Słoneczna z centrum miasta, w którym powstać ma siłownia zewnętrzna dla osób dbających o kondycję fizyczną.

3. Włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem. (PI 9i) – 230 000,00 zł. Zakłada się realizację projektu inwestycyjnego w oparciu o prowadzone warsztaty aktywizacji zawodowej wykorzystując nabyte podczas aktywizacji zawodowej kompetencje w ramach realizacji projektu.

5. Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

- ożywienie społeczno-gospodarcze (aktywizacja) obszaru rewitalizowanego,
- wzrost aktywności mieszkańców Bisztyńka,
- wzrost zatrudnienia na obszarze rewitalizowanym,
- podniesienie jakości życia lokalnej społeczności z obszaru rewitalizowanego,
- nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych z uwzględnieniem regionalnej tożsamości,
- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w ruchu drogowym, poprzez udostępnienie możliwości transportu rowerowego

6. Zakładane efekty przedsięwzięcia

- poprawa problemu z niedorozwojem funkcji miejskich w zakresie dostępu do usług publicznych,
- aktywność gospodarcza i stworzenie miejsc pracy poprzez oferowanie infrastruktury do prowadzenia tej działalności,
- podniesienie komfortu obsługi mieszkańców z obszaru rewitalizowanego,
- poprawa jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących,
- stworzenie szansy zarówno gospodarczej, społecznej o charakterze ogólnie - rozwojowym dla mieszkańców rewitalizowanego obszaru.

7. Beneficjent/Beneficjenci

Gmina Bisztynek

8. Jednostka zarządzająca/koordynująca

Gmina Bisztynek

9. Stan zaawansowania prac przygotowawczych

Etap opracowania założeń i koncepcji w trakcie uzgodnień. Opracowywanie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Bisztynka.	
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2020	
11.	Budżet przedsięwzięcia
Całkowita wartość Zintegrowanego Przedsięwzięcia 3 530 000,00	
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
Środki własne EFS EFRR	
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
Planowany projekt do realizacji będzie komplementarny z projektem lokalnego przedsiębiorcy dotyczącego zagospodarowania przestrzeni przy obiekcie budynku hotelu i restauracji.	

1.	Lokalizacja
Miasto Biskupiec	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow w zakresie miasta Biskupiec	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Celem miast należących do sieci miast CITTASLOW jest popieranie różnorodności kulturalnej, ochronę środowiska naturalnego, promocję tradycyjnych lokalnych produktów oraz dążenie do poprawy jakości życia. Na terenie objętym rewitalizacją Biskupca występują następujące problemy społeczne (ubóstwo, bezrobocie, niska aktywność zawodowa, alkoholizm, rodziny niepełne). Zaobserwowano również podwyższoną liczbę przestępstw i wykroczeń oraz elementy wandalizmu na terenie miejsc publicznych, także w obszarze rewitalizowanym. W Biskupcu funkcjonuje koło w Biskupcu - Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Na terenie miasta jest również duży odsetek osób niepełnosprawnych fizycznie i umysłowo. W związku z powyższym działania uwzględniają przystosowanie terenów i obiektów dla osób niepełnosprawnych (m.in. miejsca parkingowe, dostęp do budynków publicznych). Kolejnym problemem jest brak miejsc integracji społecznej, gdzie osoby wykluczone społecznie (dzieci,</p>	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

młodzieży i osoby dorosłe) mogą aktywnie spędzać wolny czas. Infrastruktura społeczna jest niewystarczająca. Istniejące obiekty i tereny przestrzeni publicznej są zdegradowane i niezagospodarowane. Rewitalizacja Biskupca wpłynie korzystnie na poprawę jakości życia na obszarach zmarginalizowanych miasta, co pozwoli na realizację dalszych działań zgodnych z głównymi ideami stowarzyszenia miast. Opracowane projekty mają na celu stworzenie kompleksowej oferty szkoleń zawodowych, edukacyjnej, rekreacyjnej oraz kulturalnej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Biskupca. Projekty ze względu na specyfikę i złożoność wymagają kompleksowej realizacji, by otrzymać efekt rewitalizacji miasta zarówno w sferze społecznej jak i przestrzennej.

Celem programu jest integracja oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Aby założenia zostały spełnione wymagane jest utworzenie ośrodków zapewniających kompleksową ofertę kulturalną, rekreacyjną oraz zawodową. W ramach działań podejmowanych na obszarze rewitalizowanym utworzone zostaną centra odpowiedzialne za prawidłową realizację wdrażania poszczególnych działań zaplanowanych w ramach programu, tj.:

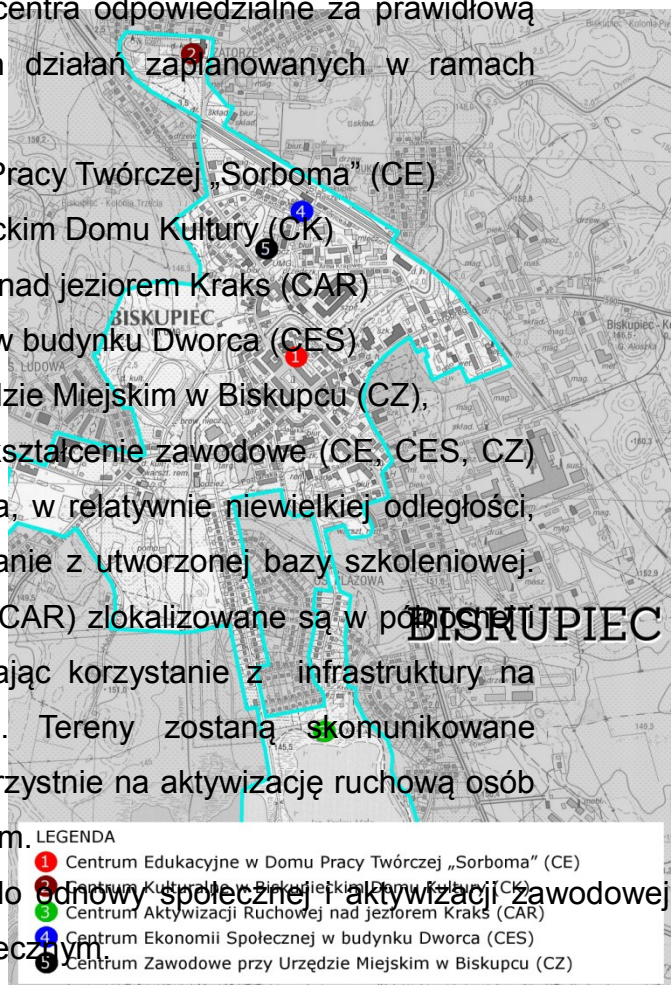
1. Centrum Edukacyjne w Domu Pracy Twórczej „Sorboma” (CE)
2. Centrum Kulturalne w Biskupieckim Domu Kultury (CK)
3. Centrum Aktywizacji Ruchowej nad jeziorem Kraks (CAR)
4. Centrum Ekonomii Społecznej w budynku Dworca (CES)
5. Centrum Zawodowe przy Urzędzie Miejskim w Biskupcu (CZ),

Centra, których głównym celem jest kształcenie zawodowe (CE, CES, CZ) zlokalizowane są w centrum Biskupca, w relatywnie niewielkiej odległości, umożliwiając bezproblemowe korzystanie z utworzonej bazy szkoleniowej. Centra kulturalno – rekreacyjne (CK, CAR) zlokalizowane są w północno-południowej części miasta, umożliwiając korzystanie z infrastruktury na terenach atrakcyjnych przyrodniczo. Tereny zostaną skomunikowane

ścieżkami rowerowymi, co wpłynie korzystnie na aktywizację ruchową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

I. Ścieżka aktywizacji społecznej

Do odnowy społecznej konieczny jest kontakt z drugim człowiekiem. Dlatego w

ramach zaplanowanych działań konieczne jest organizowanie spotkań integracyjnych, warsztatów rozwijających wyobraźnię. Duży nacisk należy kłaść na aktywność ruchową w myśl zasady „w zdrowym ciele zdrowy duch”. Dlatego planowane jest zaspokajanie potrzeb społecznych poprzez:

- integrację społeczną (utworzenie miejsc spotkań w CK oraz CES)
- aktywizację ruchową (utworzenie CAR oraz infrastruktury służącej aktywizacji ruchowej)
- warsztaty personalne (CE)

Powyższe zadania wyznaczają ścieżkę aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zmiana myślenia jest kluczem do integracji społecznej, dlatego poza stworzeniem możliwości spotkań, nawiązywania kontaktów, tworzenia relacji międzyludzkich, bazy służącej rozwijaniu sprawności ruchowej konieczne jest utworzenie miejsca do prowadzenia treningów personalnych.

II. Ścieżka aktywizacji zawodowej

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym są szczególnie narażone na bezrobocie i brak środków na prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Jedną z przyczyn zagrożenia pozostawania bez pracy jest brak kwalifikacji zawodowych. Do grona osób należą te, którym warunki finansowe lub inne (np. brak wsparcia ze strony rodziny ect.) nie pozwoliły na kształcenie. Dlatego też są to bezrobotni o najniższych kwalifikacjach zawodowych, najmniejszej wiedzy oraz umiejętnościach. Jeśli wraz z tym powodem brak jest motywacji do działania, osoba nie widzi potrzeby nauki lub nie widzi szans na przezwyciężenia trudności, wówczas istnieje niewielkie prawdopodobieństwo, aby chciała zmienić tę sytuację. Mogą to być również osoby o obniżonej sprawności intelektualnej bądź z upośledzeniem umysłowym, którym nauka przychodzi z wielkim trudem.

Źródłem wszelkich osiągnięć jest wola, dlatego działania aktywizacji zawodowej winny być poprzedzone są szkoleniami personalnymi, doradcy zawodowego, psychologa. Do podjęcia działań zmierzających do aktywizacji zawodowej osób wykluczonych społecznie konieczne jest przeprowadzenie:

- zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (CES)
- treningów motywacyjnych (CES)
- szkoleń zawodowych (CE)

Ponadto w celu kompleksowego przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych należy:

- stworzyć ogólnodostępny punkt obsługi prawnej (CZ)

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- stworzyć miejsce służące inkubowaniu podmiotów ekonomii społecznej oraz prowadzeniu działalności gospodarczej (CES)

Stworzona oferta doradcza, szkoleniowa oraz zaplecze umożliwiające inkubowaniu działalności będzie miało szanse realnego wpływu na zmniejszenie odsetka osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Do modernizowanej oraz nowotworzonej infrastruktury musi być zapewniony dostęp dla osób niepełnosprawnych. W celu zapewnienia bezpieczeństwa na terenach rewitalizowanych zainstalowany zostanie monitoring, dzięki któremu będzie możliwe bieżące monitorowanie terenu miasta i reagowanie na zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców. Dzięki podjętemu działaniu nastąpi wzrost bezpieczeństwa. Centrum monitoringu zostanie zlokalizowane w Urzędzie Miejskim w Biskupcu.

Projekty stanowiące ofertę integracji i aktywizacji dotyczą świadczenia usług edukacyjnych, wypoczynku, podnoszenia świadomości mieszkańców, poprawy estetyki miasta, aktywnego wypoczynku. Połączenie form edukacyjnych i zastosowań praktycznych pozwoli w stopniu podstawowym przygotować mieszkańców do podjęcia pracy. Wybudowana dzięki realizacji programu infrastruktura służyć będzie zarówno osobom aktywnym fizycznie, jak i niepełnosprawnym; dzieciom, młodzieży i osobom starszym; aktywnym zawodowo i bezrobotnym. Działania mające na celu stworzenie miejsc aktywnego wypoczynku (m.in. drogi rowerowe, korty tenisowe, zagospodarowane tereny publiczne) umożliwią przeprowadzanie warsztatów i zajęć.

Ważnym elementem integracji jest budowanie motywacji wśród osób wykluczonych społecznie poprzez kontakt m. in. z kulturą, przyrodą oraz aktywnym spędzaniem wolnego czasu na świeżym powietrzu. Zorganizowanie ciekawych zajęć plenerowych będzie zapobiegać wykluczeniu społecznemu oraz wpłynie korzystnie na relacje między ludzkie oraz przyczyni się do reaktywizacji mieszkańców w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem. Taka rolę ma pełnić utworzone Centrum Aktywizacji Ruchowej nad jeziorem Kraks. Utworzone w ramach tego projektu ośrodki rekreacyjne to wsparcie wielowymiarowe dla tego środowiska, które nie koncentruje się wyłącznie na przywróceniu osoby wykluczonej społecznie do życia zawodowego, ale przede wszystkim na ponownym włączeniu jej do życia społecznego. Wsparcie łączące zarówno reintegrację społeczną, jak i uzyskanie wykształcenia a co za tym idzie potencjalnego zatrudnienia, jest dużo bardziej efektywne i trwałe. Jednocześnie wśród osób wykluczonych społecznie popularyzowana będzie kultura i zdrowy styl życia co będzie miało wpływ na wszystkich mieszkańców miasta i przyczyni się do ich

integracji.

1. *Utworzenie Centrum Edukacyjnego w Domu Pracy Twórczej „Sorboma” w Biskupcu (CE)*

Projekt ma na celu stworzenie bazy szkoleniowej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W Centrum Edukacyjnym w Domu Pracy Twórczej „Sorboma” zostanie utworzone centrum edukacji zawodowej, które ma zadanie kształcenie zawodowe osób wykluczonych społecznie, a także wydzielone zostaną pomieszczenia pełniące funkcje integracyjne. W ramach zaplanowanych przeprowadzone zostaną kursy i szkolenia zawodowe, które w powiązaniu z działaniami zaplanowanymi w Centrum Zawodowym (CZ) oraz w Centrum Ekonomii Społecznej (CES) stworzą kompleksową ofertę prowadzenia szkoleń zawodowych. Natomiast zaadoptowane pomieszczenia na cele rekreacyjne w budynku DPT „Sorboma” uzupełnią ofertę działań zaplanowanych w Centrum Kulturalnym w Biskupieckim Domu Kultury (CK) oraz Centrum Aktywności Ruchowej nad jeziorem Kraks (CAR).

W utworzonym Centrum Edukacyjnym (CE) planowane jest przeprowadzenie szkoleń m.in.:

Projektowanie ogrodów

Uczestnicy warsztatów nabytą wiedzę merytoryczną z projektowania ogrodów, której efektem będą koncepcje zagospodarowania terenów, wykorzystają w praktyce. Podczas wykonywania zagospodarowań m.in. otoczenia placów zabaw, kortów tenisowych, siłowni plenerowych, dróg rowerowych uczestnicy warsztatów będą uczestniczyć przy wykonaniu prac na rewitalizowanym terenie przestrzeni publicznej. Działanie ma na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy. Zaangażowanie mieszkańców z terenów zdegradowanych w kształtowanie przestrzeni miejskiej wpłynie niewątpliwie na dbanie oraz pielęgnowanie adoptowanych terenów. Należy podkreślić, że Gmina Biskupiec pilotażowo przeprowadziła projekt w powyższej tematyce. Projekt: „Nasze ogrody-kurs projektowania w Gminie Biskupiec” realizowany w 2009 roku w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki spotkał się z dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców. Dzięki niemu wykonano nasadzenia w mieście, a uczestnicy projektu zaangażowali się w ich utrzymanie. Niestety brak monitoringu na terenach przyczynił się do rozgrabienia nasadzeń. Projekt skierowany jest do osób pełnoletnich z obszarów wykluczonych społecznie.

Szkolenia z obróbki drewna

Na obszarze Gminy Biskupiec dominują branże: spożywcza, przemysł drzewny. W ramach zaplanowanych działań odbędą się szkolenia zawodowe umożliwiające podjęcie pracy w branży drzewnej. Uczestnicy szkolenia nabędą umiejętności obsługi urządzeń do obróbki drewna. W kursie będą mogli wziąć udział osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Planowane jest dostosowanie zakresu kursów do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Warsztaty dekarstwa/strzecharstwa

Na terenie Warmii i Mazur jest wysoki wskaźnik bezrobocia. Często brak odpowiednich kwalifikacji, brak wykształcenia przyczynia się do wykluczenia społecznego. Dlatego kolejnym projektem planowanym w ramach rewitalizacji Biskupca jest edukacja zawodowa. Dzięki nabytym umiejętnościom, zwiększone zostaną szanse na zatrudnienie, co wpłynie na poprawę sytuacji materialnej. Jednym z warunków „spokojnego życia” – idei miast Cittaslow – jest zaspokojenie potrzeb materialnych. Dzięki zaspokojeniu podstawowych potrzeb, podejmowaniu pracy i zarobkom, mieszkańcy Biskupca będą mogli wykonać kolejny krok – dbanie o otoczenie. W ramach projektu przewidziano budowę obiektów małej architektury. W ich budowie będą uczestniczyć szkolone osoby. Będą mogły zapoznać się w praktyce ze sztuką budowlaną pod okiem wykwalifikowanej kadry.

Szkolenia plastyczne

W pracowni plastycznej będą odbywały się warsztaty z rysunku i malarstwa skierowane do młodzieży i dorosłych z terenów wykluczonych społecznie o różnym stopniu zaawansowania. Uczestnicy warsztatów plastycznych poznają i przećwiczą m.in. zagadnienia: podstawy kompozycji, perspektywę, światłocień, proporcje i natężenie koloru, budowanie obrazu światłem, przestrzenią, kolorem, zasady łączenia kolorów. W programie przewiduje się studium rysunkowe i malarskie martwej natury, postaci, szkice.

Warsztaty fotograficzne

Zajęcia skierowane będą do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na poziomach początkującym i zaawansowanym. Uczestnicy warsztatów zdobędą wiedzę z zakresu wykonywania zdjęć, ich obróbki. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zapoznają się z historią kolekcjonowania aparatów. Unaocznienie efektów wieloletniej pasji zmotywuje uczestników szkoleń do aktywizacji. Na zajęciach warsztatów fotograficznych uczestnicy poznają podstawowe

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

i zaawansowane techniki fotograficzne, zarówno cyfrowe jak analogowe jak również poznają budowę i możliwości kreatywne aparatu fotograficznego oraz budowę i klasyfikację obiektywów. Na zajęciach kursanci nauczą się obróbki, przygotowania zdjęcia do druku oraz na zajęciach praktycznych w ciemni nauczą się wywołania filmu i wykonania odbitki fotograficznej. Planowane są również plenery fotograficzne na miejscach zrewitalizowanych w ramach projektu.

Warsztaty integracyjne oraz aktywizacji ruchowej

Ważnym elementem edukacji jest budowanie motywacji wśród osób wykluczonych społecznie poprzez kontakt m. in. z kulturą, przyrodą oraz aktywnym spędzaniem wolnego czasu. Służyć temu będą zajęcia ruchowe w utworzonej sali wielofunkcyjnej. Zacieśnianie więzi między mieszkańcami pozwoli na stworzenie pozytywnych relacji mieszkańców małych miasteczek. Do tego celu niezbędne jest przyjazne otoczenie i infrastruktura towarzysząca. W Domu Pracy Twórczej „Sorboma” utworzona zostanie sala wielofunkcyjna w której będą mogły odbywać się zajęcia nauki sztuki walki, szkoły tańca, czy fitness. Zaplanowane zajęcia dla mieszkańców wpłyną korzystnie na zdrowie. Projekt przyczyni się do aktywizacji ruchowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzona zostanie oferta spędzania wolnego czasu, uwalniania emocji i napięcia wśród osób wykluczonych społecznie. Taniec jest formą wypoczynku, dzięki której tworzą się bliskie więzi międzyludzkie. Stworzenie takich form wypoczynku jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców. W Biskupcu funkcjonuje kilka grup ćwiczących sztukiwalki, jednak brakuje infrastruktury sprzyjającej organizowaniu spotkań. W Biskupieckim Domu Kultury funkcjonuje niewielka sala taneczna, jednak nie jest ona wystarczająca dla potrzeb mieszkańców, dlatego konieczne jest przystosowanie kolejnego pomieszczenia umożliwiając organizowanie spotkań.

W celu prowadzenia zajęć w CE konieczne jest dostosowanie budynku polegające na: przeprowadzeniu prac remontowych umożliwiających oraz zapewnieniu odpowiednich dojazdów.

Dojścia i dojazdy

Konieczna jest poprawa infrastruktury drogowej. Dojazd i dojście do budynku jest utrudniony. Wzdłuż ulic istnieją miejsca parkingowe, jednakże brak jest wydzielonych miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych. Chodnik jest zniszczony. Stan drogi dojazdowej jest zły. Teren centrum wpisany jest do rejestru zabytków, dlatego zakres podejmowanych działań musi zostać uzgodniony z Warmińsko – Mazurskim

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Planowane jest położenie bruku i płyt granitowych, montaż stylowych lamp oświetleniowych, kontynuując tym samym charakter ulic w centrum Biskupca, na których budowę Gmina Biskupiec uzyskała dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia – Mazury w ramach działania Rewitalizacja miast. Przebudowa drogi (ul. Wawelska i ul. Bogusławskiego – ok. 110mb, Ogrodowa – ok. 270mb. Wzdłuż drogi dla poprawy bezpieczeństwa zostanie zainstalowany monitoring, za którego zarządzanie będzie odpowiadać Straż Miejska w Biskupcu. Centrum monitoringu zostanie zlokalizowane w budynku Urzędu Miejskiego przy Al. Niepodległości 2 w Biskupcu.

Sala wykładowa

W ramach projektu planowane jest wyremontowanie i wyposażenie lokalu położonego na pierwszym piętrze budynku przy ul. Wawelskiej oraz klatki schodowej, stanowiącej dojście. Z dużej istniejącej powierzchni planowane jest wydzielenie sali wykładowej. Planuje się wydzielenie pomieszczenia panelami przesuwными umożliwiającymi otworzenie sali wykładowej na przyległą salę wielofunkcyjną, umożliwiając tym samym wykorzystanie także powierzchni na cele konferencyjne oraz rekreacyjne. W przyległej sali wielofunkcyjnej będą odbywać się zajęcia nauki tańca, fitness, czy sztuki walki.

Konieczna jest modernizacja sanitariatów służących za zaplecze zarówno wielofunkcyjnej sali rekreacyjnej, jak i tworzonego centrum szkoleniowego i pracowni plastycznej. Planowany jest remont węzła sanitarnego, który od wielu lat nie był użytkowany. W chwili obecnej łazienki są w złym stanie technicznym. Ponadto należy lokale dostosować do aktualnie obowiązujących wymogów technicznych. Dostęp do lokalu osób niepełnosprawnych odbywać się będzie przy pomocy schodołazu.

Wyremontowane pomieszczenie zostanie wyposażone w stoły, krzesła, ekran, rzutnik, umożliwiając prowadzenie zajęć z zakresu podnoszenia świadomości mieszkańców związanych z podniesieniem estetyki miasta: projektowanie ogrodów, malowania murali.

Sala dydaktyczna

W budynku planowane jest utworzenie sali dydaktycznej do nauki fotografii. Uczestnicy warsztatów zdobędą wiedzę z zakresu wykonywania zdjęć, ich obróbki. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym zapoznają się z historią kolekcjonowania aparatów. W sali szkoleniowej wyeksponowane zostaną zbiory aparatów fotograficznych (ponad 1000szt.) będące w posiadaniu mieszkańca

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Biskupca. Jest to jeden z największych zbiorów w Polsce. Ekspozycja umożliwi zapoznanie z historią fotografii, a unaocznienie efektów wieloletniej pasji zmotywuje uczestników szkoleń do rozwijania własnych zainteresowań. Pomieszczenie wymaga remontu oraz odpowiedniego wyposażenia. Zaplanowano wyposażenie Sali na potrzeby prowadzenia zajęć. Zakupione zostaną regały, antyramy, krzesła oraz stoły do prowadzenia zajęć teoretycznych, a także ekran, projektor do wyświetlania filmów edukacyjnych. Na ekranie będą również wyświetlane bajki na kliszach małoobrazkowych. Odpowiednio dobrane projekcje w zależności od grup wiekowych będą zachętą do uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych w wydzielonej części sali. Ponadto planowane jest dostosowanie pomieszczeń na potrzeby funkcjonowania ciemni, tak aby osoby uczestniczące w warsztatach mogły zastosować nabytą wiedzę w praktyce. Niezbędne jest przeprowadzenie remontu pomieszczenia w celu zapewnienia należytego zaplecza technicznego. Zakupione zostanie odpowiednie wyposażenie, tj.: stoły, powiększalnik, kuwety, koreksy, zegar elektroniczny, lampy, suszarki ect.

2. *Utworzenie Centrum Zawodowego w budynku Urzędu Miejskiego w Biskupcu (CZ)*

Projekt ma na celu stworzenie bazy doradztwa zawodowego oraz obsługi prawnej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W budynku Urzędu Miejskiego w Biskupcu zostanie dostosowane miejsce do prowadzenia doradztwa zawodowego, doradztwa prawnego zakładanych i funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej oraz nowopowstających w ramach zintegrowanego projektu rewitalizacji Biskupca miejsc pracy. W ramach projektu planowane jest wyremontowanie i wyposażenie pomieszczeń służących realizacji celów projektu, remont klatki schodowej oraz montaż windy koniecznej do obsługi osób niepełnosprawnych i osób starszych w celu poprawy dostępności do instytucji. Miejsca świadczenia doradztwa zawodowego oraz obsługi prawnej zostaną kompleksowo wyposażone m.in. w stoły, krzesła, szafy, regały, sprzęt informatyczny. W modernizowanych pomieszczeniach stworzony zostanie również punkt obsługi prawnej dostępny dla osób z terenu gminy Biskupiec w tym osób wykluczonych społecznie. Nieodpłatne usługi będą świadczone dla organizacji pozarządowych (m.in. fundacji, stowarzyszeń, spółdzielni socjalnych) działających na terenie Biskupca. Punkt doradztwa zawodowego i obsługi prawnej jest niezbędny do tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej (CES) oraz wspierania osób zakładających działalność gospodarczą.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W modernizowanych pomieszczeniach przeprowadzane będą warsztaty z doradztwa zawodowego dla uczestników szkoleń/warsztatów przeprowadzanych w Centrum Edukacyjnym (CE) i Centrum Kulturalnym (CK) oraz osób z obszaru wykluczonego społecznie. Warsztaty te pozwolą wykorzystać uczestnikom szkoleń swój potencjał w planowaniu kariery zawodowej, określeniu celu zawodowego, zdobywaniu wiedzy m.in. z zakresu sporządzania CV oraz prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych.

Należy zapewnić właściwą obsługę budynku poprzez wykonanie miejsc parkingowych z uwzględnieniem miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych. Otoczenie budynku, w którym będą przeprowadzane doradztwo jest w złym stanie technicznym. Wyremontowany parking będzie służył dla osób wykluczonych społecznie. Teren parkingu przylega do budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz amfiteatru miejskiego, który jest doskonałym miejscem do rozszerzenia działalności kulturalnej i rekreacyjnej. W pobliżu znajduje się również biblioteka miejska. Powyższe miejsca, instytucje służą m.in. osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Wybudowany parking będzie stanowił główne zaplecze obsługi komunikacji samochodowej dla planowanego Centrum Ekonomii Społecznej. Teren przyległy do istniejącego budynku dworca, w którym zostanie ulokowany CES jest niewystarczający. Niewielka odległość parkingu wskazanego do remontu jest doskonałą alternatywą dla zabezpieczenia zaplecza komunikacyjnego przyległych ośrodków. Dla właściwego skomunikowania Centrum Zawodowego (CZ) z Centrum Ekonomii Społecznej (CES) wyremontowane zostanie dojście i dojazd, a także utworzona zostanie droga rowerowa w ciągu ulicy Dworcowej. W ramach zadania wymieniona zostanie nawierzchnia placu, zamontowane zostaną ławki, wyznaczone miejsce do gry w szachy „ogrodowe” z przestrzennymi figurami. Teren będzie wyposażony w monitoring, co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa i umożliwi na niezwłoczne reagowanie w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu przez służby mundurowe. Urząd Miejski, gdzie zlokalizowany zostanie Centrum Zawodowe (CZ) jest miejscem reprezentatywnym, dlatego też ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu przyległego do budynku poprzez wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci, elementów małej architektury. Na terenie tym ustawione zostaną rzeźby ślimaków, symbolizujących przynależność Biskupca do sieci miast Cittaslow oraz małej architektury wpływających na ożywienie przestrzeni. Skwer przy Urzędzie jest miejscem reprezentacyjnym, dlatego zaplanowano ustawienie pomnika

upamiętniającego bohaterstwo w walce o polskość. Wzniesienie pomnika wpłynie na szerzenie postaw patriotycznych wśród uczestników szkoleń. Wartości patriotyczne oparte są na poczuciu więzi społecznej, wspólnoty kulturowej oraz [solidarności](#) z własnym [narodem](#) i społecznością. Poczucie wspólnoty z własnym narodem jest czymś wrodzonym, spontanicznym. Dlatego istotne jest w ramach realizacji działań związanych z integracją osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wskazywanie postaw patriotycznych i pielęgnowanie tradycji i obyczajów regionu Warmii i Mazur. Dzięki odbytym warsztatom odbytym w Centrum Edukacyjnym (CE), Centrum Ekonomii Społecznej (CES) oraz wsparciu ze strony Centrum Zawodowego (CZ) osoby zagrożone wykluczeniem społecznym będą mogli założyć własne firmy, a wraz z tym utworzyć nowe miejsca pracy. Do realizacji celów związanych z aktywizacją zawodową niezbędna jest integracja społeczna i aktywizacja ruchowa. Ośrodki odpowiedzialne za realizowanie celów ścieżki aktywizacji społecznej, tj. Centrum Kulturalnego (CK) oraz Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) uzupełniają działania poszczególnych ośrodków realizujących cele ścieżki aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3. *Utworzenie Centrum Ekonomii Społecznej w budynku dworca (CES)*

Narzędzia ekonomii społecznej to jeden ze sposobów rozwiązywania problemów społecznych na poziomie lokalnym. Ekonomia społeczna jest jednym ze sposobów określenia działalności gospodarczej, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Bywa ona określana również jako gospodarka społeczna lub przedsiębiorczość społeczna. Jedną z możliwości realizacji zawodowej jest praca na rzecz stowarzyszeń, fundacji, czy spółdzielni socjalnej.

W ramach działań rewitalizacyjnych w budynku byłego dworca PKS/PKP utworzona zostanie baza w której wydzielone zostaną pomieszczenia do prowadzenia działalności gospodarcza i dla podmiotów ekonomii społecznej (stowarzyszeń, fundacji, spółdzielni socjalnych). W chwili obecnej budynek jest nie wykorzystany, a położenie jego w centrum miasta, stanowi świetne miejsce dla lokalizacji lokalnej przedsiębiorczości. Szkolenia z zakresu zasad tworzenia i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej organizowane będą w ramach zadań [Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej](#) (OWES). Realizując wytyczone cele będą mogli podejmować pracę. Zrzeszanie osób realizujących wspólne cele służy integracji społecznej. Wsparcie z zakresu doradztwa zawodowego oraz obsługa prawna zapewniona w nowoutworzonym Centrum Zawodowym (CZ) będzie wspomagać funkcjonowanie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

organizacji.

Ponadto będzie możliwość lokalizowania działalności gospodarczych w Centrum Ekonomii Społecznej z uwzględnieniem zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Budynek CES stanowić będzie także bazę do prowadzenia działalności ginących, tradycyjnych zawodów, których funkcjonowanie związane jest z ideą miast spokojnego życia, tj. miast należących do sieci Cittaslow.

Budynek oraz otoczenie wymaga gruntownego remontu. Należy wyremontować dojazd do nieruchomości oraz zapewnić bazę parkingową – ul. Dworcowa ok. 250mb. Dojazd i dojście do budynku jest utrudnione. Brak wydzielanych miejsc parkingowych. Gro terenu od frontu budynku zostało wyasfaltowane. W ramach robót budowlanych zagospodarowany zostanie teren wokół budynku zgodnie z opracowanym projektem zagospodarowania uwzględniającym wydzielenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych. Przełożony zostanie bruk, a dojścia wykonane zostaną z płyt granitowych. Wykonana zostanie wzdłuż drogi droga rowerowa. Zamontowane zostaną stylowe lampy oświetleniowe. Całość działań ukierunkowane jest na stworzeniu miejsca przyjaznego korzystającym z obiektu, kontynuując tym samym charakterystyczny styl remontu ulic w centrum Biskupca, na których budowę Gmina Biskupiec uzyskała dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia – Mazury w ramach działania Rewitalizacja miast. Ulica Dworcowa będzie stanowiła także komunikację pomiędzy, Centrum Ekonomii Społecznej (CES), a Centrum Zawodowym (CZ). Przy Centrum Zawodowym (CZ) utworzony zostanie parking stanowiący główne zaplecze komunikacyjne CES. Wzdłuż drogi dla poprawy bezpieczeństwa zostanie zainstalowany monitoring, za którego zarządzanie będzie odpowiadać Straż Miejska w Biskupcu. Centrum monitoringu zostanie zlokalizowane w budynku Urzędu Miejskiego. Montaż kamer monitorujących miasto wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, a tym samym i uczestników szkoleń. W ramach projektu przeprowadzony zostanie remont budynku. Utworzone zostaną pomieszczenia dla realizacji celów wyznaczonych przez podmioty ekonomii społecznej. Konieczna jest modernizacja przyłączy mediów do budynku. Ponadto wydzielone zostaną sanitariaty dostosowane dla osób niepełnosprawnych. Ponadto należy lokale dostosować do aktualnie obowiązujących wymogów technicznych. Wyremontowane pomieszczenia zostaną wyposażone w niezbędne wyposażenie.

Utworzenie Centrum Ekonomii Społecznej umożliwi realizację ścieżki społecznej jak

i zawodowej opisanej w Program Rewitalizacji. Miejsce to ma zadanie łączyć aktywizację zawodową z integracją społeczną. Podwaliny wyznaczonych przez podmioty działań stanowi punkt doradztwa zawodowego oraz obsługi prawnej. Dzięki nim podmioty ekonomii społecznej będą mogły być tworzone i rozwijane. Właściwe funkcjonowanie zapewni także oferta kulturalna przygotowana w Centrum Kulturalnym (CK) oraz oferta rekreacyjna przygotowana w Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR). Funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej zależy od relacji międzyludzkich, które mogą być kreowane podczas wspólnych spotkań, czy realizacji wytyczonych celów. Tworzone w ramach programu centra mają za zadanie współpracować i uzupełniać

Każde centrum stworzone w ramach zaplanowanych działań tworzy tryb mechanizmu przyczyniającego się do realizacji zadań związanych z realizacją ścieżki społecznej i aktywizacji zawodowej.

4. *Utworzenie Centrum Kulturalnego (CK)*

Jednym z zadań wyznaczonych w programie rewitalizacji jest realizacja ścieżki aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Konieczne jest utworzenie ośrodka zarządzającego ofertą kulturalną w ramach zintegrowanych działań. Do odnowy społecznej konieczny jest kontakt z drugim człowiekiem. Dlatego w ramach zaplanowanych działań konieczne jest organizowanie spotkań integracyjnych, warsztatów rozwijających wyobraźnię.

Projekt ma na celu dostosowanie pomieszczeń i otoczenia budynku Biskupieckiego Domu Kultury do potrzeb utworzenia Centrum Kulturalnego. W ramach projektu planowany jest remont i wyposażenie budynku Biskupieckiego Domu Kultury na cele organizacji spotkań integracyjnych, konferencyjnych, wydarzeń kulturalnych oraz szkoleń i warsztatów. Dla uczestników warsztatów w nowoutworzonym Centrum Edukacyjnym (CE) w Domu Pracy Twórczej „Sorboma” zorganizowane zostaną pokazy/wystawy motywujące do aktywności społecznej. Modernizacja istniejącego pomieszczenia na salę widowiskową (przywrócenie jej wcześniejszej funkcji) poprzez remont sali oraz jej wyposażenie m.in. w fotele, montaż nagłośnienia, oświetlenia, i urządzeń projekcyjnych. Zaadaptowanie niewykorzystywanych pomieszczeń na miejsce do przeprowadzenia szkoleń i warsztatów kulturalnych dla osób długotrwale bezrobotnych, osób z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych przemocą oraz osób z problemem alkoholowym i osób współzależnych. W sali BDK organizowany jest od lat Wojewódzki Konkursu Zespołów Teatralnych "O Laur Złotej Rybki". Planowane

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

jest ponadto w zaadoptowanej na potrzeby edukacyjne części budynku powstanie sala dydaktyczna. Wyremontowane zostanie pomieszczenie do prowadzenia zajęć plastycznych. Zostanie utworzona makieta miasta, która będzie służyła pokazaniu uczestnikom metamorfoz miasta. Przywiązanie mieszkańców jest istotne z punktu widzenia demografii miasta. Zauważalny jest odpływ szczególnie młodego pokolenia do dużych aglomeracji, do miast bardziej rozwiniętych, a także za granicę. Przywiązanie i wskazanie możliwości rozwoju na terenie Biskupca jest ważnym celem strategicznym.

Planuje się zakup sceny przenośnej, która będzie wykorzystywana na terenie rewitalizowanym podczas wydarzeń kulturalnych i służących aktywizacji ruchowej. Na scenie będą mogli zaprezentować się uczestnicy warsztatów m.in. sztuk walki i tanecznych. Budynek w którym zlokalizowane zostanie CK nie spełnia norm cieplnych, dlatego w celu zmniejszenia kosztów zużycia energii zaplanowana została termomodernizacja budynku. Realizacja wpłynie korzystnie na ochronę środowiska. Poprawa efektywności energetycznej BDK wpłynie korzystnie na obniżenie kosztów utrzymania nieruchomości. Zaoszczędzone środki będą mogły zostać przekazane na działania przyczyniające się do podwyższenia poziomu świadczonych usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych. W ramach działań zaplanowano wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, ocieplenie ścian zewnętrznych, dachów/stropodachów, stropów piwnic, tarasów, przebudowę systemów wentylacji i klimatyzacji oraz instalacji systemów chłodzących, modernizację ogrzewania z uwzględnieniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii, audyty energetyczne modernizowanych obiektów.

Na terenie zdegradowanego parku przyległego do Centrum Kulturalnego utworzona zostanie infrastruktura rekreacyjna (korty tenisowe, boiska, place zabaw, ścianka wspinaczkowa, siłownia plenerowa) oraz miejsce spotkań służące integracji osób wykluczonych społecznie. Infrastruktura będzie służyła celom wyznaczonym przez Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR). Zajęcia motywacyjne pod nadzorem osób posiadających wymagane kwalifikację wpłyną na wzrost samooceny uczestników zajęć.

W ramach działań edukacyjnych przewiduje się przeprowadzenie:

Szkolenia z udzielania pierwszej pomocy

Szkolenie obejmować będzie pełny zakres niesienia pierwszej pomocy, wraz z ćwiczeniami praktycznymi. Kurs prowadzony będzie na sprzęcie do ćwiczeń

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

medycznych, fantomów, defibrylatorów. Każdy z uczestników otrzyma szkolenia również podręcznik. Oprócz zajęć bezpośrednio związanych z ratowaniem ludzkiego życia kurs będzie obejmował wsparcie w zakresie zachowań i reakcji w stosunku do ofiar wypadków.

Szkolenia na patent sternika

Szkolenie obejmować będzie zajęcia teoretyczne oraz zajęcia praktyczne pozwalające opanować podstawy prowadzenia łodzi. Kursy prowadzone będą przez doświadczoną kadrę posiadającą odpowiednie uprawnienia instruktorskie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki w sprawie uprawiania turystyki wodnej. Zajęcia praktyczne będą odbywały się nad jeziorem Kraksy w Centrum Aktywizacji Ruchowej CAR oraz jeziorach ościennych.

W ramach działań kulturalnych przewiduje się:

Zorganizowanie plenerowych lekcji historii.

Działanie wpłynie na przywiązanie mieszkańców do regionu i ograniczy emigrację za zarobkiem młodego pokolenia. Osoba pełniąca funkcję przewodnika będzie przedstawiać historię miasta i regionu w ciekawy sposób. Zorganizowane zostaną pokazy filmów związanych z historią Biskupca w atrakcyjnej formule. Planowane są pokazy m.in. starych filmów (z taśm) będących głównie w prywatnych zasobach mieszkańców w Centrum Edukacji (CE) gdzie w 2014 r. powstała Galeria Ziemi Biskupieckiej, co przyczyni się do zwiększonego zainteresowania uczestników lekcji historii. W Galerii znajdują się przedmioty przekazywane przez mieszkańców związane z historią ziemi biskupieckiej. Znajduje się w niej także galeria fotograficzna upamiętniająca dawne czasy. Zaplanowano „spotkania z historią” dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym by wzbudzić wartości patriotyczne. Poczucie wspólnoty z własnym narodem jest czymś wrodzonym, spontanicznym. Dlatego istotne jest w ramach realizacji działań związanych z integracją osób zagrożonych wykluczeniem społecznym wskazywanie postaw patriotycznych i pielęgnowanie tradycji i obyczajów regionu Warmii i Mazur. Zaplanowano przy Urzędzie Miejskim ustawienie pomnika upamiętniającego bohaterstwo w walce o polskość. Pomnik ustawiony w reprezentacyjnym miejscu będzie przypominał o wartościach niematerialnych, wpłynie na integrację społeczeństwa i szerzenie postaw patriotycznych wśród uczestników szkoleń. Wartości patriotyczne oparte są na poczuciu więzi społecznej, wspólnoty kulturowej oraz [solidarności](#) z własnym [narodem](#) i społecznością.

Gra miejska "Zobaczyć na nowo"

Uczestnicy gry miejskiej będą poznawać miasto Biskupiec oraz będą mieli wpływ na przeobrażenie miasta. Prowadzący warsztaty będzie wskazywał na elementy architektury, niewidoczne na co dzień, które uczestnicy będą mogli wprowadzić do przygotowywanych projektów. Warsztaty prowadzone będą w Domu Pracy Twórczej „Sorboma”. W zaadoptowanej na potrzeby edukacyjne części budynku powstanie sala dydaktyczna. Wyremontowane zostanie pomieszczenie do prowadzenia zajęć plastycznych. Zostanie utworzona makieta miasta. Zajęcia będą również prowadzone w plenerze na terenach urządzonej zieleni miejskiej.

5. *Utworzenie Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) nad jeziorem Kraksy*

Celem projektu jest podniesienie aktywności ruchowej/fizycznej mieszkańców Biskupca oraz aktywizacja społeczna. Działania powyższe wpłyną korzystnie na relacje między ludzkie. Oferta ta skierowana będzie przede wszystkim do osób wykluczonych społecznie (osób długotrwale bezrobotnych, osób z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych przemocą oraz osób z problemem alkoholowym i osób współzależniowych, oraz dla całych rodzin). Dzięki realizacji projektu zostanie stworzona oferta aktywnego spędzania wolnego czasu. W ramach projektu planowane jest stworzenie Centrum Aktywizacji Ruchowej, którego baza będzie się znajdowała na terenie przyległym do jeziora Kraksy. Baza szkoleniowa utworzona zostanie w pomieszczeniu wypożyczalni sprzętu wodnego. W miejscu tym będą odbywać się szkolenia z zakresu aktywizacji ruchowej i podnoszenia samooceny i integracji społecznej. Funkcjonowanie CAR jest ściśle powiązane z działaniami prowadzonymi na terenie rewitalizowanym. Zrewitalizowane obszary publiczne na terenie miasta Biskupiec staną się miejscami integracji społecznej: miejsca spotkań (parki, place zabaw) oraz miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu (drogi rowerowe, trasy biegowe, siłownie plenerowe, ścianki wspinaczkowe). Utworzone drogi rowerowe umożliwią poruszanie się mieszkańcom po całym terenie rewitalizowanym a miasto Biskupiec stanie się miastem promującym zdrowy tryb życia zgodnie z ideą cittaslow.

Na zrewitalizowanym obszarze organizowane będą zajęcia integracyjne dla osób wykluczonych społecznie, które w ramach własnych środków nie mogłyby brać udziału w tego typu zajęciach. Zagospodarowana przestrzeń będzie miała również szczególne znaczenie dla osób niepełnosprawnych. Zorganizowanie ciekawych zajęć plenerowych będzie zapobiegać wykluczeniu społecznemu oraz wpłynie korzystnie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

na relacje między ludzkie. Zajęcia / warsztaty prowadzone w Centrum Edukacyjnym (CE) w Domu Pracy Twórczej „Sorboma” oraz w Centrum Kulturalnym (CK) w Biskupieckim Domu Kultury oraz rewitalizacja miejsc przestrzeni publicznej przyczynią się do tworzenia pozytywnych relacji międzyludzkich i korygowania światopoglądów co do sposobu spędzania wolnego czasu. Uczestnicy warsztatów z projektowania ogrodów będą mieli możliwość wykonywania koncepcji zagospodarowania terenów przestrzeni publicznych tj. otoczenia placów zabaw, kortów tenisowych, siłowni plenerowych, ścianek wspinaczkowych, dróg rowerowych i tras biegowych. Uczestnicy warsztatów z projektowania ogrodów oraz dekarstwa /strzecharstwa będą mogli również wykonywać prace związane z zagospodarowaniem terenu na rewitalizowanych obszarach. Działanie te będzie miało na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy. Zaangażowanie mieszkańców z terenów zdegradowanych w kształtowanie przestrzeni miejskiej wpłynie niewątpliwie na dbanie oraz pielęgnowanie adoptowanych terenów. Utworzona infrastruktura będzie stanowiła bazę dla rozwoju kultury fizycznej wśród wykluczonego społeczeństwa.

W celu prowadzenia zajęć integracyjnych konieczne jest dostosowanie przestrzeni publicznej do odpowiednich warunków. W ramach działania przewiduje się zagospodarowanie bazy CAR, która będzie znajdowała na terenie przyległym do jeziora Kraksy Małe (plaża miejska) poprzez makroniwelację terenu, budowę altany rekreacyjnej, budowę boisk wielofunkcyjnych, placu zabaw wraz z wydzielonym miejscem na linowce, wypożyczalni sprzętu wodnego, budowę pomostu rekreacyjnego oraz pomostów do cumowania sprzętu pływającego i pomostów wędkarskich, wykonanie chodników, nasadzeń zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci, elementów małej architektury wpływających na ożywienie przestrzeni. Planowana jest również uporządkowanie strefy przybrzeżnej jeziora Kraksy. Nadanie nowej funkcji poprzez zagospodarowanie plaży miejskiej wpłynie na aktywizację i integrację wszystkich mieszkańców, a także osób długotrwale bezrobotnych, osób z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych przemocą oraz osób z problemem alkoholowym i osób współzależnych. Centrum Edukacyjne (CE) będzie realizować na plaży zajęcia integracyjne skierowane w szczególności do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej. Natomiast w Centrum Kulturalnym (CK) przy Biskupieckim Domu Kultury będą prowadzone kursy pływania, udzielania pierwszej pomocy oraz patent

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

sternika. Zajęcia praktyczne będą odbywały się w bazie CAR oraz na zakupionym sprzęcie wodnym. Oprócz rewitalizacji terenów przy jeziorze planuje się stworzyć infrastrukturę rekreacyjną przeznaczoną również dla osób niepełnosprawnych, na bazie której wykwalifikowana grupa trenerów / nauczycieli wychowania fizycznego będzie organizować treningi / warsztaty / szkolenia. Do działań tych należy budowa/modernizacja:

a) kortów tenisowych zlokalizowanych: w parku przy ulicy Wiosennej, w parku przy Szpitalu Powiatowym im. Jana Mikulicza,

Utworzona infrastruktura będzie stanowiła bazę dla rozwoju Biskupieckiego Towarzystwa Tenisowego. Zajęcia prowadzone będą również przez członków stowarzyszenia i wpłyną na integrację mieszkańców.

b) ścianek wspinaczkowych zlokalizowanych: w parku przy ulicy Wiosennej, na terenie rekreacyjnym przy ul. Kopernika

Utworzona infrastruktura będzie stanowiła bazę rekreacyjną dla innych stowarzyszeń promujących zdrowy tryb życia na terenie Biskupca.

c) siłowni plenerowych zlokalizowanych: przy ul. Armii Krajowej (skwer), przy ul. Kopernika, w parku miejskim przy ul. Wiosennej (przy Stadionie Miejskim).

Osoby wykluczone społecznie to również osoby niepełnosprawne, dlatego w celu zintegrowania społeczeństwa i zmiany ich światopoglądu zagospodarowana przestrzeń będzie dostosowana do potrzeb tych osób.

d) dróg rowerowych

– łączących istniejącą ścieżkę rowerową przy ul. Warszawskiej z istniejącą drogą wokół jeziora Kraks Mały. Planowana jest budowa wzdłuż rzeki Dymer poprzez ul. Plażową

– łączących istniejącą drogę rowerową w parku miejskim przy ul. Wiosennej z terenami rekreacyjnymi przy j. Kraksy Małe. Planowana jest budowa w ciągu ulic: Floriańska, Topiel, Syreny, Warmińska, Poznańska, Polna, Bohaterów, Krótka.

– łączących istniejącą drogę rowerową przy Al. Wojska Polskiego z planowaną drogą rowerową na ul. Plażowej.

– łączących istniejącą drogą rowerową przy Al. Broni z planowaną drogą rowerową przy ul. Plażowej. W ramach inwestycji wykonana zostanie droga rowerowa wzdłuż ul. Hubalczyków, poprzez teren powojkowy. Na terenie byłej

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

jednostki wojskowej wykonany zostanie tor treningowy do nauki jazdy na rowerze, rolkach, hulajnodze. Utwardzony teren pozostający wewnątrz toru będzie służył organizacji imprez, gdzie ustawiana będzie przenośna scena.

- łączących istniejącą ścieżkę rowerową w parku przy ul. Wiosennej z trasą wokół przyległego zbiornika retencyjnego.
- łączących Centrum Kulturalnym z Centrum Ekonomii Społecznej oraz Centrum Zawodowe.

W ramach budowy wykonane zostanie oświetlenie dróg rowerowych, wzdłuż dróg ułożony zostanie światłowód w celu wykonania monitoringu. Utworzone zostaną miejsca postojowe.

e) tras biegowych

W ramach działania planowane jest stworzenie infrastruktury rekreacyjnej, przystosowanej również dla osób niepełnosprawnych. Osoby wykluczone społecznie to również osoby niepełnosprawne, dlatego w celu zintegrowania społeczeństwa i zmiany ich światopoglądu zagospodarowana przestrzeń będzie dostosowana do potrzeb tych osób. Na terenach ogólnodostępnych w obszarze rewitalizowanym wykonane zostaną miejsca spotkań/odpoczynku osób związanych z bieganiem jak również wydzielone zostaną specjalne miejsca dla osób niepełnosprawnych (mi. dostosowana wysokość ławek/stołów). Na tablicach umieszczone zostaną informacje dotyczące prawidłowego przygotowania do uprawiania rekreacji oraz mapy z trasami biegowymi. Miejsca zostaną wykonane w ramach zagospodarowywania terenów przestrzeni publicznej.

f) placów zabaw zlokalizowanych przy ul. Poznańskiej, przy ul. Adama Mickiewicza, przy ul. Bolesława Chrobrego.

W ramach działania planowane jest utworzenie miejsc spotkań dla całych rodzin. Tereny pod place zabaw zostaną zagospodarowane poprzez niwelację terenu, wykonanie nasadzenia zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci, tablic regulaminowych. Plac zabaw zostanie wyposażony w atestowany sprzęt, bezpieczny, atrakcyjny i wszechstronnie rozwijający dzieci oraz stworzone zostaną lepsze warunki do rekreacji i zabawy. Plac zabaw to również miejsce integracji społecznej. Matki będące na macierzyńskim, czy wychowawczym będą nawiązywać kontakty, co zapobiegnie ich wykluczeniu społecznemu.

4. Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
1.	<p>Utworzenie Centrum Edukacyjnego w Domu Pracy Twórczej „Sorboma” w Biskupcu (CE)</p> <p>priorytet inwestycyjny 9b, wartość inwestycji: 2 505 000,00zł</p> <p>priorytet inwestycyjny 9i, wartość inwestycji: 600 000,00zł</p>
2.	<p>Utworzenie Centrum Zawodowego w budynku Urzędu Miejskiego w Biskupcu (CZ)</p> <p>priorytet inwestycyjny 9b, wartość inwestycji: 2 380 000,00zł</p> <p>priorytet inwestycyjny 9i, wartość inwestycji: 150 000,00zł</p>
3.	<p>Utworzenie Centrum Ekonomii Społecznej w budynku dworca (CES)</p> <p>priorytet inwestycyjny 9b, wartość inwestycji: 3 200 000,00zł</p>
4.	<p>Utworzenie Centrum Kulturalnego (CK)</p> <p>priorytet inwestycyjny 9b, wartość inwestycji: 2 700 000,00zł</p> <p>priorytet inwestycyjny 9i, wartość inwestycji: 350 000,00zł</p>
5.	<p>Utworzenie Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) nad jeziorem Kraksy</p> <p>priorytet inwestycyjny 9b, wartość inwestycji: 10 175 000,00zł</p> <p>priorytet inwestycyjny 9i, wartość inwestycji: 300 000,00zł</p>
5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
	<p>Rewitalizacja Biskupca wpłynie korzystnie na poprawę jakości życia na obszarach zmarginalizowanych miasta, co pozwoli na realizację dalszych działań zgodnych z głównymi ideami stowarzyszenia miast. Opracowane projekty mają na celu stworzenie oferty z zakresu świadczenia kompleksowych usług edukacyjnych, rekreacyjnych i kulturalnych dla mieszkańców Biskupca. Projekty zostały podzielone tematycznie, jednak ze względu na specyfikę i złożoność wymagają kompleksowej realizacji, by otrzymać efekt rewitalizacji miasta zarówno w sferze społecznej jak i przestrzennej.</p>
6.	Zakładane efekty przedsięwzięcia
	<p>Zakładane efekty przedsięwzięcia: przywrócenie funkcji społecznych, kulturalnych i edukacyjnych oraz zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności zdegradowanym obszarom w wyniku planowanych do realizacji działań mających na celu rewitalizację terenu miasta Biskupiec.</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

7.	Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Biskupiec, Aleja Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec, OWES	
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Biskupiec, Aleja Niepodległości 2, 11-300 Biskupiec	
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
Na etapie przygotowania dokumentacji projektowej	
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia inwestycyjnego
2016-2022	
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowita wartość Zintegrowanego Przedsięwzięcia - 22.360 000,00 zł Lista rezerwowa – 4.030.000,00 zł	
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
Środki zewnętrzne Budżet własny	
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
W ramach:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. RPO 2007-2014 zrealizowano projekty: <ol style="list-style-type: none"> 1) „Budowa chodnika i ścieżki rowerowej w Biskupcu na odcinku od ulicy Zawadzkiego do ulicy Armii Krajowej” – park miejski w Biskupcu 2) „Rewitalizacja Starego Miasta Biskupiec”. Dzięki pozyskanemu w 2010 roku z Regionalnego Programu Warmia Mazury, w ramach Rewitalizacji miast udostępniona została wieża widokowa na kościele św. Jana Nepomucena, utworzone zostały pracownie w Domu Pracy Twórczej w Sorbomie. 3) „Nadanie nowych funkcji terenom zielonym Biskupca” rewitalizacja parku miejskiego 4) „Przebudowa dróg pomiędzy ulicami Plażowa- Mickiewicza w Biskupcu ul. Kopernika, Poznańska, Plażowa, Bohaterów, Krótka, Śmiała, Jeziorna, Okrzei” 5) „Przebudowa układu komunikacyjnego w centrum Biskupca” Regionalnego programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007 - 2013 6) „Wdrożenie e-usług w Gminie Biskupiec” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007 – 2013 –w trakcie realizacji 7) „Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości w Biskupcu” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007 – 2013 – w trakcie realizacji 8) „Opracowanie multimedialnego Przewodnika po Gminie i Mieście Biskupiec 	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

oraz atrakcjach Warmii i Mazur wraz z infoznakowaniem na terenie Gminy”

2. PROW na lata 2007-2014 LEADER 413 Małe projekty

- 1) „Siłownia plenerowa pod Chmurką” na terenie parku miejskiego przyległym do stadionu miejskiego w Biskupcu
- 2) „Ustawienie tablic historycznych na terenie miasta Biskupiec”
- 3) „Galeria Ziemi Biskupieckiej” LEADER PROW
- 4) „Plac zabaw "Tęczowe podwórko" LEADER PROW

3. Środki krajowe:

- 1) „Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko-Orlik 2012” (boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym) w Biskupcu, ul. Chrobrego 15”

Ww. projekty są komplementarne z planowaną zintegrowaną inwestycją.

14. Lista rezerwowa projektów

1. **Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) – Etap II** priorytet inwestycyjny 9b, kwota: 1.145.000,00 zł

Celem projektu jest podniesienie aktywności ruchowej/fizycznej mieszkańców Biskupca oraz aktywizacja społeczna. Jest on kontynuacją projektu *Utworzenie Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) nad jeziorem Kraksy, które służyć ma aktywizacji ruchowej mieszkańców*. Realizacja projektu wpłynie korzystnie na relacje między ludzkie. Oferta ta skierowana będzie przede wszystkim do osób wykluczonych społecznie (osób długotrwale bezrobotnych, osób z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych przemocą oraz osób z problemem alkoholowym i osób współzależniowanych, oraz dla całych rodzin). Utworzona baza CAR zostanie rozszerzona o kolejne zrewitalizowane obszary i stanie się kolejną ofertą do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zrewitalizowane obszary publiczne na terenie miasta Biskupiec staną się kolejnymi miejscami integracji społecznej osób wykluczonych społecznie z pozostałymi mieszkańcami Biskupca. Należy objąć większym zasięgiem teren rewitalizowany w celu przybliżenia oferty spędzania wolnego czasu dla osób zamieszkałych na dalszych terenach. W ramach działania zaplanowano zagospodarowanie terenów publicznych – skwerów na terenie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rewitalizowanym w Biskupcu:

a) skwer przy skrzyżowaniu przy ul. Armii Krajowej i Dworcowej

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu poprzez wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej z miejscami postojowymi. W ramach zadania zmodernizowana zostanie fontanna zwieńczona rybką, która nawiązuje do organizowanych od lat w Biskupcu Wojewódzkiego Konkursu Zespołów Teatralnych "O Laur Złotej Rybki".

b) teren przy ul. Żeromskiego - Plac Bramsche.

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu poprzez wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Plac Bramsche jest miejscem reprezentatywnym, położonym w centrum miasta. Jego nazwę nadano na cześć partnerstwa miast Biskupiec i Bramsche. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej (ul. Żeromskiego) z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

c) skwer przy skrzyżowaniu ul. Ogrodowej i Chrobrego

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu poprzez wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci, elementów małej architektury. Na terenie parku ustawione zostaną rzeźby ślimaków oraz klocków przestrzennych wpływających na ożywienie przestrzeni. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej (ul. Ogrodowa) z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

2. Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) – Etap III priorytet inwestycyjny 9b, wartość inwestycji: 2.885.000,00 zł

Celem projektu jest podniesienie aktywności ruchowej/fizycznej mieszkańców Biskupca oraz aktywizacja społeczna. Jest on kontynuacją projektu *Utworzenie Centrum Aktywizacji Ruchowej (CAR) nad jeziorem Kraksy*, które służyć ma aktywizacji ruchowej mieszkańców. Realizacja projektu wpłynie korzystnie na relacje między ludzkie. Oferta ta skierowana będzie przede wszystkim do osób wykluczonych społecznie (osób długotrwale bezrobotnych, osób z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych przemocą oraz osób z problemem alkoholowym i osób współzależniących, oraz dla całych rodzin). Utworzona baza CAR zostanie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rozszerzona o kolejne zrewitalizowane obszary i stanie się kolejną ofertą do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zrewitalizowane obszary publiczne na terenie miasta Biskupiec staną się kolejnymi miejscami integracji społecznej osób wykluczonych społecznie z pozostałymi mieszkańcami Biskupca. W ramach działania zaplanowano zagospodarowanie terenów zielonych na terenie rewitalizowanym w Biskupcu:

a) Park przy ul. Ogrodowej

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu poprzez wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej (ul. Ogrodowa) z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

b) Skarpa przy ul. Warszawskiej (przy browarze)

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu poprzez remont muru oporowego skarpy, schodów, wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci.

c) Park przy ul. Wiosennej

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu poprzez wykonanie dróg rowerowych łączących nowopowstałe drogi z istniejącymi, nasadzeń zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci, elementów małej architektury oraz montażu wodotrysków z dyszami, gdzie w letnie dni korzystające osoby będą mogły się ochłodzić. W ramach działań planowana jest budowa mostu łączącego teren parkingu wybudowanego w ramach środków pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia – Mazury z parkiem. Most ma imitować bramę z mostem zwodzonym. Wzdłuż rzeki postawiony zostanie mur imitujący mur obronny, który będzie pełnił funkcje ściany treningowej dla malarzy murali, wykształconych na warsztatach malowania w Centrum Edukacyjnym w Domu Pracy Twórczej „Sorboma”. Ponadto mur zasłoni nieestetyczną zabudowę garażową, powstałą w latach 70-80. Na terenie parku ustawione zostaną rzeźby ślimaków oraz klocek przestrzenny wpływających na ożywienie przestrzeni. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej (ul. Wiosenna) z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

d) Park przy Szpitalu Powiatowym im. Jana Mikulicza w Biskupcu

W ramach zadania planowane jest zagospodarowanie terenu parku poprzez

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci, elementów małej architektury. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

e) Zagospodarowanie terenu przy szkole Podstawowej nr 2

W ramach projektu planowane jest zagospodarowanie terenów poprzez utwardzenie terenu oraz wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

f) Zagospodarowanie terenu przy szkole Podstawowej nr 3

W ramach projektu planowane jest zagospodarowanie terenów poprzez utwardzenie terenu oraz wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

g) Zagospodarowanie terenu przy Przedszkolu Jacek i Agatka

W ramach projektu planowane jest zagospodarowanie terenów poprzez utwardzenie terenu oraz wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

h) Zagospodarowanie terenu przy Przedszkolu nr 5

W ramach projektu planowane jest zagospodarowanie terenów poprzez utwardzenie terenu oraz wykonanie chodników, zieleni, montażu ławek, lamp oświetleniowych, monitoringu, stojaków rowerowych, koszy na śmieci. Ponadto planowane jest wykonanie drogi dojazdowej z miejscami postojowymi w zakresie umożliwiającym korzystnie z terenu.

1.	Lokalizacja
	Dobre Miasto
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia

Innowacyjna rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni Dobrego Miasta główną szansą na zwiększenie perspektyw życiowych mieszkańców zagrożonych wykluczeniem	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Projekt nr 1 <p>Obszar objęty zintegrowanym przedsięwzięciem charakteryzuje się wysokim stopniem nasilenia problemów społecznych, zwłaszcza ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizmu, przemocy w rodzinie itp. Zintegrowane przedsięwzięcie ma służyć rozwiązaniu problemów społecznych mieszkańców Dobrego Miasta, a jego przedmiotem jest stworzenie warunków do organizowania nowych form wsparcia dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, pozostających bez zatrudnienia w celu podniesienia ich aktywności społecznej i zawodowej oraz zwiększenia szans na znalezienie pracy. Działania w ramach zintegrowanego przedsięwzięcia skierowane głównie będą do osób długotrwale bezrobotni, zniechęconych do podejmowania aktywności ze względu na niskie kwalifikacje, uzależnienia i patologie. Podjęte działania dotyczyć będą również pobudzenia aktywności edukacyjnej, zdrowotnej i kulturalnej osób wykluczonych w celu umożliwienia im uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia planuje się przeprowadzenie różnorodnych form aktywizujących i integrujących społecznie i zawodowo. Zakłada się przeprowadzenie cyklu szkoleń, warsztatów, prelekcji, zajęć ruchowo – rehabilitacyjnych, spotkań tematycznych mających na celu zdobycie przez grupy docelowe umiejętności, kwalifikacji i wiedzy, dzięki którym nastąpi ich włączenie w życie społeczne i tym samym zmniejszenie potrzeb w zakresie pomocy społecznej.</p> <p>Dotychczas rozwiązywaniem tych problemów zajmował się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, jednak nasilające się negatywne problemy społeczne wymagają zintensyfikowania interwencji , m.in. poprzez wprowadzenie nowych form działania. Nowe innowacyjne formy realizowane będą przez dwa utworzone ośrodki działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, tj.: Centrum Integracji Społecznej (CIS) oraz Młodzieżowe Centrum Integracji (MCI). Głównymi zadaniami utworzonych centrów będzie świadczenie usług dotychczas niedostępnych na</p>	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

terenie Dobrego Miasta, polegających na reintegracji społecznej i zawodowej poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia. Ponadto celem utworzenia MCI będzie stwarzanie alternatywy spędzania wolnego czasu i zapewnienie doświadczeń korygujących urazy psychologiczne oraz deficyty emocjonalne. Duży nacisk położony będzie na profilaktykę uzależnień poprzez podnoszenie świadomości na temat negatywnych skutków społecznych i fizycznych stosowania substancji psychoaktywnych, jak również promowanie zdrowego stylu życia. Działalność MCI w tym zakresie mieć będzie charakter otwarty, twórczy, oparty na aktywności grup o określonych zainteresowaniach z różnych dziedzin (np. sport, kultura, ekologia, wolontariat, ratownictwo). Dodatkowo zadaniem MCI będzie zwiększanie szans edukacyjnych i społecznych oraz przeciwdziałanie postawie wyuczonej bezradności. Głównym zadaniem CIS będzie aktywizacja zawodowa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W Dobrym Mieście nie ma tego typu podmiotu, dlatego też mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem społecznym rewitalizowanego obszaru nie mają dostępu do usług, jakie świadczy taki podmiot. Potrzeba realizacji tego przedsięwzięcia wynika bezpośrednio z potrzeb mieszkańców obszaru wyznaczonego do rewitalizacji. Uczestnikami CIS będą osoby będące w szczególnie trudnej sytuacji z powodu bezrobocia, w tym długotrwałego, oraz m.in. karalności, uzależnień, bezdomności, ubóstwa a także często dodatkowo dyskryminowane na rynku pracy z powodu wieku oraz niskiego poziomu wykształcenia. Ważnym elementem działalności obu centrów będzie przygotowanie uczestników do tworzenia własnych miejsc pracy (np. poprzez tworzenie spółdzielni socjalnych), podejmowanie własnej działalności gospodarczej oraz współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami. Aktywizacja zawodowa będzie związana m.in. z odtworzeniem tradycyjnego rzemiosła charakterystycznego dla idei miast Cittaslow. Prowadzone będą również działania doradcze, mentorskie i szkoleniowe w celu przygotowania uczestników do samodzielnego funkcjonowania na rynku. Szczególny nacisk zostanie położony na przygotowanie do zawodów (podejmowania działalności gospodarczej) związanych z propagowaniem ideologii Cittaslow, np. w zakresie wytwarzania produktów lokalnych, świadczenia usług gastronomicznych, zawodów związanych z tworzeniem i utrzymaniem publicznych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

obszarów zieleni, bądź też związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Zakłada się również utworzenie kilku chronionych mieszkań, jako formy pomocy społecznej przygotowującej osoby czasowo tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkania zapewnią będą warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Projekt nr 2

Modernizacja budynku przy ul. Olsztyńskiej 3

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w dotychczasowej siedzibie, tj. w budynku przy

ul. Olsztyńskiej 3 nie ma możliwości poszerzenia swojej działalności, w tym zwłaszcza wprowadzenie nowych form, ze względu na zbyt małą kubaturę budynku. Jest to budynek przedwojenny, niefunkcjonalny oraz nieprzystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w związku z czym konieczna jest modernizacja tego budynku.

Przy modernizacji zastosowane zostaną rozwiązania i technologie energooszczędne. Budynek przystosowany zostanie do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wykonane zostaną mieszkania chronione do czasowego przebywania dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź też dotkniętych wypadkami losowymi.

W związku z tym, iż w ramach realizacji projektu powstaną dwa ośrodki działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, tj.: CIS i MCI, konieczna jest modernizacja budynków przy ul. Górnej 24 i Górnej 9a, budynków, które położone są w niewielkiej odległości od siedziby MOPS.

Projekt nr 3

Modernizacja budynku przy ul. Górnej 24

W zmodernizowanym budynku znajdzie swoją siedzibę Młodzieżowe Centrum Integracji, którego głównym zadaniem będzie opieka, wsparcie i prowadzenie zajęć z młodymi ludźmi narażonymi na wykluczenie społeczne, modelowanie ich postaw i dostarczanie pozytywnych wzorców wychowawczych oraz stworzenie przyjaznej przestrzeni do rozwoju, zdobywania nowych umiejętności i zainteresowań.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Uczestnikami MCI będzie młodzież pochodząca ze środowisk popegeerowskich, z rodzin zagrożonych bądź wykluczonych społecznie, z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji np. z powodu bezrobocia, karalności, uzależnień, bezdomności, ubóstwa itp.

Budynek, jak i przyległy teren jest pozostałością po byłej bazie sprzętowo – transportowej. Modernizacja tego budynku obejmie m.in. stworzenie pomieszczeń biurowych, socjalnych, świetlicowych oraz pomieszczeń, w których przeprowadzane będą zajęcia szkoleniowo - warsztatowe. Budynek przystosowany zostanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Opisane przedsięwzięcie jest komplementarne do projektu pn.: „Adaptacja dawnego budynku magazynowego wraz z otoczeniem na Stodołę Kultury w Dobrym Mieście” wspartego w ramach RPO Warmia i Mazury 2007 – 2013.

Projekt nr 4

Modernizacja budynku przy ul. Górnej 9a

Modernizacja tego budynku będzie polegała na jego przystosowaniu do organizowania i prowadzenia szkoleń zawodowych, warsztatów oraz wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego, w ramach świadczenia usług przez drugi ośrodek funkcjonujący przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej tj.: Centrum Integracji Społecznej. W budynku tym znajdują się pomieszczenia umożliwiające naukę konkretnych zawodów, zwłaszcza związanych z ideą Cittaslow, np.: krawców, kucharzy, sprzedawców itp.

Celem utworzenia CIS jest wdrożenie instrumentów służących aktywizacji społeczno – zawodowej osób wykluczonych ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z potencjalnym pracodawcą. CIS będzie podejmowało wspólne działania z osobami bezrobotnymi w celu ich powrotu na rynek pracy, a także organizowało szkolenia zawodowe, różnego rodzaju warsztaty oraz wsparcie doradcy zawodowego i pracownika socjalnego. CIS będzie w stałej współpracy z Urzędem Pracy, celem objęcia pomocą osób mających szczególne trudności z powrotem na rynek pracy. Zadaniem CIS-u będzie ponadto podejmowanie działań zakresu aktywności ruchowej, które wzmocnią będą integrację społeczną oraz wpłyną na zmianę wizerunku osób wykluczonych i poczucia własnej wartości, co przyczyni się do szybszego podjęcia aktywności zawodowej.

Budynek przystosowany zostanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Planowane wyżej opisane przedsięwzięcie jest komplementarne do projektu pn.: „Adaptacja dawnego budynku magazynowego wraz z otoczeniem na Stodołę Kultury w Dobrym Mieście” wspartego w ramach RPO Warmia i Mazury 2007 – 2013.

W/w budynki, które zostaną zmodernizowane w ramach realizowanego projektu zlokalizowane są tuż obok siebie i znajdują się na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji.

Projekt nr 5

Projekt ten związany jest z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i jest nieodłącznym elementem z wcześniej opisanymi projektami służącymi integracji społecznej.

Na terenie Dobrego Miasta znajduje się wiele zdegradowanych obszarów miejskich. Mają one niewątpliwie wpływ na tworzenie się enklaw, na których występują negatywne problemy społeczne. Rozwiązywanie tych problemów wymaga nadania nowych funkcji tym obszarom, w taki sposób, by nastąpiło tam społeczne i gospodarcze ożywienie.

Jednym z takich zdegradowanych obszarów są tereny przybrzeżne rzeki Łyny. Podczas działań wojennych nastąpiło zniszczenie tkanki miejskiej wzdłuż rzeki Łyny w wyniku czego miasto „odwróciło się” od rzeki zapominając o jej potencjale gospodarczym, turystycznym, rekreacyjnym. W chwili obecnej tereny przybrzeżne Łyny są zarosnięte i zaniedbane, co negatywnie wpływa na wizerunek otoczenia i wywołuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Idea Cittaslow stawia sobie za cel zapewnienie poprawy jakości życia w małych miasteczkach, w związku z czym uporządkowanie terenu i nadanie mu nowych funkcji społecznych spowoduje, że centrum miasta zacznie „tętnić życiem”, co pozytywnie wpłynie na podniesienie jakości życia społeczności lokalnej.

Zrewitalizowany obszar stworzy idealne miejsce służące aktywizacji społeczno – gospodarczej, ponieważ planuje się wykonanie wzdłuż rzeki Łyny ciągu pieszo – rowerowego, dwóch kładek dla pieszych przez rzekę, placu zabaw, stoisk handlowych przeznaczonych m.in. do sprzedaży wyrobów lokalnych, miejsc do postoju i obsługi kamperów oraz infrastrukturę związaną ze sportami wodnymi. Wzdłuż planowanego ciągu położone są niezagospodarowane obiekty i tereny, np.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

po byłej rzeźni, byłej bazy gazowniczej i oczyszczalni ścieków, do wprowadzenia nowych form działalności lokalnej w postaci np. Slowmarketu. Całość zamierzonych działań idealnie wpisują się w filozofię Cittaslow, poprzez wspieranie takich form, jak Slowfashion, Slowfood. Wykonanie traktu zwiększy ponadto atrakcyjność przemieszczania się pieszo i rowerem, co spowoduje, że zmaleje nasilenie ruchu pojazdów mechanicznych i zwiększy się bezpieczeństwo komunikacyjne poprzez promocję ruchu rowerowego. W ten sposób zlikwidowana zostanie bariera związana z wprowadzeniem jednej z zasad Cittaslow, a mianowicie alternatywnej komunikacji, ponieważ w Dobrym Mieście dotychczas nie wybudowano żadnej ścieżki rowerowej. Zagospodarowanie brzegów rzeki Łyny skomunikuje zmodernizowane budynki, w ramach których powstaną CIS i MCI, z pozostałą częścią miasta. Na całej długości szlaku zostanie zaprojektowana i wykonana mała architektura parkowa, a także, w celu podniesienia bezpieczeństwa przemieszczających się osób, konieczne jest wykonanie prac związanych z zachowaniem i ochroną dziedzictwa kulturowego tj.: przebiegającego na szlaku muru obronnego. Mury obronne położone są na najstarszym historycznie obszarze miasta, w samym centrum rewitalizowanego obszaru i stanowią nierozzerwalną część tkanki miejskiej wraz z otaczającą zabudową zabytkowych kamienic.

Realizacja tego projektu ma na celu również pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości, jak również osób zaktywizowanych zawodowo do dalszego rozwoju gospodarczego (wypożyczalnie sprzętów, punkty napraw sprzętów, usługi handlowo – gastronomiczne, działalność związana z rekreacją i obsługą ruchu turystycznego) a także pobudzenie lokalnej społeczności do organizowania różnego rodzaju wydarzeń, które służyć będą integracji a także wzbogacać ofertę miasta. Integracji społecznej służyć będą również obiekty rekreacyjne znajdujące się przy planowanej ścieżce pieszo – rowerowej.

Wszystkie prace wykonywane przy tworzeniu tego szlaku wraz z całą infrastrukturą będą wykonywane przy współpracy osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie, korzystających ze wsparcia CIS oraz CIM, celem zdobywania nowych praktycznych umiejętności oraz integracji.

Planowany sposób zagospodarowania przestrzeni publicznej stworzy warunki do:

- 1.a) pobudzenia rozwoju gospodarczego (nowe miejsca pracy) zdegradowanego obszaru poprzez stworzenie warunków do zagospodarowania opuszczonych obiektów (lokalny handel typu Slowmarket oraz działalność gospodarcza typu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Slowfashion), do podejmowania nowej działalności związanej z wykorzystaniem potencjału Łyny (np. spływy kajakowe, obsługa camper parku, wypożyczalnia sprzętu).

Tak zagospodarowana przestrzeń publiczna będzie głównym czynnikiem rozwoju przedsiębiorczości społecznej (podejmowanie działalności gospodarczej członków spółdzielni socjalnej utworzonej przy Centrum Integracji Społecznej np. w dziedzinie usług lub małej gastronomii) i będzie realizowany w znacznej części przez uczestników CIS i MCI.

1.b) prawidłowego rozwoju społecznego (eliminowanie i zapobieganie patologiom społecznym) poprzez udostępnienie zdegradowanego obszaru „nowym ludziom”, czyli wyprowadzenie z pewnej części rewitalizowanego obszaru osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i otwarcie go dla ludzi spoza tego obszaru, którzy poprzez rozpoczętą tam działalność bądź odwiedzając ten teren przyczynią się do zmiany charakteru rewitalizowanego terenu. Tereny przybrzeżne rzeki staną się miejscem rekreacji i wypoczynku podnoszącym jakość życia mieszkańców zgodnie z zasadami Cittaslow.

1.c) rozwoju infrastrukturalno-przestrzennego – zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez konserwację obiektów zabytkowych (mury miejskie) oraz poprawę środowiska naturalnego (wprowadzenie możliwości alternatywnej komunikacji – rowery). Poprawiona zostanie też funkcjonalność układu komunikacyjnego poprzez stworzenie nowej, bezpiecznej trasy do ruchu pieszego i rowerowego. Wzdłuż ciągu zmodernizowane zostanie oświetlenie oraz podświetlenie obiektów zabytkowych (zastosowane zostaną energooszczędne lub solarne źródła światła).

Planowane przedsięwzięcie jest w pełni komplementarne do przedsięwzięcia pn.: „Rewitalizacja zabytkowych kamienic w ciągu ulicy Sowińskiego i Placu Św. Katarzyny Aleksandryjskiej wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu w Dobrym Mieście” wspartego w ramach RPO Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013.

Realizacja projektu obejmie następujące priorytety inwestycyjne: PI 9b, PI 9i, przy czym:

a) modernizacja budynków przy ul. Olsztyńskiej 3, Górnej 9a oraz Górnej 24 wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu

Zakładamy, że w ramach tego zadania zostaną wykonane następujące prace:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- opracowanie dokumentacji technicznej i konserwatorskiej,
- opracowanie inwentaryzacji i ekspertyz technicznych obiektu,
- modernizacja całego budynku przy ul. Olsztyńskiej 3 oraz Górnej 24 (szczegóły modernizacji określi opracowana dokumentacja projektowa),
- adaptacja całego budynku przy ul. Górnej 9a i nadanie nowych funkcji (szczegóły adaptacji określi opracowana dokumentacja projektowa),
- przystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- modernizacja, przebudowa i budowa nowego oświetlenia zewnętrznego – ciągów komunikacyjnych i podświetlenia budynków,
- modernizacja, przebudowa i budowa ciągów komunikacyjnych, umożliwiających bezpieczną komunikację (ciąg pieszo – jezdny, szacunkowa długość ciągu ok. 700 mb.),
- zagospodarowanie terenów zielonych wraz z małą architekturą (ławki, kosze na śmieci itp.)

b) zagospodarowanie przestrzeni publicznej służącej integracji społecznej

Zakładamy, że w ramach tego zadania zostaną wykonane następujące prace:

- opracowanie dokumentacji technicznej,
- opracowanie inwentaryzacji i ekspertyz technicznych,
- modernizacja, przebudowa i budowa ciągu pieszo – rowerowego umożliwiających bezpieczną komunikację (szacunkowa długość ciągu ok. 2500 mb.),
- odtworzenie zabytkowego wizerunku terenu wokół XIV wiecznej Kolegiaty (zagospodarowanie terenu, utworzenie skweru, małej architektury parkowej),
- modernizacja oświetlenia oraz podświetlenia Kolegiaty (opracowanie projektu technicznego na wykonanie podświetlenia budynku Kolegiaty, murów, co zwiększy atrakcyjność i wyłoni detale architektoniczne zabytkowej Bazyliki),
- zabezpieczenie umocnień obronnych;
- skomunikowanie dwóch brzegów Łyny,
- utworzenie placu zabaw,
- budowa infrastruktury do postoju i obsługi kamperów,
- infrastruktura związana ze sportami wodnymi (przystań kajakowa, pomosty pływające, pochylnia do wodowania sprzętu pływającego, stojaki do kajaków, wiata z zadaszeniem, zaplecze sanitarne),
- mała infrastruktura (ławki, kosze na śmieci itp.)

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

<p>Koszt modernizacji budynków przy ul. Olsztyńskiej 3 i Górnej 24 oraz adaptacja budynku przy ul. Górnej 9a - 10.500.000,00 zł</p> <p>Koszt zagospodarowania przestrzeni publicznej służącej integracji społecznej - 5.500.000, 00 zł</p> <p>Koszt utworzenia dwóch ośrodków działających przy MOPS, tj. : Centrum Integracji Społecznej i Młodzieżowe Centrum Integracji – wsparcie finansowe na świadczenie usług oraz niezbędne wyposażenie - 4.000.000,00 zł</p>	
4.	<p>Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja budynku przy ul. Olsztyńskiej 3 i przy ul. Górnej 24 oraz adaptacja budynku przy ul. Górnej 9a - PI 9b – 10 500 000,00 2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej służącej integracji społecznej – PI 9b – 5.500.000,00 zł 3. Działalność utworzenia dwóch ośrodków działających przy MOPS tj.: Centrum Integracji Społecznej i Młodzieżowe Centrum Integracji - wsparcie finansowe świadczenie usług oraz niezbędne wyposażenie – PI 9i – 4 000 000,00zł 	
5.	<p align="center">Cele zintegrowanego przedsięwzięcia</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym; 2) stworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji, umiejętności i wiedzy; 3) zwiększenie dostępu do zatrudnienia przez osoby poszukujące pracy, 4) zachowanie i podniesienie atrakcyjności lokalnych zasobów przyrodniczych; 5) zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego; 6) nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni rewitalizowanej; 7) poprawa dostępu do usług publicznych. 	
6.	<p align="center">Zakładane efekty przedsięwzięcia</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) wzrost zatrudnienia osób objętych projektem; 2) wzrost mobilności zawodowej osób objętych projektem; 3) wzrost zainteresowania usługami społecznymi przez osoby niepełnosprawne; 4) wzrost atrakcyjności społecznej obszaru rewitalizowanego; 	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	<p>5) poprawa stanu technicznego obiektów i terenów na obszarze rewitalizowanym,</p> <p>6) rozwój usług publicznych na obszarze rewitalizowanym;</p> <p>7) poprawa dostępności terenu rewitalizowanego dla mieszkańców gminy.</p>
7.	Beneficjent/Beneficjenci
	<p>Gmina Dobre Miasto</p> <p>Jednostki organizacyjne gminy Dobre Miasto</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	Gmina Dobre Miasto
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	<p>- "Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Dobre Miasto",</p> <p>- obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Dobre Miasto w rejonie ulic: Kościuszki, Grunwaldzkiej, Malczewskiego, Orła Białego, Saperów, Sowińskiego i Legionów (w większości teren rewitalizowany),</p> <p>- Lokalny Program Rewitalizacji Dobrego Miasta na lata 2005 – 2008 (z projekcją do roku 2013). Aktualizacja na lata 2007 – 2015,</p> <p>- "Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Dobre Miasto w rejonie ulic Warszawska, Łużycka, Kolejowa, Gdańska, Zwycięstwa,</p> <p>- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Dobre Miasto w rejonie ulicy Łużyckiej i rzeki Łyny.</p>
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	2016-2020
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Całkowity budżet zadania wynosi 20.000.000 zł
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
	<p>Środki własne</p> <p>Regionalny Program Operacyjny</p> <p>Ministerstwo Kultury</p>
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
	Rewaloryzacja kamienic na terenie obszaru Dobrego Miasta wyznaczonego do rewitalizacji. Kamienice znajdują się na terenie wysoce zdegradowanym społecznie,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wymagającym podjęcia działań w celu wyeliminowania problemów społecznych. Substancja budynków kamienic jest w bardzo złym stanie technicznym wymagającym przeprowadzenia prac remontowych.

Realizacja projektu obejmuje PI 9b.

Planowany koszt: 5.000.000,00 zł

Przedsięwzięcia ściśle komplementarne zrealizowane na terenie obszaru rewitalizowanego:

- a) Rewitalizacja zabytkowych kamienic w ciągu ulicy Sowińskiego i Placu św. Katarzyny Aleksandryjskiej wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu
- b) Modernizacja targowiska miejskiego z budową ciągów komunikacyjnych pieszo-jezdnych, miejsc postojowych, oświetlenia terenu, odwodnienia, instalacjami wod-kan w Dobrym Mieście na działkach nr 86/12, 99/2, 82, 89 położonych w obrębie 1 miasta Dobre Miasto
- c) Adaptacja dawnego budynku magazynowego wraz z otoczeniem na Stodołę Kultury w Dobrym Mieście
- d) Modernizacja zabytkowego budynku Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Dobrym Mieście z rozszerzeniem funkcji do Lokalnego Centrum Kultury
- e) Remont i modernizacja budynku kina „Przyjaźń” w Dobrym Mieście
- f) Remont ciągu komunikacyjnego na terenie Dobrego Miasta łączącego drogę wojewódzką nr 530 z drogą krajową nr 51 Remont ulicy Warszawskiej i części ul. Zwycięstwa
- g) Remont dachu Baszty Bocianiej w Dobrym Mieście
- h) „Kajakiem po Warmii – budowa infrastruktury na szlaku Łyny”.

1. Lokalizacja

Gołdap

2. Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia

Aktywizacja społeczności lokalnej w Gołdapi.

3. Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia

Aktywność ma ogromny wpływ na sposób radzenia sobie mieszkańców z rzeczywistością, na proces adaptacji w społeczeństwie, szczególnie w warunkach zmian gospodarczych i transformacji ustrojowej. Jest również koniecznym warunkiem rozwoju osobowości jednostki. W Gminie Gołdap zauważa się, że zagrożenie szczególnie niektórych wartości, takich jak: zdrowie, bezpieczeństwo, prawo do nauki, kultury, prawo do pracy, mogą mobilizować do działania, ale mogą też stać się barierą ograniczającą aktywność. Dotyka to szczególnie młodzież oraz osoby zagrożone wykluczeniem. Działanie skierowane jest przede wszystkim na obszary aktywności w sferze kultury, aktywności gospodarczej, samokształcenia jak również aktywności fizycznej.

Oferta kulturalna w gminie stanowi istotny element życia społecznego i turystycznego (przyciągając turystów dzięki odpowiednio zaplanowanym atrakcjom) gminy. Usługi kulturalne (liczba, różnorodność, jakość) stanowią mogą przewagę (siłę dominacji) we wszystkich wymiarach przestrzennych – od lokalnego, poprzez regionalny, aż po krajowy. Organizacja wydarzeń artystycznych (koncertów, spektakli, wernisaży itp.), prowadzenie szeroko pojętej edukacji społeczno-kulturalnej, zajęć/warsztatów tematycznych, wymian młodzieżowych, doskonale poszerza wiedzę i umiejętności uczestników, umożliwiając im wyrównanie szans edukacyjnych w stosunku do rówieśników z dużych ośrodków miejskich. Centrum kulturalnym gminy jest miasto – to w Gołdapi odbywają się wszystkie wydarzenia i spotkania kół i klubów. Kulturowanie tradycji i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych umacnia identyfikację i przywiązanie do gminy oraz zwiększa poczucie tożsamości.

Istnieje potrzeba pobudzenia w społeczności lokalnej (nie tylko młodzieży, ale także dorosłych) wysokich aspiracji i potrzeby osobistego rozwoju, poprzez czynny udział w amatorskim ruchu artystycznym (zwłaszcza wśród grup zagrożonych wykluczeniem społecznym). Adresowane zajęcia artystyczne powinny bazować na naturalnych i powszechnie akceptowanych formach ekspresji twórczej, takiej jak: muzyka, taniec, teatr/drama.

Istotną rolę domów kultury stają się działania na rzecz wspomaganie rozwoju osobistego oraz przedsiębiorczości. Stanowi to element przeformułowania zasad funkcjonowania służb społecznych z opiekuńczych na aktywizujące. W szczególności chodzi tu o wspieranie aktywności gospodarczej wśród tych grup

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

społecznych, dla których obecność na rynku pracy i uczestniczenie w wymianie gospodarczej są trudne, a dostęp do różnych instytucji gospodarki rynkowej oraz instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości - ograniczony. Działanie zostanie skierowane do grupy osób o dużym ryzyku trwałej marginalizacji, którym w nowoczesnej gospodarce coraz trudniej się odnaleźć, tj. osób słabo wykształconych, o niskich kwalifikacjach zawodowych, doświadczających długotrwałego bezrobocia, których niesamodzielność ekonomiczna i społeczna sięga często wcześniejszych pokoleń.

W chwili obecnej brak bazy lokalowej powoduje kolidowanie ze sobą poszczególnych zajęć, które zmuszone są dzielić ze sobą, wspólną, skromną przestrzeń, tym samym ogranicza to pełnowartościowe ich prowadzenie dla już aktywnych uczestników oraz zupełnie wyklucza zaangażowanie nowych. Powyższe czynniki ograniczają możliwość prowadzenia szeroko pojętej animacji kulturalnej, jak również działalności aktywizujących na rzecz zatrudnienia, budowania kapitału społecznego, wyrównywania szans i rozbudzania aspiracji edukacyjnych oraz samokształcenia, profilaktyki przeciwko wykluczeniu i różnym patologiom społecznym (alkoholizm, narkomania, ekskluzja, brak aspiracji, problemy wychowawcze itp.).

Aktywność fizyczna jest jednym z najważniejszych elementów prozdrowotnego stylu życia. Lekarze sportowi, fizjolodzy i kardiolodzy próbują uświadamiać jak wielką rolę odgrywa profilaktyka ruchowa w umacnianiu zdrowia, kondycji psychicznej, kształtowaniu sprawności i wydolności oraz zapobieganiu wielu chorobom metabolicznym. Ponadto problemy układu i narządów ruchu według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych generują najdłuższe zwolnienia lekarskie, np. choroby kręgosłupa. Zapobieganie tym chorobom, poprzez aktywizację ruchową, uprawianie tzw. aktywnego trybu życia, sportów, wycieczki turystyczne, są najlepszym sposobem przeciwdziałania powstawaniu wad rozwojowych u dzieci i młodzieży oraz są doskonałą profilaktyką. Wszystkie dane Ministerstwa Zdrowia wskazują na postępujące problemy psychiczne, np.: depresje, nerwice, które znacząco obniżają aktywność zawodową. Poważnym problemem sygnalizowanym przez pedagogów szkolnych oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie są problemy wychowawcze dzieci i młodzieży szkolnej. Zagospodarowanie wolnego czasu, stworzenie przyjaznych miejsc, w których mogą

wypełnić wolny czas.

Działania:

I.A Rewitalizacja i rozbudowa budynku Domu Kultury w Gołdapi.

Budynek Domu Kultury w Gołdapi jest obiektem, który powstał około 1900 roku. W czasach pruskich mieściły się w nim pomieszczenia hotelowe. Jest bardzo zużyty technicznie, ponadto funkcjonalnie nie odpowiada wymogom obecnych czasów. Brakuje pomieszczeń do prawidłowego prowadzenia zajęć. Należy dokonać rozbudowy gołdapskiego Domu Kultury, która polegać będzie na dobudowaniu bryły budynku do istniejącej zwartej zabudowy Domu Kultury. Placówka posiada dokumentację budowlaną. W nowej przestrzeni znajdzie się pracownia muzyczna - pomieszczenie do przeprowadzania prób muzycznych oraz nauki gry na instrumentach, reżyserka - pomieszczenie przeznaczone do nagrań, pomieszczenie przeznaczone na zaplecze socjalne, zaplecze sanitarne, szatnia, sala wielofunkcyjna – pomieszczenie przeznaczone do przeprowadzania prób teatralnych i tanecznych oraz małych koncertów i przedstawień.

I.B Zakup wyposażenia

Zakupione zostanie wyposażenie do pracowni, sal w dobudowanym budynku oraz sprzęt niezbędny do organizowania imprez kulturalnych. Będą organizowane imprezy, wydarzenia promocyjne, adresowane do społeczności lokalnej oraz turystów.

I.C Wdrożenie działań integracyjno–aktywizacyjnych w Domu Kultury

Problemem społecznym miasta jest bezrobocie, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. Uwidacznia się tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Celem głównym projektu jest aktywizacja i integracja społeczna przede wszystkim kobiet wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadząca do znalezienia pracy, przygotowująca do pozyskiwania źródeł utrzymania.

Cel szczegółowy: wzrost poczucia własnej wartości, podniesienie samooceny, zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy.

Działania w ramach projektu:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- warsztaty z aktywizacji edukacyjnej i społecznej – warsztaty z inspiracji, motywacji, psychologiczne mające na celu zwiększenie poczucia własnej wartości, skuteczności w prezentowaniu własnej wiedzy i doświadczenia, trening kompetencji i umiejętności społecznych. Przeprowadzone zostaną kursy z zakresu rękodzieła, układania kwiatów, szycia, garncarstwa. Zakup materiałów do warsztatów.

Nabyte umiejętności będą dawały możliwość sprzedaży swoich wyrobów podczas imprez, jarmarków. Uczestniczki nabędą umiejętność układania kwiatów, strojenia sal ślubnych kwiatami.

Odbędą się nieodpłatne koncerty, spektakle jako jeden z instrumentów aktywizacji społecznej skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Odbędą się imprezy promujące aktywność, zdrowy tryb życia, podczas których uczestniczki będą miały możliwość sprzedaży swoich wyrobów.

II.A Bardzo istotnym miejscem z punktu widzenia korzyści społecznych jest plaża miejska nad brzegiem jeziora Gołdap z zespołem starych, wyeksploatowanych, powojennych budynków i obiektów służących aktywnemu wypoczynkowi. Obecny hangar na sprzęt pływający jest w złym stanie technicznym. Budynek sanitariatu nie jest dostępny dla osób niepełnosprawnych. Plaża miejska w Gołdapi jest bardzo słabo wyposażona, nie przystosowana do współczesnych standardów technicznych i wymogów sanitarnych. Zlokalizowana jest w części miasta, w której można zaobserwować szczególnie intensywnie występujące wykluczenie społeczne. Świadczy o tym m. in. duża liczba świadczeniobiorców z Ośrodka Pomocy Społecznej, wysoki odsetek bezrobocia, agresja wśród młodzieży wynikająca z braku umiejętności zagospodarowania wolnego czasu, wandalizm, zachowania społeczne. Są to warunki sprzyjające powstawaniu tzw. dziedzicznego wykluczenia społecznego. W ramach działań na terenie plaży miejskiej w przedwojennym budynku, który jest w bardzo złym stanie technicznym, obecnie wykorzystywanym jako hangar na sprzęt pływający oraz recepcję, planuje się utworzyć Młodzieżowe Centrum Wodne pełniące rolę także świetlicy, będące przestrzenią, w której młodzi ludzie – w tym również młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym – będą mogli swobodnie się spotykać i pracować nad wspólnymi inicjatywami. Jego funkcjonowanie ma mieć charakter twórczy, oparty na aktywności grup

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zainteresowań z różnych dziedzin (np. żeglarstwo, ratownictwo wodne, sporty wodne, w tym kajakarstwo), co stanowić będzie pomoc w usamodzielnieniu życiowym młodych osób, ich integracji ze środowiskiem, wyrobieniu właściwych postaw społecznych oraz wzmocnieniu poczucia własnej wartości, tolerancji i akceptacji dla innych. W ramach projektu planuje się wyposażenie Młodzieżowego Centrum Wodnego w zakresie dostosowania do świadczonych usług oraz sfinansowanie kosztów jego działalności przez 5 lat od zakończenia realizacji projektu.

Dotychczasowe działania inwestycyjne skupiały się na wzroście konkurencyjności i atrakcyjności terenów zlokalizowanych przy jeziorze Gołdap. Powstała Promenada Zdrojowa, Zdrój (pjalnia wód mineralnych i leczniczych, grota solna i całoroczne mini tężnie), Park Kinezyterapeutyczny, Mazurskie Tężnie Solankowe. Koniecznym jest, z punktu widzenia potrzeb wewnętrznych – społeczności lokalnej, modernizacja linii brzegowej jeziora Gołdap – plaży miejskiej pod kątem pobudzenia aktywności i zaspokojenia potrzeb lokalnych.

Realizacja projektu wpisuje się w realizację priorytetu inwestycyjnego PI 9b

W ramach realizacji projektu planuje się zapewnienie 2 miejsc pracy (instruktorzy - moderatorzy). Działania:

- modernizacja, przebudowa i wyposażenie budynku hangaru przy plaży miejskiej z przeznaczeniem na przechowalnię i wypożyczalnię sprzętu pływającego oraz sportowego, świetlicę, pomieszczenia sekcyjne, warsztat skutniczy, recepcję;
- zainstalowanie kolektorów słonecznych na budynku hangaru i na sanitariacie (kolektory będą źródłem ciepłej wody użytkowej na potrzeby sanitariatu zlokalizowanego na plaży oraz na potrzeby socjalne związane z obsługą hangaru);
- adaptacja budynku sanitariatu do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zagospodarowanie brzegu jeziora poprzez budowę placu zabaw oraz trybun przy boiskach do siatkówki plażowej,
- zakup wyposażenia.

II.B Młodzieżowe Centrum Wodne - integracja pod żaglami i w wodzie. Dużym atutem położenia Gołdapi jest bliskość jeziora. Niezbyt głęboki i nieduży akwen w porównaniu z wielkimi jeziorami mazurskimi jest znaczącym atutem do wykorzystania go do terapii i rozwoju osób niepełnosprawnych intelektualnie,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

ruchowo, niedostosowanych społecznie. Uczestnicy i wychowankowie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Gołdapi, Środowiskowego Domu Samopomocy w Gołdapi oraz Zespołu Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Gołdapi, w którym mieści się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, zyskają szansę na rozwój osobisty, terapię sensoryczną, przełamywanie barier wynikających z dysfunkcji lub też odtrącenia. Co istotne, uczestnicy zajęć w MCW będą mogli połączyć rozwój osobisty z usprawnianiem pracy w zespole oraz integracją i rekreacją. Kilka lat temu w SOSW w Gołdapi działała szkoła żeglarska, która cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród niepełnosprawnych, a u jej uczestników zauważalna była poprawa relacji społecznych. Niestety braki sprzętowe oraz kadrowe nie pozwoliły na kontynuację tej inicjatywy. Obecnie uruchomienie planowanego MCW jest najlepszą szansą na wykorzystanie potencjału przyrody i miejsca oraz przestrzeni do rozwijania zainteresowań przez adaptację do warunków stawianych przez przyrodę, najbardziej korzystne i naturalne środowisko.

4. Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

I.A Rewitalizacja i rozbudowa budynku Domu Kultury w Gołdapi (oś priorytetowa PI 9b), wartość inwestycji 1 200 000 zł.

I.B Zakup trwałego wyposażenia Domu Kultury oraz prowadzenie nowoczesnej działalności kulturalno – społecznej (oś priorytetowa PI 6c), wartość projektu 600 000 zł.

I.C Wdrożenie działań integracyjno – aktywizujących w Domu Kultury (oś priorytetowa PI 9i), wartość projektu 600 000 zł.

II.A Urządzenie nabrzeża Jeziora Gołdap (oś priorytetowa PI6c), wartość projektu 2 618 000 zł

II.B Młodzieżowe Centrum Wodne (oś priorytetowa PI 9i), wartość projektu - 520 000 PLN;

5. Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

1) zwiększenie znaczenia kultury w Gołdapi jako czynnika stymulującego rozwój społeczno–gospodarczy miasta;

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- 2) wzbogacenie oferty turystycznej Gołdapi;
- 3) przystosowanie Domu Kultury w Gołdapi do prowadzenia w nowoczesny sposób działalności kulturalnej i integracyjno – aktywizującej;
- 4) podniesienie standardu Domu Kultury w Gołdapi poprzez zwiększenie jakości oferowanych usług i atrakcyjności oferty programowej;
- 5) stworzenie możliwości edukacji poza formalnej społeczności lokalnej;
- 6) stworzenie atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu poprzez organizację imprez kulturalnych adresowanych do mieszkańców i turystów;
- 7) podniesienie aktywności i aspiracji lokalnej społeczności poprzez umożliwienie uczestniczenia w różnych formach edukacji kulturalnej i społecznej w oparciu o nowoczesną bazę dydaktyczną i sprzętową,
- 8) zapobieganie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym, takim jak alkoholizm, narkomania, ekskluzja, brak aspiracji, problemy wychowawcze itp.
- 9) pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 10) stworzenie możliwości do zagospodarowania czasu wolnego młodzieży i osobom zagrożonym wykluczeniem; nadanie nowych umiejętności społecznych przydatnych do radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych;
- 11) zwiększenie dostępu do usług około zdrowotnych;
- 12) stworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji, umiejętności i wiedzy;
- 13) zwiększenie dostępu do zatrudnienia przez osoby poszukujące pracy,
- 14) zachowanie i podniesienie atrakcyjności lokalnych zasobów przyrodniczych i leczniczych;

6. Zakładane efekty przedsięwzięcia

Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do:

- wzrostu jakości i różnorodności oferty kulturalnej jako metody „docierania” do wielu grup społecznych (zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem);
- przygotowywanie osób do podjęcia zatrudnienia;
- podniesienie poziomu kulturalnego społeczności lokalnej jako podstawy do ogólnego rozwoju społeczno-obywatelskiego (podniesienie aspiracji edukacyjnych) oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- zwiększenia liczby widzów oraz turystów, odbiorców imprez kulturalnych organizowanych przez Dom Kultury w Gołdapi;

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- wzrost zaangażowania mieszkańców w działania kulturalno – społeczne; - uzupełnienia oferty edukacji poza formalnej; - wzrost zatrudnienia osób objętych projektem; - wzrost mobilności zawodowej osób objętych projektem; - wzrost zainteresowania usługami społecznymi przez osoby niepełnosprawne; - wzrost atrakcyjności społecznej obszaru; - poprawa stanu technicznego obiektów i terenów
7. Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Gołdap
8. Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Gołdap (Dom Kultury w Gołdapi, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gołdapi)
9. Stan zaawansowania prac przygotowawczych
Przygotowany jest projekt budowlany rozbudowy budynku Domu Kultury w Gołdapi
10. Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2020
11. Budżet przedsięwzięcia
Całkowita wartość Zintegrowanego Przedsięwzięcia 5 538 000 zł
12. Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
EFRR, EFS, środki własne
13. Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
<ul style="list-style-type: none">✓ Modernizacja i rozbudowa budynków przy ul Partyzantów poprzez budowę łącznika✓ Modernizacja i termomodernizacja budynków ośrodka wypoczynkowego Słoneczny Zakątek przy plaży miejskiej✓ Wydłużenie oferty turystycznej o sezon zimowy poprzez zakup armatki naśnieżającej narciarskie trasy biegowe oraz ratraka

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- ✓ Budowa oświetlonej ścieżki rowerowej łączącej centrum miasta z dzielnicą uzdrowską
- ✓ Wdrożenie projektu roweru miejskiego

1. Lokalizacja

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi, ul. Jaćwieska 9;
2. Muzeum Ziemi Gołdapskiej przy Bibliotece Publicznej w Gołdapi, ul. Partyzantów 31;
3. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. T. Kościuszki w Gołdapi, ul. Tadeusza Kościuszki 25;
4. Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Gołdapi, ul. Jaćwieska 17;

2. Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia

„Pod dobrymi skrzydłami” – rozwój systemu wsparcia rodzin w Gołdapi

3. Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia

Gołdap - miasto, dla którego mieszkańców Mazurskie Tężnie Solankowe, Zdrój, zrewitalizowane centrum miasta oraz tereny nad jeziorem to szczyt piramidy Masłowa, szczyt, który nie ma prawdziwej podbudowy – wysoki wskaźnik bezrobocia, duży odsetek osób korzystających ze wsparcia pieniężnego systemu pomocy społecznej, mnogość wszczętych procedur Niebieska Karta, problem uzależnienia, brak umiejętności porozumienia i zrozumienia w rodzinach, problemy opiekuńczo-wychowawcze, powielanie przez dzieci i młodzież biernych postaw obserwowanych u rodziców. Uważny obserwator z łatwością zauważy, że z „nowości”, które powstały w mieście w ostatnim czasie, korzystają stale te same osoby – aktywne zawodowo, społecznie, wolne od uzależnień, chorób. Reszta mieszkańców pozostaje roszczeniowa, mało aktywna zawodowo i społecznie i niechętnie korzysta z nowo powstałych inwestycji. Nie potrafi cieszyć się życiem ponieważ spętana jest licznymi problemami. Dlatego tak ważne dla mieszkańców Gołdapi jest podjęcie zintegrowanego działania przez instytucje, które są najbliższe ludzi: przedszkole, szkoła, biblioteka, ośrodek pomocy społecznej. Adaptacja, modernizacja budynków oraz usuwanie deficytów funkcji przestrzeni wymienionych instytucji pozwoli na podejmowanie działań ukierunkowanych na niwelowanie zjawisk związanych z problemami społecznymi, aktywizowanie lokalnej społeczności oraz podniesienie jakości życia wszystkich grup społecznych. Zintegrowane przedsięwzięcie inwestycyjne „Pod dobrymi skrzydłami” to odpowiedź

na rozeznane potrzeby Gołdapian, recepta na ich problemy, to system wsparcia rodzin w różnych etapach życia.

Działania:

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W GOŁDAPI

Instytucją koordynującą wszystkie wymienione działania będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi.

III.A Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi oraz modernizacja poddasza Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi na cele CENTRUM WSPIERANIA RODZINY (CWR) „Pod dobrymi skrzydłami”: audyt energetyczny, termomodernizacja budynku, zainstalowanie kolektorów słonecznych, wymiana dachu oraz remont i dostosowanie pomieszczeń strychu (doprowadzenie CO, energii elektrycznej, wody, kanalizacji). Strych w budynku OPS jest w tej chwili pomieszczeniem nieużytkowym. W celu zaadoptowania pomieszczeń do pobytu osób należy wykonać ocieplenie dachu, ścian, strychu i stropu najwyższej kondygnacji budynku.

Wyposażenie pomieszczeń CENTRUM WSPIERANIA RODZINY (CWR) „Pod dobrymi skrzydłami” – pomieszczenia dla „pomagaczy” zapewniające intymność, wygodę, ciszę i spokój, pokój autentycznej zabawy matki z dzieckiem, sala dla grup wsparcia – kobiet doznających przemocy, kobiet po mastektomii, rodziców po stracie. Zaadoptowanie części parkingu przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Gołdapi na plac zabaw dla dzieci: plac z bezpiecznym podłożem, z namalowanymi gramiami – klasy, „chłop” itp., bezpieczne huśtawki, zjeżdżalnia itp.

III.B „Pod dobrymi skrzydłami Centrum Wspierania Rodziny” – usługi zintegrowanego poradnictwa specjalistycznego skierowane są do zidentyfikowanych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu: przemocy, ubóstwa, bezrobocia, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych, po opuszczeniu zakładu karnego. Zatrudnienie „pomagaczy” - specjalistów (psycholog, prawnik, terapeuta uzależnień, socjoterapeuta, animator, policjant, pielęgniarka środowiskowa, streetworker) by zapewnić stały dostęp do porad, dostosowanie godzin pracy do potrzeb uczestników. Działania realizowane przez OPS mają na celu aktywizację zawodową osób wykluczonych. Będzie to kompleksowa interwencja mająca na celu przywrócenie ich na rynek pracy przy jednoczesnym wsparciu ich otoczenia aby zapobiec narastającemu kryzysowi rodziny, który utrudnia wyjście z impasu. Działając interwencyjnie i prewencyjnie w środowisku dzieci i młodzieży osób objętych wsparciem OPS przeciwdziałamy negatywnemu wzorcowi wyuczonej bezradności, która jest w dużej mierze przyczyną trudności w znalezieniu i utrzymaniu pracy.

Usługi zintegrowanego poradnictwa, wsparcia i rozwoju dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Aktywizacja społeczna poprzez aktywne spędzanie wolnego czasu, gry i zabawy na dostosowanym placu zabaw z animatorem, ale również z rodzicami.

Praca animatora oraz streetworkera ma na celu przedstawienie atrakcyjnej alternatywy dla gier komputerowych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez współdziałanie na rzecz lokalnej społeczności. Dzięki uczestnictwu w projekcie dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają szansę na skuteczne włączenie społeczne oraz aktywizację społeczną, co pozytywnie wpłynie na ich relacje z rodzicami, z otoczeniem - a w przyszłości pozwoli uniknąć dziedziczenia niewłaściwych wzorców. Animator i psycholog będą prowadzić pracę z dziećmi i młodzieżą w Centrum Wspierania Rodziny oraz na

bezpiecznym placu zabaw. Streetworker będzie pracować z młodzieżą „na ulicy” i zachęcać do spędzania wolnego czasu w sposób aktywny – dzięki działaniom streetworkera uczestnicy będą mieć dostęp do lokalnych inwestycji typu: basen, lodowisko, korty tenisowe, stoki narciarskie, kino itp., z których na co dzień nie korzystają.

Grupa docelowa to zidentyfikowane i zdiagnozowane rodziny (w tym dzieci) objęte programem eliminowania dysfunkcji i patologii, z którymi jest prowadzona praca socjalna, zawierane są kontrakty socjalne, prowadzone są działania w ramach grup roboczych GZI, pracują asystenci rodziny. Działania nie są skierowane do ogółu mieszkańców.

IV.A Adaptacja strychów budynków Muzeum Ziemi Gołdapskiej pod Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych.

Położenie posadzek i postawienie ścianek działowych na strychach obu budynków muzealnych. Zainstalowanie schodów zewnętrznych w obu budynkach muzeum. Utworzenie sanitariatu z urządzeniami dla niepełnoprawnych w budynku muzealnym z ekspozycją czasową, gdzie znajdzie swoje miejsce Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych. W ramach tej części projektu zostaną również wykonane projekty budowlane wraz z kosztorysami i zezwoleniami, w tym konserwatora zabytków. Zakupiony zostanie sprzęt do prezentacji, digitalizacji i gromadzenia dokumentacji wraz z komputerami na potrzeby prowadzenia warsztatów cyfrowych aby przeciwdziałać wykluczeniu osób starszych także w tym zakresie.

IV.B Funkcjonowanie Gołdapskiego Centrum Inicjatyw Senioralnych – działalność warsztatowa.

Realizacja projektu będzie składała się z dwóch zasadniczych elementów –

pierwszy będzie oparty na działaniach skierowanych do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem w wieku senioralnym. Będzie to między innymi wsparcie doradcze, warsztaty interpersonalne, wizyty studyjne, a także przygotowanie osób w wieku senioralnym w aspekcie działań edukacyjnych i kulturalnych.

„Razem możemy więcej” SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3 IM. T. KOŚCIUSZKI W GOŁDAPI

V.A – termomodernizacja obiektu szkolnego na cele prowadzenia działań aktywizacji zawodowej osób dorosłych z kompleksowym wsparciem ich rodzin. Docieplenie części szkoły w celu przystosowania i polepszenia stanu a także funkcjonalności obiektu istniejącego. Termomodernizacja ścian szczytowych budynku szkolnego będzie ostatnim etapem ocieplenia tego obiektu. Tak zmodernizowany obiekt pozwoli. 4c

V.B „Zróbmy coś dla siebie” - jak radzić sobie z problemami, czyli sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich. Odbiorcy: dzieci, młodzież z obszaru miasta Gołdap. Realizację projektu poprzedzi proces dogłębnej diagnozy przeprowadzonej przez pedagogów szkolnych i psychologa szkolnego. Diagnozie poddani zostaną wytypowani uczniowie wraz z rodzicami. W wyniku wyselekcjonowania utworzone zostaną grupy rodzin, dla których opracowane zostaną programy warsztatów terapeutycznych. W przypadkach specjalnych przeprowadzona zostanie terapia indywidualna. Projekt polegać będzie na zajęciach z psychologiem, logopedą, terapeutą, pedagogiem (usługi społeczne) - PI9iv. Rozwiąże problemy interpersonalne, emocjonalne. Warsztaty terapeutyczne,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wyeliminują zachowania niewłaściwe społecznie, pomogą w problemach szkolnych i rodzinnych. Pomogą zniwelować uzależnienia. Specjaliści wskażą sposoby organizowania czasu wolnego w rodzinie, np. poprzez sport lub inne aktywne formy spędzania czasu, aby poprawić relacje w rodzinach zagrożonych uzależnieniami i patologią oraz wykluczeniem społecznym. Do realizacji zajęć niezbędne będzie wyposażenie pracowni w sprzęt komputerowy i oprogramowanie specjalistyczne oraz zatrudnienie specjalistów.

V.C „Porozmawiajmy ze światem”- nauka języków obcych, jako sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich. Odbiorcy: młodzież i dzieci z w/w środowisk. Uczniów wytypują pedagodzy spośród tych, którzy mają szczególne problemy z nauką języków obcych. W stosunku do uczniów Projekt będzie polegać na przeprowadzeniu zajęć języka angielskiego, co umożliwi komunikowanie się w języku obcym w różnych sytuacjach życiowych, przełamanie bariery uniemożliwiającej podjęcie pracy sezonowej za granicą. Dzięki znajomości języków obcych mieszkańcy terenów zdegradowanych dostosują się do potrzeb rynku lokalnego, związanego z turystyką i obsługą klientów zagranicznych. Do realizacji zajęć niezbędne będzie wyposażenie pracowni językowej w specjalistyczny sprzęt, oprogramowanie i profesjonalne meble oraz zatrudnienie nauczycieli języka angielskiego, koordynatora projektu i księgowego.

V.D „Jestem aktywny w sieci” - cyfryzacja, jako sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich. Odbiorcy: młodzież i dzieci w/w środowisk. Do nauki wytypowane zostaną przede wszystkim osoby, które w swoich domach, mieszkaniach nie posiadają komputera oraz dostępu do sieci teleinformatycznej, jak również osoby, dla których brak tych umiejętności jest zagrożeniem utraty pracy. Projekt będzie polegać na przeprowadzeniu zajęć technologii informacyjno-komunikacyjnych, mieszkańcy nauczą się posługiwać komputerem, podstawowym oprogramowaniem oraz korzystać z zasobów internetowych. Dzięki temu będą mogli swobodnie korzystać z usług publicznych (e-usług), znajdą samodzielnie pracę, korzystając z programów komputerowych, napiszą cv, list motywacyjny, podanie, uzupełnią formularze internetowe (PIT). Dzięki zajęciom komputerowym pomogą swoim dzieciom w odrabianiu pracy domowej i nauczą się jak kontrolować bezpieczne korzystanie swoich dzieci w sieci. Do realizacji projektu niezbędny

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

będzie zakup laptopów oraz doposażenie w łącza internetowe. Niezbędne będzie również zatrudnienie informatyka, koordynatora projektu oraz księgowego. W celu bezpiecznego przechowywania sprzętu komputerowego konieczny będzie zakup profesjonalnej szafy na laptopy.

V.E „Ja też potrafię” - warsztaty aktywizujące środowisko ubogie i zagrożone wykluczeniem. Projekt (9iv) umożliwi realizację warsztatów i zajęć aktywizacyjnych dla dzieci obszaru rewitalizowanego, które rozwiną zainteresowania i umiejętności praktyczne, pozwolą ograniczyć wady rozwojowe, polepszyć sposób funkcjonowania dzieci, u których już takie wady stwierdzono. Działanie skierowane jest do rodzin z dziećmi wykazującymi dysfunkcje rozwojowe fizyczne lub umysłowe. Realizacja programu wsparcia przez szkołę nie zakłóci rodzicom środowisk ubogich wykonywania pracy zawodowej. Program rehabilitacji poprawi sprawność fizyczną i ruchową. Zajęcia (manualne i ruchowe) pomogą rozwiązywać problemy wad rozwojowych u dzieci, a także rehabilitację dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych z obszaru miasta, co przełoży się na zmniejszenie kosztów opieki w przyszłości. Pewne dysfunkcje rozwojowe u dzieci i młodzieży powodują trudności w wyodrębnianiu siebie z otoczenia. Mają one słabą świadomość siebie i swojego ciała. Zakres działań projektu umożliwi stworzenie i zrealizowanie programów terapii ruchem, np.: metodę aktywności Marianny i Christophera Knillów, metody ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne. Metody te nie tylko pozwalają poprawić sprawność ruchową, ale stymulują również sprawność myślenia, koncentrację uwagi. Kształtują też takie cechy charakteru jak: zdyscyplinowanie, porządek, aktywność, poczucie odpowiedzialności, umiejętność współpracy w grupie. Działania te obejmą również wprowadzenie logorytmiki - metody bardzo skutecznie łączącej rytm muzyczny z ruchami ciała. Do realizacji projektu niezbędne będzie doposażenie pracowni i zakup niezbędnych materiałów oraz zatrudnienie instruktorów, koordynatora projektu i księgowego - 9iv. Typ

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

przedsięwzięcia: – opracowanie i wdrożenie programu wczesnego wykrywania (wraz z sanacją) wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych;

V.F. Modernizacja i doposażenie sali gimnastycznej - Promocja zdrowego stylu życia jako sposób na aktywizację środowisk zagrożonych wykluczeniem i ubogich. Odbiorcy: dzieci i młodzież. Projekt obejmie też zajęcia sportowe (gry zespołowe, np. mini siatkówka, lekkoatletyka), które spopularyzują zdrowe nawyki życiowe, zwalczą otyłość, nauczą i umożliwią aktywnie spędzać czas wolny. Do realizacji projektu niezbędny będzie doposażenie w sprzęt sportowy (9b) i modernizacja sali gimnastycznej.

Szkoła Podstawowa nr 3 leży w obszarze rewitalizowanym i większość dzieci z rodzin wykluczonych społecznie uczęszcza właśnie do tej szkoły.

V.G. Pracownia Garncarska – warsztaty garncarskie mają na celu rozwijanie zdolności manualnych i zmysłu technicznego dzieci i młodzieży. Obecnie aktywność dzieci i młodzieży przenosi się często do świata wirtualnego i umiejętności manualne będące podstawą wielu zawodów nie są rozwijane. W pracowni dzieci i młodzież będą szkoleni z dziedzin technicznych tak aby zwiększyć swoje umiejętności a w przyszłości być bardziej konkurencyjnym na rynku pracy. 9i

V.H. Adaptacja i wyposażenie budynku gospodarczego na pracownię garncarską. 9b

4. Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

III.A Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi – (oś priorytetowa PI 4c), wartość projektu 1 000 000 zł

III.A.2 Wyposażenie pomieszczeń CENTRUM WSPIERANIA RODZINY – PI 9b
500 000 zł

III.B „Pod dobrymi skrzydłami Centrum Wspierania Rodziny” – (oś priorytetowa PI 9I), wartość projektu 1 550 000 zł

IV.A Adaptacja strychów budynków Muzeum Ziemi Gołdapskiej pod Gołdapskie Centrum Inicjatyw Senioralnych – (oś priorytetowa PI 6c), wartość projektu 160 000 zł

IV.B Funkcjonowanie Gołdapskiego Centrum Inicjatyw Senioralnych - (oś priorytetowa PI 9i), wartość projektu 95 000 zł

V.A. Termomodernizacja obiektu szkolnego (oś priorytetowa PI 4C), wartość projektu 250 000 zł

V.B „Zróbmy coś dla siebie”- (oś priorytetowa PI 9iv), wartość projektu 174 640 zł

V.C „Porozmawiajmy ze światem”- (oś priorytetowa PI 10i), wartość projektu 147 560 zł

V.D „Jestem aktywny w sieci” – (oś priorytetowa PI 10i), wartość projektu 167 560 zł

V.E. „Ja też potrafię” - (oś priorytetowa PI 9iv), wartość projektu 295 960 zł

V.F Modernizacja i wyposażenie sali gimnastycznej - (oś priorytetowa PI 9b), wartość projektu 300 000 zł

V.G Pracownia Garncarska (oś priorytetowa PI 9i), wartość projektu 75 000zł

V.H Adaptacja i wyposażenie budynku gospodarczego na pracownię garncarską. (oś priorytetowa PI 9b), wartość projektu 50 000zł

PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE NR 1 W GOŁDAPI

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

(przedsięwzięcia komplementarne)

1. „Nadbudowa i rozbudowa przedszkola, zakup wyposażenia, zagospodarowanie przestrzeni publicznej oraz otoczenia wokół przedszkola”. Zrealizowanie inwestycji pozwoli na uzyskanie dodatkowych sal do prowadzenia zajęć z zakresu wychowania przedszkolnego dla dzieci 2,5 – 3 letnich, do przeprowadzania zajęć adaptacyjnych dla przyszłych przedszkolaków i ich rodziców, na prowadzenie zajęć ruchowych i gimnastyki korekcyjnej oraz zajęć z przedsiębiorczości dla 4-5 latków. Dodatkowo powstaną łazienki dla dzieci i niezbędna szatnia a także atrakcyjne miejsca do zabawy na świeżym powietrzu oraz bezpieczne ogrodzenie wokół przedszkola.

Odbiorcy: dzieci w wieku przedszkolnym: rodzice przyszłych przedszkolaków

Priorytet 10i. Wartość całkowita 1. 500.000 PLN.

2. „Wyfruwamy - spod skrzydeł mamy” – zajęcia adaptacyjne dla dzieci 2-3 letnich, jeszcze nie uczęszczających do przedszkola i ich rodziców. Prowadzone 1 raz w tygodniu po 2 godziny przez 3 miesiące (IV,V,VI) w latach 2016-2020. Głównym celem tych zajęć byłoby polepszenie jakości świadczonych przez przedszkole usług w zakresie adaptacji dziecka do przedszkola, czyli „bezpiecznego wyjścia spod skrzydeł mamy i bezstresowe przekroczenia progu przedszkola”. Zajęcia służące stopniowemu wprowadzaniu dziecka w świat przedszkola i udzielaniu wskazówek i porad rodzicom, jak to zrobić. Zajęcia odbywałyby się w trzech grupach. Odbiorcy: 45 -75 dzieci w roku x 4 lata + ich rodzice

Priorytet inwestycyjny 10i.

Wartość całkowita 50.000 PLN.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

3. „Gimnastyka to podstawa i dla zdrowia ważna sprawa” – prowadzenie zajęć gimnastyki korekcyjnej dla dzieci. Zajęcia odbywałyby się 2 razy w tygodniu po 30 minut dla trzech grup dzieci w okresie X. 2016 do V. 2020. Głównym celem zajęć byłoby postępowanie wyrównawczo-korekcyjne likwidujące wady lub zahamowanie jej dalszego rozwoju, a tym samym przywrócenie prawidłowej postawy ciała, a co za tym idzie lepszą jakość życia przedszkolaków dotkniętych wadami postawy. Odbiorcy: 20 -30 dzieci w roku x 4 lata.

Priorytet inwestycyjny 10i.

Wartość całkowita 15.000 PLN.

4. „Przedsiębiorczym być, to znaczy lepiej żyć”- zajęcia dodatkowe dla dzieci 4-5 letnich uczące przedsiębiorczości na podstawie programu własnego nauczyciela wychowania przedszkolnego. Zajęcia odbywałyby się 1 raz w tygodniu przez 30 minut przez 9 miesięcy w okresie X.2016 do V.2020. Odbiorcy: około 125 dzieci w roku x 4 lata.

Priorytet inwestycyjny 10i.

Wartość całkowita 30.000 PLN.

5. Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Poprawa jakości życia mieszkańców Gołdapi, rozbudzenie zaangażowania i aktywizacji społecznej poprzez dostęp do zintegrowanego systemu wsparcia rodzin oraz poradnictwa specjalistycznego.

Twórcze uaktywnienie młodzieży z gminy Gołdap ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzmocnienie poczucia integracji i tożsamości lokalnej.

Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej zdegradowanych obszarów miejskich, poprawa jakość życia społeczności zamieszkujących obszary zagrożone degradacją, polepszenie stanu i funkcjonalności istniejącego obiektu, przywrócenie funkcji kulturalnych terenom zdegradowanym.

Znacząca poprawa jakości funkcjonowania przedszkola poprzez realizację różnorodnych zajęć dodatkowych dla dzieci i rodziców.

6. Zakładane efekty przedsięwzięcia

- ✓ Modernizacja istniejącej zabudowy, zagospodarowanie przestrzeni publicznej, stworzenie CWR „Pod dobrymi skrzydłami” przyczyni się do zmniejszenia ilości rodzin z problemem opiekuńczo-wychowawczym, poprawi dostępność do specjalistycznego wsparcia, zmniejszy ilość wszczynanych procedur Niebieska

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Karta, poprawi jakość życia mieszkańców Gołdapi, przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy.

- ✓ Zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwiększenie w świadomości młodych ludzi poczucia lokalnej tożsamości, odkrycie przez młodzież twórczego potencjału oraz rozbudzenie pasji w zakresie wiedzy na temat swojej ziemi i wiedzy o świecie współczesnym – szansach i zagrożeniach.
- ✓ Zrewitalizowane zostaną obszary miejskie ze znamionami degradacji, poprawi się jakość życia mieszkańców, polepszony zostanie stan i zwiększona zostanie funkcjonalność budynku szkoły, przywrócone zostaną funkcje kulturalne i społeczne.
- ✓ Adaptacja budynku przedszkola oraz przestrzeni wokół przedszkola zapewni zwiększenie oferty zajęć dodatkowych dla przedszkolaków, przyczyni się do wzrostu poziomu adaptacji dzieci do przedszkola, poprawi dostępność do usług przedszkolnych, zapewni edukację w zakresie przedsiębiorczości od najmłodszych lat, zmniejszy ilość rodzin borykających się z problemem nieprzyjęcia 2,5-latków do przedszkola. Inwestycja w najmłodszych mieszkańców miasta rozbudzi w nich zaangażowanie oraz znacznie poprawi jakość życia całych rodzin.

7. Beneficjent/Beneficjenci

Mieszkańcy Gołdapi – rodziny, dorośli, młodzież (popegeerowska, gimnazjalna, ponadgimnazjalna), dzieci uczące się oraz dzieci w wieku przedszkolnym.

8. Jednostka zarządzająca/koordynująca

Gmina Gołdap

9. Stan zaawansowania prac przygotowawczych

BIBLIOTEKA PUBLICZNA - przygotowany został projekt sanitariatu wraz z przyłączami kanalizacyjnymi do planowanego Gołdapskiego Centrum Inicjatyw Młodzieżowych.

PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE - Wykonana jest dokumentacja techniczna na

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

nadbudowę II piętra jednego ze skrzydeł przedszkola i aktualne pozwolenie na budowę.
10. Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016 - 2020
11. Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
1. OPS – 3 050 000 PLN 2. Muzeum - 255 000 PLN 3. SP NR 3 – 1 460 720 PLN 4. Przedszkole Samorządowe nr 1 w Gołdapi – 1.595.000 PLN (projekt komplementarny) OGÓŁEM: 4 765 720 PLN (bez przedszkola)
12. Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
EFS, EFRR, inne
13. Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
1. Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy Szkole Podstawowej Nr 3 w Gołdapi – boiska do gier zespołowych i bieżnie do uprawiania lekkiej atletyki, budowa trybuny zadaszanej, ogrodzenia, wykonanie oświetlenia, zagospodarowanie terenu w celu polepszenia jakości życia mieszkańców terenów zagrożonych degradacją oraz ich aktywizacja społeczna. Oś priorytetowa: Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych. Priorytet inwestycyjny 9b, 10a. Całkowity koszt: 1.450.000 PLN 2. Przedszkole Samorządowe Nr 1 W Gołdapi: PI 10i 3. Modernizacja energetyczna bloków mieszkalnych Spółdzielni Mieszkaniowej w Gołdapi przy ulicach: Armii Krajowej i Tatyzy

1.	Lokalizacja
Górowo Iławeckie	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje	
Budowanie aktywnych postaw na rynku pracy dorosłych oraz zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Rewitalizacja Miasta Górowo Iławeckie uwzględniająca konieczność kompleksowego podejścia do problemu wykluczenia społecznego. Działania zawierają oddziaływania zarówno na osoby dorosłe, których aktywność zawodowa, ze względu na problemy związane z brakiem kompetencji oraz wykluczenie i wycofanie społeczne jest ograniczona, jak i na ich dzieci – potencjalnie zagrożone podobnym problemem. Działania obejmują także potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym (do 67 roku życia).</p> <p>Górowo Iławeckie należy do tej grupy miast w województwie warmińsko-mazurskim, które niemal w całości zostały zasiedlone po 1945 roku przez nowych mieszkańców, z których niemal 90% stanowiły osoby wysiedlone na jego teren w sposób przymusowy. Stąd na wiele lat zachwiany został proces budowania tożsamości z zamieszkiwanym miejscem. Prowadziło to do wielu negatywnych zjawisk w tym zaniedbania infrastruktury zastanej po wysiedlonych Niemcach, czemu sprzyjało nieuporządkowanie spraw dotyczących własności niemal do końca XX wieku⁶. Ponadto nie sprzyjało to aktywności gospodarczej wielu mieszkańców miasta, którzy do dziś mają problem z postrzeganiem Górowa Iławeckiego jako swojej Małej Ojczyzny. Postępujące bezrobocie, skutkujące wykluczeniem społecznym, ubóstwem oraz patologiami lub zagrożeniem tymiż coraz większych grup mieszkańców, spowodowane upadkiem przemysłu i Państwowych Gospodarstw Rolnych w początku lat 90 XX wieku. Niebagatelną rolę w opisanych wyżej procesach odegrała też negatywna postawa wobec nowego miejsca pobytu rodzin wysiedlonych z Bieszczad oraz Karpat Zachodnich (Ukraińcy) oraz Wileńszczyzny⁷, które w przekonaniu wielu osób napływowych było miejscem tymczasowym. Taka postawa pierwszych repatriantów oraz ich potomków nasila lokalne antagonizmy.</p>	

⁶

Problem wpływu zaburzenia przestrzeni architektonicznej na proces wykluczenia opisuje M. Maleszka: Nostalgia bez pamięci Spojrzenie na przestrzeń kulturową Warmii i Mazur [W:] STUDIA ETNOLOGICZNE I ANTROPOLOGICZNE Tom 12, http://www.seia.us.edu.pl/sites/default/files/SE_T12.pdf, s. 101.

⁷ Analogiczny proces opisuje Z. Mach: Niechciane miasta. Migracja i tożsamość społeczna. Kraków 1998, s. 141.

Kluczowym więc jest kompleksowe podejście do problemu zapobiegania wykluczeniu w Górowie Iławeckim. Po pierwsze, należy dążyć do stworzenia nowych miejsc pracy oraz wyposażyć osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w kompetencje zarówno zawodowe jak i społeczne wzmacniające ich szanse na rynku pracy oraz szanse edukacyjne. Po drugie należy dążyć do rewitalizacji przestrzeni publicznej i prywatnej, po trzecie wreszcie należy uwzględnić wielokulturowy charakter społeczności, by w efekcie stworzyć warunki, by społeczność Górowa Iławeckiego postrzegała miasto jako centrum swojej życiowej aktywności i w konsekwencji rozpoczęła proces wychodzenia z wykluczenia zarówno społecznego jak i kulturalnego.

1. Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje

Z zarysowanej diagnozy społecznej wynika konieczność objęcia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym, kompleksowym wsparciem uwzględniającym w przypadku osób dorosłych aktywizację społeczno-zawodową, przygotowującą osoby wykluczone do powrotu na rynek pracy, polegająca na:

- podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poprzez organizację kursów i szkoleń,
- treningu kompetencji społecznych, oraz reintegracji ze społecznością lokalną poprzez z organizację przestrzeni miejskich sprzyjających nawiązywanie więzi społecznych i uprawianiu wspólnych aktywności zarówno kulturalnych, jak i rekreacyjnych.

W przypadku dzieci i młodzieży należy skupić się na przeciwdziałaniu powielaniu negatywnych wzorców postaw i zachowań społecznych grupy wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem przez wyrównywanie szans edukacyjnych (i zarazem w przyszłości zwiększenie szans na rynku pracy). Stworzenie warunków do rozbudzania aktywności społecznej, intelektualnej oraz sensorycznej dostosowanej do wieku dzieci i młodzieży. W tym celu stworzony zostanie nowoczesne Centrum Integracji Społecznej – ośrodek pełniący rolę centrum prowadzącego i koordynującego wszystkie działania związane z aktywizacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem z obszaru rewitalizowanego Miasta Górowo Iławeckie. Działania CIS skierowane zostaną także na wyrównywanie szans edukacyjnych i życiowych dzieci i młodzieży w grupie objętej wsparciem poprzez budowanie kapitału umiejętności

społecznych, kulturalnych i psychofizycznych. Prowadzone będą warsztaty, trening interpersonalny, zajęcia edukacyjne, zajęcia integracji sensorycznej. Działania te mają na celu umożliwienie harmonijnego rozwoju psychoruchowego w sprzyjającej aktywności sensorycznej przestrzeni publicznej, a w przypadku młodzieży, zapewniając jej możliwość rozwijania zainteresowań i wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez organizację miejsc umożliwiających jednoczesną reintegrację z rówieśnikami z rodzin nie dotkniętych wykluczeniem, oraz oddziałujących pozytywnie na możliwości percepcyjno-motoryczne. Współgrać to będzie także z potrzebami osób starszych nadal będących w wieku produkcyjnym, w przypadku których „aktywność, szczególnie kulturowo-oświatowa, jak i ta związana z wykonywaniem różnych, nierutynowych czynności, przyczynia się do zachowania dłużej „młodości” mózgu. [...] Im więcej różnego rodzaju bodźców oddziałuje na człowieka, tym jego mózg jest bardziej stymulowany i sprawniejszy, a także zwiększają się możliwości adaptacyjne danej osoby do nowych sytuacji, czy działających bodźców”⁸.

W celu realizacji działań zakładanych w projekcie **Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje** konieczne jest dostosowywanie pomieszczeń a także przestrzeni publicznej poprzez tworzenie miejsc gdzie mogłyby odbywać się zaplanowane kursy, spotkania i szkolenia. Dodatkową wartością będzie możliwość funkcjonowania ich jak miejsca spotkań, wymiany doświadczeń i spędzania wolnego czasu w gronie rodziny i innych członków społeczności lokalnej. Przestrzenie takie muszą uwzględniać potrzeby wszystkich wymienionych wyżej grup, aby skutecznie reintegrować je i włączać w przestrzeń społeczną Górowa Iławeckiego.

Poszczególne działania projektu **Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje** będą realizowane w obiektach i przestrzeni publicznej zaadaptowanych w ramach skorelowanych pięciu projektów infrastrukturalnych:

I. Rewitalizacja przestrzeni społecznej Starego Miasta w Górowie Iławeckim - siedziba Centrum Integracji Społecznej, otwarta przestrzeń publiczna sprzyjająca swobodnej interakcji osób dorosłych objętych działaniami CIS z pozostałą częścią społeczności. Prowadzone tu będą działania CIS polegające na aktywizacji społeczno-zawodowej, przygotowującej dorosłe osoby wykluczone do powrotu na rynek pracy: podnoszeniu kwalifikacji, poprzez organizację kursów i szkoleń, treningu kompetencji społecznych, oraz reintegracji ze społecznością lokalną poprzez z organizację animacji w przestrzeni miejskiej

⁸

P. Dąbrowska, Samotność osób starszych i sposoby jej przeciwdziałania, Kwartalnik Naukowy 2011, nr

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

sprzyjających nawiązywanie więzi społecznych i uprawianiu wspólnych aktywności zarówno kulturalnych, jak i rekreacyjnych. Stworzenie możliwości nabywania nowych kompetencji społecznych i kulturalnych poprzez realizację warsztatów i kursów oraz tworzeniu programu indywidualnych ścieżek rozwoju.

II. Stworzenie Parku rekreacyjno-sensorycznego wokół Stawu Garncarskiego w Górowie Iławeckim – stworzony zostanie park terapii sensorycznej i przestrzeń publiczna sprzyjająca swobodnej interakcji dzieci osób objętych działaniami CIS z dziećmi pozostałej częścią społeczności z uwzględnieniem rodzinnego charakteru interakcji.

Prowadzone będą zajęcia integracyjne dla dzieci do 11 roku życia z wykorzystaniem innowacyjnych urządzeń generujących manualny i sensoryczny rozwój dzieci, zaprojektowanymi tak, by w sposób celowy oddziaływać różne zmysły i poprzez wspólną zabawę edukacyjną pomagać w budowaniu więzi interpersonalnych.

III. Przebudowa zdegradowanego Ośrodka Kultury w Górowie Iławeckim

Stworzone zostanie centrum aktywizujące kulturalnie młodzież ponadgimnazjalnej z grupy objętej wsparciem CIS. Powstanie między innymi sala spotkań młodzieży, sala wykładowa, sale cichej pracy, pracownie wspierające rozwój zainteresowań.

Ze względu na planowane kursy kulinarne oraz zajęcia muzyczne zostanie zaadaptowane pomieszczenie kuchenne oraz mini studio nagrań. Aby ułatwić osobom wykluczonym oraz zagrożonym wykluczeniem, a w szczególności młodzieży ponadgimnazjalnej z tej grupy planowane jest przeniesienie do budynku ośrodka kultury księgozbioru biblioteki miejskiej wraz z czytelnią.

W zaadaptowanych pomieszczeniach budynku Ośrodka Kultury prowadzone będą zajęcia grupowe i indywidualne, kursy oraz szkolenia ukierunkowane na rozwijanie uzdolnień i zainteresowań grupy objętej wsparciem.

IV. Rewitalizacja społeczna obszaru przy Gimnazjum w Górowie Iławeckim - stworzenie Ogrodu doświadczeń – wyposażonego w urządzenia edukacyjne pozwalające w praktyce poznać prawa fizyki wraz z zapleczem.

Prowadzone będą zajęcia integracyjne aktywnie włączające młodzież gimnazjalnej zagrożoną ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich szans edukacyjnych i w konsekwencji sytuacji społeczno-zawodowej. Działanie to zniweluje znaczącą nierówność w dostępie do nowoczesnych obiektów dydaktycznych istniejącą pomiędzy dziećmi i młodzieżą zamieszkującą Górowo Iławeckie a tą z centrów dużych miast. "Ogród doświadczeń" pozwalał będzie także na prowadzenie szkolnych i pozaszkolnych zajęć dydaktycznych z nauk przyrodniczych w sposób atrakcyjny i

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

innowacyjny sprzyjając w istotny sposób rewitalizacji społecznej dorastającej młodzieży z terenu Górowa Iławeckiego.

V. Rewaloryzacja obszaru doliny rzeki Młynówki w Górowie Iławeckim

Budowa przestrzeni integracji wszystkich grup wiekowych objętych wsparciem CIS w ramach projektu **Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje**.

Organizacja przez CIS wydarzeń plenerowych połączonych z różnymi formami międzypokoleniowej animacji i szkoleń, w tym organizowane rajdy rowerowe, spacery rodzinne, uwzględniającymi potrzeby integracji społecznej i budowania kompetencji społecznych grup objętych wsparciem. Integracja z pozostałą częścią społeczności sprzyjać będzie skuteczności oddziaływania, gdyż nie sposób skutecznie realizować włączenia społecznego w izolacji od reszty społeczności. Działania realizowane będą zarówno na infrastrukturze planowanej w ramach prog. Rewitalizacji, jak i już istniejącej (np. Zalew Miejski). Deptak przy rzece Młynówce, jest niezbędny aby w sposób bezpieczny skomunikować rewitalizowane centrum miasta z obszarem Zalewu Miejskiego, które również ujęte zostało w obszarze rewitalizowanym. Nadanie mu funkcji ścieżki pieszo-rowerowej połączy funkcjonalnie istniejąca już tego typu infrastrukturę usytuowaną wokół Zalewu Miejskiego z Trasami Rowerowymi Polski Wschodniej oraz umożliwi komunikację pomiędzy obszarami wyznaczonymi do rewitalizacji na terenie Miasta Górowo Iławeckie. Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym uzyskają możliwość łatwego korzystania z całej infrastruktury rekreacyjno-sportowo-rehabilitacyjnej już istniejącej oraz planowanej do realizacji w niniejszym zintegrowanym przedsięwzięciu rewitalizacyjnym. Dodatkowo realizacja tego projektu rewitalizacyjnego uwzględnia potrzeby bezpieczeństwa, w szczególności osób najmłodszych oraz seniorów, komunikując obszary rewitalizowane oraz istniejące i planowane zagospodarowane przestrzenie społeczne z pominięciem dróg, na których odbywa się ruch pojazdów mechanicznych. Wzrasta więc znacząco bezpieczeństwo osób poruszających się pieszo, rowerem bądź na wózkach inwalidzkich. Rewaloryzacja doliny rzeki Młynówka skomunikuje ze sobą obszary: Parku Miejskiego, Szlaku rehabilitacyjno-rekreacyjnego (obiekty istniejące), Park Sensoryczny, Zrewitalizowanego Ośrodka Kultury, Terenu Festiwalu Ekołomyja, Ogrodu Doświadczeń (obiekty planowane).

4. **Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład**

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
	<p>W skład Zintegrowanego Przedsięwzięcia wchodzi następujące projekty:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje – PI 9i - 585 000,00zł.2. Rewitalizacja przestrzeni społecznej Starego Miasta w Górowie Iławeckim – PI 9b – 3 000 000,00zł.3. Stworzenie Parku rekreacyjno-sensorycznego wokół Stawu Garncarskiego w Górowie Iławeckim PI – 9b - 1 980 000,00zł.4. Przebudowa zdegradowanego Ośrodka Kultury w Górowie Iławeckim – PI 6c – 2 760 000,00zł.5. Rewitalizacja społeczna obszaru przy Gimnazjum w Górowie Iławeckim – PI – 9b – 1 400 000,00zł.6. Rewaloryzacja obszaru doliny rzeki Młynówki w Górowie Iławeckim – PI 6c – 940 000,00zł.
5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
	<p>Projekt 1</p> <p>Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno-zawodowej poprzez poprawę dostępu do zatrudnienia mieszkańcom Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałego na obszarze rewitalizowanym.</p> <p>Projekt 2</p> <p>Aktywne włączenie osób dorosłych zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym i uzyskanie lepszej jakości życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe poprzez rewitalizację przestrzeni bezpośrednio sąsiadującej z obszarami zamieszkiwanymi przez wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym Mieszkańców Miasta Górowo Iławeckie i stanowiących naturalne miejsce aktywizacji oddolnych działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu poprzez integrującą społeczność wspólne spotkania, zajęcia edukacyjne oraz nowoczesny i ułatwiony dostęp do informacji.</p> <p>Poprawa jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym Mieszkańców Miasta Górowo Iławeckie, poprzez podniesienie atrakcyjności społecznej otoczenia Rynku Miejskiego i innych miejsc w ramach obszaru rewitalizowanego.</p> <p>Projekt 3</p> <p>Aktywne włączenie dzieci (do 11 roku życia) osób zagrożonych ubóstwem i/lub</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wykluczeniem społecznym i uzyskanie lepszej jakości życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe poprzez rewitalizację przestrzeni bezpośrednio sąsiadującej z obszarami zamieszkiwanymi przez wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym Mieszkańców Miasta Górowo Iławeckie i stanowiących naturalne miejsce aktywizacji oddolnych działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu poprzez integrujące społeczność wspólne spotkania, gry i zabawy rodzin (wszystkich grup wiekowych).

Park jako całość pozwoli spędzać mieszkańcom obszaru rewitalizowanego wolny czas w warunkach sprzyjających wyrównywanie szans rozwojowych ich dzieci i poprawiających kondycję psychofizyczną osób starszych i niepełnosprawnych. Sprzyjał będzie on też odbudowie więzi rodzinnych i integracji sąsiedzkiej poprzez konieczność interakcji podczas korzystania z urządzeń parkowych.

Projekt 4

Aktywne włączenie młodzieży ponadgimnazjalnej z grupy osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym i uzyskanie lepszej jakości życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe poprzez włączenie społeczności wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Miasta Górowo Iławeckie, poprzez nadanie nowej funkcji kulturalnej oraz edukacyjnej budynkowi Ośrodka Kultury wraz z otoczeniem, poprzez jego adaptację m.in. na cele muzealno-bibliotecznej co zapewni poprawę dostępu do tych usług.

Projekt 5

Aktywne włączenie młodzieży gimnazjalnej osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym i uzyskanie lepszej jakości życia społeczności zamieszkujących obszary problemowe poprzez budowę na dawnym boisku szkolnym w obrębie nieruchomości zajmowanej przez Gimnazjum nr 2 "Ogrodu Doświadczeń", który stanowił będzie bezpieczne miejsce spotkań młodzieży z terenu objętego obszarem rewitalizacji. Miejsce to pełniło będzie jednocześnie funkcję edukacyjną, wyrównując znaczącą nierówność w dostępie do nowoczesnych obiektów dydaktycznych istniejącą pomiędzy dziećmi i młodzieżą zamieszkującą Górowo Iławeckie a tą z centrów dużych miast. "Ogród doświadczeń" pozwalał będzie także na prowadzenie szkolnych i pozaszkolnych zajęć dydaktycznych z nauk przyrodniczych w sposób atrakcyjny i innowacyjny sprzyjając w istotny sposób rewitalizacji społecznej dorastającej młodzieży z terenu Górowa Iławeckiego.

W Gimnazjum nr 2 udostępniona zostanie także część pomieszczeń, które w godzinach lekcyjnych stanowiły będą stołówkę szkolną, a w dni wolne oraz po południu służyć będą jako świetlica i miejsce spotkań młodzieży w wieku 13-18 lat.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom korzystającym z "Ogrodu doświadczeń" konieczne jest przeprowadzenie remontu elewacji gimnazjum, która stanowi zagrożenie dla

bezpieczeństwa przebywających tam osób.

Projekt 6

Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich kondycji psycho-fizycznej poprzez poprawę dostępu do przestrzeni społecznej umożliwiającej aktywną rekreację, pod okiem wykwalifikowanych instruktorów. Integracja z pozostałą częścią społeczności sprzyjać będzie skuteczności oddziaływania, gdyż nie sposób skutecznie realizować włączenia społecznego w izolacji od reszty społeczności. Dodatkowo realizacja tego projektu rewitalizacyjnego uwzględnia potrzeby bezpieczeństwa, w szczególności osób najmłodszych oraz seniorów, komunikując obszary rewitalizowane oraz istniejące i planowane zagospodarowane przestrzenie społeczne z pominięciem dróg, na których odbywa się ruch pojazdów mechanicznych. Wzrasta więc znacząco bezpieczeństwo osób poruszających się pieszo, rowerem bądź na wózkach inwalidzkich.

Dolina rzeki Młynówki na odcinku od ulicy Sikorskiego do ulicy Wyszyńskiego stanowi obszar zdegradowany i nieobecny dotychczas w społecznej przestrzeni Górowa Iławeckiego. Zaniedbanie zarówno brzegu rzeki, jak i położonego w pobliżu terenu całkowicie uniemożliwia korzystanie z niego przez mieszkańców.

Nadanie mu funkcji ścieżki pieszo-rowerowej połączy funkcjonalnie istniejąca już tego typu infrastrukturę usytuowaną wokół Zalewu Miejskiego z Trasami Rowerowymi Polski Wschodniej oraz umożliwi komunikację pomiędzy obszarami wyznaczonymi do rewitalizacji na terenie Miasta Górowo Iławeckie. Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym uzyskają możliwość łatwego korzystania z całej infrastruktury rekreacyjno-sportowo-rehabilitacyjnej już istniejącej oraz planowanej do realizacji w niniejszym zintegrowanym przedsięwzięciu rewitalizacyjnym.

Rewaloryzacja doliny rzeki Młynówka skomunikuje ze sobą obszary: Parku Miejskiego, Szlaku rehabilitacyjno-rekreacyjnego (obiekty istniejące), Parku Sensoryczny, Zrewitalizowanego Ośrodka Kultury, Ogrodu Doświadczeń (obiekty planowane).

Przedmiot działania

Zdobywanie i podnoszenie aktywności ruchowej wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym. W ramach tego działania zostaną aktywizowane

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

również osoby, które korzystały będą z zadania Rewaloryzacja obszaru doliny rzeki Młynówki w Górowie Ławeckim w ramach zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizowanego:

Niniejsze działanie łączy z wcześniej przedstawionymi działaniami w punktach 2A.

Zakres rzeczowy działania:

Organizacja cyklu szkoleń celem prawidłowej aktywizacji, wynikających z potrzeb społecznych mieszkańców miasta oraz wynikających z działań w ramach zintegrowanego przedsięwzięcia w ilości 30 osób.

6. Zakładane efekty przedsięwzięcia

Projekt 1

W ramach projektu wzrośnie liczba osób podejmujących zatrudnienie spośród osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja działania pozwoli na ograniczenie ryzyka przerywania aktywności zawodowej oraz ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zdobywanie i podnoszenie kompetencji mieszkańców Miasta Górowa Ławeckiego zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym. W ramach tego działania zostaną przeprowadzone szkolenia w zakresie prowadzenie Centrum Inicjatyw Społecznych - nabywanie nowych kompetencji społecznych.

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 5 osób.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: Ogółem 10 osób.
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 3 osoby.

Projekt 2

1. Zwiększenie liczby przekształconych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze: 1 obiekt

Projekt 3

✓ Zwiększenie liczby przekształconych przestrzeni zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze:

✓ 1 przestrzeń

Projekt 4

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Zwiększenie liczby przekształconych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze: 1 obiekt

Zwiedzający muzea: 1000 osób/ rok

Projekt 5

- Przywrócenie zdegradowanego obszaru byłego boiska poprzez Stworzenie Ogrodu doświadczeń - 1 obszar
- ✓ Utworzenie ogólnodostępnej sali multimedialnej 1 miejsce
- ✓ Stworzenie w części stołówkowej miejsca pozwalającego na aktywację młodzieży gimnazjalnej.
- ✓ Zwiększenie liczby przekształconych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze: 1 obiekt

Projekt 6

- ✓ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 1 osoba.
- ✓ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: Ogółem 1 osoba.
- ✓ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 1 osoba.
- ✓ Zwiększenie liczby przekształconych przestrzeni zlokalizowanych na zrewitalizowanym obszarze: 1 przestrzeń.

7.	Beneficjent/Beneficjenci
	Gmina Miejska Górowo Iławeckie, Wspólnoty mieszkaniowe,
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	Gmina Miejska Górowo Iławeckie
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	brak
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	2015-2018
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Całkowity koszt Zintegrowanego Przedsięwzięcia 10 665 000,00zł.
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

EFS. EFRR, środki własne	
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
brak	

LISTA REZERWOWA

1.	Lokalizacja
Górowo Iławeckie	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Wzmacnianie kompetencji społecznych mieszkańców Górowa Iławeckiego	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Organizacja działań warsztatowych dotyczących kreowania swojego wizerunku, oraz treningów interpersonalnych oraz wydarzeń plenerowych połączonych z różnymi formami autoprezentacji wobec szerszego audytorium jako etap finalny ww. zajęć. Działanie, uwzględnia potrzeby integracji społecznej i budowania kompetencji społecznych grup objętych wsparciem oraz konieczność integracji z pozostałą częścią społeczności.</p> <p><u>Przedmiot działania:</u></p> <p>Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno-zawodowej poprzez poprawę dostępu do zatrudnienia mieszkańcom Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałego na obszarze rewitalizowanym.</p> <p><u>Zakres rzeczowy działania:</u></p> <p>W ramach projektu wzrośnie liczba osób podejmujących zatrudnienie spośród osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>Powstanie bezpieczna przestrzeń, utwardzenie nawierzchni, stworzenie sceny, miejsc dla widowni, nagłośnienie, oświetlenie, stworzenie zaplecza sanitarnego (WC i parking), ogrodzenie terenu, monitoring.</p> <p>Realizacja działania pozwoli na ograniczenie ryzyka przerywania aktywności</p>	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	<p>zawodowej oraz ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p> <p>Włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zdobywanie i podnoszenie kompetencji mieszkańców Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym. W ramach tego działania zostaną przeprowadzone szkolenia w zakresie nabywanie nowych kompetencji społecznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 5 osób. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: Ogółem 10 osób. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 3 osoby.
4.	<p>Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację</p>
	<p>W skład Zintegrowanego Przedsięwzięcia wchodzi następujące projekty:</p> <p>Wzmocnienie kompetencji społecznych mieszkańców Górowa Iławeckiego – PI 9i – 500 000,00zł</p> <p>Budowa amfiteatru wraz z zapleczem w Górowie Iławeckim – PI 6c-1 500 000,00zł.</p>
5.	<p>Cele zintegrowanego przedsięwzięcia</p>
	<p>Aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno-zawodowej poprzez poprawę dostępu do zatrudnienia mieszkańcom Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałego na obszarze rewitalizowanym.</p>
6.	<p>Zakładane efekty przedsięwzięcia</p>
	<p>Realizacja działania pozwoli na ograniczenie ryzyka przerywania aktywności zawodowej oraz ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p> <p>Włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zdobywanie i podnoszenie kompetencji mieszkańców Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym. W ramach tego działania zostaną przeprowadzone szkolenia w zakresie nabywanie nowych kompetencji społecznych.</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 5 osób. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: Ogółem 10 osób. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 3 osoby.
7.	Beneficjent/Beneficjenci
	organizacje pozarządowe, Gmina Miejska Górowo Iławeckie
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	Gmina Miejska Górowo Iławeckie
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	brak
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	2016-2019
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Całkowity koszt Zintegrowanego Przedsięwzięcia 2 000 000,00zł.
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
	EFS, EFRR, środki własne
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
	brak

LISTA REZERWOWA

1.	Lokalizacja
	Górowo Iławeckie
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Tradycyjne zawody regionu jako szansa powrotu na rynek pracy w Górowie Iławeckim
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
	W ramach interwencji na terenie rewitalizowanym prowadzone będą zajęcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

związane z przywracaniem dziedzictwa gospodarczego miasta. Będzie służyć aktywizacji zawodowej osób objętych wsparciem. Działania związane z szkoleniami z zakresu zawodów produkcyjno-żywnościowych wytwarzanych z naturalnych produktów obejmujących takie działania jak: wytwarzanie żywności metodą wędzarniczą, bartniczą, serowską oraz piekarniczą, co wyposaży osoby objęte wsparciem w nowe kwalifikacji pozwalające na powrót na rynek pracy.

Zakres rzeczowy działania

Utworzenie niezbędnego plenerowego wyposażenia szkoleniowego z zakresu zawodów produkcyjno-żywnościowych poprzez umożliwienie korzystania w sposób ogólnodostępny z urządzeń do wędzenia, wytwarzania kielbas, miodobrania, wytwarzania serów, wytwarzania piwa i pieczenia chleba wytwarzane z naturalnych produktów oraz bez udziału współczesnej chemii. Miejsce to będzie funkcjonowało jako publicznie dostępny i bezpłatne zaplecze do wytwarzania ww. produktów pod okiem doświadczonych osób oraz pozwoli aktywizować się bezpośrednio dzieciom, młodzieży i osobom starszym z obszaru rewitalizowanego. W ramach projektu przewidziane jest również utworzenie stoisk ekspozycyjnych wraz z wyposażeniem, sanitariaty, instalacje edukacyjne i inne niezbędne elementy zaplecza warsztatowego wraz z monitoringiem..

Aktywizacja poprzez wspólne przekazywanie wiedzy przez osoby starsze, a także wspólne integracyjne konsumowanie własnoręcznie wytworzonych produktów pozwoli na wszechstronna integrację i aktywizację osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Przedmiot działania

W ramach projektu wzrośnie liczba osób podejmujących zatrudnienie spośród osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja działania pozwoli na ograniczenie ryzyka przerywania aktywności zawodowej oraz ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Włączenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez zdobywanie i podnoszenie kompetencji mieszkańców Miasta Górowa Iławeckiego zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym. W ramach tego działania zostaną przeprowadzone szkolenia w zakresie nabywanie nowych kompetencji społecznych.

4.	Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest
----	--

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	uzyskanie dofinansowania na ich realizację
	W skład Zintegrowanego Przedsięwzięcia wchodzi następujące projekty: Tradycyjne zawody regionu jako szansa powrotu na rynek pracy – PI 9i – 200 000,00zł Tradycyjne zawody regionu jako szansa powrotu na rynek pracy – zaplecze techniczne w Górowie Iławeckim – PI 9b – 2 000 000,00zł
5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
	W ramach interwencji na terenie rewitalizowanym prowadzone będą zajęcia związane z przywracaniem dziedzictwa gospodarczego miasta. Będzie służyć aktywizacji zawodowej osób objętych wsparciem. Działania związane z szkoleniami z zakresu zawodów produkcyjno - żywnościowych wytwarzanych z naturalnych produktów obejmujących takie działania jak: wytwarzanie żywności metodą wędzarniczą, bartniczą, serowarską oraz piekarniczą, co wyposaży osoby objęte wsparciem w nowe kwalifikacji pozwalające na powrót na rynek pracy.
6.	Zakładane efekty przedsięwzięcia
	1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 5 osób. 2) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: Ogółem 10 osób. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek): Ogółem 3 osoby.
7.	Beneficjent/Beneficjenci
	organizacje pozarządowe, Gmina Miejska Górowo Iławeckie
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	Gmina Miejska Górowo Iławeckie
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	brak
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	2015-2019
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Całkowity koszt Zintegrowanego Przedsięwzięcia 2 200 000,00zł.
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
	EFS. EFRR, środki własne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
brak	

1.	Lokalizacja
Lidzbark Warmiński	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Ośrodek aktywizacji zawodowej	
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Przedmiotem ZP jest aktywizacja osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawa dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym z Lidzbarka Warmińskiego poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność szkoleniowo – terapeutyczna prowadzoną przez Ośrodek Aktywizacji Zawodowej - utworzenie siedziby Ośrodka Aktywizacji Zawodowej, - zagospodarowanie doliny rzeki Łyny na potrzeby działań podejmowanych przez Ośrodek Aktywizacji Zawodowej. <p>Zakres rzeczowy ZP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie dokumentacji technicznej, - adaptacja pustostanów przy ulicy Konstytucji 3 Maja o pow. ok 100 m2 na siedzibę OAK , - zagospodarowanie doliny rzeki Łyny do pełnienia funkcji integracyjnych, rekreacyjnych oraz gospodarczych, <p>Opis tła ZP:</p> <p>Jednym ze skutków ubocznych transformacji po 1989 r. były przemiany na rynku pracy w Lidzbarku Warmińskim w sektorze państwowym. Zlikwidowano wiele państwowych zakładów pracy m.in. Zakład Farmaceutyczny „Polfa”, Zakłady Radiowe „Kasprzak”, Państwowy Ośrodek Maszynowy, Zakład Remontu Maszyn. Następstwem było narastające bezrobocie i związane z tym zubożenie społeczeństwa, które z upływem lat zaczęło przybierać charakter długotrwały. Stan taki doprowadził do</p>	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych w mieście, gdzie obok wysokiego bezrobocia i ubóstwa, pojawiły się postawy patologiczne związane z uzależnieniem od alkoholu czy przestępczość. Wraz z degradacją społeczno-gospodarczą tego obszaru rozwijała się degradacja przestrzenna

i fizyczna zabudowy. Przyczyn takiego stanu należy upatrywać w wieloletnim zaniedbaniu wynikającym z chaotycznego planowania przestrzennego oraz braku środków finansowych w budżecie Gminy przeznaczonych na renowację istniejącej starej zabudowy czy zagospodarowanie niezabudowanych terenów. Degradacja techniczna, społeczna

i fizyczna obszaru starego miasta przełożyła się na pogorszenie jakości życia mieszkańców, zmniejszenie atrakcyjności miasta dla jego mieszkańców. Następstwem tych procesów jest migracja młodych mieszkańców z miasta, starzenie się społeczeństwa i malejąca liczba mieszkańców.

Uzasadnienie potrzeby realizacji ZP:

Zjawisko długo utrzymującego się wysokiego bezrobocia niesie za sobą niekorzystne skutki społeczne. Konsekwencjami bezrobocia jest pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem czasu wolnego, izolacja społeczna, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu politycznym i kulturalnym. Pośrednim skutkiem długotrwałego braku pracy jest również wzrost przestępczości, alkoholizm, narkomania, depresja, przemoc domowa oraz marginalizacja społeczna co pogłębia izolację i wykluczenie społeczne. „Przywrócenie” osób długotrwale bezrobotnych społeczeństwu jest procesem złożonym i wymaga kompleksowych działań. Z jednej strony niezbędna jest indywidualna ścieżka aktywizacyjna z drugiej jednak działania w szerszym gronie, które pozwolą na wykorzystywanie nabytych w procesie aktywizacji kompetencji społecznych. Ośrodek Aktywizacji Zawodowej we współpracy z MOPSem opracuje schemat działań skierowanych do zepchniętych na margines społeczeństwa tak aby mogli oni zdobyć nowe kompetencje i podjąć pracę. Będą to między innymi warsztaty motywacyjne, autoprezentacji, kompetencji społecznych oraz działania związane z rozwiązywaniem konfliktów, mediacjami.

Na potrzeby Ośrodka zostanie przystosowany obiekt mieszczący się w centrum

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

miasta, będący w zasobach gminy. Są to zrujnowane niewielkie pomieszczenia mieszczące się na zapleczu ul. Konstytucji 3 Maja 16/14. Obiekt ma ok. 100m², w ramach których powstaną sale do indywidualnych zajęć terapeutycznych, pomieszczenia administracyjne oraz sanitariaty, powierzchnia budynku rozłożona jest na dwa poziomy – parter i piętro tak więc część metrażu zajmuje klatka schodowa. W ramach przedsięwzięcia Ośrodek zostanie wyposażony w sprzęt niezbędny do świadczenia usług oraz zostaną zagwarantowane środki na jego funkcjonowanie. Projekt zakłada także modernizację wewnętrznej drogi dojazdowej do OAZ o długości ok 120m. Ośrodek będzie także obejmował swoim wsparciem rodziny osób wykluczonych a ponadto będzie animował działania służące integracji tychże osób i rodzin z resztą społeczeństwa. W tym celu zostanie zagospodarowana dolina rzeki. Zagospodarowanie doliny Łyny pozwoli na wykorzystanie lokalnego cennego zasobu przyrodniczego jakim jest obszar chronionego krajobrazu. Obecnie miasto „jest odwrócone tyłem do rzeki”, teren jest zdegradowany i nie wykorzystywany przez mieszkańców. Zagospodarowanie pozwoli na utworzenie w bezpośredniej bliskości od kompleksu zabytków wspaniałego terenu rekreacyjno-turystycznego. Wykonane zostaną umocnienia brzegów rzeki narzutem faszynowo-kamiennym, ścieżki spacerowe, stałe stoiska zadaszone pełniące funkcję kramów, miejsca do urządzenia pikników, siłownia zewnętrzna, miejsce do gry w bule, stałe W-C, fontanna , scena plenerowa, itp. Wszystkie działania zostały tak zaplanowane aby miejsce mogło swoją atrakcyjnością przyciągnąć mieszkańców. Działania Ośrodka zlokalizowane w tym miejscu będą wielotorowe. Po pierwsze na terenie rekreacyjnym prowadzone będą regularne działania służące aktywizacji ruchowej osób objętych wsparciem ośrodka oraz ich rodzin. Będzie to stanowiło element indywidualnej ścieżki aktywizacyjnej ponieważ aktywność ruchowa jest ważnym elementem wielu terapii (także w przypadku depresji czy nałogów). Po drugie realizowane będą działania skierowane do szerszej grupy, tak aby integrować mieszkańców a wykluczonych objętych wsparciem uczyć kompetencji społecznych w praktyce. Będą prowadzone szkolenia ukierunkowane na przywrócenie ginących zawodów, mieszczące się w trendzie slow fashion. Po trzecie dzięki zadaszonym miejscom handlowym osoby wykluczone będą mogły zdobywać doświadczenie handlowe. Stragany zostaną im udostępnione, aby mogli sprzedawać towary mieszkańcom korzystającym z tych terenów rekreacyjnie lub uczestniczących w działaniach Ośrodka skierowanych do szerszej grupy mieszkańców. Atrakcyjne miejsce wzdłuż rzeki wraz

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

<p>z atrakcyjną infrastrukturą przyciągnie i zapewni klientów osobom wykluczonym korzystającym ze straganów jako sprzedawcy. Zagospodarowanie brzegów rzeki wraz z nowoczesną infrastrukturą umożliwi kompleksowe i efektywne działania skierowane do osób wykluczonych ze względu na długotrwałe bezrobocie.</p>	
4.	<p>Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację</p>
<p>Projekt nr 1 – Utworzenie Ośrodka Aktywizacji Zawodowej - Aktywizacja osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym– PI 9i – 1 300 000,00 zł</p> <p>Projekt nr 2 - Utworzenie Ośrodka Aktywizacji Zawodowej - adaptacja obiektu –PI 9b – 900 000 zł,</p> <p>Projekt nr 3 – modernizacja wewnętrznej drogi dojazdowej do Ośrodka Aktywizacji Zawodowej - PI 9b - 300 000zł</p> <p>Projekt nr 4 – Zagospodarowanie brzegów rzeki Łyny na odcinku od mostu ul. Olsztyńska do mostu ul. Kopernika –PI 6c - 5 780 000,00 zł</p>	
5.	<p>Cele zintegrowanego przedsięwzięcia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców miasta; - poprawa dostępności usług prozatrudnieniowych w mieście; - integracja społeczna osób wykluczonych; - poszerzenie przestrzeni publicznej na potrzeby działalności gospodarczej; - ożywienie gospodarcze poprzez generowanie miejsc na aktywność gospodarczą; - wspieranie terapeutyczne wykluczonej społeczności zamieszkującej obszar rewitalizowany poprzez działania skierowane na przywrócenie ich na rynek pracy; - wykorzystanie potencjału rekreacyjnego miasta na cele integracji społeczeństwa; - rozwój przestrzeni publicznej – przedsięwzięcia ukierunkowane na podnoszenie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom, z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości, 	
6.	<p>Zakładane efekty przedsięwzięcia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost kapitału społecznego, - wzrost przedsiębiorczości, - przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych doliny rzeki Łyny, - wzrost jakości życia mieszkańców zgodnie z filozofią dobrego życia miast 	

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	Cittaslow, - podwyższenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu poprzez zwiększenie jakości życia w mieście, - spadek bezrobocia;
7.	Beneficjent/Beneficjenci
	Gmina Miejska Lidzbark Warmiński
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	Gmina Miejska Lidzbark Warmiński
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	Projekt 1 i 2 został opracowany koncepcyjnie przez zespół. Dla Projektu 3 uzyskano pozwolenie na budowę oraz została opracowana dokumentacja techniczna.
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	30.06.2014 r. – 31.12.2019 r.
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 8 280 000 zł
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
	EFRR, EFS
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
	Projekt współtowarzyszący: Adaptacja istniejącego zabytkowego budynku „Wysokiej Bramy” i przywrócenie funkcji użytkowej w czasach współczesnych – utworzenie hostelu. Inwestor prywatny. Wartość robót 3 800 000 zł. Przedsięwzięcia komplementarne: – rewitalizacja centrum starego miasta I etap – Ulice Powstańców Warszawy, Plac Wolności, Ratuszowa - budynek po Urzędzie Miasta oraz Mury Obronne, – kompleksowe rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej Gminy Miejskiej Lidzbark Warmiński, - budowa infrastruktury na szlaku Łyny – „Kajakiem po Warmii”, - renowacja Letniego Pałacu „Oranżeria” bp. Ignacego Krasickiego wraz z zagospodarowaniem terenu, - rozwój i promocja E-usług publicznych w Urzędzie Miejskim w Lidzbarku Warmińskim, etap I.
1.	Lokalizacja

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Lidzbark Warmiński	
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	„Jestem stąd” Integracja społeczno – kulturalna mieszkańców w oparciu o tożsamość miasta
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
	<p>Lidzbark Warmiński jest tygłem kulturalnym w którym w wyniku zmian historycznych na przestrzeni zwłaszcza XIX, XX w. osiedlała się ludność różnych narodowości, głównie pochodzenia mazurskiego, ukraińskiego czy polska z okolic Wileńszczyzny. Napływowa ludność nie czuła łączności z tradycją i historią miejsca, brak było poszanowania dla zastanych zasobów, równocześnie charakteryzowała się różnorodnością folkloru, kultury i tradycji co było często przyczyną konfliktów. Dzisiaj tę różnorodność odkrywamy jako zaletę, która może być wykorzystana do integracji społecznej, a jednocześnie jako wartość wpisującą się w ideologię miasta Cittaslow. Erozja więzi społecznych jest cechą charakterystyczną dla wielu społeczności ery komunikacyjnej. Aktywność życiowa części społeczeństwa coraz częściej przenosi się do przestrzeni wirtualnej co dodatkowo pogłębia wykluczenie innych. Skutkiem tego jest alienacja, poczucie osamotnienia, nasilające się zjawisko depresji, trudności w społecznej komunikacji, niskie kompetencje społeczne co z kolei przekłada się na niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców miasta. Atrakcyjna oferta kulturalna i rekreacyjna może zapobiec temu negatywnemu zjawisku. Społeczeństwo w dobie cyfryzacji i szybkiego przepływu informacji ma ułatwiony dostęp do różnorodnej oferty kulturalnej w wirtualnym świecie jednak dlatego „bodźce” realne muszą być równie atrakcyjne i różnorodne, aby inicjowały integrację społeczną w świecie rzeczywistym.</p> <p>Obszar objęty ZP zlokalizowany jest w ścisłym centrum miasta i w większości znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej A pod ścisłym nadzorem Warmińsko – Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przed transformacją obszar ten stanowił centrum społeczno – gospodarcze i kulturalne miasta. Degradacja techniczna, społeczna i fizyczna obszaru starego miasta przełożyła się na</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

pogorszenie jakości życia mieszkańców. Zaniedbania w zakresie infrastruktury technicznej doprowadziły do zubożenia oferty rekreacyjnej, kulturalnej i edukacyjnej w mieście. Systematyczna eksploatacja istniejących obiektów i przestrzeni publicznych prowadzone bez gruntownych remontów i modernizacji przyczyniła się degradacji przez co istniejący potencjał społeczno-kulturalny dewaluuje się. Istotnym elementem wpływającym negatywnie na jakość życia mieszkańców i obniżającym atrakcyjność miasta jest brak nowoczesnego i plenerowego obiektu, w którym mogą odbywać się występy przeznaczone dla znacznej liczby odbiorców. Do tej pory rolę tę pełni zmarniały amfiteatr, który od początku swego istnienia nie przechodził gruntownego remontu ani modernizacji i nie odpowiada dzisiejszym standardom dla tego typu obiektów. Amfiteatr został rozebrany na potrzeby badań archeologicznych zleconych przez Urząd Ochrony Zabytków. Do tej pory tu odbywał się najstarszy w Polsce ogólnopolski przegląd kabaretowy „Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry” transmitowany od ponad 30-lat przez telewizję publiczną TVP 1 na całą Polskę. Wybudowany w latach 60-tych ubiegłego wieku obiekt znajdował się w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku Biskupów Warmińskich. Brak amfiteatru zaprzepaści między innymi wieloletnie nakłady związane z organizowaniem „Wieczorów”, które oprócz swego kulturalnego dorobku stanowią także unikalną promocyjną wizytówkę miasta w skali całego kraju. Ponadto amfiteatr był miejscem organizacji wielu innych imprez plenerowych, koncertów i widowisk estradowych, które dla wielu mieszkańców miasta, zwłaszcza tych o niższym statusie materialnym, były jedyną okazją do skorzystania z oferty kulturalnej. Brak amfiteatru definitywnie odbiera im tę szansę. Gminy Miejskiej Lidzbark Warmiński nie stać na odbudowę tego obiektu ze środków własnych. Z uwagi na duże znaczenie amfiteatru dla miejscowego społeczeństwa wskazane jest pilne przeprowadzenie odbudowy obiektu.

Zgodnie z kompleksowym podejściem do zagadnień rewitalizacyjnych planowana odbudowa amfiteatru związana jest także z aspektem gospodarczym. Projekt zakłada także odbudowę przyległej kamieniczki na starych fundamentach przeznaczonych na zaplecze amfiteatru. Zostaną tam umiejscowione garderoby dla występujących artystów, magazyny dla rekwizytów i salka konferencyjna. Ponadto powstanie tam powierzchnia przeznaczona na działalność gospodarczą udostępniona podmiotom w drodze konkurencyjnej. Na potrzeby obsługi całego obiektu zostanie powołana spółdzielnia socjalna przy wsparciu Ośrodka Aktywizacji Zawodowej. Siedzibą Spółdzielni będzie także kamienica przy amfiteatrze.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Operatorem całego obiektu będzie Lidzbarski Dom Kultury, który jest organizatorem życia kulturalnego w Lidzbarku Warmińskim. Charakter organizowanych imprez i ich dostępność pozytywnie wpłynie na aktywizację życiową osób objętych wsparciem Ośrodka Aktywizacji Zawodowej oraz ich integrację z pozostałymi mieszkańcami miasta. Ponadto Ośrodek będzie korzystał także z pomieszczeń w nowo wybudowanej kamienicy prowadząc tam część aktywności skierowanych do większych grup (salka konferencyjna). Integracji społecznej będą służyły także przestrzenie publiczne tzw. Sucha fosa położona pomiędzy ulicami Krzywą i Wiślaną. Jest to pozostałość po fosie okalającej miasto w średniowieczu. Obecnie teren jest zdegradowany, porośnięty roślinnością. Suchą fosę stanowi zagłębienie terenu o przekroju poprzecznym w kształcie trapezu o nachyleniu skarp 45 stopni. Od strony ulicy Wiślanej porastają liczne drzewa i krzewy, które swoim systemem korzeniowym podtrzymują zbocza. Zagospodarowanie „suchej fosy” stworzy możliwości rekreacyjne dla mieszkańców. Wyznaczone miejsca do wypoczynku, punkty sprzedaży pamiątek będą zachęcały ludzi do kierowania się do tych miejsc. Planuje się również oznaczyć w nawierzchniach utwardzonych i terenach zielonych przebieg murów obronnych jako ciekawostkę. Atrakcyjność tej przestrzeni wygeneruje większy ruch i zainteresowanie społeczne co z kolei przełoży się na ożywienie gospodarcze tej części miasta. W okresie zimy dodatkową atrakcją będzie lodowisko zlokalizowane w suchej fosie od strony ul. Krzywej. Przy suchej fosie zlokalizowane są mury obronne, których fragment został zrewitalizowany. Cały obszar fosy znajduje się w strefie „A i W” ochrony konserwatorskiej i archeologicznej. Rewitalizacja pozostałych części murów stanowi kolejne zadanie niniejszego zintegrowanego przedsięwzięcia, dzięki któremu uda się zapobiec dalszej dewastacji dziedzictwa kulturowego miasta. Lidzbark Warmiński to miasto o doskonale zachowanym układzie urbanistycznym z XIV i XV wieku. Układ urbanistyczny Lidzbarka Warmińskiego związany jest z murami miejskimi, których budowę rozpoczęto jeszcze w XIV wieku. Ich pozostałości, baszty i bramy oglądać można do dziś.

Ze względu na fakt, że tereny znajdują się w strefie A ochrony konserwatorskiej, wszystkie działania muszą być poprzedzone badaniami archeologicznymi, co w sposób znaczący podwyższa koszty inwestycji. Rewitalizacja fizyczna murów podniesie spójność i atrakcyjność miasta Cittaslow, gdzie tempo życia może jest wolniejsze niż w innych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

ośrodkach miejskich ale za to żyje się w zgodzie z tradycją, naturą i kulturą w poszanowaniu dziedzictwa lokalnego.

Mury obronne przy ul. Dębowej w Lidzbarku Warmińskim wznoszono do II połowy XIV wieku. Od strony zachodniej, gdzie naturalną barierę stanowiła rzeka Łyna, mury były słabsze. Po utracie znaczenia fortyfikacji miejskich w wyniku rozwoju techniki wojennej,

a zwłaszcza artylerii mury straciły znaczenie jako fortyfikacja i materiał z nich był wykorzystywany do rozwoju miasta. Od strony ulicy Dębowej część murów była wykorzystana do budowy domów. Teren jest objęty ochroną konserwatorską. Mury przy ulicy Dębowej o konstrukcji kamiennie – ceglanej to obiekt zabytkowy o znacznym stopniu dewastacji. Nośność murów nie jest zagrożona, jednak wymaga pilnych czynności konserwacyjnych. Tereny okalające zamek oraz część muru obronnego przy zamku stanowią zaniedbany, niewykorzystany turystycznie element zabytkowej części miasta. Mur obronny znajdujący się na brzegu rzeki Łyny podmywany jest przez wody płynące,

co powoduje jego dewastację. Mur ma zaburzoną statykę oraz liczne uszczerbki. Wyżej opisane obiekty w szczególny sposób zostaną wyeksponowane w przestrzeni publicznej miasta. W miejscach, gdzie jest to możliwe pod kątem spełnienia wymogów ochrony konserwatorskiej zabytków, mury obronne zostaną odsłonięte. Pozostałe fragmenty uwidocznione zostaną na ulicach i chodnikach poprzez oznaczenie historycznego przebiegu układu murów. Kompleksowa inwestycja związana z modernizacją amfiteatru, budową kamieniczki, zagospodarowaniem „suchej fosy” i odrestaurowaniem murów obronnych pozwoli budować tożsamość miasta i jego mieszkańców co służy zarówno integracji społecznej jak i stanowi źródło lokalnego patriotyzmu. Ponadto w ramach projektu planuje się kompleksową modernizację energetyczną budynków wielorodzinnych na terenie obszaru rewitalizacji (ul. Prosta 15, ul. Kasprowicza 12, 14, 16, 18 – własność wspólnot mieszkaniowych, w których gmina ma swoje udziały oraz ul. Legionów 1, 1a, 1b, 1c, 1d, 1e, 1g i ul. Szwoleżerów 8 będące w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej). Renowacja zabytkowej tkanki w najbardziej reprezentacyjnej części miasta podniesie potencjał gospodarczy tego miejsca. Stare Miasto zostało ujęte w obszar rewitalizacji na podstawie wskaźników związanych z wysokim poziomem bezrobocia oraz ubóstwa mieszkańców. Mieszkańcy tych budynków będą w dużym stopniu objęci wsparciem Ośrodka Aktywizacji Zawodowej. Kompleksowa interwencja uwzględniająca warunki lokalne

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zwiększa szanse na skuteczność aktywizacji społeczno – zawodowej. Ponadto znacząco poprawi estetykę tychże budynków co wpłynie korzystnie na budowanie tożsamości miasta i spójności wizerunku jako miejsca wysokiej jakości życia zgodnie z filozofia slowcity. Każda przestrzeń posiada swoją niepowtarzalną atmosferę, w związku z tym należy postarać się wydobyć autentycznego (nie powierzchownego) ducha miejsca - genius loci, by wykorzystać to dla własnego rozwoju. W filozofii Cittaslow jakość życia stanowi główne źródło sukcesu. Potencjał małych miast tworzy m.in. ich atrakcyjne położenie geograficzne, dziedzictwo kulturowe, naturalne krajobrazy, cisza, lokalne i autentyczne rzemiosło, rękodzieło, produkty, oferta kulinarna, tradycja, zwyczaje, ale także dostęp do wysokiej jakości usług i miejsc pracy w miejscu zamieszkania lub w jego bliskim sąsiedztwie. Stanowi to podstawę do podjęcia działań, celem odkrycia/odbudowy i podkreślenia własnej tożsamości. Marka "Slow City" ma stać się znakiem jakości małych miast, które nie są stolicami regionów, ale silnymi społecznościami które dokonały wyboru i rzeczywiście postawiły na poprawę jakości życia swoich mieszkańców. W wyniku zaplanowanych działań powstanie także kilkadziesiąt miejsc pracy. Osoby te będą pracowały między innymi przy projektowaniu i utrzymaniu zieleni, obsłudze terenów rekreacyjnych, usługach związanych ze zdrowym stylem życia, usługach kulinarnych, produkcji pamiątkowych gadżetów, obsłudze technicznej wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, animacji przestrzenno ruchowych oraz kulturalnych.

4.	Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
----	---

Projekt Nr 1 - Modernizacja Amfiteatru i Promocja Lidzbarskich Wieczorów Humoru i Satyry - podniesienie atrakcyjności społecznej przestrzeni - PI 9b - 10 895 000,00 zł
Projekt Nr 2 - wspieranie przedsiębiorczości społecznej - PI 9v - 200 000 zł
Projekt Nr 3 - zagospodarowanie suchej fosy - PI 9b - 500 000 zł.
Projekt Nr 4 - zabezpieczenie murów obronnych - PI 9b - 3 000 000zł
Projekt Nr 5 - modernizacja energetyczna budynków wielorodzinnych na obszarze rewitalizowanym - PI 4c - 3 000 000zł

5.	Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
----	--

- zapobieganie erozji więzi społecznych poprzez stworzenie atrakcyjnej i unikalnej oferty kulturalnej;
--

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	<ul style="list-style-type: none"> - budowanie integracji społecznej poprzez dostępność miejsc rekreacji na świeżym powietrzu; - wykorzystanie dotychczasowego dorobku kulturalnego oraz potencjału rozwojowego miasta w tej dziedzinie; - budowanie spójnego wizerunku miasta poprzez zachowanie dziedzictwa historycznego miasta; - zapobieganiu emigracji mieszkańców poprzez zapewnienie wysokiej jakości życia i budowaniu tożsamości lokalnej oraz lokalnego patriotyzmu; - ożywienie gospodarcze związane z rozbudzeniem potrzeb konsumpcyjnych mieszkańców w zakresie rekreacji i korzystania z kultury; - powstanie spółdzielni socjalnej jako miejsca pracy osób zagrożonych wykluczeniem; - budowanie wizerunku miasta oferującego mieszkańcom wysoka jakość życia;
6.	Zakładane efekty przedsięwzięcia
	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost kapitału społecznego, - wzrost przedsiębiorczości, - rewitalizacja murów obronnych wraz z terenem „suchej fosy”, - wzrost jakości życia mieszkańców, - ożywienie gospodarcze, - zahamowanie trendu związanego z wyjazdem mieszkańców Lidzbarka do większych miast lub za granicę,
7.	Beneficjent/Beneficjenci
	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Miejska Lidzbark Warmiński - OWES - wspólnota mieszkaniowa - spółdzielnia mieszkaniowa
8.	Jednostka zarządzająca/koordynująca
	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Miejska Lidzbark Warmiński
9.	Stan zaawansowania prac przygotowawczych
	Projekt Nr 1 – wykonane badania archeologiczne, wykonana dokumentacja techniczna, pozwolenie na budowę w toku administracyjnym
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
	II półrocze 2014 - 2019
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 17 595 000 zł
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

	EFRR, EFS, środki własne.
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
	<p>– kompleksowe rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej Gminy Miejskiej Lidzbark Warmiński,</p> <p>- modernizacja i rozbudowa Regionalnego Systemu Informacji Turystycznej,</p> <p>- budowa infrastruktury na szlaku Łyny – „Kajakiem po Warmii”,</p> <p>- rozwój i promocja E-usług publicznych w Urzędzie Miejskim w Lidzbarku Warmińskim</p> <p>etap I,</p> <p>- uruchomienie inwestycji Termy Warmińskie,</p> <p>- budowa drogi od ul. Olsztyńskiej w kierunku ul. Wiejskiej przy Górze Krzyżowej,</p> <p>- budowa ronda wraz z infrastrukturą przy ul. Wiejskiej w Lidzbarku Warmińskim,</p> <p>- modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych Starego Miasta będących własnością Wspólnot Mieszkaniowych i Spółdzielni Mieszkaniowej;</p> <p>- Renowacja Zabytkowych Organów w kościele pw. Piotra i Pawła i uruchomienie cyklicznych koncertów organowych;</p>
1.	Lokalizacja
	Lidzbark Warmiński
2.	Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
	Bema, Wiejska, Kalinowskiego – społeczno – gospodarcza rewitalizacja peryferiów miasta.
3.	Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
	<p>Obszar objęty niniejszym przedsięwzięciem znajduje się bezpośrednio przy zachodniej granicy miasta z Gminą Wiejską Lidzbark Warmiński Sołectwo Pilnik. Przed reformą samorządową gmin w 1990 roku wspomniane Sołectwo znajdowało się w granicach administracyjnych miasta. Na terenie Sołectwa znajdowało się Państwowe Gospodarstwo Rolne, które stanowiło podstawowe źródła pracy i utrzymania dla mieszkańców obszaru objętego rewitalizacją. Po 1990 roku teren Sołectwa został włączony w granice Gminy Lidzbark Warmiński, a w następnych</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

latach nastąpił upadek Gospodarstwa Rolnego w Pilniku. Tym samym wielu mieszkańców ulicy Wiejskiej, Bema i Kalinowskiego straciło pracę i zostało bezrobotnymi. Znajdująca się w tym obszarze Jednostka Wojskowa przeszła również reorganizację a jej stan osobowy stopniowo zredukowano o ponad 100 etatów, co przyczyniło się do nasilenia i utrwalenia zjawiska bezrobocia, a w konsekwencji znacznego obniżenia statusu materialnego. Nasileniu zjawisk negatywnych sprzyja również fakt, że ten obszar znajduje się w części peryferyjnej miasta i brak tu zagospodarowanej przestrzeni publicznej, miejsc integracji społecznej czy terenów rekreacyjnych (istniejące tu dawniej tereny służące rekreacji znajdowały się na prywatnych działkach i zostały kilka lat temu zlikwidowane przez właściciela co przyczyniło się również do likwidacji miejsc pracy związanych z usługami typu mała gastronomia, wypożyczalnia sprzętu do rekreacji). Mieszkańcy tego obszaru od ponad 20 lat żyją w procesie narastającej degradacji społecznej, gospodarczej i fizycznej, co ujemnie wpływa na proces motywacji, postrzeganie własnych możliwości przy braku wsparcia ze strony jednostek odpowiedzialnych za taki stan rzeczy. Bezsilność wobec własnych możliwości ma wpływ na kształtowanie się postawy biernej, zbędnej lub niepotrzebnej.

Peryferyjne położenie tych terenów i brak obiektów rekreacyjnych, kulturalnych, zagospodarowanych przestrzeni publicznych powoduje, że mieszkańcy rzadko korzystają z możliwości rekreacyjnych, aktywnego wypoczynku czy obejrzenia wartościowych wydarzeń kulturalnych, gdyż zniechęca ich odległość do instytucji kultury. Wielkość bezrobocia przy braku nakładów finansowych sprzyja rozwojowi degradacji fizycznej nieruchomości znajdujących się przy ul. Bema, Kalinowskiego i Wiejskiej. Brak środków finansowych powoduje, że nie są remontowane części wspólne domów, brak jest termomodernizacji, odświeżania elewacji budynków. Brzydkie, szare budynki, zniszczona elewacja i stolarka utwierdzają mieszkańców w przekonaniu, że mieszkają w mniej estetycznej części miasta.

Kumulacja niekorzystnych wydarzeń jest przyczyną degradacji tej części miasta. Dlatego teren ten został wyznaczony przez pryzmat wskaźników jako obszar rewitalizacji wymagający szczególnego wsparcia i interwencji z zewnątrz. Konieczne jest podjęcie kompleksowych i zintegrowanych działań rewitalizacyjnych w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym skierowanych na najbardziej

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

potrzebującej społeczności lokalnej z tego obszaru. Podjęte przedsięwzięcia winny prowadzić do rozwoju lokalnego rynku, ożywienia gospodarczego, wzmocnienia kompetencji i kwalifikacji zawodowych. Zagospodarowanie terenów w tym obszarze na cele rekreacyjne dostępne przez cały rok przyczyni się do integracji społecznej lokalnej społeczności, wzrostu kompetencji społecznych oraz da impuls do aktywizacji życiowej mieszkańców poprzez poprawę jakości ich życia. Wysoka jakość terenów rekreacyjnych przyczyniłaby się do wzrostu poczucia własnej wartości mieszkańców poprzez świadomość zamieszkiwania w wyjątkowym miejscu. Tereny te również pozostaną pod opieką Ośrodka Aktywizacji Zawodowej, który będzie animował wydarzenia integracyjne skierowane do mieszkańców zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin. Mieszkańcy tego obszaru zostaną objęci wsparciem Ośrodka Aktywizacji Zawodowej na szczególnych warunkach tzn. zostanie opracowany projekt, którego celem będzie przezwyciężenie kryzysowej sytuacji społeczno – gospodarczej w tej dzielnicy. Projekt zostanie skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem oraz ich otoczenia. Wsparciem zostaną objęte całe rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci

i młodzieży, tak aby zapobiegać zjawisku powielania negatywnych wzorców. Ponadto zostanie powołana spółdzielnia socjalna zlokalizowana na tym obszarze, której działalność wpłynie na ożywienie gospodarcze tej części miasta. Ponadto w ramach przedsięwzięcia zostaną zmodernizowane pod względem energetycznym budynki mieszkalne będące w gestii miasta. Termomodernizacja budynków należących do wspólnot mieszkaniowych będzie stanowiła działania komplementarne. Kompleksowa interwencja w tym obszarze rewitalizacji umożliwi integrację miasta, spójność społeczną mieszkańców oraz poprawi społeczno – ekonomiczną sytuację obszaru rewitalizowanego zgodnie z filozofią miasta dobrego życia Cittaslow.

Zakres rzeczowy ZP:

- wykonanie dokumentacji technicznej,
- zagospodarowanie terenu w pobliżu ul. Wiejskiej, Bema, Kalinowskiego na cele rekreacyjne: plac zabaw, siłownia zewnętrzna, ścianka wspinaczkowa, boisko do piłki siatkowej i koszykowej, wiaty do organizowania pikników na świeżym powietrzu;
- utworzenie spółdzielni socjalnej i wyposażenie jej w środki rzeczowe umożliwiające wykonywanie usług;
- termomodernizacja budynków mieszkalnych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

4.	<p align="center">Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację</p>
	<p>Projekt Nr 1 – aktywizacja społeczno – gospodarcza mieszkańców (projekt realizowany przez OAZ) – 400 000zł</p> <p>Projekt Nr 2 – infrastruktura rekreacyjna – PI 9b – 800 000zł</p> <p>Projekt Nr 3 - Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Kalinowskiego i Wiejskiej – PI 4c - 1 000 000zł</p> <p>Projekt Nr 4 – wspieranie przedsiębiorczości społecznej – PI 9v - 200 000 zł</p>
5.	<p align="center">Cele zintegrowanego przedsięwzięcia</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie ubogiej społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji, poprawa obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących, -przywracanie funkcji społecznej, gospodarczej i rekreacyjnej zdegradowanych obszarów miasta przy ul. Wiejskiej, Kalinowskiego i Bema, - wzrost efektywności energetycznej budynków mieszkalnych, - poprawa dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, - poprawa dostępu do usług społecznych i zdrowotnych, - rozwój podmiotów wspierających ekonomię społeczną. - wykorzystanie warunków środowiska naturalnego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju miasta Lidzbarka Warmińskiego - rozwój infrastruktury rekreacyjnej miasta
6.	<p align="center">Zakładane efekty przedsięwzięcia</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost kapitału społecznego, - wzrost przedsiębiorczości, - rewitalizacja obszaru ul. Wiejskiej, Kalinowskiego i Bema, - wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego, - turystyczna specjalizacja miasta i wzrost atrakcyjności turystycznej, - podwyższenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu.
7.	<p align="center">Beneficjent/Beneficjenci</p>
	<p>- Gmina Miejska Lidzbark Warmiński</p>
8.	<p align="center">Jednostka zarządzająca/koordynująca</p>
	<p>- Gmina Miejska Lidzbark Warmiński</p>
9.	<p align="center">Stan zaawansowania prac przygotowawczych</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W chwili obecnej prowadzone są prace koncepcyjne.	
10.	Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2019	
11.	Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 2 400 000zł	
12.	Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
EFRR, EFS, środki własne.	
13.	Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
<p>– kompleksowe rozwiązania gospodarki wodno – ściekowej Gminy Miejskiej Lidzbarku Warmińskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja i rozbudowa Regionalnego Systemu Informacji Turystycznej, - budowa infrastruktury na szlaku Łyny – „Kajakiem po Warmii”, - rozwój i promocja E-usług publicznych w Urzędzie Miejskim w Lidzbarku Warmińskim <p>etap I,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termy Warmińskie, - budowa drogi od ul. Olsztyńskiej w kierunku ul. Wiejskiej przy Górze Krzyżowej, - budowa ronda wraz z infrastrukturą przy ul. Wiejskiej w Lidzbarku Warmińskim. 	

Lokalizacja
Lubawa
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Utworzenie Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej w Lubawie
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Jednym z najważniejszych problemów społecznych w mieście Lubawa jest coraz większa liczba mieszkańców miasta zgłaszających się po różnego rodzaju specjalistyczną pomoc oraz niemalejąca od lat ilość dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym, które spędzają czas wolny w świetlicy środowiskowej. Również problemy osób starszych są w Lubawie coraz bardziej widoczne – szczególnie w obszarze starego miasta, którego stan techniczny pogarsza się. Dotyczy to głównie funkcjonowania tej grupy mieszkańców na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożone wykluczeniem społecznym. Osoby starsze to grupa społeczna, która często ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy gminy miejskiej Lubawa zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem. Z uwagi na coraz większą liczbę mieszkańców miasta zgłaszających się po specjalistyczną pomoc oraz niemalejącą od lat ilość dzieci spędzających czas wolny w świetlicy (świetlica działa od roku 1998), miasto chciałoby kontynuować tę działalność, a także poszerzać ofertę. Pomieszczenia świetlicy są wykorzystywane również między innymi do prowadzenia na terenie miasta działalności związanej z realizacją Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Zapobiegania Narkomanii. Oferta skierowana jest bezpośrednio do osób, które na co dzień borykają się z wieloma problemami społecznymi takimi, jak: bezrobocie, ubóstwo, niezaradność życiowa i wychowawcza, a dodatkowo występuje u nich uzależnienie od substancji psychoaktywnych i uzależnienia behawioralne. Pomieszczenia te wykorzystywane są także przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy realizacji projektów systemowych „Aktywność Twoją szansą na lepsze jutro”, mających na celu zminimalizowanie problemów marginalizacji społecznej. Także w miarę potrzeb korzystali z nich harcerze i stowarzyszenia działające na terenie naszego miasta. Problemem miasta są jednak warunki lokalowe, w których obecnie działa świetlica i udzielane są wszystkie inne formy pomocy. Już od kilku lat Urząd Miasta w Lubawie dzierżawi nieodpłatnie te pomieszczenia w zamian za remonty. Znajdują się one w suterenie budynku parafialnego położonego przy ul. Kościelnej 5. Urząd poniósł koszty generalnego ich remontu, podłączenia centralnego ogrzewania oraz ponosi koszty ich użytkowania (ciepło, energia elektryczna, bieżące remonty). Obecna lokalizacja, ze względów czysto technicznych, bardzo mocno ogranicza liczbę różnych form i metod pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem, zwłaszcza wśród dzieci z zaburzonym zachowaniem, a te stanowią większość podopiecznych. Pomieszczenia parafialne zgodnie z umową zawartą z proboszczem parafii, wynajmowane są bezpłatnie do końca 2017 roku. Po tym czasie, jeśli miasto nie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zapewni odpowiednich pomieszczeń, do których można będzie przenieść działalność, koniecznością będzie zlikwidowanie już istniejących form pomocy oraz niemożliwe będzie uruchamianie nowych inicjatyw, gdyż miasto Lubawa nie dysponuje wolnymi lokalami. Z naszych doświadczeń wynika, iż prowadzenie projektów aktywizacyjnych bez zmiany otoczenia miejsca zamieszkania osób zagrożonych wykluczeniem dają znikome efekty, dlatego planujemy zmiany wyglądu zewnętrznego ulic. Skupisko osób zagrożonych wykluczeniem społecznym znajduje się w centrum Starego Miasta.

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia Gmina Miejska Lubawa planuje zrealizować następujące zadania:

1. Prowadzenie Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej w Lubawie (PI 9i).
2. Klub Integracji Społecznej w Lubawie (PI 9i).
3. Rewitalizacja centrum – utworzenie Lubawskiego Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej na Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie (PI 9b).
4. Rewitalizacja centrum – drogi dojazdowe do Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej i komunikacja wewnątrz Starego Miasta (PI 9b).

Projekt „Prowadzenie Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej w Lubawie” skierowany będzie dla osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym. Jego działalność będzie opierała się na działaniach aktywizacyjnych i integrujących, które umożliwią osobom biorącym udział w projektach zmianę sposobu dotychczasowego życia. Instrumenty o charakterze zawodowym, edukacyjnym i społecznym będą miały na celu przywrócenie możliwości integracji społecznej osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrumenty aktywnej integracji pozwolą zniwelować czynniki zniechęcające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym do podejmowania zatrudnienia oraz pobudzać do aktywności zawodowej.

W ramach zadania wykorzystane zostaną instrumenty o charakterze zawodowym (m.in. cykl warsztatów) mające na celu przywrócenie możliwości lub zdolności zatrudnienia osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W ramach zadania zakupione zostanie niezbędne wyposażenie oraz dostosowane zostaną lokale do potrzeb prowadzenia centrum. Koordynatorem dla wyżej wymienionego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

projekt będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawie.

Projekt „Klubu Integracji Społecznej w Lubawie” skierowany będzie na świadczenie usług sprzyjającym zmianom zachowań społecznych na rzecz aktywizacji dzieci i młodzieży ze środowisk najuboższych, zagrożonych dziedzicznym ubóstwem. W ramach tego projektu koordynator Miejski Ośrodek Kultury w Lubawie będzie organizował zajęcia edukacyjne, kulturalne dla dzieci i młodzieży. W ramach tego projektu zakupione zostanie również wyposażenie niezbędne do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą, które będzie zlokalizowane w utworzonym centrum aktywności społecznej.

Odpowiedzią na problemy lokalowe dotyczące ograniczonej dostępności miejsc na spotkania osób zagrożonych wykluczeniem i z problemami oraz służących realizacji projektów aktywizujących różne grupy społeczności lokalnej jest przedsięwzięcie rewitalizacyjne polegające na odtworzeniu na istniejących ruinach Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie dwóch skrzydeł budowli i utworzenie w nim Lubawskiego Centrum Aktywności Społecznej. Szacunkowa powierzchnia użytkowa centrum to ok. 1543 m².

Pierwszym etapem Zintegrowanego Przedsięwzięcia byłyby prace rewitalizacyjne trwające na terenie obiektu. W ramach tego zadania będą trwały prace związane z przywróceniem funkcji kulturalnej piwnic byłego Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie. W ramach zadania przeprowadzone zostaną prace archeologiczno-konserwatorskie na terenie zabytku – ruin Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie mające na celu ochronę, zachowanie i zabezpieczenie tego zabytkowego obiektu. Zabezpieczone piwnice ruin zamku i parter odtwarzanej budowli zostaną częściowo przystosowane do prowadzenia działalności kulturalnej poprzez utworzenia w tym miejscu filii domu kultury i prowadzenie zajęć Klubu Integracji Społecznej. Niezbędne jest odtworzenie dwóch skrzydeł zabudowy Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie i zaadaptowanie pomieszczeń na cele związane z działalnością Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej w Lubawie. W ramach tego projektu zostaną przystosowane również sale na prowadzenie działalności małych przedsiębiorstw, w tym m.in. przedsiębiorstw związanych z odtwarzaniem dziedzictwa regionu. Pomieszczenia te będą udostępniane w trybie konkursowym. Niezbędnym elementem tej inwestycji jest również droga technologiczna wraz z miejscami postojowymi prowadząca do centrum.

Rewitalizacja centrum – drogi dojazdowe do Centrum Aktywności Społecznej i

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

komunikacja wewnątrz Starego Miasta przewiduje przebudowę ulic Browarowej, Kilińskiego Pomorskiej, Ratuszowej, Bankowej, Podgórznej, Placu 700-lecia (łącznie ok. 795 m bieżących) – ulice te znajdują się w jednym obszarze rewitalizacyjnym, stanowią skupisko osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i w sposób spójny i funkcjonalny prowadzą do ruin Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie, w którym ma powstać Centrum Aktywności Społecznej. Ulice te znajdują się w fatalnym stanie technicznym. Pod częścią ulic nie ma kanalizacji deszczowej, a w momencie opadów deszczowych uliczki te stają się nieprzejezdne. W związku z fatalnym stanem nawierzchni problemy z dojazdem mają również służby ratunkowe, co stanowi zagrożenie dla życia i mienia osób zamieszkujących ten teren. Pogłębiająca się degradacja tych miejsc sprawia, iż mieszkańcy tych uliczek wstydzą się miejsca swojego zamieszkania, czują się zaniedbani przez miasto i wykluczeni z życia społecznego.

W ramach przebudowy zakłada się modernizację ciągów komunikacyjnych, oświetlenia ulicznego, kanalizacji deszczowej oraz zamontowanie elementów małej architektury (w tym placu zabaw), dzięki którym przywrócone zostaną przede wszystkim walory funkcjonalne oraz estetyczne tych miejsc.

Przestrzeń objęta projektem w obszarze centrum miasta to tereny: Starego Rynku, uliczek wokół rynku, Łazienek Lubawskich oraz ruin zamku. Cały ten obszar stanowią tereny, które kwalifikują się do natychmiastowej interwencji w celu zapobieżenia tworzenia, a nawet pogłębiania się obszarów ubóstwa i degradacji tej części miasta. Obszar ten jest przestrzenią publiczną, która wymaga interwencji, zagospodarowania oraz wsparcia. Rewitalizacja obszaru zlokalizowanego w centrum miasta Lubawa to proces trwający już od kilku lat. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2007-2013, Gmina Miejska Lubawa zrealizowała już dwa projektu zlokalizowane w centrum – zrewitalizowano Stary Rynek oraz Łazienki Lubawskie. Wszystkie prace będą zmierzały do nadawania i przywracania funkcji społecznych, zagospodarowania przestrzeni publicznej w celu podniesienia atrakcyjności społecznej oraz nadawania walorów funkcjonalnych i estetycznych tym przestrzeniom.

Bariery architektoniczne występujące w ciągach komunikacyjnych w ulicach zlokalizowanych wokół starego Rynku miasta Lubawa stwarzają ogromną przeszkodę dla ludzi starszych, schorowanych i niepełnosprawnych ruchowo. Osoby te mają problem również z dotarciem – w miarę swoich możliwości samodzielnie –

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

do różnych obiektów publicznych zlokalizowanych na terenie miasta. W celu odwrócenia tego stanu rzeczy zaplanowane zostały prace rewitalizacyjne tego obszaru.

Prace polegające na zagospodarowaniu i odtworzeniu technicznym zdegradowanych obszarów mają na celu przede wszystkim zlikwidowanie barier architektonicznych i przywrócenie funkcji społecznych oraz nadawanie walorów funkcjonalnych i estetycznych zdegradowanym obszarom. Działanie te w zdecydowanej mierze przyczynią się do aktywizacji środowisk zamieszkujących zdegradowane obszary, pomogą im ponownie integrować się i wyjść z przysłowiowych „czterech ścian”. W wyniku realizacji tych prac utworzone zostaną nowe miejsca integracji społecznej – plac zabaw (w centrum miasta obecnie nie ma placu zabaw dla dzieci, a mieszkańcy wspólnoty mieszkaniowej znajdującej się w pobliżu rewitalizowanych uliczek wystąpili z inicjatywą, aby zamiast projektowanego parkingu utworzyć w tym miejscu plac zabaw dla dzieci), elementy małej architektury – ławki, kosze na śmieci. Dodatkowo zostanie przygotowana lista przedsięwzięć komplementarnych odnowy budynków znajdujących się w obszarze rewitalizowanym. Wszystkie te zabiegi będą prowadziły do zatrzymania i odwrócenia postępującej degradacji otoczenia i podniesienia jakości życia społeczeństwa lokalnego, a wśród osób zamieszkujących te tereny, do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym czy integracji ze społeczeństwem.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020, w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację:

1. Prowadzenie Centrum Aktywności Społeczno - Zawodowej w Lubawie (PI 9i), wartość projektu 1.100.000,00 zł.
2. Klubu Integracji Społecznej w Lubawie (PI 9i), wartość projektu 200.000,00 zł.
3. Rewitalizacja centrum – utworzenie centrum aktywności społecznej na Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie (PI 9b), wartość projektu 18.400.000,00 zł.
4. Rewitalizacja centrum – drogi dojazdowe do Centrum Aktywności Społecznej i komunikacja wewnątrz Starego Miasta (PI 9b) wartość projektu 5.000.000,00 zł.

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Projekty te mają na celu: podniesienie jakości i skuteczności usług socjalnych, aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno – zawodowej, przeciwdziałanie degradacji znaczenia miasta Lubawa na tle województwa i innych ośrodków, w tym sieci Cittaslow, lepszą jakość życia społeczności zamieszkującej obszary problemowe, zachowanie, ochrona promowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego.
Zakładane efekty przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none">• Zwiększenie liczby nowych /przebudowanych/ przekształconych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach.• Zmniejszenie odsetka ludności korzystającej z pomocy społecznej oraz towarzyszący mu spadek bezrobocia.• Wzrost grupy osób podejmujących zatrudnienie (spośród osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym).• Wyjście osób ze sfery wykluczenia społecznego założenie na specjalnych warunkach przedsiębiorstwa społecznego i w ten sposób utworzenie miejsc pracy.
Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Miejska Lubawa
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Miejska Lubawa, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (koordynator), Miejski Ośrodek Kultury (koordynator),
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
Przygotowany został projekt koncepcyjny budowy budynku użyteczności publicznej na terenie ruin Zamku Biskupów Chełmińskich w Lubawie oraz części projektów budowlanych dla ulic wokół Starego Rynku.
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 24.700.000 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
-

Lista projektów rezerwowych

4.1. **Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia: Profilaktyka zdrowotna dzieci**

Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia– przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia: W

Lubawie występuje duża grupa rodzin ubogich, w których rodzice nie są w stanie zabezpieczyć swoim dzieciom dobrego startu w życie dorosłe, między innymi poprzez bezpieczeństwo zdrowia. Dotyczy to m.in. korzystania z płatnej profilaktyki, w tym płatnych szczepień i diagnostyki. Problem jest również bezpieczeństwo osób, w tym dzieci, które korzystając z usług podstawowej opieki zdrowotnej świadczonych przez Miejski Ośrodek Zdrowia w Lubawie. Obecnie na jego terenie nie ma wydzielonych miejsc parkingowych, a te które istnieją są нефункционалне i w dalece niewystarczającej ilości. Droga technologiczna, po której poruszają się m.in. karetki oraz pacjenci wymaga modernizacji - ułożona jest z płyt betonowych, które ze względu na wiek oraz wyeksploatowanie zaczynają pękać i przemieszczać się, a tym samym stają się niebezpieczne dla pojazdów i pacjentów poruszających się po tym ciągu). Ograniczona ilość miejsc parkingowych skutkuje pozostawianiem środków transportu na oddalonych od budynku ZOZ-u miejscach parkingowych, które wymuszają przejście przez ruchliwą drogę powiatową, po której poruszają się również pojazdy o masie do 8 ton, nieposiadającą sygnalizacji świetlnej. Dla osób starszych, schorowanych, niepełnosprawnych oraz rodziców z małymi dziećmi, którzy są w głównej mierze najczęstszymi odwiedzającymi ośrodek zdrowia, bariery te są dużą trudnością i ograniczają w sposób znaczny możliwość korzystania z podstawowej opieki leczniczej, jaką oferuje ośrodek zdrowia.

Założeniem „Programu profilaktyki zdrowia dzieci” będą działania skierowane na profilaktykę zdrowotną ukierunkowaną na najmłodszych mieszkańców Lubawy i okolic. Przewidziana została kontynuacja prowadzonych już w Lubawie akcji szczepienia dziewczynek (10-16 letnich) przeciwko rakowi szyjki macicy. Nowy gminny program szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy będzie kontynuacją zrealizowanego programu, a nawet rozszerzony o szczepienia profilaktyczne dla chłopców, którzy są nosicielami wirusa HPV odpowiedzialnego za raka szyjki macicy. Wyżej wymienione szczepionki znajdują się w „Programie Szczepień Ochronnych” Generalnego Inspektoratu Sanitarnego jako szczepienia zalecane, niefinansowane ze środków właściwego ministra zdrowia, stąd bardzo istotna jest

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

pomoc udzielana gorzej sytuowanym rodzicom przez władze samorządowe, które tym samym wpływają znacząco na poprawę stanu zdrowia mieszkańców. W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia zaplanowany został projekt polegający na kompleksowej modernizacji energetycznej budynku Miejskiego Ośrodka Zdrowia, w którym będą odbywały się szczepienia. Modernizacja ta polega na ociepleniu ścian, wymianę okien i drzwi, modernizację instalacji C.O. i wyposażenie budynku w instalację OZE.

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia niezbędna jest również przystosowanie dróg technologicznych znajdujących się na terenie Zakładu Opieki Zdrowotnej - Miejskiego Ośrodka Zdrowia. Zakład ten będzie w imieniu Gminy Miejskiej Lubawa wykonywał szczepienia wynikające z realizacji programów szczepień. Bezpieczny dojazd do budynku oraz możliwość bezkolizyjnego pozostawienia środka transportu pomoże i usprawni np. proces szczepienia dzieci, które muszą być dowieszone przez rodziców. Jednorazowo może na szczepienia dojeżdżać nawet po kilkadziesiąt dzieci w tym samym terminie. Ponadto w przypadku rozpoczęcia programu szczepień nie może on zakłócić realizowanych przez ośrodek zdrowia dotychczasowych zadań z zakresu leczenia podstawowego, a taki paraliż może mieć miejsce w przypadku masowych szczepień i konieczności dostania się do budynku Zakładu Opieki Zdrowotnej zwiększonej liczby osób.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację:

1. Program profilaktyki raka szyjki macicy (PI 9iv), wartość projektu 560.000,00 zł.
2. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej – budynek Miejskiego Ośrodka Zdrowia (PI 4c), wartość projektu 500.000,00 zł.
3. Modernizacja terenów przyległych do Miejskiego Ośrodka Zdrowia w Lubawie (PI 9b), wartość projektu 300.000,00 zł.

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia: Celem głównym jest również zmniejszenie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

liczby zachorowań na raka szyjki macicy oraz ukształtowanie właściwych nawyków higienicznych u nastoletnich dziewcząt i chłopców. Ponadto polepszy się jakość życia społeczności poprzez: poprawione zostanie bezpieczeństwo, ułatwiony dostęp do budynku oraz znacznej poprawie ulegną walory estetyczne terenu wokół Miejskiego Ośrodka Zdrowia, jak również wzrośnie efektywność energetyczna budynku użyteczności publicznej.

Zakładane efekty przedsięwzięcia:

- Ograniczenie istniejących nierówności w dostępie do usług zdrowotnych, podwyższenie standardu świadczonych usług – podniesienie świadomości wśród dziewcząt i chłopców, a także ich rodziców z zakresu raka szyjki macicy wywołanego przez wirus HPV pozwoli na wykształcenie właściwych nawyków higienicznych, które będą nastawione przede wszystkim na zapobieganiu chorobie w wieku dorosłym, a w efekcie zmniejszy koszt ponoszony na ich późniejsze leczenie.
- Poprawa warunków pracy oraz obniżeniu ulegnie zużycie energii pierwotnej w budynku użyteczności publicznej i zmniejszy się zapotrzebowanie na ciepło, a tym samym nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne.
- Poprawa bezpieczeństwa i uporządkowanie terenu wokół Miejskiego Ośrodka Zdrowia w Lubawie.

Beneficjent/Beneficjenci: Gmina Miejska Lubawa

Jednostka zarządzająca/koordynująca: Gmina Miejska Lubawa

Stan zaawansowania prac przygotowawczych: Od 2013 r. przygotowane są i wdrażane programy profilaktyczne z zakresu szczepień przeciwko rakowi szyjki macicy.

Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia: 2014-2020

Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia: 1.360.000,00 zł

Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia: EFRR, EFS, środki własne

2. **Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia:** Rewitalizacja wybranych obszarów w Lubawie

Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia:

Kolejnym ważnym problemem w życiu społecznym Lubawy jest wykluczenie społeczne osób psychicznie chorych i upośledzonych umysłowo, nie wymagających leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej. Jeszcze do niedawna osoby te znajdowały się na marginesie społeczeństwa, nie uczestniczyły w żaden sposób w życiu społecznym i kulturalnym, a bardzo często nie opuszczały nawet swoich mieszkań. Problem opieki nad tymi osobami spoczywał w dużej mierze na ich rodzinach i opiekunach, które lepiej lub gorzej próbowały radzić sobie z przystosowaniem swoich podopiecznych do życia codziennego. Pomocą dla osób wykluczonych i ich rodzin stały się tworzone przez jednostki samorządu terytorialnego środowiskowe domy samopomocy. Celem tych placówek jest odpowiednie wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez zmianę świadomości społeczeństwa, a co najważniejsze poprzez pomoc samym wykluczonym w procesie socjalizacji. Jedną z form pomocy i wsparcia uczestników i ich rodzin/opiekunów oraz kompensowania niepełnosprawności w sferze zdrowia psychicznego jest terapia ruchowa w tym: zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja. Aby móc realizować tę formę pomocy, potrzebne jest odpowiednie zaplecze sportowo - rekreacyjne, którym obecnie Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubawie nie dysponuje. Dzisiejszy teren wokół ŚDS jest niezagospodarowany, posiada nieutwardzone alejki i tylko kilka elementów małej architektury (ławek i koszy). W budynku ŚDS znajdują się pomieszczenia niezagospodarowane, które po remoncie mogłyby zostać dostosowane do potrzeb aktywizacji jego podopiecznych. Ściany budynku zostały ocieplone, ale wymaga on wymiany stolarki drzwiowej, modernizację C.O. oraz wyposażenia w instalację OZE. Oprócz terapii ruchowej podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy zostaną objęci nieodpłatnymi warsztatami mającymi na celu podjęcie przez nich zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy. Warsztaty te przewidują m.in naukę tradycyjnych umiejętności – rękodzieła, które oprócz promowania talentów osób niepełnosprawnych, ich zainteresowań i pasji twórczych w znaczący sposób przyczyni się do ich rehabilitacji społecznej i zawodowej.

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia Gmina Miejska Lubawa planuje zrealizować następujące zadania:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

1. Organizacja warsztatów i działań edukacyjno-zawodowych podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubawie.
2. Zagospodarowanie budynku i terenów na cele dydaktyczne i rehabilitacyjne osób wykluczonych – Środowiskowego Domu Samopomocy.
3. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Projekt pn. „Organizacja warsztatów i działań edukacyjno-zawodowych podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubawie”, polegać będzie na organizowaniu warsztatów edukacyjno-zawodowych dla podopiecznych ŚDS w Lubawie. W ramach zadania zorganizowane zostanie cykl warsztatów przygotowujących podopiecznych ŚDS do podjęcia przez nich zatrudnienia w warunkach pracy chronionej.

Bez odpowiedniej infrastruktury technicznej umożliwiającej aktywność fizyczną mieszkańców Lubawy walka z problemami społecznymi takimi, jak otyłość wśród dzieci i młodzieży, sprawność ruchowa osób starszych, czy terapia ruchowa osób niepełnosprawnych umysłowo będzie w znacznym stopniu niemożliwa.

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia przewidziany zostały projekt dotyczący zagospodarowania terenów na cele dydaktyczne i rehabilitacyjne osób wykluczonych – Środowiskowego Domu Samopomocy, mający na celu pomoc osobom zależnym (niepełnosprawnym) w procesie usamodzielnienia się tak, aby mogły prowadzić samodzielne i niezależne życie we własnym środowisku. Projekt ten jest uzupełnieniem rewitalizacji obszaru „Łazienki Lubawskie”. Przewidziana została adaptacja terenów przy warsztatach w m.in. boisko do gry koszykówkę, elementy małej architektury – ławki, kosze, ganki, ścieżki dydaktyczne, zagospodarowanie terenu zielenią, utworzenie placu sportowo – rekreacyjnego (zewnątrzna siłownia). Szacowana powierzchnia obszaru realizacji zadania to 6735m². W ramach tego zadania przewidziany został również remont i adaptacja części budynku z wykorzystaniem pomieszczeń na warsztaty i rehabilitację. Ww. działania pomogłyby w integracji oraz aktywizacji społecznej osób wykluczonych – niepełnosprawnych korzystających z środowiskowego domu samopomocy.

Uzupełnieniem tego projektu będzie kompleksowa modernizacja energetyczna budynku – siedziby, w którym mieści się Środowiskowy Dom Samopomocy poprzez wymianę drzwi, modernizację instalacji C.O. i wyposażenie budynku w

instalację OZE.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację:

- Organizacja warsztatów i działań edukacyjno-zawodowych podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubawie. (PI 9i), wartość projektu 400.000,00 zł.
- Zagospodarowanie budynku i terenów na cele dydaktyczne i rehabilitacyjne osób wykluczonych – Środowiskowego Domu Samopomocy (PI 9b), wartość projektu 500.000,00 zł.
- Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej – Środowiskowy Dom Samopomocy(PI 4c), wartość projektu 600.000,00 zł.

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia: Projekty te mają na celu: zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, poprawa jakości obszarów zdegradowanych.

Zakładane efekty przedsięwzięcia:

W wyniku realizacji projektów podwyższeniu ulegnie standard świadczonych usług przez ŚDS, podniesienie samodzielności osób niepełnosprawnych umysłowo, zmniejszy się ilość osób objętych pomocą społeczną, obniżeniu ulegnie zużycie energii pierwotnej w budynku użyteczności publicznej i zmniejszy się zapotrzebowanie na ciepło, a tym samym nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Ponadto zwiększeniu ulegnie liczba przebudowanych/przekształconych obiektów infrastruktury zlokalizowanej na zrewitalizowanym obszarze.

Beneficjent/Beneficjenci: Gmina Miejska Lubawa

Jednostka zarządzająca/koordynująca: Gmina Miejska Lubawa

Stan zaawansowania prac przygotowawczych: -

Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia: 2014-2020

Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia: 1.500.000,00 zł

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia: EFRR, EFS, środki własne

Lokalizacja
Nidzica
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Nidzica razem aktywnie
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Przez lata rozwój Nidzicy był w znacznym stopniu uzależniony od kondycji istniejących państwowych zakładów pracy takich jak: „Fabryka Mebli”, „Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych”, „Fabryka Aparatury Rentgenowskiej Urządzeń Medycznych”, „Państwowy Ośrodek Maszynowy”, „Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego”. Zmiany gospodarcze początku lat 90-tych, związane z wprowadzeniem gospodarki wolnorynkowej odbiły się niekorzystnie na sytuacji naszego miasta. W ciągu kilku lat większość zakładów upadła, a te sprywatyzowane znacznie zmniejszyły liczbę pracowników. W międzyczasie powstawały i zamykały się też większe i mniejsze zakłady. Przykładem mogą być: Spółdzielnia Mleczarska „OSTROŁĘKA” Zakład Produkcyjny w Nidzicy, "IZOLACJA" SPÓŁKA AKCYJNA, zakład meblarski "WIÓREK" B.GRZEBSKA, J.GRZEBSKI, które zredukowały liczbę pracowników z ponad 3000 do 700. Liczne zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładów pracy odbiły się negatywnie na lokalnym rynku pracy, co w konsekwencji doprowadziło do zaistnienia negatywnych skutków społecznych. Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy w roku 2012 ze świadczeń MOPS w całym mieście Nidzica korzystało 1139 osób, z czego 756 (66%) z obszaru rewitalizowanego oznaczonego jako Obszar I. Ponadto wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy na dzień 31.12.2012r. zamieszkałych bezrobotnych na terenie miasta Nidzica były 893 osoby, z czego na Obszarze rewitalizowanym I były 492 osoby, co daje 55% wszystkich bezrobotnych. Stopa bezrobocia wynosi obecnie 23,2%. Tak wysokie bezrobocie niesie za sobą niebezpieczeństwo marginalizacji społecznej, co w połączeniu z niskim wykształceniem rodzi określone postawy ludzi – znaczne osłabienie więzi społecznych, niski stopień aktywności mieszkańców i ich identyfikowanie się z miastem, a także może być przyczyną odpływu najbardziej mobilnych i wykształconych osób do większych miast.</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Występowania negatywnych zjawisk społecznych, w głównej mierze na terenach objętych rewitalizacją prowadzi do:

- dużego bezrobocia,
- niskiej aktywności gospodarczej
- niskiej aktywności zawodowej

To w konsekwencji prowadzi do występowania zjawisk patologii społecznej związanej z szarą strefą uzyskiwania nieopodatkowanych dochodów oraz przestępczością. Ponadto dochodzi do osłabienia więzi społecznych w stosunkach międzyludzkich, zachwiania społecznej kontroli zachowań ludzi i ich poczucia dobra i zła. Brak zajęcia w czasie wolnym prowadzi do wzrostu konfliktów wewnątrzrodzinnych i problemów wychowawczych z dziećmi. Przy braku zaspokojenia potrzeb wzrasta frustracja społeczna czego skutkiem jest z jednej strony agresja, przestępczość, przemoc domowa a z drugiej uczucie bezsilności, braku wpływu na własne życie, zaburzenia psychiczne i depresja. Przy braku pracy w środowiskach zagrożonych bezrobociem narasta zjawisko patologii społecznych, dysfunkcji w rodzinach, problemy wychowawcze, przestępczość nieletnich, problemy z uzależnieniami, powielania negatywnych wzorców.

Realizacja projektu umożliwi nie tylko ograniczenie negatywnych skutków społecznych długotrwałego bezrobocia, ale również przyczyni się do podniesienia atrakcyjności zrewitalizowanych terenów i obiektów w oczach mieszkańców i przedsiębiorców. Działania te umożliwią tworzenie nowych miejsc pracy i organizację wydarzeń mających na celu integrację społeczną.

Miasta Warmii i Mazur - z powodów zaszczości historycznych i przez obecny brak środków oraz problemy własnościowe – są zaniedbane i zdegradowane. Problemy widoczne w miastach mają charakter przestrzenny, społeczny i gospodarczy, zatem powinny być obejmowane przemyślanymi i kompleksowymi programami rewitalizacji. Szczególnie zauważalna jest degradacja przestrzeni publicznej. Tradycyjna przestrzeń publiczna to centrum miasta, jego obszar kulturowy a więc ulice ze sklepami, place, liczne wydarzenia. Przestrzeń publiczna jest sferą, w której każdy mieszkaniec miasta może się czuć swobodnie. Ulice, place, także miejskie parki powinny być własnością wszystkich obywateli miasta. Przestrzeń publiczna miast, poza dość nielicznymi wyjątkami, jest mało atrakcyjna ze względu na brak walorów estetycznych i zaniedbanie oraz niewielki zakres oferowanych atrakcji. Degradacja tej przestrzeni sprawia, że przestaje pełnić ona swoje funkcje społeczne – przestaje być centrum życia społecznego, integracji społecznej, przedsiębiorczości i miejscem

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rekreacji. To z kolei sprzyja alienacji mieszkańców tego obszaru, osłabieniem więzi społecznych, niską partycypacją społeczną i niskim poziomem aktywności zawodowej.

Jednocześnie zabudowa, walory historyczne i funkcjonalne śródmieść charakteryzuje duży indywidualizm. Czynniki lokalności i lokalnej specyfiki utrwalonej w układach urbanistycznych i obiektach historycznych, w zwyczajach, stanowią szansę skutecznego wdrażania rewitalizacji. W tym kontekście nabiera znaczenia odnowa zabytkowej, historycznej miejskiej przestrzeni publicznej, wprowadzanie nowych jej funkcji, jakości i estetyki zgodnie z filozofią miasteczek Cittaslow czyli miejsc dobrej jakości życia w tempie nieco wolniejszym niż w dużych ośrodkach miejskich.

Brak reprezentacyjnych przestrzeni w centrum miasta, przestrzeni zachęcającej do przebywania, integracji mieszkańców, organizowania wydarzeń kulturalnych wpływa negatywnie na jakość życia w mieście i osłabia poczucie przynależności do miejsca zamieszkania, co w dużej mierze wpływa na decyzję o migracji młodej części społeczności Nidzicy. Młodzi mieszkańcy miasta po wyjeździe na studia rzadko decydują się więc na powrót, co powoduje odpływ wykształconej i przedsiębiorczej części społeczeństwa i znaczne obniżenie potencjału oferowanego na lokalnym rynku pracy.

Zintegrowane przedsięwzięcie dotyczy priorytetowego obszaru w mieście zarówno z punktu widzenia problematyki rewitalizacji jak i rozwoju gospodarczego. Obejmuje ok 12,5 ha w śródmiejskiej części miasta. Dzięki realizacji projektu z pewnością podniesie się jakość życia mieszkańców, poprzez zwiększenie dostępności do obiektów kulturalnych i miejsc publicznych, które przejdą gruntowne remonty oraz rekreacyjnych, poprzez budowę nowoczesnej infrastruktury oraz rewitalizację zespołu parkowo – zamkowego. Dodatkowo inwestycje realizowane w ramach projektu znacznie wpłyną na zwiększenie jakości usług, a co za tym idzie umożliwią rozwój tych dziedzin gospodarki, co powinno wpłynąć na stopniowy wzrost zatrudnienia w tych sektorach. Realizacja projektu spowoduje poprawę warunków dla rozwoju miasta Nidzica. Dzięki jego realizacji zwiększy się potencjał inwestycyjny miasta. Przyczyni się również do zaspokojenia potrzeb lokalnej i regionalnej społeczności. Z rezultatów projektu skorzystają mieszkańcy miasta, turyści oraz partnerzy z kraju i zza granicy. Będzie to miało bardzo duże znaczenie dla wzrostu aktywności społecznej oraz dla przywrócenia obszarom rewitalizowanym możliwości

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

sprawnego działania poprzez zmianę struktury terenów, przywrócenie i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację przestrzeni i jej jakościową zmianę. Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy w roku 2012 ze świadczeń MOPS w całym mieście Nidzica korzystało 1139 osób, z czego aż 66 % z obszaru rewitalizowanego oznaczonego jako Obszar I. Dlatego też kluczowym w perspektywie ograniczania wykluczenia społecznego jest kompleksowa interwencja w centrum miasta służąca przewyższeniu sytuacji kryzysowej. Interwencja ta ma służyć aktywizacji społeczno – zawodowej, ożywieniu gospodarczemu oraz wykorzystaniu istniejącego potencjału społecznego. W trakcie prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji wśród mieszkańców przeprowadzono badania ankietowe. W ankiecie respondenci wskazywali obszar funkcjonowania miasta, który wg nich jest najbardziej zaniedbany. W ten sposób zidentyfikowano obszary potrzebujące pilnej interwencji co zostało potwierdzone danymi statystycznymi i odpowiednimi wskaźnikami. Ankietowani mieszkańcy wskazali trzy główne problemy z jakimi należy zmierzyć się w pierwszej kolejności:

- zły stan dróg i chodników,
- rynek pracy,
- potrzeba ożywienia gospodarczego.

Z powyższego wynika, iż mieszkańcy zauważają wiele problemów Miasta i są to problemy różnego rodzaju. Najczęściej jako główne problemy wymieniano: bezrobocie (16 wskazań), zły stan dróg (9 wskazań) i brak inwestorów (8 wskazań), zły stan służby zdrowia/słaba opieka medyczna (6 wskazań). Pięciokrotnie wskazano: brak miejsc pracy dla kobiet oraz słaby rozwój turystyki. Z powyższych odpowiedzi wynika, iż problemy, które najbardziej dotyczą mieszkańców są natury społecznej.

W związku z tym aby sprostać oczekiwaniom mieszkańców oraz zapobiec negatywnym zjawiskom społecznym zaplanowano szereg działań aktywizacyjnych.

1. Organizacja warsztatów i działań edukacyjnych, zawodowych, społecznych oraz zdrowotnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu rewitalizowanego.

Wg danych Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy na dzień 31.12.2012 r. zamieszkałych bezrobotnych na terenie miasta Nidzica były 893 osoby, z czego na Obszarze rewitalizowanym I były 492 osoby, co daje 55% wszystkich bezrobotnych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Ponadto według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nidzicy w 2012 r. ze świadczeń MOPS w całym mieście Nidzica korzystało 1139 osób, z czego 756 (66%) z obszaru rewitalizowanego oznaczonego jako Obszar I.

Celem głównym projektu jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Cele szczegółowe realizowanego projektu to: wzrost poczucia własnej wartości, podniesienie samooceny, podniesienie kwalifikacji zawodowych, zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy. Projekt będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Nidzickim Ośrodkiem Kultury.

Działania w ramach projektu:

1. instrument aktywizacji społecznej – warsztaty psychologiczne mające na celu zwiększenie poczucia własnej wartości, skuteczności w prezentowaniu własnej wiedzy i doświadczenia, trening kompetencji i umiejętności społecznych.
2. instrument aktywizacji edukacyjnej – kursy i szkolenia zawodowe według indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym z zakresu rękodzieła; zajęcia animacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
3. instrument aktywizacji zawodowej – warsztaty z doradztwa zawodowego, które mają na celu określenie słabych i mocnych stron uczestników projektu, wskazanie kierunków poszukiwania zatrudnienia odpowiadającego określonym predyspozycjom, zdobycie umiejętności aplikowania i przygotowywania się do rozmów kwalifikacyjnych, sporządzanie podania o przyjęcie do pracy, CV;

Ponadto w ramach projektu zostanie powołany Promotor organizacji pozarządowych – osoba odpowiedzialna za wspieranie organizacji pozarządowych w Nidzicy oraz koordynowanie ich współpracy z gminnymi jednostkami. Promotor organizacji pozarządowych będzie miał swoją siedzibę w Ratuszu Miejskim. Jego zadaniem będzie wykorzystanie i rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych, tak aby ich oferta stanowiła uzupełnienie działań integracyjnych na rzecz osób wykluczonych, które będą realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Nidzicki Ośrodek Kultury, który ma swoją siedzibę w nidzickim zamku. Promotor będzie pomagał organizacjom w pozyskiwaniu środków, organizacji wydarzeń i działalności, udostępnianiu sal zamkowych na prowadzenie działalności.

Działania w ramach projektu będą organizowane na zamku oraz nad Jeziorkiem

Miejskim, a nabyte umiejętności przez uczestników będą mogły być wykorzystane np. przy pracach porządkowych na drogach, na rynku czy wokół nabrzeża i parku przy Jeziorku Miejskim (animacja zajęć). Ponadto nabyte umiejętności rękodzielnicze będą dawały możliwość sprzedaży swoich wyrobów na utworzonych w ramach projektu przenośnych stanowiskach w parku przy Jeziorku Miejskim czy na wyznaczonych miejscach handlowo – usługowych na Placu Wolności (rynku) w Nidzicy. Dodatkowo w ramach działań planowane jest przeszkolenie i zatrudnienie animatora do prowadzenia nad Jeziorkiem Miejskim zajęć animacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, z zakresu: sportów wodnych, zajęć fitness, nordic walking itp. Ponadto ze względów bezpieczeństwa planuje się zatrudnienie ratownika wodnego.

2. Przebudowa parku nad jeziorkiem w Nidzicy

W ramach projektu planuje się przebudowę terenów zielonych wokół Jeziorka Miejskiego, a w szczególności: urządzenie zewnętrznego parku fitness, przebudowę oświetlenia terenu od strony wschodniej zbiornika, przebudowę przyłącza do szafki energetycznej na potrzeby imprez okolicznościowych (w obecnym stanie jest niewystarczająca do zaspokojenia potrzeb organizacji dużej imprezy) oraz budowę przenośnych stanowisk handlu lokalnego. Ponadto w ramach projektu planuje się adaptację istniejącego „grzybka” na nieodpłatne cele użytkowe m.in. do prowadzenia działalności gastronomicznej. Projekt dotyczy również wykorzystania lokalnych zasobów przyrodniczych poprzez zagospodarowanie przestrzeni na cele rekreacyjno- rehabilitacyjne. Tereny bezpośrednio przylegające do Jeziorka Miejskiego to miejsce spotkań mieszkańców i realizacji wielu imprez integracyjno - rekreacyjnych i kulturalnych, w tym najważniejszych dla miasta jak Dożynki Gminne i Dni Nidzicy. Teren od lat nie modernizowany wymaga w tym momencie szeregu prac, które przywrócą mu odpowiedni stan. W ramach prac planowane jest zagospodarowanie placu pod organizację dużych wydarzeń artystycznych, wraz z budową muszli koncertowej oraz stworzenie przestrzeni parkowej ze ścieżkami dydaktycznymi, ekologicznymi oraz trasami przystosowanymi do uprawiania sportów takich jak: nordic walking czy jogging.

Na obszarze przyległym do terenów jeziorka miejskiego znajduje się Zespół Opieki Zdrowotnej, z oddziałem rehabilitacyjnym, który wykorzystywałby tereny zrewitalizowane na potrzeby rehabilitacji pacjentów nidzickiego szpitala.

Jednym z podstawowych zadań dotyczących eliminowania wykluczenia społecznego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

jest stworzenie warunków do rozwoju, nie tylko w sferze ekonomicznej, ale również, a może przede wszystkim rekreacyjno - kulturalnej. Liczne place zabaw i miejsca odpoczynku w mieście i gminie mogą wpływać pozytywnie na rozwój życia rodzinnego. Miejsca takie są alternatywą nie tylko dla ludzi młodych, ale całych rodzin, które mają gdzie spędzać wspólnie czas wolny. A takich miejsc w obszarze rewitalizowanym I niestety brakuje. Dlatego też niezbędne jest stworzenie takiego miejsca, które wpłynie pozytywnie na rozwój i zaktywizuje mieszkańców obszaru rewitalizowanego. Realizacja projektu pozwoli również zaktywizować osoby starsze i niepełnosprawne, które będą miały możliwość aktywnego spędzenia czasu wolnego. Z prośbą o przebudowę/modernizację parku wokół jeziora zwróciła się nieformalna grupa zrzeszająca miłośników Street Workout-u, która wniosła o uwzględnienie możliwości zamontowania nad Jeziorkiem Miejskim w Nidzicy urządzeń do ćwiczeń siłowych, aby jak największa rzesza mieszkańców Nidzicy mogła aktywnie spędzać wolny czas.

Zakres rzeczowy zadania:

- urządzenie alejki z urządzeniami fitness
- budowa parkingów w formie zatok parkingowych od alei Wojska Polskiego w ilości 17 miejsc postojowych
- przebudowa istniejącego ogrodzenia parku
- budowa z przebudową oświetlenia parku
- budowa przyłącza elektroenergetycznego
- budowa muszli koncertowej
- budowa z przebudową alejek w obrębie terenów zielonych w sąsiedztwie parku przy Jeziorku
- budowa oświetlenia w obrębie terenów zielonych w sąsiedztwie parku przy Jeziorku

3. Zagospodarowanie nabrzeża jeziora miejskiego w Nidzicy

W ramach projektu planuje się zagospodarowanie nabrzeża jeziora miejskiego wraz z zagospodarowaniem terenu wokół zbiornika. W ramach realizacji zadania planuje się przygotowanie podłoża pod budowę promenady z drewna syntetycznego na palach pełniącej funkcję ciągu pieszego. Ponadto planowana jest budowa kładek drewnianych dla pieszych przez rów melioracyjny od strony wschodniej. Planowane

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

prace obejmują również teren wokół jeziora m.in. w zakresie: odwodnienia istniejącego placu zabaw.

Z prośbą o przebudowę/modernizację Jeziora Miejskiego zwrócił się w imieniu wędkarzy i mieszkańców uczestniczących w imprezach i festynach organizowanych w tym miejscu m. in. Polski Związek Wędkarski koło w Nidzicy.

Dzięki tej inwestycji planuje się przywrócenie Jezioru Miejskiemu funkcji, którą spełniał przed II wojną światową- miejsca spotkań i wypoczynku mieszkańców Nidzicy. Nie tylko w samym mieście, ale również w bezpośredniej okolicy brakuje miejsc, gdzie mieszkańcy Nidzicy mogliby korzystać z takich możliwości aktywnego wypoczynku, jak sporty wodne czy nording woking.

Dlatego w ramach realizacji zadania, oprócz samego zagospodarowania planuje się wykształcenie i zatrudnienie animatorów (w ramach instrumentu aktywizacji edukacyjnej), którzy prowadziliby dla najmłodszych mieszkańców Nidzicy m.in.: szkółkę pływania oraz zajęcia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem infrastruktury, takiej jak: zbiornik wodny, plac zabaw, urządzenia fitness, ścieżki dydaktyczne, muszla koncertowa.

Zakres rzeczowy zadania:

- budowa promenady z drewna syntetycznego na palach pełniącej funkcję ciągu pieszego
- budowa ścieżek pieszych żwirowych w kierunku w terenów zielonych będących uzupełnieniem zieleni parkowej .
- budowa dwóch kładek z drewna syntetycznego na palach z obustronnymi balustradami nad istniejącym rowem
- budowa drenażu odwadniającego plac zabaw zlokalizowany w obrębie parku

4. Rewitalizacja centrum miasta

W ramach projektu planuje się częściowe lub całkowite przeniesienie ruchu drogowego poza obręb rynku i poprowadzenie go równoległą ulicą Murarską (wykonanie nawierzchni kamiennej wraz z odwodnieniem, oświetleniem, budowie chodników z kostki betonowej), która posłuży również do obsługi obiektów handlowo-usługowych zlokalizowanych na terenach przyległych, a ta będzie niemożliwa w przypadku ograniczenia ruchu kołowego w rynku. Ponadto dzięki takiemu rozwiązaniu ułatwi się dostęp przedsiębiorców do obiektów znajdujących się w rynku

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

i umożliwi tworzenie nowych punktów handlowo- usługowych. Na terenie rynku planuje się wykonanie badań archeologicznych wraz z wykonaniem odkrywki archeologicznej, budowę fontanny, przebudowę nawierzchni (przełożenie kostki granitowej lub wykonanie z innego materiału zgodnie z projektem), wykonanie oświetlenia, małej architektury, galerii ulicznej, wyznaczenie miejsc parkingowych oraz przenośnych miejsc handlowo – usługowych, dostosowanych do handlu typu flohmarkt (nazwa potoczna- „Pchli Targ”).

W ramach zagospodarowania piwnicy ratusza planuje się stworzenie m.in.: sali ekspozycyjnej, izby pamięci, sali konferencyjnej oraz pomieszczeń przeznaczonych dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.

W efekcie realizacji projektu zostaną stworzone możliwości do powstania nowych miejsc pracy związanych z prowadzeniem drobnego handlu oraz utrzymaniem czystości i porządku chodników, placu oraz pasów zieleni. Projekt przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Nidzicy oraz zapewni skuteczne pełnienie przez miasto funkcji regionalnego ośrodka metropolitalnego.

Dzięki realizacji projektu nastąpi poprawa estetyki rewitalizowanego terenu, co będzie miało wpływ na jakość życia mieszkańców. Placowi zostanie przywrócona jego pierwotna forma i funkcja. Ograniczony zostanie ruch samochodowy, dzięki czemu Rynek nabierze charakteru miejsca spotkań i spacerów nie tylko mieszkańców, ale także turystów. Te działania wpisują się w ideę Cittaslow, miasteczek dobrego życia, gdzie największy nacisk kierowany jest na jakość życia. Nastąpi zahamowanie zjawiska degradacji obszaru Śródmieścia, zwiększy się potencjał kulturalny i turystyczny miasta poprzez nadanie obiektom i terenom nowych funkcji społeczno-kulturalnych i turystycznych. Pobudzona zostanie aktywność oraz nastąpi stymulowanie współpracy środowiska lokalnego na rzecz przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego niektórych grup społecznych oraz zahamowanie procesu marginalizacji ekonomicznej i społecznej rewitalizowanego obszaru. Ponadto zwiększy się atrakcyjność miasta oraz nastąpi ożywienie gospodarcze i kulturalne Śródmieścia.

Zakres rzeczowy zadania:

Przebudowa i remont ze zmianą sposobu użytkowania ratusza miejskiego w Nidzicy

- Wymiana i wzmocnienie elementów konstrukcyjnych stropu i ścian piwnic

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

(bryła główna i skrzydło zach.),

- Przebudowa pomieszczeń w kondygnacji podziemnej na izbę pamięci wraz z pomieszczeniami sąsiednimi (towarzyszącymi),
- Przebudowa pomieszczeń w kondygnacji podziemnej na salę ekspozycyjną bez wyposażenia sali. Przebudowa pomieszczeń komunikacyjnych przed salą ekspozycyjną,
- Przebudowa i remont pomieszczeń przyziemia w skrzydle zachodnim budynku. Remont w.c. i przedsionka w przyziemiu skrzydła zachodniego budynku,
- Przebudowa i remont w.c. w kondygnacji podziemnej budynku (bryła główna),
- Instalacje wod.-kan. w sanitariatach i pomieszczeniach socjalnych w kondygnacji podziemnej,
- Instalacje wod.-kan. w sanitariatach w przyziemiu skrzydła zachodniego budynku,
- Przebudowa i remont dziedzińca budynku,
- Wymiana stolarki drzwiowej wewnętrznej do pomieszczeń biurowych,
- Wymiana podłóg,
- Remont poddasza bryły północnej,
- Montaż systemu sygnalizacji pożaru i oddymiania,
- Montaż wentylacji i klimatyzacji sali konferencyjnej,
- Montaż platform przyschodowych na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Budowa drogi (ulicy Murarskiej) w Nidzicy wraz z odwodnieniem, oświetleniem ulicznym i przebudową urządzeń infrastruktury technicznej

Budowa drogi (ulicy) stanowiącej łącznik ulicy Ratuszowej z ulicą Jagiełły. Będzie to ciąg pieszo - jezdny o przekroju ulicznym służący do obsługi obiektów handlowo-usługowych położonych na terenach przyległych, która obejmuje:

1. budowę nawierzchni jezdni i zjazdu z kamienia,
2. wykonanie chodnika z płyt kamiennych i kamienia,
3. uczytelnienie murów obronnych kamieniem polnym,
4. budowę odwodnienia terenu,
5. budowę oświetlenia ulicznego,
6. przebudowę urządzeń infrastruktury technicznej.

Przebudowa Rynku (Placu Wolności) w centrum Nidzicy

- 1) przebudowa nawierzchni z kostki kamiennej (budowa dróg manewrowych, dojazdowych i stanowisk postojowych),
- 2) wykonanie ciągów pieszych z płyt kamiennych i kostki kamiennej,
- 3) budowę odwodnienia terenu,
- 4) budowę oświetlenia ulicznego,
- 5) przebudowę urządzeń infrastruktury technicznej,
- 6) budowa obiektów małej architektury (np.: fontanny,)

5. Przebudowa zamku w Nidzicy

Przedmiotem projektu jest m.in. modernizacja i dostosowanie ciągu pieszego na zamek dla osób niepełnosprawnych oraz modernizacja obiektu zabytkowego zamku i jego pomieszczeń w celu dostosowania go dla potrzeb podmiotów prowadzących działalność kulturalno – społeczną.

Zamek służy za miejskie centrum biznesu, kultury i rozrywki. Mieszczą się w nim: Sale Wystawowe Ziemi Nidzickiej, Nidzicki Ośrodek Kultury, Informacja Turystyczna, Bractwo Rycerskie Komturii Nidzickiej, Pracownia Artystyczna, Galeria Autorska Hieronima Skurpskiego, Galeria Sztuki, Punkt Inicjatyw Społecznych i Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna oraz sale wystawiennicze.

Zamek w Nidzicy wybudowany przez Zakon Krzyżacki w XIV w. Obiekt w czasie działań wojennych (szczególnie podczas I i II Wojny Światowej) częściowo spalony i zniszczony pociskami artylerii, został odbudowany w latach 1962 - 1967 r. i ponownie przywrócony do użytkowania z myślą o krzewieniu kultury. W latach 1996 - 2001 część obiektu poddana została remontowi i modernizacji. Między innymi przebudowano część hotelową zamku, zaplecze kuchenne restauracji, pomieszczenia strychu nad salą rycerską zaadaptowano na salę widokową. Wykonano też remont dachów (wymianę pokrycia dachowego z dachówki) więź zamkowych oraz dachu bryły głównej. Częściowemu remontowi (przełożeniu i wymianie pojedynczych dachówek) poddano również dach skrzydła nad bramą wjazdową (pomiędzy wieżami). Przedmiotowy budynek objęty jest ochroną konserwatorską na podstawie art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zamek dzięki realizacji projektu będzie wykorzystany nie tylko jako miejskie centrum

biznesu, kultury i rozrywki.

Modernizacja pozwoli realizować, oprócz imprez kulturalnych, również wydarzenia społeczne, integracyjne, edukacyjne. Z pomieszczeń zamkowych, m.in. sali rycerskiej i sal wystawienniczych będą korzystać organizacje i stowarzyszenia takie jak: Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Nidzicy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Uniwersytet III Wieku, Związek Emerytów i Rencistów, Związek Niewidomych, Powiatowy Urząd Pracy. W ramach działań społecznych odbywać się będą cykliczne imprezy, takie jak: Targi Pracy, Dni Rodziny, Dzień Dobroczynności czy Dzień Integracji Społecznej. Z obiektów zamku skorzystają dzieci, młodzież i dorośli, którzy będą nieodpłatnie uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych, społecznych, warsztatach zajęciowych, spotkaniach integracyjnych.

Zamek sam w sobie jako obiekt zabytkowy jest atrakcją turystyczną licznie odwiedzaną przez zwiedzających.

Działania realizowane w ramach projektu służyć będą zachowaniu dziedzictwa kulturowego i rozwojowi zasobów kultury. Zorientowane będą na bardziej efektywne ich wykorzystanie z punktu widzenia rozwoju społeczno – gospodarczego, przede wszystkim poprzez przystosowanie instytucji do prowadzenia w nowoczesny sposób działalności kulturalnej i społecznej oraz wzrostu jakości i różnorodności oferty miasta Nidzica. Planuje się docelowo utworzenie nowych stanowisk pracy, co zaspokoi obsługę rozszerzonej działalności zamku. Dzięki realizacji projektu nastąpi zwiększenie dostępności obiektów kultury i dziedzictwa historycznego dla mieszkańców poprzez dostosowanie ciągu pieszego dla osób niepełnosprawnych oraz zamontowanie windy. Stworzone zostaną warunki do rozwoju instytucji kultury, organizacji pozarządowych oraz nastąpi poprawienie stanu technicznego i estetyki obiektu zabytkowego oraz rozwój bazy w mieście.

Zakres rzeczowy zadania:

1. Wykonanie zabezpieczeń przeciwpożarowych

2. Remont dachu zamku (połąc zachodnia wielkiego domu), remont dachu podzamcza wraz z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej i remontem elewacji

- ✓ remont dachu z wymianą pokrycia,
- ✓ wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- ✓ remont elewacji.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

3. Remont Sali rycerskiej, widokowej i wystawowej wraz z budową windy

- ✓ remont ścian i sufitów wraz z konserwacją średniowiecznych malowideł, wykuszu liturgicznego wraz z malowidłami średniowiecznymi, podłogi, oświetlenia i instalacji elektrycznej, stolarki okiennej i drzwiowej,
- ✓ wykonanie klimatyzacji,
- ✓ przebudowa sceny,
- ✓ budowa windy,
- ✓ remont centralnego ogrzewania,
- ✓ remont toalet do obsługi sali wraz z hollem i garderobą,
- ✓ wykonanie monitoringu,
- ✓ wymiana stolarki okiennej w sali widokowej i wystawowej

6. Remont wzgórza zamkowego.

- remont nawierzchni dziedzińca wraz z odwodnieniem i remontem studni, remont szyi bramnej,
- remont głównych schodów wraz z budową oświetlenia.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1. Przebudowa parku nad jeziorkiem w Nidzicy (PI 9b), wartość projektu 1.507.333,00 zł
2. Zagospodarowanie nabrzeża jeziorka miejskiego w Nidzicy (PI. 6c), wartość projektu 2.032.330,00 zł
3. Rewitalizacja centrum miasta (PI 9b), wartość projektu 9.377.575,00 zł
4. Przebudowa zamku w Nidzicy (PI 6c), wartość projektu 4.754.414,00 zł
5. Organizacja warsztatów i działań edukacyjnych, zawodowych, społecznych oraz zdrowotnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu rewitalizowanego (PI 9i), wartość projektu 700.000,00 zł

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Głównym celem projektu jest wykreowanie nowego, funkcjonalnego centrum miasta z wieloma przestrzeniami publicznymi oraz stworzenie możliwości rozwoju lokalnym przedsiębiorcom poprzez zagospodarowanie, a co za tym idzie większe udostępnienie przestrzeni publicznej na handel, gastronomię i usługi.

Zintegrowane przedsięwzięcie inwestycyjne ma na celu poprawę jakości obszarów problemowych dla włączenia społeczności je zamieszkujących. W ramach przedsięwzięcia zostaną przywrócone funkcje społeczne (w tym kulturalne, edukacyjne i rekreacyjne) zdegradowanych obszarów, zostaną przeprowadzone prace rewaloryzacyjne i modernizacyjne istniejącej zabudowy, podniesiona zostanie atrakcyjność społeczna oraz zostaną nadane walory funkcjonalne i estetyczne przestrzeniom publicznym z uwzględnieniem ich regionalnej tożsamości.

Zakładane efekty przedsięwzięcia

W ramach przedsięwzięcia planuje się przeprowadzić szereg działań szkoleniowych i warsztatowych dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących teren rewitalizowany, z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej i zawodowej. Dzięki tym działaniom, wykorzystując już istniejącą infrastrukturę oraz walory, Nidzica będzie miała szansę na rozwój sektora turystycznego i usługowo-handlowego, które mimo dogodnego położenia geograficznego miasta (zwanego Bramą na Warmię i Mazury) do tej pory nie miały możliwości być w pełni wykorzystywane. Działania realizowane w ramach zintegrowanych przedsięwzięć ukierunkują rozwój miasta, który wstępując do Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittaslow stawia na spokojny, zrównoważony rozwój w oparciu o tradycję, kontakt z naturą i dziedzictwo kulturowe. Utworzenie obszaru rozwojowego na terenie miasta Nidzica ułatwi zakładanie nowych przedsiębiorstw przez mieszkańców regionu. Wsparcie i rozwój turystyki powinny przede wszystkim przyczynić się do wzrostu konkurencyjności gospodarki, a następnie wzrostu aktywności społecznej. Rezultatem będzie również wzrost zainteresowania odwiedzających miejscami należącymi do dziedzictwa kulturalnego naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne. Dodatkowo działania rewitalizacyjne na tak dużym obszarze wpłyną na potrzebę zwiększenia zatrudnienia w spółce miejskiej zajmującej się utrzymaniem i konserwacją terenów publicznych.

Beneficjent/Beneficjenci

Gmina Nidzica/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nidzica

Jednostka zarządzająca/koordynująca

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Stan zaawansowania prac przygotowawczych
<ol style="list-style-type: none">4. Częściowa dokumentacja projektowa5. Operat wodno-prawny, pozwolenie wodno-prawne, Projekt budowlany wraz z pozwoleniem na budowę na przebudowę zbiornika.6. Opracowana koncepcja drogowo-przestrzenna przebudowy rynku w centrum Nidzica /Plac Wolności/, projekt budowlany wraz z pozwoleniem na budowę - ul. Murarska, projekt budowlany wraz z pozwoleniem na budowę - przebudowa i remont Ratusza7. W trakcie uzgadniania z Konserwatorem Zabytków, dokumentacja projektowa w realizacji.8. -
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2015-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 18.371.652,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
Przebudowa zbiornika wodnego w Nidzicy <ul style="list-style-type: none">• przebudowa zbiornika wraz przebudową mnicha i przepustu wypływowego, dla udrożnienia przepływu i poprawy jakości wody w zbiorniku. Dodatkowo projektuje się aerator dla zapewnienia równowagi biologicznej zbiornika.
Lokalizacja
Nowe Miasto Lubawskie
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Nowe Miasto Lubawskie miastem dobrego życia dzięki aktywnym mieszkańcom.
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Znaczna część mieszkańców przedmiotowego obszaru nie potrafi odnaleźć się w realiach dzisiejszej rzeczywistości, co przekłada na wysoki wskaźnik bezrobocia,

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

niski poziom zamożności oraz brak motywacji do podejmowania działań mających na celu poprawę jakości życia.

Jest grupa osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, którym brakuje zapobiegliwości, aspiracji edukacyjnych, którzy posiadają skłonności przestępcze i patologiczne.

Osoby wykluczone mają ograniczony dostęp do pewnych sfer życia społecznego oraz samorealizacji. W grupie największego ryzyka znajdują się dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych, bezrobotni, bezdomni, osoby starsze, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawni i chorzy.

Wśród działań, które mają istotny wpływ na poziom spójności społecznej można wymienić m.in.: pobudzanie wzrostu gospodarczego, tworzenie nowych miejsc pracy.

W walce z wykluczeniem potrzebne są również działania mające na celu aktywizację i integrację społeczeństwa.

Z uwagi na złożoność problemów, które dotyczą poszczególne osoby i całe grupy defaworyzowane, coraz ważniejsza staje się kompleksowa pomoc, polegająca na udzieleniu wsparcia wielowymiarowego, które nie koncentruje się wyłącznie na przywróceniu osoby wykluczonej społecznie do życia zawodowego, ale przede wszystkim na ponownym włączeniu jej do życia społecznego. Wsparcie łączące zarówno reintegrację społeczną, jak i uzyskanie zatrudnienia, jest dużo bardziej efektywne i trwałe. Aktywną integrację należy postrzegać jako nasze aktywne podejście proponujące wiele rozmaitych i nieszablonowych działań, obejmujących całokształt potencjału człowieka, a nie wyłącznie kwestię zatrudnienia.

Dla rozwoju kapitału ludzkiego ważne jest budowanie kompetencji poprzez edukację, ale równie ważne budowanie motywacji np. poprzez kontakt z kulturą. W czasach bardzo szybkiego dewaluowania się nabytej wiedzy coraz ważniejsza jest ta część kapitału ludzkiego, na którą składają się osobiste aspiracje, motywacja do wytrwałości, wiara we własne siły, wreszcie – ciekawość poznawcza. To od tej (motywacyjnej) części kapitału ludzkiego zależy, czy będziemy chcieli i umieli stale aktualizować jego część kompetencyjną. Dobra polityka kulturalna jest obszarem, który pomaga osobom wykluczonym społecznie w budowaniu poczucia sensowności własnego życia.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W ramach niniejszego ZPI planowane są działania obejmujące mieszkańców zdegradowanych obszarów, których celem jest zminimalizowanie negatywnych skutków występujących problemów społecznych poprzez aktywizację społeczną i zawodową społeczności wykluczonej, przywrócenie osłabionych lub nieistniejących więzi społecznych, odbudowę tożsamości lokalnej.

Planowane jest prowadzenie zajęć i warsztatów w ramach Klubu Integracji Społecznej znajdujący się w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w NML mających na celu aktywizację zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym wg. indywidualnej ścieżki zawodowej. W ramach tych działań przewiduje się m.in. naukę zawodów w ramach przywracania tzw. dziedzictwa gospodarczego, a także umożliwienie uzyskania umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do prac przy realizacji rewitalizacji (np. brukarze) i obsługi zrewitalizowanych obiektów (np. ogrodnicy, animatorzy kultury i aktywności fizycznej, przewodnicy turystyczni). MOPS nie dysponuje odpowiednią bazą lokalową do prowadzenia wskazanych zajęć. Planuje się korzystanie z pomieszczeń w budynku Miejskiego Centrum Kultury.

W ramach ZPI planowane są działania w zakresie aktywizacji społecznej skierowane dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, prowadzone przez Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim. Przewiduje się m.in. prowadzenie warsztatów rzeźbiarskich, plastycznych, muzycznych i tanecznych, organizację wystaw i jarmarków, organizację uroczystości patriotycznych, organizację wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, organizację zajęć i wydarzeń popularyzujących aktywność fizyczną. Realizacja tych działań planowana jest w oparciu o następujące obiekty:

- budynek Miejskiego Centrum Kultury przy ul. 19-go Stycznia,
- budynek dawnego kościoła ewangelickiego przy ul. Rynek,
- teren nowomiejskiego rynku,
- teren zieleni w dawnej fosie pn. Ogród Róż przy ul. 3-go Maja,
- Park Miejski przy ul. Narutowicza,
- tereny nabrzeżne rzeki Drwęcy w rejonie ul. Wodnej i Piastowskiej (projekt na liście rezerwowej),
- tereny po zlikwidowanej linii kolejowej relacji Brodnica-Iława (projekt na liście rezerwowej).

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W celu realizacji ZPI konieczna jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalnego powyższych obiektów.

Wymienione obiekty budowlane znajdują się obecnie w słabym stanie technicznym zatem wymagają przeprowadzenia prac w zakresie remontu i przebudowy. Dawny kościół ewangelicki wpisany jest do rejestru zabytków. Ponadto z uwagi na zbyt małe nakłady finansowe od wielu lat funkcjonalność pomieszczeń nie odpowiada dzisiejszym potrzebom społeczeństwa. Niemodernizowane od dziesięcioleci kino, dom kultury czy brak muzeum na odpowiednim poziomie nie zachęcają mieszkańców do korzystania i nie dają możliwości prowadzenia działań w zakresie aktywizacji społecznej.

Planowany remont i przebudowa budynku Miejskiego Centrum Kultury ma na celu utworzenie sali tanecznej, pomieszczeń dla kół zainteresowań, sal nauki gry na instrumentach, pracowni plastycznej i rzeźbiarskiej, sali wystawowej, odnowienia sali widowiskowej. Nowe pomieszczenia umożliwią prowadzenie działań miękkich w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej.

W odniesieniu do budynku dawnego kościoła ewangelickiego planowany jest remont dachu, odnowienie elewacji, modernizacja sali kinowej na salę widowiskowo-kinową wraz zakupem niezbędnego sprzętu, adaptacja pomieszczeń w celu powiększenia i poprawy funkcjonalności Centrum Informacji Turystycznej, utworzenia sali wystawienniczej wraz z kawiarnią, zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu do ekspozycji muzealiów. Odpowiedni stan wizualny i techniczny oraz nowa funkcjonalność tego budynku umożliwi prowadzenie przez MCK działań skierowanych do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Projekt przewiduje również odnowienie infrastruktury rynku nowomiejskiego z dostosowaniem w kierunku pełnienia nowych funkcji, tj. częściowe wyłączenie z ruchu pojazdów silnikowych, tereny przeznaczone pod ogródki gastronomiczne, infrastruktura wypoczynkowa.

Znajdująca się w strefie A – ul. Rynek wymaga przebudowy mającej na celu poprawę stanu technicznego, przywrócenie historycznego wyglądu oraz nadania nowej funkcjonalności. W związku z rewitalizacją inwestycyjną przestrzeni rynku nowomiejskiego, w kierunku poprawy warunków do prowadzenia działalności gospodarczej opartej o branżę gastronomiczną i turystyczną, przewiduje się również powstanie nowych miejsc pracy.

Odnowiona przestrzeń nowomiejskiego rynku pozwoli również na organizację

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

jarmarków wyrobów lokalnych oraz wydarzeń artystycznych dzięki którym wykorzystane zostaną umiejętności nabyte podczas zajęć i warsztatów organizowanych w budynku MCK.

Nowe zagospodarowanie nowomiejskiego rynku stworzy warunki do organizacji obchodów lokalnych uroczystości patriotycznych, które będą budowały poczucie tożsamości lokalnej oraz kształtowały patriotyczne postawy życiowe.

W ramach niniejszego projektu zintegrowanego planowane są również działania inwestycyjne mające na celu nadanie nowej jakości wizualnej i funkcjonalnej obecnie zdegradowanym przestrzeniom publicznym. Nowe tereny wypoczynkowe i rekreacyjne wpłyną poprawę warunków życia mieszkańców miasta zgodnie z ideą miast sieci Cittaslow.

Wymienione tereny ze względu na lokalizację, oraz znaczne walory estetyczno-widokowe posiadają duży potencjał do wykorzystania rekreacyjnego. Park Miejski oraz Ogród Róż posiadają bogatą przeszłość historyczną. W szczególności w okresie międzywojennym pełniły funkcję rekreacyjno-wypoczynkową przyciągając każdego dnia społeczeństwo Nowego Miasta Lubawskiego. Obecnie z uwagi na brak odpowiedniej infrastruktury są wykorzystywane przez mieszkańców obszaru rewitalizowanego sporadycznie.

Na terenie Parku Miejskiego planowana jest budowa ciągów komunikacyjnych utwardzonych, budowa oświetlenia ciągów komunikacyjnych, przygotowanie miejsca pod punkt gastronomiczny w zakresie niwelowania terenu, budowy drogi dojazdowej, sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej, budowa siłowni terenowej, budowa toru saneczkowego, budowa punktu widokowego, budowa drewnianych wiat rekreacyjnych, montaż plenerowych stołów do tenisa stołowego, montaż koszy i ławek, montaż systemu monitoringu wizyjnego.

Na terenie Ogrodu Róż planowane jest utwardzenie ciągów komunikacyjnych, odnowienie terenów zagospodarowanych zielenią, odnowienie ogrodzeń, wymiana i doposażenie

w ławki i kosze jak również budowa fontanny (obecnie brakuje takiego obiektu na terenie miasta).

Podobna sytuacja dotyczy nabrzeża rzeki Drwęcy. Z uwagi na obecny sposób zagospodarowania doliny rzeki Drwęcy, korzystanie z jej wyjątkowych walorów przyrodniczych jest bardzo ograniczone (rezerwat przyrody, obszar NATURA 2000).

Na tym terenie planowane jest utwardzenie ciągów komunikacyjnych, wymiana

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

i doposażenie w ławki i kosze, budowa punktu widokowego na dolinę rzeki Drwęcy, budowa drewnianej wiaty rekreacyjnej, montaż tablic informacyjnych dot. walorów przyrodniczych rzeki Drwęcy.

Na podstawie podpisanego porozumienia, na początku 2015 roku gmina przejęła od PKP S.A. dawne tereny kolejowe z przeznaczeniem na infrastrukturę komunikacyjną. Obecnie teren ten jest nieużytkowany i niezagospodarowany, a ponadto ze względów wizualnych tworzy negatywny obraz miasta. Mając na uwadze obecny układ przestrzenny, najbardziej optymalnym kierunkiem zagospodarowania tego terenu jest budowa drogi rowerowej wraz infrastrukturą towarzyszącą. Planowana jest budowa dwukierunkowej drogi rowerowej z kostki betonowej o szerokości 3 m i długości ok. 3 km, budowa oświetlenia drogowego, budowa infrastruktury towarzyszącej o charakterze rekreacyjnym tj. miejsca postojowe, tereny zieleni, plac zabaw. Utworzenie niniejszego ciągu komunikacyjnego wpłynie na poprawę dostępności do zrewitalizowanych terenów przez mieszkańców zachodniej i północnej części Nowego Miasta Lubawskiego. Elementem wpływającym na dalszą poprawę komunikacyjną pomiędzy obszarami rewitalizowanymi jest budowa 3 punktów wypożyczania rowerów tj. w Parku Miejskim w sąsiedztwie w/w drogi rowerowej, na rynku nowomiejskim, na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Nowe zagospodarowanie wskazanych terenów umożliwi realizację działań mających na celu aktywizację społeczną przede wszystkim poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, integracyjnych oraz wydarzeń i zajęć mobilizujących uczestników do aktywności fizycznej na wolnym powietrzu. Działania te będą realizowane również przez animatorów, którzy nabędą umiejętności w wyniku projektów miękkich realizowanych w budynku MCK.

Planowane jest również odnowienie ciągu komunikacyjnego prowadzącego z nowomiejskiego rynku na tereny rekreacyjne przy w/w rzece. Ulica Wodna łączący miejsce zamieszkania wymagającej wsparcia grupy społecznej, z miejscem które ma służyć

do wypoczynku. Ulica ta znajduje się w bardzo złym stanie technicznym i wizualnym, nawierzchnie charakteryzują się znacznym stopniem zużycia, są bardzo nierówne i posiadają liczne ubytki, tym samym nie zapewniają odpowiednich warunków bezpieczeństwa. Dodatkowo ulica znajduje się w strefie A, dlatego wymaga przebudowy mającej na celu przywrócenie historycznego wyglądu.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Podczas spotkań władz samorządowych z mieszkańcami miasta wielokrotnie zgłaszane były wnioski dot. modernizacji w/w obiektów, w celu nadania im nowych walorów użytkowych i wizualnych.

W ramach projektu planowane jest utworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorstwa zajmującego się utrzymywaniem zrewitalizowanych terenów publicznych, jak również wsparciem organizacji zajęć i wydarzeń związanych z aktywnością fizyczną na obszarach zrewitalizowanych (4 etaty).

Dzięki realizacji projektu powstaną również nowe miejsca pracy dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym w związku z utrzymywaniem i funkcjonowaniem zrewitalizowanego budynku MCK oraz dawnego kościoła ewangelickiego (co najmniej 4 etaty).

Odnowienie przestrzeni publicznej i obiektów w ramach przedsięwzięcia wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej historycznej części Nowego Miasta Lubawskiego, co w połączeniu z nową funkcjonalnością rynku wpłynie na poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1. Aktywizacja zawodowa dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym przez Klub Integracji Społecznej (PI 9i), wartość projektu 1.000.000,00 zł
2. Aktywizacja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym przez Miejskie Centrum Kultury (PI 9i), wartość projektu 500.000,00 zł
3. Kompleksowy remont i przebudowa budynku Miejskiego Centrum Kultury mająca na celu dostosowanie do nowoczesnej działalności kulturalnej (PI 6c), wartość projektu 3.000.000,00 zł
4. Remont i przebudowa dawnego kościoła ewangelickiego mające na celu dostosowanie do nowoczesnej działalności kulturalnej (PI 6c) 4.200 000,00 zł
5. Modernizacja ul. Rynek w celu zapewnienia przywrócenia historycznego wyglądu średniowiecznego założenia urbanistycznego, oraz nadania nowej funkcjonalności (PI 9b), wartość projektu 7.500.000,00 zł

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

6. Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Narutowicza na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym (PI 9b), wartość projektu 2.300.000,00 zł
7. Rewitalizacja Ogrodu Róż na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym (PI 9b), wartość projektu 600.000,00 zł
8. Utworzenie i funkcjonowanie przedsiębiorstwa społecznego w zakresie utrzymywania terenów i aktywności fizycznej (PI 9v), wartość projektu 630.000,00 zł

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

Planowane działania mają na celu rozbudzenie zaangażowania i aktywizację społeczności lokalnej na rzecz własnego rozwoju, wpłyną również na integrację mieszkańców

oraz wzmocnienie ich tożsamości lokalnej.

Planowane działania inwestycyjne mają wpłynąć na wzrost jakości i różnorodności oferty kulturalnej oraz umożliwią prowadzenia działalności w sposób nowoczesny. Dzięki odnowieniu i zmodernizowaniu obiektów ma nastąpić diametralna poprawa w zakresie wyglądu historycznej części miasta, wygody i bezpieczeństwa użytkowników,

oraz dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Kolejnym efektem przedsięwzięcia będzie poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców, oraz odciążenie od negatywnych form spędzania czasu (telewizja, internet, alkohol).

W celu funkcjonowania i utrzymywania nowej infrastruktury mają powstać nowe stanowiska pracy.

Poprawa stanu technicznego i wizualnego infrastruktury publicznej w obszarze rewitalizowanym wpłynie na poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w lokalach użytkowych zlokalizowanych w tej części miasta.

Zakładane efekty przedsięwzięcia

- aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- zmniejszenie stopy bezrobocia w obszarze rewitalizowanym,
- stworzenie oferty kulturalnej dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym ,
- poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

<p>obszarze rewitalizowanym,</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawa stanu technicznego i wizualnego obiektów budowlanych w obszarze rewitalizowanym, – poprawa kondycji zdrowotnej społeczeństwa, – poprawa warunków komunikacyjnych w obszarze rewitalizowanym.
<p>Beneficjent/Beneficjenci</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie, – Miejskie Centrum Kultury w Nowym Mieście Lubawskim, – Klub Integracji Społecznej działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim. – Uniwersytet Trzeciego Wieku, – Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, – Polski Związek Niewidomych, – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.
<p>Jednostka zarządzająca/koordynująca</p> <p>Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie</p>
<p>Stan zaawansowania prac przygotowawczych</p> <p>Miejskie Centrum Kultury dysponuje kompletną dokumentacją projektową oraz aktualnym pozwoleniem na realizację robót budowlanych w zakresie modernizacji budynku tej instytucji kultury.</p> <p>Pozostałe działania inwestycyjne wymagają opracowania dokumentacji projektowej i uzyskania właściwych pozwoleń.</p>
<p>Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia</p> <p>2016-2020</p>
<p>Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia</p> <p>Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 19.730.000,00 zł</p>
<p>Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia</p> <ul style="list-style-type: none"> - środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
<p>Możliwe przedsięwzięcia komplementarne</p> <p>1.i.1. Rewitalizacja kamienic na obszarze pełnej ochrony historycznej Nowego Miasta Lubawskiego, 2016-2020 r., wartość 20.000.000,00 zł, środki własne podmiotów prywatnych, środki UE.</p> <p>1.i.2. Remont zabytkowego budynku Urzędu Miejskiego, 2017 r., wartość 1.000.000,00 zł, środki własne, środki UE.</p>

Lista rezerwowa projektów	
1.i.2.a.i.1.	<p>Projekty uzupełniające do zintegrowanego przedsięwzięcia: Nowe Miasto Lubawskie miastem dobrego życia dzięki aktywnym mieszkańcom:</p> <p>1) Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym - utwardzenie ciągów komunikacyjnych o łącznej długości ok. 500 m, wymiana i doposażenie w ławki (20 szt.) i kosze (20 szt.), budowa i modernizacja oświetlenia, budowa punktu widokowego na dolinę rzeki Drwęcy, budowa drewnianej wiaty rekreacyjnej, montaż 5 tablic informacyjnych dot. walorów przyrodniczych rzeki Drwęcy, PI 9b, okres realizacji: 2017-2018, wartość projektu 500.000,00 zł.</p> <p>2) Modernizacja ul. Wodnej w celu poprawy warunków komunikacyjnych pomiędzy nowomiejskim rynkiem, a terenami przybrzeżnymi rzeki Drwęcy - wykonanie nowej nawierzchni jezdni i chodników (długość ulicy ok. 100 mb), wymiana kanalizacji deszczowej o długości ok. 100 mb, wymiana oświetlenia drogowego na odcinku ok. 100 mb, nadzór inwestorski i archeologiczny nad prowadzonymi robotami, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, PI 9b, okres realizacji 2017-2018, wartość projektu 1.200.000,00 zł.</p> <p>3) Budowa drogi rowerowej na nasypie kolejowym po zlikwidowanej linii kolejowej relacji Brodnica – Iława - budowa dwukierunkowej drogi rowerowej z kostki betonowej o szerokości 3 m i długości ok. 3 km, budowa oświetlenia drogowego na odcinku ok. 3 km, budowa infrastruktury towarzyszącej o charakterze rekreacyjnym tj. miejsca postojowe, tereny zieleni, plac zabaw, nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, PI 9b, okres realizacji 2018-2019, wartość projektu 3.000.000,00 zł.</p> <p>4) Wprowadzenie miejskiego systemu wypożyczania rowerów - budowa 3 punktów wypożyczania rowerów tj. w Parku Miejskim w sąsiedztwie w/w drogi rowerowej, na rynku nowomiejskim, na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, zakup rowerów do nieodpłatnego korzystania przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem zamieszkałych w obszarze</p>

rewitalizowanym w ilości 30 szt., PI 9b, okres realizacji 2018-2019, wartość projektu 400.000,00 zł.

2. Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia:

Aktywna i twórcza młodzież w Nowym Mieście Lubawskim

Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia:

Oferta zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym jest bardzo ograniczona. Powszechnie jest natomiast spędzanie wolnego czasu przez młodzież poza opieką dorosłych i w sposób pozbawiony przez nich kontroli, niekreatywne przebywanie w godzinach wieczornych i nocnych poza domem, eksperymentowanie przez młodzież z substancjami psychoaktywnymi, czy dowartościowywanie się poprzez niszczenie mienia publicznego.

Jedynie niewielka liczba młodzieży korzysta z oferty różnego rodzaju zajęć pozalekcyjnych.

Właściwe zagospodarowanie czasu wolnego młodych ludzi jest niezmiernie istotne zarówno dla rozwoju jednostki, jak i dla rozwoju społecznego. Aktywne i twórcze spędzanie czasu wolnego, wymaga jednak właściwego przygotowania, polegającego na kształtowaniu określonych umiejętności i nawyków, pobudzaniu zainteresowań i wdrażaniu do określonego stylu życia.

Niniejsze zintegrowane przedsięwzięcie inwestycyjne obejmuje działania , które mają na celu zmniejszenie natężenia w/w zjawisk oraz zmiany postaw życiowych młodych ludzi.–Przewiduje się organizację cyklicznych zajęć mających na celu wspieranie właściwego rozwoju dzieci i młodzieży wykluczonej lub zagrożonej wykluczeniem w szczególności z rodzin objętych wsparciem w ramach ZPI: Nowe Miasto Lubawskie miastem dobrego życia dzięki aktywnym mieszkańcom. Planowane są zajęcia z psychologiem, pedagogiem, logopedą, terapeutą, spotkania z osobami promującymi właściwe postawy życiowe, integracja i motywacja poprzez aktywność fizyczną w oparciu o nową infrastrukturę (spływy kajakowe, treningi jazdy na rolkach, treningi wspinaczkowe). Działania te będą prowadzone przez Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej znajdujący się w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w NML.

W celu zapewnienia pomieszczeń na potrzeby realizacji niniejszego projektu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zintegrowanego planowana jest przebudowa i remont średniowiecznej baszty – Wieży Lubawskiej.

Wieża Lubawska z uwagi na słaby stan techniczny oraz ogromną wartość historyczną wymaga prac remontowo-konserwatorskich. Pomieszczenia w obiekcie nie odpowiadają obowiązującym normom w zakresie projektowania. Obiekt ten wymaga również częściowej przebudowy w celu przywrócenia pierwotnych walorów architektonicznych, co wynika z wytycznych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Tym samym planowana jest m.in. przebudowa górnej części obiektu (podwyższenie i nowy dach w innej formie architektonicznej), prace konserwatorskie w obrębie ścian obiektu, odnowienie stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa pomieszczeń w celu utworzenia sal do zajęć i spotkań, wymiana instalacji wewnętrznych.

Kolejnym obiektem służącym do prowadzenia działań skierowanych do dzieci i młodzieży ma być Osada Wodna utworzona na bazie istniejącej przystani kajakowej przy rzece Drwęcy na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim.

W ramach tego zadania planowana jest modernizacja nabrzeża przystani, budowa infrastruktury oświetleniowej, wykonanie zaplecza gastronomiczno-sanitarnego, odnowienie wiat i ławek. Na terenie Osady Wodnej będą organizowane przez MKIS spływy kajakowe połączone ze spotkaniami mającymi na celu wskazywanie młodym ludziom właściwych postaw życiowych.

Ponadto w sąsiedztwie planowanej drogi rowerowej na terenach pokolejowych przewiduje się wybudowanie skateparku oraz wieży wspinaczkowej, które dzięki organizowanym przez trenerów zajęciom mogą być miejscami chętnie odwiedzanymi przez młodych ludzi.

W ramach skateparku zakłada się wykonanie utwardzonej nawierzchni betonowej o powierzchni ok. 500 m², wykonanie urządzeń skateparku w technologii betonowej, wykonanie niezbędnej infrastruktury towarzyszącej (m.in. nawierzchnie, ogrodzenie, ławki, kosze, system monitoringu wizyjnego).

Planowana jest budowa profesjonalnej wieży wspinaczkowej wraz z automatycznym systemem asekuracji, o wysokości ok. 10 m, wraz niezbędną infrastrukturą towarzyszącą (nawierzchnie, ogrodzenie, ławki, kosze, system monitoringu wizyjnego).

Dobrym miejscem do prowadzenia zajęć mających na celu wspieranie właściwego

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rozwoju dzieci i młodzieży wykluczonej lub zagrożonej wykluczeniem są również tereny nabrzeżne rzeki Drwęcy w rejonie ul. Wodnej i Piastowskiej (projekt na liście rezerwowej). Jest to obszar położony w bezpośrednim sąsiedztwie centrum miasta, z którego młodzi ludzie chętnie korzystają spędzając swój wolny czas. W celu poprawy dostępności do tego terenu konieczne jest również odnowienie ciągu komunikacyjnego prowadzącego z nowomiejskiego rynku tj. ul. Wodnej.

Podczas spotkań władz samorządowych z mieszkańcami miasta wielokrotnie zgłaszane były wnioski dot. zasadności i konieczności odnowienia w/w infrastruktury, w celu nadania im nowych walorów użytkowych i wizualnych.

Dzięki realizacji projektu powstaną nowe miejsca pracy dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych na obszarze rewitalizowanym (co najmniej 2 etaty, tj. na potrzeby obsługi i utrzymywania przystani kajakowej, a także na potrzeby obsługi wieży wspinaczkowej).

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację:

- 1) Organizacja zajęć mających na celu wspieranie właściwego rozwoju dzieci i młodzieży wykluczonej lub zagrożonej wykluczeniem (PI 9i), wartość projektu: 400 000,00 zł.
- 2) Remont, przebudowa Bramy Lubawskiej w celu przystosowania, na potrzeby zajęć dla dzieci i młodzieży wykluczonej lub zagrożonej wykluczeniem (PI 9b), wartość projektu 3.000.000,00 zł.
- 3) Budowa Osady Wodnej na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (PI 9b), wartość projektu: 400.000,00 zł.
- 4) Budowa skateparku na terenie na terenie pokolejowym (PI 9b), wartość projektu 500.000,00 zł.
- 5) Budowa wieży wspinaczkowej przy drodze rowerowej na terenie pokolejowym oraz organizacja nieodpłatnych zajęć i konkursów dla młodzieży (PI 9b), wartość projektu 500.000,00 zł.

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia: Dzięki nowej infrastrukturze oraz

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

organizacji różnego rodzaju zajęć, powstaną alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez młodzież zamieszkałą na obszarze rewitalizowanym. Młodzi ludzie będą mieli okazje poznać i przyswoić właściwe, wartościowe postawy życiowe. Odnowiony obiekt średniowiecznej wieży, będzie mógł stanowić miejsce spotkań młodzieży w ramach MKIS. Również kontakt z przyrodą i aktywność fizyczna powinny pomóc we właściwym kształtowaniu młodego pokolenia.

Zakładane efekty przedsięwzięcia:

- powstanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez młodzież,
- ograniczenie problemów wychowawczych młodzieży,
- powstanie warunków do organizacji zajęć dla młodzieży,
- zmniejszenie stopy bezrobocia w obszarze rewitalizowanym.

Beneficjent/Beneficjenci:

- Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie,
- Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej działający w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Mieście Lubawskim,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Nowym Mieście Lubawskim.

Jednostka zarządzająca/koordynująca: Gmina Miejska Nowe Miasto Lubawskie

Stan zaawansowania prac przygotowawczych: Wszystkie działania inwestycyjne wymagają opracowania dokumentacji projektowej i uzyskania właściwych pozwoleń.

Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia: 2017-2020

Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia: 4.800.000,00 zł

Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia: EFRR, EFS, środki własne

Projekty uzupełniające do zintegrowanego przedsięwzięcia:

1) Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy na potrzeby rekreacji i wypoczynku osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym - utwardzenie ciągów komunikacyjnych o łącznej długości ok. 500 m, wymiana i doposażenie w ławki (20 szt.) i kosze (20 szt.), budowa i modernizacja oświetlenia, budowa punktu widokowego na dolinę rzeki Drwęcy, budowa drewnianej wiaty rekreacyjnej, montaż 5 tablic informacyjnych dot. walorów przyrodniczych rzeki Drwęcy, PI 9b, okres realizacji: 2017-2018, wartość projektu 500.000,00 zł.

2) Modernizacja ul. Wodnej w celu poprawy warunków komunikacyjnych pomiędzy nowomiejskim rynkiem, a terenami przybrzeżnymi rzeki Drwęcy -

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wykonanie nowej nawierzchni jezdni i chodników (długość ulicy ok. 100 mb), wymiana kanalizacji deszczowej o długości ok. 100 mb, wymiana oświetlenia drogowego na odcinku ok. 100 mb, nadzór inwestorski i archeologiczny nad prowadzonymi robotami, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, PI 9b, okres realizacji 2017-2018, wartość projektu 1.200.000,00 zł.

3) Budowa drogi rowerowej na nasypie kolejowym po zlikwidowanej linii kolejowej relacji Brodnica – Łąwa - budowa dwukierunkowej drogi rowerowej z kostki betonowej o szerokości 3 m i długości ok. 3 km, budowa oświetlenia drogowego na odcinku ok. 3 km, budowa infrastruktury towarzyszącej o charakterze rekreacyjnym tj. miejsca postojowe, tereny zieleni, plac zabaw, nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami, opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, PI 9b, okres realizacji 2018-2019, wartość projektu 3.000.000,00 zł.

4) Wprowadzenie miejskiego systemu wypożyczania rowerów - budowa 3 punktów wypożyczania rowerów tj. w Parku Miejskim w sąsiedztwie w/w drogi rowerowej, na rynku nowomiejskim, na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, zakup rowerów do nieodpłatnego korzystania przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym w ilości 30 szt., PI 9b, okres realizacji 2018-2019, wartość projektu 400.000,00 zł.

Lokalizacja
Olsztynek
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego
Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne „Ucz się w ruchu”
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Na terenie miasta, jak wskazano w diagnozie, występują niekorzystne zjawiska społeczno-ekonomiczno-gospodarcze, jak ubóstwo, bezrobocie, nałogi, niepełnosprawności, czy inne zdarzenia wykluczające niektóre grupy społeczne z pełnej aktywności w społeczeństwie. Można jednocześnie zauważyć trudności z włączeniem społecznym tych osób za pomocą tradycyjnych środków czy instytucji. Brak zintegrowania i połączenia oferty zapewniającej włączenie społeczne, a przez to brak jednolitej jej koordynacji oraz troski o tych ludzi ma z pewnością negatywny wpływ na efektywność podejmowanych działań. Społeczeństwo zamieszkujące

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

obszar objęty rewitalizacją posiada ograniczoną wiedzę w zakresie samodoskonalenia się, zdobywania nowych umiejętności, integracji społecznej, bezpieczeństwa i niejednokrotnie brak możliwości jej uzupełnienia z uwagi na status materialny, społeczny lub zdrowotny. Z tego wynika, że osoby wykluczone społecznie powinny mieć możliwość nabycia tych umiejętności, jak również poznania walorów krajobrazowo-turystycznych, bezpiecznego uprawiania sportów i większego dostępu do kultury. W tym celu należy powołać Centrum Integracji Społecznej „Ucz się w ruchu”. Zadaniem Centrum będzie prowadzenie działań zmierzających do włączenia osób dotąd wykluczonych w życie społeczności miasta oraz koordynacja innych jednostek, które już takie działania prowadzą. Jednym z zadań Centrum będzie prowadzenie warsztatów z zakresu rozwoju zawodowego osób wykluczonych w celu podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych wraz z określeniem indywidualnej ścieżki rozwoju. Warsztaty prowadzone będą między innymi z zakresu tradycyjnej sztuki kulinarnej regionu, rzemiosła, rękodzieła, podnoszenia samooceny i poczucia własnej wartości, autoprezentacji, praktycznej wiedzy dotyczącej założenia działalności gospodarczej oraz umiejętności kontaktów z administracją. W ramach tego działania przeprowadzane będą zajęcia uczące zachowania podczas rozmowy o pracę, sporządzania dokumentów aplikacyjnych. Ponadto prowadzone będą szkolenia pogłębiające zdobyte umiejętności w celu dostosowania się do obecnego rynku pracy. Na obszarze rewitalizowanym zamieszkują osoby niepełnosprawne, otyłe oraz mające problemy z nadużywaniem alkoholu i bezrobotne, a także które ukończyły 50. rok życia. Należałoby je zmobilizować do aktywnego i zdrowego trybu życia w celu uniknięcia chorób związanych m. in. z otyłością i brakiem ruchu, a także podniesieniem poczucia własnej wartości, co wpłynie pozytywnie na ich aktywność zawodową i społeczną. Jednym z najbardziej powszechnych sposobów uzyskania celu jest organizowanie warsztatów aktywizujących oraz zajęć dydaktyczno-sportowych, które jednocześnie będą wypełniać pustkę wynikającą z wykluczenia społecznego wspomnianych osób. Dla osób wykluczonych prowadzone będą również zajęcia aktywizujące i integrujące, np.: zajęcia z nauki pływania, uprawiania sportów wodnych, zasad bezpieczeństwa na wodzie i pierwszej pomocy oraz organizowane spotkania integracyjne, festyny, zajęcia sportowe i imprezy kulturalne. Ponadto organizowane będą turnieje oraz inne zajęcia mobilizujące uczestników do aktywnego spędzenia czasu. Aby zniwelować pogłębianie się problemów osób wykluczonych Centrum

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

stymulować będzie także ich aktywność fizyczną - realizowane będą działania takie, jak: wycieczki piesze i rowerowe, zajęcia sportowe, zawody i zabawy na wolnym powietrzu. Działalność Centrum obejmować będzie również włączenie społeczne osób wykluczonych w zakresie kultury. Aktywizacja osób wykluczonych obejmie szeroki wachlarz działań, wśród których znajdzie się również dostęp do kultury (np. kino czy teatr) oraz prowadzone będą zajęcia w formie kół teatralnych czy filmowych.

Tak szeroki wachlarz usług obejmujących osoby wykluczone wymaga stosownej infrastruktury. Należy zwrócić uwagę, że miasto dysponuje obecnie terenami, na których możliwe byłoby prowadzenie opisanych działań, jednak nie są one przystosowane do pełnienia tej funkcji, w szczególności brakuje im wystarczającej infrastruktury.

W celu stworzenia warunków do działalności Centrum niezbędne jest zatem zagospodarowanie plaży miejskiej nad jeziorem Jemiołowskim w Olsztynku wraz z remontem istniejącego pomostu i dostosowaniem terenu dla potrzeb ruchu osób niepełnosprawnych, wykonaniem boiska sportowego z zapleczem sanitarnym, tj. sanitariatów i przebieralni, budynków obsługi plaży, placu zabaw, chodników, ścieżek, miejsc parkingowych i postojowych, zieleni, dojazdów, camperowiska, nowych pomostów do cumowania łodzi, hangaru na łodzie, uzbrojenia terenu (wodociąg, kanalizacja, sieć elektryczna), amfiteatru na trawie, miejsca na pole namiotowe (obozowiska), małej architektury, zamontowaniem monitoringu. W ramach projektu planuje się też zakup łodzi i kajaków, sprzętu do nurkowania, sprzętu do pokazów ratownictwa medycznego i innych niezbędnych materiałów.

W dalszej kolejności niezbędna jest też budowa ścieżki pieszo-rowerowej wokół jeziora oraz wzdłuż rzeki Jemiołówki, zabytkowych murów miejskich aż do zrewitalizowanego terenu przyzamcza. W ramach prac przewidywana jest budowa ciągu pieszo-rowerowego, oświetlenia, małej architektury (kosze na śmieci, ławki ze stolikami, szachy zewnętrzne), montaż tablic informacyjno-dydaktycznych, elementów zewnętrznej siłowni, punktu widokowego, zagospodarowanie zieleni. Ponadto planuje się zakup rowerów oraz stojaków na rowery.

Zaplecze dla działalności kulturalno-szkoleniowej Centrum stanowić ma istniejący budynek kina, który wymaga remontu i modernizacji. W tym celu należy przeprowadzić m. in. termomodernizację, dostosować pomieszczenia do osób niepełnosprawnych, wymienić niezbędne instalacje, wyremontować pomieszczenie

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

kasy biletowej i łazienki oraz wyposażyć obiekt. W ramach zadania planuje też zakup cyfrowego sprzętu kinowego i multimedialnego.

Nowotworzone Centrum swoją siedzibę będzie miało w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W tym celu należy przeprowadzić remont pomieszczenia oraz zakupić niezbędny sprzęt komputerowy oraz meble.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020, w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1) Utworzenie Centrum Integracji Społecznej „Ucz się w ruchu” (aktywizacja społeczno-zawodowa, PI 9i)

2) Działania inwestycyjne mające na celu stworzenie możliwości realizacji zadań Centrum:

a) Zagospodarowanie plaży miejskiej (PI 6c)

b) Budowa ścieżki pieszo-rowerowej (PI 9b)

c) Kompleksowy remont i modernizacja pomieszczeń istniejącego kina (PI 9b)

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

- aktywizacja społeczno-zawodowa i integracja osób wykluczonych
- podniesienie samooceny i poczucia własnej wartości osób wykluczonych
- podniesienie świadomości zagrożeń wynikających ze złego stylu życia
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców
- zmniejszenie bezrobocia na zrewitalizowanym terenie
- zwiększenie dostępu do kultury osobom wykluczonym
- podniesienie świadomości zagrożeń wynikających z kontaktu z wodą
- poprawa dostępności terenu plaży dla osób niepełnosprawnych
- podniesienie jakości życia lokalnej społeczności z obszaru rewitalizowanego
- poprawa bezpieczeństwa nad wodą
- wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych pod zagospodarowanie przestrzeni na cele turystyczno-rekreacyjne i sportowe
- zagospodarowanie terenów przybrzeżnych na cele turystyczne

Zakładane efekty przedsięwzięcia

Włączenie społeczno-zawodowe osób, które dotychczas były w różny sposób wykluczone. Stworzenie miejsca integracji społecznej dla mieszkańców z obszaru rewitalizowanego i bazy kulturalno – szkoleniowej. Podniesienie kwalifikacji osób

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

wykluczonych. Zmniejszenie bezrobocia.
Beneficjent/Beneficjenci
– Gmina Olsztynek – organizacje pozarządowe
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
Prace przygotowawcze polegają aktualnie na aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Olsztynek. Gmina posiada już projekt budowlany wraz z pozwoleniem na budowę na realizację przedsięwzięcia w zakresie zagospodarowania plaży. Ponadto gmina finalizuje prace nad zatwierdzeniem Strategii Rozwoju Gminy Olsztynek na lata 2015-2020 obejmującej m.in. przedmiotowe przedsięwzięcia.
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
2016-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego
Całkowity zintegrowanego przedsięwzięcia 14 365 000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne

Lokalizacja
Olsztynek
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego
Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne polegające na wdrożeniu profilaktyki raka szyjki macicy
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
U dziewczynek z rodzin wykluczonych społecznie występuje podwyższone prawdopodobieństwo zachorowania na raka szyjki macicy ze względu na częste niedożywienie, brak higieny osobistej i warunki finansowe. Planuje się uruchomienie programu profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodych dziewcząt w wieku 11- 14

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

<p>lat, aby wyrównać szanse równego dostępu do świadczeń medycznych. W tym celu należy przystosować pomieszczenie do punktu podania szczepionki. W związku z powyższym należy wyremontować pomieszczenie w Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Olsztynku oraz zakupić zestaw komputerowy i wyposażenie tego pomieszczenia. Niezbędne jest też stworzenie bazy danych osób kwalifikujących się do szczepienia oraz zakup wymaganej ilości szczepionki w celu jej nieodpłatnego podania.</p>
<p>Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Przystosowanie pomieszczenia do podawania szczepionek (PI 9b), wartość projektu 100.000,00 zł 2. Zakup szczepionek (PI 9 iv), wartość projektu 200.000,00 zł
<p>Cele zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</p>
<p>- zwiększenie dostępu do świadczeń zdrowotnych osobom wykluczonym</p>
<p>Zakładane efekty przedsięwzięcia</p>
<p>Zmniejszenie ryzyka zachorowalności na raka szyjki macicy wśród młodych dziewcząt.</p>
<p>Beneficjent/Beneficjenci</p>
<p>- Gmina Olsztynek - MOPS</p>
<p>Jednostka zarządzająca/koordynująca</p>
<p>Stan zaawansowania prac przygotowawczych</p>
<p>Prace przygotowawcze polegają aktualnie na aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Olsztynek.</p>
<p>Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego</p>
<p>2016-2020</p>
<p>Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego</p>
<p>Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia Inwestycyjnego 300.000,00 zł</p>
<p>Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- środki własne;
- środki EFRR;
- środki EFS.

Możliwe przedsięwzięcia komplementarne

LISTA REZERWOWA

Lokalizacja
Olsztynek
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego
Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne „Punkt poradnictwa pracy, doradztwa zawodowego i prawnego”
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Olsztynek jest miastem dotkniętym w szczególnym stopniu problemem bezrobocia. Osoby poszukujące pracy mają niejednokrotnie problem z dostępem do ofert pracy oraz fachowego poradnictwa w zakresie poszukiwania zatrudnienia lub założenia własnej firmy. Wiąże się to niejednokrotnie z brakiem fachowej wiedzy na temat prawnych uregulowań rynku pracy w Polsce. Najbliższe punkty świadczące takie usługi (Urząd Pracy, biura pośrednictwa pracy, biura porad prawnych itp.) znajdują się poza miejscem ich zamieszkania, natomiast nie stać ich na dodatkowy koszt dojazdu do takich miejsc. Ze względu na trudną sytuację finansową tych osób należy stworzyć punkt poradnictwa prawnego i pośrednictwa pracy w Olsztynku. W ramach swej działalności Centrum Integracji Społecznej, które gmina ma zamiar powołać, prowadzić będzie punkt poradnictwa pracy, doradztwa zawodowego i prawnego. Miejsce na utworzenie takiego punktu jest nieczynna zabytkowa wieża ciśnień (wpisana do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego). Ponadto ważnym elementem wyboru tego miejsca jest fakt, że obiekt ten jest w bardzo złym stanie technicznym i należy go odrestaurować. Dzięki temu przedsięwzięciu możliwe będzie uratowanie cennego zabytku, jak również stworzenie miejsca pracy i pomoc innym bezrobotnym w znalezieniu zatrudnienia. W tym celu należy przeprowadzić renowację całego zabytkowego budynku (m.in. stolarka okienna i drzwiowa, elewacja, remont schodów i całego wnętrza, więźba i</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

<p>pokrycie dachowe), wykonać niezbędne instalacje, oświetlić budynek, utworzyć punkt widokowy. Ponadto niezbędne jest dostosowanie miejsca do utworzenia tego punktu wraz z wyposażeniem go (meble, sprzęt komputerowy). Należy również zagospodarować teren wokół wieży poprzez wykonanie dojazdów, chodników, podjazdów dla osób niepełnosprawnych oraz zieleń i małą architekturę. Niezbędna jest również modernizacja dwóch prowadzących do wieży ulic: Wodociągowej i Górnej stanowiących bezpośrednią komunikację z wieżą, poprzez wymianę istniejącej nawierzchni, remont chodników z dostosowaniem ich do poruszania się osób niepełnosprawnych, budowę oświetlenia ulicznego. Przedmiotowe prace ułatwią w znacznym stopniu dostęp do odnowionego obiektu i znajdującego się w nim punktu poradnictwa.</p>
Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
<p>1) Punkt poradnictwa pracy, doradztwa zawodowego i prawnego (PI 9i)</p> <p>2) Działania inwestycyjne mające na celu stworzenie możliwości realizacji zadań Centrum:</p> <p>a) Renowacja zabytkowej wieży ciśnień (PI 6c)</p> <p>b) Rewitalizacja ulicy Górnej i Wodociągowej (PI 9b)</p>
Cele zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
<ul style="list-style-type: none">- aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych- podniesienie samooceny i poczucia własnej wartości osób wykluczonych- zmniejszenie bezrobocia na zrewitalizowanym terenie- podniesienie jakości życia lokalnej społeczności z obszaru rewitalizowanego
Zakładane efekty przedsięwzięcia
<p>Włączenie społeczno-zawodowe osób, które dotychczas były w różny sposób wykluczone. Podniesienie kwalifikacji osób wykluczonych, ułatwienie im włączenia społecznego poprzez znalezienie pracy. Zmniejszenie bezrobocia.</p>
Beneficjent/Beneficjenci
<p>– Gmina Olsztynek</p>
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
<p>Prace przygotowawcze polegają aktualnie na aktualizacji Lokalnego Programu</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Rewitalizacji Miasta Olsztynek. Ponadto gmina finalizuje prace nad zatwierdzeniem Strategii Rozwoju Gminy Olsztynek na lata 2015-2020 obejmującej m.in. przedmiotowe przedsięwzięcia.
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
2016-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia Rewitalizacyjnego
Całkowity zintegrowanego przedsięwzięcia 3 500 000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne

Lokalizacja
Pasym
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Ożywienie społeczno-gospodarcze Pasymia
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Na terenie miasta występują następujące problemy społeczne:</p> <p>Wykluczenie osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych. Osoby takie nie mają w Pasymiu miejsca gdzie mogłyby się spotkać i aktywnie spędzać czas. Rozwiązaniem problemu byłoby przystosowanie do tych celów budynku po byłym kinie. Byłoby to miejsce, gdzie pod okiem instruktorów osoby starsze mogłyby uczestniczyć w warsztatach m. in. teatralnych, folklorystycznych, kulinarnych, opieki zdrowotnej itp. Zmodernizowany budynek kina powinien być dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>Mała aktywność społeczno-gospodarcza mieszkańców. Brak warunków do tworzenia nowych inicjatyw społeczno-gospodarczych. Stowarzyszenia i organizacje działające na terenie miasta mają problemy z przyciągnięciem nowych osób m. in. z uwagi na złe warunki lokalowe. Rozwiązaniem problemu byłoby stworzenie miejsca w mieście gdzie inicjatywy społeczne mogłyby się rozwijać.</p> <p>Degradacja kapitału ludzkiego.</p>

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W gminie Pasyń duża grupa mieszkańców (ok. 22%) korzysta z pomocy opieki społecznej. Taki sposób życia jest bardzo często dziedziczny. Dziecko wychowane w rodzinie, która żyje tylko z uzyskanej od państwa pomocy nie podejmuje żadnych starań żeby to zmienić w przyszłości, na ogół powiela schemat domu rodzinnego.

Rozwiązaniem tego problemu byłoby stworzenie miejsca, w którym dzieci i młodzież pod okiem instruktorów i wolontariuszy mogłyby aktywnie spędzać czas, odrabiać lekcje, nauczyć się przedsiębiorczości i zaradności życiowej. Do tego idealnie służyłby budynek kina, w którym prowadzone byłyby działania w obszarze integracji społecznej i aktywności kulturalnej, warsztaty z zakresu przedsiębiorczości, spotkania z ciekawymi osobami. W budynku swoją siedzibę miałyby również Centrum Integracji Społecznej.

W celu skutecznego rozwiązania ww. problemów, niezbędna jest realizacja następujących zadań:

1. Utworzenie Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej poprzez przekształcenie Miejskiego Ośrodka Kultury, w którym m.in. prowadzone będą:

- 1) działalność w obszarze aktywizacji społecznej, gospodarczej i kulturalnej.
- 2) Centrum Integracji Społecznej
- 3) działania mające na celu przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu mieszkańców, tj.:

1. edukacja w zakresie zdobycia umiejętności w radzeniu sobie z podstawowymi czynnościami żywymi (robienie zakupów, przygotowywanie posiłków, sprzątanie, pranie, załatwianie spraw urzędowych);
2. edukacja w zdobyciu umiejętności w obszarze usług pielęgnacyjnych (pomoc w higienie osobistej i załatwianiu potrzeb fizjologicznych, zapobieganie powstawania odleżyn i odparzeń, kontakt z lekarzem i pielęgniarką, podawanie leków);
3. spacerowanie z chorymi, o ile stan zdrowia na to pozwala;
4. niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych;
5. edukacja i kształcenie w zakresie zdobycia wiedzy dotyczącej usług remontowo – budowlanych, stolarskich, krawieckich, ślusarskich etc.;

Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej będzie organizowało m.in.: warsztaty, kursy i spotkania integracyjne dla osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, jak również dla innych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

grup mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, w celu kształcenia umiejętności, które pozwolą pełnić odpowiedzialne role w społeczeństwie jak również aktywnie poszukiwać pracy i podejmować własne inicjatywy gospodarcze. Uczestnicy organizowanych przez Centrum kursów, szkoleń i warsztatów będą uczyli się zachowań społecznych w obszarze prawidłowych relacji międzyludzkich jak również aktywnej postawy na rynku pracy i własnej aktywności gospodarczej.

Cele projektu :

- 1) Stworzenie bazy do działania organizacji i instytucji: kulturalno-oświatowych, pomocy społecznej, siedziby Centrum Integracji Społecznej.
- 2) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych.
- 3) Podnoszenie kompetencji społecznych i psychologicznych osób z problemami związanymi z długotrwałym bezrobociem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodzin dysfunkcyjnych.
- 4) Zwiększenie dostępności oferty i działań w obszarze usług kulturalnych, edukacyjnych i szkoleniowych dla mieszkańców gminy, w tym szczególnie dla dzieci i młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, wykształconych młodych bezrobotnych, stworzenie warunków do rozwijania pasji i zainteresowań.
- 5) Wzrost aktywności społeczno-gospodarczej i integracji mieszkańców.
- 6) Zwiększenie współpracy organizacji działających na rzecz mieszkańców.
- 7) Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez likwidację „ciemnych zaułków” i poprawę szlaków komunikacyjnych, usunięcie barier architektonicznych.
- 8) Odtworzenie historycznego i estetycznego wyglądu centrum Pasymia.
- 9) Działania na rzecz wzmożenia aktywności gospodarczej mieszkańców Pasymia.
- 10) Zachęcenie do przyjazdu turystów poprzez zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej.

2. Siedziba Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej – adaptacja budynku po dawnym kinie:

Budynek planuje się na siedzibę Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej, w tym: Centrum Integracji Społecznej, Biblioteki Publicznej, sali widowiskowej ze sceną i zapleczem (garderoby, toalety, pracownia zajęć, sala wystawiennicza). Pomieszczenia niskiego parteru budynku po byłym kinie zajmować będzie Miejska Biblioteka Publiczna. Aby najlepiej wykorzystać przestrzeń projektuje się nowe podziały adekwatne do funkcji. Pomieszczenie po dawnej rozlewni wód również znajdujące się na niskim parterze będą przeznaczone się na czytelnię dla

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

dorosłych i czytelnie dla dzieci. W przestrzeni niskiego parteru ulokowane będą również: pomieszczenie przeznaczone na wypożyczalnię książek, punkt informacyjny, pomieszczenia biurowe i ogólnodostępną wielostanowiskową pracownię komputerową. Niski parter z wyższymi kondygnacjami skomunikowany jest istniejącą klatką schodową. Centralną część parteru i piętra zajmuje scena z salą widowiskową przeznaczoną na 250 miejsc. Po rozsunięciu ściany składanej oddzielającej salę widowiskową od pracowni ruchu, uzyskuje się przestrzeń na dalsze 40 miejsc siedzących. Pracownię ruchu przeznacza się do prowadzenia zajęcia ruchowych typu balet, aerobik, tai-chi, zajęcia teatralne itp. Jako obsługę sceny projektuje się dwie garderoby w miejscu dawnej klatki schodowej. Po stronie południowej od głównego wejścia projektuje się nową klatkę schodową trójbiegową z podnośnikiem hydraulicznym umieszczonym w duszy klatki. Miejsce między biegiem a ścianą wiatrołapu przeznacza się na szatnię a w sezonie letnim na punkt informacji turystycznej. Przestrzeń między ścianą wiatrołapu a północną klatką schodową, zagospodarowuje się jako węzeł sanitarny z toaletą dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Piętro przeznacza się na część administracyjną, pracownię plastyczną węzeł sanitarny i pomieszczenie zaplecza socjalnego. Poddasze w większej części przeznacza się na salę wielofunkcyjną – wystawienniczą z możliwością wykorzystania do organizowania imprez okolicznościowych. Szacunkowe wielkości uzyskanych powierzchni adaptowanego budynku i przyległego do budynku terenu:

- 1) pow. zabudowy adaptowanego budynku: 401,2 m²,
- 2) powierzchnia terenu objętego opracowaniem: 1204 m²,
- 3) pow. zieleni: 313,3 m², pow.
- 4) chodników: 145,3 m²,
- 5) pow. ciągu pieszo-jezdnego: 159 m².
- 6) pow. całkowita adaptowanego budynku: 1608,4 m².
- 7) pow. użytkowa adaptowanego budynku: 1094,2 m².
- 8) kubatura projektowanego budynku: 4714 m³.

3. „Aktywny Pasym” - Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej.

W budynku zlokalizowanym przy rynku miejskim, po przeniesieniu siedziby ośrodka kultury do budynku po dawnym kinie, planuje się utworzenie ośrodka pod nazwą „Aktywny Pasym”, którego operatorem będzie **Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej.** :

STREFA A (Wsparcie Społeczne):

- Klub Matki i Dziecka (mini plac zabaw dla dzieci typu „Małpi Gaj” – miejsce integracji i spotkań młodych matek, zaplecze kuchenne, wc)
- Centrum Odnowy Biologicznej (sauna + masaże)

STREFA B (Aktywizacja Gospodarcza), siedziby:

4. Społecznej Rady Konsultacyjnej przy Burmistrzu Miasta Pasym (25 osób reprezentujących różne środowiska);
5. Gminnego Klubu Biznesu;
6. Młodzieżowego Klubu Aktywności (Przedsiębiorczość – Sport – Kultura)

STREFA C (Integracja Społeczna i Aktywność Kulturalna), siedziby:

- a) organizacji pozarządowych;
- b) Ośrodka Doradztwa Rolniczego;
- c) Pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych;

4. Rewitalizacja społeczno-gospodarcza rynku staromiejskiego i przestrzeni okołorynkowej w Pasymiu:

Odrestaurowanie nawierzchni starego rynku wraz z budową niezbędnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i instalacji oświetleniowej. Oznakowanie na zrestaurowanej nawierzchni brakującej historycznej zabudowy (np. kolorem czerwonym). Wykonanie przed budynkiem ratuszem zieleńca z fontanną, ustawienie ławek, donic kwiatnych z roślinnością całoroczną. Posadzenie szpaleru drzew odpornych na warunki miejskie. Zamontowanie ozdobnej pompy zgodnie z historycznymi wskazaniem.

Wymiary: dł. rynku ok. 96 m. (z chodnikami), szer. ok. 54 m (między jezdniami ulic Jedności Słowiańskiej i ul. Rynek), pow. rynku ok. 5184 m² w tym bez istniejących budynków ok. 4 400 m². W trakcie prowadzenia prac związanych z restauracją nawierzchni rynku konieczny będzie nadzór archeologiczny.

Zmiany w obszarze rynku miejskiego mają na celu m.in. podkreślenie historycznego charakteru miasta jak również zwiększenia aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez nową zabudowę obiektami usługowo- mieszkalnymi na działkach zlokalizowanych w obszarze rynku miejskiego i przeznaczonych w aktualnym miejskim planie zagospodarowania przestrzennego pod taką zabudowę. Poprawienie funkcjonalności dla korzystających z tej przestrzeni mieszkańców i wyeksponowanie budynku siedziby „Aktywnego Pasymia”.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

W ramach projektowanych prac obszarze rynku miejskiego przewidziano przebudowę nawierzchni ulic oraz urządzenie publicznych terenów przestrzeni miejskiej.

- ✓ **Łączna długość projektowanych ulic do przebudowy wynosi ok. 500 mb tj. ok 4930 m² przy założeniu średniej szerokości ulicy 6 m.**

Przestrzenie te zostaną zagospodarowane nasadzeniami roślinnymi tj. drzewami przystosowanymi do warunków miejskich, krzewami niskopiennymi oraz wyposażone w obiekty małej architektury: ławki, stylowe oświetlenie, fontanna, schody kamienne oraz drobne rzeźby wkomponowane w teren nawiązujące do tradycji historycznej i współczesności m.in. ślimak miast Cittaslow. Obecny stan ulic pogłębia wykluczenie społeczne mieszkańców ponieważ ich stan jest fatalny. Słaba dostępność komunikacyjna, niska jakość nawierzchni i estetyka infrastruktury drogowej obniża atrakcyjność gospodarczą centrum miasta.

Rewitalizacja terenu rynku miejskiego i terenów przyległych bezpośrednio wpłynie na ożywienie społeczno-gospodarcze m.in. poprzez zabudowę działek zlokalizowane w obszarze rynku przeznaczonych pod działalność usługowo-mieszkaniową (symbol A40MU) – zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Rady Miejskiej nr XXVII/180/2013 Rady Miejskiej w Pasymiu z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pasym.)

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

- ✓ Działalność Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej, na rzecz aktywizacji społecznej, zawodowej i gospodarczej (PI 9i), wartość projektu - 669.000,00 zł
- ✓ Utworzenie siedziby Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej – adaptacja budynku po dawnym kinie (PI 9b), wartość projektu - 4.500.000,00 zł
- ✓ Utworzenie siedziby organizacji pozarządowych, gospodarczych, społecznych i klubów aktywności pod nazwą „Aktywny Pasym”, którego operatorem będzie Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej poprzez zaadoptowanie budynku MOKu (PL 9b), wartość projektu – 1.100.000,00 zł
- ✓ Rewitalizacja społeczno-gospodarcza rynku staromiejskiego i przestrzeni

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

okołorynkowej w Pasymiu (PI 9b), wartość projektu - 6.100.000,00 zł
Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none">• Stworzenie bazy do działania organizacjom społecznym, gospodarczym, instytucjom kulturalno-oświatowym i pomocy społecznej• Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych..• Podnoszenie kompetencji społecznych i psychologicznych osób z problemami związanymi z długotrwałym bezrobociem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rodzin dysfunkcyjnych.• Zwiększenie dostępności usług kulturalno-rekreacyjnych dla mieszkańców, a szczególnie dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych, stworzenie warunków do rozwijania pasji i zainteresowań.• Wzrost aktywności społeczno-gospodarczej i integracji mieszkańców.• Zwiększenie współpracy organizacji działających na rzecz mieszkańców.• Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez likwidację „ciemnych zaułków” i poprawę szlaków komunikacyjnych, usunięcie barier architektonicznych.• Odtworzenie historycznego i estetycznego wyglądu centrum Pasymia• Zachęcenie do przyjazdu turystów poprzez zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty turystycznej.
Zakładane efekty przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none">• Utworzenie ośrodka „Aktywny Pasym” w ramach Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej• Zrewitalizowany budynek po byłym kinie na siedzibę Centrum kultury, promocji gospodarczej i integracji społecznej• Utworzenie Centrum Integracji Społecznej• Odrestaurowanie rynku staromiejskiego, wsparcie strefy aktywności społeczno-gospodarczej
Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Pasym
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Pasym
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
1. dokumentacja techniczna wraz z pozwoleniem na budowę 2. - 3. - 4. projekt rewitalizacji przestrzeni publicznej Starego Miasta w Pasymiu

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

5. -
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2015-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 12.369.000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne

Lokalizacja
Reszel
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Wzrost kapitału ludzkiego poprzez rewitalizację części miasta Reszel
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Projekt ma na celu podniesienie jakości życia zamieszkałych w części rewitalizowanej mieszkańców Reszla, poprzez aktywizację zawodową, społeczną, edukacyjną i zdrowotną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. W rewitalizowanym obszarze mieszka wiele rodzin żyjących na skraju ubóstwa, bez pracy i perspektyw na jej znalezienie, z rodzin patologicznych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ważnym elementem aktywizacji tych osób będzie stworzenie infrastruktury na potrzeby świadczenia usług umożliwiających przywrócenie do czynnego funkcjonowania w społeczeństwie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Narzędziami do walki z wykluczeniem społecznym będą projekty przeciwdziałające wykluczeniu poprzez aktywizację społeczno – zawodową pn.:</p> <p>1) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p><i>Spotkania z psychologiem, spotkania z animatorem społecznym, kącik internetowy,</i></p>

salon dyskusji społecznych, szkolenia zawodowe, zajęcia prozdrowotne, szkolenia z zakresu: (obsługi komputera, doradztwa zawodowego, ABC przedsiębiorczości, teoretyczna nauka zawodu w budynku przeznaczonym do tego celu przy ul. Podzamcze, praktyczna nauka zawodu, szkolenia językowe, warsztaty rękodzieła regionalnego)

2) Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego.

W ramach działań programowych, kolejnym celem jest również utworzenie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej.

3) Prace remontowo - konserwacyjne budynku MOK na cele aktywizacji społeczno - zawodowej.

W pomieszczeniach budynku MOK-u odbywać się będą działania związane z aktywizacją społeczną i zawodową osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te w zależności od zadań prowadzić będą: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu i Miejski Ośrodek Kultury w Reszlu.

4) Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu.

Obiekt kiedyś pełnił funkcje hali warsztatowej byłego Zespołu Szkół w Reszlu. Budynek w całości zostanie zaadaptowany na praktyczną naukę zawodu osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania związane z praktyczną nauką zawodu prowadzić będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu.

5) Ułatwienie dostępu do budynku warsztatowego poprzez przebudowę ulicy Podzamcze.

Przebudowa prowadzącego do adaptowanego budynku na warsztaty praktycznej nauki zawodu ciągu komunikacyjnego w postaci ul. Podzamcze wraz z przyległym do ulicy parkingiem od strony ul. Słowackiego. Ulica ta jest również głównym ciągiem prowadzącym do funkcjonującego już w tym rejonie Ośrodka Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych prowadzonego w chwili obecnej przez Stowarzyszenie HELPER z Olsztyna.

6) Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków.

Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne dotyczą trzech budynków należących do wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych przy ul. Rynek 13, 22, 23 i jeden budynek należący do Gminy Reszel przy ul. Rynek 24. Wszystkie te budynki wpisane są do rejestru zabytków. Wspólnoty mieszkaniowe zadeklarowały, że będą

realizowały te zadania. Działania związane z modernizacją w/w obiektów wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców i będą zapobiegały dalszej marginalizacji społecznej rodzin zamieszkujących te obiekty. Przyczyni się do ożywienia gospodarczego i przywrócenia centrum miasta podstawowych funkcji społecznych.

7) Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia.

Obszar ten wymaga pilnej naprawy i przywrócenia tego miejsca społeczności Reszla do celów kulturalnych, edukacyjnych, wypoczynku, rekreacji i sportu. Istnieje potrzeba zagospodarowania przestrzeni publicznej, nakierowanej na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych z uwzględnieniem regionalnej tożsamości.

W/w zadania mają uchronić społeczność lokalną, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze przed degradacją i wykluczeniem społecznym. Tym samym zwiększą się możliwości aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem a co za tym idzie możliwość samodzielnego znalezienia pracy, stworzenia nowych miejsc pracy, poprawy sytuacji materialnej wielu mieszkańców. Tworzenie programów ma na celu pobudzenie środowiska lokalnego do aktywności, wyjścia z apatii, pobudzenia procesu uczenia się i kształcenia, tym samym do podniesienia kwalifikacji zawodowych. To również umożliwienie zwiększenia oferty dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku.

W zwartej zabudowie nie ma miejsca na obszary zielone, miejsca do rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Naturalną enklawą jest zachowany, naturalny obszar drzewostanu i zieleni stanowiący park miejski. Usytuowany w głębokim wąwozie rzeki Sajny, stał się jednym z piękniejszych tego typu miejsc w Polsce. Został założony w latach trzydziestych XX wieku. Posiada okazały obszar ekologiczny składający się z wielu gatunków starych drzew i krzewów oraz mikroklimat. Rewitalizacja parku miejskiego ma na celu podniesienie jakości życia i funkcjonowania mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ma umożliwić im poprawę jakości życia przede wszystkim w sferze rekreacyjnej i zdrowotnej. Aspekt zdrowotny jest istotny dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Ludzie zdrowi, aktywni ruchowo mają większą chęć do życia, do realizacji celów oraz marzeń, dłużej pozostają aktywni zawodowo.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wszelkimi warsztatami i działaniami dotyczącymi aktywizacji zawodowej zajmować się będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu i Miejski Ośrodek Kultury w Reszlu w zależności od zadań, przy współpracy i pomocy Gminy Reszel. Celem nadrzędnym tych wszystkich działań ma być przywrócenie do aktywnego życia zawodowego i społecznego jak największego grona osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przygotowanie ich do aktywnego życia w społeczeństwie oraz aktywnego życia zawodowego. Kolejnym celem jest również utworzenie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej wspieranej przez w/w podmioty.

Proces przemian społecznych, ekonomicznych i przestrzennych w zdegradowanej części miasta przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywróceniu ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego oraz odbudowy więzi społecznych. Potrzeba realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia wynika z aktualnych potrzeb społeczności lokalnej, misji wzmacniającej wspólnotę samorządową oraz inwestowania w kapitał ludzki. Wysoki poziom bezrobocia nakazuje prowadzenie działań zmierzających do poprawy i likwidowania barier sprzyjających powrotom na rynek pracy, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności. Stworzenie bazy materialnej czyli narzędzi umożliwiających przywrócenie do czynnego funkcjonowania w społeczeństwie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym do funkcjonowania przyczyni się do ciągłości tego projektu. Kształtowanie rozwoju miasta stwarza możliwość aktywizacji społecznej w powiązaniu z ideą Międzynarodowego Stowarzyszenia Sieci Miast Cittaslow – Reszel miastem dobrego życia. To szansa na stworzenie w przestrzeni publicznej miejsc pracy i wypoczynku, a przy okazji poprawy estetyki grodu, ciągów komunikacyjnych, poprawy infrastruktury miejskiej i komunalnej. To dbałości o historyczne dziedzictwo kulturowe jak również zagospodarowanie i wykorzystanie terenów zieleni i rekreacji. Ważne jest uporządkowanie i przebudowa układu komunikacji kołowej w tym budowa parkingów (parking przyległy do ul. Podzamcze od strony ul. Słowackiego). Strefa ochrony konserwatorskiej „A” obejmuje szczególnie wartościowy obszar o zachowanej strukturze przestrzennej do bezwzględного zachowania. Miasto jako jedno z niewielu w Polsce zostało wpisane do agendy UNESCO – ICOMOS (Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków), dzięki posiadanym zabytkom kultury materialnej.

Kompleksowa interwencja, która zakłada działanie w sferze społecznej, fizycznej i gospodarczej pozwoli przezwyciężyć sytuację kryzysową związaną z wykluczeniem społecznym dużej grupy mieszkańców miasta. Działając wielotorowo będzie można zaktywizować indywidualne jednostki i ich rodziny a ponadto realizując działania integracyjne umożliwić im „powrót do społeczeństwa”.

Rewitalizacja budynków wspólnot i Parku Miejskiego podniesie atrakcyjność tego obszaru. To z kolei przełoży się na ożywienie gospodarcze i przywrócenie centrum miasta podstawowych funkcji społecznych. Życie społeczne będzie znów toczyło się w centrum co pozytywnie wpłynie na integrację osób wykluczonych z resztą społeczeństwa. Rewitalizacja budynku Urzędu Gminy pozwoli sprawnie i funkcjonalnie realizować działania na rzecz wszystkich mieszkańców, podejmować wyzwania związane z problemami społecznymi i przez to zapobiegać wykluczeniu społecznemu.

Zakres rzeczowy zadań:

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zadania do realizacji:

- Spotkania z psychologiem:

w niezobowiązującej atmosferze, będzie można spotkać się i porozmawiać z psychologiem lub terapeutą. Spotkania zarówno indywidualne jak i sesje grupowe w zależności od przyjętego programu.

- Spotkania z Animatorem społecznym:

spotkania z osobą, która ma najbliższy kontakt ze społecznością. Poznając mieszkańców szuka zasobów, które mogą się przydać do podejmowanych działań rewitalizacyjnych i reintegracyjnych na rzecz tychże mieszkańców. Poprzez bliski kontakt, często „face to face” poznaje potrzeby społeczności lokalnej i angażując poszczególnych mieszkańców szuka możliwości ich zaspakajania. W ramach tych działań mogą być poprowadzone: zajęcia tańca, zajęcia plastyczne, turnieje brydżowe i szachowe, wernisaże, koncerty, wystawy Fotograficzne i inne.

- Kącik Internetowy:

Będzie możliwość skorzystania z komputera z bezpłatnym dostępem do Internetu.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Nauka poruszania się po internecie.

- *Salon Dyskusji Społecznych:*

W ramach Salonu Dyskusji Społecznych będą odbywać się spotkania mieszkańców z zaproszonymi politykami i lokalnymi działaczami, promujące szeroko rozumiany problem walki z wykluczeniem społecznym.

- *Szkolenia zawodowe* - opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, (zadanie kompatybilne z już istniejącym w dawnej kolegiacie jezuitów przy ul. Podzamcze projektem Ośrodka Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych oraz mającym powstać tam Ośrodkiem dla osób z chorobami Alzheimera)

- *Zajęcia prozdrowotne* – zajęcia ruchowe w parku miejskim w Reszlu i jego otoczeniu

- *Szkolenia z zakresu:*

- Obsługa komputera (uzyskanie odpowiedniego certyfikatu świadczącego o umiejętności obsługi komputera)
- Doradztwo zawodowe (cały proces związany z aplikowaniem na stanowisko pracy, CV, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, trening wystąpień publicznych)
- ABC przedsiębiorczości (cały proces zakładania i realizowania działalności gospodarczej)
- Szkolenie teoretyczne z nauki zawodu
- Praktyczna nauka zawodu w przeznaczonym do rewitalizacji budynku przy ul. Podzamcze
- Szkolenia językowe
- Warsztaty rękodzieła, nawiązujące do tradycji regionalnych.

W/w działania z zakresu aktywizacji zawodowej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i prozdrowotnej koordynować będzie MOPS w Reszlu i MOK w Reszlu w zależności od zadań. W zależności od rodzaju zadania, w/w działania odbywać się będą w pomieszczeniach udostępnionych przez MOK w Reszlu, w zaadoptowanym na warsztaty budynku przy ul. Podzamcze oraz w Parku Miejskim i jego otoczeniu.

2. Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego

W ramach działań programowych, kolejnym celem jest również utworzenie podmiotu ekonomii społecznej – Spółdzielni Socjalnej. Na potrzeby spółdzielni zostaną udostępnione pomieszczenia w MOK-u.

3. Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu.

Budynek dawnego kolegium jezuickiego /obecnie hala warsztatowa byłego Zespołu Szkół w Reszlu/ jest budynkiem zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków i jest własnością Gminy Reszel. W ramach adaptacji budynek wymaga kompleksowego przeprowadzenia remontu w celu przystosowania go do funkcji jaką ma spełniać (przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych, wykonanie sanitariatów, wymiana instalacji sanitarnych, elektrycznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, prace remontowo - konserwatorskie ścian elewacji, ścian wewnątrz budynku, ciągów komunikacyjnych wewnątrz budynku, dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego, orynowania, itp.).

Budynek w całości zostanie zaadaptowany na warsztaty mające na celu praktyczną naukę zawodu w zakresie ogólnobudowlanym (np. układanie glazury i terakoty, malowanie, murowanie, ręczne nakładanie gładzi gipsowej), stolarskim (np. obsługa maszyn stolarskich, wykonywanie mebli), szycia na maszynie. Zakupione zostaną maszyny, urządzenie, narzędzia i materiały niezbędne do praktycznej nauki zawodu. W warsztatach będą uczestniczyć osoby bezrobotne, osoby nie mogące znaleźć pracy a chcące zmienić swoje kwalifikacje zawodowe, osoby mające problem z podjęciem decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu.

Utworzenie warsztatów będzie szansą dla wielu młodych ludzi do zdobycia praktycznych umiejętności. Obecnie wiele osób nie ma możliwości poznania zagadnień technicznych i nie szkoli zdolności manualnych ponieważ ich aktywność przenosi się do świata wirtualnego. Warsztaty pozwolą im nauczyć się w praktyce jak wykorzystywać narzędzia techniczne i miejmy nadzieję pozwoli wielu osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym odkryć drzemiące w nich umiejętności manualne do wykonywania zawodu budowlańca, stolarza czy umiejętności szycia na maszynie.

Piecze nad organizacją praktycznych zajęć nauki zawodu sprawował będzie MOPS w Reszlu, który posiada w tej materii konieczne doświadczenie organizując już w przeszłości w ramach różnych programów tego typu zajęcia.

4. Prace remontowo - konserwacyjne budynku MOK na cele aktywizacji społeczno - zawodowej.

Budynek MOK w Reszlu przy ul. Adama Mickiewicza wzniesiony na przełomie XIX i XX wieku stanowi własność Gminy Reszel, wpisany jest do rejestru zabytków i wymaga kompleksowego remontu (przystosowanie go dla osób niepełnosprawnych, wymiana instalacji sanitarnych, elektrycznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, prace remontowo - konserwatorskie ścian elewacji, ścian wewnątrz budynku, ciągów

komunikacyjnych wewnątrz budynku, dachu wraz z wymianą pokrycia dachowego, orywnowania, itp.). Budynek ma spełniać wielorakie aspekty społeczno - kulturalne. W pomieszczeniach tego budynku odbywać się będą warsztaty i działania aktywizacyjne mające na celu przygotowanie i przywrócenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie do czynnego życia zawodowego. Wiele osób zamieszkujących obszar rewitalizowany miasta Reszel to ludzie będący często w trudnej sytuacji życiowej, bez pracy, perspektyw na jej zdobycie, często zmęczonych życiem, zamykających się w swoich domostwach, nie uczestniczących w życiu codziennym naszego miasta. W budynku MOK-u będą odbywać się warsztaty i działania z zakresu: spotkania z psychologiem, spotkania z animatorem społecznym, nauka obsługi komputera, doradztwo zawodowe (cały proces związany z aplikowaniem na stanowisko pracy, CV, list motywacyjny, rozmowa kwalifikacyjna, trening wystąpień publicznych), ABC przedsiębiorczości, szkolenia językowe, warsztaty rękodzieła nawiązujące do tradycji regionalnych mające na celu poprawę zdolności manualnych osób, zajęcia teoretycznej nauki zawodu (praktyczne w zadaniu - Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu).

W budynku MOK-u zostaną również udostępnione pomieszczenia dla mającego powstać przedsiębiorstwa społecznego.

5. Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków.

Rewaloryzacja, konserwacja i zabezpieczenie budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków w obrębie zespołu staromiejskiego przy ulicy Rynek w Reszlu. Modernizowane obiekty znajdują się przy ul. Rynek 13, Rynek 22, Rynek 23 oraz Rynek 24. Zakres modernizacji budynków: przy ul. Rynek 13 – naprawa dachu i elewacji, Rynek 22 - naprawa elewacji, Rynek 23 - naprawa dachu, Rynek 24 - naprawa dachu i drewnianego stropu nad pietrem.

Zakres prac do wykonania: zbitcie starych tynków w miejscach ich spękań, osuszanie zawilgoconych murów elewacji, naprawa izolacji pionowej budynków, uzupełnienie tynków nowymi tynkami renowacyjnymi, malowanie elewacji, naprawa drewnianych więźb dachowych, wymiana dachówki, wymiana orywnowania, naprawa stropu nad pietrem, itp.

Budynki przy ul. Rynek 13, 22 i 23 są to kamienice będące własnością wspólnot

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

mieszkańczych, które zadeklarowały, że będą realizowały zadania związane z rewitalizacją. Budynek przy ul. Rynek 24 jest własnością Gminy Reszel.

Budynki przy ul. Rynek 22 i 23 pełnią funkcje mieszkaniowo – usługowe (mieszkania na piętrze, usługi na parterze). Budynek przy ul. Rynek 13 w całości pełni funkcje mieszkaniową. Budynek przy ul. Rynek 24 pełni funkcję społeczną (siedziba Urzędu Gminy w Reszlu).

Działania związane z modernizacją obiektów wspólnot przy ul. Rynek 13, 22 i 23 wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców i zapobiegnie dalszej marginalizacji społecznej rodzin zamieszkujących te obiekty. Obecnie budynki te są w złym stanie technicznym (dachy i elewacje), straszą wyglądem, wizualnie odstraszać nie zachęcając do wejścia. Przez zły stan techniczny a co za tym idzie wizualny infrastruktury, mieszkańcy tych kamienic czują się wykluczeni tym, że muszą mieszkać w tak zaniedbanym miejscu.

Budynek przy ul. Rynek 24 to siedziba Urzędu Gminy w Reszlu, którego bardzo zły stan techniczny dachu oraz stropu nad piętrzem powoduje, że budynek staje się mało funkcjonalny i ogranicza możliwości zarządzania. Rewitalizacja budynku przy ul. Rynek 24 pozwoli sprawnie i funkcjonalnie realizować działania na rzecz wszystkich mieszkańców, podejmować wyzwania związane z problemami społecznymi i przez to zapobiegać wykluczeniu społecznemu.

Podniesie się również atrakcyjność tych obiektów, poprawi estetyka i wygląd oraz zostaną zabezpieczone budynki, które są zbytkami, przed dalszą degradacją.

6. Ułatwienie dostępu do budynku warsztatowego poprzez przebudowę ulicy Podzamcze.

Poprawienie i przywrócenie walorów historycznych ulicy Podzamcze wraz z przyległym do niej parkingiem od strony ul. Słowackiego. Ul. Podzamcze jest głównym ciągiem komunikacyjnym prowadzącym do dawnej kolegiaty jezuitów w budynkach której działa obecnie Ośrodek Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych, planowane jest utworzenie kolejnego Ośrodka tym razem dla osób z chorobą Alzheimera. Ośrodki te prowadzi obecnie Stowarzyszenie HELPER z Olsztyna.

W dawnej kolegiacie jezuitów znajduje się również budynek, który w ramach działań rewitalizacyjnych zostanie zaadaptowany na budynek praktycznej nauki zawodu dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przebudowa ulicy polegałaby na wymianie nawierzchni ulicy i parkingu z trylinki na kostkę granitową (pow. ok. 1000 m²), wykonanie chodników z płyt granitowych (ok. 480 m²) wykonanie nawierzchni z brukowca kamiennego (ok. 250 m²) oraz uzbrojeniem terenu (kanalizacja deszczowa ok. 200 mb).

Ulica Podzamcze jest własnością powiatu kętrzyńskiego, który zadeklarował się do zawarcia porozumienia w przypadku realizacji zadania.

7. Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia.

Reszel zachował średniowieczne urbanistyczne dziedzictwo kulturowe. W zwartej zabudowie praktycznie nie ma miejsca na obszary zielone, miejsca do rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Naturalną enklawą jest zachowany, naturalny obszar drzewostanu i zieleni stanowiący park miejski. Usytuowany w głębokim wąwozie rzeki Sajny, stał się jednym z piękniejszych tego typu miejsc w Polsce. Został założony w latach trzydziestych XX wieku. Posiada okazały obszar ekologiczny składający się z wielu gatunków starych drzew i krzewów oraz unikalnego mikroklimatu.

Obszar ten wymaga pilnej naprawy i przywrócenia tego miejsca społeczności Reszla do celów kulturalnych, edukacyjnych, wypoczynku, rekreacji i sportu. Istnieje potrzeba zagospodarowania przestrzeni publicznej, nakierowanej na podniesienie atrakcyjności społecznej oraz nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych z uwzględnieniem regionalnej tożsamości. Będzie on stanowił doskonałą ekologiczną ścieżkę edukacyjną dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wyznaczone zostaną oświetlone ciągi pieszo-rowerowe, miejsca spotkań rodzinnych, place zabaw dla dzieci, stanowiska do rekreacji i fitnessu.

W wyniku podjętej interwencji rewitalizacyjnej nastąpi uporządkowanie terenu, modernizacja istniejących alejek z ewentualną przebudową układu ścieżek, wykonanie ścieżek dydaktyczno – przyrodniczych wraz z tablicami informacyjnymi, wykonanie oświetlenia parkowego, monitoring, odtworzenie ławek i układu ścieżek w amfiteatrze Parku Miejskiego, modernizacja istniejących dojazdów od strony ulicy Podmiejskiej i Słowiańskiej oraz dojeżdż do parku, modernizacja istniejących w parku mostków, wykonanie elementów małej architektury: ławki, stoliki parkowe, kosze na śmieci itp., wykonanie placu zabaw, fitness parku

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Zmodernizowane zostaną istniejące dojazdy i dojścia do parku w tym modernizacja terenu przyległego do parku od strony ulicy Słowiańskiej będącego tzw. „języczkiem” parku gdzie powstanie m.in. skate park, tor rowerowy, fontanna, miejsca rekreacji i wypoczynku, plac zabaw, urządzenia fitness.

Dużym problemem parku jest nieuregulowana sprawa wód opadowych oraz osuwające się skarpy, które podmywane przez wody opadowe ulegają osuwaniu się. W ramach działań rewitalizacyjnych zostaną również wykonane prace związane z zabezpieczeniem skarp przed ich osuwaniem się.

Modernizacja Parku i jego otoczenia przyczyni się do wzrostu aktywności społeczno – zawodowej i fizycznej osób wykluczonych społecznie w każdym przedziale wiekowym. Rewitalizacja parku przyczyni się do podniesienia rehabilitacji zawodowej, działań prozdrowotnych społeczności lokalnej. Wzrost aktywności fizycznej ma za zadanie przywrócić osoby wykluczone społecznie do życia społecznego, pobudzić je do działania, nauczyć systematyczności, wzmocnić fizycznie i psychicznie.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
(PI 9i) – 600.000,00 zł
2. Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego (9v) – 250.000,00 zł
3. Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu (PI 9b) – 2.650.000,00 zł
4. Prace remontowo - konserwacyjne budynku MOK na cele aktywizacji społeczno – zawodowej
(PI 9b) – 4.200.00,00 zł
- 5 Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków (PI 6c) – 1.300.000,00 zł
6. Ułatwienie dostępu do budynku warsztatowego poprzez przebudowę ulicy Podzamcze (PI 9b) – 1.200.000,00 zł
7. Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia (PI 9b) – 6.000.000,00 zł
Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
Głównym celem przedsięwzięcia będą działania polegające na aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzenie tym osobom warunków do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, zdobywania nowych umiejętności oraz poszerzanie wiedzy teoretycznej jak i praktycznej. Przywrócenie i zachowanie atrakcyjności zasobów przyrodniczych, stworzenie miejsc wypoczynku, sportu i rekreacji. Kolejnym celem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego naszego miasta. Zintegrowane przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy estetyki i harmonii rewitalizowanej średniowiecznej przestrzeni naszego miasta.
Zakładane efekty przedsięwzięcia
Najważniejszym efektem realizowanego zadania będzie wzrost zatrudnienia wśród osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zaczepienie wśród tych osób cech które sprawią ich większą aktywności społeczną jak i zawodową. Zwiększy się atrakcyjność rewitalizowanego obszaru w sferze społecznej. Poprawi się stan techniczny obiektów jak i terenów rewitalizowanych. Zlikwidowane zostaną bariery dla osób niepełnosprawnych. Powstanie wiele elementów małej architektury. Proces przemian społecznych, ekonomicznych i przestrzennych w rewitalizowanej części miasta przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego oraz odbudowy więzi społecznych . Zlikwidowane zostaną również bariery dla osób niepełnosprawnych.
Beneficjent/Beneficjenci
Gmina Reszel, Wspólnoty Mieszkaniowe, MOK, MOPS, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej /OWES/, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne.
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Reszel
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
Na rewitalizowanym terenie obowiązuje Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Zaadaptowano budynek dawnego kolegium jezuickiego na Środowiskowy Dom Dziennego Pobytu Osób Niepełnosprawnych przy ul. Podzamcze. Opracowywane są dokumentacje projektowe przez Gminę Reszel oraz wspólnoty mieszkaniowe. Stworzono Strategiczne dokumenty dla Gminy w postaci Strategii Rozwoju Gminy do roku 2025.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2016-2023
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia 16.200.000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne

Lokalizacja
Ryn
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
<p style="text-align: center;">JUTRO JEST DLA NAS</p> <p>Aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez rewitalizację obiektów oraz zagospodarowanie przestrzeni wybranych miejsc miasta z likwidacją barier dostępności</p>
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
<p>Najważniejsze problemy społeczne miasta Ryn :</p> <ul style="list-style-type: none">- długotrwałe bezrobocie , unikanie pracy- ubóstwo , obszary dużego zróżnicowanie wśród mieszkańców- uzależnienia : alkohol , używki , hazard , media- przemoc- przestępczość , wandalizm (graficiarze)- zebranie w miejscach publicznych- emigracja osób w wieku produkcyjnym <p>Problemy społeczne dotyczą w znacznej mierze następujących grup społecznych (wykluczonych społecznie)</p> <ul style="list-style-type: none">- młodzież

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- osoby bezrobotne
- seniorzy

Sposoby rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Ryn :

- organizacja imprez kulturalnych, koncertów, wydarzeń i zaspokojenie potrzeb rozrywki, kultury
- miejsce spotkań uczestników klubu AA, świetlica koła rencistów i emerytów, świetlica socjoterapeutyczna,
- stworzenie nowych miejsc pracy

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia prowadzone będą działania aktywizacyjne i społeczne pod tytułem: „Jutro jest dla nas – program aktywizacji społecznej dla wybranych obszarów” ukazujące istniejące problemy społeczne, kierunki, sposoby i metody ich rozwiązywania, prowadzące poprzez ich rozwiązanie do poprawy jakości życia i w sposób pośredni do powstawania nowych miejsc pracy:

- warsztaty problemowe, seminaria i wyjazdy studyjne
- warsztaty problemowe, seminaria, poradnictwa i wyjazdy studyjne
- warsztaty przygotowania zawodowego
- zajęcia umożliwiające rozwijanie umiejętności i kompetencji życiowych i społecznych
- czynny udział w zajęciach umożliwiających rozwijanie umiejętności i zdolności
- czynny udział w tworzeniu wydarzeń kulturalnych i edukacyjno-rozrywkowych, rekreacyjnych oraz w trakcie realizacji
- działania prowadzące do stworzenia możliwości powstawania działalności gospodarczej, w tym przedsiębiorstw socjalnych
- organizacji spotkań, wspólnej integracji osób wykluczonych społecznie
- tworzenia grup, klubów wspólnych zainteresowań i pasji
- wyłonienie osób z potencjałem tzw. liderów

Współpraca z samorządowymi jednostkami kultury realizującymi zadania własne gminy, polegająca na czynnym zaangażowaniu w rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Zakres rzeczowy:

Przedmiot zintegrowanego przedsięwzięcia w swej specyfikacji zawiera aktywizację grupy społeczeństwa oraz rewitalizację obiektów na terenie miasta Ryn poprzez :

- wspieranie i nadanie funkcji społecznych , gospodarczych nowo powstałemu Parkowi Edukacji, Rozrywki i Kultury, adaptacja i modernizacja istniejącego budynku głównie poprzez : rewitalizację i rozbudowę budynku byłego przedszkola na siedzibę jednostek kultury (RCK, Biblioteka Publiczna, Klub AA, świetlica socjoterapeutyczna, klub integracji społecznych) oraz rozbudowanie o widowiskową sale z łącznikiem wielofunkcyjnej sali widowiskowej i zagospodarowaniem przyległego terenu, w pomieszczeniach budynku będą przeprowadzane szkolenia, warsztaty i seminaria
- program aktywizacji społecznych przyczyni się do: tworzenia grup, kółek wspólnych zainteresowań, tworzenie wystaw prac twórców, rękodzielnictwa, organizowania imprez kulturalnych integrujących mieszkańców obszarów wykluczonych ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji dzieci i młodzieży oraz osób starszych będących poza rynkiem pracy.

Opis tła i uzasadnienie:

Tereny objęte zintegrowanym działaniem obecnie poddane są dużemu zdegradowaniu, są wykluczone z obszaru funkcjonalności.

Realizacja przedsięwzięć określonych zintegrowanym działaniem przyczyni się do:

- do aktywizacji lokalnego rynku pracy ,
- tworzenie miejsc pracy
- tworzenie miejsc spotkań, integracji, wspólnych zainteresowań, pasji
- organizacja imprez , wydarzeń kulturalnych , wystaw, festiwali
- stworzenie miejsc do podnoszenia sprawności fizycznej, rekreacji, wypoczynku
- usunięcie barier architektonicznych i umożliwienie mieszkańcom bez względu na wiek korzystanie z infrastruktury.
- rozwój inicjatyw społecznych , wyłonienie liderów
- wspólnych inicjatyw z przedsiębiorcami (działania komplementarne)

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

uzyskanie dofinansowania na ich realizację
<ol style="list-style-type: none">1. Jutro jest dla nas - Rewitalizacja budynku byłego przedszkola i rozbudowa z adaptacją dla działalności kulturalnej , edukacyjnej i innej pn. Park Edukacji, Rozrywki i Kultury (PI 9b), wartość projektu 6.000.000,00 zł2. Jutro jest dla nas - Projekt aktywizacji społecznej: (PI 9i), wartość projektu 1.000.000,00 zł
Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
<p>Rewitalizacja budynku po byłym przedszkolu wraz z adaptacją pomieszczeń dla działalności kulturalnej, edukacyjnej i innej oraz aktywne włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno- zawodowej.</p> <ul style="list-style-type: none">- aktywizacja lokalnego rynku pracy,- eliminowanie problemów społecznych osób wykluczonych społecznie- większa integracja mieszkańców- zaspokojenie potrzeb w zakresie rozwoju kulturalnego mieszkańców poprzez przebudowę i adaptację budynku po byłym przedszkolu- zwiększenie potencjału turystycznego zdegradowanego obszaru- rozwój kulturalny mieszkańców- usunięcie barier architektonicznych i umożliwienie mieszkańcom bez względu na wiek korzystanie z infrastruktury.- rozwój inicjatyw społecznych
Zakładane efekty przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none">- organizacja imprez kulturalnych, koncertów, wydarzeń i zaspokojenie potrzeb rozrywki , kultury- miejsce spotkań uczestników klubu AA, świetlica koła rencistów i emerytów, świetlica socjoterapeutyczna,- powstanie miejsc edukacji zawodowej , inkubatorów umiejętności , miejsc w których uczestnicy będą się uczyć jak zakładać firmę- miejsce integracji osób starszych i niepełnosprawnych i wykorzystanie ich potencjału- poprzez efektywne uczestnictwo zwiększy szanse na zatrudnienie- powstanie nowych miejsc pracy
Beneficjent/Beneficjenci
- Gmina Ryn

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- podmioty gospodarcze
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Ryn
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
1) trwają prace projektowe 2) przeprowadzona analiza problemów społecznych przy udziale mieszkańców z wstępną koncepcją projektu i jego realizacji
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2014-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia - 7.000.000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
1. Budowa wioski historycznej (krzyżackiej) 2. Modernizacja istniejących obiektów na potrzeby Browaru Mazurskiego- inicjatywa przedsiębiorców 3. Projekt Cyfrowe Mazury – cyfryzacja w instytucjach publicznych
Lista rezerwowa projektów
1. Rewitalizacja amfiteatru nad jez. Ołów wraz z infrastrukturą towarzyszącą aktywnemu wypoczynkowi, PI 9b, okres realizacji 2016-2020, wartość projektu - 3 000 000 zł

Lokalizacja
Ryn
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
WSPÓLNA PRZESTRZEŃ Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w celu przywrócenia i nadania nowych funkcji społecznych – z aktywizacją mieszkańców tego terenu.
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Najważniejsze problemy społeczne miasta Ryn: - długotrwałe bezrobocie, unikanie pracy

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- ubóstwo , obszary dużego zróżnicowanie wśród mieszkańców
- uzależnienia: alkohol, używki, hazard, media
- przemoc
- przestępczość, wandalizm (graficiarze)
- żebranie w miejscach publicznych
- emigracja osób w wieku produkcyjnym

Problemy społeczne dotyczą w znacznej mierze następujących grup społecznych (wykluczonych społecznie)

- młodzież
- osoby bezrobotne
- seniorzy

Sposoby rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Ryn:

- warsztaty i szkolenia mieszkańców tych obszarów ukazujące istniejące problemy społeczne, kierunki, sposoby i metody ich rozwiązywania, prowadzące poprzez ich rozwiązanie do poprawy jakości życia i w sposób pośredni do powstawania nowych miejsc pracy.
- tworzenie miejsc spotkań, integracji, wspólnych zainteresowań, pasji
- organizacja imprez, wydarzeń kulturalnych, wystaw, festiwali
- usunięcie barier architektonicznych i umożliwienie mieszkańcom bez względu na wiek korzystanie z infrastruktury.
- wspólne inicjatywy z przedsiębiorcami

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia prowadzone będą działania społeczne pod tytułem „Wspólna przestrzeń” ukazujące istniejące problemy społeczne , kierunki, sposoby i metody ich rozwiązywania , prowadzące poprzez ich rozwiązanie do poprawy jakości życia i w sposób pośredni do powstawania nowych miejsc pracy:

- wyłonienie grupy osób dotkniętych problemami społecznymi (wymienionymi wyżej) na obszarze przedsięwzięcia.

-Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem pomocy społecznej w Rynie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Giżycku. Jednostki te wykorzystując instrumenty aktywizacji bezrobotnych oraz inne (prace z psychologiem, socjologiem) ukierunkują osoby do nabywania określonych umiejętności zawodowych

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- organizowanie warsztatów zawodowych, dzięki którym osoby z problemami społecznymi nabędą umiejętności praktyczne i określone kompetencje zawodowe
- uczestnicy będą czynnie uczestniczyć w przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych dla poprawy przestrzeni publicznej z wykorzystywaniem nabywanych umiejętności podczas aktywizacji zawodowej,
- po zrealizowaniu będą pracować na wybudowanej infrastrukturze, jako pracownicy zarządzający i obsługujący .

zakres rzeczowy:

- rewitalizacja zabytkowej wieży ciśnień z odnowieniem zewnętrznej elewacji, wnętrza wraz z węzłem sanitarnym oraz innymi elementami do wykorzystania potencjału rewitalizowanej wieży jako punktu widokowego,
- pomieszczenia wieży będą miejscem prowadzenia działalności gospodarczej
- zagospodarowanie przestrzeni w obszarze ulic: Rybaka i Hanki Sawickiej poprzez stworzenie placów o powierzchni 6784 m², jako miejsc spotkań i wypoczynku oraz jednocześnie umożliwiające dostęp do obiektów użyteczności publicznej, budowa małej architektury,
- remont elewacji, dachów oraz części wspólnych budynków (stolarki okiennej, drzwiowej, instalacji wodno-kanalizacyjnej, gazowych, elektrycznych), uporządkowanie istniejącego terenu poprzez budowę miejsc spotkań, integracji, placów zabaw, skwerów, zieleńców, poprawa jakości życia mieszkańców poprzez uporządkowanie istniejącego terenu oraz poprawa stanu technicznego budynków i stworzenie miejsc spotkań mieszkańców (budynki przy ul. Partyzantów, Albina Nowickiego, Mikołaja Kopernika, Tadeusza Kościuszki - w obszarze objętym rewitalizacją)

Opis tła i uzasadnienie:

Tereny objęte zintegrowanym działaniem obecnie poddane są dużemu zdegradowaniu, są wykluczone z obszaru funkcjonalności.

Realizacja przedsięwzięć określonych zintegrowanym działaniem przyczyni się do rewitalizacji obiektów i obszarów oraz do nadania utraconych funkcji społecznych i nadanie nowych, uporządkuje przestrzeń publiczną obszaru ulic Rybaka i Hanki

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Sawickiej wzmocni więzi międzyludzkie i sąsiedzkie, poprawi wizerunek i estetykę obiektów objętych rewitalizacją i terenów do nich przyległych, umożliwi aktywne spędzanie czasu oraz do aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Realizacja przyczyni się do wzrostu świadomości mieszkańców dotyczący konieczności dbania i zachowania porządku na obszarach rewitalizowanych, zachowania wartości historycznych i kulturowych tego obszaru, jak również przyczyni się do ożywienia gospodarczego i utożsamiania się mieszkańców z miastem.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1. Wspólna przestrzeń - Rewitalizacja wraz ze zmianą przeznaczenia wieży ciśnień (PI 6c), wartość projektu 1.500.000,00 zł
2. Wspólna przestrzeń - Rewitalizacja przestrzeni publicznej poprzez stworzenie placów ze strefą zieleni i małej architektury w obszarze ul. Rybaka i ul. Hanki Sawickiej (PI 9b), wartość projektu 7.500.000,00 zł
3. Wspólna przestrzeń - Rewitalizacja budynków komunalnych oraz stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej wokół tych budynków (PI 9b), wartość projektu 2.300.000,00 zł
4. Wspólna przestrzeń - Aktywizacja społeczna mieszkańców rewitalizowanego obszaru (PI 9i), wartość projektu 1.000.000,00 zł

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

- Uporządkowanie przestrzeni przyległej do obiektu użyteczności publicznej na obszarze ul. Rybaka i Hanki Sawickiej wraz z małą architekturą i obszarem zieleni, utwardzenie terenu pod organizowane w przyszłości imprezy i wydarzenia kulturalne
- Nadanie funkcji edukacyjnej ,historycznej i rekreacyjnej dla obiektu pełniącego rolę wieży ciśnień,
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego
- Aktywizacja lokalnego rynku pracy

Zakładane efekty przedsięwzięcia

- Stworzenie miejsc spotkań i integracji osób bezrobotnych uczestniczących w

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zajęciach aktywizujących, stworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców i turystów
<ul style="list-style-type: none">• Zagospodarowanie terenu w obszarze ul. Rybaka i Hanki Sawickiej, który umożliwi komunikację osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej• Zagospodarowanie przestrzeni, która zapobiegnie degradacji i zniszczeniu obiektu o wysokiej wartości historycznej i zabytkowej• Uporządkowanie istniejącej przestrzeni oraz poprawa stanu technicznego budynków komunalnych, stworzenie miejsc spotkań i integracji, place zabaw• Powstanie nowych miejsc pracy
Beneficjent/Beneficjenci
- Gmina Ryn - wspólnoty mieszkaniowe - spółdzielnia mieszkaniowa
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Ryn
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
1) wstępna koncepcja 2) wstępna koncepcja 3) trwają prace projektowe 4) – 5) przeprowadzona analiza problemów społecznych przy udziale mieszkańców z wstępną koncepcją projektu i jego realizacji
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2014-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia - 12.300.000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
1. Projekt Cyfrowe Mazury – cyfryzacja w instytucjach publicznych 2. Adaptacja budowli nad jez. Ryńskim na potrzeby karczmy „ Smaki Rynu” inicjatywa przedsiębiorców

3. Adaptacja istniejącego zajazdu „ Pod kasztanami” na potrzeby całodobowego pobytu seniorów - inicjatywa przedsiębiorców
4. Modernizacja dróg w sieci dróg miejskich w Rynie.

8.System wdrażania z podsystemem komunikacji społecznej

Prace nad „Ponadlokalnym programem rewitalizacji sieci miast Cittaslow” rozpoczęły się w lipcu 2013 roku. Udział w programie zadeklarowały wszystkie miasta województwa warmińsko – mazurskiego, będące członkami sieci Cittaslow. Początkowo były to władze 9 miast: Biskupca, Bisztyńska, Gołdapi, Lidzbarka Warmińskiego, Lubawy, Nowego Miasta Lubawskiego, Olsztynka, Reszla i Rynu. Po otrzymaniu 9 listopada 2013r. członkostwa w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Cittaslow przez Barczewo i Dobre Miasto oraz 5 kwietnia 2014 r. przez Pasym, Górowo Iławeckie i Nidzicę ilość miast biorących udział w programie zwiększyła się do 14.

Współpraca przedstawicieli miast sieci odbywała się w formie spotkań i konsultacji, które miały miejsce w Warmińsko – Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie oraz w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie.

W celu zapewnienia współpracy pomiędzy władzami poszczególnych gmin i społeczeństwem zostały powołane na poziomie poszczególnych gmin grupy robocze do spraw rewitalizacji. Z każdej grupy wyłoniono przedstawiciela do grupy roboczej na poziomie sieci Cittaslow. Efektem prac grup roboczych było wypracowanie zintegrowanych projektów inwestycyjnych.

Partycypacja społeczna stanowi niezbędny element w tworzeniu programów rewitalizacji dla problemowych i często zdegradowanych obszarów miast, ponieważ zmiany, jakie na nich zachodzą, dotyczą bezpośrednio zamieszkałą na ich terenach społeczność. Bezpośrednie włączenie społeczności lokalnej w proces rewitalizacji stwarza możliwość dyskusji na otwartym forum, wymianę poglądów czy

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

zaproprowanie rozwiązań dla obszarów kryzysowych każdego programu. Warunkiem dobrej dyskusji jest jednak świadomość społeczeństwa o procesie rewitalizacji, o jego znaczeniu i skutkach, jakie za sobą niesie. Odnowione obszary powinny być „żywe”, tzn. społeczność lokalna na tych obszarach musi akceptować przeprowadzane zmiany, powinna tworzyć pewną wspólnotę i to zarówno podczas przeprowadzania operacji rewitalizacyjnej (jako najważniejszy, podmiot w prowadzonych procesach), jak i po zakończeniu takich działań. Dlatego tak istotna jest rola jednostek samorządów jako realizatorów i częściowo wykonawców programów rewitalizacji, które zapewniają mieszkańcom odpowiednią informację o działaniach i krokach, jakie zamierzają podjąć w stosunku do obszarów kryzysowych.

W celu zapewnienia udziału społeczeństwa w procesie rewitalizacji programy zostały umieszczone na stronach internetowych gmin i poddane procesowi konsultacji społecznych.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow po zatwierdzeniu jego treści przez Stowarzyszenie Polskich Miast Sieci Cittaslow będzie udostępniony wszystkim zainteresowanym w formie elektronicznej na stronie internetowej www.cittaslowpolska.pl oraz na stronach internetowych gmin.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i programy działań na kilka lat i w związku z tym wymaga systematycznej pracy nad jakością i spójnością realizowanych zadań. Realizacja programu obejmującego 14 miast wymaga określenia zasad wdrażania wynikających z niego projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych.

Proces wdrażania programu jest zadaniem złożonym, wymagającym dobrego przygotowania informacyjnego i stałej komunikacji z interesariuszami. Wdrożeniu *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* towarzyszyć będzie jego ewaluacja, która będzie się opierać na pozyskiwaniu obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

Rolę Koordynatora programu pełnić będzie Stowarzyszenie Polskich Miast Sieci Cittaslow. Stowarzyszenie może zlecić wykonywanie określonych obowiązków podmiotom zewnętrznym.

Koordynator będzie odpowiadał za wdrożenie całego programu. Do zadań Koordynatora będzie należało w szczególności:

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

- zatwierdzenie *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* po zatwierdzeniu jego części składowych przez gminy;
- podpisanie umowy z Instytucją Zarządzającą na realizację *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow*;
- w przypadku konieczności - dokonywanie okresowej aktualizacji programu;
- co najmniej raz na pół roku zebranie od gmin informacji dotyczących stopnia realizacji poszczególnych Zintegrowanych Przedsięwzięć Inwestycyjnych i sporządzenie raportu z realizacji *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* a następnie przekazanie go do Instytucji Zarządzającej.

Za realizację zadań w zakresie poszczególnych miast sieci CITTASLOW odpowiedzialne będą właściwe gminy. Do zadań poszczególnych gmin będzie należało w szczególności:

- zatwierdzenie *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* w zakresie danego miasta;
- zapewnienie udziału społeczeństwa na każdym etapie wdrażania zintegrowanych przedsięwzięć inwestycyjnych. Właściwy proces wdrażania programu wymaga połączenia wysiłków wielu instytucji, organizacji i osób. *Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow* jest "własnością" społeczności lokalnej ponieważ dla niej przede wszystkim był budowany. Udział lokalnych liderów i lokalnej społeczności będzie czynnikiem wspierającym procesy implementacyjne;
- przygotowanie dokumentów aplikacyjnych zgodnie z wytycznymi do danego konkursu oraz realizacja poszczególnych projektów;
- nadzorowanie procesu aplikowania o środki i realizację projektów w przypadku, gdy o środki aplikować będą inni wnioskodawcy niż gminy;
- zgłaszanie do koordynatora programu konieczności aktualizacji *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow*;
- bieżącej analizie stopnia realizacji zintegrowanych przedsięwzięć inwestycyjnych;
- przekazywania raz na pół roku do koordynatora programu informacji dotyczących stopnia realizacji poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

9. System monitorowania Programu

System monitorowania *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* polegać będzie na systematycznym i ciągłym zbieraniu, analizowaniu i wykorzystywaniu informacji dla celów kontroli zarządzania i podejmowania decyzji w sprawie realizacji i aktualizacji programu.

System monitorowania pokaże osobom i podmiotom realizującym program rewitalizacji wiarygodne, rzetelne informacje o stanie zaawansowania prac, postępach, uchybieniach w realizacji zadań, zmianie zakresu zadań czy też o zaniechaniu realizacji zadania wraz z przyczynami i uzasadnieniem takiego stanu rzeczy.

Osoby odpowiedzialne za monitorowanie procesu realizacji programu rewitalizacji muszą mieć na uwadze fakt, iż proces monitorowania jest procesem ciągłym i ważnym we wdrażaniu założeń. Zaprzeszczenie monitoringu skutkować może dużymi opóźnieniami w realizacji poszczególnych zadań, a nawet poważnie zagrozić realizacji całego programu i jego finansowaniu.

Monitoring ma na celu określenie stanu i ocenę postępu rewitalizacji w miastach sieci Cittaslow oraz wskazanie działań i zadań, które powinny być podjęte w najbliższym czasie, aby ten rozwój równoważyć.

Monitorowanie wdrażania programu oraz jego poszczególnych elementów zostanie powierzone Koordynatorowi przy ścisłej współpracy z beneficjentami programu. Koordynator ma prawo zlecić zadanie monitorowania programu innej jednostce.

Częstotliwość monitorowania *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittaslow* będzie zgodna z okresami raportowania przewidzianymi dla RPO WiM jednak nie rzadziej niż w okresach półrocznych. Planuje się pierwszy raport złożyć zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2015 roku.

Koordynator zbierał będzie od beneficjentów informacje dotyczące stopnia realizacji poszczególnych projektów. Sporządzony raport zbiorczy pozwoli ocenić stopień realizacji celów i wskaźników programu a także określi przyczyny ewentualnych opóźnień oraz zaproponuje środki zaradcze. Raport przekazany zostanie do Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Raport z monitoringu Programu stanowi załącznik nr 4 i zawiera m.in.:

1. Dane Beneficjenta;
2. Informacja o projekcie, w tym nazwa, okres realizacji, rzeczowy i finansowy postęp w realizacji;
3. Informacja o postępie realizacji wskaźników.

10.Wskaźniki

Wskaźniki	Priorytet inwestycyjny	Jednostka pomiaru	Fundus z	Wartość wskaźnika
Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	4c	szt.	EFRR	2
Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	4c	szt.	EFRR	8
Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	4c	m2	EFRR	1 477
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	4c	szt.	EFRR	9
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	4c	szt.	EFRR	4
Zwiedzający muzea i oddziały w gestii samorządów gmin, powiatów i miast na prawach powiatu/1000 mieszkańców	6c	osoby/rok	EFRR	1 354
Liczba zabytków objętych wsparciem	6c	szt.	EFRR	9
Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem	6c	szt.	EFRR	10
Liczba wspartych obiektów dziedzictwa kulturowego	6c	szt.	EFRR	5
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	6c	szt.	EFRR	6
Liczba uczniów lub studentów korzystających z infrastruktury dydaktycznej objętej wsparciem, O/K/M	6c	osoby /rok	EFRR	200
Liczba wspartych instytucji paramuzealnych	6c	szt.	EFRR	1
Liczba zrealizowanych imprez kulturalnych	6c	szt.	EFRR	28
Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	6c	szt.	EFRR	2
Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	6c	osoby /rok	EFRR	4 410

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	6c	odwiedziny/rok	EFRR	4 250
Długość szlaków turystycznych	6c	km	EFRR	2,5
Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych,	6c	szt.	EFS	100
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	6c	szt.	EFRR	9
Liczba nowo utworzonych miejsc pracy	6c	etaty	EFRR	19
Liczba utrzymanych miejsc pracy	6c	etaty	EFRR	8
Liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych	6c	szt.	EFRR	10
Liczba wspartych obiektów turystycznych i rekreacyjnych	6c	szt.	EFRR	1
Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów	6c	ha	EFRR	1,4688
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	9b	ha	EFRR	50,3087
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	9b	szt.	EFRR	57
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich	9b	osoby	EFRR	1 070
Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	9b	ha	EFRR	1,0114
Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	9b	szt.	EFRR	144
Otwarta przestrzeń utworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich	9b	m2	EFRR	319 284
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	9i	osoby	EFS	119
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	9i	osoby	EFS	68
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny	9i, 9v	osoby	EFS	17

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

rachunek)				
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	9i	osoby	EFS	9
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	9i, 9v	osoby	EFS	499
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	9i	osoby	EFS	157
Liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych,	9i	szt.	EFS	65
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	9i, 9iv	osoby	EFS	441
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	9i	osoby	EFS	5
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	9i, 9iv	osoby	EFS	85
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	9i	osoby	EFS	2
Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	9i, 9iv	osoby	EFS	162
Liczba osób poniżej 25 lat objętych wsparciem w programie	9i, 9iv	osoby	EFS	291
Liczba osób w wieku powyżej 54 lat objętych wsparciem w programie	9i	osoby	EFS	132
Liczba osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym objętych wsparciem w programie	9i, 9iv	osoby	EFS	15
Liczba osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym lub policealnym objętych wsparciem w programie	9i	osoby	EFS	10
Liczba osób z wykształceniem wyższym objętych wsparciem w programie	9i	osoby	EFS	5
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi	9iv	osoby	EFS	60

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu				
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	9iv	szt.	EFS	4
Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	9iv	osoby	EFS	2
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	9iv	osoby	EFS	318
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie	9iv	osoby	EFS	68
Liczba osób z innych grup w niekorzystnej sytuacji społecznej, objętych wsparciem w programie	9iv	osoby	EFS	15
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	9v	szt.	EFS	25
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	9v	szt.	EFS	6
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	10i	osoby	EFS	48
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	10i	szt.	EFS	1
Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	10i	szt.	EFS	1

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

Załączniki:

Zestawienie Zintegrowanych Przedsięwzięć Inwestycyjnych zgłoszonych do realizacji w ramach Programu - jako załącznik nr 1 do programu

Załącznik nr 1: Zestawienie Zintegrowanych Przedsięwzięć zgłoszonych do realizacji w ramach Programu

Lista podstawowa

Lp.	Miasto	Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia
1.	Barczewo	Przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych Starego Miasta w Barczewie
2.	Bisztynka	Poprawa warunków centrum Bisztynka w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
3.		Utworzenie centrum integracji społecznej
4.	Biskupiec	Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow w zakresie miasta Biskupiec
5.	Dobre Miasto	Innowacyjna rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni Dobrego Miasta główną szansą na zwiększenie perspektyw życiowych mieszkańców zagrożonych wykluczeniem
6.	Gołdap	Aktywizacja społeczności lokalnej w Gołdapi
7.		„Pod dobrymi skrzydłami” – rozwój systemu wsparcia rodzin w Gołdapi
8.	Górowo Iławeckie	Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje. Budowanie aktywnych postaw na rynku pracy dorosłych oraz zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
9.	Lidzbark Warmiński	Ośrodek aktywizacji zawodowej
10.		„Jestem stąd” - Integracja społeczno-kulturalna mieszkańców w oparciu o tożsamość miasta
11.		Bema, Wiejska, Kalinowskiego – społeczno – gospodarcza rewitalizacja peryferiów miasta
12.	Lubawa	Utworzenie Centrum Aktywności Społeczno-Zawodowej w Lubawie
13.	Nidzica	Nidzica razem aktywnie
14.	Nowe Miasto Lubawskie	Nowe Miasto Lubawskie miastem dobrego życia dzięki aktywnym mieszkańcom
15.	Olsztyn	Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne „Ucz się w ruchu”

Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow

16.		Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne polegające na wdrożeniu profilaktyki raka szyjki macicy
17.	Pasym	Ożywienie społeczno-gospodarcze Pasyimia
18.	Reszel	Wzrost kapitału ludzkiego poprzez rewitalizację części miasta Reszel
19.	Ryn	JUTRO JEST DLA NAS - Aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez rewitalizację obiektów oraz zagospodarowanie przestrzeni wybranych miejsc miasta z likwidacją barier dostępności
20.		WSPÓLNA PRZESTRZEŃ - Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w celu przywrócenia i nadania nowych funkcji społecznych – z aktywizacją mieszkańców tego terenu

Lista rezerwowa

Lp.	Miasto	Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia
1.	Bisztynek	Poprawa mobilności mieszkańców poprzez nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej
2.	Górowo Iławeckie	Wzmacnianie kompetencji społecznych mieszkańców Górowa Iławeckiego
3.		Tradycyjne zawody regionu jako szansa powrotu na rynek pracy w Górowie Iławeckim
4.	Lubawa	Profilaktyka zdrowotna dzieci
5.		Rewitalizacja wybranych obszarów w Lubawie
6.	Nowe Miasto Lubawskie	Aktywna i twórcza młodzież w Nowym Mieście Lubawskim
7.	Olsztynek	Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne „Punkt poradnictwa pracy, doradztwa zawodowego i prawnego”